

Službeni list

Europske unije

Hrvatsko izdanje

Posebno izdanje 2013.

01. Opća, financijska i institucionalna pitanja

Cijena: 10 EUR

HR

Svezak 07

Sadržaj

Uvodna napomena 1

		<i>Referenca</i>		
Godina	SL	Stranica		
1994.	L 173	12	(94/375/EZ)	31994D0375
			Odluka Vijeća od 6. lipnja 1994. o članstvu Zajednice u Europskom investicijskom fondu	3
1995.	L 312	1		31995R2988
			Uredba Vijeća (EZ, Euroatom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica	5
1998.	L 318	1		31998R2531
			Uredba Vijeća (EZ) br. 2531/98 od 23. studenoga 1998. o primjeni odredbi o minimalnim pričuvama od strane Europske središnje banke	9
	L 318	8		31998R2533
			Uredba Vijeća (EZ) br. 2533/98 od 23. studenoga 1998. o prikupljanju statističkih podataka od strane Europske središnje banke	12
2002.	L 24	1		32002R0134
			Uredba Vijeća (EZ) br. 134/2002 od 22. siječnja 2002. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2531/98 o primjeni odredbi o minimalnim pričuvama od strane Europske središnje banke	24
	L 357	72		32002R2343
			Uredba Komisije (EZ, Euratom) br. 2343/2002 od 19. studenoga 2002. o Okvirnoj financijskoj uredbi za tijela iz članka 185. Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica ...	25
2004.	L 354	34	(2004/808/EZ)	32004O0015
			Smjernica Europske središnje banke od 16. srpnja 2004. o statističkim izvještajnim zahtjevima Europske središnje banke u području statistike platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja te obrasca međunarodnih pričuva (ESB/2004/15)	44
2006.	C 139	1	(2006/C 139/01)	32006Q0614(01)
			Međuinstitucionalni Sporazum između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini i dobrom financijskom upravljanju	87
2007.	C 303	1	(2007/C 303/01)	12007P
			Povelja Europske unije o temeljnim pravima	104
	C 303	17	(2007/C 303/02)	32007X1214(01)
			Objašnjenja koja se odnose na Povelju Europske unije o temeljnim pravima	120
	L 211	8	(958/2007/EZ)	32007R0958
			Uredba (EZ) br. 958/2007 Europske Središnje Banke od 27. srpnja 2007. o statistici imovine i obveza investicijskih fondova	139

		<i>Referenca</i>		
Godina	SL	Stranica		
2008.	L 181	23		32008R0652
			Uredba Komisije (EZ, Euratom) br. 652/2008 od 9. srpnja 2008. o izmjeni Uredbe (EZ, Euratom) br. 2343/2002 o Okvirnoj financijskoj uredbi za tijela iz članka 185. Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica	162
2009.	L 132	8	(2009/407/EZ)	32009D0407
			Odluka Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o izmjeni Međuinstitucionalnog sporazuma od 17. svibnja 2006. o proračunskoj disciplini i dobrom financijskom upravljanju u odnosu na višegodišnji financijski okvir (od 2007. do 2013.) ..	174
	L 315	51	(2009/882/EU)	32009D0882
			Odluka Europskog vijeća od 1. prosinca 2009. o donošenju Poslovnika	176
	L 315	52		32009Q1202(01)
			Poslovnik Europskog vijeća	177
	L 325	35	(2009/937/EU)	32009D0937
			Odluka Vijeća od 1. prosinca 2009. o donošenju Poslovnika Vijeća	181
	L 325	36		32009Q1211(01)
			Poslovnik Vijeća	182
	L 347	26	(2009/1005/EZ)	32009D1005
			Odluka Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2009. o izmjeni Međuinstitucionalnog sporazuma od 17. svibnja 2006. o proračunskoj disciplini i dobrom financijskom upravljanju u odnosu na višegodišnji financijski okvir – financiranje projekata u području energetike u okviru Europskog plana gospodarskog oporavka	208
2010.	C 281	1	(2010/C 281/01)	32010R1016(01)
			Financijska uredba koja se primjenjuje na Europol	210
2011.	L 306	1		32011R1173
			Uredba (EU) br. 1173/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o učinkovitoj provedbi proračunskog nadzora u europodručju	236
	L 317	24		32011R1236
			Provedbena Redba Komisije (EU) br. 1236/2011 od 29. studenoga 2011. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1828/2006 u pogledu ulaganja putem instrumenata financijskog inženjeringa	243
	L 339	1		32011R1312
			Uredba (EU) br. 1312/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca 2011. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 u pogledu određenih odredbi koje se odnose na financijsko upravljanje za pojedine države članice koje imaju ili im prijetje ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost	245
2012.	L 298	1		32012R0966
			Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002	248

Uvodna napomena

U skladu s člankom 52. Akta o uvjetima pristupanja Republike Hrvatske i prilagodbama Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, potpisanog 9. prosinca 2011., tekstovi akata institucija donesenih prije pristupanja koje su te institucije sastavile na hrvatskom jeziku od dana pristupanja vjerodostojni su pod istim uvjetima kao i tekstovi sastavljeni na sadašnjim službenim jezicima. Tim se člankom također predviđa da se tekstovi objavljuju u *Službenom listu Europske unije* ako su tekstovi na sadašnjim jezicima tako objavljeni.

U skladu s tim člankom objavljuje se posebno izdanje *Službenog lista Europske unije* na hrvatskom jeziku, koje sadržava tekstove obvezujućih općih akata. To izdanje obuhvaća akte usvojene u razdoblju od 1952. godine do dana pristupanja.

Objavljeni tekstovi podijeljeni su na 20 poglavlja koja slijede raspored iz Registra važećeg zakonodavstva Europske unije, i to:

- 01 Opća, financijska i institucionalna pitanja
- 02 Carinska unija i slobodno kretanje robe
- 03 Poljoprivreda
- 04 Ribarstvo
- 05 Sloboda kretanja radnika i socijalna politika
- 06 Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga
- 07 Prometna politika
- 08 Politika tržišnog natjecanja
- 09 Porezi
- 10 Ekonomska i monetarna politika i slobodno kretanje kapitala
- 11 Vanjski odnosi
- 12 Energetika
- 13 Industrijska politika i unutarnje tržište
- 14 Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata
- 15 Okoliš, potrošači i zaštita zdravlja
- 16 Znanost, informiranje, obrazovanje i kultura
- 17 Pravo poduzeća
- 18 Zajednička vanjska i sigurnosna politika
- 19 Područje slobode, sigurnosti i pravde
- 20 Europa građana

Spomenuti registar, koji vodi Ured za publikacije, dostupan je na internetu (eur-lex.europa.eu) na službenim jezicima Europske unije. Bibliografskoj bilješci svakog akta može se pristupiti putem registra, gdje se mogu pronaći upućivanja na posebno izdanje i na ostale analitičke metapodatke.

Akti objavljeni u posebnom izdanju, uz određene iznimke, objavljuju se u obliku u kojem su bili objavljeni u *Službenom listu* na izvornim službenim jezicima. Stoga pri uporabi posebnog izdanja treba uzeti u obzir naknadne izmjene, prilagodbe ili odstupanja koje su usvojile institucije, Europska središnja banka ili su predviđene u Aktu o pristupanju.

Iznimno, kad se opsežni tehnički prilozi poslije zamijene novim priložima, navodi se samo upućivanje na posljednji akt koji zamjenjuje prilog. Takav je slučaj u pojedinim aktima koji sadržavaju popise carinskih oznaka (poglavlje 02), aktima o prijevozu opasnih tvari, aktima o pakiranju i označavanju tih tvari (poglavlja 07 i 13) te nekima od protokola i priloga Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru.

Također, Pravilnik o osoblju objavljuje se kao pročišćeni tekst koji obuhvaća sve izmjene do kraja 2012. godine. Daljnje izmjene objavljuju se u izvornom obliku.

Posebno izdanje sadržava dva sustava numeracije stranica:

- i. izvorna numeracija stranica, zajedno s datumom objave francuskog, talijanskog, njemačkog i nizozemskog izdanja Službenog lista, engleskog i danskog izdanja od 1. siječnja 1973., grčkog izdanja od 1. siječnja 1981., španjolskog i portugalskog izdanja od 1. siječnja 1986., finskog i švedskog izdanja od 1. siječnja 1995., češkog, estonskog, latvijskog, litavskog, mađarskog, malteškog, poljskog, slovačkog i slovenskog izdanja od 1. svibnja 2004. te bugarskog i rumunjskog izdanja od 1. siječnja 2007.

U numeraciji stranica postoje praznine jer svi akti objavljeni u to vrijeme nisu objavljeni u posebnom izdanju. Kada se prilikom citiranja akata upućuje na Službeni list, potrebno je navesti stranicu sukladno izvornoj numeraciji;

- ii. numeracija stranica posebnog izdanja neprekinuta je i ne smije se navoditi prilikom citiranja akata.

Do lipnja 1967. numeracija stranica u Službenom listu počinjala je iznova svake godine. Od tada nadalje svaki broj Službenog lista počinje na prvoj stranici.

Od 1. siječnja 1968. Službeni list podijeljen je na dva dijela:

- Zakonodavstvo („L”),
- Informacije i objave („C”).

Od 1. veljače 2003. prijašnje ime „Službeni list Europskih zajednica” promijenjeno je, na temelju Ugovora iz Nice, u „Službeni list Europske unije”.

31994D0375

L 173/12

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

7.7.1994.

ODLUKA VIJEĆA**od 6. lipnja 1994.****o članstvu Zajednice u Europskom investicijskom fondu**

(94/375/EZ)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

budući da je investicijska potpora za MSP-ove nužan čimbenik jačanja otvaranja novih radnih mjesta;

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 235.,

budući da će Fond poticati ulaganja u oba područja kako bi se doprinijelo postizanju ciljeva Zajednice;

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

budući da će brza primjena Fonda poticati održiv i uravnoteženi rast unutar Zajednice;

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽¹⁾,

budući da se člankom 30. Statuta Europske investicijske banke ovlašćuje Vijeće guvernera za osnivanje Fonda; budući da je navedeno Vijeće odlučilo osnovati Fond i donijeti njegov Statut;

uzimajući u obzir Statut Europskoga investicijskoga fonda ⁽²⁾,

budući da Zajednica može postati članica Fonda;

budući da su na sastanku Europskoga vijeća u Edinburghu 11. i 12. prosinca 1992. Vijeće i Europska investicijska banka pozvani da žurno i s razumijevanjem razmotre što skorije osnivanje Europskog investicijskog fonda (dalje u tekstu „Fond”);

budući da će biti osigurana odgovarajuća koordinacija između djelovanja Fonda te financijskih i proračunskih instrumenata Zajednice;

budući da bi Fond trebao predstavljati troškovno učinkovito i učinkovito sredstvo kojim Zajednica zajedno s Europskom investicijskom bankom i ostalim financijskim institucijama može dati značajan doprinos razvoju transeuropskih mreža u području prometne, telekomunikacijske i energetske infrastrukture, kao i u području razvoja malog i srednjeg poduzetništva (MSP);

budući da će Zajednica uputiti godišnje izvješće Fonda Europskom parlamentu i Vijeću, zajedno s drugim informacijama koje su od posebnog interesa za Zajednicu;

budući da radi ostvarenja ciljeva Fonda, isti bi trebalo smatrati multilateralnom razvojnom bankom za potrebe Odluke Vijeća 89/647/EEZ ⁽³⁾ i Direktive Komisije 91/31/EEZ ⁽⁴⁾;

budući da su investicije u transeuropske mreže nužne za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i budući da, u skladu s postupcima propisanim Statutom Fonda, neka od tih ulaganja mogu uključivati aktivnosti koje treba provesti u zemljama u susjedstvu kada se radi o prekograničnim projektima;

budući da Ugovorom nisu pružene ovlasti za donošenje ove Odluke, osim onih iz članka 235.,

⁽¹⁾ SL C 115, 26.4.1993., str. 238.⁽²⁾ SL L 173, 7.7.1994., str. 1.⁽³⁾ Direktiva Vijeća 89/647/EEZ od 18. prosinca 1989. o stopi solventnosti za kreditne institucije (SL L 386, 30.12.1989., str. 14.). Direktiva kako je izmijenjena Direktivom Komisije 92/30/EEZ (SL L 110, 28.4.1992., str. 52.).⁽⁴⁾ Direktiva Komisije 91/31/EEZ od 19. prosinca 1990. o prilagodbi tehničke definicije „multilateralnih razvojnih banaka” u Direktivi Vijeća 89/647/EEZ o stopi solventnosti za kreditne institucije (SL L 17, 23.1.1991., str. 20.).

ODLUČILO JE:

Članak 1.

Zajednica, koju zastupa Komisija, postaje članica Europskog investicijskog fonda.

Članak 2.

Komisija obavješćuje Vijeće o radu tijela Europskog investicijskog fonda. Posebno, Komisija što je prije moguće obavješćuje Vijeće o pitanjima za raspravu na glavnoj skupštini Fonda.

Vijeće može na zahtjev države članice ili Komisije razmotriti ta pitanja.

Ne dovodeći u pitanje članak 3. Komisija uzima u obzir ishod tog razmatranja kada zauzima stajalište o tim pitanjima na glavnoj skupštini Fonda.

Članak 3.

Stajalište Zajednice o mogućem povećanju kapitala Fonda i njezinom sudjelovanju u tom povećanju Vijeće donosi jednoglasno, na prijedlog Komisije, a nakon savjetovanja s Europskim parlamentom.

Sastavljeno u Luxembourg 6. lipnja 1994.

Za Vijeće

Predsjednik

Y. PAPANTONIOU

31995R2988

23.12.1995.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 312/1

UREDBA VIJEĆA (EZ, Euroatom) br. 2988/95**od 18. prosinca 1995.****o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

budući da su nepravilno postupanje i upravne mjere i kazne za takvo postupanje predviđeni sektorskim pravilima u skladu s ovom Uredbom;

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 235.,

budući da navedeno postupanje uključuje protupravna djelovanja određena Konvencijom o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica;

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, a posebno njegov članak 203.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,

budući da upravne kazne Zajednice moraju pružiti odgovarajuću zaštitu navedenih interesa; budući da je potrebno odrediti opća pravila primjenjiva na te kazne;

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽²⁾,

budući da se opći proračun Europskih zajednica financira vlastitim sredstvima i izvršava ga Komisija unutar ograničenja odobrenih sredstava i u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja; budući da Komisija radi postizanja tog cilja blisko surađuje s državama članicama;

budući da su pravom Zajednice propisane upravne kazne Zajednice u okviru zajedničke poljoprivredne politike; budući da takve kazne treba propisati i u ostalim područjima;

budući da se više od polovice rashoda Zajednice isplaćuje korisnicima posredno putem država članica;

budući da mjere i kazne Zajednice utvrđene na temelju ciljeva zajedničke poljoprivredne politike čine sastavni dio sustavâ pomoći; budući da one nastoje ostvariti svoje ciljeve koji ne utječu na procjenu ponašanja predmetnih gospodarskih subjekata od strane nadležnih tijela država članica s obzirom na kazneno pravo; budući da se njihova učinkovitost mora osigurati neposrednim učinkom propisa Zajednice i punom primjenom mjera Zajednice u cjelini, ako usvajanje preventivnih mjera nije omogućilo ostvarenje tog cilja;

budući da su detaljna pravila koja uređuju ovu decentraliziranu upravu kao i praćenje njihove uporabe predmet različitih detaljnih odredaba u skladu s politikama Zajednice; budući da se u svim područjima treba suprotstaviti radnjama koji štete financijskim interesima Zajednice;

budući da učinkovitost borbe protiv prijevара financijskih interesa Zajednice traži usvajanje zajedničkog skupa pravnih pravila za sva područja obuhvaćena politikama Zajednice;

budući da se ne samo na temelju općeg načela pravičnosti i načela proporcionalnosti nego i prema načelu *ne bis in idem*, odgovarajuće odredbe moraju usvojiti uz poštovanje pravne stečevine Zajednice i odredaba utvrđenih u posebnim propisima Zajednice koja su postojala u vrijeme stupanja na snagu ove Uredbe, radi sprečavanja da ista osoba iz istih razloga podliježe financijskim kaznama Zajednice i nacionalnim kaznenim odredbama;⁽¹⁾ SL C 216, 6.8.1994., str. 11.⁽²⁾ SL C 89, 10.4.1995., str. 83. i mišljenje od 30. studenoga 1995. (još nije objavljeno u Službenom listu).

budući da se radi primjene ove Uredbe kazneni postupci mogu smatrati dovršenim ako nadležno nacionalno tijelo i dotična osoba sklope nagodbu;

budući da se ova Uredba primjenjuje ne dovodeći u pitanje primjenu kaznenog prava država članica;

budući da pravo Zajednice određuje Komisiji i državama članicama obvezu provjere trošenja proračunskih sredstva Zajednice na ono za što su i namijenjena; budući da postoji potreba za usvajanjem zajedničkih pravila uz već postojeće odredbe;

budući da Ugovorima nisu određene posebne ovlasti koje su potrebne za usvajanje horizontalnih materijalnih propisa za provjere, mjere i kazne s ciljem osiguranja zaštite financijskih interesa Zajednice; budući da bi se trebalo pozvati na članak 235. Ugovora o EZ-u i članak 203. Ugovora o EZAE-u;

budući da će se dodatne opće odredbe koje se odnose na provjere i inspekcije na licu mjesta usvojiti u kasnijoj fazi,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

GLAVA I.

Opća načela

Članak 1.

1. Radi zaštite financijskih interesa Zajednice ovime se usvajaju opća pravila homogenih provjera te upravnih mjera i kazni za nepravilnosti u odnosu na pravo Zajednice.

2. „Nepravilnost” znači povreda odredaba prava Zajednice koja proizlazi iz učinjene ili propuštene radnje od strane gospodarskog subjekta, a što je dovelo ili je moglo dovesti u pitanje opći proračun Zajednica ili proračune kojima Zajednice upravljaju, bilo smanjenjem ili gubitkom prihoda iz vlastitih sredstava prikupljenih izravno u ime Zajednica, ili neopravdanim izdacima.

Članak 2.

1. Upravne provjere, mjere i kazne uvode se u onoj mjeri u kojoj su potrebne za osiguravanje pravilne primjene prava

Zajednice. One trebaju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće kako bi mogle osigurati pravilnu zaštitu financijskih interesa Zajednice.

2. Upravna kazna se ne može izreći ako tako nije određeno aktom Zajednice prije nastanka nepravilnosti. U slučaju naknadne izmjene odredaba kojima se određuju upravne kazne, a koje su sadržane u propisima Zajednice, retroaktivno se primjenjuju manje stroge odredbe.

3. Pravom Zajednice određuju se priroda i područje primjene upravnih mjera i kazni potrebnih za točnu primjenu predmetnih propisa uzimajući u obzir prirodu i ozbiljnost nepravilnosti, stečenu ili primljenu korist te stupanj odgovornosti.

4. Podložno mjerodavnom pravu Zajednice, postupci za primjenu provjera, mjera i kazni Zajednice uređuju se pravima država članica.

Članak 3.

1. Rok zastare za pokretanje postupka je četiri godine od dana kada je počinjena nepravilnost iz članka 1. stavka 1. Međutim, sektorskim pravilima mogu se odrediti i kraći rokovi, ali ne mogu biti kraći od tri godine.

U slučaju stalnih i ponovljenih nepravilnosti, rok zastare teče od dana prestanka nepravilnosti. U slučaju višegodišnjih programa, rok zastare teče do konačnog završetka programa.

Rok zastare prekida se radnjom nadležnog tijela o kojoj obavješćuje dotičnu osobu, u vezi s istragom ili sudskim postupkom o nepravilnosti. Rok zastare ponovo teče nakon svake radnje koja uzrokuje prekid.

Međutim, zastara nastupa najkasnije na dan isteka razdoblja jednakog dvostrukom roku zastare, a nadležno tijelo ne odredi kaznu, osim ako je upravni postupak suspendiran u skladu s člankom 6. stavkom 1.

2. Razdoblje za izvršenje odluke kojom se utvrđuje upravna kazna je tri godine. To razdoblje teče od dana pravomoćnosti odluke.

Slučajevi prekida i suspenzije uređuju se relevantnim odredbama nacionalnog prava.

3. Države članice zadržavaju mogućnost primjene duljeg razdoblja od onog propisanog stavcima 1. i 2.

GLAVA II.

Upravne mjere i kazne

Članak 4.

1. Svaka nepravilnost u pravilu ima za posljedicu oduzimanje nepravilno stečene koristi:

- obvezom plaćanja ili vraćanja dugovanih ili nepravilno stečenih iznosa,
- ukupnim ili djelomičnim gubitkom garancija danih za potporu odobrenog zahtjeva za pogodnost ili u trenutku primitka predujma.

2. Primjena mjera iz stavka 1. ograničava se na oduzimanje stečenih pogodnosti te, kada je tako propisano, kamata koja se može odrediti na paušalnoj osnovi.

3. Radnje za koje je određeno da imaju svrhu stjecanja pogodnosti suprotno ciljevima prava Zajednice, u slučaju umjetnog stvaranja traženih uvjeta za stjecanje te pogodnosti imaju za posljedicu, ovisno o slučaju, nemogućnost dobivanja pogodnosti ili njezino oduzimanje.

4. Mjere propisane ovim člankom se ne smatraju kaznama.

Članak 5.

1. Namjerne nepravilnosti ili one prouzročene nepažnjom mogu imati za posljedicu sljedeće upravne kazne:

- (a) plaćanje upravne kazne;
- (b) plaćanje iznosa većeg od nepravilno stečenog ili izbjegnuto iznosa, uvećano za kamate kada je to primjereno; ovaj dodatni iznos se određuje u skladu s postotkom koji se utvrđuje posebnim pravilima, a ne smije biti veći od razine koja je nužna kao sredstvo za odvratanje;
- (c) cijelo ili djelomično ukidanje pogodnosti odobrenih propisima Zajednice, čak i ako se subjekt neispravno okoristio samo dijelom te pogodnosti;
- (d) isključenje iz mogućnosti korištenja pogodnosti ili oduzimanje pogodnosti u razdoblju nakon počinjene nepravilnosti;
- (e) privremeno oduzimanje odobrenja ili priznanja potrebnog za sudjelovanje u programu potpore Zajednice;
- (f) gubitak garancije ili depozita danog s ciljem udovoljavanja uvjetima utvrđenim pravilima ili nadomještanja iznosa neispravno izdane garancije;

(g) ostale kazne isključivo gospodarske vrste istovjetne u prirodi i području primjene, određene sektorskim pravilima usvojenim od strane Vijeća s obzirom na posebne zahtjeve predmetnih sektora i u skladu s izvršavanjem provedbenih ovlasti koje je Vijeće dodijelilo Komisiji.

2. Ne dovodeći u pitanje odredbe utvrđene u sektorskim pravilima postojeće u trenutku stupanja na snagu ove Uredbe, ostale nepravilnosti mogu imati za posljedicu samo kazne koje nisu istovjetne kaznenim odredbama propisanim u stavku 1. ako su takve kazne nužne za osiguranje ispravne primjene pravila.

Članak 6.

1. Ne dovodeći u pitanje upravne mjere i kazne Zajednice usvojene na temelju sektorskih pravila, a koje već postoje u vrijeme stupanja na snagu ove Uredbe, uvođenje financijskih kazni, kao što su upravne kazne, može se suspendirati odlukom nadležnog tijela ako je pokrenut kazneni postupak protiv dotične osobe u vezi s istim činjenicama. Suspendijom upravnog postupka suspendira se i razdoblje zastare propisano člankom 3.

2. Ako se kazneni postupak ne nastavi, suspendirani upravni postupak se obnavlja.

3. Kada se kazneni postupak završi, suspendirani upravni postupak nastavlja se, osim ako je to isključeno općim pravnim načelima.

4. U slučaju nastavka upravnog postupka, upravno tijelo osigurava izricanje kazne jednake barem onoj propisanoj propisima Zajednice, a može se uzeti u obzir svaka kazna izrečena od strane pravosudnog tijela istoj osobi u odnosu na iste činjenice.

5. Stavci od 1. do 4. ne primjenjuju se na financijske kazne koje čine sastavni dio sustava financijske potpore i mogu se primjenjivati neovisno o kaznenim sankcijama, ako i u mjeri u kojoj nisu istovjetne tim sankcijama.

Članak 7.

Upravne mjere i kazne Zajednice se mogu primijeniti na gospodarske subjekte iz članka 1., tj. fizičke ili pravne osobe te ostale subjekte kojima nacionalno pravo dodjeljuje pravnu sposobnost, a počinili su nepravilnost. Također se mogu primijeniti na osobe koje su sudjelovale u nepravilnosti i one kojima je dužnost preuzimanje odgovornosti za nepravilnosti ili osiguravanje da se one ne počine.

GLAVA III.

Provjere

Članak 8.

1. U skladu sa svojim nacionalnim zakonima i drugim propisima, države članice poduzimaju mjere potrebne za osiguranje pravilnosti i provedbe transakcija koje se odnose na financijski interes Zajednice.

2. Mjere kojima se propisuju provjere odgovaraju posebnoj prirodi svakog sektora i proporcionalne su cilju koji se želi postići. Uzima se u obzir postojeća upravna praksa i strukture u državama članicama te se određuju tako da ne dovode do prekomjernih gospodarskih ograničenja ili upravnih troškova.

Priroda i učestalost izravnih provjera i inspekcija koje provode države članice te postupak za njihovo izvršenje određuju se prema potrebi prema sektorskim pravilima i to tako da osiguraju jedinstvenu i djelotvornu primjenu relevantnih pravila te posebno spriječe i otkriju nepravilnosti.

3. Sektorska pravila sadrže odredbe potrebne za osiguranje istovjetnih provjera tijekom usklađivanja postupaka i metoda provjeravanja.

Članak 9.

1. Ne dovodeći u pitanje provjere koje provode države članice u skladu sa svojim nacionalnim zakonima i drugim propisima te ne dovodeći u pitanje provjere koje provode institucije Zajednice u skladu s Ugovorom o EZ-u, a posebno s

njegovim člankom 188.c, Komisija na svoju odgovornost osigurava provjere:

- (a) usklađenosti upravnih praksi i propisa Zajednice;
- (b) postojanja potrebne dokumentacije i njezine usklađenosti s prihodima i rashodima Zajednice kako je to navedeno u članku 1.;
- (c) okolnosti u kojima se izvršavaju i provjeravaju takve financijske transakcije.

2. Uz to može provoditi i provjere i inspekcije na licu mjesta na temelju uvjeta utvrđenih u sektorskim pravilima.

Prije takvih provjera i inspekcija, a u skladu s važećim pravilima, Komisija na odgovarajući način obavješćuje predmetnu državu članicu kako bi dobila svu potrebnu pomoć.

Članak 10.

Dotadne opće odredbe koje se odnose na provjere i inspekcije na licu mjesta usvajaju se naknadno u skladu s postupcima utvrđenim u članku 235. Ugovora o EZ-u i članku 203. Ugovora o EZAE-u.

Članak 11.

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. prosinca 1995.

Za Vijeće
Predsjednik

J. BORREL FONTELLES

31998R2531

27.11.1998.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 318/1

UREDBA VIJEĆA (EZ) br. 2531/98**od 23. studenoga 1998.****o primjeni odredbi o minimalnim pričuvama od strane Europske središnje banke**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Protokol (br. 3) o Statutu Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke („Statut“), a posebno njegov članak 19. stavak 19.2.,

uzimajući u obzir preporuku Europske središnje banke („ESB“) ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Komisije ⁽³⁾,

djelujući u skladu s postupkom određenim člankom 106. stavkom 6. Ugovora o osnivanju Europske zajednice (u daljnjem tekstu „Ugovor“) i člankom 42. Statuta, a prema uvjetima navedenim u članku 43. stavku 43.1. Statuta i stavku 8. Protokola (br. 11) o određenim odredbama koje se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske,

- (1) budući da članak 19. stavak 19.2. u vezi s člankom 43. stavkom 43.1. Statuta, stavkom 8. Protokola br. 11 i stavkom 2. Protokola (br. 12) o određenim odredbama koje se odnose na Dansku ne smije davati nikakva prava niti određivati nikakve obveze bilo kojoj državi članici nesudionici;
- (2) budući da članak 19. stavak 19.2. Statuta zahtijeva od Vijeća da, između ostaloga, odredi osnovicu za obračun minimalnih pričuva i maksimalne dopuštene omjere između tih pričuva i njihovih osnovica;
- (3) budući da članak 19. stavak 19.2 Statuta također zahtijeva od Vijeća da odredi odgovarajuće sankcije za slučajeve nepridržavanja tih zahtjeva; budući da su ovom Uredbom propisane posebne sankcije; budući da, u pogledu načela i postupaka koji se odnose na izricanje sankcija, ova Uredba upućuje na Uredbu Vijeća (EZ) br. 2532/98 od 23. studenoga 1998. o ovlastima Europske središnje banke za izricanje sankcija ⁽⁴⁾ i predviđa

pojednostavnjeni postupak za izricanje sankcija u slučaju određenih vrsta povreda; budući da se, u slučaju proturječnosti između odredbi Uredbe (EZ) br. 2532/98 i odredbi ove Uredbe kojom se ESB-u omogućuje izricanje sankcija, primjenjuju odredbe ove Uredbe;

- (4) budući da članak 19. stavak 19.1. Statuta propisuje da Vijeće ESB-a može donijeti propise o obračunu i određivanju potrebnih minimalnih pričuva;
- (5) budući da sustav određivanja minimalnih pričuva, da bi mogao predstavljati učinkovit instrument za upravljanje tržištem novca i postupcima monetarne kontrole, mora biti ustrojen na način koji ESB-u daje sposobnost i prilagodljivost određivanja obveznih pričuva u okviru i ovisno o promjenljivim gospodarskim i financijskim prilikama koje vladaju između država članica sudionica; budući da, u tom pogledu, ESB mora biti u mogućnosti na prilagodljiv način reagirati na pojavu novih tehnologija plaćanja, kao što je razvoj elektroničkog novca; budući da ESB može, kako bi se ograničile mogućnosti izbjegavanja obveze izdvajanja minimalnih pričuva, odrediti da se minimalne pričuve obračunavaju i na iznos obveza po izvanbilančnim stavkama, a naročito onih koje su, pojedinačno ili povezano s drugim bilančnim ili izvanbilančnim stavkama, usporedive s bilančnim obvezama;
- (6) budući da je ESB, pri donošenju iscrpnih pravila za određivanje iznosa minimalnih pričuva, uključujući određivanje stvarnih stopa pričuva, bilo kakve remuneracije pričuva, bilo kakve izuzetke od obveze izdvajanja minimalnih pričuva te bilo kakve izmjene takvih obveza koje se odnose na bilo koju posebnu skupinu ili skupine institucija, obvezan postupati sukladno ciljevima Europskog sustava središnjih banaka (ESSB), koji su određeni

⁽¹⁾ SL C 246, 6.8.1998., str. 6.

⁽²⁾ SL C 328, 26.10.1998.

⁽³⁾ Mišljenje doneseno 8. listopada 1998. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽⁴⁾ OJ L 318, 27.11.1998., str. 4.

u članku 105. stavku 1. Ugovora i članku 2. Statuta; budući da to, između ostaloga, obuhvaća načelo izbjegavanja značajno nepoželjnog prebacivanja sredstava ili izbjegavanje posrednika; budući da određivanje minimalnih pričuva može predstavljati element utvrđivanja i provedbe monetarne politike Zajednice, što je jedna od osnovnih zadaća ESSB-a, kao što je to navedeno u prvoj alineji članka 105. stavka 2. Ugovora te prvoj alineji članka 3. stavka 3.1. Statuta;

- (7) budući da sankcije predviđene za slučaj neispunjenja obveza navedenih u ovoj Uredbi ne utječu na mogućnost ESSB-a da donese odgovarajuće odredbe za njihovu provedbu nad suprotnim stranama, uključujući djelomično ili potpuno isključenje određene institucije iz operacija monetarne politike, u slučaju ozbiljne povrede odredbi koje se odnose na minimalne pričuve;
- (8) budući da je ESSB-u i ESB-u povjerena zadaća pripreme instrumenata monetarne politike koji će omogućiti njihovo potpuno funkcioniranje u trećoj fazi ekonomske i monetarne unije (u daljnjem tekstu „treća faza”); budući da je, prije početka treće faze, ključan element te pripreme usvajanje propisa ESB-a kojima će se od institucija zahtijevati držanje minimalnih pričuva od 1. siječnja 1999.; budući da je poželjno tržišne subjekte tijekom 1998. godine obavijestiti o iscrpnim odredbama čije donošenje ESB može smatrati potrebnim radi provedbe sustava minimalne pričuve; budući da je stoga ESB-u potrebno dodijeliti regulatorne ovlasti od dana stupanja na snagu ove Uredbe;
- (9) budući da je odredbe ove Uredbe moguće u cijelosti učinkovito primjenjivati jedino ako države članice sudionice donesu potrebne mjere koje će nadležnim tijelima u tim državama osigurati potrebna ovlaštenja za pružanje pomoći i punu suradnju s ESB-om u postupku prikupljanja i provjere podataka, koji se zahtijevaju na temelju ove Uredbe, a u skladu s člankom 5. Ugovora,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe:

1. „država članica sudionica” je država članica koja je usvojila jedinstvenu valutu u skladu s Ugovorom;
2. „nacionalna središnja banka” je središnja banka države članice sudionice;
3. „institucija” je svaki pravni subjekt u određenoj državi članici sudionici od kojeg, u skladu s uvjetima članka 19.1. Statuta, ESB može zahtijevati držanje minimalne pričuve;

4. „stopa pričuva” je postotak osnovice za obračun minimalnih pričuva koje ESB može odrediti u skladu s člankom 19.1. Statuta;

5. „sankcije” su novčane kazne, periodični penali, zatezne kamate i beskamatni depoziti.

Članak 2.

Pravo izuzimanja institucija

ESB može, na nediskriminirajućoj osnovi, izuzeti institucije od obveze izdvajanja minimalnih pričuva, sukladno mjerilima koje utvrdi ESB.

Članak 3.

Osnovica za obračun minimalnih pričuva

1. Osnovica za obračun minimalnih pričuva, čije izdvajanje ESB može zahtijevati od institucija u skladu s člankom 19. stavkom 19.1. Statuta, u skladu s odredbama stavaka 2. i 3. ovog članka obuhvaća:

- i. obveze institucije koje proizlaze iz primanja sredstava; kao i
- ii. obveze koje proizlaze iz izvanbilančnih stavki; ali isključujući
- iii. u potpunosti ili djelomično, obveze prema bilo kojoj drugoj instituciji na način određen od strane ESB-a; te
- iv. obveze prema ESB-u ili prema određenoj nacionalnoj središnjoj banci.

2. Za obveze u obliku prenosivih dužničkih instrumenata ESB može odrediti, kao zamjensku odredbu u odnosu na odredbu stavka 1. točke iii. ovog članka, da se obveze jedne institucije prema drugoj potpuno ili djelomično odbiju od osnovice za obračun minimalnih pričuva institucije prema kojoj te obveze postoje.

3. ESB može, na nediskriminirajućoj osnovi, dopustiti izuzimanje posebnih vrsta imovine od kategorija obveza koje čine dio osnovice za obračun minimalnih pričuva.

Članak 4.

Stope pričuva

1. Stope pričuva, koje ESB može odrediti sukladno odredbama članka 19. stavka 19.1. Statuta, ne smiju prelaziti 10 % bilo kojih odgovarajućih obveza koje čine dio osnovice za obračun minimalnih pričuva, ali mogu iznositi 0 %.

2. Sukladno odredbama stavka 1. ovog članka, ESB može, na nediskriminirajućoj osnovi, odrediti različite stope pričuva za određene kategorije obveza koje čine dio osnovice za obračun minimalnih pričuva.

Članak 5.**Regulatorna ovlast**

Za potrebe članka 2., 3. i 4. ove Uredbe, ESB prema potrebi donosi uredbe ili odluke.

Članak 6.**Pravo prikupljanja i provjere podataka**

1. ESB ima pravo od institucija prikupljati podatke potrebne za primjenu odredbi o minimalnim pričuvama. Ti su podaci povjerljivi.

2. ESB ima pravo provjeriti točnost i kvalitetu podataka koje institucije dostavljaju kao dokaz pridržavanja odredbi o minimalnim obveznim pričuvama. ESB je dužan obavijestiti instituciju o svojoj odluci da provjeri podatke ili provede njihovo prinudno prikupljanje.

3. Pravo provjere podataka obuhvaća pravo:

- (a) zahtjeva za dostavu dokumenata;
- (b) pregleda poslovnih knjiga i računovodstvenih evidencija institucija;
- (c) sastavljanja preslika ili uzimanja izvadaka poslovnih knjiga i evidencija;
- (d) dobivanja pisanih ili usmenih obrazloženja.

Kada pojedina institucija ometa prikupljanje i/ili provjeru podataka, država članica sudionica u kojoj se nalaze poslovni prostori predmetne institucije pruža potrebnu pomoć koja obuhvaća omogućavanje pristupa poslovnim prostorima te institucije radi mogućnosti izvršavanja gore navedenih prava.

4. ESB može prenijeti na nacionalne središnje banke ostvarivanje prava iz stavaka 1. do 3. ovog članka. U skladu s prvom alinejom članka 34. stavka 34.1. Statuta, ESB ima pravo uredbom dodatno odrediti uvjete pod kojima se može izvršavati pravo na provjeru podataka.

Članak 7.**Sankcije u slučaju nepoštovanja obveze**

1. U slučaju kada određena institucija ne izdvaja dio ili cijeli iznos minimalnih pričuva, određen u skladu s ovom Uredbom i s njom povezanim uredbama i odlukama ESB-a, ESB može izreći bilo koju od sljedećih sankcija:

- (a) plaćanje do 5 postotnih bodova iznad ESSB-ove kamatne stope na stalno raspoloživu mogućnost posudbe od središnje banke na kraju dana ili po dvostrukoj ESSB-ovoj kamatnoj stopi na stalno raspoloživu mogućnost posudbe od središnje banke na kraju dana, a u oba slučaja kamatna stopa primjenjuje se na iznos minimalnih pričuva koji odgovarajuća institucija nije izdvojila;
- (b) obvezu da odgovarajuća institucija položi beskamatni depozit kod ESB-a ili kod nacionalnih središnjih banaka, pri čemu iznos depozita predstavlja najviše trostruki iznos minimalne pričuva koji je odgovarajuća institucija propustila izdvojiti. Dospjeće depozita ne smije biti duže od razdoblja tijekom kojeg je institucija propustila izdvojiti minimalne pričuve.

2. U svim slučajevima izricanja sankcije u skladu sa stavkom 1. ovog članka, primjenjuju se načela i postupci opisani u Uredbi (EZ) br. 2532/98. Međutim, članak 2. stavci 1. i 3. te članak 3. stavci 1., 2., 3. i 4. te Uredbe ne primjenjuju se, a razdoblja navedena člankom 3. stavcima 6., 7. i 8. iste Uredbe skraćuju se na petnaest dana.

3. Ako određena institucija ne ispunjava svoje obveze koje proizlaze iz ove Uredbe ili uredbi, odnosno odluka ESB-a, osim onih navedenih u stavku 1. ovog članka, sankcije u slučajevima takvih neispunjenja, kao i granice i uvjeti koji se odnose na određivanje takvih sankcija, odgovaraju onima koje su navedene u Uredbi (EZ) br. 2532/98.

Članak 8.**Završne odredbe**

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Članak 5. primjenjuje se počevši od dana stupanja na snagu ove Uredbe. Ostali članci primjenjuju se od 1. siječnja 1999.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. studenoga 1998.

Za Vijeće
Predsjednik
R. EDLINGER

31998R2533

L 318/8

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

27.11.1998.

UREDBA VIJEĆA (EZ) br. 2533/98**od 23. studenoga 1998.****o prikupljanju statističkih podataka od strane Europske središnje banke**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Protokol (br. 3) o Statutu Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke (u daljnjem tekstu: Statut), a posebno njegov članak 5., stavak 5.4.,

uzimajući u obzir preporuku Europske središnje banke (ESB) ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Komisije ⁽³⁾,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 106. stavku 6. Ugovora o osnivanju Europske zajednice i članku 42. Statuta,

(1) budući da članak 5. stavak 5.1. Statuta zahtijeva od ESB-a da, uz pomoć nacionalnih središnjih banaka prikuplja od nadležnih nacionalnih tijela ili izravno od gospodarskih subjekata, statističke podatke potrebne za obavljanje zadaća Europskog sustava središnjih banaka (u daljnjem tekstu: „ESSB”); budući da se za izvršavanje tih zadaća, određenih u članku 105. Ugovora, a posebno za provođenje monetarne politike, ovi statistički podaci koriste prvenstveno za pripremu agregiranih statističkih podataka, za koje identitet pojedinih gospodarskih subjekata nije bitan i da se također mogu koristiti na razini pojedinačnih gospodarskih subjekata; budući da članak 5. stavak 5.2. Statuta zahtijeva od nacionalnih središnjih banaka da, u mjeri u kojoj je to moguće, izvršavaju zadaće opisane u članku 5. stavku 5.1. Statuta; budući da članak 5. stavak 5.4. Statuta zahtijeva od Vijeća da utvrdi fizičke i pravne osobe koje podliježu obvezi izvješćivanja, režim tajnosti te odgovarajuće provedbene odredbe; budući da nacionalne središnje banke mogu surađivati s ostalim nadležnim tijelima, uključujući nacionalne zavode za statistiku i regulatore tržišta, u smislu članka 5. stavka 5.1. Statuta;

(2) budući da, a kako bi statistički podaci bili učinkovito sredstvo u izvršavanju zadaća ESSB-a, definicije i postupci njihova prikupljanja moraju biti strukturirani na način

koji će ESB-u dati mogućnost i prilagodljivost da pravodobno koristi visokokvalitetnu statistiku, koja odražava promjenjive gospodarske i financijske okolnosti i uzima u obzir opterećenje koje se nameće izvještajnim jedinicama; budući da je pritom potrebno obratiti pozornost ne samo na izvršavanje zadaća ESSB-a i njegovu neovisnost, već i na to da se opterećenje izvještajnih jedinica sveđe na minimum;

(3) budući da je stoga poželjno odrediti referentnu izvještajnu populaciju, s obzirom na kategorije gospodarskih jedinica i uključenih statističkih primjena na koje su ograničene statističke ovlasti ESB-a te na temelju kojih ESB, kroz svoje regulatorne ovlasti, određuje stvarnu izvještajnu populaciju;

(4) budući da je homogena izvještajna populacija potrebna za izradu konsolidirane bilance sektora monetarnih financijskih institucija država članica sudionica, čiji je osnovni cilj pružanje ESB-u sveobuhvatnog statističkog prikaza monetarnih kretanja u državama članicama sudionicama koje se promatraju kao jedinstveno ekonomsko područje; budući da je ESB uspostavio i održava popis monetarnih financijskih institucija za statističke potrebe, koji se temelji na zajedničkoj definiciji tih institucija;

(5) budući da navedena zajednička definicija za statističke potrebe određuje da monetarne financijske institucije obuhvaćaju kreditne institucije kako su određene pravom Zajednice te sve druge rezidentne financijske institucije koje se bave primanjem depozita i/ili bliskih supstituta depozita od subjekata koji nisu monetarne financijske institucije i, za vlastiti račun (barem u gospodarskom smislu), odobravanjem kredita i/ili ulaganjem u vrijednosne papire;

(6) budući da je poštanske žiro institucije koje ne udovoljavaju zajedničkoj definiciji monetarnih financijskih institucija za statističke potrebe možda potrebno podvrgnuti

⁽¹⁾ SL C 246, 6.8.1998., str. 12.

⁽²⁾ SL C 328, 26.10.1998.

⁽³⁾ Mišljenje doneseno 8. listopada 1998. (još neobjavljeno u Službenom listu).

statističkim izvještajnim zahtjevima ESB-a u području novčane i bankovne statistike, kao i statistike platnog prometa jer te institucije mogu, u velikoj mjeri, primati depozite i/ili bliske supstitute depozita i obavljati poslove platnog prometa;

- (7) budući da u Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa iz 1995. ⁽¹⁾ (u daljnjem tekstu: „ESA 95”), monetarne financijske institucije stoga obuhvaćaju podsektore „središnja banka” i „ostale monetarne financijske institucije” te mogu biti proširene samo uključivanjem kategorija institucija iz podsektora „ostali financijski posrednici, osim osiguravajućih društava i mirovinskih fondova”;
- (8) budući da su statistički podaci o platnoj bilanci, stanju međunarodnih ulaganja, vrijednosnim papirima, elektroničkom novcu i platnim sustavima neophodni kako bi se ESSB-u omogućila neovisnost u izvršavanju njegovih zadaća;
- (9) budući da se upotreba pojma „pravne i fizičke osobe” u članku 5.4. Statuta mora tumačiti na način koji je u skladu s praksom u državama članicama u području novčane i bankovne statistike te platnobilančne statistike, te stoga obuhvaća i subjekte koji prema nacionalnom pravu njihovih država nisu ni pravne ni fizičke osobe, ali ipak spadaju u odgovarajuće podsektore ESA-e 95; budući da se izvještajni zahtjevi stoga mogu uvesti za subjekte kao što su ortaštva, podružnice, subjekti za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) i fondove koji, prema važećim zakonima pojedinih država, nemaju status pravne osobe; budući da se u takvim slučajevima obveza izvješćivanja uvodi za one osobe koje, prema mjerodavnom nacionalnom pravu, u pravnom prometu zastupaju dotične subjekte;
- (10) budući da se statističke bilance institucija navedenih u članku 19.1. Statuta mogu također koristiti za izračun iznosa minimalnih pričuva koje su te institucije dužne držati;
- (11) budući da je zadaća Upravnog vijeća ESB-a definirati podjelu zadaća između ESB-a i nacionalnih središnjih banaka s obzirom na prikupljanje i provjeru statističkih podataka i njihovo izvršavanje, uzimajući u obzir načelo utvrđeno u članku 5.2. Statuta, kao i zadaće koje će

preuzeti nacionalna tijela u okvirima svojih nadležnosti, a za potrebe dobivanja visokokvalitetne statistike;

- (12) budući da, u prvim godinama postojanja područja jedinstvene valute, s ciljem troškovne učinkovitosti može biti potrebno da se, zbog postojećih ograničenja u okviru sustava prikupljanja podataka, statistički izvještajni zahtjevi ESB-a ispunjavaju s pomoću prijelaznih postupaka; budući da ovo naročito može podrazumijevati da, u slučaju financijskog računa platne bilance, podaci o prekograničnim pozicijama ili transakcijama država članica sudionica koje se promatraju kao jedinstveno ekonomsko područje u prvim godinama postojanja područja jedinstvene valute mogu biti objedinjeni korištenjem svih pozicija ili transakcija između rezidenata pojedine države članice sudionice i rezidenata drugih država;
- (13) budući da su granice u okviru kojih i uvjeti pod kojima je ESB ovlašten izricati sankcije društvima, koja ne poštuju obveze utvrđene uredbama i odlukama ESB-a određene Uredbom Vijeća (EZ) br. 2532/98 od 23. studenoga 1998. o ovlastima Europske središnje banke za izricanje sankcija ⁽²⁾, sukladno članku 34.3. Statuta; budući da se, u slučaju proturječnosti između odredbi navedene Uredbe i ove Uredbe, koja ESB-u omogućuje izricanje sankcija, primjenjuju odredbe ove Uredbe; budući da sankcije zbog neispunjenja obveza određenih u ovoj Uredbi ne dovode u pitanje mogućnost ESSB-a da utvrdi odgovarajuće izvršne odredbe u svojim odnosima s drugim stranama, uključujući djelomično ili potpuno isključivanje neke izvještajne jedinice iz operacija monetarne politike u slučaju teške povrede statističkih izvještajnih zahtjeva;
- (14) budući da uredbe ESB-a na temelju članka 34.1. Statuta ne daju nikakva prava, odnosno ne nameću nikakve obveze državama članicama nesudionicama;
- (15) budući da je Danska, pozivajući se na stavak 1. Protokola (br. 12) o određenim odredbama koje se odnose na Dansku, obavijestila, u smislu Odluke iz Edinburga od 12. prosinca 1992., da ona neće sudjelovati u trećoj fazi ekonomske i monetarne unije; budući da se, stoga, sukladno stavku 2. navedenog Protokola, svi članci i odredbe Ugovora i Statuta koji se odnose na odstupanje primjenjuju na Dansku;

⁽¹⁾ SL L 310, 30.11.1996., str. 1.

⁽²⁾ SL L 318, 27.11.1998., str. 4.

- (16) budući da se na temelju stavka 8. Protokola (br. 11) o određenim odredbama koje se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske, članak 34. Statuta ne primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu osim ako ona ne sudjeluje u trećoj fazi ekonomske i monetarne unije;
- (17) budući da, iako je poznato da statistički podaci koji su potrebni kako bi se ispunili statistički izvještajni zahtjevi ESB-a nisu jednaki za države članice sudionice i države članice nesudionice, članak 5. Statuta primjenjuje se i na države članice sudionice i na države članice nesudionice; budući da ova činjenica, zajedno s člankom 5. Ugovora, podrazumijeva obvezu izrade i provedbe na nacionalnoj razini svih mjera koje države članice smatraju potrebnima da bi se prikupili statistički podaci potrebni za ispunjenje statističkih izvještajnih zahtjeva ESB-a i provele pravovremene pripreme u području statistike, kako bi te države postale države članice sudionice;
- (18) budući da povjerljivi statistički podaci, koje ESB i nacionalne središnje banke moraju pribaviti radi ostvarivanja zadaća ESSB-a moraju biti zaštićeni kako bi se postiglo i zadržalo povjerenje izvještajnih jedinica; budući da, po donošenju ove Uredbe, više neće postojati nikakvi razlozi za pozivanje na odredbe o povjerljivosti, koje bi onemogućavale razmjenu povjerljivih statističkih podataka, koji se odnose na zadaće ESSB-a, sukladno odredbama Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca pri obradi osobnih podataka i o slobodnom kretanju tih podataka⁽¹⁾;
- (19) budući da članak 38. stavak 38.1. Statuta propisuje da članovi upravnih tijela i osoblje ESB-a i nacionalnih središnjih banaka ne smiju, čak ni nakon prestanka njihove dužnosti, otkrivati one podatke koji su obuhvaćeni obvezom čuvanja poslovne tajne, a članak 38. stavak 38.2. Statuta propisuje da osobe koje imaju pristup podacima koji su obuhvaćeni zakonodavstvom Unije koje nameće obvezu čuvanja tajnosti podliježu tom zakonodavstvu;
- (20) budući da svaka povreda pravila koja su obvezujuća za osoblje ESB-a, bez obzira na to je li ona počinjena namjerno ili iz nehaja, čini te osobe podložnima disciplinskim sankcijama te, ako je potrebno, kaznama određenim zakonom zbog povrede obveze čuvanja poslovne tajne, sukladno odredbama članka 12. i 18. Protokola o povlasticama i imunitetima Europskih zajednica;
- (21) budući da eventualna uporaba statističkih podataka u svrhu izvršavanja zadaća koje sukladno članku 105. Ugovora obavlja ESSB, iako smanjuje ukupni teret izvještavanja, podrazumijeva da se režim povjerljivosti, utvrđen ovom Uredbom, u određenoj mjeri mora razlikovati od općih načela Zajednice i međunarodnih načela o povjerljivosti statističkih podataka, a posebno od odredbi o povjerljivosti statističkih podataka sadržanih u Uredbi Vijeća (EZ) br. 322/97 od 17. veljače 1997. o statistici Zajednice⁽²⁾; budući da će, uzimajući u obzir ove razlike, ESB poštovati načela na kojima se temelji statistika na području Zajednice, a koja su utvrđena u članku 10. Uredbe (EZ) br. 322/97;
- (22) budući da se režim povjerljivosti utvrđen u ovoj Uredbi odnosi samo na povjerljive statističke podatke, koji se dostavljaju ESB-u radi izvršavanja zadaća ESSB-a i ne utječe na posebne nacionalne odredbe, odnosno odredbe Zajednice o prosljeđivanju ostalih vrsta podataka ESB-u; budući da se moraju poštovati pravila o povjerljivosti statističkih podataka koja primjenjuju nacionalni zavodi za statistiku i Komisija u pogledu statističkih podataka koje prikupljaju u svoje ime;
- (23) budući da, za potrebe članka 5. stavka 5.1. Statuta, ESB u području statistike mora surađivati s institucijama ili tijelima Zajednice i s nadležnim tijelima država članica ili trećih zemalja te s međunarodnim organizacijama; budući da će ESB i Komisija uspostaviti odgovarajuće oblike suradnje u području statistike kako bi mogli obavljati svoje zadaće na najučinkovitiji način, nastojeći pritom svesti na najmanju moguću mjeru opterećenje za izvještajne jedinice;
- (24) budući da je ESSB-u i ESB-u povjerena zadaća pripremanja statističkih izvještajnih zahtjeva za europodručje radi njihovog potpunog djelovanja u trećoj fazi ekonomske i monetarne unije (u daljnjem tekstu „treća faza”); budući da je pravovremena priprema u području statistike ključna kako bi se ESSB-u omogućilo izvršavanje njegovih zadaća u trećoj fazi; budući da je, prije početka treće faze, ključan element pripreme donošenja

⁽¹⁾ SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

⁽²⁾ SL L 52, 22.2.1997., str. 1.

statističkih propisa ESB-a; budući da je sudionike na tržištu tijekom 1998. poželjno informirati o detaljnim odredbama za koje ESB smatra da ih je potrebno donijeti radi provođenja njegovih statističkih izvještajnih zahtjeva; budući da je stoga ESB-u potrebno osigurati regulatorne ovlasti od dana stupanja na snagu ove Uredbe;

- (25) budući da se odredbe ove Uredbe mogu učinkovito primjenjivati samo ako sve države članice sudionice donesu potrebne mjere kako bi njihovim nadležnim tijelima osigurale ovlasti za pružanje pomoći i punu suradnju s ESB-om u postupku provjere i obveznog prikupljanja statističkih podataka, u skladu s člankom 5. Ugovora,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe:

1. „statistički izvještajni zahtjevi ESB-a” znači statistički podaci koje moraju dostaviti izvještajne jedinice, a koji su potrebni radi ostvarivanja zadaća ESSB-a;
2. „izvještajne jedinice” znači pravne i fizičke osobe i subjekti iz članka 2. stavka 3. na koje se odnose statistički izvještajni zahtjevi ESB-a;
3. „država članica sudionica” znači država članica koja je usvojila jedinstvenu valutu u skladu s Ugovorom;
4. „rezident” i „rezidentan” znači imati središte gospodarskog interesa na ekonomskom području pojedine države, kao što je određeno u Prilogu A; u tom smislu, „prekogranične pozicije” i „prekogranične transakcije” jesu pozicije odnosno transakcije u imovini i/ili obvezama rezidenata država članica sudionica koje se promatraju kao jedinstveno ekonomsko područje, u odnosu na rezidente država članica nesudionica i/ili rezidente trećih država;
5. „stanje međunarodnih ulaganja” znači bilanca ukupne prekogranične financijske imovine i obveza;
6. „elektronički novac” znači elektronički pohranjena novčana vrijednost na tehničkom uređaju, uključujući unaprijed plaćene kartice koje se mogu naširoko koristiti za plaćanja subjektima koji nisu izdavatelji, a da pritom nije nužno uključivanje bankovnih računa u transakciju, već služi kao unaprijed plaćeni instrument na donositelja.

Članak 2.

Referentna izvještajna populacija

1. S ciljem ispunjavanja statističkih izvještajnih zahtjeva ESB-a, ESB ima pravo, uz pomoć nacionalnih središnjih banaka sukladno članku 5. stavku 5.2. Statuta, prikupljati statističke podatke u okvirima referentne izvještajne populacije i u granicama koje su potrebne za ispunjavanje zadaća ESSB-a.
2. Referentna izvještajna populacija obuhvaća sljedeće izvještajne jedinice:
 - (a) pravne i fizičke osobe koje spadaju u podsektore „središnja banka”, „ostale monetarne financijske institucije” i „ostali financijski posrednici, osim osiguravajućih društava i mirovinskih fondova”, koji su određeni u Prilogu B ovoj Uredbi i rezidenti su u državi članici, u mjeri koja je potrebna da bi se ispunili statistički izvještajni zahtjevi ESB-a u području monetarne i bankovne statistike te statistike platnoga prometa;
 - (b) poštanske žiro institucije u mjeri koja je potrebna da bi se ispunili statistički izvještajni zahtjevi ESB-a u području monetarne i bankovne statistike te statistike platnoga prometa;
 - (c) pravne i fizičke osobe koje su rezidenti države članice, u mjeri u kojoj drže prekogranične pozicije ili obavljaju prekogranične transakcije i u kojoj su statistički podaci o takvim pozicijama ili transakcijama potrebni za ispunjavanje statističkih izvještajnih zahtjeva ESB-a u području platnobilančne statistike ili stanja međunarodnih ulaganja;
 - (d) pravne i fizičke osobe koje su rezidenti države članice, u mjeri u kojoj su statistički podaci o vrijednosnim papirima ili elektroničkom novcu koje one izdaju potrebni za ispunjavanje statističkih izvještajnih zahtjeva ESB-a.

3. Subjekt koji bi inače bilo obuhvaćen definicijom iz stavka 2., ali koji se, prema nacionalnom pravu države u kojoj je rezident, ne smatra ni pravnom osobom ni grupom fizičkih osoba, iako može biti nositelj određenih prava i obveza, smatra se izvještajnom jedinicom. Obvezu izvješćivanja takve jedinice ispunjavaju osobe koje ju zakonski zastupaju.

U slučaju da pravna osoba, grupa fizičkih osoba ili subjekt iz prvog podstavka ima podružnicu koja je rezident u drugoj državi, takva podružnica smatra se samostalnom izvještajnom jedinicom bez obzira na to gdje se nalazi glavna uprava, pod uvjetom da podružnica ispunjava uvjete utvrđene u stavku 2., s izuzetkom potrebe da posjeduje odvojenu pravnu osobnost. Bez obzira na njihov broj, sve podružnice osnovane u istoj državi članici tretiraju se kao jedna podružnica, ako pripadaju istom podsektoru gospodarstva. Obvezu izvješćivanja podružnice ispunjavaju osobe koje ju zakonski zastupaju.

Članak 3.

Načini određivanja statističkih izvještajnih zahtjeva

Pri određivanju i uvođenju statističkih izvještajnih zahtjeva ESB određuje stvarnu izvještajnu populaciju u okvirima referentne izvještajne populacije, kako je određena u članku 2. Ne dovodeći u pitanje ispunjavanje njegovih statističkih izvještajnih zahtjeva, ESB:

- (a) svodi teret izvještavanja na najmanju moguću mjeru, koristeći između ostalog u najvećoj mogućoj mjeri postojeću statistiku;
- (b) poštuje statističke standarde Zajednice i međunarodne statističke standarde;
- (c) može u potpunosti ili djelomično izuzeti određene grupe izvještajnih jedinica iz svojih statističkih izvještajnih zahtjeva.

Članak 4.

Obveze država članica

Države članice se organiziraju na području statistike i ostvaruju punu suradnju s ESSB-om, kako bi se osiguralo ispunjavanje obveza koje proizlaze iz članka 5. Statuta.

Članak 5.

Regulatorna ovlast ESB-a

1. ESB može donositi uredbe kojima se određuju i uvode statistički izvještajni zahtjevi prema stvarnoj izvještajnoj populaciji u državama članicama sudionicama.

2. Kako bi se zajamčila dosljednost potrebna za sastavljanje statistike koja zadovoljava njihove pojedinačne zahtjeve za informiranjem, ESB se savjetuje s Komisijom o nacrtu uredbi u svim slučajevima gdje postoje veze sa statističkim zahtjevima Komisije. Odbor za monetarnu, finansijsku i platnobilančnu statistiku dužan je, u okvirima svoje nadležnosti, sudjelovati u postupku suradnje između Komisije i ESB-a.

Članak 6.

Pravo na provjeru i obvezno prikupljanje statističkih podataka

1. Ako postoji sumnja da izvještajna jedinica koja je rezident u državi članici sudionici nije postupila, na način određen u članku 7. stavku 2., u skladu sa statističkim izvještajnim zahtjevima ESB-a, ESB i, sukladno članku 5. stavku 5.2. Statuta, nacionalna središnja banka dotične države članice sudionice imaju pravo provjeriti točnost i kvalitetu statističkih podataka i provesti njihovo obvezno prikupljanje. Međutim, ako su dotični statistički podaci potrebni da bi se utvrdilo pridržavanje odredbi o minimalnim obveznim pričuvama, provjeru treba provesti sukladno članku 6. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2531/98 od 23. studenoga 1998. o primjeni odredbi o minimalnim pričuvama od strane Europske središnje banke⁽¹⁾. Pravo provjere statističkih podataka, odnosno njihovog obveznog prikupljanja, obuhvaća pravo:

- (a) zahtijevanja dostave dokumenata;
- (b) pregleda poslovnih knjiga i evidencija izvještajnih jedinica;
- (c) uzimanja preslika ili izvadaka iz takvih poslovnih knjiga i evidencija; te
- (d) pribavljanja pisanih ili usmenih objašnjenja.

⁽¹⁾ SL L 318, 27.11.1998., str. 1.

2. ESB ili nadležna nacionalna središnja banka pisanim putem obavještava izvještajnu jedinicu o svojoj odluci o provjeri statističkih podataka ili o njihovom obveznom prikupljanju, pri čemu se određuje rok za ispunjavanje zahtjeva za provjeru, sankcije koje će se primijeniti u slučaju neispunjavanja zahtjeva i pravo na preispitivanje. ESB i dotična nacionalna središnja banka se međusobno obavještavaju o takvim zahtjevima za provjerom.

3. Pri provjeri i obveznom prikupljanju statističkih podataka primjenjuju se nacionalni postupci. Troškove postupka snosi dotična izvještajna jedinica ako se utvrdi da izvještajna jedinica nije postupila u skladu sa statističkim izvještajnim zahtjevima.

4. ESB može donijeti uredbe kojima se određuju uvjeti pod kojima je moguće ostvariti pravo na provjeru ili na obvezno prikupljanje statističkih podataka.

5. U okvirima svojih nadležnosti, nacionalna tijela država članica sudionica pružaju potrebnu pomoć ESB-u i nacionalnim središnjim bankama u izvršavanju njihovih ovlasti predviđenih ovim člankom.

6. Kada se izvještajna jedinica suprotstavlja ili ometa postupak provjere ili obveznog prikupljanja traženih statističkih podataka, država članica sudionica u kojoj se nalaze prostorije izvještajne jedinice pruža potrebnu pomoć, osiguravajući ESB-u ili nacionalnoj središnjoj banci, između ostalog, pristup prostorijama izvještajne jedinice, tako da se mogu ostvariti prava navedena u stavku 1. ovog članka.

Članak 7.

Izricanje sankcija

1. ESB je ovlaštena izreći sankcije određene u ovom članku izvještajnim jedinicama na koje se odnose izvještajni zahtjevi i koje su rezidenti u državi članici sudionici, a koje ne ispunjavaju obveze koje proizlaze iz ove Uredbe, odnosno iz uredbi ili odluka ESB-a kojima se određuju i uvode statistički izvještajni zahtjevi ESB-a.

2. Smatra se da je došlo do povrede obveza dostavljanja određenih statističkih podataka ESB-u ili nacionalnoj središnjoj banci ako:

(a) ESB ili nacionalna središnja banka ne zaprimi nikakve statističke podatke do utvrđenog roka; ili

(b) su statistički podaci netočni, nepotpuni ili u obliku koji ne udovoljava zahtjevu.

3. Smatra se da je došlo do povrede obveze da se ESB-u i nacionalnim središnjim bankama dopusti provjera točnosti i kvalitete statističkih podataka koje su ESB-u ili nacionalnoj središnjoj banci dostavile izvještajne jedinice, u svim slučajevima kada izvještajna jedinica ometa tu aktivnost. Takvo ometanje uključuje, ali nije ograničeno na uklanjanje dokumenata ili sprečavanje fizičkog pristupa ESB-u ili nacionalnoj središnjoj banci koji im je potreban da bi ispunili njihovu zadaću provjere ili obvezno prikupljanje statističkih podataka.

4. Protiv izvještajne jedinice ESB može izreći sljedeće sankcije:

(a) u slučaju povrede opisane u stavku 2. točki (a), dnevni penal koji ne prelazi iznos od 10 000 eura, pri čemu ukupni iznos novčane kazne ne prelazi 100 000 eura;

(b) u slučaju povrede opisane u stavku 2. točki (b), novčanu kaznu čiji iznos ne prelazi 200 000 eura; te

(c) u slučaju povrede opisane u stavku 3., novčanu kaznu čiji iznos ne prelazi 200 000 eura.

5. Sankcije utvrđene u stavku 4. smatraju se dodatkom obvezi izvještajne jedinice da snosi troškove postupka provjere i obveznog prikupljanja, kako je određeno u članku 6. stavku 3.

6. Pri izvršavanju ovlasti određenih ovim člankom ESB postupaju sukladno načelima i postupcima utvrđenim u Uredbi (EZ) br. 2532/98.

Članak 8.

Odredbe o povjerljivosti

1. U okviru ove Uredbe, a za potrebe odredbi o povjerljivosti statističkih podataka, koji su potrebni za izvršavanje zadaća ESSB-a, statistički podaci se smatraju povjerljivima ako je izvještajna jedinica ili bilo koju drugu pravnu osobu, fizičku osobu, subjekt ili podružnicu moguće identificirati izravno na temelju njihova imena, adrese ili službeno dodijeljenog identifikacijskog koda ili posredno zaključivanjem, čime se otkrivaju pojedinačni podaci. Pri određivanju je li pojedinu izvještajnu jedinicu ili bilo koju drugu pravnu osobu, fizičku osobu, subjekt ili podružnicu moguće identificirati, u obzir se uzimaju sva sredstva koja u razumnim okolnostima može upotrijebiti treća strana kako bi identificirala spomenutu izvještajnu jedinicu ili neku drugu

pravnu osobu, ili fizičku osobu, subjekt ili podružnicu. Statistički podaci preuzeti iz izvora koji su sukladno nacionalnom pravu dostupni javnosti, ne smatraju se povjerljivim.

2. Prijenos povjerljivih statističkih podataka od nacionalnih središnjih banaka prema ESB-u odvija se u mjeri i na razini podrobnosti koja je neophodna za ostvarenje zadaća ESSB-a, kako je opisano u članku 105. Ugovora.

3. Izvještajne jedinice obavještavaju se o uporabi dostavljenih statističkih podataka u statističke i druge upravne svrhe. Izvještajne jedinice imaju pravo dobiti informaciju o pravnoj osnovi za prijenos podataka, kao i poduzetim zaštitnim mjerama.

4. ESB koristi dostavljene povjerljive statističke podatke isključivo za ostvarenje zadaća ESSB-a, osim:

(a) ako je izvještajna jedinica ili druga pravna osoba, fizička osoba, subjekt ili podružnica, koju je moguće identificirati dala izričitu suglasnost za korištenje navedenih statističkih podataka i u druge svrhe; ili

(b) za sastavljanje posebne statistike Zajednice, na temelju sporazuma između Komisije i ESB-a, u skladu s člankom 9. Uredbe (EZ) br. 322/97, ili

(c) za davanje pristupa znanstvenoistraživačkim tijelima povjerljivim statističkim podacima koji ne omogućuju izravnu identifikaciju, ne dovodeći u pitanje nacionalno zakonodavstvo i uz prethodnu izričitu suglasnost nacionalnog tijela koje je dalo podatke.

5. Nacionalne središnje banke koriste povjerljive statističke podatke prikupljene s ciljem ispunjavanja statističkih izvještajnih zahtjeva ESB-a isključivo radi ispunjavanja zadaća ESSB-a, osim:

(a) ako je izvještajna jedinica ili druga pravna osoba, fizička osoba, subjekt ili podružnica, koju je moguće identificirati dala izričitu suglasnost za korištenje navedenih statističkih podataka i u druge svrhe; ili

(b) ako se podaci na nacionalnoj razini koriste u statističke svrhe na temelju sporazuma između nacionalnih statističkih tijela i nacionalne središnje banke, odnosno za sastavljanje statistike Zajednice, u skladu s člankom 9. Uredbe (EZ) br. 322/97; ili

(c) ako se podaci koriste na području bonitetnog nadzora, odnosno, sukladno članku 14. stavku 4. Statuta, radi obavljanja drugih funkcija osim onih navedenih u Statutu; ili

(d) za davanje pristupa znanstvenoistraživačkim tijelima povjerljivim statističkim podacima koji ne omogućuju izravnu identifikaciju.

6. Ovaj članak ne priječi da povjerljivi statistički podaci koji su prikupljeni u druge svrhe, osim onih koje predstavljaju ispunjavanje statističkih izvještajnih zahtjeva ESB-a, budu upotrijebljeni u te druge svrhe.

7. Ovaj se članak primjenjuje samo na prikupljanje i prijenos povjerljivih statističkih podataka s ciljem ispunjavanja statističkih izvještajnih zahtjeva ESB-a te nema utjecaja na posebne odredbe na nacionalnoj razini ili na razini Zajednice koje se odnose na prijenos drugih vrsta podataka ESB-u.

8. Ova se Uredba primjenjuje ne dovodeći u pitanje Direktivu 95/46/EZ.

U slučaju podataka prikupljenih od strane nacionalnih zavoda za statistiku i Komisije koji se dostavljaju ESB-u, ova se Uredba u pogledu povjerljivosti statističkih podataka primjenjuje ne dovodeći u pitanje Uredbu (EZ) br. 322/97.

9. ESB i nacionalne središnje banke poduzimaju sve potrebne regulatorne, upravne, tehničke i organizacijske mjere kako bi osigurale zaštitu povjerljivih statističkih podataka. ESB donosi zajednička pravila i minimalne standarde za onemogućavanje nezakonitog objavljivanja i neovlaštene uporabe. Zaštitne mjere primjenjuju se na sve povjerljive statističke podatke utvrđene u stavku 1.

10. Države članice dužne su donijeti sve potrebne mjere kako bi se osigurala zaštita povjerljivih statističkih podataka, uključujući donošenje odgovarajućih izvršnih mjera od strane države članice u slučaju povrede.

Članak 9.

Završne odredbe

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Članak 5., članak 6. stavak 4. i članak 8. stavak 9. primjenjuju se od datuma stupanja na snagu ove Uredbe. Ostali članci primjenjuju se od 1. siječnja 1999.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. studenoga 1998.

Za Vijeće
Predsjednik
R. EDLINGER

PRILOG A

GRANICE NACIONALNOGA GOSPODARSTVA

- 2.04. Jedinice, bilo da li se radi o institucionalnim jedinicama, lokalnim poslovnim jedinicama ili jedinicama homogene proizvodnje, koje čine gospodarstvo neke zemlje i čije se transakcije knjiže u ESA-i, su one jedinice koje imaju središte svog ekonomskog interesa na ekonomskom području te zemlje. Ove jedinice, poznate kao rezidentne jedinice, mogu i ne moraju imati državljanstvo te zemlje, mogu i ne moraju biti pravne osobe i mogu i ne moraju biti prisutne na ekonomskom području spomenute države u trenutku izvođenja transakcije. Kako je granica nacionalnog gospodarstva definirana pojmom rezidentne jedinice, potrebno je definirati i značenje pojmova ekonomsko područje i središte ekonomskog interesa.
- 2.05. Pod pojmom „ekonomsko područje” podrazumijeva se:
- (a) zemljopisno područje pod upravom neke države, na kojem je osigurano slobodno kretanje osoba, robe, usluga i kapitala;
 - (b) sve slobodne zone, uključujući carinska skladišta i tvornice pod carinskim nadzorom;
 - (c) nacionalni zračni prostor, teritorijalne vode i epikontinentalni pojas u međunarodnim vodama, u kojem zemlja uživa isključiva prava ⁽¹⁾;
 - (d) teritorijalne enklave, tj. zemljopisna područja u inozemstvu koja prema međunarodnim ugovorima ili međudržavnim sporazumima koriste državne agencije zemlje (veleposlanstva, konzulati, vojne baze, istraživačke baze, itd.);
 - (e) nalazišta nafte, prirodnog plina itd. u međunarodnim vodama izvan epikontinentalnog pojasa, na kojima rade jedinice rezidentne na teritoriju koji je definiran u prethodnim točkama.
- 2.06. Ekonomsko područje ne uključuje izvanteritorijalne enklave (tj. dijelove vlastitog zemljopisnog područja države, koje prema međunarodnim ugovorima ili međudržavnim sporazumima koriste državne agencije drugih zemalja, institucije Europske unije ili međunarodne organizacije ⁽²⁾).
- 2.07. Pojmom „središte ekonomskog interesa” se označava činjenica da postoji neka lokacija unutar ekonomskog područja na kojoj, ili iz koje, jedinica obavlja i namjerava dalje obavljati, ekonomske djelatnosti i transakcije u značajnoj mjeri na neodređeno vrijeme ili u određenom, ali duljem vremenskom razdoblju (godina dana ili dulje). Iz ovoga slijedi da jedinica koja obavlja takve transakcije na ekonomskom području više država, nužno mora imati središte ekonomskog interesa u svakoj od njih. Vlasništvo nad zemljištem i građevinama unutar ekonomskog područja je samo po sebi dostatno da vlasnik ima središte ekonomskog interesa na tom mjestu.
- 2.08. Na temelju ovih definicija, rezidentne jedinice neke zemlje mogu se dodatno podijeliti na:
- (a) jedinice koje se, s obzirom na sve transakcije izuzev onih vezanih uz vlasništvo nad zemljištem i građevinama, bave prvenstveno proizvodnjom, financijama, osiguranjem ili preraspodjelom;
 - (b) jedinice koje, s obzirom na sve transakcije izuzev onih vezanih uz vlasništvo nad zemljištem i građevinama, prvenstveno sudjeluju u potrošnji ⁽³⁾;
 - (c) sve jedinice u ulozi vlasnika zemljišta i građevina, s iznimkom vlasnika izvanteritorijalnih enklava koje su dio ekonomskog područja drugih država ili su države *sui generis* (vidi stavak 2.06.).

⁽¹⁾ Ribarske brodice, ostali brodovi, plutajuće platforme i letjelice tretiraju se u ESA-i kao i sva ostala pokretna oprema, bez obzira jesu li u vlasništvu rezidentnih jedinica koje se njima koriste ili su u vlasništvu nerezidenata, a koriste ih rezidentne jedinice. Transakcije vezane uz vlasništvo (bruto investicije u fiksni kapital) i uporabu (najam, osiguranje, itd.) ovakve opreme pripisuju se gospodarstvu zemlje u kojoj je vlasnik i/ili korisnik rezident. U slučaju financijskog *leasinga*, pretpostavlja se promjena vlasništva.

⁽²⁾ Područja koja koriste institucije Europske unije i međunarodne organizacije čine područja država *sui generis*. Značajka takvih država je da su jedini rezidenti same institucije (vidi stavak 2.10. točku (e)).

⁽³⁾ Potrošnja nije jedina moguća aktivnost kućanstva. Ona mogu, kao i poduzetnici, sudjelovati u svim vrstama ekonomske aktivnosti.

- 2.09. U slučaju jedinica koje se, s obzirom na sve transakcije izuzev onih vezanih uz vlasništvo nad zemljištem i građevinama, prvenstveno bave proizvodnjom, financijama, osiguranjem ili preraspodjelom, razlikuju se sljedeća dva slučaja:
- (a) aktivnost se odvija isključivo na ekonomskom području države: jedinice koje izvode tu aktivnost, su rezidentne jedinice te zemlje;
 - (b) aktivnost se, u razdoblju od jedne godine ili dulje, odvija na ekonomskim područjima nekoliko zemalja: rezidentnom jedinicom se smatra samo onaj dio jedinice koji na ekonomskom području te zemlje ima središte ekonomskog interesa. Takva rezidentna jedinica može biti:
 - 1. institucionalna rezidentna jedinica (vidi stavak 2.12.), čije se aktivnosti, koje su se u razdoblju od jedne godine ili dulje odvijale u ostatku svijeta, izuzimaju i tretiraju zasebno ⁽¹⁾; ili
 - 2. uvjetno rezidentna jedinica (vidi stavak 2.15.), u slučaju da u razdoblju od godine dana ili dulje aktivnost obavlja jedinica koja ima boravište u drugoj državi.
- 2.10. U slučaju jedinica koje prvenstveno sudjeluju u potrošnji, osim u ulozi vlasnika zemljišta i građevina, kućanstva koja imaju središte ekonomskog interesa u nekoj državi smatraju se rezidentnim jedinicama te države, čak i ako na kraća razdoblja (manje od godinu dana) borave u inozemstvu. One posebno uključuju sljedeće slučajeve:
- (a) pogranične radnike, tj. osobe koje svakodnevno prelaze granicu radi posla u susjednoj državi;
 - (b) sezonske radnike, tj. osobe koje napuštaju državu na nekoliko mjeseci, ali kraće od godinu dana, radi posla u drugoj državi u sektorima koji periodično zahtijevaju dodatnu radnu snagu;
 - (c) turiste, pacijente, studente ⁽²⁾, dužnosnike u službenom posjetu, poslovne ljude, trgovačke putnike, umjetnike i članove posade, koji putuju u inozemstvo;
 - (d) lokalno osoblje koje radi u izvanteritorijalnim enklavama stranih država;
 - (e) osoblje institucija Europske unije te civilnih ili vojnih međunarodnih organizacija sa sjedištima u izvanteritorijalnim enklavama;
 - (f) službene, civilne ili vojne, predstavnike državne vlasti (zajedno s njihovim obiteljima) koji imaju poslovni nastan u teritorijalnim enklavama.
- 2.11. Sve jedinice u ulozi vlasnika zemljišta i/ili građevina koji su dio ekonomskog područja, se smatraju rezidentnim ili uvjetno rezidentnim (vidi stavak 2.15.) jedinicama zemlje u kojoj se nalazi odgovarajuće zemljište ili građevine.

⁽¹⁾ Samo kada se takva aktivnost obavlja u razdoblju kraćem od godine dana, ne treba je odvajati od aktivnosti institucionalne jedinice proizvođača. Isto se postupa i u slučaju kada se aktivnost, iako obavljena u razdoblju duljem od godine dana, smatra beznačajnom te u svim slučajevima postavljanja opreme u inozemstvu. Međutim, smatra se da jedinica koja je rezidentna u drugoj državi, a u državi izvodi građevinsku djelatnost u razdoblju kraćem od godine dana, ima središte ekonomskog interesa na ekonomskom području države ukoliko output građevinske djelatnosti predstavlja bruto investicije u fiksni kapital. Takva se jedinica tretira kao uvjetna rezidentna jedinica.

⁽²⁾ Studenti se uvijek tretiraju kao rezidenti, bez obzira na duljinu trajanja njihova studija u inozemstvu.

PRILOG B

PODSEKTOR: SREDIŠNJA BANKA (S.121)

- 2.45. *Definicija:* Podsektor središnja banka (S.121) se sastoji od svih financijskih i kvazi-društava, čija je glavna funkcija emisija primarnog novca, održavanje unutarnje i vanjske valutne vrijednosti i držanje cjelokupnih međunarodnih državnih pričuva ili njihovog dijela.
- 2.46. U podsektor S.121 razvrstavaju se sljedeći financijski posrednici:
- (a) nacionalna središnja banka, također i u slučaju kada je ona dio Europskoga sustava središnjih banaka;
 - (b) središnje monetarne agencije, uglavnom, javne prirode (npr. agencije koje upravljaju deviznim tečajem ili emisijom primarnog novca) koje vode potpuni skup računa i samostalno donose odluke u odnosu na središnju državu. Ove se aktivnosti većinom izvodi u okviru središnje države ili središnje banke. U tim slučajevima ne postoje odvojene institucionalne jedinice.
- 2.47. Podsektor S.121 ne uključuje agencije i tijela, osim središnje banke, koja upravljaju ili nadziru financijska društva ili financijska tržišta. Oni se razvrstavaju u podsektor S.124 (vidi stavak 2.58. točku (g)).⁽¹⁾

PODSEKTOR: DRUGE MONETARNE FINANCIJSKE INSTITUCIJE (S.122)

- 2.48. *Definicija:* Podsektor druge monetarne financijske institucije (S.121) se sastoji od svih financijskih i kvazi-društava, osim onih iz sektora središnje banke, koja prvenstveno obavljaju poslove financijskog posredovanja i čije se poslovanje sastoji od primanja depozita i/ili vrlo sličnih nadomjestaka za depozite od institucionalnih jedinica, osim monetarnih financijskih institucija te odobravanja zajmova i/ili ulaganja u vrijednosnice za vlastiti račun.
- 2.49. Monetarne financijske institucije (MFI) obuhvaćaju podsektor središnje banke (S.121) i podsektor drugih monetarnih financijskih institucija (S.122), a podudaraju se s monetarnim financijskim institucijama u statističke svrhe prema definiciji EMI-a (vidi stavak 2.41.).
- 2.50. MFI se ne mogu opisati jednostavno kao „banke”, jer uključuju i neka financijska društva koja se ne nazivaju bankama i neka kojima to nije dozvoljeno u nekim zemljama, dok neka druga financijska društva, koja se nazivaju bankama, u stvari nisu MFI. Općenito se u podsektor S.122 razvrstavaju sljedeći financijski posrednici:
- (a) poslovne banke, „univerzalne” banke, „sve-namjenske” banke;
 - (b) štedionice (uključujući uzajamne štedionice, štedionice i kreditne zadruge);
 - (c) poštanske žiro institucije, poštanske banke i žiro banke;
 - (d) ruralne kreditne banke, poljoprivredne kreditne banke;
 - (e) zadružne kreditne banke, kreditne zadruge;
 - (f) specijalizirane banke (npr. trgovačke banke, kuće koje se bave emisijama, privatne banke).
- 2.51. U podsektor S.122 mogu se također razvrstati sljedeći financijski posrednici, ukoliko se njihovo poslovanje sastoji od primanja sredstava plaćanja od stanovništva u obliku depozita ili u drugim oblicima kao što su kontinuirano izdavanje obveznica i drugih usporedivih vrijednosnica. U ostalim se slučajevima razvrstavaju u podsektor S.123:
- (a) društva koja odobravaju hipotekarne zajmove (uključujući građevinska poduzeća, hipotekarne banke i hipotekarne kreditne ustanove);
 - (b) uzajamni fondovi (uključujući investicijske fondove, jedinične fondove i ostale programe kolektivnog ulaganja, npr. poduzeća za kolektivno ulaganje u prenosive vrijednosnice - UCITS);
 - (c) lokalne kreditne ustanove.

⁽¹⁾ Ovim se odstupa od SNA 1993., stavaka 4.86. i 4.101., kako bi se zadržala usklađenost s monetarnim financijskim institucijama u statističke svrhe prema definiciji EMI-a.

2.52. Podsektor S.122 ne uključuje:

- (a) holding društva čija je glavna funkcija nadzor i upravljanje skupinom koja se pretežno sastoji od drugih monetarnih financijskih institucija, ali ona sama po sebi nisu druge monetarne financijske institucije. Ona se razvrstavaju u podsektor S.123 (vidi stavak 2.43.);
- (b) neprofitne ustanove koje su priznate kao neovisni pravni subjekti i koje služe drugim monetarnim financijskim institucijama, ali ne obavljaju poslove financijskog posredovanja. One se razvrstavaju u podsektor S.124 (vidi stavak 2.44.).

PODSEKTOR: DRUGI FINANIJSKI POSREDNICI, OSIM OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA I MIROVINSKIH FONDOVA (S.123)

- 2.53. *Definicija:* Podsektor drugi financijski posrednici, osim osiguravajućih društava i mirovinskih fondova (S.123) sastoji se od svih financijskih i kvazi-društava, koja prvenstveno obavljaju poslove financijskog posredovanja preuzimanjem obveza u oblicima različitim od gotovine, depozita i/ili vrlo sličnih nadomjestaka za depozite, od institucionalnih jedinica, koje nisu monetarne financijske institucije ili tehničke pričuve osiguranja.
- 2.54. Podsektor S.123 uključuje razne vrste financijskih posrednika, a posebno one koji se pretežno bave dugoročnim financiranjem. U većini slučajeva prevladavanje ove vrste dopićeća predstavlja temelj za razlikovanje od sektora ostalih monetarnih financijskih institucija. Granica u odnosu na podsektor osiguravajućih društava i mirovinskih fondova se određuje na temelju nepostojanja obveza u obliku tehničkih pričuva osiguranja.
- 2.55. U podsektor S.123 razvrstavaju se sljedeća financijska i kvazi-društva, pod uvjetom da nisu MFI:
- (a) društva za financijski *leasing*;
 - (b) društva čija se djelatnost sastoji od kupnje s obročnom otplatom cijene te osobnog ili komercijalnog financiranja;
 - (c) društva koja se bave faktoringom;
 - (d) osobe koje za svoj račun prodaju i kupuju vrijednosnice i izvedenice;
 - (e) specijalizirana financijska društva, kao što su društva koja osiguravaju rizični i razvojni kapital, društva koja financiraju izvoz/uvoz;
 - (f) financijska društva, osnovana kao imatelji sekuritizirane aktive;
 - (g) financijski posrednici koji primaju depozite i/ili vrlo slične zamjene depozita samo od MFI-a;
 - (h) holding društva čija je glavna funkcija nadzor i upravljanje skupinom društava kćeri koja prvenstveno obavljaju poslove financijskog posredovanja i/ili pomoćne financijske aktivnosti, ali ona sama po sebi nisu financijske institucije (vidi stavak 2.43.).
- 2.56. Podsektor S.123 ne uključuje neprofitne ustanove koje su priznate kao neovisni pravni subjekti i koje pružaju usluge drugim financijskim posrednicima, osim osiguravajućih društava i mirovinskih fondova, ali ne obavljaju poslove financijskog posredovanja. One se razvrstavaju u podsektor S.124 (vidi stavak 2.44.).
-

32002R0134

26.1.2002.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 24/1

UREDBA VIJEĆA (EZ) br. 134/2002**od 22. siječnja 2002.****o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2531/98 o primjeni odredbi o minimalnim pričuvama od strane Europske središnje banke**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Statut Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke (dalje u tekstu „Statut”), a posebno njegov članak 19.2.,

uzimajući u obzir preporuku Europske središnje banke (ESB),

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Komisije ⁽²⁾,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 107. stavku 6. Ugovora o osnivanju Europske zajednice i u članku 42. Statuta te pod uvjetima navedenim u članku 43.1 Statuta, stavku 8. Protokola o određenim odredbama koje se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske te stavku 2. Protokola o određenim odredbama koje se odnose na Dansku, pri čemu su oba protokola priložena navedenom Ugovoru,

budući da:

- (1) Vijeće je 23. studenoga 1998. donijelo Uredbu (EZ) br. 2531/98 o primjeni odredbi o minimalnim pričuvama od strane Europske središnje banke ⁽³⁾.
- (2) Posebne sankcije i postupci utvrđeni su u Uredbi (EZ) br. 2531/98, kojom se predviđa pojednostavnjeni postupak za izricanje sankcija u slučaju određenih vrsta povreda te se upućuje na Uredbu Vijeća (EZ) br. 2532/98 od 23.

studenoga 1998. o ovlastima Europske središnje banke za izricanje sankcija ⁽⁴⁾ u pogledu načela i postupaka koji se odnose na izricanje sankcija.

- (3) Iskustvo s postupkom preispitivanja utvrđenim u članku 3. stavku 7. Uredbe (EZ) br. 2532/98 i pojednostavnjenim člankom 7. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2531/98, dokazalo je da skraćeni rok od 15 dana ne osigurava Upravnom vijeću dovoljno vremena za donošenje primjerene odluke.
- (4) Da bi se osigurao učinkoviti postupak preispitivanja, rok za donošenje odluka Upravnog vijeća potrebno je produžiti na dva mjeseca,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

U članku 7. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 2531/98 briše se uputa na članak 3. stavak 7. Uredbe (EZ) br. 2532/98.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Ova se Uredba primjenjuje na zahtjeve podnesene nakon stupanja na snagu ove Uredbe. U tu je svrhu mjerodavan dan primitka zahtjeva od strane ESB-a.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorom o osnivanju Europske zajednice.

Sastavljeno u Bruxellesu 22. siječnja 2002.

Za Vijeće

Predsjednik

R. DE RATO Y FIGAREDO

⁽¹⁾ Mišljenje od 4.7.2001. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽²⁾ Mišljenje od 24.10.2001. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ SL L 318, 27.11.1998., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 318, 27.11.1998., str. 4.

32002R2343

L 357/72

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

31.12.2002.

UREDBA KOMISIJE (EZ, Euratom) br. 2343/2002**od 19. studenoga 2002.****o Okvirnoj financijskoj uredbi za tijela iz članka 185. Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 o
Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica**

GLAVA I.	PREDMET	27
GLAVA II.	PRORAČUNSKA NAČELA	28
Poglavlje 1.	Načelo jedinstva i točnosti proračuna	28
Poglavlje 2.	Načelo jedne godine	28
Poglavlje 3.	Načelo uravnoteženosti	29
Poglavlje 4.	Načelo obračunske jedinice	30
Poglavlje 5.	Načelo univerzalnosti	30
Poglavlje 6.	Načelo specifikacije	30
Poglavlje 7.	Načelo dobrog financijskog upravljanja	31
Poglavlje 8.	Načelo transparentnosti	31
GLAVA III.	DONOŠENJE I STRUKTURA PRORAČUNA	31
Poglavlje 1.	DONOŠENJE PRORAČUNA	31
Poglavlje 2.	Struktura i prikaz proračuna	32
GLAVA IV.	IZVRŠENJE PRORAČUNA	33
Poglavlje 1.	Opće odredbe	33
Poglavlje 2.	Financijski izvršitelji	33
Odjeljak 1.	Načelo razdvajanja dužnosti	33
Odjeljak 2.	Dužnosnik za ovjeravanje	33
Odjeljak 3.	Računovodstveni službenik	34
Odjeljak 4.	Blagajnik	35
Poglavlje 3.	Odgovornost financijskih izvršitelja	35
Odjeljak 1.	Opća pravila	35
Odjeljak 2.	Pravila koja se primjenjuje na dužnosnike za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnjeg delegiranja ovlasti	35
Odjeljak 3.	Pravila koja se primjenjuju na računovodstvene službenike i blagajnike	36
Poglavlje 4.	Prihodi	36
Odjeljak 1.	Opće odredbe	36
Odjeljak 2.	Procjena iznosa potraživanja	36
Odjeljak 3.	Utvrđivanje iznosa potraživanja	36
Odjeljak 4.	Odobranje povrata	37
Odjeljak 5.	Povrat	37
Odjeljak 6.	Posebne odredbe koje se odnose na naknade i pristojbe	37
Poglavlje 5.	Rashodi	38
Odjeljak 1.	Preuzimanje obveze za rashode	38
Odjeljak 2.	Potvrđivanje rashoda	38
Odjeljak 3.	Odobranje rashoda	39
Odjeljak 4.	Plaćanje rashoda	39
Odjeljak 5.	Rokovi za izvršenje rashoda	39
Poglavlje 6.	Informacijski sustavi	39
Poglavlje 7.	Unutarnji revizor	39

GLAVA V.	JAVNA NABAVA	40
GLAVA VI.	BESPOVRATNA SREDSTVA KOJA DODJELJUJE TIJELO ZAJEDNICE	40
GLAVA VII.	FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE I RAČUNOVODSTVO	40
Poglavlje 1.	Financijsko izvještavanje	40
Poglavlje 2.	Računovodstvo	41
Odjeljak 1.	Zajedničke odredbe	41
Odjeljak 2.	Opće računovodstvo	41
Odjeljak 3.	Proračunsko računovodstvo	42
Poglavlje 4.	Popis imovine	42
GLAVA VIII	VANJSKA REVIZIJA I RAZRJEŠNICA	42
Poglavlje 1.	Vanjska revizija	42
Poglavlje 2.	Razrješnica	42
GLAVA IX.	PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	43

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002. o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica, a posebno njezin članak 185. stavak 1. ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Vijeća ⁽³⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Revizorskog suda ⁽⁴⁾,

budući da:

- (1) Tijela Zajednice koja su osnovana kako bi preuzela dužnost izvršavanja određenih aktivnosti Zajednice pravne su osobe te je stoga je njihov proračun uređen posebnim financijskim pravilima.
- (2) Kako bi se zajamčio određeni stupanj usklađenosti tih pravila u odnosu na Uredbu (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (dalje u tekstu „Opća financijska uredba“) i u skladu s člankom 185. stavkom 1. navedene uredbe ova Okvirna financijska uredba mora utvrditi pravila koja uređuju uspostavu, izvršenje i kontrolu proračuna navedenih tijela Zajednice koja primaju bespovratna sredstva na teret proračuna Zajednice (dalje u tekstu „tijela Zajednice“). Na temelju ove Okvirne financijske uredbe svako od tih tijela Zajednice donosi svoja vlastita financijska pravila koja, u skladu s gore navedenim člankom 185., mogu odstupati od Okvirne financijske uredbe u skladu s posebnim potrebama poslovanja tih tijela, ali samo uz pristanak Komisije.
- (3) Poput Opće financijske uredbe, ova Okvirna financijska uredba ograničava se na navođenje općih načela i

temeljnih pravila koja uređuju cijeli predmetni proračunski sektor, dok ta tijela mogu naknadno donijeti detaljne odredbe kako bi se olakšalo tumačenje njihovih financijskih pravila.

- (4) Za potrebe utvrđivanja i izvršavanja proračuna, potrebno je ponovo utvrditi četiri temeljna načela proračunskog prava (jedinstva, univerzalnosti, specifikacije i jedne godine) i načela uravnoteženosti, obračunske jedinice, dobrog financijskog upravljanja i transparentnosti.
- (5) Potrebno je utvrditi ovlasti i odgovornosti računovodstvenog službenika, unutarnjeg revizora i dužnosnika za ovjeravanje. Posljednji navedeni su u potpunosti odgovorni za sve prihode i rashode koji se izvršavaju pod njihovim nadzorom, i smatraju se odgovornima za svoje postupke, što prema potrebi uključuje i disciplinske postupke.
- (6) Poput institucija, ovim se tijelima Zajednice ne smije dopustiti uzimanje zajmova u skladu s člankom 14. opće financijske uredbe.
- (7) Funkciju unutarnje revizije u okviru tijela Zajednice mora izvršavati unutarnji revizor Komisije, koji je stoga jamac za sveukupnu usklađenost sustava i metoda rada u skladu s člankom 185. stavkom 3. Opće financijske uredbe.
- (8) Rokovi za donošenje proračuna, financijsko izvještavanje i davanje razrješnice moraju biti usklađeni s odgovarajućim odredbama Opće financijske uredbe, a ovlašteno tijelo koje je odgovorno za davanje razrješnice tijelima Zajednice sada će biti isto kao i za opći proračun (članak 185. stavak 2. Opće financijske uredbe).

⁽¹⁾ SL L 248, 16.9.2002., str. 1.

⁽²⁾ Još nije objavljeno u Službenom listu.

⁽³⁾ Još nije objavljeno u Službenom listu.

⁽⁴⁾ Još nije objavljeno u Službenom listu.

- (9) Računovodstvena pravila koja primjenjuju tijela Zajednice moraju omogućiti konsolidaciju s računima institucije, te ih u tom cilju mora donijeti računovodstveni službenik Komisije u skladu s člankom 133. nove Opće financijske uredbe.
- (10) U skladu s člankom 46. Opće financijske uredbe, odsad je potrebno proračunskom tijelu dostaviti na suglasnost plan radnih mjesta.
- (11) Svako tijelo može imati pristup povjerenstvu iz članka 66. stavka 4. Opće financijske uredbe, koje je osnovala Komisija radi ispitivanja nepravilnosti, tako da se može dati slična prosudba o identičnim slučajevima.
- (12) Budući da tijela primaju bespovratna sredstva na teret proračuna Zajednice, tijela Zajednice kod sklapanja ugovora o javnoj nabavi i bespovratnih sredstava moraju strogo poštovati jednake zahtjeve kao i institucije, ako su takvi ugovori i bespovratna sredstva odobreni instrumentima kojima se osnivaju ta tijela; u tom pogledu, dovoljno je upućivanje na odgovarajuću odredbu Opće financijske uredbe.
- (13) Poput institucija, tijela Zajednice, radi izvršenja zadataka koji su im povjereni, mogu unajmiti vanjske suradnike iz privatnog sektora samo prema potrebi, a ne za zadaće koje uključuju bilo kakve javne usluge ili korištenje diskrecijskih ovlasti odlučivanja, kako bi se zajamčilo da je svako tijelo odgovorno za izvršenje svojeg proračuna i da se pridržava ciljeva dodijeljenih mu prilikom njegovog osnivanja.
- (14) Tijela Zajednice moraju uz svoje zahtjeve za plaćanje subvencije Zajednice priložiti projekciju novčanog toka, a sredstva koja za subvenciju plaćaju Zajednice, moraju donositi kamatu u korist Zajednica.
- (15) Potrebne su posebne odredbe za organizaciju naplate naknada i pristojbi, koji su jedan od izvora financiranja takvih tijela.
- (16) U vezi sa propisanim zahtjevima koji proizlaze iz osnivačkih akata tijela Zajednice, postupak za financijsko izvještavanje trebalo bi prilagoditi i predvidjeti da upravljački odbor da svoje mišljenje o financijskim izvještajima.
- (17) Tijela Zajednice također moraju koristiti novu strukturu proračuna koja je donesena u Općoj financijskoj uredbi ako je to opravdano prirodom njihovih aktivnosti.
- (18) Jedine odredbe Opće financijske uredbe koje je potrebno uključiti u ovu uredbu su one koje su relevantne za tijela Zajednice.
- Osobito, ova uredba stoga ne smije uključivati odredbe koje se odnose na područja aktivnosti koja nemaju veze s tijelima Zajednice, različitim metodama provedbe koje uvrštavaju koncept eksternalizacije i podatke o proračunu koji se dostavljaju Europskom parlamentu i Vijeću. Nadalje, samo bi neke od kategorija namjenskih prihoda iz Opće financijske uredbe trebalo uzeti u obzir, te konačno, postupak za prijenose odobrenih sredstava i donošenje proračuna morao bi biti manje detaljan i složen,
- DONIJELA JE OVU UREDBU:

GLAVA I.

PREDMET

Članak 1.

Ova uredba sadrži osnovna pravila od kojih financijska pravila svakog tijela Zajednice mogu odstupati samo kad to zahtijevaju posebne potrebe poslovanja i samo uz prethodni pristanak Komisije u skladu s člankom 185. Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (dalje u tekstu „Opća financijska uredba”).

Članak 2.

Za potrebe ove uredbe:

1. „Tijelo Zajednice” znači bilo koje tijelo iz članka 185. stavka 1. Opće financijske uredbe;
2. „Upravljački odbor” znači glavno unutarnje tijelo tijela Zajednice koje je odgovorno za donošenje odluka o financijskim i proračunskim pitanjima, bez obzira na naziv koji ima u osnivačkom aktu tijela Zajednice;
3. „Direktor” znači osoba koja je odgovorna za provedbu odluka upravljačkog odbora i izvršenje proračuna tijela Zajednice kao dužnosnik za ovjeravanje, bez obzira na funkciju koju ima u osnivačkom aktu tijela Zajednice;
4. „Osnivački akt” znači instrument prava Zajednice kojim se uređuju glavna pitanja osnivanja i poslovanja tijela Zajednice;
5. „Proračunsko tijelo” znači Europski parlament i Vijeće Europske unije.

GLAVA II.

PRORAČUNSKA NAČELA

Članak 3.

Proračun tijela Zajednice (dalje u tekstu „proračun“) donosi se i izvršava u skladu s načelima jedinstva i točnosti proračuna, jedne godine, uravnoteženosti, obračunske jedinice, univerzalnosti, specifikacije proračuna, dobrog financijskog upravljanja i transparentnosti, kako je to predviđeno ovom Uredbom.

POGLAVLJE 1.

Načela jedinstva i točnosti proračuna

Članak 4.

Proračun je instrument kojim se za svaku financijsku godinu predviđaju i odobravaju prihodi i rashodi koji se smatraju potrebnima za tijelo Zajednice.

Članak 5.

Proračun obuhvaća:

- (a) vlastite prihode koji se sastoje od svih naknada i pristojbi koje su tijela Zajednice ovlaštena naplatiti na temelju zadaća koje su im povjerene, kao i bilo koje druge prihode;
- (b) prihode koje čine financijski doprinosi država članica domaćina;
- (c) subvencije koje odobre Europske zajednice;
- (d) prihode namijenjene za određene stavke rashoda u skladu s člankom 19. stavkom 1.;
- (e) rashode tijela Zajednice, uključujući administrativne rashode.

Članak 6.

1. Nijedan prihod ne smije biti prikupljen ili rashod izvršen ako nije unesen u naslov proračuna.
2. Odobrena sredstva nije moguće unijeti u proračun ako nisu namijenjena za stavku rashoda koja se smatra potrebnom.
3. Ne smije se preuzeti obveza rashoda ili odobriti rashod koji izlazi iz okvira odobrenih proračunskih sredstava.

POGLAVLJE 2.

Načelo jedne godine

Članak 7.

Odobrena sredstva unesena u proračun odobravaju se za jednu financijsku godinu koja traje od 1. siječnja do 31. prosinca.

Članak 8.

1. Proračun sadrži diferencirana i nediferencirana odobrena sredstva, koja se sastoje od odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje.
2. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza obuhvaćaju ukupne troškove pravnih obveza preuzetih u tekućoj financijskoj godini.
3. Odobrena sredstva za plaćanje obuhvaćaju plaćanja za preuzete pravne obveze u tekućoj proračunskoj financijskoj godini i/ili prošlim financijskim godinama.
4. Administrativna odobrena sredstva su nediferencirana odobrena sredstva. Administrativni rashodi koji proizlaze iz ugovora koji obuhvaćaju razdoblja duža od financijske godine, bilo da je to u skladu s lokalnom praksom ili da se odnosi na nabavu opreme, idu na teret proračuna za financijsku godinu u kojoj su izvršena.

Članak 9.

1. Prihodi tijela Zajednice iz članka 5. ove Uredbe knjiže se u poslovnim knjigama za financijsku godinu na temelju iznosa prikupljenih tijekom financijske godine.
2. Prihodi tijela Zajednice dovode do jednakog iznosa odobrenih sredstava za plaćanje.
3. Odobrena proračunska sredstva za određenu financijsku godinu mogu se koristiti samo za pokrivanje rashoda odobrenih i plaćenih tijekom te financijske godine te za pokrivanje nepodmirenenih iznosa za preuzete obveze iz proteklih financijskih godina.
4. Preuzete obveze knjiže se u poslovnim knjigama na temelju preuzetih pravnih obveza uknjiženih do 31. prosinca.
5. Plaćanja se knjiže u poslovnim knjigama za financijsku godinu na temelju plaćanja koje je računovodstveni službenik izvršio najkasnije do 31. prosinca navedene godine.

Članak 10.

1. Odobrena sredstva koja ostanu neiskorištena na kraju financijske godine za koju su odobrena ukidaju se.

Međutim, odlukom upravljačkog odbora koja se donosi najkasnije do 15. veljače mogu biti prenesena samo u sljedeću financijsku godinu u skladu sa stavcima 2. do 8.

2. Odobrena sredstva vezana za rashode za osoblje ne mogu se prenositi.

3. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u okviru diferenciranih i nediferenciranih odobrenih sredstava, za koje obveze na kraju financijske godine još nisu preuzete, mogu se prenijeti u visini iznosa koji odgovaraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za koje je do 31. prosinca dovršena većina pripremnih faza u postupku preuzimanja obveza, koje je potrebno definirati pravilima za provedbu financijske uredbe svakog tijela Zajednice; tada se ovi iznosi mogu preuzeti do 31. ožujka sljedeće godine.

4. Odobrena sredstva za plaćanje diferenciranih odobrenih sredstava mogu se prenijeti u iznosima potrebnima za pokrivanje postojećih preuzetih obveza ili preuzetih obveza povezanih s prenesenim odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza kada odobrena sredstva predviđena za određene naslove u proračunu za sljedeću financijsku godinu ne pokrivaju potrebe. Tijelo Zajednice najprije koristi odobrena sredstva za tekuću financijsku godinu i ne koristi prenesena odobrena sredstva dok prethodno navedena sredstva nisu iscrpljena.

5. Nediferencirana odobrena sredstva u visini obveza pravilno ugovoreni na kraju financijske godine automatski se prenose samo na sljedeću financijsku godinu.

6. Prenesena odobrena sredstva koja nisu preuzeta do 31. ožujka godine $N + 1$, automatski se ukidaju.

Proračunska sredstva koja su prenesena na ovaj način iskazuju se u računima.

7. Odobrena sredstva koja proizlaze iz namjenskog prihoda iz članka 19. ove Uredbe, a koja su raspoloživa na dan 31. prosinca se automatski prenose u sljedeće razdoblje.

Najprije je potrebno koristiti raspoloživa odobrena sredstva koja odgovaraju prenesenim namjenskim prihodima.

Članak 11.

Kad su iznosi opozvani zbog toga što aktivnosti za koje su oni bili predviđeni djelomično ili u potpunosti nisu provedene, u nekoj financijskoj godini nakon one u kojoj su odobrena sredstva preuzeta, predmetna odobrena sredstva se otkazuju.

Članak 12.

Čim je proračun konačno utvrđen, odobrena sredstva unesena u proračun mogu se preuzimati počevši od 1. siječnja.

Članak 13.

1. Od 15. studenoga svake godine mogu se unaprijed preuzimati obveze za rashode redovnog upravljanja na teret odobrenih sredstava za sljedeću financijsku godinu. Tako preuzete obveze ne smiju prelaziti jednu četvrtinu odobrenih

sredstava za odgovarajući naslov proračuna za tekuću financijsku godinu. One se ne smiju primijeniti na nove rashode koji, u načelu, još nisu odobreni u zadnjem donesenom proračunu.

2. Rashodi koje je potrebno platiti unaprijed, na primjer zakupnine, mogu dovesti do toga da plaćanja od 1. prosinca nadalje idu na teret odobrenih sredstava za sljedeću financijsku godinu.

Članak 14.

1. Ako proračun tijela Zajednice na početku financijske godine nije konačno donesen, sljedeća se pravila primjenjuju na preuzimanje i plaćanja rashoda koje je moguće knjižiti na određeni naslov proračuna, kao dio izvršenja posljednjeg donesenog proračuna.

2. Obveze se mogu preuzimati po poglavljima do najviše jedne četvrtine ukupno odobrenih sredstava za predmetno poglavlje za prethodnu financijsku godinu uvećane za jednu dvanaestinu za svaki mjesec koji je protekao.

Plaćanja se mogu izvršavati mjesečno po poglavljima do najviše jedne dvanaestine odobrenih sredstava za predmetno poglavlje u prethodnoj financijskoj godini.

Ne smije se prijeći ograničenje odobrenih sredstava predviđeno u izvješću o procjeni prihoda i rashoda.

3. Na zahtjev direktora, ako je to potrebno zbog kontinuiteta djelovanja tijela Zajednice i ako to zahtijevaju potrebe upravljanja, upravljački odbor može istodobno odobriti dvije ili više privremenih dvanaestina i za preuzimanje obveza i za plaćanja iznad onih koja su stavljena automatski na raspolaganje na temelju odredbi stavaka 1. i 2.

Dodatne dvanaestine odobravaju se u cijelosti i nisu djeljive.

POGLAVLJE 3.

Načelo uravnoteženosti

Članak 15.

1. Proračunski prihodi i odobrena sredstva za plaćanje moraju biti uravnoteženi.

2. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza ne smiju prelaziti iznos subvencija Zajednice, zajedno s vlastitim prihodima i svim drugim prihodima iz članka 5.

3. Tijelo Zajednice ne smije uzimati zajmove.

4. Sredstva plaćena tijelu Zajednice predstavljaju subvenciju za uravnoteženje proračuna koja se računa kao pretfinanciranje u smislu članka 81. stavka 1. točke (b) podtočke i. Opće financijske uredbe.

Članak 16.

1. Ako je saldo izvještaja o realizaciji proračuna u smislu članka 81. ove Uredbe pozitivan, razlika do iznosa subvencije Zajednice vraća se Komisiji tijekom godine. Dio salda koji prelazi iznos subvencije Zajednice plaćene u tekućoj godini unosi se u proračun za sljedeću financijsku godinu kao prihod.

Razlika između subvencije Zajednice koja je unesena u opći proračun i one koja je stvarno plaćena poništava se.

2. Ako je saldo izvještaja o realizaciji proračuna iz članka 81. ove Uredbe negativan, unosi se u proračun za sljedeću financijsku godinu.

3. Prihodi ili odobrena sredstva za plaćanja unose se u proračun tijekom proračunskog postupka koristeći pismo izmjene ili dok traje izvršenje proračuna, putem izmjene proračuna.

POGLAVLJE 4.

Načelo obračunske jedinice

Članak 17.

Proračun se sastavlja i izvršava u eurima, te se i računi iskazuju u eurima.

Međutim, za potrebe novčanog toka računovodstveni službenik, a u slučaju knjige blagajne blagajnici, ovlašteni su izvršavati radnje u nacionalnim valutama kako je to utvrđeno u financijskim pravilima svakog tijela Zajednice.

POGLAVLJE 5.

Načelo univerzalnosti

Članak 18.

Ukupni prihodi pokrivaju ukupna odobrena sredstva za plaćanja, u skladu s člankom 19. ove Uredbe. Svi prihodi i rashodi iskazuju se u cijelosti bez međusobnih usklađivanja, u skladu s člankom 21. ove Uredbe.

Članak 19.

1. Za financiranje određenih stavki rashoda koriste se sljedeće stavke prihoda:

(a) prihodi određeni za posebnu namjenu, poput prihoda od zaklada, subvencija, darova i zapisa;

(b) doprinosi aktivnostima tijela Zajednica od strane država članica, država nečlanica i raznih tijela, ako je tako predviđeno u sporazumu koji je sklopljen između tijela Zajednice i država članica, država nečlanica ili predmetnih tijela.

2. Sve stavke prihoda u smislu stavka 1. pokrivaju sve izravne ili neizravne rashode za predmetnu aktivnost ili svrhu.

3. Proračun sadrži naslove za unos kategorija namjenskog prihoda iz stavka 1., a kad je to moguće, navodi se i iznos.

Članak 20.

1. Direktor može prihvatiti bilo koju donaciju u korist tijela Zajednice, kao što su zaklade, subvencije, darovi i zapisi.

2. Prihvaćanje donacija koje mogu uključivati neko financijsko davanje podliježe prethodnom odobrenju upravljačkog odbora, koji donosi odluku u roku dva mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva. Ako upravljački odbor u tom roku ne donese odluku, smatra se da je donacija prihvaćena.

Članak 21.

1. Iznosi koji se mogu odbiti od iznosa zahtjeva za plaćanje, faktura ili izvješća, koji su u ovim slučajevima prosljeđuju na plaćanje u neto iznosu, utvrđuju su u financijskoj uredbi svakog tijela Zajednice.

Popusti, povrti i rabati po fakturama i zahtjevima za plaćanje ne evidentiraju se kao prihod tijela Zajednice.

2. Trošak proizvoda ili usluga pruženih tijelu Zajednice ide na teret proračuna za cijeli iznos bez poreza, kad uključuje vraćene poreze:

(a) bilo od strane države članice u skladu s Protokolom o povlasticama i imunitetima Europskih zajednica, pod uvjetom da se to primjenjuje na tijelo Zajednice;

(b) ili država članica ili država nečlanica na temelju drugih odgovarajućih sporazuma.

Svi nacionalni porezi koje privremeno snosi tijelo Zajednice u skladu s prvim podstavkom unose se na privremeni račun, dok predmetne države ne izvrše povrat poreza.

3. Svaki negativan saldo u proračunu knjiži se kao rashod.

4. U vezi tečajnih razlika koje nastanu prilikom izvršavanja proračuna moguće je izvršiti prilagodbe. Konačni rezultat, pozitivan ili negativan, uključuje se u saldo za tekuću godinu.

POGLAVLJE 6.

Načelo specifikacije

Članak 22.

Odobrena sredstva u cijelosti se određuju za posebne namjene prema glavama i poglavljima; a poglavlja se dalje dijele na članke i stavke.

Članak 23.

1. Direktor može prenijeti sredstva s jednog članka na drugi u okviru istog poglavlja.

O prijenosu izvršenom u skladu sa prvim stavkom, čim prije obavješćuje se upravljački odbor.

2. Direktor može prenijeti sredstva s jedne glave na drugu i s jednog poglavlja na drugo do visine 10 % sredstava za financijsku godinu. Iznad ovog ograničenja, može predložiti upravljačkom odboru prijenose odobrenih sredstava s jedne glave na drugu ili s jednog poglavlja na drugo u okviru glave. Upravljački odbor ima na raspolaganju rok od mjesec dana u kojem se može usprotiviti takvim prijenosima; nakon ovog roka smatra se da je prijenos prihvaćen.

3. Prijedlozima za prijenose i izvršenim prijenosima u skladu s ovim člankom mora biti priložena odgovarajuća i detaljna popratna dokumentacija koja prikazuje izvršavanje odobrenih sredstava i procjene potreba do kraja financijske godine, kako za naslove u čiju korist se to čini, tako i za one s kojih se odobrena sredstva prenose.

Članak 24.

1. Odobrena sredstva smiju se prenijeti samo na proračunske naslove za koje su u proračunu odobrena sredstva ili ako nose oznaku (p.m.).

2. Odobrena sredstva koja odgovaraju namjenskom prihodu smiju se prenijeti samo ako se takvi prihodi koriste u svrhu za koju su namijenjeni.

POGLAVLJE 7.**Načelo dobrog financijskog upravljanja****Članak 25.**

1. Odobrena proračunska sredstva koriste se u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja, to jest, s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti.

2. Načelo ekonomičnosti zahtijeva da su sredstva koja tijela Zajednice koriste za provedbu svojih djelatnosti pravodobno dostupna, u odgovarajućoj količini i primjerene kvalitete te po najboljoj cijeni.

Načelo učinkovitosti odnosi se postizanje najboljeg odnosa između upotrijebljenih sredstava i postignutih rezultata.

Načelo djelotvornosti odnosi se na ostvarivanje specifičnih ciljeva i predviđenih rezultata.

3. Za sva područja aktivnosti koje obuhvaća proračun utvrđuju se određeni, mjerljivi, dostizni, odgovarajući i vremenski utvrđeni ciljevi. Postizanje tih ciljeva za svaku se aktivnost prati pomoću pokazatelja uspješnosti, a direktor mora osigurati upravnom odboru odgovarajuće podatke. Takve informacije dostavljaju se svake godine, najkasnije u dokumentima koji se prilažu prednacrtu proračuna.

4. Radi boljeg odlučivanja, tijelo Zajednice redovito izvršava *ex ante* i *ex post* evaluacije programa ili aktivnosti. Takve evaluacije primjenjuju se na sve programe i aktivnosti koje imaju za posljedicu znatnu potrošnju, a rezultati evaluacije dostavljaju se upravnom odboru.

POGLAVLJE 8.**Načelo transparentnosti****Članak 26.**

1. Proračun se donosi i izvršava te se financijski izvještaji prikazuju u skladu s načelom transparentnosti.

2. Proračun i izmjene proračuna, nakon konačnog donošenja, objavljuju se u *Službenom listu Europskih Zajednica* u roku dva mjeseca od njihova donošenja.

GLAVA III.**DONOŠENJE I STRUKTURA PRORAČUNA****POGLAVLJE 1.****Donošenje proračuna****Članak 27.**

1. Proračun se donosi u skladu s odredbama osnivačkog akta tijela Zajednice.

2. U skladu sa svojim osnivačkim aktom tijelo Zajednice svake godine, najkasnije do 31. ožujka dostavlja Komisiji

procjenu svojih prihoda i rashoda i opće smjernice koje su osnova za takvu procjenu, zajedno sa svojim programom rada.

3. Procjena prihoda i rashoda tijela Zajednice uključuje:

(a) plan radnih mjesta koji prikazuje broj radnih mjesta za stalno i na određeno, za svaki razred i kategoriju, u okviru odobrenih proračunskih sredstava;

(b) u slučaju promjene broja osoba u službi, izvješće koje opravdava zahtjev za novim radnim mjestima;

(c) tromjesečnu procjenu gotovinskih plaćanja i primitaka;

(d) podatke o ostvarenju svih prethodno utvrđenih ciljeva za različite aktivnosti kao i za nove ciljeve, mjerene pokazateljima; rezultati evaluacije ispituju se i koriste kako bi se dokazale vjerojatne prednosti predloženih izmjena proračuna.

4. U okviru postupka donošenja općeg proračuna, Komisija dostavlja procjenu prihoda i rashoda tijela Zajednice proračunskom tijelu i predlaže iznos subvencije za tijelo Zajednice, te broj članova osoblja koji je po njezinom mišljenju potreban tom tijelu.

5. Proračunsko tijelo donosi plan radnih mjesta tijela Zajednice i njegove naknadne izmjene u skladu s člankom 32. stavkom 1.

6. Proračun i plan radnih mjesta donosi upravljački odbor. Oni postaju konačni nakon konačnog donošenja općeg proračuna, koji određuje iznos subvencije i plan radnih mjesta, te se prema potrebi usklađuju.

Članak 28.

Svaka izmjena proračuna, uključujući plan radnih mjesta predmet je izmjene proračuna po jednakom postupku kao i za početni proračun, u skladu s odredbama osnivačkog akta iz članka 27. ove Uredbe.

POGLAVLJE 2.

Struktura i prikaz proračuna

Članak 29.

Proračun se sastoji od izvještaja o prihodima i izvještaja o rashodima.

Članak 30.

U mjeri u kojoj to opravdava priroda aktivnosti agencije, izvještaj o rashodima potrebno je prikazati na temelju nomenklature s razvrstavanjem prema namjeni. Ovu nomenklaturu određuje tijelo Zajednice i ona mora napraviti jasnu razliku između administrativnih odobrenih sredstava i odobrenih sredstava za poslovanje.

Članak 31.

Proračun prikazuje:

1. u izvještaju o prihodima:

- (a) procijenjeni prihod tijela Zajednice za predmetnu financijsku godinu;

(b) procijenjene prihode za prethodnu financijsku godinu i prihode za godinu n-2;

(c) odgovarajuće primjedbe za svaku liniju prihoda.

2. u izvještaju o rashodima:

(a) odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje za tekuću financijsku godinu;

(b) odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanja za prethodnu financijsku godinu, kao i rashode za koje su preuzete obveze i plaćene rashode za godinu n-2;

(c) sažeto izvješće o rokovima plaćanja koja dospijevaju u sljedećim proračunskim godinama kako bi se ispunile proračunske obveze preuzete u prethodnim financijskim godinama;

(d) odgovarajuće primjedbe za svaku potpodjelu.

Članak 32.

1. Plan radnih mjesta iz članka 27. ove Uredbe pored broja radnih mjesta odobrenih za financijsku godinu, prikazuje i broj radnih mjesta koji je odobren za prethodnu financijsku godinu, te broj stvarno popunjenih radnih mjesta.

Plan radnih mjesta predstavlja apsolutno ograničenje za tijelo Zajednice; nije moguće nikakvo imenovanje iznad utvrđenog ograničenja.

Međutim, osim za platne razrede A1, A2 i A3 upravljački odbor može izmijeniti plan radnih mjesta do najviše 10 % odobrenih radnih mjesta, uzimajući u obzir dva uvjeta:

(a) da to ne utječe na iznos odobrenih sredstava za osoblje za cijelu financijsku godinu;

(b) da nije prekoračen ukupan broj radnih mjesta odobren planom radnih mjesta.

2. Odstupajući od stavka 1. podstavka 2., u skladu s Pravilnikom o osoblju, učinci rada u nepunom radnom vremenu koje je odobrilo tijelo za imenovanje mogu se izjednačiti s drugim imenovanjima.

GLAVA IV.

IZVRŠENJE PRORAČUNA

POGLAVLJE 1.

Opće odredbe

Članak 33.

Direktor izvršava obveze dužnosnika za ovjeravanje. Direktor izvršava proračunske prihode i rashode u skladu s financijskim pravilima tijela Zajednice na vlastitu odgovornost i u okviru ograničenja odobrenih sredstava.

Članak 34.

1. Direktor može delegirati svoje ovlasti za izvršenje proračuna na osoblje tijela Zajednice, koji su obuhvaćeni propisima koji se primjenjuju na dužnosnike i druge službenike Europskih Zajednica (dalje u tekstu „Pravilnik o osoblju”) u skladu s uvjetima utvrđenima u financijskim pravilima u smislu članka 185. Opće financijske uredbe, koje donosi upravljački odbor. Tako ovlaštene osobe mogu postupati samo u okviru ovlasti koje su im izričito dodijeljene.

2. Primateelj ovlasti može tako delegiranu ovlast dalje delegirati, u skladu s pravilima za provedbu ove uredbe iz članka 99. ove Uredbe. Za svako daljnje delegiranje potrebna je izričita suglasnost direktora.

Članak 35.

1. Zabranjuje se svim financijskim izvršiteljima u smislu ove glave poglavlja 2. da poduzimaju bilo kakve mjere za izvršenje proračuna koje mogu dovesti do sukoba interesa između njih i tijela Zajednice. Ako dođe do takvog slučaja, predmetni izvršitelj mora se suzdržati od takvih mjera i uputiti predmet nadležnom tijelu.

2. Sukob interesa postoji kad je ugroženo nepristrano i objektivno obavljanje funkcija izvršitelja pri izvršenju proračuna ili unutarnjeg revizora zbog razloga koji uključuju obiteljske, emocionalne, političke ili nacionalne razloge, gospodarske interese ili bilo koje druge zajedničke interese s korisnikom.

3. Nadležno tijelo iz ovog članka stavka 1. neposredno je nadređeno predmetnom članu osoblja. Ako je član osoblja direktor, nadležno tijelo je upravljački odbor.

Članak 36.

1. Proračun izvršava direktor u službama koje su pod njegovim nadzorom.

2. Tehničke stručne zadaće i administrativni, pripremni ili pomoćni zadaci koji ne zahtijevaju izvršavanje javne ovlasti, niti korištenje diskrecijskih ovlasti za prosudbu, kad se to pokaže neophodnim, mogu se putem ugovora povjeriti vanjskim suradnicima ili tijelima iz privatnog sektora.

POGLAVLJE 2.

Financijski izvršitelji

Odjeljak 1.

Načelo razdvajanja dužnosti

Članak 37.

Dužnosti dužnosnika za ovjeravanje i računovodstvenog službenika razdvajaju se i međusobno se ne podudaraju.

Odjeljak 2.

Dužnosnik za ovjeravanje

Članak 38.

1. Dužnosnik za ovjeravanje odgovoran je za izvršavanje prihoda i rashoda u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, te za to da osigura ispunjenje zahtjeva u pogledu zakonitosti i pravilnosti.

2. Za izvršavanje rashoda, dužnosnik za ovjeravanje preuzima proračunske i pravne obveze, potvrđuje rashode i odobrava plaćanja, te priprema izvršavanje odobrenih sredstava.

3. Izvršavanje prihoda obuhvaća pripremu procjena iznosa potraživanja, utvrđivanje prava čiji je povrat potrebno osigurati i davanje naloga za povrat. Prema potrebi uključuje i odricanje od utvrđenih prava.

4. Dužnosnik za ovjeravanje uspostavlja, u skladu s najmanjim standardima, koje donese upravljački odbor na temelju jednakovrijednih standarda, a utvrdi Komisija za svoje vlastite službe, te uzimajući u obzir rizike povezane s upravljačkim okruženjem i prirodom financirane radnje, organizacijsku strukturu i unutarnje sustave upravljanja i kontrole, te postupke prikladne za izvršavanje njegovih dužnosti, koji prema potrebi uključuju *ex post* provjere.

Dužnosnik za ovjeravanje mora uspostaviti u svojim službama stručnu i savjetodavnu funkciju, zamišljenu da mu pomogne pri kontroli rizika koji su povezani s njegovim aktivnostima.

5. Prije nego što je radnja odobrena, članovi osoblja, koje nije ono osoblje koje je započelo radnju, ovjeravaju njegov poslovni i financijski aspekt. Radnje započinjanja te *ex ante* i *ex post* provjere zasebne su radnje.

6. Dužnosnik za ovjeravanje mora čuvati prateću dokumentaciju u vezi s poslovima koji su izvršeni u razdoblju pet godina od datuma odluke kojom se daje razrješnica u vezi s izvršenjem proračuna.

Članak 39.

1. Podrazumijeva se da započinjanje radnje iz članka 38. stavka 5. ove Uredbe, znači sve radnje koji su u pripremi kako bi odgovorni dužnosnik za ovjeravanje iz članka 33. i 34. ove Uredbe donio akte kojima se izvršava proračun.

2. Podrazumijeva se da *ex ante* provjera iz članka 38. stavka 5. ove Uredbe znači sve prethodne provjere koje uspostavi odgovorni dužnosnik za ovjeravanje kako bi provjerio poslovne i financijske aspekte.

3. Svaka radnja predmet je najmanje jedne *ex ante* provjere. Namjena te provjere je utvrditi:

- (a) da su rashodi pravilni i u skladu s odgovarajućim odredbama;
- (b) da je primjenjeno načelo dobrog financijskog upravljanja iz članka 25. ove Uredbe.

4. Svrha *ex post* provjere dokumenata i, prema potrebi, provjera na licu mjesta je da se provjeri da su poslovi koji se financiraju iz proračuna pravilno provedeni, a posebno da su ispunjeni kriteriji iz ovog članka stavka 3. Te se provjere mogu izvesti putem uzorka pomoću analize rizika.

5. Dužnosnici i ostalo osoblje odgovorno za provjere iz ovog članka stavaka 2. i 4., razlikuju se od onih koji obavljaju zadaće iz ovog članka stavka 1. i nisu im podređene.

6. Sve osoblje koje je odgovorno za kontrolu upravljanja financijskim radnjama mora imati potrebne stručne vještine. Moraju poštovati poseban kodeks profesionalnih standarda koje donosi tijelo Zajednice na temelju standarda koje je utvrdila Komisija za svoje vlastite službe.

Članak 40.

1. Dužnosnik za ovjeravanje podnosi izvješće upravljačkom odboru o izvršavanju svojih dužnosti u obliku godišnjeg izvješća o radu (dalje u tekstu „izvješće dužnosnika za ovjeravanje”), zajedno s financijskim i upravljačkim podacima. Ovo izvješće prikazuje rezultate njegovih radnji s obzirom na utvrđene ciljeve, rizike povezane s tim poslovima, korištenje sredstava i način na koji djeluje sustav unutarnje kontrole. Unutarnji

revizor u smislu članka 71. ove Uredbe prima na znanje godišnje izvješće radu i sve ostale utvrđene podatke.

2. Najkasnije do 15. lipnja svake godine upravljačko tijelo dostavlja tijelu nadležnom za proračun i Revizorskom sudu analizu i procjenu godišnjeg izvješća dužnosnika za ovjeravanje za prethodnu financijsku godinu. Ova analiza i ocjena se uključuju u godišnje izvješće tijela Zajednice u skladu s odredbama osnivačkog instrumenta.

Članak 41.

Svaki član osoblja koji je uključen u financijsko upravljanje i kontrolu transakcija, te smatra da je odluka čiju primjenu ili potvrdu zahtijeva koju njegov nadređeni zahtijeva, nepravilna ili u suprotnosti s načelima dobrog financijskog upravljanja ili pravilima struke za koje se zahtijeva da ih poštuje, mora o tome pisanim putem obavijestiti direktora, te ako se po njemu u razumnom roku ne postupi, povjerenstvo iz članka 47. stavka 4. ove Uredbe i upravljački odbor. U slučaju svake nezakonite aktivnosti, prijevare ili korupcije koja bi mogla naštetiti interesima Zajednice, mora obavijestiti tijela imenovana na temelju mjerodavnog zakonodavstva.

Članak 42.

Kad se ovlasti za izvršenje proračuna delegiraju ili dalje delegiraju u skladu s člankom 34. ove Uredbe, članak 38. stavci 1., 2. i 3. primjenjuju se *mutatis mutandis* na dužnosnika za ovjeravanje na temelju delegiranja ili daljnijeg delegiranja.

Odjeljak 3.

Računovodstveni službenik

Članak 43.

1. Upravljački odbor imenuje računovodstvenog službenika na kojega se primjenjuje Pravilnik o osoblju, koji je u tijelu Zajednice odgovoran za:

- (a) pravilnu provedbu plaćanja, naplatu prihoda i povrat iznosa priznatih kao potraživanja;
- (b) pripremu i prikaz izvještaja u skladu s glavom VII.;
- (c) vođenje računovodstva u skladu s glavom VII.;
- (d) provedbu, u skladu s glavom VII. računovodstvenih pravila i metoda te kontnog plana, u skladu s odredbama koje donese računovodstveni službenik Komisije;
- (e) utvrđivanje i potvrđivanje računovodstvenih sustava i, prema potrebi, potvrđivanje sustava koje utvrdi dužnosnik za ovjeravanje kako bi se dostavili ili opravdali računovodstveni podaci;
- (f) upravljanje riznicom.

2. Računovodstveni službenik pribavlja od dužnosnika za ovjeravanje koji jamči za pouzdanost sve potrebne podatke za sastavljanje izvještaja, koji daju pravu sliku o imovini tijela Zajednice i izvršenju proračuna.

3. Podložno ovom članku stavku 4. i članku 44. ove Uredbe, samo je računovodstveni službenik ovlašten za upravljanje novcem i drugom imovinom. On je odgovoran i za njihovu pohranu.

4. Računovodstveni službenik može neke zadaće prenijeti na podređene, uzimajući u obzir Pravilnik o osoblju, ako je to neophodno za izvršavanje njegovih dužnosti.

5. Instrumentom o delegiranju utvrđuju se zadaće koje povjeravaju primatelje ovlasti, te na njihova prava i obveze.

Odjeljak 4.

Blagajnik

Članak 44.

Ako se to pokaže neophodnim, za plaćanje malih iznosa i za naplatu drugih prihoda iz članka 5. ove Uredbe, mogu se uspostaviti knjige blagajne za koje sredstva osigurava računovodstveni službenik, a za koje su odgovorni blagajnici koje imenuje računovodstveni službenik.

Najviši iznos za svaku stavku rashoda ili prihoda koji može platiti blagajnik trećim osobama ne smije prijeći određeni iznos koji utvrdi svako tijelo Zajednice za svaku stavku rashoda ili prihoda.

POGLAVLJE 3

Odgovornost financijskih izvršitelja

Odjeljak 1.

Opća pravila

Članak 45.

1. Ne dovodeći u pitanje disciplinske mjere, tijelo koje je imenovalo dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnjeg delegiranja ovlasti može bilo kada povući, privremeno ili konačno, njihovo delegiranje ili daljnje delegiranje ovlasti.

Dužnosnik za ovjeravanje može bilo kada povući svoju suglasnost danu za neko određeno daljnje delegiranje.

2. Ne dovodeći u pitanje disciplinske mjere, upravljački odbor može bilo kada suspendirati računovodstvenog službenika s dužnosti, privremeno ili konačno. Upravljački odbor imenuje privremenog računovodstvenog službenika.

3. Ne dovodeći u pitanje disciplinske mjere, računovodstveni službenik može u bilo kojem trenutku smijeniti blagajnika s dužnosti, privremeno ili konačno.

Članak 46.

1. Odredbe ovog poglavlja ne dovode u pitanje kaznenopravnu odgovornost dužnosnika za ovjeravanje i osoba iz članka 45. ove Uredbe, kako je to previđeno mjerodavnim nacionalnim pravom i važećim odredbama o zaštiti financijskih interesa Zajednice te borbi protiv korupcije koja uključuje dužnosnike Zajednice ili dužnosnike država članica.

2. Svaki dužnosnik za ovjeravanje, računovodstveni službenik ili blagajnik podliježe disciplinskoj mjeri i plaćanju naknade štete u skladu s Pravilnikom o osoblju, ne dovodeći u pitanje članke 47., 48. i 49. ove Uredbe. U slučaju nezakonite aktivnosti, prijevare ili korupcije koji mogu naštetiti interesima Zajednice, slučaj se upućuje tijelima koja su imenovana na temelju mjerodavnog zakonodavstva.

Odjeljak 2.

Pravila koja se primjenjuju na dužnosnike za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnjeg delegiranja ovlasti

Članak 47.

1. Dužnosnik za ovjeravanje je odgovoran za plaćanje naknade štete, u skladu s Pravilnikom o osoblju. Prema Pravilniku o osoblju, od osoblja se može zahtijevati da u cijelosti ili djelomično podmire svu štetu koju pretrpe Zajednice zbog teške povrede u izvršavanju ili vezano za izvršavanje svojih dužnosti, a osobito ako utvrđuje dodijeljena prava čiji je povrat potrebno osigurati ili izdaje naloge za povrat, preuzima rashode ili potpisuje naloge za plaćanje, a da pri tome ne poštuje ovu financijsku uredbu ni njezine provedbene odredbe.

Jednako se primjenjuje kad, zbog teške povrede, ne pripremi dokument kojim se utvrđuje iznos potraživanja, ili ne izda nalog za povrat sredstava, ili bez opravdanja kasni s njegovim izdavanjem, ili ne izda nalog za plaćanje ili kasni s njegovim izdavanjem, dovodeći time agenciju do odgovornosti prema trećima.

2. Dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnjeg delegiranja ovlasti

koji smatra da je odluka za čije je donošenje odgovoran nepravilna ili protivna načelima dobrog financijskog upravljanja o tome pisanim putem obavješćuje tijelo koje mu je delegiralo ovlast. Ako tijelo koje mu je delegiralo ovlast dostavi obrazloženu pisanu uputu dužnosniku za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnjeg delegiranja ovlasti da provede predmetnu odluku, dužnosnik za ovjeravanje je mora provesti i ne smije se smatrati odgovornim.

3. U slučaju delegiranja, dužnosnik za ovjeravanje je i dalje odgovoran za učinkovitost postojećeg sustava unutarnjeg upravljanja i kontrole, te za odabir dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja.

4. Povjerenstvo koje osniva Komisija kako bi se utvrdilo je li došlo do financijskih nepravilnosti i koje su moguće posljedice toga, u skladu s člankom 66. stavkom 4. Opće financijske uredbe u odnosu na tijelo Zajednice, može izvršavati jednake ovlasti kao one kojima raspolaže u odnosu na službe Komisije, ako upravljački odbor tako odluči.

Ako upravljački odbor ne odluči tako, osniva funkcionalno neovisno povjerenstvo koje je specijalizirano za to područje.

Na temelju mišljenja ovog povjerenstva, direktor odlučuje hoće li pokrenuti disciplinski postupak ili postupak za plaćanje naknade štete. Ako povjerenstvo otkrije nedostatke u sustavu, ono dostavlja izvješće s preporukama dužnosniku za ovjeravanje i unutarnjem revizoru Komisije. Ako se mišljenje odnosi na direktora, povjerenstvo dostavlja izvješće upravljačkom odboru i unutarnjem revizoru Komisije.

5. Od svakog se člana osoblja može zahtijevati da u cijelosti ili djelomično nadoknadi svu štetu koju je pretrpjelo tijelo Zajednice zbog teške povrede u izvršavanju ili vezano za izvršavanje njegove dužnosti.

Tijelo za imenovanja donosi obrazloženu odluku, nakon što su ispunjene formalnosti iz Pravilnika o osoblju u vezi s disciplinskim pitanjem.

Odjeljak 3.

Pravila koja se primjenjuju na računovodstvene službenike i blagajnike

Članak 48.

Računovodstveni službenik podliježe disciplinskoj mjeri ili plaćanju naknade štete, kako je to propisano Pravilnikom o osoblju, posebno u sljedećim slučajevima:

- (a) gubitka ili oštećenja novca, imovine i dokumenata u njegovu posjedu, ili ako prouzrokuje njihov gubitak ili štetu zbog nepažnje;
- (b) ako izmijeni bankovni račun ili poštanski žiro-račun, a da o tome prethodno ne obavijesti dužnosnika za ovjeravanje;
- (c) ako osigura povrat ili plati iznose koji nisu u skladu s odgovarajućim nalogima za povrat ili plaćanje;
- (d) ako ne naplati dospjeli prihod.

Članak 49.

Blagajnik podliježe disciplinskoj mjeri ili plaćanju naknade štete, kako je to propisano Pravilnikom o osoblju, posebno u sljedećim slučajevima:

- (a) gubitka ili oštećenja novca, imovine i dokumenata u njegovu posjedu, ili ako prouzrokuje njihov gubitak ili štetu zbog nepažnje;
- (b) ako ne može predočiti odgovarajuću prateću dokumentaciju za plaćanja koja je izvršio;
- (c) ako izvrši plaćanja osobama koje nemaju pravo na ta plaćanja;
- (d) ako ne naplati dospjeli prihod.

POGLAVLJE 4.

Prihodi

Odjeljak 1.

Opće odredbe

Članak 50.

Tijelo Zajednice podnosi Komisiji zahtjeve za plaćanje za cjelokupnu subvenciju Zajednice ili njezin dio, zajedno s projekcijom novčanog toka, pod uvjetom i u rokovima koji su usuglašeni s Komisijom.

Članak 51.

Sredstva koja Komisija plaća tijelu Zajednice kao subvenciju donosi kamatu u korist općeg proračuna.

Odjeljak 2.

Procjena iznosa potraživanja

Članak 52.

Procjenu iznosa potraživanja najprije priprema dužnosnik za ovjeravanje, odgovoran za sve mjere ili situacije koje mogu dovesti do iznosa koji se duguje tijelu Zajednice ili ga izmijeniti.

Odjeljak 3.

Utvrđivanje iznosa potraživanja

Članak 53.

1. Utvrđivanje iznosa potraživanja postupak je kojim dužnosnik za ovjeravanje ili dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja:

- (a) provjerava postojanje duga;
- (b) utvrđuje ili provjerava istinitost i iznos duga;
- (c) provjerava uvjete dospijea duga.

2. Svaki iznos potraživanja za koji je utvrđeno da je nesporan, u fiksnom iznosu i dospjeli mora se utvrditi u nalogu za povrat računovodstvenom službeniku, a priložena mu je obavijest o terećenju koja se dostavlja dužniku. Oba ova dokumenta priprema i dostavlja odgovorni dužnosnik za ovjeravanje.

3. Ne dovodeći u pitanje odredbe utvrđene u pravilima, važećem ugovoru ili sporazumu, za svaki dug koji nije plaćen na datum dospijea utvrđenom u obavijesti o terećenju obračunavaju se kamate, u skladu s detaljnim pravilima za provedbu Opće financijske uredbe.

4. U valjano obrazloženim slučajevima, moguće je privremeno utvrditi neke redovne stavke prihoda.

Privremeno utvrđivanje uključuje povrat više pojedinih iznosa, koje stoga nije potrebno pojedinačno utvrditi.

Prije kraja financijske godine, dužnosnik za ovjeravanje ispravlja iznose koji su privremeno utvrđeni kako bi osigurao da oni odgovaraju stvarno utvrđenim iznosima potraživanja.

Odjeljak 4.

Odobravanje povrata

Članak 54.

Odobranje povrata je radnja kojom odgovorni dužnosnik za ovjeravanje, izdavanjem naloga za povrat, daje uputu računovodstvenom službeniku da osigura povrat utvrđenog iznosa potraživanja.

Odjeljak 5.

Povrat

Članak 55.

1. Osigurava se povrat pogrešno plaćenih iznosa.
2. Računovodstveni službenik postupa prema nalogu za povrat za iznose potraživanja koje je valjano utvrdio dužnosnik za ovjeravanje ili odgovorni dužnosnik za ovjeravanje. Pri tome postupa s dužnom pažnjom kako bi osigurao da tijelo Zajednice primi svoje prihode i brine se da njegova prava budu zaštićena.
3. Kad se odgovorni dužnosnik za ovjeravanje namjerava odreći povrata utvrđenog iznosa potraživanja, on osigurava da je odricanje pravilno i u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja.

O takvom odricanju odlučuje dužnosnik za ovjeravanje i ono mora biti obrazloženo. Dužnosnik za ovjeravanje ne može delegirati donošenje takve odluke.

U odluci o odricanju mora se navesti koje su radnje bile poduzete kako bi se osigurao povrat potraživanja, te pravnu i činjeničnu osnovu za takvu odluku.

4. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje ukida utvrđeni iznos potraživanja kad se otkrije da potraživanje nije bilo točno utvrđeno zbog pogreške u vezi s pravnom ili činjeničnom osnovom. O ukidanju odlučuje odgovorni dužnosnik za ovjeravanje i ono mora biti primjereno obrazloženo.

5. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje usklađuje iznos utvrđenog duga prema gore ili prema dolje kad je iznos utvrđenog dugovanja potrebno izmijeniti zbog otkrića činjenične pogreške, uz uvjet da ovaj ispravak ne uključuje gubitak utvrđenih prava za tijelo Zajednice. Takvo se usklađenje obavlja po odluci

odgovornog dužnosnika za ovjeravanje i ono mora biti primjereno obrazloženo.

Članak 56.

1. Po stvarnom povratu iznosa koji se duguje, računovodstveni službenik unosi iznos u račune i o tome obavješćuje odgovornog dužnosnika za ovjeravanje.
2. Za svako gotovinsko plaćanje računovodstvenom službeniku izdaje se potvrda o plaćanju.

Članak 57.

1. Ako do datuma dospelja koji je utvrđen u obavijesti o terećenju ne dođe do stvarnog povrata duga, računovodstveni službenik obavješćuje odgovornog dužnosnika za ovjeravanje i odmah pokreće postupak za osiguravanje povrata pomoću pravnih sredstva koja su mu na raspolaganju, uključujući prijevaj, te ako to nije moguće, prisilnu naplatu.
2. Računovodstveni službenik osigurava povrat iznosa prijetojem jednakih potraživanja koje ima tijelo Zajednice prema bilo kojem dužniku koji i sam ima potraživanje prema tijelu Zajednice koje je nesporno, u fiksnom iznosu i dospjelo, uz uvjet da je prijetojem pravno moguće.

Članak 58.

Računovodstveni službenik, u suradnji s odgovornim dužnosnikom za ovjeravanje, može produžiti rok plaćanja samo na pisani, primjereno obrazloženi zahtjev dužnika, uz uvjet da su ispunjena sljedeća dva uvjeta:

- (a) dužnik se obvezuje platiti kamate po stopi utvrđenoj u detaljnim pravilima za provedbu Opće financijske uredbe tijekom cijelog dopuštenog dodatnog razdoblja koje počinje od datuma kad je plaćanje izvorno dospjelo;
- (b) kako bi se očuvala prava tijela Zajednice, dužnik osigurava financijsko jamstvo koje pokriva iznos glavnice i kamatu.

Odjeljak 6.

Posebne odredbe koje se primjenjuju na naknade i pristojbe

Članak 59.

1. Ako tijelo Zajednice naplaćuje naknade i pristojbe iz članka 5. točke (a) ove Uredbe, ono na početku svake financijske godine priprema sveukupnu privremenu procjenu takvih naknada i pristojbi.
2. Kao opće pravilo, tijelo Zajednice osigurava usluge na temelju zadaća koje su joj povjerene samo nakon što su odgovarajuće naknade i pristojbe u potpunosti uplaćene.
3. Iznimno, ako je usluga pružena bez prethodnog plaćanja odgovarajuće naknade i pristojbe, primjenjuju se odjeljci 3., 4. i 5. ovog poglavlja.

POGLAVLJE 5.

Rashodi

Članak 60.

1. Svaka stavka rashoda preuzima se kao obveza, potvrđuje, odobrava i plaća.
2. Svakom preuzimanju obveze u vezi rashoda prethodi odluka o financiranju.
3. Program rada tijela Zajednice jednak je odluci o financiranju za aktivnosti koje obuhvaća, uz uvjet da su one jasno utvrđene i da jasno navode temeljne kriterije.
4. Administrativna odobrena sredstva mogu se izvršiti bez prethodne odluke o financiranju.

Odjeljak 1.

Preuzimanje obveze za rashode

Članak 61.

1. Preuzimanje proračunske obveze je postupak rezerviranja odobrenih sredstava potrebnih za pokrivanje naknadnih plaćanja kako bi se ispunila preuzeta pravna obveza.
2. Preuzimanje pravne obveze je akt kojim odgovorni dužnosnik za ovjeravanje preuzima ili uspostavlja obvezu koja ima za posljedicu terećenje proračuna.
3. Proračunska obveza je pojedinačna ako su korisnik i iznos rashoda poznati.
4. Proračunska obveza je ukupna ako barem jedan od čimbenika potrebnih za utvrđivanje pojedinačne obveze nije poznat.
5. Proračunska obveza je okvirna kad je namijenjena pokrivanju redovnih administrativnih rashoda za koje nije konačno utvrđen ili iznos ili krajnji korisnik.

Okvirne proračunske obveze izvršavaju se preuzimanjem jedne ili više pojedinačnih pravnih obveza koji daju pravo na naknadna plaćanja ili, u iznimnim slučajevima koji se odnose na rashode za upravljanje osobljem, izravno plaćanjima.

Članak 62.

1. Za svaku mjeru koja dovodi do rashoda na teret proračuna, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje mora najprije preuzeti proračunsku obvezu, prije nego što preuzme pravnu obvezu prema trećim osobama.
2. Pojedinačne pravne obveze koje se odnose na posebne ili privremene proračunske obveze zaključuju se do 31. prosinca godine n.

Na kraju razdoblja iz ovog članka podstavka 1., odgovorni dužnosnik za ovjeravanje opoziva neiskorišteni saldo tih proračunskih obveza.

3. Preuzete pravne obveze za djelovanja koja traju duže od jedne financijske godine i odgovarajuće proračunske obveze imaju krajnji datum za izvršenje koji je utvrđen u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja, osim u slučaju rashoda za osoblje.

Svaki dio takvih obveza koji nije izvršen u roku šest mjeseci nakon krajnjeg datuma, opoziva se u skladu s člankom 11.

Članak 63.

Kada se preuzimaju proračunske obveze, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje osigurava da:

- (a) rashod tereti točnu proračunsku stavku;
- (b) odobrena su sredstva na raspolaganju;
- (c) da je rashod u skladu s važećim odredbama, posebno onima iz osnivačkog akta, financijskim pravilima svakog tijela Zajednice i svih akata koji su doneseni na temelju tih pravila;
- (d) da se poštuje načelo dobrog financijskog upravljanja.

Odjeljak 2.

Potvrđivanje rashoda

Članak 64.

Potvrđivanje rashoda je postupak kojim odgovorni dužnosnik za ovjeravanje:

- (a) provjerava postojanje prava vjerovnika;
- (b) provjerava uvjete pod kojima plaćanje dospijeva;
- (c) utvrđuje ili provjerava postojanje i iznos potraživanja.

Članak 65.

1. Potvrđivanje svih rashoda temelji se na pratećoj dokumentaciji koja potvrđuje prava vjerovnika na temelju izjave o stvarno pruženim uslugama, stvarno isporučenoj robi ili stvarno izvršenim radovima ili na temelju drugih dokumenata koji opravdavaju plaćanje.

2. Odluka o potvrđivanju iskazuje se tako da odgovorni dužnosnik za ovjeravanje potpiše potvrdu „odobreno za plaćanje“.

3. U sustavu bez računalne podrške, „odobreno za plaćanje“ sastoji se od pečata s potpisom odgovornog dužnosnika za ovjeravanje. U sustavu s računalnom podrškom, „odobreno za plaćanje“ sastoji se od potvrde korištenjem osobne lozinke odgovornog dužnosnika za ovjeravanje.

Odjeljak 3.

Odobranje rashoda

Članak 66.

1. Odobranje rashoda postupak je u kojem odgovorni dužnosnik za ovjeravanje nalaže računovodstvenom službeniku da izvrši plaćanje iznosa rashoda koji je potvrdio.

2. Na nalogu za plaćanje odgovorni dužnosnik za ovjeravanje stavlja datum i potpis, te ga šalje računovodstvenom službeniku. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje čuva prateću dokumentaciju u skladu s člankom 38. stavkom 6. ove Uredbe.

3. Prema potrebi se uz nalog za plaćanje koji se dostavlja računovodstvenom službeniku prilaže dokument koji potvrđuje da je roba evidentirana u popisu imovine iz članka 90. stavka 1.

Odjeljak 4.

Plaćanje rashoda

Članak 67.

1. Plaćanje se obavlja na temelju predloženog dokaza da je odgovarajuća aktivnost izvršena u skladu s odredbama temeljnog akta u smislu članka 49. Opće financijske uredbe, ugovora ili ugovora o bespovratnim sredstvima, a sastoji su od jednog od sljedećih postupaka:

- (a) plaćanje cjelokupnog dospjelog iznosa;
- (b) plaćanje dospjelog iznosa na bilo koji od sljedećih načina:
 - i. prefinanciranje koje se može podijeliti na više plaćanja;
 - ii. jedno privremeno plaćanje ili više njih;
 - iii. plaćanje preostalog dospjelog iznosa.

Prefinanciranje se pripisuje u cijelosti ili djelomično privremenim plaćanjima.

Cjelokupno prefinanciranje i privremena plaćanja pripisuju se plaćanju preostalog iznosa.

2. U poslovnim knjigama razlikuju se različite vrste plaćanja iz stavka 1. u trenutku kad su plaćanja izvršena.

Članak 68.

Računovodstveni službenik plaća rashode u okviru raspoloživih sredstava.

Odjeljak 5

Rokovi za izvršenje rashoda

Članak 69.

Potvrđivanje, odobranje i plaćanje rashoda mora biti izvršeno u rokovima propisanim u odredbama detaljnih pravila za provedbu Opće financijske uredbe i mora biti s njima su u skladu.

POGLAVLJE 6.

Informacijski sustavi

Članak 70.

Ako se izvršavanjem prihoda i rashoda upravlja pomoću računalnih sustava, dokumenti mogu biti potpisani računalnim ili elektroničkim potpisom.

POGLAVLJE 7.

Unutarnji revizor

Članak 71.

1. Tijelo Zajednice ima funkciju unutarnje revizije koja se mora obavljati u skladu s odgovarajućim međunarodnim standardima.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 38. stavak 4., unutarnji revizor Komisije ima jednake ovlasti u vezi s tijelima Zajednice kao i u vezi sa službama Komisije.

Članak 72.

1. Unutarnji revizor savjetuje tijelo Zajednice u pogledu kontrole rizika, donošenjem nezavisnih mišljenja o kvaliteti sustava upravljanja i kontrole, te davanjem preporuka za poboljšanje uvjeta za izvršavanje poslova i za promicanje dobrog financijskog upravljanja.

Odgovorani je za:

(a) procjenu prikladnosti i djelotvornosti sustava unutarnjeg upravljanja i za uspješnost službi u provođenju programa i djelovanja, upućivanjem na rizik koji je s njima povezan; i

(b) procjenu prikladnosti i kvalitete sustava unutarnje kontrole koji se primjenjuju na svaku radnju izvršenja proračuna.

2. Unutarnji revizor izvršava svoje dužnosti u pogledu svih aktivnosti tijela Zajednice i njegovih službi. Unutarnji revizor ima potpun i neograničen pristup svim podacima koji su potrebni za izvršavanje njegovih dužnosti.

3. Unutarnji revizor izvješćuje upravljački odbor i direktora o svojim nalazima i preporukama. Upravljački odbor i direktor moraju se pobrinuti da se poduzmu mjere u skladu s preporukama iz revizije.

4. Unutarnji revizor podnosi tijelu Zajednice i godišnje izvješće unutarnje revizije koje, među ostalim, navodi broj i vrstu izvršenih unutarnjih revizija, preporuke koje su dane i radnje koje su poduzete na temelju tih preporuka. Ovo godišnje izvješće također navodi sve probleme sustava koje je otkrilo posebno povjerenstvo osnovano na temelju članka 66. stavka 4. Opće financijske uredbe.

5. Svake godine, tijelo Zajednice dostavlja tijelu odgovornom za davanje razrješnice i Komisiji izvješće koje sastavlja direktor, a koje daje sažetak o broju i vrsti unutarnjih revizija koje je izvršio unutarnji revizor, o danim preporukama i radnjama koje su poduzete u skladu s ovim preporukama.

Članak 73.

Odgovornost unutarnjeg revizora za radnje poduzete pri obavljanju svojih dužnosti utvrđuje se u skladu s člankom 87. Opće financijske uredbe.

GLAVA V.

JAVNA NABAVA

Članak 74.

U pogledu javne nabave primjenjuju se odgovarajuće odredbe Opće financijske uredbe i detaljna pravila za provedbu navedene uredbe.

GLAVA VI.

BESPOVRATNA SREDSTVA KOJA DODJELJUJE TIJELO ZAJEDNICE

Članak 75.

Kad tijelo Zajednice može dodijeliti bespovratna sredstva u skladu sa svojim osnivačkim instrumentom, primjenjuju se odgovarajuće odredbe Opće financijske uredbe i detaljna pravila za provedbu navedene uredbe.

GLAVA VII.

FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE I RAČUNOVODSTVO

POGLAVLJE 1.

Financijsko izvještavanje

Članak 76.

Godišnji financijski izvještaji tijela Zajednice obuhvaćaju:

- (a) financijske izvještaje tijela Zajednice;
- (b) izvješća o izvršenju proračuna tijela Zajednice.

Godišnjem financijskom izvještaju tijela Zajednice prilaže se izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju tijekom godine.

Članak 77.

Godišnji financijski izvještaji moraju biti pripremljeni u skladu s pravilima te biti točni i sveobuhvatni te iskazivati istinit i točan prikaz:

- (a) u pogledu financijskih izvještaja, aktive i pasive, rashoda i prihoda, prava i obveza koji nisu prikazani kao aktiva i pasiva te novčanog toka;
- (b) u pogledu izvješća o izvršenju proračuna, operacija prihoda i rashoda.

Članak 78.

Financijski izvještaji sastavljaju se u skladu s općeprihvaćenim računovodstvenim načelima koja su navedena u detaljnim pravilima za provedbu Opće financijske uredbe:

- (a) trajnosti poslovanja;
- (b) opreznosti;
- (c) dosljednosti računovodstvenih metoda;
- (d) usporedivosti informacija;
- (e) materijalnosti;
- (f) bruto iskazivanja;
- (g) prevage sadržaja nad formom;
- (h) nastanka poslovnog događaja.

Članak 79.

1. U skladu s računovodstvom prema načelu nastanka poslovnog događaja, financijski izvještaji iskazuju troškove i prihode za financijsku godinu, bez obzira na datum plaćanja ili naplate.

2. Vrijednost aktive i pasive se određuje u skladu s pravilima vrednovanja, koja su utvrđena računovodstvenim metodama iz članka 132. Opće financijske uredbe.

Članak 80.

1. Financijski izvještaji iskazuju se u eurima i obuhvaćaju:
 - (a) bilancu stanja i iskaz o poslovnom rezultatu koji predstavljaju aktivu i pasivu, te financijsku situaciju i poslovni rezultat na dan 31. prosinca prethodne godine; oni se prikazuju u skladu sa strukturom koja je utvrđena u direktivi Vijeća o godišnjim financijskim izvještajima pojedinih vrsta društava, pri čemu se vodi računa o specifičnoj prirodi djelatnosti tijela Zajednice;
 - (b) tablicu novčanog toka koja prikazuje naplaćene i isplaćene iznose tijekom godine, te završno stanje riznice;
 - (c) prikaz promjene stanja kapitala koji detaljno prikazuje povećanja i smanjenja tijekom godine po svakoj stavci kapitalnih računa.

2. Prilog financijskim izvještajima dopunjuje i daje komentare na podatke prikazane u izvješćima iz stavka 1. te pruža sve dodatne podatke propisane međunarodno prihvaćenom računovodstvenom praksom kad su takvi podaci bitni za aktivnosti tijela Zajednice.

Članak 81.

Izvješća o izvršenju proračuna iskazuju se u eurima. Ona obuhvaćaju:

- (a) izvještaj o realizaciji proračuna koji prikazuje sve proračunske radnje za godinu u smislu prihoda i rashoda; struktura prikaza jednaka je kao i ona samog proračuna;
- (b) prilog izvještaju o realizaciji proračuna, koji dopunjuje te daje komentare na podatke iz tog izvještaja.

Članak 82.

Računovodstveni službenik dostavlja računovodstvenom službeniku Komisije najkasnije do 1. ožujka sljedeće godine svoja privremeni financijski izvještaj, zajedno s izvješćem o proračunskom i financijskom upravljanju tijekom godine iz članka 76. stavka 7. ove Uredbe, tako da računovodstveni službenik Komisije može konsolidirati financijske izvještaje, kao je to predviđeno člankom 128. Opće financijske uredbe.

Članak 83.

1. U skladu s člankom 129. stavkom 1. Opće financijske uredbe, Revizorski sud najkasnije do 15. lipnja može dati svoja opažanja o privremenim financijskim izvještajima svake institucije i svakog tijela iz članka 185. Opće financijske uredbe.

2. Po primitku primjedbi Revizorskog suda o privremenim financijskim izvještajima tijela Zajednice, direktor priprema konačne financijske izvještaje tijela Zajednice pod njegovom odgovornošću i dostavlja ga upravljačkom odboru, koji potom daje svoje mišljenje o tim izvještajima.

3. Direktor dostavlja konačne financijske izvještaje, zajedno s mišljenjem upravljačkog odbora računovodstvenom službeniku Komisije te Revizorskom sudu, Europskom parlamentu i Vijeću najkasnije do 1. srpnja sljedeće godine.

4. Konačni financijski izvještaji tijela Zajednice objavljuje se u *Službenom listu Europskih zajednica* 31. listopada sljedeće financijske godine.

5. Direktor dostavlja Revizorskom sudu odgovor na dostavljene primjedbe u godišnjem izvješću najkasnije do 30. rujna.

POGLAVLJE 2.

Računovodstvo

Odjeljak 1.

Zajedničke odredbe

Članak 84.

1. Računovodstveni sustav tijela Zajednice sustav je koji služi za organizaciju proračunskih i financijskih podataka na takav način da se brojke mogu unositi, pohranjivati i evidentirati.

2. Računovodstvo se sastoji od općeg računovodstva i proračunskog računovodstva. Računovodstvo se vodi u eurima na temelju kalendarske godine.

3. Podaci općeg i proračunskog računovodstva zaključuju se na kraju financijske godine, čime se omogućuje sastavljanje izvještaja iz poglavlja 1.

4. Neovisno o stavicima 2. i 3. dužnosnik za ovjeravanje može voditi i analitičke račune.

Članak 85.

Računovodstvena pravila i metode, te usklađeni kontni plan koji treba primjenjivati tijelo Zajednice, donosi računovodstveni službenik Komisije u skladu s člankom 133. Opće financijske uredbe.

Odjeljak 2.

Opće računovodstvo

Članak 86.

Općim računovodstvom bilježe se kronološkim redom i korištenjem dvojnog knjigovodstva svi poslovni događaji i radnje koje utječu na ekonomsku i financijsku situaciju, te na aktivu i pasivu tijela Zajednice.

Članak 87.

1. Kretanja po računima i salda vode se u poslovnim knjigama.

2. Svi računovodstveni zapisi, uključujući usklađenja računa, moraju se temeljiti na pripadajućoj dokumentaciji na koju se pozivaju.

3. Računovodstveni sustav mora biti takav da ostavlja trag svih računovodstvenih zapisa.

Članak 88.

Nakon završetka financijske godine i do datuma financijskog izvještavanja, računovodstveni službenik tijela Zajednice izvršava sva potrebna usklađenja, bez posezanja za isplatom ili naplatom za tu godinu, radi istinitog i točnog financijskog izvještavanja u skladu s pravilima.

Odjeljak 3.

Proračunsko računovodstvo

Članak 89.

1. Proračunsko računovodstvo pruža detaljan prikaz izvršenja proračuna.

2. Za potrebe stavka 1. proračunsko računovodstvo bilježi sve proračunske prihode i rashode iz glave IV. ove Uredbe.

POGLAVLJE 4.

Popis imovine

Članak 90.

1. Tijelo Zajednice vodi evidenciju koja prikazuje količinu i vrijednost sve materijalne, nematerijalne i financijske imovine koja čini vlasništvo Zajednice u skladu s predloškom kojeg sastavlja računovodstveni službenik Komisije.

Tijelo Zajednice provjerava da navedeni zapisi u popisu odgovaraju stvarnoj situaciji.

2. Prodaja pokretne imovine oglašava se na prikladan način.

GLAVA VIII.

VANJSKA REVIZIJA I RAZRJEŠNICA

POGLAVLJE 1.

Vanjska revizija

Članak 91.

Revizorski sud kontrolira financijske izvještaje tijela Zajednice u skladu s člankom 248. Ugovora o EZ-u.

Članak 92.

1. Tijelo Zajednice dostavlja Revizorskom sudu konačno doneseni proračun. Tijelo Zajednice čim prije obavješćuje Revizorski sud o svim odlukama i aktima koje donese u skladu s člancima 10., 14., 19. i 23. ove Uredbe.

2. Tijelo Zajednice dostavlja Revizorskom sudu sva unutarnja financijska pravila koja donese.

3. O svakom imenovanju dužnosnika za ovjeravanje, računovodstvenih službenika i blagajnika te o odlukama o delegiranju ovlasti na temelju članka 34., članka 43. stavaka 1. i 4., te članka 44. obavješćuje se Revizorski sud.

Članak 93.

Kontrola koju obavlja Revizorski sud uređena je člancima 139. do 144. Opće financijske uredbe.

POGLAVLJE 2.

Razrješenica

Članak 94.

1. Na preporuku Vijeća, Europski parlament do 30. travnja godine $n + 2$ daje razrješnicu direktoru u vezi s izvršenjem proračuna za godinu n .

2. Ako datum iz stavka 1. nije moguće ispuniti, Europski parlament ili Vijeće obavješćuje direktora o razlozima odgode.

3. Ako Europski parlament odgodi odluku o davanju razrješnice, direktor će čim prije učiniti sve potrebno kako bi se poduzele mjere da se ukloni ili olakša uklanjanje prepreka za donošenje navedene odluke.

Članak 95.

1. Odluka o razrješnici obuhvaća račune svih prihoda i rashoda tijela Zajednice, konačni saldo, te aktivu i pasivu tijela Zajednice, iskazane u financijskom izvještaju.

2. Radi davanja razrješnice, Europski parlament, nakon što je to učinilo Vijeće, ispituje račune i financijske izvještaje tijela Zajednice. Također pregledava i godišnje izvješće Revizorskog suda zajedno s odgovorima direktora tijela Zajednice, sva odgovarajuća posebna izvješća Revizorskog suda u vezi s dotičnom financijskom godinom te izjavu o jamstvu Revizorskog suda u pogledu pouzdanosti računa, te zakonitosti i pravilnosti predmetnih transakcija.

3. Direktor podnosi Europskom parlamentu, na njegov zahtjev, na jednak način kako je to predviđeno u članku 146. stavku 3. Opće financijske uredbe, sve potrebne podatke za neometano provođenje postupka davanja razrješnice za dotičnu financijsku godinu.

Članak 96.

1. Direktor poduzima sve potrebne mjere u skladu s opažanjima iz odluke Europskog parlamenta o razrješnici i komentarima danima uz preporuku za razrješnicu koju je donijelo Vijeće.

2. Na zahtjev Europskog parlamenta ili Vijeća, direktor podnosi izvješće o mjerama poduzetima na temelju navedenih opažanja i komentara. Primjerak izvješća dostavlja Komisiji i Revizorskom sudu.

GLAVA IX.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 97.

Rokovi iz članka 83. prvi put se primjenjuju na financijsku godinu 2005.

Za prethodne godine ti su rokovi:

- (a) 15. rujna za članak 83. stavak 3.;
- (b) 30. studenoga za članak 83. stavak 4.;
- (c) 31. listopada za članak 83. stavak 5.

Članak 98.

Europski parlament, Vijeće i Komisija ovlašteni su primiti sve potrebne podatke ili objašnjenja u vezi s proračunskim pitanjima u okviru njihove nadležnosti.

Članak 99.

Na prijedlog direktora tijela Zajednice, upravljački odbor prema potrebi donosi detaljne odredbe za provedbu financijske uredbe tijela Zajednice.

Članak 100.

Nakon stupanja na snagu ove uredbe, svako tijelo iz članka 185. Opće financijske uredbe donosi novu financijsku uredbu, kako bi ona mogla stupiti na snagu 1. siječnja 2003. ili, u svakom slučaju, u roku šest mjeseci od datuma početka primjene navedenog članka 185., nakon dodjele subvencija na teret općeg proračuna.

Članak 101.

Ova uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Ova je uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. studenoga 2002.

Za Komisiju
Franz FISCHLER
Član Komisije

32004O0015

L 354/34

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

30.11.2004.

SMJERNICA EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE**od 16. srpnja 2004.****o statističkim izvještajnim zahtjevima Europske središnje banke u području statistike platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja te obrasca međunarodnih pričuva****(ESB/2004/15)****(2004/808/EZ)**

UPRAVNO VIJEĆE EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE,

uzimajući u obzir Statut Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke, a posebno njegov članak 5. stavak 5.1., članak 12. stavak 12.1. i članak 14. stavak 14.3.,

tih nadležnih tijela. Članak 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2533/98 od 23. studenoga 1998. o prikupljanju statističkih podataka od strane Europske središnje banke ⁽¹⁾ zahtijeva od država članica da se organiziraju na području statistike i da u potpunosti surađuju s ESSB-om kako bi se osiguralo ispunjavanje obveza koje proizlaze iz članka 5. Statuta.

budući da:

- (1) Europskom sustavu središnjih banaka (ESSB) radi ispunjenja svojih zadaća potrebni su opsežna i pouzdana statistika platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja te obrazac međunarodnih pričuva, koji prikazuju glavne stavke koje utječu na monetarne uvjete i devizno tržište u europodručju.
- (2) Prva rečenica članka 5. stavka 5.1. Statuta nalaže Europskoj središnjoj banci (ESB) da, uz pomoć nacionalnih središnjih banaka (NSB), od nadležnih tijela koja nisu nacionalne središnje banke ili izravno od gospodarskih subjekata prikuplja statističke podatke koji su joj potrebni za izvršavanje zadaća ESSB-a. Druga rečenica članka 5. stavka 1. propisuje da ESB u tu svrhu surađuje s institucijama i tijelima Zajednice, s nadležnim tijelima država članica ili trećih zemalja te s međunarodnim organizacijama. Članak 5. stavak 2. propisuje da nacionalne središnje banke, u mjeri u kojoj je to moguće, izvršavaju zadaće opisane u članku 5. stavku 1.
- (3) Nadležna tijela koja nisu nacionalne središnje banke mogu prikupljati i/ili sastavljati podatke potrebne za ispunjavanje zahtjeva ESB-a iz područja statistike platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja. Stoga, u skladu s člankom 5. stavkom 5.1. Statuta, određene zadaće koje je potrebno izvršiti na temelju ove Smjernice zahtijevaju suradnju između ESB-a ili nacionalnih središnjih banaka i

- (4) Dio potrebnih statističkih podataka odnosi se na financijski račun platne bilance, pripadajuće prihode i stanje međunarodnih ulaganja za koje je ponajprije odgovoran Eurosustav. Kako bi mogle izvršavati svoju obvezu pružanja pomoći ESB-u, nacionalne središnje banke moraju imati neophodnu statističku stručnost, posebno što se tiče koncepata i metodologije te prikupljanja, sastavljanja, analize i prijenosa podataka. U Irskoj odgovarajuće statističke podatke prikuplja i sastavlja Central Statistics Office (CSO). Kako bi udovoljili statističkim zahtjevima ESB-a, Central Bank and Financial Services Authority of Ireland te CSO moraju međusobno surađivati na način utvrđen Preporukom ESB/2004/16 od 16. srpnja 2004. o statističkim izvještajnim zahtjevima Europske središnje banke u području statistike platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja te obrasca međunarodnih pričuva ⁽²⁾. Preporuka ESB/2004/16 upućena je i Ufficino Italiano dei Cambi koji je, zajedno s Banca d'Italia, odgovoran za prikupljanje i sastavljanje odgovarajućih statističkih podataka u Italiji.
- (5) Od donošenja Smjernice ESB/2003/7 od 2. svibnja 2003. o statističkim izvještajnim zahtjevima Europske središnje banke u području statistike platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja te obrasca međunarodnih pričuva ⁽³⁾ u europodručju je došlo do zamjetnog napretka u vezi s novim zahtjevima te metodama prikupljanja i sastavljanja podataka. Stoga je Smjernicu ESB/2003/7 potrebno zamijeniti ovom Smjernicom.

⁽¹⁾ SL L 318, 27.11.1998., str. 8.

⁽²⁾ SL C 292, 30.11.2004.

⁽³⁾ SL L 131, 28.5.2003., str. 20.

- (6) S obzirom na poteškoće koje su povezane s izradom statistike portfeljnih ulaganja, smatralo se neophodnim definirati zajednički pristup prikupljanju tih podataka u cijelom europodručju. Sustavi prikupljanja podataka o portfeljnim ulaganjima u europodručju trebali bi se, od ožujka 2008., prilagoditi zajedničkim standardima, tj. jednom od četiri modela koji kao minimum zahtijevaju prikupljanje tromjesečnih podataka o stanjima po pojedinačnim vrijednosnim papirima, na način utvrđen tablicom iz Priloga VI. Dostupnost funkcionalne centralizirane baze podataka o vrijednosnim papirima (CSDB) smatra se neophodnim preduvjetom za početak rada novih sustava prikupljanja podataka. Stoga, ako dokument o dovršenju projekta za 1. fazu projekta CSDB ne bude podnesen Upravnom vijeću preko Statističkog odbora ESSB-a (dalje u tekstu „SO“) do kraja ožujka 2005., dogovoreni će rok (kao i rokovi za ostale zahtjeve u smislu portfeljnih ulaganja) biti odgođen za onoliko vremena koliko bude kasnila predaja navedenog dokumenta. ESSB također mora, do polovine 2006. godine, procijeniti jesu li obuhvat informacija o vrijednosnim papirima u CSDB-u i mehanizmi za razmjenu podataka s državama članicama dostatni da omogućе nacionalnim središnjim bankama, ili drugim nadležnim statističkim tijelima gdje je to relevantno, udovoljavanje standardima kvalitete koji su utvrđeni ovom Smjernicom. Kako bi omogućila udovoljavanje zahtjevima u smislu vrijednosnih papira za portfeljna ulaganja koje su izdali rezidenti u europodručju, raščlanjenih prema sektoru izdavatelja, a u skladu s rokovima iz tablice 13. Priloga II., ESB će dostaviti nacionalnim središnjim bankama informacije iz CSDB-a najmanje 15 mjeseci prije referentnih datuma.
- (7) Izvješćivanje podataka o transakcijama i pozicijama imovine i/ili obveza rezidenata u europodručju u odnosu na rezidente u ostalim državama članicama europodručja neophodno je za ispunjavanje statističkih zahtjeva ESB-a iz područja portfeljnih ulaganja (i povezanih dohodaka). Podacima se koristi za sastavljanje agregirane statistike o transakcijama i pozicijama u obvezama s osnove portfeljnih ulaganja i o dugovnim stavkama u dohocima od portfeljnih ulaganja za europodručje. Spomenuto je korištenje u skladu s nacionalnim zahtjevima ili ustaljenom praksom.
- (8) CSDB, koji će se u budućnosti rabiti za različite statističke (sastavljanje i pripremu podataka) i nestatističke (ekonomska analiza, analiza financijske stabilnosti ili analiza poslovanja) potrebe, bit će stavljen na raspolaganje nacionalnim središnjim bankama. Podaci će biti na raspolaganju i nadležnim tijelima koja nisu nacionalne središnje banke, uz poštovanje eventualnih zakonskih ograničenja. To će im posebno pomoći pri pripremi zahtijevanih podataka za sastavljanje statistike o transakcijama i pozicijama s osnove portfeljnih ulaganja u europodručju. Posebno, spajanjem informacija iz CSDB-a s podacima prikupljenima po pojedinačnim vrijednosnim papirima, trebalo bi biti moguće sastaviti preciznu statistiku o transakcijama i pozicijama vrijednosnih papira za portfeljna ulaganja koje su izdali rezidenti u europodručju, a čiji su imatelji rezidenti u drugim zemljama europodručja. To će naposljetku omogućiti sastavljanje sektorske raščlambe podataka o obvezama s osnove portfeljnih ulaganja europodručja.
- (9) Korištenje pozicija platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja europodručja za sastavljanje računa ostatka svijeta u tromjesečnim financijskim računima europodručja dovodi do potrebe sastavljanja podataka o stanju međunarodnih ulaganja na tromjesečnoj osnovi. Osim toga, za financijske račune europodručja, kao i za monetarne analize, neophodno je razdvojiti depozite od kredita i utvrditi ostala ulaganja. Nadalje, vrednovanje vlasničkih udjela europodručja na temelju inozemnih izravnih ulaganja zahtijeva dodatnu raščlambu između trgovačkih društava u izravnom inozemnom vlasništvu čije dionice kotiraju na burzi i onih čije dionice ne kotiraju na burzi.
- (10) Kao doprinos godišnjem pregledu međunarodne uloge eura, potrebni su statistički podaci o transakcijama i pozicijama dužničkih vrijednosnih papira raščlanjeni po valutama kako bi se ocijenila uloga eura kao investicijske valute.
- (11) Okvir ocjenjivanja kvalitete statistike platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja europodručja te obrasca međunarodnih pričuva potrebno je definirati, u najvećoj mogućoj mjeri, u skladu s „okvirom ocjene kvalitete podataka“ koji je razvio Međunarodni monetarni fond (MMF). Nacionalne središnje banke trebale bi u suradnji s nadležnim tijelima koja nisu nacionalne središnje banke, a kada je to primjereno, ocjenjivati kvalitetu podataka koje dostavljaju. Odgovarajući kriteriji utvrdit će se za ocjenu kvalitete podataka, uključujući njihovu pravodobnost, točnost, prihvatljivost, unutarnju i vanjsku usklađenost te pouzdanost.
- (12) Nacionalne središnje banke prenose ESB-u povjerljive statističke podatke u onoj mjeri i onoliko detaljno koliko je potrebno da ESSB može obavljati svoje zadaće. Kada su nadležna tijela koja nisu nacionalne središnje banke izvor statističkih podataka koji su klasificirani kao povjerljivi, ESB-ovo korištenje takvih podataka ograničeno je obavljanjem statističkih zadaća koja se odnose na ESSB.
- (13) Potrebno je utvrditi postupak za učinkovito provođenje tehničkih izmjena priloga ovoj Smjernici, pod uvjetom da te izmjene ne mijenjaju temeljni konceptualni okvir niti utječu na teret izvještavanja koji imaju izvještajne jedinice u državama članicama. Pri provođenju tog postupka vodit će se računa o stajalištima Statističkog odbora. Nacionalne središnje banke mogu predlagati spomenute tehničke izmjene priloga ovoj Smjernici preko Statističkog odbora.
- (14) U skladu s člankom 12. stavkom 12.1. i člankom 14. stavkom 14.3. Statuta, smjernice ESB-a čine sastavni dio prava Zajednice,

DONIJELO JE OVU SMJERNICU:

Članak 1.

Definicije

Za potrebe ove Smjernice:

- „država članica sudionica” znači država članica koja je usvojila jedinstvenu valutu u skladu s Ugovorom,
 - značenje pojma „rezident” jednako je onom iz članka 1. Uredbe (EZ) br. 2533/98,
 - „europodručje” znači gospodarsko područje država članica sudionica i ESB-a. Područja koja pripadaju državama članicama iz europodručja, ili su s njima povezana, navedena su u tablici 10. Priloga II.,
 - „Eurosustav” znači nacionalne središnje banke država članica sudionica i ESB,
 - „prekogranična transakcija” znači svaka transakcija kojom se stvaraju ili otplaćuju potraživanja ili dugovi, u cijelosti ili djelomično, ili bilo koja transakcija koja uključuje prijenos prava nad nekom stvari između rezidenata u europodručju i rezidenata koji nisu u europodručju,
 - „prekogranične pozicije” znači stanje financijskih potraživanja od rezidenata koji nisu u europodručju i stanje financijskih obveza prema njima. Prekogranične pozicije također obuhvaćaju i: i. zemljišta, ostalu materijalnu neproizvedenu imovinu i drugu nepokretnu imovinu koja je fizički smještena izvan europodručja i koja je u vlasništvu rezidenata europodručja i/ili je smještena unutar europodručja, a u vlasništvu je rezidenata koji nisu u europodručju; i ii. monetarno zlato i posebna prava vučenja (PPV) u vlasništvu rezidenata u europodručju.
- Međutim, u mjeri potrebnoj za sastavljanje računa portfeljnih ulaganja i računa dohotka od portfeljnih ulaganja u statistici platne bilance, te računa portfeljnih ulaganja u statistici stanja međunarodnih ulaganja za europodručje, pojmovi „prekogranične pozicije” i „prekogranične transakcije” također uključuju i pozicije i transakcije imovine i/ili obveza rezidenata u europodručju u odnosu na rezidente u ostalim državama članicama iz europodručja,
- „pričuve” znači visokolikvidna, utrživa potraživanja od kreditno sposobnih subjekata, koja Eurosustav potražuje od rezidenata koji nisu u europodručju, te koja su nominirana u valutama različitim od eura, zajedno sa zlatom, pričuvnim pozicijama u MMF-u i udjelima PPV-a,
 - „ostale devizne pričuve” znači: i. potraživanja Eurosustava od rezidenata u europodručju nominirana u valutama različitim od eura; i ii. potraživanja Eurosustava od rezidenata koji nisu u europodručju, nominirana u valutama različitim od eura, koja ne zadovoljavaju kriterije likvidnosti, utrživosti i kreditne sposobnosti kao kod pričuva,
 - „obveze povezane s pričuvama” znači unaprijed određene i potencijalne kratkoročne neto odljeve Eurosustava, slične pričuvama i ostalim deviznim pričuvama Eurosustava,
 - „platna bilanca” znači statističko izvješće u kojem se, uz odgovarajuću raščlambu, izvješćuje o prekograničnim transakcijama u razdoblju koje se promatra,
 - „obrazac međunarodnih pričuva” znači statističko izvješće u kojem se, uz odgovarajuću raščlambu, izvješćuje o stanju pričuva, ostalih deviznih pričuva i obveza povezanih s pričuvama Eurosustava na referentni datum,
 - „stanje međunarodnih ulaganja” znači bilanca u kojoj se, uz odgovarajuću raščlambu, izvješćuje o stanju prekogranične financijske imovine i obveza na referentni datum,
 - prikupljanje podataka „po pojedinačnim vrijednosnim papirima” znači prikupljanje podataka raščlanjenih prema pojedinačnim vrijednosnim papirima.

Članak 2.

Statističke obveze nacionalnih središnjih banaka

1. Nacionalne središnje banke stavljaju na raspolaganje ESB-u podatke o prekograničnim transakcijama i pozicijama, kao i o stanju pričuva, ostalih deviznih pričuva i obveza povezanih s pričuvama, koji su potrebni kako bi ESB mogao sastaviti agregiranu statistiku platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja te obrazac međunarodnih pričuva europodručja. Podaci se stavljaju na raspolaganje u skladu s rokovima iz tablice 13. Priloga II.
2. Podaci moraju biti popraćeni lako dostupnim informacijama o pojedinačnim značajnim događajima i razlozima za revizije kada je veličina promjene podataka prouzročena takvim pojedinačnim značajnim događajima i revizijama znatna ili kada to zatraži ESB.

3. Podaci zahtijevani za mjesečne i tromjesečne transakcije te tromjesečne i godišnje pozicije stavljaju se na raspolaganje ESB-u na način utvrđen prilogima I., II. i III., koji su u skladu s važećim međunarodnim standardima, posebno s petim izdanjem MMF-ovog Priručnika za sastavljanje platne bilance. Posebno, zahtijevani podaci o transakcijama i pozicijama koji se odnose na sredstva s osnove portfeljnih ulaganja vrijednosnih papira europodručja, raščlanjeni prema sektoru izdavatelja koji je rezident u europodručju, stavljaju se na raspolaganje na način utvrđen odjeljcima 1.1., 1.2. i 3. Priloga I. te tablicama 1., 2., 4. i 5. Priloga II.

4. Zahtijevani podaci o platnoj bilanci stavljaju se na raspolaganje na mjesečnoj i tromjesečnoj osnovi. Tromjesečni podaci o platnoj bilanci uključuju zemljopisnu raščlambu s obzirom na protustavke, na način utvrđen tablicom 9. Priloga II. Zahtijevani podaci iz obrasca međunarodnih pričuva stavljaju se na raspolaganje prema stanju na kraju mjeseca na koji se odnose. Zahtijevani podaci o stanju međunarodnih ulaganja stavljaju se na raspolaganje tromjesečno i godišnje. Godišnji podaci o stanju međunarodnih ulaganja uključuju zemljopisnu raščlambu s obzirom na protustavke, na način utvrđen tablicom 9. Priloga II.

5. Za analizu međunarodne uloge eura kao investicijske valute, zahtijevani podaci raščlanjeni prema valutama stavljaju se na raspolaganje polugodišnje, na način iznesen u tablici 6. Priloga II.

6. Od ožujka 2008., počevši s podacima koji se odnose na transakcije iz siječnja 2008. i pozicijama s kraja 2007., sustavi prikupljanja podataka o portfeljnim ulaganjima prilagođavaju se jednom od modela koji su izneseni u tablici iz Priloga VI.

Članak 3.

Pravodobnost

1. Podaci potrebni za sastavljanje mjesečne platne bilance europodručja stavljaju se na raspolaganje ESB-u do kraja radnog vremena tridesetog radnog dana od kraja mjeseca na koji se podaci odnose.

2. Podaci potrebni za sastavljanje tromjesečne platne bilance europodručja stavljaju se na raspolaganje ESB-u u roku od tri mjeseca od kraja tromjesečja na koje se podaci odnose.

3. Podaci potrebni za sastavljanje obrasca međunarodnih pričuva Eurosustava stavljaju se na raspolaganje ESB-u u roku tri tjedna od kraja mjeseca na koji se podaci odnose.

4. Od 1. siječnja 2005. podaci potrebni za izradu tromjesečnog stanja međunarodnih ulaganja europodručja stavljaju se na raspolaganje ESB-u u roku od tri mjeseca od kraja tromjesečja na koje se podaci odnose.

5. Godišnji podaci potrebni za izradu stanja međunarodnih ulaganja europodručja stavljaju se na raspolaganje ESB-u u roku od devet mjeseci od kraja godine na koju se podaci odnose.

6. Podaci o transakcijama i pozicijama povezanim s dužničkim vrijednosnim papirima raščlanjenima prema valuti izdanja i sektoru izdavatelja stavljaju se na raspolaganje ESB-u u roku od šest mjeseci od kraja razdoblja na koje se podaci odnose.

7. Revizije koje se tiču platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja europodručja stavljaju se na raspolaganje ESB-u u skladu s vremenskim rasporedom koji je utvrđen Prilogom IV.

8. Nacionalno prikupljanje ovih podataka organizira se tako da je moguće poštivanje navedenih rokova.

Članak 4.

Suradnja s nadležnim tijelima koja nisu nacionalne središnje banke

1. Kada su izvori dijela ili svih podataka opisanih u članku 2. nadležna tijela koja nisu nacionalne središnje banke, nacionalne središnje banke uspostavljaju primjeren način suradnje s tim tijelima kako bi se osigurala stalna struktura prijenosa podataka koja udovoljava standardima ESB-a, posebno u smislu kvalitete podataka, te svim drugim zahtjevima ESB-a iznesenima u ovoj Smjernici, osim ako je istovjetan rezultat već postignut na temelju nacionalnog zakonodavstva.

2. Nacionalne središnje banke odgovorne su osigurati da koncepti, metodologija i prikupljanje podataka te njihovo sastavljanje, analiza i prijenos budu održavani i razvijani na području financijskog računa platne bilance, povezanih dohoda i stanja međunarodnih ulaganja.

3. Kada su nadležna tijela koja nisu nacionalne središnje banke izvor statističkih podataka koji su klasificirani kao povjerljivi, ESB se smije takvim podacima koristiti isključivo za obavljanje statističkih zadaća koje se odnose na ESSB, osim ako je izvještajna jedinica ili neka druga fizička ili pravna osoba, subjekt ili podružnica koja je dostavila podatke, pod pretpostavkom da ju je moguće identificirati, dala izričitu suglasnost za korištenje navedenih podataka u druge svrhe.

Članak 5.

Standardi prijenosa

Zahtijevani statistički podaci stavljaju se na raspolaganje ESB-u u obliku koji je u skladu sa zahtjevima iz Priloga IV.

Članak 6.**Kvaliteta statističkih podataka**

1. Ne dovodeći u pitanje nadzorne zadaće ESB-a utvrđene u Prilogu V., nacionalne središnje banke u suradnji s nadležnim tijelima koja nisu nacionalne središnje banke, kako su određena člankom 4. i gdje je to relevantno, osiguravaju nadzor i ocjenu kvalitete statističkih podataka koji se stavljaju na raspolaganje ESB-u. ESB na sličan način ocjenjuje podatke koji se odnose na platnu bilancu, statistiku stanja međunarodnih ulaganja i međunarodne pričuve europodručja. Ocjena se daje pravodobno. Izvršni odbor ESB-a izvještava Upravno vijeće jednom godišnje o kvaliteti podataka.

2. Ocjena kvalitete podataka o transakcijama i pozicijama s osnove portfeljnih ulaganja, kao i o povezanim dohocima, ovisi o dovoljnom obuhvatu informacija o vrijednosnim papirima u CSDB-u. ESB, kao upravitelj CSDB-a, počevši od lipnja 2006., prati je li obuhvat informacija o vrijednosnim papirima dovoljan da omogući nacionalnim središnjim bankama, ili drugim nadležnim tijelima gdje je to relevantno, da u potpunosti zadovolje standarde kvalitete utvrđene ovom Smjernicom.

3. Pri dostavljanju podataka o transakcijama i pozicijama povezanima sa sredstvima s osnove portfeljnih ulaganja u vrijednosne papire europodručja, raščlanjenih prema sektoru izdavaatelja koji je rezident u europodručju, dopušteno je korištenje procjena, dok sustavi prikupljanja podataka o portfeljnim ulaganjima po pojedinačnim vrijednosnim papirima ne postanu obvezni.

4. Pri dostavljanju podataka o valuti izdanja povezano s podacima o portfeljnim ulaganjima dopušteno je korištenje procjena, dok sustavi prikupljanja podataka o portfeljnim ulaganjima po pojedinačnim vrijednosnim papirima ne postanu obvezni.

5. Nadzor kvalitete statističkih podataka koji provodi ESB može uključivati kontrolu revizija predmetnih podataka: prvo,

kako bi se uključila najnovija ocjena statističkih podataka i time poboljšala njihova kvaliteta; a drugo, kako bi se osigurala što veća dosljednost između odgovarajućih stavki platne bilance za svako od različitih izvještajnih razdoblja.

Članak 7.**Pojednostavnjeni postupak izmjena**

Uzimajući u obzir stajališta Statističkog odbora, Izvršni odbor ESB-a ima pravo unijeti tehničke izmjene u priloge ovoj Smjernici pod uvjetom da takve izmjene ne mijenjaju temeljni konceptualni okvir i ne utječu na teret izvještavanja izvještajnih jedinica u državama članicama.

Članak 8.**Stavljanje izvan snage**

Ovim se stavlja izvan snage Smjernica ESB/2003/7.

Članak 9.**Stupanje na snagu**

Ova Smjernica stupa na snagu 1. rujna 2004.

Članak 10.**Adresati**

Ova je Smjernica upućena nacionalnim središnjim bankama država članica sudionica.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni 16. srpnja 2004.

Za Upravno vijeće ESB-a

Predsjednik ESB-a

Jean-Claude TRICHET

PRILOG I.

Statistički zahtjevi Europske središnje banke**1. Statistika platne bilance**

Europska središnja banka (ESB) zahtijeva statistiku platne bilance u dva izvještajna razdoblja: mjesečno i tromjesečno, za odgovarajuća referentna kalendarska razdoblja. Godišnji podaci prikupljaju se zbrajanjem tromjesečnih podataka koje su države članice dostavile za dotičnu godinu. Statistika platne bilance trebala bi u najvećoj mogućoj mjeri biti u skladu s ostalom statistikom predviđenom za vođenje monetarne politike.

*1.1. Mjesečna statistika platne bilance***Cilj**

Cilj je mjesečne platne bilance europodručja prikaz glavnih stavki koje utječu na monetarne uvjete i devizna tržišta (vidjeti Prilog II. tablicu 1.).

Zahtjevi

Ključno je da podaci budu primjereni za upotrebu pri izračunu platne bilance europodručja.

S obzirom na kratke rokove za dostavu mjesečnih podataka o platnoj bilanci, te činjenicu da su oni izrazito agregirane prirode te da se rabe za potrebe monetarne politike i za devizne operacije, ESB dopušta određena odstupanja od međunarodnih standarda (vidjeti članak 2. stavak 3. ove Smjernice), gdje je to neizbježno. Pri knjiženju se ne zahtijeva strogo poštovanje obračunskog ili transakcijskog načela. U dogovoru s ESB-om nacionalne središnje banke (NSB) mogu dostaviti podatke o tekućem i financijskom računu na osnovi namire. Gdje je to potrebno kako bi se poštovali rokovi, ESB će prihvatiti procjenu ili privremene podatke.

Kod svake osnovne kategorije transakcija zahtijevaju se imovina i obveze (ili prihodi i rashodi po stavkama tekućeg računa). Općenito, ovo iziskuje od nacionalnih središnjih banaka da se kod vanjskih transakcija razlikuju transakcija s rezidentima u drugim državama članicama iz europodručja i transakcija izvan europodručja. Nacionalne središnje banke to moraju dosljedno činiti.

Kada dođe do promjene članstva u europodručju, od nacionalnih središnjih banaka zahtijeva se da izmijene definiciju država u sastavu europodručja od dana stupanja na snagu promjene članstva. Od nacionalnih središnjih banaka iz europodručja u njegovom prijašnjem sastavu i od novih država članica sudionica zahtijevaju se najbolje procjene povijesnih podataka koji se odnose na prošireno europodručje.

Kako bi se omogućilo smisleno agregiranje mjesečnih podataka o portfeljnim ulaganjima koji se odnose na europodručje, potrebno je napraviti razliku između transakcija vrijednosnim papirima koje su izdali rezidenti u europodručju i transakcija vrijednosnim papirima koje su izdali rezidenti koji nisu u europodručju. Statistika neto transakcija sredstava s osnove portfeljnih ulaganja europodručja sastavlja se agregiranjem iskazanih neto transakcija vrijednosnim papirima koje su izdali rezidenti koji nisu u europodručju. Statistika neto transakcija obveza s osnove portfeljnih ulaganja europodručja sastavlja se konsolidacijom neto transakcija u ukupnim nacionalnim obvezama i neto transakcija vrijednosnim papirima koje su izdali i kupili rezidenti u europodručju.

Jednak izvještajni zahtjev i metoda sastavljanja za agregirane podatke primjenjuju se i za dohodak od portfeljnih ulaganja.

Kako bi se sastavio monetarni prikaz platne bilance, nacionalne središnje banke moraju dostaviti podatke raščlanjene prema institucionalnim sektorima. Za mjesečnu platnu bilancu sektorska raščlamba je sljedeća:

- kod izravnih ulaganja: i. monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke); i ii. ostali sektori,
- kod sredstava na osnovi portfeljnih ulaganja: i. monetarne vlasti; ii. monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke); i iii. nemonetarne financijske institucije,
- kod ostalih ulaganja: i. monetarne vlasti; ii. monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke); iii. opća država; i iv. ostali sektori.

Kako bi se izradila raščlamba platne bilance po sektorima, čime bi se omogućila izrada monetarnog prikaza, od nacionalnih središnjih banaka zahtijeva se da, od datuma utvrđenih u tablici 13. Priloga II. ovoj Smjernici, dostavljaju podatke o neto transakcijama vrijednosnim papirima za portfeljna ulaganja koje su izdali rezidenti u europodručju, raščlanjene prema institucionalnom sektoru kojem pripada izdavatelj. Dodatno, obveze s osnove portfeljnih ulaganja uključuju raščlambu prema institucionalnom sektoru domaćih izdavatelja.

Statistika neto transakcija obveza s osnove portfeljnih ulaganja europodručja raščlanjena prema sektorima tada se sastavlja konsolidacijom ukupnih neto nacionalnih obveza dotičnih sektora i pripadajućih neto transakcija vrijednosnim papirima koje su izdali i kupili rezidenti u europodručju.

Od ožujka 2008., za transakcije koje se odnose na siječanj 2008., nacionalne središnje banke (i druga nadležna nacionalna tijela, gdje je to primjereno) prikupljaju podatke o portfeljnim ulaganjima u skladu s jednim od modela iznesenih u tablici iz Priloga VI.

1.2. Tromjesečna statistika platne bilance

Cilj

Cilj je tromjesečne platne bilance europodručja dostavljanje detaljnijih informacija, kako bi se omogućila daljnja analiza vanjskih transakcija. Ova statistika posebno pridonosi sastavljanju sektorskih i financijskih računa europodručja i zajedničkom objavljivanju platne bilance EU-a/europodručja u suradnji s Komisijom Europskih zajednica (Eurostatom).

Zahtjevi

Tromjesečna statistika platne bilance se mora, u najvećoj mogućoj mjeri, uskladiti s međunarodnim standardima (vidjeti članak 2. stavak 3. ove Smjernice). Potrebna raščlamba tromjesečne statistike platne bilance prikazana je u tablici 2. Priloga II. Usklađeni koncepti i definicije koji se rabe za kapitalni račun i financijski račun izneseni su u Prilogu III.

Raščlamba tromjesečnog tekućeg računa jednaka je onoj koja se zahtijeva za mjesečne podatke. Međutim, za dohotke na tromjesečnoj osnovi potrebna je detaljnija raščlamba.

Kod financijskog računa ESB slijedi zahtjeve petog izdanja Priručnika za sastavljanje platne bilance (dalje u tekstu „BPM5”) Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) za stavku „ostala ulaganja”. Postoji razlika u prikazu raščlambe (tj. sektor kao glavni prioritet). Međutim, ova sektorska raščlamba u skladu je s raščlambom prema BPM5, koja daje prednost instrumentima. Kao i kod prikaza iz BPM5, gotovinu i depozite treba odijeliti od kredita i drugih ulaganja.

Od nacionalnih središnjih banaka zahtijeva se da u svojoj tromjesečnoj statistici platne bilance razlikuju transakcije s državama članicama sudionicama i ostale vanjske transakcije. Kao i kod mjesečnih podataka, i kod tromjesečnih podataka s područja portfeljnih ulaganja potrebno je razlikovati transakcije vrijednosnim papirima koje su izdali rezidenti u europodručju i transakcije vrijednosnim papirima koje su izdali rezidenti koji nisu u europodručju. Statistika neto transakcija sredstava s osnove portfeljnih ulaganja europodručja sastavlja se agregiranjem iskazanih neto transakcija vrijednosnim papirima koje su izdali rezidenti koji nisu u europodručju. Statistika neto transakcija obveza s osnove portfeljnih ulaganja europodručja sastavlja se konsolidacijom neto transakcija u ukupnim nacionalnim obvezama i neto transakcija vrijednosnim papirima koje su izdali i kupili rezidenti u europodručju.

Jednak izvještajni zahtjev i metoda sastavljanja za agregirane podatke primjenjuju se i za dohodak od portfeljnih ulaganja.

Kod izravnih ulaganja od nacionalnih središnjih banaka zahtijeva se da tromjesečno dostave sektorsku raščlambu na „monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke) i nemonetarne financijske institucije”. Kod „sredstava s osnove portfeljnih ulaganja” i „ostalih ulaganja” raščlamba izvješća prema institucionalnim sektorima slijedi standardne elemente MMF-a, što obuhvaća: i. monetarne vlasti; ii. monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke); iii. opću državu; i iv. ostale sektore.

Za izradu statistike neto transakcija obveza s osnove portfeljnih ulaganja europodručja raščlanjene prema sektoru izdavatelja, rezidenata u europodručju, zahtjevi u smislu tromjesečnih podataka jednaki su onima koji vrijede za mjesečnu platnu bilancu.

Za platnu bilancu europodručja podatke o obračunatim prihodima od ulaganja potrebno je dostavljati tromjesečno. U skladu sa sustavom nacionalnih računa BPM5 preporučuje da se kamata knjiži na temelju obračunskog načela. Ovaj zahtjev utječe na tekući račun (dohodak od ulaganja) kao i na financijski račun.

2. **Obrazac međunarodnih pričuva**

Cilj

Obrazac međunarodnih pričuva je mjesečno izvješće o pričuvama, ostalim deviznim pričuvama i obvezama povezanim s pričuvama koje drže nacionalne središnje banke i ESB, a koji slijedi prikaz zajedničkog obrasca „Međunarodnih pričuva i devizne likvidnosti” MMF-a i Banke za međunarodne namire. Ove informacije dopunjuju podatke o pričuvama obuhvaćene statistikom platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja europodručja.

Zahtjevi

Pričuve europodručja su visokolikvidna, utrživa potraživanja od kreditno sposobnih subjekata koja potražuju ESB („udružene pričuve”) i nacionalne središnje banke („neudružene pričuve”) od rezidenata koji nisu u europodručju, nominirana u stranoj valuti (tj. u valuti koja nije euro), zlato, pričuvne pozicije u MMF-u i udjeli PPV-a. One mogu uključivati pozicije u izvedenim financijskim instrumentima. Statistika o pričuvama izrađuje se na bruto osnovi, bez netiranja obveza povezanih s pričuvama. Raščlamba podataka koja se zahtijeva od nacionalnih središnjih banaka prikazana je u Prilogu II. tablici 3. odjeljku I.A.

Devizna imovina Eurosustava koja ne odgovara ovoj definiciji, to jest: i. potraživanja od rezidenata u europodručju; i ii. potraživanja od rezidenata koji nisu u europodručju i koja ne zadovoljavaju kriterije likvidnosti, utrživosti i kreditne sposobnosti, u obrascu međunarodnih pričuva spadaju u stavku „ostale devizne pričuve” (Prilog II. tablica 3. odjeljak I.B.).

Potraživanja od nerezidenata nominirana u eurima i stanja u stranoj valuti u posjedu vlada država članica sudionica ne smatraju se pričuvama. Takvi se iznosi knjiže kao „ostala ulaganja” ako su to potraživanja od rezidenata koji nisu u europodručju.

Dodatno, informacije o unaprijed određenim i potencijalnim kratkoročnim neto odljevima Eurosustava koji su povezani s pričuvama i ostalim deviznim pričuvama Eurosustava, tj. o takozvanim „obvezama povezanim s pričuvama”, treba dostaviti u skladu s Prilogom II. tablicom 3. odjeljcima od II. do IV.

3. **Statistika stanja međunarodnih ulaganja**

Cilj

Stanje međunarodnih ulaganja je izvješće o inozemnoj imovini i obvezama europodručja u cjelini, za potrebe analize monetarne politike i deviznog tržišta. Ono posebno pridonosi procjeni vanjske ranjivosti država članica i praćenju količine likvidnih sredstava u inozemstvu u posjedu pojedinog sektora imatelja novca. Ovi su statistički podaci ključni za sastavljanje računa za ostatak svijeta u tromjesečnim financijskim računima europodručja, a mogu također pomoći i pri sastavljanju tokova platne bilance.

Zahtjevi

ESB zahtijeva tromjesečnu i godišnju statistiku stanja međunarodnih ulaganja, na temelju stanja na kraju razdoblja.

Podaci o stanju međunarodnih ulaganja u najvećoj su mogućoj mjeri usklađeni s međunarodnim standardima (vidjeti članak 2. stavak 3. ove Smjernice). ESB sastavlja statistiku stanja međunarodnih ulaganja za europodručje u cjelini. Raščlamba stanja međunarodnih ulaganja za europodručje prikazana je u tablici 4. Priloga II.

Stanje međunarodnih ulaganja prikazuje financijsko stanje na kraju referentnog razdoblja, vrednovano prema cijeni na kraju razdoblja. Promjene vrijednosti stanja mogu biti posljedica sljedećih čimbenika. Prvo, dio promjene vrijednosti tijekom referentnog razdoblja posljedica je financijskih transakcija koje su provedene i knjižene u platnoj bilanci. Drugo, dio promjene stanja na početku i na kraju zadanog razdoblja uzrokuju promjene cijena prikazane financijske imovine i obveza. Treće, u slučaju da su stanja nominirana u valutama različitim od obračunske jedinice koja se rabi za stanje međunarodnih ulaganja, promjene deviznog tečaja u odnosu na druge valute također će utjecati na vrijednosti. Naposljetku, bilo kakva druga promjena, koja nije posljedica spomenutih čimbenika, smatrat će se posljedicom „ostalnih usklađivanja”.

Pravilno usklađivanje financijskih tokova sa stanjima europodručja zahtijeva razlikovanje između promjena vrijednosti nastalih zbog cijene, zbog promjene deviznog tečaja i zbog ostalih usklađivanja.

Obuhvat stanja međunarodnih ulaganja trebao bi biti što je moguće bliži obuhvatu tromjesečnih tokova platne bilance. Koncepti, definicije i raščlambe u skladu su s onima koje se rabe za tromjesečne tokove platne bilance. Podaci o stanju međunarodnih ulaganja moraju, u najvećoj mogućoj mjeri, biti u skladu s ostalim statistikama, kao što su novčana i bankovna statistika, financijski računi i nacionalni računi.

Kao i u slučaju mjesečne i tromjesečne platne bilance, i kod statistike stanja međunarodnih ulaganja od nacionalnih središnjih banaka zahtijeva se da uočavaju razliku između stanja u odnosu na države članice sudionice i svih ostalih inozemnih stanja. U računima portfeljnih ulaganja treba napraviti razliku između vrijednosnih papira koje su izdali rezidenti u europodručju i vrijednosnih papira koje su izdali rezidenti koji nisu u europodručju. Statistika neto sredstava s osnove portfeljnih ulaganja europodručja sastavlja se agregiranjem iskazanih neto sredstava s osnove vrijednosnih papira koje su izdali rezidenti koji nisu u europodručju. Statistika neto obveza s osnove portfeljnih ulaganja europodručja sastavlja se konsolidacijom ukupnih neto nacionalnih obveza i neto vrijednosnih papira koje su izdali i kupili rezidenti u europodručju.

Od nacionalnih središnjih banaka zahtijeva se da dostave tromjesečne i godišnje podatke o „sredstvima s osnove izravnih ulaganja”, „sredstvima s osnove portfeljnih ulaganja” i „sredstvima s osnove ostalih ulaganja” prema istoj sektorskoj raščlambi koja se koristi za tromjesečne tokove platne bilance.

ESB, za potrebe sastavljanja sektorske raščlambe neto obveza s osnove portfeljnih ulaganja europodručja, postavlja nacionalnim središnjim bankama jednake zahtjeve u vezi s podacima o stanju međunarodnih ulaganja kao i kod tokova platne bilance, prema odredbama članka 2. stavka 6. ove Smjernice.

Sredstva i obveze s osnove portfeljnih ulaganja u okviru stanja međunarodnih ulaganja sastavljaju se isključivo iz podataka o stanjima.

Od kraja ožujka 2008. nacionalne središnje banke (i ostala nadležna nacionalna statistička tijela, gdje je to primjereno) prikupljaju najmanje tromjesečno podatke o stanju sredstava i obveza s osnove portfeljnih ulaganja po pojedinačnim vrijednosnim papirima, prema jednom od modela koji su izneseni u tablici iz Priloga VI.

PRILOG II.

ZAHTIJEVANA RAŠČLAMBA

TABLICA 1.

Mjesečni nacionalni doprinosi platnoj bilanci europodručja ⁽¹⁾

	Prihodi	Rashodi	Neto
I. Tekući račun			
Roba	izvan	izvan	izvan
Usluge	izvan	izvan	izvan
Dohodak			
Naknade zaposlenima	izvan	izvan	izvan
Dohodak od ulaganja			
— Izravna ulaganja	izvan	izvan	izvan
— Portfeljna ulaganja	izvan		nacionalno
— Ostala ulaganja	izvan	izvan	izvan
Tekući transferi	izvan	izvan	izvan
II. Kapitalni račun	izvan	izvan	izvan
	Neto imovina	Neto obveze	Neto
III. Financijski račun			
Izravna ulaganja			izvan
U inozemstvo			izvan
— Vlasnički kapital			izvan
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)			izvan
ii. Ostali sektori			izvan
— Zadržana dobit			izvan
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)			izvan
ii. Ostali sektori			izvan
— Ostali kapital			izvan
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)			izvan
ii. Ostali sektori			izvan
U državi koja podnosi izvješće			izvan
— Vlasnički kapital			izvan
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)			izvan
ii. Ostali sektori			izvan
— Zadržana dobit			izvan
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)			izvan
ii. Ostali sektori			izvan
— Ostali kapital			izvan
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)			izvan
ii. Ostali sektori			izvan

	Neto imovina	Neto obveze	Neto
Portfeljna ulaganja ⁽²⁾	izvan/unutar	nacionalno	
Vlasnički vrijednosni papiri	izvan/unutar	nacionalno	
i. Monetarne vlasti	izvan/unutar	—	
ii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan/unutar	nacionalno	
iii. Nemonetarne financijske institucije	izvan/unutar	nacionalno	
Dužnički vrijednosni papiri	izvan/unutar	nacionalno	
— Obveznice i zadužnice	izvan/unutar	nacionalno	
i. Monetarne vlasti	izvan/unutar	—	
ii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan/unutar	nacionalno	
iii. Nemonetarne financijske institucije	izvan/unutar	nacionalno	
— Instrumenti tržišta novca	izvan/unutar	nacionalno	
i. Monetarne vlasti	izvan/unutar	—	
ii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan/unutar	nacionalno	
iii. Nemonetarne financijske institucije	izvan/unutar	nacionalno	
Izvedeni financijski instrumenti			nacionalno
Ostala ulaganja	izvan	izvan	izvan
Monetarne vlasti	izvan	izvan	
Opća država	izvan	izvan	
Od toga:			
Gotovina i depoziti	izvan		
Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan	izvan	
— Dugoročni	izvan	izvan	
— Kratkoročni	izvan	izvan	
Ostali sektori	izvan	izvan	
Od toga:			
Gotovina i depoziti	izvan		
Pričuve	izvan		

⁽¹⁾ „Izvan” znači transakcije s rezidentima koji nisu u europodručju (kod sredstava s osnove portfeljnih ulaganja i povezanih dohodaka to se odnosi na rezidentnost izdavatelja).

„Unutar” znači transakcije između različitih država članica iz europodručja.

„Nacionalno” znači sve prekogranične transakcije rezidenata u državi članici sudionici (rabi se samo u vezi s obvezama na računu portfeljnih ulaganja i neto stanjem računa izvedenih financijskih instrumenata).

⁽²⁾ Raščlamba prema sektorima na temelju: i. imatelja iz europodručja u slučaju sredstava s osnove portfeljnih ulaganja izvan europodručja; i ii. izdavatelja iz europodručja u slučaju sredstava i obveza s osnove portfeljnih ulaganja unutar europodručja.

TABLICA 2.
Tromjesečni nacionalni doprinosi platnoj bilanci europodručja (1)

	Prihodi	Rashodi	Neto
I. Tekući račun			
Roba	izvan	izvan	izvan
Usluge	izvan	izvan	izvan
Dohodak			
Naknade zaposlenima	izvan	izvan	izvan
Dohodak od ulaganja			
— Izravna ulaganja	izvan	izvan	izvan
— Dohodak od vlasničkih ulaganja	izvan	izvan	izvan
— Dohodak od dužničkih ulaganja (kamate)	izvan	izvan	izvan
— Portfeljna ulaganja	izvan		nacionalno
— Dohodak od vlasničkih ulaganja (dividende)	izvan		nacionalno
— Dohodak od dužničkih ulaganja (kamate)	izvan		nacionalno
— Obveznice i zadužnice	izvan		nacionalno
— Instrumenti tržišta novca	izvan		nacionalno
— Ostala ulaganja	izvan	izvan	izvan
Tekući transferi	izvan	izvan	izvan
II. Kapitalni račun	izvan	izvan	izvan
	Neto imovina	Neto obveze	Neto
III. Financijski račun			
Izravna ulaganja			izvan
U inozemstvo			izvan
— Vlasnički kapital			izvan
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)			izvan
ii. Ostali sektori			izvan
— Zadržana dobit			izvan
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)			izvan
ii. Ostali sektori			izvan
— Ostali kapital			izvan
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)			izvan
ii. Ostali sektori			izvan
U državi koja podnosi izvješće			izvan
— Vlasnički kapital			izvan
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)			izvan
ii. Ostali sektori			izvan

	Neto imovina	Neto obveze	Neto
— Zadržana dobit			izvan
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)			izvan
ii. Ostali sektori			izvan
— Ostali kapital			izvan
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)			izvan
ii. Ostali sektori			izvan
Portfeljna ulaganja (²)	izvan/unutar	nacionalno	
Vlasnički vrijednosni papiri	izvan/unutar	nacionalno	
i. Monetarne vlasti	izvan/unutar	—	
ii. Opća država	izvan/unutar	—	
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan/unutar	nacionalno	
iv. Ostali sektori	izvan/unutar	nacionalno	
Dužnički vrijednosni papiri	izvan/unutar	nacionalno	
— Obveznice i zadužnice	izvan/unutar	nacionalno	
i. Monetarne vlasti	izvan/unutar	nacionalno	
ii. Opća država	izvan/unutar	nacionalno	
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan/unutar	nacionalno	
iv. Ostali sektori	izvan/unutar	nacionalno	
— Instrumenti tržišta novca	izvan/unutar	nacionalno	
i. Monetarne vlasti	izvan/unutar	nacionalno	
ii. Opća država	izvan/unutar	nacionalno	
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan/unutar	nacionalno	
iv. Ostali sektori	izvan/unutar	nacionalno	
Izvedeni financijski instrumenti			nacionalno
i. Monetarne vlasti			nacionalno
ii. Opća država			nacionalno
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)			nacionalno
iv. Ostali sektori			nacionalno
Ostala ulaganja	izvan	izvan	izvan
i. Monetarne vlasti	izvan	izvan	
— Krediti/gotovina i depoziti	izvan	izvan	
— Ostala imovina/obveze	izvan	izvan	
ii. Opća država	izvan	izvan	
— Trgovinski krediti	izvan	izvan	
— Krediti/gotovina i depoziti	izvan	izvan	
— Krediti	izvan		
— Gotovina i depoziti	izvan		
— Ostala imovina/obveze	izvan	izvan	

	Neto imovina	Neto obveze	Neto
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan	izvan	
— Krediti/gotovina i depoziti	izvan	izvan	
— Ostala imovina/obveze	izvan	izvan	
iv. Ostali sektori	izvan	izvan	
— Trgovinski krediti	izvan	izvan	
— Krediti/gotovina i depoziti	izvan	izvan	
— Krediti	izvan		
— Gotovina i depoziti	izvan		
— Ostala imovina/obveze	izvan	izvan	
Pričuve	izvan		
Monetarno zlato	izvan		
Posebna prava vučenja	izvan		
Pričuvna pozicija u Međunarodnom monetarnom fondu (MMF)	izvan		
— Devize	izvan		
— Gotovina i depoziti	izvan		
— Kod monetarnih vlasti	izvan		
— Vrijednosni papiri	izvan		
— Vlasnički vrijednosni papiri	izvan		
— Obveznice i zadužnice	izvan		
— Instrumenti tržišta novca	izvan		
— Izvedeni financijski instrumenti	izvan		
Ostala potraživanja	izvan		

(¹) „Izvan” znači transakcije s rezidentima koji nisu u europodručju (kod sredstava s osnove portfeljnih ulaganja i povezanih dohodaka to se odnosi na rezidentnost izdavatelja).

„Unutar” znači transakcije između različitih država članica iz europodručja.

„Nacionalno” znači sve prekogranične transakcije rezidenata u državi članici sudionici (rabi se samo u vezi s obvezama na računu portfeljnih ulaganja i neto stanjem računa izvedenih financijskih instrumenata).

(²) Raščlamba prema sektorima na temelju: i. imatelja iz europodručja u slučaju sredstava s osnove portfeljnih ulaganja izvan europodručja; i ii. izdavatelja iz europodručja u slučaju sredstava i obveza s osnove portfeljnih ulaganja unutar europodručja.

TABLICA 3.

Mjesečne međunarodne pričuve Eurosustava; obveze europa područja povezane s pričuvamaI. *Službene pričuve i ostale devizne pričuve (približna tržišna vrijednost)***A. Službene pričuve**

1. Devizne pričuve (u konvertibilnoj stranoj valuti)
 - (a) Vrijednosni papiri, od toga:
 - izdavatelj sa sjedištem u europa području
 - (b) Ukupna gotovina i depoziti kod:
 - i. ostalih nacionalnih središnjih banaka, Banke za međunarodne namire (BIS) i MMF-a
 - ii. banaka koje imaju sjedište u europa području, a nalaze se u inozemstvu
 - iii. banaka koje imaju sjedište i nalaze se izvan europa područja
2. Pričuvna pozicija u MMF-u
3. Posebna prava vučenja
4. Zlato (uključujući depozite u zlatu i ugovore o razmjeni zlata)
5. Ostale pričuve
 - (a) izvedeni financijski instrumenti
 - (b) krediti nerezidentnim nebankarskim institucijama
 - (c) ostalo

B. Ostale devizne pričuve

- (a) vrijednosni papiri koji nisu uključeni u službene pričuve
- (b) depoziti koji nisu uključeni u službene pričuve
- (c) krediti koji nisu uključeni u službene pričuve
- (d) izvedeni financijski instrumenti koji nisu uključeni u službene pričuve
- (e) zlato koje nije uključeno u službene pričuve
- (f) ostalo

II. *Unaprijed određeni kratkoročni neto odljevi deviznih pričuva (nominalna vrijednost)*

	Ukupno	Raščlamba prema dospjeću (prema preostalom dospjeću, gdje je to primjenjivo)		
		Do jednog mjeseca	Dulje od jednog i do tri mjeseca	Dulje od tri mjeseca i do jedne godine
1. Devizni krediti, vrijednosni papiri i depoziti				
— Odljevi (-) Glavnica				
Kamata				
— Priljevi (+) Glavnica				
Kamata				
2. Ukupne kratke i duge pozicije forvarda i ročnica u stranoj valuti u odnosu na domaću valutu (uključujući terminsku stranu valutnog ugovora o razmjeni)				
(a) Kratke pozicije (-)				
(b) Duge pozicije (+)				

	Raščlamba prema dospijeću (prema preostalom dospijeću, gdje je to primjenjivo)			
	Ukupno	Do jednog mjeseca	Dulje od jednog i do tri mjeseca	Dulje od tri mjeseca i do jedne godine
3. Ostalo (precizirati)				
— Odljevi s osnove repo poslova (-)				
— Priljevi s osnove obratnih repo poslova (+)				
— Trgovinski krediti (-)				
— Trgovinski krediti (+)				
— Ostale obveze (-)				
— Ostala potraživanja (+)				

III. *Potencijalni kratkoročni neto odljevi deviznih pričuva (nominalna vrijednost)*

	Raščlamba prema dospijeću (prema preostalom dospijeću, gdje je to primjenjivo)			
	Ukupno	Do jednog mjeseca	Dulje od jednog i do tri mjeseca	Dulje od tri mjeseca i do jedne godine
1. Potencijalne devizne obveze				
(a) Garancije dane kao kolateral za dug s dospelom do jedne godine				
(b) Ostale potencijalne obveze				
2. Izdani devizni vrijednosni papiri s ugrađenim opcijama (obveznice s opcijom prodaje prije dospjeća)				
3.1. Nepovučene, bezuvjetne kreditne linije koje su odobrile:				
(a) druge nacionalne monetarne vlasti, BIS, MMF i druge međunarodne organizacije				
— druge nacionalne monetarne vlasti (+)				
— BIS (+)				
— MMF (+)				
(b) banke i druge financijske institucije sa sjedištem u državi koja podnosi izvješće (+)				
(c) banke i druge financijske institucije sa sjedištem izvan države koja podnosi izvješće (+)				
3.2. Nepovučene, bezuvjetne kreditne linije odobrene:				
(a) drugim nacionalnim monetarnim vlastima, BIS-u, MMF-u i drugim međunarodnim organizacijama				
— drugim nacionalnim monetarnim vlastima (-)				
— BIS-u (-)				
— MMF-u (-)				
(b) bankama i drugim financijskim institucijama sa sjedištem u državi koja podnosi izvješće (-)				
(c) bankama i drugim financijskim institucijama sa sjedištem izvan države koja podnosi izvješće (-)				

	Ukupno	Rašclamba prema dospjeću (prema preostalom dospjeću, gdje je to primjenjivo)		
		Do jednog mjeseca	Dulje od jednog i do tri mjeseca	Dulje od tri mjeseca i do jedne godine
4. Ukupne kratke i duge pozicije opcija u stranoj valuti u odnosu na domaću valutu (a) Kratke pozicije i. kupljene opcije prodaje ii. prodane opcije kupnje (b) Duge pozicije i. kupljene opcije kupnje ii. prodane opcije prodaje				
PRO MEMORIA: kod novčanih opcija 1. Prema važećem deviznom tečaju (a) kratka pozicija (b) duga pozicija 2. + 5 % (deprecijacija od 5 %) (a) kratka pozicija (b) duga pozicija 3. – 5 % (aprecijacija od 5 %) (a) kratka pozicija (b) duga pozicija 4. + 10 % (deprecijacija od 10 %) (a) kratka pozicija (b) duga pozicija 5. – 10 % (aprecijacija od 10 %) (a) kratka pozicija (b) duga pozicija 6. Ostalo (precizirati) (a) kratka pozicija (b) duga pozicija				

IV. Bilješke

1. Podaci koje je potrebno objavljivati standardno periodično i pravodobno:

- (a) kratkoročni dug u domaćoj valuti indeksiran uz devizni tečaj
- (b) financijski instrumenti nominirani u stranoj valuti, a namireni drugim sredstvima (npr. u domaćoj valuti)
 - forvardi bez isporuke sredstava
 - i. kratke pozicije
 - ii. duge pozicije
 - ostali instrumenti
- (c) založena imovina
 - uključena u pričuve
 - uključena u ostale devizne pričuve

- (d) vrijednosni papiri koji su predmet posudbe ili repo posla
 - posuđeni ili repo i obuhvaćeni odjeljkom I.
 - posuđeni ili repo, ali nisu obuhvaćeni odjeljkom I.
 - primljeni ili stečeni i obuhvaćeni odjeljkom I.
 - primljeni ili stečeni, ali nisu obuhvaćeni odjeljkom I.
 - (e) izvedeni financijski instrumenti (neto, po tržišnoj vrijednosti)
 - forvardi
 - ročnice
 - ugovori o razmjeni
 - opcije
 - ostalo
 - (f) izvedeni financijski instrumenti (forvardi, ročnice ili opcijski ugovori) s preostalim dospijećem duljim od jedne godine, a koje su predmet maržnog poziva
 - ukupne kratke i duge pozicije forvarda i ročnica u stranoj valuti u odnosu na domaću valutu (uključujući terminsku stranu valutnog ugovora o razmjeni)
 - i. kratke pozicije
 - ii. duge pozicije
 - ukupne kratke i duge pozicije opcija u stranoj valuti u odnosu na domaću valutu
 - i. kratke pozicije
 - kupljene opcije prodaje
 - prodane opcije kupnje
 - ii. duge pozicije
 - kupljene opcije kupnje
 - prodane opcije prodaje
2. Podaci koji se rjeđe objavljuju (npr. jednom godišnje):
- (a) valutna struktura pričuva (po grupama valuta)
 - valute u košarici posebnih prava vučenja
 - valute koje nisu uključene u košaricu posebnih prava vučenja

TABLICA 4.

Tromjesečni nacionalni doprinosi stanju međunarodnih ulaganja europsudruĉja ⁽¹⁾

	Imovina	Obveze	Neto
I. Izravna ulaganja			izvan
U inozemstvo	izvan		
— Vlasnički kapital i zadržana dobit	izvan		
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan		
ii. Ostali sektori	izvan		
— Ostali kapital	izvan		
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan		
ii. Ostali sektori	izvan		
U državi koja podnosi izvješće		izvan	
— Vlasnički kapital i zadržana dobit		izvan	
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)		izvan	
ii. Ostali sektori		izvan	
— Ostali kapital		izvan	
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)		izvan	
ii. Ostali sektori		izvan	
II. Portfeljna ulaganja ⁽²⁾			
Vlasnički vrijednosni papiri	izvan/unutar	nacionalno	
i. Monetarne vlasti	izvan/unutar	—	
ii. Opća država	izvan/unutar	—	
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan/unutar	nacionalno	
iv. Ostali sektori	izvan/unutar	nacionalno	
Dužnički vrijednosni papiri	izvan/unutar	nacionalno	
— Obveznice i zadužnice	izvan/unutar	nacionalno	
i. Monetarne vlasti	izvan/unutar	nacionalno	
ii. Opća država	izvan/unutar	nacionalno	
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan/unutar	nacionalno	
iv. Ostali sektori	izvan/unutar	nacionalno	
— Instrumenti tržišta novca	izvan/unutar	nacionalno	
i. Monetarne vlasti	izvan/unutar	nacionalno	
ii. Opća država	izvan/unutar	nacionalno	
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan/unutar	nacionalno	
iv. Ostali sektori	izvan/unutar	nacionalno	
III. Izvedeni financijski instrumenti	izvan	izvan	izvan
i. Monetarne vlasti	izvan	izvan	izvan
ii. Opća država	izvan	izvan	izvan
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan	izvan	izvan
iv. Ostali sektori	izvan	izvan	izvan

	Imovina	Obveze	Neto
IV. Ostala ulaganja	izvan	izvan	izvan
i. Monetarne vlasti	izvan	izvan	
— Krediti/gotovina i depoziti	izvan	izvan	
— Ostala imovina/obveze	izvan	izvan	
ii. Opća država	izvan	izvan	
— Trgovinski krediti	izvan	izvan	
— Krediti/gotovina i depoziti	izvan	izvan	
— Krediti	izvan		
— Gotovina i depoziti	izvan		
— Ostala imovina/obveze	izvan	izvan	
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan	izvan	
— Krediti/gotovina i depoziti	izvan	izvan	
— Ostala imovina/obveze	izvan	izvan	
iv. Ostali sektori	izvan	izvan	
— Trgovinski krediti	izvan	izvan	
— Krediti/gotovina i depoziti	izvan	izvan	
— Krediti	izvan		
— Gotovina i depoziti	izvan		
— Ostala imovina/obveze	izvan	izvan	
V. Pričuve	izvan		
Monetarno zlato	izvan		
Posebna prava vučenja	izvan		
Pričuvna pozicija u MMF-u	izvan		
Devize	izvan		
— Gotovina i depoziti	izvan		
— Kod monetarnih vlasti	izvan		
— Kod monetarnih financijskih institucija (isključujući središnje banke)	izvan		
— Vrijednosni papiri	izvan		
— Vlasnički vrijednosni papiri	izvan		
— Obveznice i zadužnice	izvan		
— Instrumenti tržišta novca	izvan		
— Izvedeni financijski instrumenti	izvan		
Ostala potraživanja	izvan		

(1) „Izvan” znači pozicije kod rezidenata koji nisu u europodručju (kod sredstava s osnove portfeljnih ulaganja to se odnosi na rezidentnost izdavatelja).

„Unutar” znači pozicije između različitih država članica iz europodručja.

„Nacionalno” znači sve prekogranične pozicije rezidenata u državi članici sudionici (rabi se samo u vezi s obvezama na računu portfeljnih ulaganja i neto stanjem računa izvedenih financijskih instrumenata).

(2) Raščlamba prema sektorima na temelju: i. imatelja iz europodručja u slučaju sredstava s osnove portfeljnih ulaganja izvan europodručja; i ii. izdavatelja iz europodručja u slučaju sredstava i obveza s osnove portfeljnih ulaganja unutar europodručja.

TABLICA 5.

Godišnji nacionalni doprinosi stanju međunarodnih ulaganja europodručja ⁽¹⁾

	Imovina	Obveze	Neto
I. Izravna ulaganja			izvan
U inozemstvo	izvan		
— Vlasnički kapital i zadržana dobit	izvan		
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan		
ii. Ostali sektori	izvan		
Od toga:			
Vlasnički udjeli u stranim trgovačkim društvima čije dionice kotiraju na burzi (tržišne vrijednosti)	izvan		
Vlasnički udjeli u stranim trgovačkim društvima čije dionice ne kotiraju na burzi (knjigovodstvene vrijednosti)	izvan		
Bilješka:			
Vlasnički udjeli u stranim trgovačkim društvima čije dionice kotiraju na burzi (knjigovodstvene vrijednosti)	izvan		
— Ostali kapital	izvan		
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan		
ii. Ostali sektori	izvan		
U državi koja podnosi izvješće		izvan	
— Vlasnički kapital i zadržana dobit		izvan	
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)		izvan	
ii. Ostali sektori		izvan	
Od toga:			
Vlasnički udjeli u trgovačkim društvima europodručja čije dionice kotiraju na burzi (tržišne vrijednosti)	izvan		
Vlasnički udjeli u trgovačkim društvima europodručja čije dionice ne kotiraju na burzi (knjigovodstvene vrijednosti)	izvan		
Bilješka:			
Vlasnički udjeli u trgovačkim društvima europodručja čije dionice kotiraju na burzi (knjigovodstvene vrijednosti)	izvan		
— Ostali kapital		izvan	
i. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)		izvan	
ii. Ostali sektori		izvan	
II. Portfeljna ulaganja ⁽²⁾			
Vlasnički vrijednosni papiri	izvan/unutar	nacionalno	
i. Monetarne vlasti	izvan/unutar	—	
ii. Opća država	izvan/unutar	—	
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan/unutar	nacionalno	
iv. Ostali sektori	izvan/unutar	nacionalno	

	Imovina	Obveze	Neto
Dužnički vrijednosni papiri	izvan/unutar	nacionalno	
— Obveznice i zadužnice	izvan/unutar	nacionalno	
i. Monetarne vlasti	izvan/unutar	nacionalno	
ii. Opća država	izvan/unutar	nacionalno	
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan/unutar	nacionalno	
iv. Ostali sektori	izvan/unutar	nacionalno	
— Instrumenti tržišta novca	izvan/unutar	nacionalno	
i. Monetarne vlasti	izvan/unutar	nacionalno	
ii. Opća država	izvan/unutar	nacionalno	
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan/unutar	nacionalno	
iv. Ostali sektori	izvan/unutar	nacionalno	
III. Izvedeni financijski instrumenti	izvan	izvan	izvan
i. Monetarne vlasti	izvan	izvan	izvan
ii. Opća država	izvan	izvan	izvan
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan	izvan	izvan
iv. Ostali sektori	izvan	izvan	izvan
IV. Ostala ulaganja	izvan	izvan	izvan
i. Monetarne vlasti	izvan	izvan	
— Krediti/gotovina i depoziti	izvan	izvan	
— Ostala imovina/obveze	izvan	izvan	
ii. Opća država	izvan	izvan	
— Trgovinski krediti	izvan	izvan	
— Krediti/gotovina i depoziti	izvan	izvan	
— Krediti	izvan		
— Gotovina i depoziti	izvan		
— Ostala imovina/obveze	izvan	izvan	
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	izvan	izvan	
— Krediti/gotovina i depoziti	izvan	izvan	
— Ostala imovina/obveze	izvan	izvan	
iv. Ostali sektori	izvan	izvan	
— Trgovinski krediti	izvan	izvan	
— Krediti/gotovina i depoziti	izvan	izvan	
— Krediti	izvan		
— Gotovina i depoziti	izvan		
— Ostala imovina/obveze	izvan	izvan	
V. Pričuve	izvan		
Monetarno zlato	izvan		
Posebna prava vučenja	izvan		
Pričuvna pozicija u MMF-u	izvan		
Devize	izvan		

	Imovina	Obveze	Neto
— Gotovina i depoziti	izvan		
— Kod monetarnih vlasti	izvan		
— Kod monetarnih financijskih institucija (isključujući središnje banke)	izvan		
— Vrijednosni papiri	izvan		
— Vlasnički vrijednosni papiri	izvan		
— Obveznice i zadužnice	izvan		
— Instrumenti tržišta novca	izvan		
— Izvedeni financijski instrumenti	izvan		
Ostala potraživanja	izvan		

(¹) „Izvan” znači pozicije kod rezidenata koji nisu u europodručju (kod sredstava s osnove portfeljnih ulaganja to se odnosi na rezidentnost izdavatelja).

„Unutar” znači pozicije između različitih država članica iz europodručja.

„Nacionalno” znači sve prekogranične pozicije rezidenata u državi članici sudionici (rabi se samo u vezi s obvezama na računu portfeljnih ulaganja i neto stanjem računa izvedenih financijskih instrumenata).

(²) Raščlamba prema sektorima na temelju: i. imatelja iz europodručja u slučaju sredstava s osnove portfeljnih ulaganja izvan europodručja; i ii. izdavatelja iz europodručja u slučaju sredstava i obveza s osnove portfeljnih ulaganja unutar europodručja.

TABLICA 6.

Statistika dužničkih vrijednosnih papira za analizu međunarodne uloge eura kao investicijske valute ⁽¹⁾

		Transakcije u prvih/posljednjih šest mjeseci godine	
		Imovina	Obveze
Euro	Dužnički vrijednosni papiri	izvan/unutar	nacionalno
	— Obveznice i zadužnice	izvan/unutar	nacionalno
	— Instrumenti tržišta novca	izvan/unutar	nacionalno
	Pozicije na kraju lipnja/prosinca		
	Dužnički vrijednosni papiri	izvan/unutar	nacionalno
	— Obveznice i zadužnice	izvan/unutar	nacionalno
— Instrumenti tržišta novca	izvan/unutar	nacionalno	
Američki dolar	Transakcije u prvih/posljednjih šest mjeseci godine		
	Dužnički vrijednosni papiri	izvan/unutar	nacionalno
	— Obveznice i zadužnice	izvan/unutar	nacionalno
	— Instrumenti tržišta novca	izvan/unutar	nacionalno
	Pozicije na kraju lipnja/prosinca		
	Dužnički vrijednosni papiri	izvan/unutar	nacionalno
— Obveznice i zadužnice	izvan/unutar	nacionalno	
— Instrumenti tržišta novca	izvan/unutar	nacionalno	
Ostale valute	Transakcije u prvih/posljednjih šest mjeseci godine		
	Dužnički vrijednosni papiri	izvan/unutar	nacionalno
	— Obveznice i zadužnice	izvan/unutar	nacionalno
	— Instrumenti tržišta novca	izvan/unutar	nacionalno
	Pozicije na kraju lipnja/prosinca		
	Dužnički vrijednosni papiri	izvan/unutar	nacionalno
— Obveznice i zadužnice	izvan/unutar	nacionalno	
— Instrumenti tržišta novca	izvan/unutar	nacionalno	

(1) „Nacionalno” znači sve prekogranične transakcije/pozicije rezidenata u državi članici sudionici (rabi se samo u vezi s obvezama na računu portfeljnih ulaganja i neto stanjem računa izvedenih financijskih instrumenata).

„Izvan” znači transakcije/pozicije s rezidentima koji nisu u europodručju (kod sredstava s osnove portfeljnih ulaganja i povezanih dohodaka to se odnosi na rezidentnost izdavatelja).

„Unutar” znači transakcije/pozicije između različitih država članica iz europodručja.

TABLICA 7.

Tromjesečni nacionalni doprinosi platnoj bilanci europskog područja sa zemljopisnom raščlambom ⁽¹⁾

	Prihodi	Rashodi	Neto
I. Tekući račun			
Roba	Korak 3.	Korak 3.	Korak 3.
Usluge	Korak 3.	Korak 3.	Korak 3.
Dohodak			
Naknade zaposlenima	Korak 3.	Korak 3.	Korak 3.
Dohodak od ulaganja			
— Izravna ulaganja	Korak 3.	Korak 3.	Korak 3.
— Portfeljna ulaganja	Korak 3.		
— Ostala ulaganja	Korak 3.	Korak 3.	Korak 3.
Tekući transferi	Korak 3.	Korak 3.	Korak 3.
II. Kapitalni račun	Korak 3.	Korak 3.	Korak 3.
	Neto imovina	Neto obveze	Neto
III. Financijski račun			
Izravna ulaganja			Korak 3.
U inozemstvo			Korak 3.
— Vlasnički kapital			Korak 3.
— Zadržana dobit			Korak 3.
— Ostali kapital			Korak 3.
U državi koja podnosi izvješće			Korak 3.
— Vlasnički kapital			Korak 3.
— Zadržana dobit			Korak 3.
— Ostali kapital			Korak 3.
Portfeljna ulaganja	Korak 3.		
Vlasnički vrijednosni papiri	Korak 3.		
Dužnički vrijednosni papiri	Korak 3.		
— Obveznice i zadužnice	Korak 3.		
— Instrumenti tržišta novca	Korak 3.		
Izvedeni financijski instrumenti			
Ostala ulaganja	Korak 3.	Korak 3.	Korak 3.
i. Monetarne vlasti	Korak 3.	Korak 3.	
ii. Opća država	Korak 3.	Korak 3.	
— Trgovinski krediti	Korak 3.	Korak 3.	
— Krediti/gotovina i depoziti	Korak 3.	Korak 3.	
— Krediti	Korak 3.		
— Gotovina i depoziti	Korak 3.		
— Ostala imovina/obveze	Korak 3.	Korak 3.	

	Neto imovina	Neto obveze	Neto
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	Korak 3.	Korak 3.	
iv. Ostali sektori	Korak 3.	Korak 3.	
— Trgovinski krediti	Korak 3.	Korak 3.	
— Krediti/gotovina i depoziti	Korak 3.	Korak 3.	
— Krediti	Korak 3.		
— Gotovina i depoziti	Korak 3.		
— Ostala imovina/obveze	Korak 3.	Korak 3.	
Pričuve			

(¹) Korak 3. odnosi se na zemljopisnu raščlambu detaljnije opisanu u tablici 9.

TABLICA 8.

Godišnji nacionalni doprinosi stanju međunarodnih ulaganja europa područja sa zemljopisnom raščlambom ⁽¹⁾

	Imovina	Obveze	Neto
I. Izravna ulaganja			
U inozemstvo	Korak 3.		
— Vlasnički kapital i zadržana dobit	Korak 3.		
— Ostali kapital	Korak 3.		
U državi koja podnosi izvješće		Korak 3.	
— Vlasnički kapital i zadržana dobit		Korak 3.	
— Ostali kapital		Korak 3.	
II. Portfeljna ulaganja			
Vlasnički vrijednosni papiri	Korak 3.		
Dužnički vrijednosni papiri	Korak 3.		
— Obveznice i zadužnice	Korak 3.		
— Instrumenti tržišta novca	Korak 3.		
III. Izvedeni financijski instrumenti			
IV. Ostala ulaganja	Korak 3.	Korak 3.	Korak 3.
i. Monetarne vlasti	Korak 3.	Korak 3.	
ii. Opća država	Korak 3.	Korak 3.	
— Trgovinski krediti	Korak 3.		
— Krediti/gotovina i depoziti	Korak 3.		
— Krediti	Korak 3.		
— Gotovina i depoziti	Korak 3.		
— Ostala imovina/obveze	Korak 3.	Korak 3.	
iii. Monetarne financijske institucije (isključujući središnje banke)	Korak 3.	Korak 3.	
iv. Ostali sektori	Korak 3.	Korak 3.	
— Trgovinski krediti	Korak 3.		
— Krediti/gotovina i depoziti	Korak 3.		
— Krediti	Korak 3.		
— Gotovina i depoziti	Korak 3.		
— Ostala imovina/obveze	Korak 3.		
V. Pričuve			

⁽¹⁾ Korak 3. odnosi se na zemljopisnu raščlambu detaljnije opisanu u tablici 9.

TABLICA 9.

Zemljopisna raščlamba ESB-a za tromjesečne tokove platne bilance i godišnje podatke o stanju međunarodnih ulaganja

— Danska
— Švedska
— Ujedinjena Kraljevina
— Institucije EU-a ⁽¹⁾
— Ostale države članice EU-a (tj. Češka, Estonija, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Slovenija i Slovačka) ⁽²⁾
— Švicarska
— Kanada
— Sjedinjene Američke Države
— Japan
— Izvanteritorijalna središta ⁽³⁾
— Međunarodne organizacije isključujući institucije EU-a ⁽⁴⁾
— Ostalo ⁽⁵⁾

TABLICA 10.

Područja koja pripadaju ili zemlje povezane s državama članicama europskog područja

Područja koja pripadaju europskom području:
— Helgoland: Njemačka
— Kanarski otoci, Ceuta i Melilla: Španjolska
— Monako, Gvajana, Gvadalupa, Martinik, Réunion, Saint Pierre i Miquelon, Mayotte: Francuska
— Madeira, Azorski otoci: Portugal
— Alandski otoci: Finska
Područja povezana s državama članicama europskog područja koja treba uključiti u kategoriju „ostatak svijeta“:
— Büsingen (nije Njemačka)
— Andora (niti Španjolska niti Francuska)
— Nizozemski Antili i Aruba (nije Nizozemska)
— Francuska Polinezija, Nova Kaledonija te Wallis i Futuna (nije Francuska)
— San Marino i Država Vatikanskog Grada (Sveta Stolica) (nije Italija)

⁽¹⁾ Vidjeti sastav u TABLICI 12. Nije potrebna pojedinačna raščlamba.⁽²⁾ Nije potrebna pojedinačna raščlamba.⁽³⁾ Obvezno samo za financijski račun platne bilance, račune povezanih dohodaka i stanje međunarodnih ulaganja. Tokovi tekućeg računa (isključujući dohodak) u odnosu na izvanteritorijalna središta mogu se iskazati odvojeno ili u sklopu kategorije ostalih stavki. Vidjeti sastav u TABLICI 11. Nije potrebna pojedinačna raščlamba.⁽⁴⁾ Vidjeti sastav u TABLICI 12. Nije potrebna pojedinačna raščlamba.⁽⁵⁾ Izračunato kao ostalo (iz stavke ukupnog nacionalnog doprinosa platnoj bilanci/stanju međunarodnih ulaganja europskog područja isključuju se iznosi koji odgovaraju navedenim protustavkama).

TABLICA 11.

Popis izvanteritorijalnih središta za zemljopisnu raščlambu ESB-a za tromjesečne tokove platne bilance i godišnje podatke o stanju međunarodnih ulaganja

Kod ISO-a	Eurostat + OECD Izvanteritorijalna financijska središta
AD	Andora
AG	Antigva i Barbuda
AI	Angvila
AN	Nizozemski Antili
BB	Barbados
BH	Bahrein
BM	Bermuda
BS	Bahami
BZ	Belize
CK	Cookovi otoci
DM	Dominika
GD	Grenada
GG	Guernsey
GI	Gibraltar
HK	Hong Kong
IM	Otok Man
JE	Jersey
JM	Jamajka
KN	Sveti Kristofor i Nevis
KY	Kajmanski otoci
LB	Libanon
LC	Sveta Lucija
LI	Lichtenštajn
LR	Liberija
MH	Maršalovi otoci
MS	Montserrat
MV	Maldivi
NR	Nauru
NU	Niue
PA	Panama
PH	Filipini
SG	Singapur
TC	Otoci Turks i Caicos
VC	Sveti Vincent i Grenadini
VG	Djevičanski otoci, britanski
VI	Djevičanski otoci SAD-a
VU	Vanuatu
WS	Samoa

TABLICA 12.

Popis međunarodnih organizacija ⁽¹⁾ za zemljopisnu raščlambu ESB-a za tromjesečne tokove platne bilance i godišnje podatke o stanju međunarodnih ulaganja

1. Institucije Europske unije
1.1. <i>Najvažnije institucije, organi i tijela Europske unije (bez ESB-a)</i>
EIB (Europska investicijska banka)
EK (Europska komisija)
EDF (Europski razvojni fond)
EIF (Europski investicijski fond)
1.2. <i>Ostale institucije, organi i tijela Europske unije uključeni u opći proračun</i>
Europski parlament
Vijeće Europske unije
Sud EZ-a
Revizorski sud
Europski gospodarski i socijalni odbor
Odbor regija
Ostale institucije, organi i tijela Europske unije
2. Međunarodne organizacije
2.1. <i>Međunarodne monetarne organizacije</i>
MMF (Međunarodni monetarni fond)
BIS (Banka za međunarodne namire)
2.2. <i>Međunarodne nemonetarne organizacije</i>
2.2.1. <i>Najvažnije organizacije Ujedinjenih naroda</i>
WTO (Svjetska trgovinska organizacija)
IBRD (Međunarodna banka za obnovu i razvoj)
IDA (Međunarodno udruženje za razvoj)
2.2.2. <i>Ostale organizacije Ujedinjenih naroda</i>
Unesco (Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu)
FAO (Organizacija za hranu i poljoprivredu)
WHO (Svjetska zdravstvena organizacija)
IFAD (Međunarodni fond za razvoj poljoprivrede)
IFC (Međunarodna financijska korporacija)
MIGA (Agencija za multilateralne garancije investicija)
Unicef (Fond Ujedinjenih naroda za djecu)
UNHCR (Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice)
UNRWA (Agencija Ujedinjenih naroda za pomoć i rad palestinskih izbjeglica na Bliskom istoku)
IAEA (Međunarodna agencija za atomsku energiju)
ILO (Međunarodna organizacija rada)
ITU (Međunarodna telekomunikacijska unija)

⁽¹⁾ Na temelju vademekuma za platnu bilancu Europske komisije (Eurostata).

2.2.3. Ostale važnije međunarodne institucije, organi i tijela (bez ESB-a)
OECD (Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj)
IADB (Međuamerička razvojna banka)
AfDB (Afrička razvojna banka)
AsDB (Azijska razvojna banka)
EBRD (Europska banka za obnovu i razvoj)
IIC (Međuamerička investicijska korporacija)
NIB (Nordijska investicijska banka)
IBEC (Međunarodna banka za gospodarsku suradnju)
IIB (Međunarodna investicijska banka)
CDB (Karijska razvojna banka)
AMF (Arapski monetarni fond)
BADDEA (Arapska banka za gospodarski razvoj Afrike)
CASDB (Razvojna banka srednjoafričkih država)
Afrički razvojni fond
Azijski razvojni fond
Posebni unificirani razvojni fondovi
CABEI (Srednjoamerička banka za ekonomsku integraciju)
ADC (Andska razvojna korporacija)
2.2.4. Ostale međunarodne organizacije
NATO (Organizacija Sjevernoatlantskog sporazuma)
Vijeće Europe
ICRC (Međunarodni odbor Crvenoga križa)
ESA (Europska svemirska agencija)
EPO (Europski ured za patente)
Eurocontrol (Europska organizacija za sigurnost zračnog prometa)
EUTELSAT (Europska organizacija za telekomunikacijske satelite)
INTELSAT (Međunarodna organizacija za telekomunikacijske satelite)
EBU/UER (Europska unija za radioteleviziju)
EUMETSAT (Europska organizacija za iskorištavanje meteoroloških satelita)
ESO (Europski južni opservatorij)
ECMWF (Europski centar za srednjoročne prognoze vremena)
EMBL (Europski laboratorij za molekularnu biologiju)
CERN (Europska organizacija za nuklearna istraživanja)
IOM (Međunarodna organizacija za migracije)

TABLICA 13.
Sažeti prikaz zahtjeva i rokova

Stavka	Prvo referentno razdoblje/ razdoblja	Prvi prijenos/ Krajnji rok	Relevantne odredbe smjernice
Zemljopisna raščlamba (bez ostalih instrumenata ulaganja)			članak 2. stavak 4., Prilog III. odjeljak 2.
Tromjesečna platna bilanca	Od 1. tromjesečja 2003. do 1. tromjesečja 2004.	Kraj lipnja 2004.	Prilog II. tablica 7.
Godišnje stanje međunarodnih ulaganja	2002. i 2003.	Kraj rujna 2004.	Prilog II. tablica 8.
Zemljopisna raščlamba za ostale instrumente ulaganja			članak 2. stavak 4., Prilog III. odjeljak 2.
Tromjesečna platna bilanca	Od 1. tromjesečja 2004. do 2. tromjesečja 2005.	Kraj rujna 2005.	Prilog II. tablica 7.
Godišnje stanje međunarodnih ulaganja	2003. i 2004.	Kraj rujna 2005.	Prilog II. tablica 8.
Tromjesečno stanje međunarodnih ulaganja	Od 4. tromjesečja 2003. do 3. tromjesečja 2004.	Kraj prosinca 2004.	Članak 3. stavak 4.
Portfeljna ulaganja po pojedinačnim vrijednosnim papirima			
Tromjesečno stanje međunarodnih ulaganja	Pozicija na kraju 4. tromjesečja 2007.	Kraj ožujka 2008.	Članak 2. stavak 6.
Godišnje stanje međunarodnih ulaganja	2007.	Kraj rujna 2008.	Članak 2. stavak 6.
Sredstva s osnove portfeljnih ulaganja (unutar) raščlanjena prema sektoru izdavatelja			Članak 2. stavak 3.
Mjesečna platna bilanca	Od siječnja do travnja 2006.	Lipanj 2006.	Prilog II. tablica 1.
Tromjesečna platna bilanca	1. tromjesečje 2006.	Kraj lipnja 2006.	Prilog II. tablica 2.
Tromjesečno stanje međunarodnih ulaganja	4. tromjesečje 2005. i 1. tromjesečje 2006.	Kraj lipnja 2006.	Prilog II. tablice 4. i 5.
Godišnje stanje međunarodnih ulaganja	2005.	Kraj rujna 2006.	Prilog II. tablice 4. i 5.
Dodatna raščlamba inozemnih izravnih ulaganja vrednovanjem vlasničkih udjela			Prilog III. odjeljak 1.3.
Godišnje stanje međunarodnih ulaganja	2004. i 2005.	Kraj rujna 2006.	Prilog II. tablica 5. i Prilog III. tablica 1.
Podjela prema kreditima/depozitima			
Mjesečna platna bilanca	Siječanj i veljača 2004.	Travanj 2004.	Prilog II. tablica 1.
Tromjesečna platna bilanca	1. tromjesečje 2004.	Kraj lipnja 2004.	Prilog II. tablica 2.
Tromjesečno stanje međunarodnih ulaganja	Od 4. tromjesečja 2003. do 3. tromjesečja 2004.	Kraj prosinca 2004.	Prilog II. tablica 4.
Godišnje stanje međunarodnih ulaganja	2003.	Kraj rujna 2004.	Prilog II. tablica 5.

Stavka	Prvo referentno razdoblje/ razdoblja	Prvi prijenos/ Krajnji rok	Relevantne odredbe smjernice
Raščlamba dužničkih vrijednosnih papira prema valuti (EUR/ostale valute)			Članak 3. stavak 6.
Šestomjesečne transakcije	Od srpnja do prosinca 2004.	Kraj lipnja 2005.	Prilog II. tablica 6.
Pozicije na kraju lipnja/prosinca	2004.	Kraj lipnja 2005.	Prilog II. tablica 6.
Raščlamba dužničkih vrijednosnih papira prema valuti (EUR/USD/ostale valute)			Članak 3. stavak 6.
Šestomjesečne transakcije	Od srpnja do prosinca 2007.	Kraj lipnja 2008.	Prilog II. tablica 6.
Pozicije na kraju lipnja/prosinca	2007.	Kraj lipnja 2008.	Prilog II. tablica 6.

PRILOG III.

Koncepti i definicije kojima se služi u statistici platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja te u obrascu međunarodnih pričuva

Kako bi se izradila suvisla agregirana vanjska statistika za europodručje, utvrđeni su koncepti i definicije na području statistike platne bilance (dohotka, kapitala i financijskih računa), statistike stanja međunarodnih ulaganja i obrasca međunarodnih pričuva. Ovi se koncepti i definicije temelje na „Provedbenom paketu” (srpanj 1996.) i dodatnim dokumentima koje je potvrdilo Upravno vijeće Europske središnje banke. Važeći međunarodni standardi, kao što je peto izdanje Priručnika za sastavljanje platne bilance (dalje u tekstu „BPM5”) Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i obrazac Međunarodnih pričuva i devizne likvidnosti MMF-a i Banke za međunarodne namire, korišteni su kao referencija pri formuliranju ovih koncepata i definicija. Najvažniji prijedlozi za usklađivanje izneseni su u nastavku, u skladu s metodološkim bilješkama ESB-a iz dokumenta „Platna bilanca i stanje međunarodnih ulaganja europodručja (uključujući pričuve)” koji je objavljen na njegovoj internetskoj stranici <http://www.ecb.int>. Dodatne smjernice dostupne su u poglavljima 2. i 3. publikacije ESB-a pod nazivom Statističke metode Europske unije na području platne bilance/stanja međunarodnih ulaganja (dalje u tekstu „Vodič kroz platnu bilancu”) koja se revidira na godišnjoj osnovi i dostupna je i na internetskoj stranici i u tiskanom obliku.

1. Koncepti i definicije odabranih stavki**1.1. Dohodak od ulaganja (vidjeti također Vodič kroz platnu bilancu, odjeljak 3.4.)**

Dohodak od ulaganja uključuje dohodak od vlasništva rezidenata u europodručju nad financijskom imovinom koja nije u europodručju (prihodi) i, u skladu s tim, dohodak od vlasništva rezidenata koji nisu u europodručju nad financijskom imovinom europodručja (rashodi). Kad ih je moguće razlikovati, kapitalni dobici i gubici ne klasificiraju se kao dohodak od ulaganja nego kao promjene vrijednosti ulaganja uzrokovane kretanjima tržišnih cijena.

Dohodak od ulaganja uključuje dohodak od izravnih ulaganja, portfeljnih ulaganja i ostalih ulaganja te od pričuva Eurosustava. Međutim, neto tokovi povezani s kamatnim izvedenicama na financijskom se računu knjiže pod stavkom „izvedeni financijski instrumenti”. Zadržana dobit knjiži pod se stavkom „prihodi od izravnog ulaganja”. Oni se definiraju kao udio izravnog ulagača u ukupnoj konsolidiranoj dobiti koju je zaradilo trgovačko društvo u izravnom inozemnom vlasništvu u zadanom referentnom razdoblju (nakon plaćanja poreza, kamata i amortizacije), umanjenoj za dividende platne u referentnom razdoblju, čak i ako se te dividende odnose na zarađenu dobit iz prethodnih razdoblja.

Zahitjevi za mjesečne i tromjesečne podatke o platnoj bilanci gotovo su istovjetni standardnim elementima MMF-a, u skladu s definicijom iz BPM5. Glavna je razlika u tome što ESB ne zahtijeva raščlambu dohotka od vlasničkoga kapitala s osnove izravnih ulaganja na raspodijeljenu i neraspodijeljenu dobit.

Dohodak od kamata knjiži se na obračunskom načelu (to se ne zahtijeva za mjesečne podatke). Dividende se knjiže na dan od kada postaju platne. Zadržana dobit mora se knjižiti u razdoblju u kojem je realizirana.

1.2. Kapitalni račun (vidjeti također Vodič kroz platnu bilancu, odjeljak 3.6.)

Kapitalni račun obuhvaća kapitalne transfere i nabavu/prodaju neproizvedene nefinancijske imovine. Tekući transferi moraju se knjižiti na tekućem računu. Kapitalni transferi sastoje se od: i. prijenosa vlasništva nad dugotrajnom imovinom; ii. prijenosa sredstava koji su povezani s ili uvjetovani nabavom ili prodajom dugotrajne imovine; i iii. otpisa obveza od strane vjerovnika bez primitka nadoknade. Kapitalni transferi mogu biti u novcu ili naravi (kao npr. oprost duga). U praksi, razlika između tekućih i kapitalnih transfera sastoji se u korištenju transfera od strane države primatelja. Nabava/prodaja neproizvedene nefinancijske imovine uglavnom obuhvaća nematerijalnu imovinu kao što su patenti, najmovi ili drugi prenosivi ugovori. Pod ovom stavkom kapitalnog računa knjiži se samo kupnja/prodaja takve imovine, a ne njezino korištenje.

Dok standardni elementi kapitalnog računa MMF-a obuhvaćaju sektorsku raščlambu na stavke „opća država” i „ostali sektori” (uz njihovu dodatnu raščlambu), ESB izrađuje samo paušalni kapitalni račun, bez ikakve raščlambe.

1.3. Izravna ulaganja (vidjeti također Vodič kroz platnu bilancu, odjeljak 3.7.)

Izravna ulaganja su kategorija međunarodnih ulaganja koja odražava namjeru nekog subjekta, rezidenta u jednom gospodarstvu, da stekne trajni udio u trgovačkom društvu koje je rezident u drugom gospodarstvu. U skladu s međunarodnim standardima (MMF), kako bi se utvrdilo postojanje odnosa izravnog ulaganja, tj. trajnog udjela u slučaju platne bilance/stanja međunarodnih ulaganja europodručja, primjenjuje se „kriterij desetpostotnog vlasništva”. Na temelju tog kriterija, odnos izravnog ulaganja može postojati između više povezanih trgovačkih društava, bez obzira na to uključuje li povezanost jednu ili više veza. On se može proširiti i na podređena društva trgovačkih društava u izravnom inozemnom vlasništvu, njihova društva kćeri i povezana društva. Kad je izravno ulaganje jednom provedeno, svi sljedeći financijski tokovi/udjeli između/nasuprot povezanih subjekata knjiže se kao transakcije/pozicije izravnih ulaganja ⁽¹⁾.

U skladu sa standardima MMF-a i smjernicama Eurostata/OECD-a, odnosi izravnih ulaganja europodručja knjiže se pomoću načela usmjerenosti, što znači da se financijske transakcije između izravnog ulagača koji je rezident u europodručju i trgovačkog društva u izravnom inozemnom vlasništvu, a koja nisu u europodručju, klasificiraju kao „izravna ulaganja u inozemstvu”. U skladu s tim financijske transakcije između rezidentnih trgovačkih društava u izravnom inozemnom vlasništvu i izravnih ulagača koji nisu u europodručju u platnoj bilanci europodručja evidentiraju se u stavci „izravna ulaganja u državu koja podnosi izvješće”.

Sastavnice izravnih ulaganja su vlasnički kapital, zadržana dobit i „ostali kapital” povezan s različitim dužničkim poslovima među društvima. Vlasnički kapital obuhvaća kapital u podružnicama kao i sve udjele u podređenim društvima i povezanim društvima. Zadržana je dobit protustavka dijelu dobiti izravnog ulagača koju podređena društva ili povezana društva nisu raspodijelila u obliku dividende i dobiti podružnica koja nije doznačena izravnom ulagaču i koja je knjižena pod stavkom „dohodak od ulaganja”. „Ostali kapital” obuhvaća sve financijske poslove između povezanih društava (uzajmljivanje i pozajmljivanje sredstava) – uključujući dužničke vrijednosne papire i kredite dobavljača (tj. trgovinske kredite) – između izravnih ulagača i podređenih društava, podružnica i povezanih društava.

Što se tiče vrednovanja stanja izravnih ulaganja, pristup koji se preporučuje na međunarodnoj razini jest korištenje tržišnih cijena. Ovaj se pristup primjenjuje pri vrednovanju vlasničkih udjela u slučaju trgovačkih društava u izravnom inozemnom vlasništvu čije dionice kotiraju na burzi. Suprotno tome, u slučaju trgovačkih društava u izravnom inozemnom vlasništvu čije dionice ne kotiraju na burzi, vlasnički se udjeli vrednuju na temelju knjigovodstvene vrijednosti, korištenjem opće definicije koja obuhvaća sljedeće računovodstvene stavke:

- i. uplaćeni kapital (isključujući vlastite dionice i uključujući račune premije na dionice);
- ii. sve vrste pričuva (uključujući investicijske potpore kada ih računovodstvene smjernice smatraju pričuvama društva);
- iii. neraspodijeljena dobit bez gubitaka (uključujući rezultate za tekuću godinu).

Kao bilješke, knjigovodstvene vrijednosti vlasničkih udjela u trgovačkim društvima u izravnom inozemnom vlasništvu čije dionice kotiraju na burzi zahtijevaju se uz korištenje iste opće definicije.

Rad zajedničke radne skupine za inozemna izravna ulaganja ESB-a i Komisije (Eurostata) rezultirao je određenim preporukama koje su namijenjene usklađivanju metodologije i praksa u državama članicama. U tablici 1. sažeto su iznesene glavne preporuke.

1.4. Portfeljna ulaganja (vidjeti također Vodič kroz platnu bilancu, odjeljak 3.8.)

Račun portfeljnih ulaganja europodručja uključuje: i. vlasničke vrijednosne papire; i ii. dužničke vrijednosne papire u obliku obveznica i zadužnica te instrumenata tržišta novca, osim ako nisu klasificirani kao izravna ulaganja ili kao pričuve. Izvedeni financijski instrumenti se isključuju iz portfeljnih ulaganja, kao i repo ugovori i pozajmljivanje vrijednosnih papira.

Stavka „vlasnički vrijednosni papiri” obuhvaća sve instrumente koji jesu potraživanja na preostalu vrijednost trgovačkih društava nakon što su zadovoljena potraživanja svih vjerovnika. Udjeli, dionice, povlašteni udjeli ili dionice, certifikati o udjelima i slični dokumenti označavaju vlasništvo nad kapitalom. Pod istu stavku spadaju i transakcije/stanja dionica subjekata za zajednička ulaganja, npr. investicijskih fondova.

⁽¹⁾ Iznimke se odnose na transakcije/pozicije izvedenih financijskih instrumenta između povezanih društava, za koje je na razini europodručja dogovoreno da se knjiže pod kategorijom „izvedeni financijski instrumenti”, a ne „izravna ulaganja/ostali kapital”.

Obveznice i zadužnice vrijednosni papiri su kojima je početni rok dospijea duži od jedne godine, što obično daje imatelju: i. bezuvjetno pravo na fiksni novčani prihod ili ugovorno određen promjenjiv novčani prihod (plaćanje kamate neovisno je o dobiti dužnika); i ii. bezuvjetno pravo na fiksni iznos s osnove otplate glavnice na utvrđeni datum ili datume.

Za razliku od obveznica i zadužnica, instrumenti tržišta novca vrijednosni papiri su s početnim rokom dospijea od jedne godine ili kraće. Oni uglavnom daju imatelju bezuvjetno pravo na primanje utvrđenog, fiksnog iznosa novca na utvrđeni datum. Ovim se instrumentima obično trguje, s diskontom, na uređenim tržištima; diskont ovisi o kamatnoj stopi i preostalom vremenu do dospijea.

Nakon izvješća radne skupine o sustavima prikupljanja podataka o portfeljnim ulaganjima uslijedile su nacionalne studije provedivosti u vezi s mogućnošću prikupljanja podataka po pojedinačnim vrijednosnim papirima za cijelo europodručje. Ove je studije provelo 15 tadašnjih država članica Europske unije i zaključene su dogovorom da se, najmanje tromjesečno, prikupljaju podaci o stanju portfeljnih ulaganja u europodručju po pojedinačnim vrijednosnim papirima. Ovim su dogovorom utvrđena četiri valjana modela za izradu statistike portfeljnih ulaganja, prikazana u tablici iz Priloga VI.

Kod sektorske raščlambe neto obveza s osnove portfeljnih ulaganja europodručja, zahtjevi u vezi s podacima o stanju međunarodnih ulaganja isti su kao i kod tokova platne bilance.

Transakcije s osnove portfeljnih ulaganja knjiže se u platnoj bilanci europodručja kada vjerovnici ili dužnici europodručja unesu potraživanje ili obvezu u svoje knjige. Transakcije se knjiže po stvarnoj cijeni koja je ostvarena ili plaćena, umanjenoj za proviziju i troškove. Tako se, u slučaju vrijednosnih papira s kuponima, uključuje obračunata kamata od posljednjeg plaćanja kamate, a u slučaju vrijednosnih papira izdanih s diskontom, uključuje se kamata akumulirana od datuma izdavanja. Uključivanje obračunate kamate zahtijeva se kod financijskog računa tromjesečne platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja; isti se postupak potiče i kod mjesečne platne bilance; takva knjiženja kod tromjesečnog (i mjesečnog) financijskog računa moraju imati protustavke u odgovarajućem računu dohotka.

1.5. Izvedeni financijski instrumenti (vidjeti također Vodič kroz platnu bilancu, odjeljak 3.9.)

Izvedeni financijski instrumenti su financijski instrumenti koji su povezani s određenim financijskim instrumentom, pokazateljem ili proizvodom i preko kojih se može na financijskim tržištima samostalno trgovati određenim financijskim rizicima. Transakcije izvedenim financijskim instrumentima tretiraju se kao zasebne transakcije, a ne kao sastavni dijelovi vrijednosti odnosnih transakcija s kojima mogu biti povezane.

Transakcije i pozicije u opcijama, ročnicama, ugovorima o razmjeni, terminskim deviznim ugovorima, kreditnim izvedenicama i ugrađenim izvedenim instrumentima knjiže se u platnoj bilanci, međunarodnim pričuvama i stanju međunarodnih ulaganja. Iz praktičnih razloga ne pravi se razlika između ugrađenih izvedenih instrumenata i odnosnih instrumenata s kojima su povezani.

Neto tokovi povezani s kamatnim izvedenicama knjiže se kao izvedeni financijski instrumenti, a ne kao dohodak od ulaganja, u skladu s recentnim međunarodnim sporazumom. Klasifikacija određenih instrumenata kreditnih izvedenica određuje se pojedinačno za svaki slučaj.

Uplate početne marže smatraju se promjenama depozita i moraju se knjižiti, ako ih je moguće identificirati, pod stavkom „ostala ulaganja”. Tretman uplata varijacijskih marži ovisi o njihovom obliku: varijacijske marže u obliku opcija u načelu se smatraju promjenama depozita i treba ih knjižiti, ako ih je moguće identificirati, pod stavkom „ostala ulaganja”. Uplate varijacijske marže u obliku ročnica u načelu se smatraju transakcijama s izvedenim instrumentima i treba ih knjižiti pod stavkom „izvedeni financijski instrumenti”.

U slučaju opcija knjiži se ukupna premija (tj. kupoprodajna cijena opcije i podrazumijevana cijena usluge).

Vrednovanje izvedenih financijskih instrumenata provodi se na temelju tržišne vrijednosti.

Knjiženje transakcija izvedenim financijskim instrumentima događa se kada vjerovnici i dužnici europodručja unesu u svoje knjige potraživanje ili dugovanje. Zbog praktičnih problema pri razdvajanju tokova imovine i obveza kod nekih izvedenih instrumenata, sve transakcije izvedenim financijskim instrumentima u platnoj bilanci europodručja knjiže se na neto osnovi. Stanje imovine i obveza kod izvedenih financijskih instrumenata knjiži se u statistici stanja međunarodnih ulaganja na bruto osnovi, osim onih izvedenih financijskih instrumenata koji spadaju u kategoriju pričuva i knjiže se na neto osnovi.

1.6. Ostala ulaganja (vidjeti također Vodič kroz platnu bilancu, odjeljak 3.10.)

Ostala ulaganja definiraju se kao preostala kategorija koja uključuje sve financijske transakcije koje nisu obuhvaćene kategorijom izravnih ulaganja, portfeljnih ulaganja, izvedenih financijskih instrumenata ili pričuva.

Ostala ulaganja obuhvaćaju trgovinske kredite, kredite, gotovinu i depozite te ostalu imovinu/ostale obveze. Ona također uključuju protustavke obračunatih prihoda od instrumenata klasificiranih kao ostala ulaganja.

Trgovinski krediti sastoje se od potraživanja ili obveza koje proizlaze iz kredita koje su izravno odobrili dobavljači, odnosno kupci iz europa područja, za transakcije robom i uslugama te plaćanja predujma za posao koji je u tijeku (ili treba započeti), a koji je povezan s takvim transakcijama.

Kredit/gotovina i depoziti obuhvaćaju transakcije/stanja sljedećih financijskih instrumenata: kredita, tj. financijske imovine stvorene izravnim pozajmljivanjem sredstava vjerovnika (zajmodavca) dužniku (zajmoprimcu) putem sporazuma na temelju kojeg zajmodavac ne prima nikakav vrijednosni papir ili prima neprenosivi dokument ili instrument, operacija vrste repo, gotovine i depozita. Ovo uključuje, *inter alia*, kredita za financiranje trgovine, ostale kredite i predujmove (uključujući hipoteke) i financijske najmove. Razlika između „kredita” i „gotovine i depozita” temelji se na vrsti zajmoprimca. To znači da se, na strani imovine, novac koji sektor imatelj novca iz europa područja odobri bankama koje nisu u europa području svrstava u „depozite”, a novac koji sektor imatelj novca iz europa područja odobri nebankarskim institucijama koji nisu u europa području (tj. institucionalnim jedinicama koje nisu banke) svrstava u „kredite”. Na strani obveza, novac koji nebankarske institucije iz europa područja (tj. nemonetarne financijske institucije) prime, uvijek se klasificira kao „kredit”. Konačno, ova podjela znači da se sve transakcije koje uključuju monetarne financijske institucije europa područja i strane banke klasificiraju kao „depoziti”.

Sve operacije vrste repo, tj. repo ugovori, poslovi prodaje/ponovne kupnje i pozajmljivanja vrijednosnih papira (uz razmjenu gotovine kao kolaterala) tretiraju se u platnoj bilanci/stanju međunarodnih ulaganja europa područja kao kolateralizirani krediti, a ne kao izravna kupnja/prodaja vrijednosnih papira, te se knjiže pod stavkom „ostala ulaganja” u okviru sektora rezidenta u europa području koji obavlja posao. Cilj je ovakvog postupka, koji je također u skladu s računovodstvenom praksom banaka i ostalih financijskih društava, jasnije prikazati ekonomsku podlogu ovih financijskih instrumenata.

Ostala imovina/ostale obveze obuhvaćaju sve stavke osim trgovinskih kredita, kredita te gotovine i depozita.

Sektor „Eurosustav” europa područja u stavku „ostala ulaganja” uključuje neto pozicije Eurosustava kod nacionalnih središnjih banka (NSB) država članica nesudionica povezana s radom sustava TARGET. Ova stanja/računi unutarsustava europa područja (ESSB), koji su nominirani u eurima, slični su kretanjima nostro/vostro računa monetarnih financijskih institucija (MFI) i stoga se o njima podnosi izvješće ESB-u na neto osnovi na strani obveza.

Načela „prijenosa vlasništva”, „vremena namire” i „vremena plaćanja” u skladu su sa standardima MMF-a.

U usporedbi sa standardnim elementima BPM5, postoji razlika u prikazu raščlambe (tj. sektor kao glavni prioritet). Ova je sektorska raščlamba, međutim, u skladu s raščlambom iz BPM5 koja daje prednost instrumentima. Kod podataka za mjesečnu platnu bilancu treba napraviti razliku između kratkoročnih i dugoročnih tokova u sektoru monetarnih financijskih institucija. Kako je to prikazano u BPM5, gotovina i depoziti odvojeni su od kredita i ostalih ulaganja.

1.7. Pričuve (vidjeti također Vodič kroz platnu bilancu, odjeljak 3.11.)

Pričuve europa područja sastoje se od pričuva Eurosustava, tj. od pričuva ESB-a i nacionalnih središnjih banaka.

Pričuve moraju: i. biti pod učinkovitim nadzorom odgovarajućih monetarnih vlasti Eurosustava ili NSB-a; i ii. biti visokolikvidna, utrživa potraživanja od kreditno sposobnih subjekata koja Eurosustav potražuje od rezidenata koji nisu u europa području, nominirana u valutama različitim od eura, zlata, pričuvnih pozicija u MMF-u ili posebnih prava vučenja (PPV).

Ovom se definicijom iz pojma pričuva, na nacionalnoj razini ili na razini europa područja, izrijekom isključuju devizna potraživanja od rezidenata u europa području i europska potraživanja od nerezidenata u europa području. Na isti način devizne pozicije središnje države i/ili državne riznice nisu uključene u definiciju pričuva za europa područje u skladu s institucionalnim sporazumima iz Ugovora o osnivanju Europske zajednice. Pričuve ESB-a su ona imovina koja je udružena u

skladu s člankom 30. Statuta ESSB-a i za koju se smatra da je pod izravnim i učinkovitim nadzorom ESB-a. Sve dok ne dođe do daljnjeg prijenosa vlasništva, pričuve koje drže nacionalne središnje banke pod njihovim su izravnim i učinkovitim nadzorom i obrađuju se kao pričuve pojedinog NSB-a.

Prikaz transakcija međunarodnim pričuvama Eurosustava pokazuje ukupan broj mjesečnih transakcija. Dodatni detalji o transakcijama Eurosustava zlatom, devizama, udjelima PPV-a i pričuvnim pozicijama u MMF-u dostupni su tromjesečno, u skladu sa standardnim elementima BPM5. Izvedeni financijski instrumenti, u skladu s recentnim preporukama MMF-a povezanim s ovim područjem, prikazani su u posebnoj kategoriji.

Pričuve Eurosustava sastavljaju se na bruto osnovi bez netiranja obveza povezanih s pričuvama (uz iznimku pričuva uključenih u potkategoriju „izvedeni financijski instrumenti”, koje se knjiže na neto osnovi).

Vrednovanje se temelji na tržišnim cijenama pri čemu se: i. za transakcije uzimaju tržišne cijene koje vrijede u trenutku odvijanja transakcije; i ii. za stanja, zaključne srednje tržišne cijene na kraju odgovarajućeg razdoblja. Tržišni tečajevi koji vrijede u trenutku odvijanja transakcije, odnosno zaključna srednje tržišne cijene na kraju odgovarajućeg razdoblja, rabe se za konverziju transakcija i stanja devizne imovine u eure.

Prihodi od pričuva moraju se bez razlike knjižiti na računu dohotka od ulaganja pod stavkom „ostala ulaganja”, što uključuje i kamatne prihode od pričuva koje se drže u dužničkim vrijednosnim papirima, i to najmanje tromjesečno, na obračunskom načelu.

Stajalište da su raspoložive pričuve možda važniji pokazatelj sposobnosti države da zadovolji svoje devizne obveze od bruto pričuva prikazanih u statistici platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja postalo je vrlo rašireno te ga je MMF prihvatio u svom Posebnom standardu statističkog izvješćivanja. Kako bi se izračunale raspoložive pričuve, podatke o bruto pričuvama potrebno je nadopuniti informacijama o ostalim deviznim pričuvama i obvezama koje su povezane s pričuvama. U skladu s tim mjesečni podaci o (bruto) pričuvama Eurosustava nadopunjuju se informacijama o ostalim deviznim pričuvama te unaprijed određenim i potencijalnim kratkoročnim neto odljevima iz bruto pričuva klasificiranih prema preostalom dospjeću. Osim toga, potrebno je s tromjesečnim pomakom napraviti valutnu razliku između bruto pričuva nominiranih u valutama posebnih prava vučenja (ukupno) i u ostalim valutama (ukupno).

Što se tiče posebnih stavki, pričuve monetarnog zlata moraju ostati nepromijenjene kod svih povratnih transakcija u zlatu (ugovora o razmjeni zlata, repo poslova, kredita i depozita). Repo transakcije s vrijednosnim papirima nominiranim u stranoj valuti rezultiraju porastom ukupnog iznosa pričuva NSB-a koji posuđuje gotovinu, zbog toga što vrijednosni papiri koje su predmet repo posla ostaju u bilanci; u slučaju obratnih repo poslova, monetarno tijelo koji daje u zajam gotovinu ne evidentira nikakvu promjenu u ukupnom iznosu pričuva ako je nerezident druga strana u poslu koja je drugo monetarno tijelo ili financijska institucija, zbog činjenice da se tada potraživanja od zajmoprimca smatraju pričuvama.

2. Metode provedbe zemljopisne raspodjele

Za prikupljanje zemljopisno raščlanjene statistike o platnoj bilanci i stanju međunarodnih ulaganja primjenjivao se višestupni pristup. Ovaj je pristup uključivao tri koraka kako bi se ispunili zahtjevi za podacima, koji su postupno postajali sve složeniji:

Korak 1: Metoda sastavljanja podataka na razini europodručja: dodaju se ukupne nacionalne neto transakcije/pozicije.

Korak 2: Metoda sastavljanja podataka na razini europodručja: zasebno se dodaju transakcije/pozicije s nerezidentima kod prihoda i rashoda ili neto imovine i neto obveza (platna bilanca)/imovine i obveza (stanje međunarodnih ulaganja).

Zahtjevi za podacima na razini NSB-a: posebna identifikacija transakcija/pozicija između rezidenata u europodručju i rezidenata koji nisu u europodručju, na način prikazan u Prilogu II. (tablice 1., 2., 4. i 5.).

Korak 3: Metoda sastavljanja podataka na razini europodručja i zahtjevi za podacima na razini NSB-a: jednako koraku 2., uz dodatak zemljopisne raščlambe transakcija/pozicija koje nisu u europodručju. Korak 3. potreban je samo kod tromjesečne statistike platne bilance i godišnje statistike stanja međunarodnih ulaganja, na način prikazan u Prilogu II. (tablice 7. i 8.).

Zahtjevi za podacima na razini NSB-a: posebna identifikacija transakcija/pozicija između rezidenata u europodručju i rezidenata u državama s utvrđenog popisa država/regija partnera koji se nalazi u Prilogu II. (tablice od 9. do 12.).

3. Klasifikacija prema institucionalnim sektorima u agregiranim podacima za europodručje (vidjeti također Vodič kroz platnu bilancu, odjeljak 3.1.6.)

Sektorska raščlamba agregiranih podataka europodručja obuhvaća monetarne vlasti, opću državu, monetarne financijske institucije i ostale sektore europodručja.

Monetarne vlasti

Sektor „monetarne vlasti” u statistici europodručja obuhvaća Eurosustav.

Opća država

Sektor „opća država” u statistici europodručja u skladu je s definicijom tog sektora u SNA 93 i ESA 95, te obuhvaća sljedeće jedinice:

- središnju državu,
- regionalnu državu,
- lokalnu državu,
- fondove socijalnog osiguranja.

Monetarne financijske institucije isključujući monetarne vlasti

Sektor „monetarne financijske institucije isključujući monetarne vlasti” podudara se sa sektorom monetarnih financijskih institucija kod novčane i bankovne statistike (isključujući monetarne vlasti). On obuhvaća:

- i. kreditne institucije u skladu s definicijom prava Zajednice, tj. društva koja se bave primanjem depozita ili ostalih povratnih sredstava od javnosti (uključujući sredstva od prodaje bankovnih obveznica javnosti) i odobravanjem kredita za svoj vlastiti račun;
- ii. sve druge rezidentne financijske institucije koje se bave primanjem depozita i/ili bliskih supstituta depozita od subjekata koji nisu monetarne financijske institucije i, za vlastiti račun (barem u gospodarskom smislu), odobravanjem kredita i/ili ulaganjem u vrijednosne papire.

Ostali sektori

Kategorija „ostali sektori” u statistici europodručja obuhvaća niz institucionalnih jedinica, uglavnom:

- i. ostale financijske institucije koje nisu uključene u definiciju monetarnih financijskih institucija, kao što su subjekti za zajednička ulaganja koje se ne smatra novčanim fondovima, institucije za ulaganja u nekretnine, trgovci vrijednosnim papirima, hipotekarne kreditne institucije, osiguravajuća društva, mirovinski fondovi i pomoćne financijske institucije;
- ii. nefinancijske institucije, kao što su javna i privatna nefinancijska društva, neprofitne institucije koje služe kućanstvima i kućanstva.

Nemonetarne financijske institucije

Kategorija „sektor nemonetarnih financijskih institucija” u statistici europodručja obuhvaća sektore: i. „opća država”; i ii. „ostali sektori”.

TABLICA 1

Preporuke povezane s transakcijama s osnove inozemnih izravnih ulaganja, uključujući i povezane dohotke, te pozicije ⁽¹⁾

Stupanj prioriteta	Aktivnosti
Kratkoročno	
Visok	<ul style="list-style-type: none"> — Sve neizravne odnose inozemnih izravnih ulaganja ⁽²⁾ potrebno je pojmovno tretirati u skladu s tumačenjem međunarodnih statističkih standarda iznesenih u poglavlju 1. izvješća radne skupine za inozemna izravna ulaganja. — Sve (neizravne) transakcije/pozicije s osnove inozemnih izravnih ulaganja trebalo bi zemljopisno rasporediti neposrednom povezanom društvu ili nadređenom društvu ⁽²⁾, ⁽³⁾. — Sve države članice trebaju početi sastavljati podatke o vlasničkim udjelima i zadržanoj dobiti s osnove inozemnih izravnih ulaganja na temelju rezultata anketa o inozemnim izravnim ulaganjima (potrebno ih je prikupljati najmanje na godišnjoj osnovi) ⁽⁴⁾, ⁽⁵⁾. — Podatke o vlasničkim udjelima s osnove inozemnih izravnih ulaganja potrebno je prikupljati odvojeno za trgovačka društva čije dionice kotiraju na burzi (i knjigovodstvene i tržišne vrijednosti) i za trgovačka društva čije dionice ne kotiraju na burzi.
Nizak	<ul style="list-style-type: none"> — Doprinosi za pokrivanje gubitaka trgovačkih društava u izravnom inozemnom vlasništvu potrebno je knjižiti u financijskom računu.
Srednjoročno	
Visok	<ul style="list-style-type: none"> — Za knjiženje zadržane dobiti sve države članice moraju primjenjivati „načelo tekućih rezultata poslovanja” ⁽⁶⁾. — Ostale sastavnice kapitala potrebno je klasificirati u skladu s preporukama izvješća radne skupine za inozemna izravna ulaganja.
Srednjoročno	
Srednji	<ul style="list-style-type: none"> — Isplatu dividende iz izvanrednih kapitalnih dobitaka potrebno je knjižiti na financijskom računu (tako ne ulazi u obračun zadržane dobiti).
Dugoročno	
Visok	<ul style="list-style-type: none"> — Neizravni odnosi inozemnih izravnih ulaganja moraju (minimalno) pokrivati: i. neizravnu vlasničku povezanost koja prelazi 50 %; ili ii. izravnu i neizravnu vlasničku povezanost koja prelazi 10 %, izračunato kao rezultat daljnje vlasničke povezanosti u lancu.

⁽¹⁾ Na kraju 2003.

⁽²⁾ Ova se preporuka ne odnosi na potrebu pokrivanja neizravnih odnosa, nego na metodologiju koju treba primjenjivati. Vidjeti također dugoročne aktivnosti koje se odnose na obuhvat neizravnih odnosa inozemnih izravnih ulaganja u praksi.

⁽³⁾ Ova se preporuka primjenjuje samo na zadržanu dobit (tokove) i vlasničke udjele na temelju inozemnih izravnih ulaganja. Da bi se bolje razumio nesklad koji bi uzrokovao bilo koji drugi kriterij, vidjeti poglavlje 2. izvješća radne skupine za inozemna izravna ulaganja.

⁽⁴⁾ Iznimke su prva procjena stanja međunarodnih ulaganja (koju treba predložiti T + 9) i ulaganja u nekretnine. Sljedeće neprihvatljive prakse treba napustiti: i. prepuštanje izbora kriterija vrednovanja (tržišna ili knjigovodstvena vrijednost) izvještajnim jedinicama; i ii. primjenu metode stalne inventarizacije/akumulacije tokova platne bilance za sastavljanje podataka o stanjima.

⁽⁵⁾ Tijekom prijelaznog razdoblja koje se utvrđuje bilateralno kod novih će se zahtjeva u okviru dogovorenih rokova prihvaćati najbolje procjene.

⁽⁶⁾ Države članice pri razlikovanju redovitih i izvanrednih dobiti i gubitaka mogu se usredotočiti na ograničen broj društava (na najveća i/ili holding društva).

PRILOG IV.

Prenošenje podataka Europskoj središnjoj banci

Nacionalne središnje banke (NSB) za elektronički prijenos statističkih podataka koje zahtijeva Europska središnja banka (ESB) koriste se sustavom Europskog sustava središnjih banaka (ESSB) koji se oslanja na telekomunikacijsku mrežu „ESCB-Net”. Za svu razmjenu podataka unutar ESSB-a rabi se isti konceptualni model podataka. Format statističke poruke, razvijen za ovu elektroničku razmjenu statističkih podataka, je „GESMES/TS”. Ovaj zahtjev ne sprječava upotrebu nekih drugih sredstava za prenošenje statističkih podataka ESB-u, kao dogovorenog zamjenskog rješenja.

Kako bi zajamčile da prijenos podataka funkcionira na zadovoljavajući način, nacionalne središnje banke pridržavaju se preporuka navedenih u nastavku:

- Cjelovitost: Nacionalne središnje banke podnose izvješće o svim potrebnim serijskim ključevima. Izvješćivanje bez serijskih ključeva ili koje sadržava serijske ključeve koji nisu na popisu, smatra se nepotpunim. Ako nedostaje neko opažanje, to se obilježava upotrebom odgovarajuće oznake statusa opažanja. Osim toga, kada se radi revizija samo podskupa serijskih ključeva, pravila provjere valjanosti potrebno je primijeniti na cijelu platnu bilancu.
- Dogovor o označavanju: Podaci koje nacionalne središnje banke prenose ESB-u i Europskoj komisiji (Eurostatu) u skladu su s dogovorom o jedinstvenom korištenju oznaka za sve podatke o kojima se izvješćuje. Na temelju ovog dogovora o oznakama, prihodi i rashodi na tekućem računu i kapitalnom računu imaju predznak plus, a neto stanja izračunavaju se i iskazuju kao prihodi minus rashodi. Na financijskom računu smanjenje neto imovine/porast neto obveza potrebno je iskazati uz predznak plus, a porast neto imovine/smanjenje neto obveza mora nositi predznak minus. Neto stanja izračunavaju se i iskazuju kao neto promjene imovine plus neto promjene obveza.
- Pri prenošenju podataka o stanju međunarodnih ulaganja neto pozicije treba izračunati i iskazati kao stanje imovine minus stanje obveza.
- Računovodstvena istovjetnost podataka: Prije prenošenja podataka ESB-u nacionalne središnje banke moraju primijeniti pravila provjere valjanosti koja su distribuirana i dostupna na zahtjev.

Kad god dođe do revizija podataka nacionalne središnje banke mogu poslati ažurirani skup podataka ESB-u. Bilo kakve revizije treba dostaviti na sljedeći način:

- revizije mjesečnih podataka platne bilance stavljaju se na raspolaganje pri dostavljanju: i. podataka za sljedeći mjesec; ii. odgovarajućih tromjesečnih podataka; i iii. odgovarajućih revizija tromjesečnih podataka,
- revizije tromjesečnih podataka platne bilance stavljaju se na raspolaganje pri dostavljanju podataka za sljedeće tromjesečje,
- revizije tromjesečnih podataka o stanju međunarodnih ulaganja stavljaju se na raspolaganje pri dostavljanju podataka za sljedeće tromjesečje,
- revizije godišnjih podataka o stanju međunarodnih ulaganja stavljaju se na raspolaganje pri dostavljanju podataka za sljedeće godine.

Nacionalne središnje banke na kraju ožujka i na kraju rujna stavljaju na raspolaganje ESB-u sve revizije mjesečnih i tromjesečnih podataka platne bilance koje se odnose na cijelu godinu, u potonjem slučaju zajedno s godišnjim podacima o stanju međunarodnih ulaganja. Nacionalne središnje banke na kraju rujna stavljaju na raspolaganje ESB-u revizije tromjesečnih podataka o stanju međunarodnih ulaganja koje se odnose na cijelu godinu, zajedno s godišnjim podacima o stanju međunarodnih ulaganja. Podaci za obrazac međunarodnih pričuva mogu se, kada je to primjereno, neprekidno revidirati. Međutim, potrebno je osigurati dosljednost između stanja na kraju razdoblja i odgovarajućih stavki u doprinosima (tromjesečnom i godišnjem) stanju međunarodnih ulaganja europodručja.

*PRILOG V.***Nadzor metoda sastavljanja statističkih podataka**

Europska središnja banka (ESB) nadzire metode sastavljanja podataka koje se primjenjuju za statistička izvješća o platnoj bilanci i stanju međunarodnih ulaganja, kao i koncepte i definicije koje države članice sudionice redovito primjenjuju. Nadzor će se provoditi u vezi s ažuriranjem publikacije ESB-a pod nazivom Statističke metode Europske unije na području platne bilance/stanja međunarodnih ulaganja (dalje u tekstu „Vodič kroz platnu bilancu”). Osim nadzorne funkcije, cilj je Vodiča kroz platnu bilancu i informirati one koji sastavljaju platnu bilancu europodručja o kretanjima u ostalim državama članicama iz europodručja.

Vodič kroz platnu bilancu sadržava informacije o strukturi statistike platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja za sve države članice. Detaljno su opisane metode sastavljanja podataka te koncepti i definicije koji se rabe, kao i informacije o odmacima od dogovorenih definicija kod statistike platne bilance i stanja međunarodnih ulaganja u državama članicama.

Vodič kroz platnu bilancu ažurira se godišnje u uskoj suradnji s državama članicama.

PRILOG VI.

Prikupljanje podataka u području portfeljnih ulaganja

S obzirom na poteškoće prisutne pri izradi statistike portfeljnih ulaganja, smatralo se neophodnim definirati zajedničke pristupe prikupljanju ovih podataka diljem europodručja.

Kao što je objašnjeno u Prilogu III. odjeljku 1.4., provedene su nacionalne studije provedivosti u smislu mogućnosti prikupljanja podataka po pojedinačnim vrijednosnim papirima diljem europodručja. Studije su zaključene sljedećim dogovorom: do kraja ožujka 2008. države članice europodručja prikupljat će barem tromjesečno podatke o stanju sredstava i obveza s osnove portfeljnih ulaganja po pojedinačnim vrijednosnim papirima. Do tada će neke države članice moći dati samo najbližu procjenu za neke posebne raščlambe portfeljnih ulaganja, posebno prema sektoru izdavatelja ili valuti/zemlji izdavanja.

Dostupnost funkcionalne centralizirane baze podataka o vrijednosnim papirima (CSDB) smatra se ključnim za početak rada novih sustava prikupljanja podataka. Stoga, ako „dokument o dovršenju projekta” za 1. fazu projekta CSDB ne bude predan Upravnom vijeću preko Statističkog odbora Europskog sustava središnjih banaka do kraja ožujka 2005., dogovoreni će rok biti odgođen za onoliko koliko bude kasnila predaja navedenog dokumenta.

Ciljani obuhvat definira se na sljedeći način: stanje vrijednosnih papira dostavljeno nacionalnom sastavljaču statistike na agregiranoj osnovi, tj. bez korištenja standardnih oznaka (ISIN i sl.), ne smije prelaziti 15 % ukupnog stanja sredstava ili obveza s osnove portfeljnih ulaganja. Ovaj prag treba uzeti kao mjerilo pri procjeni obuhvata sustava država članica. CSDB mora u dovoljnoj mjeri pokrivati vrijednosne papire za portfeljna ulaganja diljem svijeta, kako bi se omogućila izrada statistike na temelju podataka po pojedinačnim vrijednosnim papirima.

Stanja sredstava i obveza s osnove portfeljnih ulaganja u okviru stanja međunarodnih ulaganja sastavljaju se isključivo iz podataka o stanjima.

Od ožujka 2008. (počevši s podacima o transakcijama iz siječnja 2008. i pozicijama na kraju 2007.) sustavi prikupljanja podataka o portfeljnim ulaganjima europodručja prilagođavaju se jednom od modela iz sljedeće tablice:

Važeći modeli prikupljanja podataka o portfeljnim ulaganjima

— mjesečna stanja [pvp] + mjesečni tokovi [pvp]
— tromjesečna stanja [pvp] + mjesečni tokovi [pvp]
— mjesečna stanja [pvp] + izvedeni mjesečni tokovi [pvp]
— tromjesečna stanja [pvp] + mjesečni tokovi [agregirano]

Bilješke: „pvp” = prikupljanje podataka po pojedinačnim vrijednosnim papirima.
„izvedeni tokovi” = razlika u stanjima (prilagođena za kretanje deviznih tečajeva, cijena i drugih utvrđenih promjena obujma)

32006Q0614(01)

14.6.2006.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

C 139/1

MEĐUINSTITUCIONALNI SPORAZUM**između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini i dobrom financijskom upravljanju**

(2006/C 139/01)

EUROPSKI PARLAMENT, VIJEĆE EUROPSKE UNIJE I KOMISIJA
EUROPSKIH ZAJEDNICA,

dalje u tekstu „institucije”,

SPORAZUMJELI SU SE:

1. Svrha ovog Sporazuma je primjena proračunske discipline i poboljšanje djelovanja godišnjeg proračunskog postupka te suradnje između institucija u vezi s proračunskim pitanjima kao i osiguravanje dobrog financijskog upravljanja.
2. Proračunska disciplina u skladu s ovim Sporazumom obuhvaća sve rashode. Obvezujuća je za sve institucije tijekom važenja ovog Sporazuma.
3. Ovaj Sporazum ne mijenja proračunske ovlasti pojedine institucije, kako je utvrđeno ugovorima. Prilikom upućivanja na ovu točku, Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom, Europski parlament većinom svojih članova te tri petine danih glasova u skladu s pravilima glasovanja iz članka 272. stavka 9. petog podstavka Ugovora o osnivanju Europske zajednice (dalje u tekstu „Ugovor o EZ-u”).
4. Ako tijekom višegodišnjeg financijskog okvira 2007.-2013. (dalje u tekstu „financijski okvir”) dođe do revizije Ugovora koja ima proračunske posljedice, u skladu s tim izvršit će se potrebne prilagodbe.

5. Za bilo kakve izmjene ovog Sporazuma potrebna je suglasnost svih institucija. Promjene financijskog okvira potrebno je izvršiti u skladu s postupcima koji su za to utvrđeni u ovom Sporazumu.

6. Ovaj se Sporazum sastoji od tri dijela:

— Dio I. sadrži definicije i provedbene odredbe financijskog okvira te se primjenjuje tijekom trajanja tog financijskog okvira.

— Dio II. odnosi se na poboljšanje međuinstitucionalne suradnje u proračunskom postupku.

— Dio III. sadrži odredbe koje se odnose na dobro financijsko upravljanje fondovima EU-a.

7. Komisija, kad to smatra potrebnim, a u svakom slučaju istodobno s predstavljanjem prijedloga za novi financijski okvir u skladu s točkom 30. ovog Sporazuma, podnosi izvješće o primjeni ovog Sporazuma, prema potrebi uz prijedlog izmjena.

8. Ovaj Sporazum stupa na snagu 1. siječnja 2007. te zamjenjuje:

— Međuinstitucionalni sporazum od 6. svibnja 1999. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini i poboljšanju proračunskog postupka ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ SL C 172, 18.6.1999., str. 1.

— Međuinstitucionalni sporazum od 7. studenoga 2002. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o financiranju Fonda solidarnosti Europske unije kojim se dopunjuje Međuinstitucionalni sporazum od 6. svibnja 1999. o proračunskoj disciplini i poboljšanju proračunskog postupka ⁽¹⁾.

DIO I. – FINANCIJSKI OKVIR

DEFINICIJE I PROVEDBENE ODREDBE

A. Sadržaj i područje primjene financijskog okvira

9. Financijski okvir naveden je u Prilogu I. On predstavlja referentni okvir za međuinstitucionalnu proračunsku disciplinu.
10. Namjena je financijskog okvira osigurati da se rashodi Europske unije, raščlanjeni u šire kategorije, u srednjoročnom razdoblju razvijaju uredno i u granicama vlastitih sredstava.
11. Financijski okvir za svaku godinu od 2007. do 2013. te za svaki naslov ili podnaslov utvrđuje iznose rashoda u smislu odobrenih sredstava za obveze. Ukupni godišnji rashodi također se prikazuju u smislu odobrenih sredstava za obveze i odobrenih sredstava za plaćanje.

Svi ti iznosi izražavaju se u cijenama iz 2004.

Financijski okvir ne uzima u obzir proračunske stavke koje se financiraju namjenskim prihodima u smislu članka 18. Financijske uredbe od 25. lipnja 2002. koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica ⁽²⁾, dalje u tekstu „Financijska uredba”.

Podaci o poslovanju koji nisu uključeni u opći proračun Europske unije te predviđeni razvoj različitih kategorija vlastitih sredstava Zajednice prikazani su u posebnim tablicama. Ti se podaci ažuriraju svake godine prilikom tehničkih prilagodbi financijskog okvira.

12. Institucije prihvaćaju da svaki od apsolutnih iznosa prikazanih u financijskom okviru predstavlja godišnju gornju granicu rashoda u sklopu općeg proračuna Europske unije. Ne dovodeći u pitanje izmjene tih gornjih granica u skladu s odredbama ovog Sporazuma, institucije se obvezuju koristiti svoje ovlasti tako da u svakom proračunskom postupku i pri izvršenju proračuna za dotičnu godinu poštuju sve godišnje gornje granice rashoda.
13. Sklapanjem ovog Sporazuma obje grane proračunskog tijela suglasne su prihvatiti stope povećanja neobveznih rashoda

koje proizlaze iz proračuna koji su doneseni u skladu s gornjim granicama utvrđenim u financijskom okviru za cijelo razdoblje njegovog trajanja.

Za potrebe dobrog financijskog upravljanja, osim u podnaslovu 1.B „Kohezija za rast i zapošljavanje” financijskog okvira, institucije će u što je moguće većoj mjeri osigurati da tijekom proračunskog postupka i u trenutku donošenju proračuna za različite proračunske naslove na raspolaganju ostane dovoljna razlika do gornjih granica.

14. Nijedan akt koji u postupku suodlučivanja donesu Europski parlament i Vijeće, ili koji donese Vijeće, a koji se odnosi na prekoračivanje raspoloživih odobrenih sredstava ili alokacija raspoloživih prema financijskom okviru u skladu s točkom 12., ne može se provoditi u financijskom smislu dok proračun nije izmijenjen te, ako je potrebno, dok financijski okvir nije odgovarajuće revidiran u skladu s odgovarajućim postupkom u svakom od ta dva slučaja.
15. Za svaku od godina obuhvaćenih financijskim okvirom, ukupna potrebna odobrena sredstva za plaćanja, nakon godišnje prilagodbe te uzimanja u obzir svih drugih prilagodbi i revizija, ne smiju biti takva da bi dovela do pozivne stope vlastitih sredstava koja nadilazi gornju granicu vlastitih sredstava.

Prema potrebi, obje grane proračunskog tijela odlučuju u skladu s točkom 3. o smanjivanju gornjih granica iz financijskog okvira da bi bile u skladu s gornjim granicama vlastitih sredstava.

B. Godišnje prilagodbe financijskog okvira

Tehničke prilagodbe

16. Komisija svake godine prije početka proračunskog postupka za godinu n+1 obavlja sljedeće tehničke prilagodbe financijskog okvira:

- (a) ponovno vrednovanje gornjih granica te ukupnih iznosa odobrenih sredstava za obveze te odobrenih sredstava za plaćanja u skladu s cijenama iz godine n + 1;
- (b) izračun raspoložive razlike do gornje granice vlastitih sredstava.

Komisija provodi te tehničke prilagodbe na temelju fiksnog deflatora od 2 % godišnje.

O rezultatima tih tehničkih prilagodbi te gospodarskim predviđanjima na kojima se one temelje obavješćuju se obje grane proračunskog tijela.

Neće biti daljnjih tehničkih prilagodbi za predmetnu godinu, niti tijekom godine niti u obliku naknadnih ispravki tijekom narednih godina.

⁽¹⁾ SL C 283, 20.11.2002., str. 1.

⁽²⁾ SL L 248, 16.9.2002., str. 1.

17. Ako se utvrdi da se akumulirani BDP bilo koje države članice za razdoblje 2007. - 2009. razlikuje za više od $\pm 5\%$ od akumuliranog BDP-a koji je procijenjen prilikom sastavljanja ovog Sporazuma, Komisija u svojoj tehničkoj prilagodbi za godinu 2011. prilagođava iznose dodijeljene predmetnoj državi članici za to razdoblje iz sredstava koja podupiru koheziju. Ukupni neto učinak tih prilagodbi, bilo pozitivan, bilo negativan, ne smije prelaziti 3 milijarde eura. Ako je neto učinak pozitivan, ukupna dodatna sredstva se ograničavaju na razinu neiskorištenih sredstava do gornje granice podnaslova 1B za razdoblje 2007. - 2010. Potrebne prilagodbe se u jednakim dijelovima raspoređuju tijekom razdoblja 2011. - 2013. te se odgovarajuće gornje granice mijenjaju u skladu s time.

Prilagodbe povezane s provedbom

18. Pri obavješćivanju dvaju grana proračunskog tijela o tehničkim prilagodbama financijskog okvira, Komisija podnosi sve prijedloge za prilagodbe ukupnih odobrenih sredstava za plaćanje za koje smatra da su potrebna u smislu provedbe, kako bi osigurala uredno povećanje u skladu s odobrenim sredstvima za obaveze. Europski parlament i Vijeće odlučuju o tim prijedlozima prije 1. svibnja godine n, u skladu s točkom 3. ovog Sporazuma.

Ažuriranje procjena odobrenih sredstava za plaćanje nakon 2013.

19. Godine 2010. Komisija će ažurirati procjene odobrenih sredstava za plaćanja nakon 2013. To ažuriranje uzet će u obzir stvarno izvršavanje proračunskih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i proračunskih odobrenih sredstava za plaćanje kao i procjene izvršavanja. Ona će također uzeti u obzir pravila koja su donesena kako bi se osiguralo da se odobrena sredstva za plaćanje razvijaju primjereno odobrenim sredstvima za obveze te procjenama rasta bruto nacionalnog dohotka (BND) Europske unije.

Prilagodbe vezane uz prekomjerni državni deficit

20. Ako se u okviru postupka u vezi s prekomjernim državnim deficitom ukida suspenzija proračunskih sredstava za obveze iz Kohezijskog fonda, Vijeće na prijedlog Komisije te u skladu s odgovarajućim temeljnim aktom odlučuje o prijenosu suspendiranih obveza na sljedeće godine. Suspendirane obveze ne mogu se ponovo uključiti u proračun nakon godine n+2.

C. Revizija financijskog okvira

21. Uz redovite tehničke prilagodbe te prilagodbe u skladu s uvjetima izvršavanja, u slučaju nepredviđenih okolnosti financijski okvir se na prijedlog Komisije može revidirati u skladu s gornjom granicom vlastitih sredstava.

22. U pravilu, svaki prijedlog za reviziju iz točke 21. mora se predložiti i donijeti prije početka proračunskog postupka za

predmetnu godinu ili za prvu od predmetnih godina.

Svaku odluku o reviziji financijskog okvira do 0,03 % BND-a Europske unije u okviru razlike za nepredviđene rashode donose zajednički obje grane proračunskog tijela u skladu s točkom 3. ovog Sporazuma.

Sve odluke o reviziji financijskog okvira do 0,03 % BND-a Europske unije u okviru razlike za nepredviđene rashode donose zajednički obje grane proračunskog tijela, pri čemu Vijeće odlučuje jednoglasno.

23. Ne dovodeći u pitanje točku 40. institucije istražuju mogućnosti preraspodjele rashoda među programima koji su obuhvaćeni naslovom na koji se odnosi revizija, pri čemu se posebno napominje ako proračunska sredstva neće biti iskorištena u cijelosti. Potrebno je osigurati da značajan iznos, u apsolutnom smislu te kao postotak novih planiranih rashoda, ostane u okviru postojeće gornje granice za taj naslov.

Institucije istražuju mogućnost za neutraliziranje svakog povećanja gornje granice jednog naslova smanjenjem gornje granice drugog naslova.

Nijedna revizija obveznih rashoda ne smije dovesti do sniženja iznosa raspoloživog za neobvezne rashode.

Svaka revizija mora održati prikladan odnos između obveza i plaćanja.

D. Posljedice nepostojanja zajedničke odluke o prilagodbi ili reviziji financijskog okvira

24. Ako se Europski parlament i Vijeće ne uspiju suglasiti oko prilagodbe ili revizije financijskog okvira koju je predložila Komisija, nakon tehničke prilagodbe nastavljaju se primjenjivati prethodno utvrđeni iznosi kao gornje granice rashoda tijekom predmetne godine.

E. Pričuva za pomoć u nuždi

25. Cilj pričuve za pomoć u nuždi je omogućiti brzi odgovor na posebne potrebe trećih zemalja za pomoć nakon događaja koje nije bilo moguće predvidjeti kad se proračun donosio, prije svega za humanitarne operacije, ali također i za zaštitu i upravljanje civilnim krizama kad to okolnosti zahtijevaju. Godišnji iznos pričuve utvrđen je na 221 milijun eura tijekom trajanja financijskog okvira, pri stalnim cijenama.

Ta je pričuva uključena u opći proračun Europske unije kao rezervacija. Odgovarajuća odobrena sredstva za preuzimanje obveza uključuju se u proračun prema potrebi i iznad gornjih granica iz Priloga I.

Kad Komisija smatra da je potrebno iskoristiti sredstva iz pričuve, ona objema granama proračunskog tijela predlaže prijenos sredstava iz pričuve u odgovarajuće proračunske linije.

Prije prijedloga Komisije koji se odnosi na prijenos sredstava iz pričuve moraju se provjeriti mogućnost preraspodjele odobrenih sredstava.

Istodobno s podnošenjem prijedloga za prijenos, Komisija započinje postupak trijaloga, prema potrebi u pojednostavljenom obliku, za dobivanje suglasnosti obje grane proračunskog tijela u vezi s potrebnom upotrebom pričuve te potrebnim iznosom. Prijenosi se provode u skladu s člankom 26. Financijske uredbe.

F. Fond solidarnosti Europske unije

26. Fond solidarnosti Europske unije namijenjen je brzom financijskoj pomoći u slučaju velikih nesreća na području države članice ili zemlje kandidatkinje kako je definirano u odgovarajućem temeljnom aktu. Gornja granica godišnjeg iznosa na raspolaganju fondu iznosi 1 milijardu eura (prema trenutnim cijenama). Dana 1. listopada svake godine, na raspolaganju ostaje barem jedna četvrtina godišnjeg iznosa za pokrivanje potreba do kraja godine. Dio godišnjeg iznosa, koji nije uključen u proračun, ne može se prenijeti na sljedeće godine.

U iznimnim slučajevima te ako preostala financijska sredstva raspoloživa u fondu u godini tijekom koje je došlo do nesreće, kako je definirano odgovarajućim temeljnim aktom, nisu dovoljna da bi se pokrio iznos pomoći koji proračunsko tijelo smatra potrebnim, Komisija može predložiti financiranje razlike iz godišnjih iznosa raspoloživih za sljedeću godinu. Godišnji iznos fonda koji se svake godine uključuje u proračun, ni u kojim okolnostima ne smije premašiti 1 milijardu eura.

Kad su ispunjeni uvjeti za mobilizaciju fonda kako je utvrđeno u odgovarajućem temeljnom aktu, Komisija priprema prijedlog za njegovo korištenje. Ako postoje mogućnosti za preraspodjelu odobrenih sredstava u okviru naslova u kojem su potrebni dodatni rashodi, Komisija to uzima u obzir pri izradi potrebnog prijedloga, u skladu s Financijskom uredbom te putem odgovarajućeg proračunskog instrumenta. Odluku o korištenju Fonda zajednički donose obje grane proračunskog tijela u skladu s točkom 3.

Odgovarajuća odobrena sredstva za preuzimanje obveza unose se u proračun, prema potrebi iznad gornje granice za odgovarajuće naslove iz Priloga I.

Istodobno s podnošenjem prijedloga odluke o korištenju Fonda, Komisija započinje postupak trijaloga, prema potrebi u pojednostavljenom obliku, kako bi se osigurala

suglasnost obje grane proračunskog tijela u vezi s potrebom korištenja Fonda te potrebnim iznosom.

G. Instrument fleksibilnosti

27. Instrument fleksibilnosti s godišnjom gornjom granicom od 200 milijuna eura (u tekućim cijenama) namijenjen je financiranju, u predmetnoj financijskoj godini i do navedenog iznosa, jasno određenih rashoda koje nije moguće financirati u okviru gornjih granica raspoloživih za jedan ili više drugih naslova.

Dio godišnjeg iznosa koji nije iskorišten može se prenijeti do godine $n+2$. Ako se instrument fleksibilnosti upotrijebi, prvo se koriste prenesena sredstva i to prema starosti. Dio godišnjeg iznosa iz godine n koji se ne iskoristi do godine $n+2$ zastarijeva.

Komisija priprema prijedlog za korištenje instrumenta fleksibilnosti nakon što su istražene sve mogućnosti za preraspodjelu odobrenih sredstava unutar naslova u kojem su potrebni dodatni rashodi.

Prijedlog navodi načelo korištenja instrumenta fleksibilnosti te utvrđuje potrebe koje moraju biti pokrivena kao i iznos. On može biti predstavljen za odnosnu financijsku godinu tijekom proračunskog postupka. Prijedlog Komisije uključuje se u prednacrt proračuna ili mu je u skladu s Financijskom uredbom priložen odgovarajući proračunski instrument.

Odluku o korištenju instrumenta fleksibilnosti zajednički donose obje grane proračunskog tijela u skladu s točkom 3. Dogovor se postiže postupkom mirenja iz Priloga II. dijela C.

H. Europski fond za prilagodbu globalizaciji

28. Europski fond za prilagodbu globalizaciji namijenjen je osiguravanju dodatne potpore radnicima koji su pogođeni posljedicama velikih strukturalnih promjena u svjetskim trgovinskim tokovima, da bi im se pomoglo pri reintegraciji na tržište rada.

Fond ne smije prelaziti najviši godišnji iznos od 500 milijuna eura (u tekućim cijenama) koji se povlače iz neiskorištenih sredstava u okviru bilo koje razlike do gornje granice rashoda iz prethodne godine i/ili iz ukinutih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza iz prethode dvije godine, isključujući ona povezana s naslovom 1B financijskog okvira.

Ta odobrena sredstva uključuju se u opći proračun Europske unije kao rezervacija u uobičajenom proračunskom postupku čim Komisija utvrdi dostatna sredstva u okviru razlika do gornje granice i/ili ukinute obveze, u skladu sa stavkom 2.

Kad su ispunjeni uvjeti za upotrebu fonda, kako je utvrđeno u odgovarajućem temeljnom aktu, Komisija priprema prijedlog za njegovo korištenje. Odluku o korištenju fonda zajednički donose obje grane proračunskog tijela u skladu s točkom 3.

U trenutku predstavljanja prijedloga odluke o korištenju fonda Komisija pokreće i postupak trijaloga, ako je potrebno u pojednostavljenom obliku, radi postizanja sporazuma između obje grane proračunskog tijela u vezi s potrebom korištenja fonda i iznosom koji je potreban, te objema granama proračunskog tijela predlaže prijenos sredstava na odgovarajuće proračunske linije.

Prijenosi u vezi s fondom obavljaju se u skladu s člankom 24. stavkom 4. Financijske uredbe.

Odgovarajuća odobrena sredstva za preuzimanje obveza unose se u proračun u sklopu odgovarajućeg proračunskog naslova, ako je to potrebno i iznad gornjih granica iz Priloga I.

I. Prilagodba financijskog okvira radi proširenja

29. Ako u razdoblju koje obuhvaća financijski okvir Europskoj uniji pristupe nove države članice, Europski parlament i Vijeće na prijedlog Komisije te u skladu s točkom 3. zajednički prilagođavaju financijski okvir kako bi uzeo u obzir potrebe za rashodima koje proizlaze iz ishoda pretpriputnih pregovora.

J. Trajanje financijskog okvira i posljedice nepostojanja financijskog okvira

30. Komisija će predstaviti prijedlog novog srednjoročnog financijskog okvira do 1. srpnja 2011.

Ako se dvije grane proračunskog tijela ne mogu dogovoriti o novom financijskom okviru te ako jedna od te dvije institucije izričito ne prekine postojeći financijski okvir, gornje granice za posljednju godinu postojećeg financijskog okvira prilagođavaju se u skladu s točkom 16. tako da se održe gornje granice za godinu 2013. prema stalnim cijenama. Ako nove države članice pristupe Europskoj uniji nakon 2013. te ako se bude smatralo potrebnim, produženi financijski okvir bit će prilagođen uzimajući u obzir ishod pretpriputnih pregovora.

DIO II.

POBOLJŠANJE MEĐUINSTITUCIONALNE SURADNJE TIJEKOM PRORAČUNSKOG POSTUPKA

A. Postupak međuinstitucionalne suradnje

31. Institucije su suglasne uspostaviti postupak međuinstitucionalne suradnje u vezi s proračunskim pitanjima. Ta je suradnja detaljnije uređena Prilogom II.

B. Donošenje proračuna

32. Komisija svake godine predlaže prednacrt proračuna koji prikazuje stvarne financijske potrebe Komisije.

Pri tome uzima u obzir:

- (a) projekcije u vezi sa strukturnim fondovima koje osiguravaju državu članice;
- (b) sposobnost za korištenje odobrenih sredstava, pri čemu se nastoji održati čvrsta veza između odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanja;
- (c) mogućnosti za započinjanje novih politika putem pilot projekata i/ili novih pripremnih djelovanja ili za nastavljanje višegodišnjih djelovanja koji završavaju, nakon što je procijenjeno da će biti moguće osigurati temeljni akt, u smislu članka 49. Financijske uredbe (definicija temeljnog akta, nužnost donošenja temeljnog akta za provedbu i iznimke);
- (d) da je potrebno osigurati da su sve promjene u rashodima u odnosu na prethodnu godinu u skladu s ograničenjima proračunske discipline.

Prednacrtu proračuna prilažu se izjave o aktivnostima, uključujući sve potrebne podatke u skladu s člankom 27. stavkom 3. i člankom 33. stavkom 2. točkom (d) Financijske uredbe (ciljevi, pokazatelji i evaluacija).

33. Institucije će pokušati, koliko god je to moguće, izbjegavati uključivanje u proračun stavki kod kojih su iznosi rashoda poslovanja beznačajni.

Obje grane proračunskog tijela također se obvezuju uzeti u obzir procjenu mogućnosti za izvršavanje proračuna koje je pripremila Komisija u prednacrtima te u vezi s izvršavanjem tekućeg proračuna.

Prije drugog čitanja pred Vijećem, Komisija dostavlja pismo predsjedniku Odbora za proračune Europskog parlamenta, pri čemu se primjerak dostavlja objema granama proračunskog tijela, s komentarima u vezi izvršivosti izmjena nacrtu proračuna koje je Europski parlament donio pri prvom čitanju.

Obje grane proračunskog tijela uzimaju u obzir te komentare u okviru postupka mirenja iz Priloga II. dijela C.

U interesu dobrog financijskog upravljanja te zbog učinaka velikih promjena u glavama i poglavljima proračunske nomenklature na obveze službi Komisije u vezi s izvješćivanjem o poslovanju, obje grane proračunskog tijela obvezuju se da će se o svim takvim velikim promjenama savjetovati s Komisijom tijekom postupka mirenja.

C. Razvrstavanje rashoda

34. Institucije smatraju da su obvezni rashodi oni rashodi koji su potrebni u skladu s Ugovorima ili aktima koji su doneseni u skladu s Ugovorima.
35. Prednacrt proračuna mora sadržavati prijedlog razvrstavanja svake nove proračunske stavke te svake proračunske stavke kod koje je došlo do izmjene pravnog temelja.

Ako ne prihvate razvrstavanja predložena u prednacrtu proračuna, Europski parlament i Vijeće proučavaju razvrstavanje predmetne proračunske stavke na temelju Priloga III. Dogovor se postiže u postupku mirenja iz Priloga II. dijela C.

D. Najviša stopa povećanja neobveznih rashoda kad ne postoji financijski okvir

36. Ne dovodeći u pitanje točku 13. stavak 1., institucije su suglasne sa sljedećim odredbama:

- (a) neovisna manevarska razlika Europskog parlamenta za potrebe članka 272. stavka 9. četvrtog podstavka Ugovora o EZ-u – u visini polovice najviše stope – primjenjuje se od trenutka kad Vijeće donese nacrt proračuna u prvom čitanju, uključujući sva pisma izmjene.

Najviša stopa se poštuje u vezi s godišnjim proračunom, uključujući izmjene proračuna. Ne dovodeći u pitanje određivanje nove stope, svi dijelovi najviše stope koja nije bila iskorištena ostaju na raspolaganju te se mogu koristiti nakon što se uzmu u obzir izmjene proračuna;

- (b) ne dovodeći u pitanje stavak (a) ove točke, ako se u proračunskom postupku pokaže da je za završetak postupka potreban dogovor o određivanju nove stope povećanja neobaveznih rashoda koja se primjenjuje na odobrena sredstva za plaćanje i/ili nove stope koja se primjenjuje na odobrena sredstva za preuzimanje obveza (potonja se može razlikovati od prethodne), institucije nastoje postići dogovor između dvije grane proračunskog tijela putem postupka mirenja iz Priloga II. dijela C.

E. Uključivanje financijskih odredbi u zakonodavne akte

37. Svaki zakonodavni akt o višegodišnjem programu koji je donesen postupkom suodlučivanja sadrži odredbu kojom zakonodavno tijelo utvrđuje financijsku omotnicu za program.

Taj iznos predstavlja primarni referentni okvir za proračunskog tijelo tijekom godišnjeg proračunskog postupka.

Proračunsko tijelo i Komisija se obvezuju da kod pripreme prednacrt ne odstupaju za više od 5 % od tog iznosa tijekom cijelog razdoblja trajanja predmetnog programa, osim ako nastanu nove, objektivne dugotrajne okolnosti za koje su navedeni izričiti i precizni razlozi, pri čemu se poštuju rezultati provođenja programa, posebno na temelju ocjena. Svako povećanje na temelju takvih varijacija mora ostati u okviru postojeće gornje granice predmetnog naslova, ne dovodeći u pitanje upotrebu instrumenata iz ovog Sporazuma.

Ova se točka ne primjenjuje na sredstva za koheziju koja su donesena u skladu s postupkom suodlučivanja te su ih države članice unaprijed dodijelile, a koja sadrže financijsku omotnicu za cjelokupno trajanje programa.

38. Zakonodavni akti koji se odnose na višegodišnje programe na koje se ne primjenjuje postupak suodlučivanja ne navode „iznos koji se smatra potrebnim”.

Ako Vijeće želi uključiti financijski referentni okvir, to se smatra kao izraz želje zakonodavnog tijela te ne utječe na ovlasti proračunskog tijela iz Ugovora o EZ-u. Ova se odredba navodi u svim zakonodavnim aktima koji uključuju navedeni referentni financijski okvir.

Ako je predmetni iznos predmet dogovora u skladu s postupkom mirenja iz Zajedničke izjave Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije od 4. ožujka 1975. ⁽¹⁾, on se smatra referentnim iznosom u smislu točke 37. ovog Sporazuma.

39. Financijski izvještaj iz članka 28. Financijske uredbe u financijskom smislu odražava ciljeve predloženog programa te uključuje raspored koji obuhvaća cjelokupno trajanje programa. Ono se prema potrebi revidira prilikom pripreme prednacrt proračuna, pri čemu se uzima u obzir opseg provedbe programa. Revidirani izvještaj dostavlja se proračunskom tijelu kod predlaganja prednacrt proračuna te nakon donošenja proračuna.
40. U okviru najviših stopa povećanja neobveznih rashoda iz točke 13. stavka 1. ovog Sporazuma, obje grane proračunskog tijela obvezuju se poštovati alokacije odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koje su utvrđene odgovarajućim temeljnim aktima za strukturne operacije, ruralni razvoj i Europski fond za ribarstvo.

F. Rashodi u vezi za sporazumima o ribarstvu

41. Institucije su suglasne financirati rashode koji proizlaze iz sporazumâ o ribarstvu u skladu sa aranžmanima iz Priloga IV.

⁽¹⁾ SL C 89, 22.4.1975., str. 1.

G. Financiranje zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP)

42. U vezi s rashodima za ZVSP koji u skladu s člankom 28. Ugovora o Europskoj uniji idu na teret općeg proračuna Europskih zajednica, institucije nastoje, postupkom mirenja iz Priloga II. dijela C te na temelju prednacrt proračuna koji je utvrdila Komisija, svake godine sporazumno dogovoriti iznos rashoda poslovanja koji idu na teret proračuna Zajednice kao i raspodjele tog iznosa na pojedine članke proračunskog poglavlja koje se odnosi na ZVSP, koji su predloženi u stavku 4. ove točke. U slučaju da nije postignut dogovor, podrazumijeva se da Europski parlament i Vijeće u proračun uključuju niži od dvaju iznosa između iznosa iz prethodnog proračuna ili iznosa iz prednacrt proračuna.

Ukupni iznos rashoda poslovanja ZVSP-a u cijelosti se uključuje u jedno proračunsko poglavlje (ZVSP) te se raspodjeljuje na članke tog poglavlja kako je predloženo u stavku 4. ove točke. Taj iznos treba pokriti stvarne predviđene potrebe procijenjene u okviru donošenja prednacrt proračuna na temelju projekcija koja Vijeće priprema na godišnjoj osnovi te razumne razlike za postupke koje nije moguće predvidjeti. Nije moguće uključiti sredstva kao pričuvu. Svaki članak obuhvaća instrumente koji su već doneseni, instrumente koji su predviđeni, ali ne i doneseni te sve buduće, dakle nepredviđene instrumente koje Vijeće treba donijeti tijekom predmetne financijske godine.

Budući da na temelju Financijske uredbe Komisija ima ovlasti samostalno prenositi odobrena sredstva između članaka unutar proračunskog poglavlja koje se odnosi na ZVSP, time je osigurana fleksibilnost koja se smatra potrebnom za brzu provedbu djelovanja ZVSP-a. U slučaju da iznos proračunskog poglavlja koje se odnosi na ZVSP tijekom financijske godine bude nedostatan za pokrivanje potrebnih troškova, Europski Parlament i Vijeće, na prijedlog Komisije te u skladu s točkom 25. ovog Sporazuma, hitno pokušavaju pronaći rješenje.

U okviru proračunskog poglavlja koje se odnosi na ZVSP, članci u koje se uključuju djelovanja ZVSP-a, glase otprilike kako slijedi:

- operacije upravljanja krizama, sprečavanje i rješavanje sporova te stabilizacija, praćenje i provedba mirovnih i sigurnosnih procesa,
- neproliferacija i razoružavanje,
- hitne mjere,
- pripremne mjere i mjere praćenja,
- posebni predstavnici Europske unije.

Institucije su suglasne da je za ZVSP dostupno najmanje 1 740 milijuna eura tijekom razdoblja 2007. - 2013. te

da iznos namijenjen mjerama iz članka navedenog u trećoj alineji ne smije preći 20 % ukupnog iznosa proračunskog poglavlja koje se odnosi na ZVSP.

43. Svake se godine predsjedništvo Vijeća savjetuje s Europskim parlamentom o dokumentu usmjerenom na buduće razdoblje, koji se dostavlja do 15. lipnja predmetne godine, u kojem su utvrđeni glavni aspekti te osnovni smjer ZVSP-a, uključujući i financijske posljedice za opći proračun Europske unije te vrednovanje mjera započetih godine n-1. Nadalje, predsjedništvo Vijeća obavješćuje Europski Parlament u okviru uobičajenog političkog dijaloga o ZVSP-u održavajući zajedničke konzultacije najmanje pet puta godišnje, koje trebaju biti dogovorene najkasnije na sastancima mirenja prije drugog čitanja u Vijeću. Na navedenim savjetovanjima sudjeluju kako slijedi:

- Europski parlament: predstavništva oba nadležna odbora,
- Vijeće: veleposlanik (predsjednik Političkog i sigurnosnog odbora),
- Komisija je uključena te sudjeluje na tim sastancima.

Kad donese odluku u području ZVSP-a iz koje proizlazi rashod, Vijeće odmah, a najkasnije pet radnih dana od konačne odluke, Europskom parlamentu dostavlja procjenu predviđenih troškova („financijski izvještaj”), osobito troškova koji se odnose na vremenski okvir, zaposleno osoblje, korištenje poslovnih prostora i druge infrastrukture, prometne infrastrukture, zahtjeve osposobljavanja te sigurnosne mjere.

Jednom tromjesečno Komisija obavješćuje proračunsko tijelo o provedbi djelovanja ZVSP-a te financijskim predviđanjima za preostalo razdoblje godine.

DIO III.

DOBRO FINANCIJSKO UPRAVLJANJE SREDSTVIMA EU-a

A. Osiguravanje učinkovite i cjelovite unutarnje kontrole sredstava Zajednice

44. Institucije su suglasne sa značajem jačanja unutarnjeg nadzora bez povećavanja administrativnog opterećenja, za što je preduvjet pojednostavljivanje odnosnog zakonodavstva. U tom smislu, prednost ima dobro financijsko upravljanje usmjereno na pozitivnu izjavu o jamstvu za sredstva u okviru podijeljenog upravljanja. U tu je svrhu moguće propisati odredbe, prema potrebi, u odgovarajućem temeljnom aktu. Kao dio njihove povećane odgovornosti za strukturne fondove, te u skladu s nacionalnim ustavnim zahtjevima, odgovarajuća revizorska tijela u državama članicama izvršavaju procjenu usklađenosti sustava upravljanja i kontrole s propisima Zajednice.

Države članice stoga se obvezuju izraditi godišnji sažetak raspoloživih revizija i izjava na odgovarajućoj nacionalnoj razini.

B. Financijska uredba

45. Institucije su suglasne da se ovaj Sporazum i proračun provodi u okviru dobrog financijskog upravljanja, na temelju načela ekonomičnosti, učinkovitosti, djelotvornosti, zaštite financijskih interesa, proporcionalnosti administrativnih troškova, te korisniku pristupačnih postupaka. Institucije poduzimaju odgovarajuće mjere, osobito u Financijskoj uredbi, koja bi se trebala donijeti u skladu s postupkom mirenja, uspostavljenim Zajedničkom izjavom Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, od 4. ožujka 1975., u duhu koji je omogućio sporazum iz 2002.

C. Financijsko programiranje

46. Komisija dva puta godišnje, prvi put u svibnju/lipnju (zajedno s dokumentima priloženima uz prednacrt proračuna) i drugi put u prosincu/siječnju (nakon donošenja proračuna), dostavlja potpuno financijsko programiranje za naslove 1A, 2 (za okoliš i ribarstvo), 3A, 3B i 4 financijskog okvira. Taj dokument, koji je organiziran prema naslovima, politici i proračunskoj liniji, trebao bi određivati:

(a) zakonodavstvo na snazi, pri čemu se razlikuju višegodišnji programi od godišnjih djelovanja:

- za višegodišnje programe Komisija bi trebala navesti postupak prema kojemu su oni doneseni (suodlučivanje i savjetovanje), njihovo trajanje, referentne iznose, udio dodijeljen za administrativne rashode,
- za godišnja djelovanja (pilot projekti, pripremna djelovanja, agencije) i djelovanja koja se financiraju u okviru ovlasti Komisije, Komisija bi trebala navesti višegodišnju procjenu i (za pilot projekte i pripremna djelovanja) razlike koja preostanu do odobrenih gornjih granica, iz Priloga II., dijela D;

(b) zakonodavstvo u postupku donošenja; tekući prijedlozi Komisije prema proračunskoj liniji (na nižoj razini), poglavlje i područje politike. Potreban je mehanizam za dopunjavanje tablica svaki put kad se donese novi prijedlog, kako bi se ocijenile financijske posljedice.

Komisija bi trebala razmotriti načine za međusobno povezivanje financijskog programiranja sa svojim zakonodavnim programiranjem kako bi osigurala točnija i pouzdanija predviđanja. Za svaki zakonodavni prijedlog, Komisija bi trebala navesti je li uključen ili nije u program za razdoblje od svibnja do prosinca. Proračunsko tijelo posebno bi trebalo biti obaviješteno o sljedećem:

(a) svim novim zakonodavnim aktima koji su doneseni, no nisu uključeni u dokument za razdoblje od svibnja do prosinca (s odgovarajućim iznosima);

(b) o svim zakonodavnim prijedlozima u postupku donošenja, koji nisu uključeni u dokument za razdoblje od svibnja do prosinca (s odgovarajućim iznosima);

(c) zakonodavstvu predviđenom u godišnjem zakonodavnom programu rada Komisije, uz navođenje aktivnosti za koje je vjerojatno da imaju financijski učinak (da/ne).

Kad god je to potrebno, Komisija bi trebala naznačiti reprogramiranje koje proizlazi iz predloženog novog zakonodavstva.

Na temelju podataka koje je dostavila Komisija, trebalo bi pregledati stanje na svakom trijalogu iz ovog Sporazuma.

D. Agencije i Europske škole

47. Pri sastavljanju prijedloga za osnivanje bilo koje nove agencije, Komisija procjenjuje proračunske posljedice za predmetni naslov rashoda. Na temelju tog podatka, te ne dovodeći u pitanje zakonodavne postupke koji uređuju osnivanje agencije, obje grane proračunskog tijela obvezuju se da će, u okviru proračunske suradnje, postići pravovremeni sporazum o financiranju te agencije.

Ako je predviđeno osnivanje nove Europske škole, treba se primijeniti sličan postupak.

E. Prilagodba strukturnih fondova, Kohezijskog fonda, Fonda za ruralni razvoj i Europskog fonda za ribarstvo, s obzirom na okolnosti njihove provedbe

48. U slučaju donošenja novih pravila ili programa koji uređuju strukturne fondove, Kohezijski fond, Fond za ruralni razvoj i Europski fond za ribarstvo prije 1. siječnja 2007., obje grane proračunskog tijela obvezuju se odobriti, na prijedlog Komisije, prijenos na sljedeće godine alokacije koje nisu iskorištene u 2007., a koje predstavljaju višak u odnosu na gornju granicu odgovarajućih rashoda.

Europski parlament i Vijeće na prijedlog Komisije donose odluke o prijenosu neiskorištenih alokacija za godinu 2007. prije 1. svibnja 2008., u skladu s točkom 3.

F. Novi financijski instrumenti

49. Institucije su suglasne da je potrebno uvođenje mehanizama sufinanciranja kako bi se ojačao učinak financijske poluge koji ima proračun Europske unije, povećanjem poticaja za financiranje.

One su suglasne poticati razvoj odgovarajućih višegodišnjih financijskih instrumenata koji djeluju kao katalizatori za javne i privatne ulagače.

Pri predstavljanju prednacrtu proračuna, Komisija izvješćuje proračunsko tijelo o aktivnostima koje financira Europska investicijska banka, Europski investicijski fond i Europska banka za obnovu i razvoj, u svrhu potpore istraživanja i razvoja, transeuropskih mreža te malih i srednjih poduzeća.

Sastavljeno u Strasbourgu 17. svibnja 2006.

Za Europski parlament
Predsjednik
J. BORRELL FONTELLES

Za Vijeće
Predsjednik
W. SCHÜSSEL

Za Komisiju
D. GRYBAUSKAITĖ
Član Komisije

PRILOG I.

Financijski okvir 2007.-2013.

(milijun eura - cijene iz 2004.)

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	Ukupno 2007.-2013.
1. Održivi rast	51 267	52 415	53 616	54 294	55 368	56 876	58 303	382 139
1.a Konkurentnost za rast i zapošljavanje	8 404	9 097	9 754	10 434	11 295	12 153	12 961	74 098
1.b Kohezija za rast i zapošljavanje	42 863	43 318	43 862	43 860	44 073	44 723	45 342	308 041
2. Zaštita i upravljanje prirodnim resursima	54 985	54 322	53 666	53 035	52 400	51 775	51 161	371 344
od čega: rashodi vezani uz tržište i izravna plaćanja	43 120	42 697	42 279	41 864	41 453	41 047	40 645	293 105
3. Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	1 199	1 258	1 380	1 503	1 645	1 797	1 988	10 770
3.a Sloboda, sigurnost i pravda	600	690	790	910	1 050	1 200	1 390	6 630
3.b Građanstvo	599	568	590	593	595	579	598	4 140
4. EU kao globalni sudionik	6 199	6 469	6 739	7 009	7 339	7 679	8 029	49 463
5. Uprava ⁽¹⁾	6 633	6 818	6 973	7 111	7 255	7 400	7 610	49 800
6. Naknade	419	191	190					800
Ukupna odobrena sredstva za preuzimanje obveza	120 702	121 473	122 564	122 952	124 007	125 527	127 091	864 316
kao postotak BND-a	1,10 %	1,08 %	1,07 %	1,04 %	1,03 %	1,02 %	1,01 %	1,048 %
Ukupna odobrena sredstva za plaćanja	116 650	119 620	111 990	118 280	115 860	119 410	118 970	820 780
kao postotak BND-a	1,06 %	1,06 %	0,97 %	1,00 %	0,96 %	0,97 %	0,94 %	1,00 %
Raspoloživa razlika	0,18 %	0,18 %	0,27 %	0,24 %	0,28 %	0,27 %	0,30 %	0,24 %
Gornja granica vlastitih sredstava kao postotak BND-a	1,24 %	1,24 %	1,24 %	1,24 %	1,24 %	1,24 %	1,24 %	1,24 %

⁽¹⁾ Rashodi za mirovine, uključeni u gornju granicu za ovaj naslov izračunavaju se umanjeno za doprinose za osoblje prema relevantnom sustavu, unutar ograničenja od 500 milijuna eura prema cijenama iz 2004. za razdoblje 2007.-2013.

PRILOG II.

Međuinstitucionalna suradnja u proračunskom sektoru

- A. Nakon tehničke prilagodbe financijskog okvira za predstojeću financijsku godinu, uzimajući u obzir godišnju političku strategiju koju je predstavila Komisija, te prije njezine konačne odluke o prednacrtu proračuna, saziva se trijalog u svrhu rasprave o mogućim prioritetima za proračun za predmetnu godinu. Dužna pažnja posvećuje se ovlastima institucija, kao i predviđenom razvoju potreba za nadolazeću financijsku godinu i za sljedeće godine koje su obuhvaćene financijskim okvirom. Također se uzimaju u obzir novi činitelji koji su se pojavili nakon uspostave početnog financijskog okvira, a koji bi mogli imati značajne i trajne financijske učinke na proračun Europske unije.
- B. U odnosu na obvezne rashode, pri predlaganju prednacrtu proračuna, Komisija utvrđuje:
- (a) odobrena sredstva povezana s novim ili planiranim zakonodavstvom;
 - (b) odobrena sredstva koja proizlaze iz primjene važećeg zakonodavstva u vrijeme kada je donesen prethodni proračun.

Komisija pažljivo procjenjuje financijske posljedice obveza Komisije, koje se temelje na pravilima. Ako je to potrebno, Komisija dopunjuje svoje procjene tijekom proračunskog postupka. Ona dostavlja proračunskom tijelu sve zahtijevane utemeljene razloge.

Ako to smatra potrebnim, Komisija može dostaviti dvjema granama proračunskog tijela *ad hoc* pismo izmjena, u svrhu ažuriranja brojki koje su bile osnova za procjenu poljoprivrednih rashoda u prednacrtu proračuna, i/ili ispravljanja iznosa, na temelju najnovijih raspoloživih podataka vezanih za važeće sporazume o ribarstvu na dan 1. siječnja predmetne financijske godine, te njihovog razvrstavanja na odobrena sredstva uključena u stavke poslovanja za međunarodne sporazume o ribarstvu i proračunska sredstva uključena u pričuve.

Pismo izmjena mora biti dostavljeno proračunskom tijelu prije kraja listopada.

Ako je dostavljen Vijeću manje od mjesec dana prije prvog čitanja u Europskom parlamentu, Vijeće po pravilu razmatra *ad hoc* pism izmjena pri drugom čitanju nacta proračuna.

Zbog toga, prije drugog čitanja proračuna u Vijeću, dvije grane proračunskog tijela pokušavaju ispuniti uvjete potrebne za donošenje pisma izmjena u jednom čitanju od strane svake od predmetnih institucija.

- C. 1. Postupak mirenja utvrđuje se za sve rashode.
2. Svrha postupka mirenja jest:
- (a) nastaviti raspravu o općem kretanju rashoda, te, u tom okviru, o općim karakteristikama proračuna za predstojeću godinu, u svjetlu prednacrtu proračuna Komisije;
 - (b) osigurati dogovor između dvije grane proračunskog tijela o:
 - odobrenim sredstvima, iz točaka (a) i (b) dijela B, uključujući ona predložena u *ad hoc* pismu izmjena, koje se odnose na taj dio,
 - iznosima koje treba uključiti u proračun za neobvezne rashode, u skladu s točkom 40. ovog Sporazuma, te
 - posebno o pitanjima u vezi kojih se na taj postupak upućuje u ovom Sporazumu.
3. Postupak započinje trijalogom koji se saziva pravovremeno, kako bi se omogućilo institucijama da postignu dogovor najkasnije do datuma koji je odredilo Vijeće za donošenje svojeg nacrtu proračuna.
- Rezultati trijaloga usklađuju se u postupku mirenja između Vijeća i delegacije Europskog parlamenta, uz sudjelovanje Komisije.
- Ako na trijalogu nije drukčije odlučeno, mirenje se održava na tradicionalnom sastanku između istih sudionika na datum koji određuje Vijeće za donošenje prijedloga proračuna.
4. Prema potrebi, novi trijalog može se održati prije prvog čitanja u Europskom parlamentu na pisani prijedlog Komisije ili na pisani zahtjev predsjednika Odbora za proračune Europskog parlamenta ili predsjednika Vijeća (Proračuni). O odluci o održavanju trijaloga dogovaraju se institucije nakon donošenja nacrtu proračuna Vijeća, te prije glasanja o izmjeni u prvom čitanju u Odboru za proračune Europskog parlamenta.

5. Institucije nastavljaju s postupkom mirenja nakon prvog čitanja proračuna svake od dvije grane proračunskog tijela, kako bi se postigao dogovor o obveznim i neobveznim rashodima, te, posebno, kako bi se raspravilo o *ad hoc* pismu izmjena iz dijela B.

Trijalog se održava u tu svrhu nakon prvog čitanja u Europskom parlamentu.

O rezultatima trijaloga raspravlja se na drugom sastanku mirenja, koji se treba održati na dan drugog čitanja u Vijeću.

Ako je to potrebno, institucije nastavljaju svoju raspravu o neobveznim rashodima nakon drugog čitanja u Vijeću.

6. Na tim sastancima trijaloga, delegacije institucija predvodi predsjednik Vijeća (Proračuni), predsjednik Odbora za proračune Europskog parlamenta, te član Komisije odgovoran za proračun.
 7. Svaka grana proračunskog tijela poduzima sve potrebne mjere kako bi se osiguralo poštovanje rezultata postignutih u postupku mirenja tijekom cijelog proračunskog postupka.
- D. Kako bi Komisija bila u mogućnosti pravovremeno procijeniti provedivost izmjena koje je predvidjelo proračunsko tijelo, a kojima se stvaraju nova priprema djelovanja/pilot projekti ili se produljuju postojeći, obje grane proračunskog tijela obavješćuju Komisiju do sredine lipnja o svojim namjerama u tom pogledu, tako da se prva rasprava može održati već na sastanku mirenja pri prvom čitanju u Vijeću. Također se primjenjuju sljedeće mjere postupka mirenja iz dijela C, kao i odredbe o provedivosti, iz točke 36. ovog Sporazuma.

Nadalje, institucije su suglasne ograničiti ukupni iznos odobrenih sredstava za pilot projekte na 40 milijuna eura u svakoj proračunskoj godini. One su također suglasne ograničiti ukupni iznos odobrenih sredstava za nova priprema djelovanja na 50 milijuna eura u svakoj proračunskoj godini, te na 100 milijuna eura, u odnosu na ukupni iznos odobrenih sredstava po kojima su preuzete obveze za priprema djelovanja.

PRILOG III.

Razvrstavanje rashoda

NASLOV 1.	Održivi rast	
1.A	Konkurentnost za rast i zapošljavanje	neobvezni rashod
1.B	Kohezija za rast i zapošljavanje	neobvezni rashod
NASLOV 2.	Zaštita i upravljanje prirodnim resursima	neobvezni rashod
	Osim:	
	— Rashodi zajedničke poljoprivredne politike vezani za tržišne mjere i izravne potpore, uključujući tržišne mjere za ribarstvo i sporazume o ribarstvu sklopljene s trećim stranama	obvezni rashod
NASLOV 3.	Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	neobvezni rashod
3.A	Sloboda, sigurnost i pravda	neobvezni rashod
3.B	Građanstvo	neobvezni rashod
NASLOV 4.	EU kao globalni sudionik	neobvezni rashod
	Osim:	
	— Rashodi koji proizlaze iz međunarodnih sporazuma koje je Europska unija sklopila s trećim stranama	obvezni rashod
	— Doprinosi međunarodnim organizacijama ili institucijama	obvezni rashod
	— Doprinosi za rezerviranja jamstvenog fonda	obvezni rashod
NASLOV 5.	Uprava	neobvezni rashod
	Osim:	
	— Mirovine i otpremnine	obvezni rashod
	— Naknade i razni doprinosi nakon prestanka službe	obvezni rashod
	— Pravni troškovi	obvezni rashod
	— Naknade štete	obvezni rashod
NASLOV 6.	Naknade	obvezni rashod

PRILOG IV.

Financiranje rashoda koji proizlaze iz sporazuma o ribarstvu

A. Rashodi koji se odnose na sporazume o ribarstvu financiraju se iz dviju stavki koje se odnose na područje politike ribarstva (upućivanjem na nomenklaturu proračuna koji se temelji na aktivnostima):

- (a) međunarodni sporazumi o ribarstvu (11 03 01);
- (b) doprinosi međunarodnim organizacijama (11 03 02).

Svi iznosi koji se odnose na važeće sporazume i protokole na dan 1. siječnja predmetne godine, unose se u naslov 11 03 01. Iznosi koji se odnose na sve nove ili obnovljive sporazume koji stupaju na snagu nakon 1. siječnja predmetne godine raspoređuju se u naslov 40 02 41 02 – Pričuve/Diferencirana odobrena sredstva (obvezni rashodi).

B. U postupku mirenja, iz Priloga II. dijela C, Europski parlament i Vijeće nastoje postići dogovor o iznosu kojeg je potrebno uključiti u proračunske naslove i u pričuvu, na temelju prijedloga Komisije.

C. Komisija se obvezuje redovno obavješćivati Europski parlament o pripremama i tijeku pregovora, kao i o posljedicama za proračun.

Tijekom zakonodavnog postupka koji se odnosi na sporazume o ribarstvu, institucije se obvezuju poduzeti sve mjere kako bi osigurale da se svi postupci provedu što je brže moguće.

Ako se pokaže da su odobrena sredstva vezana uz sporazume o ribarstvu (uključujući pričuve) nedostatna, Komisija dostavlja proračunskom tijelu potrebne podatke za razmjenu stajališta u obliku trijaloga, po mogućnosti pojednostavljenog, o uzrocima takve situacije te o mjerama koje je moguće donijeti u skladu s uobičajenim postupcima. Prema potrebi, Komisija predlaže odgovarajuće mjere.

Komisija svako tromjesečje dostavlja proračunskom tijelu detaljne podatke o provedbi važećih sporazuma, te financijska predviđanja za preostali dio godine.

IZJAVE

1. IZJAVA KOMISIJE O OCJENI DJELOVANJA MEĐUINSTITUCIONALNOG SPORAZUMA

U vezi s točkom 7. Međuinstitucionalnog sporazuma, Komisija sastavlja izvješće o djelovanju Međuinstitucionalnog sporazuma do kraja 2009., uz koje prema potrebi prilaže odgovarajuće prijedloge.

2. IZJAVA O TOČKI 27. MEĐUINSTITUCIONALNOG SPORAZUMA

U okviru godišnjeg proračunskog postupka, Komisija izvješćuje proračunsko tijelo o iznosu raspoloživom za instrument fleksibilnosti iz točke 27. Međuinstitucionalnog sporazuma.

Za svaku odluku o aktiviranju instrumenta fleksibilnosti za iznos koji premašuje 200 milijuna eura potrebna je odluka o prijenosu.

3. IZJAVA O REVIZIJI FINANCIJSKOG OKVIRA

1. U skladu sa zaključcima Europskog vijeća, Komisija je pozvana da izvrši cjelovitu i opsežnu reviziju koja obuhvaća sve vidove potrošnje EU-a, uključujući Zajedničku poljoprivrednu politiku, te izvore, uključujući rabat Ujedinjene Kraljevine te da o tom sačini izvješće u godini 2008./2009. Reviziju bi trebala pratiti procjena djelovanja Međuinstitucionalnog sporazuma. Europski parlament uključuje se u reviziju u svim fazama postupka na temelju sljedećih odredbi:

- tijekom faze pregleda, nakon što Komisija izloži reviziju, potrebno je osigurati održavanje odgovarajućih rasprava s Europskim parlamentom, na temelju uobičajenog političkog dijaloga između institucija, te uzimanje u obzir stajališta Europskog parlamenta,
- u skladu sa svojim zaključcima iz prosinca 2005., Europsko vijeće „može donijeti odluke o svim pitanjima koja su obuhvaćena revizijom”. Europski parlament sudjeluje u svim formalnim popratnim aktivnostima, u skladu s odgovarajućim odredbama te u potpunosti poštujući njegova utvrđena prava.

2. Komisija se obvezuje da se pri analizi situacije koja je dio postupka savjetovanja i razmatranja na temelju kojeg se utvrđuje revizija, uzima u obzir detaljna razmjena mišljenja s Europskim parlamentom. Isto tako, Komisija uzima u obzir namjeru Europskog parlamenta da sazove konferenciju koja uključuje Europski parlament i nacionalne parlamente, na kojoj bi se preispitao sustav vlastitih sredstava. Komisija razmatra rezultate svake takve konferencije, kao doprinos u okviru postupka savjetovanja. Razumljivo je da je za prijedloge Komisije u cijelosti odgovorna ona sama.

4. IZJAVA O DEMOKRATSKOJ KONTROLI I USKLAĐENOSTI VANJSKIH DJELOVANJA

Europski parlament, Vijeće i Komisija svjesni su potrebe za racionalizacijom različitih instrumenata vanjskog djelovanja. Oni su suglasni da racionalizacija instrumenata, iako poboljšava usklađenost i adekvatnost djelovanja Europske unije, ne bi smjela utjecati na ovlasti ni zakonodavnog tijela – u njegovom političkom nadzoru strateških odluka – ni proračunskog tijela. Tekst odgovarajućih propisa trebao bi odražavati ta načela i prema potrebi uključivati potrebni sadržaj politike, kao i okvirno razvrstavanje sredstava, te, prema potrebi, klauzulu o reviziji čiji je cilj evaluacija provedbe propisa nakon najkasnije tri godine.

Prema temeljnim zakonodavnim aktima, donesenima u okviru postupka suodlučivanja, Komisija sustavno izvješćuje i savjetuje se s Europskim parlamentom i Vijećem, tako da im dostavlja prijedloge državnih, regionalnih i tematskih strateških dokumenata.

Ako Vijeće odluči o prelasku potencijalnih kandidata na prepristupni status tijekom razdoblja iz Međuinstitucionalnog sporazuma, Komisija revidira indikativni višegodišnji okvir, te o tomu izvješćuje Europski parlament i Vijeće, u skladu s člankom 4. Uredbe o uspostavi Instrumenta za prepristupnu pomoć (IPA), kako bi se uzeli u obzir zahtjevi za rashodima koji proizlaze iz takvog prelaska.

Komisija u prednacrtu proračuna predviđa nomenklaturu koja osigurava ovlasti proračunskog tijela za vanjska djelovanja.

5. IZJAVA KOMISIJE O DEMOKRATSKOJ KONTROLI I USKLAĐENOSTI VANJSKIH DJELOVANJA

Komisija se obvezuje uspostaviti redovan dijalog s Europskim parlamentom o sadržaju prijedloga državnih, regionalnih i tematskih strateških dokumenata, te uzeti u obzir stajalište Europskog parlamenta pri provedbi strategija.

Taj dijalog uključuje raspravu o prelasku potencijalnih kandidata na pretpriступni status tijekom razdoblja iz Međuinstitucionalnog sporazuma.

6. IZJAVA O REVIZIJI FINACIJSKE UREDBE

U okviru revizije Financijske uredbe, institucije se obvezuju poboljšati izvršenje proračuna i povećati transparentnost i korist od financiranja Zajednice za građane, ne dovodeći u pitanje napredak ostvaren u 2002. godini, preinačenjem Financijske uredbe. Tijekom posljednje faze pregovora o reviziji Financijske uredbe i njezinim provedbenim propisima, one će što je više moguće također nastojati postići pravu ravnotežu između zaštite financijskih interesa, načela proporcionalnosti administrativnih troškova i korisniku pristupačnih postupaka.

Revizija Financijske uredbe provodi se na temelju izmijenjenog prijedloga Komisije, u skladu s postupkom mirenja, koji je utvrđen Zajedničkom deklaracijom Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije od 4. ožujka 1975., u duhu koji je omogućio postizanje sporazuma u 2002. Institucije također teže bliskoj i konstruktivnoj međuinstitucionalnoj suradnji za brzo donošenje provedbenih pravila, kako bi se pojednostavili postupci financiranja, istodobno osiguravajući visoku razinu zaštite financijskih interesa Zajednice.

Europski parlament i Vijeće čvrsto se obvezuju završiti pregovore o Financijskoj uredbi tako da omoguće njezino stupanje na snagu, ako je to moguće, 1. siječnja 2007.

7. IZJAVA KOMISIJE O REVIZIJI FINACIJSKE UREDBE

U okviru revizije Financijske uredbe, Komisija se obvezuje:

- obavijestiti Europski parlament i Vijeće ako u prijedlogu pravnog akta smatra da je potrebno odstupiti od odredbi Financijske uredbe, te navesti posebne razloge za to,
- osigurati provedbu redovite procjene zakonodavnog učinka, uzimajući u obzir načela supsidijarnosti i proporcionalnosti za važne zakonodavne prijedloge i sve njihove značajne izmjene.

8. IZJAVA O NOVIM FINACIJSKIM INSTRUMENTIMA

Europski parlament i Vijeće pozivaju Komisiju i Europsku investicijsku banku (EIB) da, svaka u okviru svojih nadležnosti, sastavi prijedloge:

- u skladu sa zaključcima Europskog vijeća iz prosinca 2005., za povećanje kapaciteta EIB-a za zajmove i jamstva za istraživanje i razvoj do 10 milijardi eura, u razdoblju 2007.-2013., uz doprinos EIB-a do 1 milijardu eura iz pričuva za financiranje na temelju raspodjele rizika,
- za jačanje instrumenata za transeuropske mreže (TEN) te mala i srednja poduzeća, do približnog iznosa zajmova i jamstva od 20 milijardi eura, odnosno 30 milijardi eura, uz doprinos EIB-a do 0,5 milijardi eura iz pričuva (transeuropske mreže), odnosno, do 1 milijardu eura (Konkurentnost i inovacije).

9. IZJAVA EUROPSKOGA PARLAMENTA O DOBROVOLJNOJ MODULACIJI

Europski parlament je upoznat sa zaključcima Europskog vijeća iz prosinca 2005., koji se odnose na dobrovoljnu modulaciju iz rashoda povezanih s tržištem i izravnih plaćanja Zajedničke poljoprivredne politike u ruralni razvoj do najviše 20 %, kao i na smanjenje rashoda povezanih s tržištem. Kada budu određeni načini ove modulacije u odgovarajućim zakonodavnim aktima, Europski parlament procjenjuje izvedivost tih odredbi s obzirom na načela EU-a, kao što su pravila tržišnog natjecanja i druga; Europski parlament trenutačno još nije izrazio svoje stajalište o rezultatu tog postupka. On smatra da bi bilo korisno ocijeniti pitanje sufinanciranja poljoprivrede u kontekstu revizije za 2008.-2009.

10. IZJAVA KOMISIJE O DOBROVOLJNOJ MODULACIJI

Komisija je upoznata s točkom 62. zaključaka Europskoga vijeća iz prosinca 2005., prema kojima države članice mogu prenijeti dodatne iznose iz rashoda povezanih s tržištem i izravnih plaćanja Zajedničke poljoprivredne politike u ruralni razvoj do najviše 20 % iznosa koji će dobiti od rashoda povezanih s tržištem i izravnih plaćanja.

Pri utvrđivanju načina modulacije u odgovarajućim pravnim aktima, Komisija nastoji omogućiti dobrovoljnu modulaciju, istodobno pokušavajući osigurati da taj mehanizam što je moguće vjernije odražava temeljna pravila koja uređuju politiku ruralnog razvoja.

11. IZJAVA EUROPSKOGA PARLAMENTA O NATURI 2000

Europski parlament izražava svoju zabrinutost u odnosu na zaključke Europskog vijeća iz prosinca 2005., koji se odnose na smanjenje rashoda povezanih s tržištem i izravnih plaćanja u okviru Zajedničke poljoprivredne politike, te posljedica prethodno navedenog na sufinanciranje Zajednice mreže Natura 2000. On poziva Komisiju da ocijeni posljedice tih odredaba prije donošenja novih prijedloga. Parlament smatra da bi trebalo dati odgovarajuću prednost uključivanju mreže Natura 2000 u strukturne fondove i ruralni razvoj. Kao dio zakonodavnog tijela, on trenutačno još nije izrazio svoje stajalište o rezultatu tog postupka.

12. IZJAVA EUROPSKOGA PARLAMENTA O PRIVATNOM SUFINANCIRANJU I PDV-U ZA KOHEZIJU ZA RAST I ZAPOŠLJAVANJE

Europski parlament upoznat je sa zaključcima Europskoga vijeća iz prosinca 2005. o prijelaznoj primjeni pravila o automatskom opozivu N + 3; Europski parlament poziva Komisiju da, kad utvrđuje u odgovarajućim pravnim aktima načine primjene ovog pravila, osigura zajednička pravila za privatno sufinanciranje i PDV za koheziju za rast i zapošljavanje.

13. IZJAVA EUROPSKOGA PARLAMENTA O FINANCIRANJU PODRUČJA SLOBODE, SIGURNOSTI I PRAVDE

Europski parlament smatra da bi Komisija prilikom predstavljanja prijedloga prednacrtu proračuna trebala pažljivo procijeniti planirane aktivnosti za slobodu, sigurnost i pravdu, te da bi se o financiranju tih aktivnosti trebalo raspravljati u okviru postupaka iz Priloga II. Međuinstitucionalnom sporazumu.

12007P

14.12.2007.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

C 303/1

POVELJA EUROPSKE UNIJE O TEMELJNIM PRAVIMA

(2007/C 303/01)

Europski parlament, Vijeće i Komisija svečano proglašavaju sljedeći tekst kao Povelju Europske unije o temeljnim pravima.

POVELJA EUROPSKE UNIJE O TEMELJNIM PRAVIMA

Preambula

Narodi Europe, stvarajući sve tješnje povezanu uniju među sobom, odlučni su dijeliti miroljubivu budućnost utemeljenu na zajedničkim vrijednostima.

Svjesna svojeg duhovnog i moralnog nasljeđa, Unija se temelji na nedjeljivim, univerzalnim vrijednostima ljudskog dostojanstva, slobode, jednakosti i solidarnosti; ona se temelji na načelima demokracije i vladavine prava. Ona pojedinca postavlja u središte svojeg djelovanja uspostavom građanstva Unije i stvaranjem područja slobode, sigurnosti i pravde.

Unija doprinosi očuvanju i razvoju tih zajedničkih vrijednosti uz poštovanje raznolikosti kultura i tradicija naroda Europe, kao i nacionalnih identiteta država članica i organizacije njihovih tijela javne vlasti na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini; ona nastoji promicati uravnoteženi i održivi razvoj i osigurava slobodno kretanje osoba, usluga, robe i kapitala te slobodu poslovnog nastana.

U tu svrhu nužno je ojačati zaštitu temeljnih prava u svjetlu promjena u društvu, društvenog napretka te znanstvenog i tehnološkog razvoja, tako da budu vidljivija u Povelji.

Ova Povelja potvrđuje, uz dužno poštovanje nadležnosti i zadataka Unije te načela supsidijarnosti, prava koja proizlaze osobito iz ustavnih tradicija i međunarodnih obveza zajedničkih državama članicama, iz Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, iz socijalnih povelja koje su usvojile Unija i Vijeće Europe te iz prakse Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava. U tom će kontekstu sudovi Unije i država članica Povelju tumačiti uzimajući u obzir objašnjenja pripremljena pod vodstvom predsjedništva Konvencije koje je sastavilo Povelju i ažurirana pod odgovornošću predsjedništva Europske konvencije.

Uživanje ovih prava podrazumijeva odgovornosti i dužnosti prema drugim osobama, ljudskoj zajednici i budućim naraštajima.

Unija stoga priznaje prava, slobode i načela koja slijede.

GLAVA I.

DOSTOJANSTVO

Članak 1.

Ljudsko dostojanstvo

Ljudsko dostojanstvo je nepovredivo. Ono se mora poštovati i štiti.

Članak 2.

Pravo na život

1. Svatko ima pravo na život.
2. Nitko ne smije biti osuđen na smrtnu kaznu ili biti pogubljen.

Članak 3.

Pravo na integritet osobe

1. Svatko ima pravo na poštovanje tjelesnog i duhovnog integriteta.
2. U području medicine i biologije osobito se mora poštovati sljedeće:
 - (a) slobodni pristanak osobe o kojoj je riječ, na temelju njezine obaviještenosti i u skladu s postupcima utvrđenima zakonom;
 - (b) zabrana eugeničkih postupaka, osobito onih čiji je cilj odabiranje među ljudima;
 - (c) zabrana korištenja ljudskog tijela i njegovih dijelova kao izvora financijske koristi;
 - (d) zabrana reproduktivnog kloniranja ljudskih bića.

Članak 4.

Zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne

Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.

Članak 5.

Zabrana ropstva i prisilnog rada

1. Nikoga se ne smije držati u ropstvu ili ropstvu sličnom odnosu.
2. Nikoga se ne smije siliti na prisilan ili obvezatan rad.
3. Zabranjeno je trgovanje ljudima.

GLAVA II.

SLOBODE

Članak 6.

Pravo na slobodu i sigurnost

Svatko ima pravo na slobodu i osobnu sigurnost.

Članak 7.

Poštovanje privatnog i obiteljskog života

Svatko ima pravo na poštovanje svojeg privatnog i obiteljskog života, doma i komuniciranja.

Članak 8.

Zaštita osobnih podataka

1. Svatko ima pravo na zaštitu osobnih podataka koji se na njega ili nju odnose.
2. Takvi podaci moraju se obrađivati pošteno, u utvrđene svrhe i na temelju suglasnosti osobe o kojoj je riječ, ili na nekoj drugoj legitimnoj osnovi utvrđenoj zakonom. Svatko ima pravo na pristup prikupljenim podacima koji se na njega ili nju odnose i pravo na njihovo ispravljanje.
3. Poštovanje tih pravila podliježe nadzoru neovisnog tijela.

Članak 9.

Pravo na stupanje u brak i pravo na osnivanje obitelji

Pravo na stupanje u brak i pravo na osnivanje obitelji jamče se u skladu s nacionalnim zakonima koji uređuju ostvarivanje tih prava.

Članak 10.

Sloboda mišljenja, savjesti i vjeroispovijedi

1. Svatko ima pravo na slobodu mišljenja, savjesti i vjeroispovijedi. To pravo uključuje slobodu promjene vjeroispovijedi ili uvjerenja te slobodu, pojedinačno ili u zajednici s drugima, javno ili privatno, iskazivanja vjeroispovijedi ili uvjerenja bogoslužjem, poučavanjem, praksom i obredima.
2. Priznaje se pravo na prigovor savjesti, u skladu s nacionalnim zakonima koji uređuju ostvarivanje tog prava.

*Članak 11.***Sloboda izražavanja i informiranja**

1. Svatko ima pravo na slobodu izražavanja. To pravo uključuje slobodu mišljenja te primanja i širenja informacija i ideja bez miješanja tijela javne vlasti i bez obzira na granice.
2. Poštuju se sloboda i pluralizam medija.

*Članak 12.***Sloboda okupljanja i udruživanja**

1. Svatko ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja na svim razinama, osobito kad je riječ o političkim, sindikalnim i građanskim pitanjima, što podrazumijeva i pravo svakoga na osnivanje sindikata i pristupanje njima radi zaštite svojih interesa.
2. Političke stranke na razini Unije doprinose izražavanju političke volje građana Unije.

*Članak 13.***Sloboda umjetnosti i znanosti**

Umjetnost i znanstveno istraživanje slobodni su. Poštuje se akademska sloboda.

*Članak 14.***Pravo na obrazovanje**

1. Svatko ima pravo na obrazovanje i na pristup strukovnom i trajnom osposobljavanju.
2. To pravo uključuje mogućnost besplatnog obveznog školovanja.
3. Sloboda osnivanja obrazovnih ustanova, uz poštovanje demokratskih načela, te pravo roditelja da svojoj djeci osiguraju obrazovanje i poučavanje u skladu sa svojim vjerskim, filozofskim i pedagoškim uvjerenjima, poštuju se u skladu s nacionalnim zakonima koji uređuju ostvarivanje takve slobode i prava.

*Članak 15.***Sloboda izbora zanimanja i pravo na rad**

1. Svatko ima pravo na rad i na obavljanje slobodno izabranog ili prihvaćenog zanimanja.
2. Svaki građanin Unije može slobodno tražiti zaposlenje, raditi i ostvarivati pravo na poslovni nastan i pružanje usluga u svakoj državi članici.
3. Državljeni trećih zemalja kojima je dopušten rad na državnim područjima država članica imaju pravo na radne uvjete jednake onima koje imaju građani Unije.

*Članak 16.***Sloboda poduzetništva**

Sloboda poduzetništva priznaje se u skladu s pravom Unije te nacionalnim zakonodavstvima i praksom.

*Članak 17.***Pravo na vlasništvo**

1. Svatko ima pravo na vlasništvo nad svojom na zakonit način stečenom imovinom, koristiti je, njome raspolagati i ostaviti je u nasljedstvo. Vlasništvo nikome ne može biti oduzeto, osim u javnom interesu u slučajevima i pod uvjetima koje propisuje zakon, ako se pravodobno isplati pravična naknada za gubitak vlasništva. Uživavanje prava vlasništva može biti uređeno zakonom u mjeri u kojoj je to potrebno radi općeg interesa.

2. Intelektualno vlasništvo zaštićeno je.

*Članak 18.***Pravo na azil**

TZajamčeno je pravo na azil, uz poštovanje pravila iz Ženevske konvencije od 28. srpnja 1951. i Protokola od 31. siječnja 1967. o statusu izbjeglica te u skladu s Ugovorom o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu „Ugovori”).

*Članak 19.***Zaštita u slučaju udaljavanja, protjerivanja ili izručenja**

1. Zabranjeno je kolektivno protjerivanje.

2. Nitko ne smije biti udaljen, protjeran ili izručen u državu u kojoj postoji ozbiljna opasnost da bude podvrgnut smrtnoj kazni, mučenju ili drugom nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.

GLAVA III.

JEDNAKOST*Članak 20.***Jednakost pred zakonom**

Svi su pred zakonom jednaki.

*Članak 21.***Nediskriminacija**

1. Zabranjuje se svaka diskriminacija na bilo kojoj osnovi kao što je spol, rasa, boja kože, etničko ili socijalno podrijetlo, genetske osobine, jezik, religija ili uvjerenje, političko ili bilo kakvo drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, invaliditet, dob ili spolna orijentacija.
2. Unutar područja primjene Ugovorâ i ne dovodeći u pitanje bilo koju njihovu posebnu odredbu, zabranjena je svaka diskriminacija na temelju državljanstva.

*Članak 22.***Kulturna, vjerska i jezična raznolikost**

Unija poštuje kulturnu, vjersku i jezičnu raznolikost.

*Članak 23.***Ravnopravnost žena i muškaraca**

Ravnopravnost žena i muškaraca mora biti osigurana u svim područjima, uključujući zapošljavanje, rad i plaću.

Načelo ravnopravnosti ne sprječava zadržavanje ili usvajanje mjera kojima se predviđaju posebne pogodnosti u korist nedovoljno zastupljenog spola.

*Članak 24.***Prava djeteta**

1. Djeca imaju pravo na zaštitu i brigu koja je potrebna za njihovu dobrobit. Ona mogu slobodno izražavati svoje mišljenje. Njihovo se mišljenje uzima u obzir u pitanjima koja se na njih odnose, u skladu s njihovom dobi i zrelosti.
2. U svakom djelovanju koje se odnosi na djecu, bez obzira na to provode li ga tijela javne vlasti ili privatne institucije, primarni cilj mora biti zaštita interesa djeteta.
3. Svako dijete ima pravo na održavanje redovitog osobnog odnosa i izravan kontakt s oba roditelja, osim ako je to u suprotnosti s njegovim interesima.

*Članak 25.***Prava starijih osoba**

Unija priznaje i poštuje prava starijih osoba na dostojan život i neovisnost te na sudjelovanje u društvenom i kulturnom životu.

*Članak 26.***Integracija osoba s invaliditetom**

Unija priznaje i poštuje prava osoba s invaliditetom na mjere čiji je cilj osiguravanje njihove neovisnosti, društvene i profesionalne uključenosti te njihovo sudjelovanje u životu zajednice.

GLAVA IV.

SOLIDARNOST*Članak 27.***Pravo radnika na informiranje i savjetovanje u poduzeću**

Radnicima ili njihovim predstavnicima moraju biti, na odgovarajućim razinama, osigurana prava na pravodobno informiranje i savjetovanje u slučajevima i pod uvjetima predviđenima pravom Unije te nacionalnim zakonodavstvima i praksom.

*Članak 28.***Pravo na kolektivno pregovaranje i djelovanje**

Radnici i poslodavci ili njihove organizacije imaju, u skladu s pravom Unije te nacionalnim zakonodavstvima i praksom, pravo na pregovaranje i sklapanje kolektivnih ugovora na odgovarajućim razinama i, u slučaju sukoba interesa, pravo na poduzimanje kolektivnog djelovanja za obranu svojih interesa, uključujući i štrajk.

*Članak 29.***Pravo na pristup službama za posredovanje pri zapošljavanju**

Svatko ima pravo na besplatni pristup službama za posredovanje pri zapošljavanju.

*Članak 30.***Zaštita u slučaju neopravdanog otkaza**

Svaki radnik ima pravo na zaštitu od neopravdanog otkaza u skladu s pravom Unije te nacionalnim zakonodavstvima i praksom.

*Članak 31.***Pošteni i pravični radni uvjeti**

1. Svaki radnik ima pravo na radne uvjete kojima se čuvaju njegovo zdravlje, sigurnost i dostojanstvo.
2. Svaki radnik ima pravo na ograničenje najduljeg radnog vremena, na dnevni i tjedni odmor te na plaćeni godišnji odmor.

*Članak 32.***Zabrana rada djece i zaštita mladih pri radu**

Zabranjeno je zapošljavanje djece. Najniža dob za zapošljavanje ne smije biti niža od najniže dobi pri završetku obveznog školovanja, ne dovodeći u pitanje pravila koja su pogodnija za mlade i osim u slučajevima ograničenih odstupanja.

Mlade osobe primljene na posao moraju imati radne uvjete prilagođene svojoj dobi i moraju biti zaštićene od gospodarskog izrabljivanja ili od bilo kakve vrste rada koja bi mogla ugroziti njihovu sigurnost, zdravlje ili psihički, duhovni, moralni ili društveni razvoj ili bi mogla ugroziti njihovo obrazovanje.

*Članak 33.***Obiteljski i profesionalni život**

1. Obitelj uživa pravnu, gospodarsku i socijalnu zaštitu.
2. Kako bi se uskladio obiteljski i profesionalni život, svatko ima pravo na zaštitu od otkaza zbog razloga povezanog s materinstvom te pravo na plaćeni roditeljski dopust i roditeljski dopust po rođenju ili posvojenju djeteta.

*Članak 34.***Socijalna sigurnost i socijalna pomoć**

1. Unija priznaje i poštuje pravo na pristup pravima iz socijalne sigurnosti i socijalnim službama koje pružaju zaštitu u slučajevima poput materinstva, bolesti, nesreća pri radu, ovisnosti ili starosti te u slučaju gubitka posla, u skladu s pravilima utvrđenima pravom Unije te nacionalnim zakonodavstvima i praksom.
2. Svatko tko zakonito boravi i tko zakonito mijenja boravište u Europskoj uniji ovlašten je na prava iz socijalne sigurnosti i socijalne povlastice u skladu s pravom Unije te nacionalnim zakonodavstvima i praksom.
3. S ciljem borbe protiv socijalne isključenosti i siromaštva Unija priznaje i poštuje pravo na socijalnu pomoć i pomoć u vezi sa stanovanjem kako bi se osigurao dostojan život svima koji nemaju dovoljno sredstava, u skladu s pravilima utvrđenima pravom Unije te nacionalnim zakonodavstvima i praksom.

*Članak 35.***Zdravstvena zaštita**

Svatko ima pravo na pristup preventivnoj zdravstvenoj zaštiti i pravo na liječenje pod uvjetima utvrđenima nacionalnim zakonodavstvima i praksom. Pri utvrđivanju i provedbi svih politika i aktivnosti Unije osigurava se visok stupanj zaštite zdravlja ljudi.

Članak 36.

Pristup službama od općeg gospodarskog interesa

Radi promicanja socijalne i teritorijalne kohezije Unije, ona priznaje i poštuje pristup službama od općeg gospodarskog interesa kako je predviđeno nacionalnim zakonodavstvima i praksom te u skladu s Ugovorima.

Članak 37.

Zaštita okoliša

Visoka razina zaštite okoliša i poboljšavanje kvalitete okoliša moraju biti uključeni u politike Unije i osigurani u skladu s načelom održivog razvoja.

Članak 38.

Zaštita potrošača

Politike Unije osiguravaju visoku razinu zaštite potrošača.

GLAVA V.

PRAVA GRAĐANA

Članak 39.

Pravo glasovati i biti biran na izborima za Europski parlament

1. Svaki građanin Unije ima pravo glasovati i biti biran na izborima za Europski parlament u državi članici u kojoj ima boravište, pod istim uvjetima kao i državljani te države.
2. Članovi Europskog parlamenta biraju se slobodnim i tajnim glasovanjem na općim neposrednim izborima.

Članak 40.

Pravo glasovati i biti biran na lokalnim izborima

Svaki građanin Unije ima pravo glasovati i biti biran na lokalnim izborima u državi članici u kojoj ima boravište, pod istim uvjetima kao i državljani te države.

Članak 41.

Pravo na dobru upravu

1. Svatko ima pravo da institucije, tijela, uredi i agencije Unije njegove predmete obrađuju nepristrano, pravično i u razumnom roku.

2. To pravo uključuje:

- (a) pravo svake osobe na saslušanje prije poduzimanja bilo kakve pojedinačne mjere koja bi na nju mogla nepovoljno utjecati;
- (b) pravo svake osobe na pristup svojem spisu, uz poštovanje zakonitih interesa povjerljivosti te profesionalne i poslovne tajne;
- (c) obvezu uprave da obrazloži svoje odluke.

3. Svaka osoba ima pravo da joj Unija naknadi svaku štetu koju njezine institucije ili službenici prouzroče pri obavljanju svojih dužnosti, u skladu s općim načelima koja su zajednička pravima država članica.

4. Svaka se osoba može pisanim putem obratiti institucijama Unije na jednom od jezika Ugovorâ i mora dobiti odgovor na istom jeziku.

Članak 42.

Pravo pristupa dokumentima

Svaki građanin Unije i svaka fizička ili pravna osoba s boravištem ili sjedištem u nekoj državi članici ima pravo pristupa dokumentima institucija, tijela, ureda i agencija Unije neovisno o njihovu mediju.

Članak 43.

Europski ombudsman

Svaki građanin Unije i svaka fizička ili pravna osoba s boravištem ili sjedištem u nekoj državi članici ima pravo obratiti se Europskom ombudsmanu u vezi s nepravilnostima u djelovanju institucija, tijela, ureda ili agencija Unije, s iznimkom Suda Europske unije u izvršavanju njegovih pravosudnih ovlasti.

Članak 44.

Pravo na podnošenje peticije

Svaki građanin Unije i svaka fizička ili pravna osoba s boravištem ili sjedištem u nekoj državi članici ima pravo na podnošenje peticije Europskom parlamentu.

Članak 45.

Sloboda kretanja i boravka

1. Svaki građanin Unije ima pravo slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica.

2. Sloboda kretanja i boravka može se, u skladu s Ugovorima, dodijeliti državljanima trećih zemalja koji zakonito borave na državnom području neke države članice.

*Članak 46.***Diplomatska i konzularna zaštita**

Svaki građanin Unije na državnom području treće zemlje u kojoj država članica čiji je on državljanin nema predstavništvo, ima pravo na zaštitu diplomatskih ili konzularnih tijela bilo koje države članice, pod istim uvjetima kao i državljani te države članice.

GLAVA VI.

PRAVDA*Članak 47.***Pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje**

Svatko čija su prava i slobode zajamčeni pravom Unije povrijeđeni ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom, u skladu s uvjetima utvrđenima ovim člankom.

Svatko ima pravo da zakonom prethodno ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. Svatko ima mogućnost biti savjetovan, branjen i zastupan.

Pravna pomoć osigurava se za osobe koje nemaju dostatna sredstva, u mjeri u kojoj je takva pomoć potrebna za osiguravanje učinkovitog pristupa pravosuđu.

*Članak 48.***Pretpostavka nedužnosti i pravo na obranu**

1. Svaki optuženik smatra se nedužnim sve dok mu se ne dokaže krivnja u skladu sa zakonom.
2. Zajamčeno je poštovanje prava na obranu svakog optuženika.

*Članak 49.***Načela zakonitosti i razmjernosti kaznenih djela i kazni**

1. Nitko ne može biti proglašen krivim za kazneno djelo počinjeno činom ili propustom koje, u času počinjenja, po unutrašnjem ili po međunarodnom pravu nije bilo predviđeno kao kazneno djelo. Isto se tako ne može odrediti teža kazna od one koja je bila primjenljiva u času kad je kazneno djelo počinjeno. Ako je, nakon počinjenja kaznenog djela, zakonom propisana blaža kazna, primjenjuje se takva kazna.

2. Ovaj članak ne priječi suđenje i kažnjavanje bilo koje osobe za neki čin ili propust koji je u času počinjenja predstavljao kazneno djelo u skladu s općim načelima koja priznaju svi narodi.

3. Strogost kazne ne smije biti nerazmjerna kaznenom djelu.

*Članak 50.***Pravo da se ne bude dva puta suđen ili kažnjen za isto kazneno djelo**

Nikome se ne može ponovno suditi niti ga se može kazniti u kaznenom postupku za kazneno djelo za koje je već pravomoćno oslobođen ili osuđen u Uniji u skladu sa zakonom.

GLAVA VII.

OPĆE ODREDBE KOJIMA SE UREĐUJE TUMAČENJE I PRIMJENA POVELJE*Članak 51.***Područje primjene**

1. Odredbe ove Povelje odnose se na institucije, tijela, urede i agencije Unije, uz poštovanje načela supsidijarnosti, te na države članice samo kada provode pravo Unije. Oni stoga moraju poštovati prava i držati se načela te promicati njihovu primjenu u skladu sa svojim ovlastima i poštujući ograničenja nadležnosti Unije koje su joj dodijeljene u Ugovorima.
2. Poveljom se ne proširuje područje primjene prava Unije izvan ovlasti Unije, ne uspostavlja se nova ovlast ni zadaća za Uniju niti se mijenjaju ovlasti i zadaće kako su utvrđene Ugovorima.

*Članak 52.***Opseg i tumačenje prava i načela**

1. Svako ograničenje pri ostvarivanju prava i sloboda priznatih ovom Poveljom mora biti predviđeno zakonom i mora poštovati bit tih prava i sloboda. Podložno načelu proporcionalnosti, ograničenja su moguća samo ako su potrebna i ako zaista odgovaraju ciljevima od općeg interesa koje priznaje Unija ili potrebi zaštite prava i sloboda drugih osoba.
2. Prava priznata ovom Poveljom i koja su predviđena u Ugovorima ostvaruju se pod uvjetima i u granicama određenima tim Ugovorima.
3. U onoj mjeri u kojoj ova Povelja sadrži prava koja odgovaraju pravima zajamčenima Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, značenje i opseg primjene tih prava jednaki su onima iz spomenute Konvencije. Ova odredba ne sprječava pravo Unije da pruži širu zaštitu.
4. U mjeri u kojoj ova Povelja prepoznaje temeljna prava kako proizlaze iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama, ta prava se tumače u skladu s tim tradicijama.

5. Odredbe ove Povelje koje sadržavaju načela mogu biti provedene zakonodavnim i izvršnim aktima institucija, tijela, ureda i agencija Unije te aktima država članica kada u izvršavanju svojih ovlasti provode pravo Unije. Na njih se pred sudom može pozvati samo pri tumačenju tih akata te pri odlučivanju o njihovoj zakonitosti.

6. O nacionalnim zakonodavstvima i praksi mora se u potpunosti voditi računa kako je određeno ovom Poveljom.

7. Sudovi Unije i država članica uzimaju u obzir objašnjenja sastavljena kao smjernice za tumačenje ove Povelje.

Članak 53.

Razina zaštite

Nijedna odredba ove Povelje ne smije se tumačiti kao ograničavanje ili nepovoljno utjecanje na ljudska prava i temeljne slobode, na način na koji ih u njihovim područjima primjene priznaju pravo Unije i međunarodno pravo te međunarodni sporazumi čije su stranke Unija ili sve države članice, uključujući Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, te ustavi država članica.

Članak 54.

Zabrana zlouporabe prava

Nijedna odredba ove Povelje ne smije se tumačiti kao da podrazumijeva pravo na poduzimanje bilo kakve aktivnosti ili izvršavanja bilo kakvog djela čiji je cilj uništenje bilo kojeg od prava i sloboda priznatih ovom Poveljom ili njihovo ograničavanje više nego što je predviđeno Poveljom.

°

° °

Съставено в Страсбург на дванадесети декември две хиляди и седма година.

Hecho en Estrasburgo, el doce de diciembre de dos mil siete.

Ve Štrasburku dne dvanáctého prosince dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Strasbourg den tolvte december to tusind og syv.

Geschehen zu Strassburg am zwölften Dezember zweitausendsieben.

Kahe tuhante seitsmenda aasta detsembrikuu kaheteistkümnendal päeval Strasbourgis.

Έγινε στο Στρασβούργο, στις δώδεκα Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Strasbourg on the twelfth day of December in the year two thousand and seven.

Fait à Strasbourg, le douze décembre deux mille sept.

Arna dhéanamh in Strasbourg an dara lá déag de Nollaig sa bhliain dhá mhíle a seacht.

Fatto a Strasburgo, addì dodici dicembre duemilasette.

Strasbūrā, divtūkstoš septītā gada divpadsmītajā decembrī.

Priimta du tūkstančiai septintųjų metų gruodžio dvyliktą dieną Strasbūre.

Kelt Strasbourgban, a kétezer-hetedik év december tizenkettedik napján.

Magħmul fi Strasburgu, fit-tnax-il jum ta' Diċembru tas-sena elfejn u sebgha.

Gedaan te Straatsburg, de twaalfde december tweeduizend zeven.

Sporządzono w Strasburgu dnia dwunastego grudnia roku dwa tysiące siódmego.

Feito em Estrasburgo, em doze de Dezembro de dois mil e sete.

Întocmit la Strasbourg, la doisprezece decembrie două mii șapte.

V Štrasburgu dňa dvanásteho decembra dvetisícisedem.

V Strasbourg, dne dvanajstega decembra leta dva tisoč sedem.

Tehty Strasbourgissa kahdententoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattaseitsemän.

Som skedde i Strasbourg den tolfte december tjugohundrasju.

Za Европейския парламент
 Por el Parlamento Europeo
 Za Evropský parlament
 For Europa-Parlamentet
 Im Namen des Europäischen Parlaments
 Euroopa Parlamendi nimel
 Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
 For the European Parliament
 Pour le Parlement européen
 Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
 Per il Parlamento europeo
 Eiroparlamenta vārdā
 Europos Parlamento vardu
 Az Európai Parlament részéről
 Ghall-Parlament Ewropew
 Voor het Europees Parlement
 W imieniu Parlamentu Europejskiego
 Pelo Parlamento Europeo
 Pentru Parlamentul European
 za Európsky parlament
 za Evropski parlament
 Euroopan parlamentin puolesta
 På Europaparlamentets vägnar

Za Съвета на Европейския съюз
 Por el Consejo de la Unión Europea
 Za Radu Evropské unie
 For Rådet for Den Europæiske Union
 Für den Rat der Europäischen Union
 Euroopa Liidu Nõukogu nimel
 Για το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
 For the Council of the European Union
 Pour le Conseil de l'Union européenne
 Thar ceann Chomhairle an Aontais Eorpaigh
 Per il Consiglio dell'Unione europea
 Eiropas Savienības Padomes vārdā
 Europos Sąjungos Tarybos vardu
 Az Európai Unió Tanácsa részéről
 Ghall-Kunsill ta' l-Unjoni Ewropea
 Voor de Raad van de Europese Unie
 W imieniu Rady Unii Europejskiej
 Pelo Conselho da União Europeia
 Pentru Consiliul Uniunii Europene
 za Radu Európskej únie
 za Svet Evropske unije
 Euroopan unionin neuvoston puolesta
 För Europeiska unionens råd

Za Комисията на Европейските общности
 Por la Comisión de las Comunidades Europeas
 Za Komisi Evropských společenství
 For Kommission for De Europæiske Fællesskaber
 Für die Kommission der Europäischen Gemeinschaften
 Euroopa Ühenduste Komisjoni nimel
 Για την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
 For the Commission of the European Communities
 Pour la Commission des communautés européennes
 Thar ceann Choimisiún na gComhphobal Eorpach
 Per la Commissione delle Comunità europee
 Eiropas Kopienų Komisijas vārdā
 Europos Bendrijų Komisijos vardu
 Az Európai Közösségek Bizottsága részéről
 Ghall-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej
 de Commissie van de Europese Gemeenschappen
 W imieniu Komisji Wspólnot Europejskich
 Pela Comissão das Comunidades Europeias
 Pentru Comisia Comunităților Europene
 Za Komisiu Európskych spoločenstiev
 Za Komisijo Evropskih skupnosti
 Euroopan yhteisöjen komission puolesta
 På Europeiska gemenskapernas kommissions vägnar

Председател
 El Presidente
 Předseda
 Formand
 Der Präsident
 eesistuja
 Ο Πρόεδρος
 The President
 Le Président
 An tUachtarán
 Il Presidente
 Priekšsēdētājs
 Pirmininkas
 Az elnök
 Il-President
 de Voorzitter
 Przewodniczący
 O Presidente
 Preşedintele
 predseda
 Predsednik
 Puheenjohtaja
 Ordförande

Председател
 El Presidente
 Předseda
 Formand
 Der Präsident
 eesistuja
 Ο Πρόεδρος
 The President
 Le Président
 An tUachtarán
 Il Presidente
 Priekšsēdētājs
 Pirmininkas
 Az elnök
 Il-President
 de Voorzitter
 Przewodniczący
 O Presidente
 Preşedintele
 predseda
 Predsednik
 Puheenjohtaja
 Ordförande

Председател
 El Presidente
 Předseda
 Formand
 Der Präsident
 eesistuja
 Ο Πρόεδρος
 The President
 Le Président
 An tUachtarán
 Il Presidente
 Priekšsēdētājs
 Pirmininkas
 Az elnök
 Il-President
 de Voorzitter
 Przewodniczący
 O Presidente
 Preşedintele
 predseda
 Predsednik
 Puheenjohtaja
 Ordförande

32007X1214(01)

14.12.2007.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

C 303/17

OBJAŠNENJA ⁽¹⁾ KOJA SE ODOSE NA POVELJU EUROPSKE UNIJE O TEMELJNIM PRAVIMA

(2007/C 303/02)

Ova su objašnjenja prvotno pripremljena pod vodstvom predsjedništva Konvencije koje je sastavilo Povelju Europske unije o temeljnim pravima. Ažurirana su pod odgovornošću predsjedništva Europske konvencije, u svjetlu prilagodaba teksta Povelje od strane navedene Konvencije (posebno u vezi s člancima 51. i 52.) i daljnjeg razvoja prava Unije. Iako kao takva nemaju status prava, predstavljaju vrijedan alat tumačenja, namijenjen objašnjenju odredaba Povelje.

GLAVA I. — DOSTOJANSTVO*Objašnjenje članka 1. — Ljudsko dostojanstvo*

Dostojanstvo ljudske osobe samo po sebi nije temeljno pravo, no čini stvarnu osnovu temeljnih prava. U Općoj deklaraciji o ljudskim pravima iz 1948. ljudsko dostojanstvo sadržano je u njezinoj preambuli: „Budući da je priznavanje prirodnog dostojanstva i jednakih i neotuđivih prava svih članova ljudske zajednice temelj slobode, pravde i mira na svijetu.” U presudi od 9. listopada 2001. u predmetu C-377/98, Nizozemska protiv Europskog parlamenta i Vijeća [2001.] ECR I-7079, točke od 70. do 77., Sud je potvrdio da je temeljno pravo na ljudsko dostojanstvo dio prava Unije.

Posljedica toga jest da se ni jedno od prava utvrđenih u ovoj Povelji ne smije koristiti da bi naštetilo dostojanstvu bilo koje osobe te da je dostojanstvo ljudske osobe jedno od osnovnih prava utvrđenih u ovoj Povelji. Stoga se mora poštovati, čak i kada je pravo ograničeno.

Objašnjenje članka 2. — Pravo na život

1. Stavak 1. ovog članka temelji se na prvoj rečenici članka 2. stavka 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (EKLJP), koja glasi kako slijedi:

„1. Pravo svakoga na život zaštićeno je zakonom ...”.

2. Druga rečenica te odredbe, u kojoj se spominje smrtna kazna, zamijenjena je stupanjem na snagu članka 1. Protokola 6. uz EKLJP, koji glasi kako slijedi:

„Smrtna kazna se ukida. Nitko ne smije biti osuđen na takvu kaznu ili pogubljen.”

Članak 2. stavak 2. Povelje temelji se na toj odredbi.

3. Odredbe članka 2. Povelje odgovaraju odredbama prethodno navedenih članaka EKLJP-a i Protokola uz nju. Imaju jednako značenje i jednak opseg primjene, u skladu s člankom 52. stavkom 3. Povelje. Stoga, „negativne” definicije koje se pojavljuju u EKLJP-u moraju se također smatrati dijelom Povelje:

(a) Članak 2. stavak 2. EKLJP-a:

„Nije u suprotnosti s odredbama ovog članka lišenje života proizašlo iz upotrebe sile koja je bila nužno potrebna:

(a) pri obrani bilo koje osobe od protupravnog nasilja;

(b) pri zakonitom uhićenju ili pri sprječavanju bijega osobe zakonito lišene slobode;

⁽¹⁾ Napomena urednika: Upućivanje na brojeve članaka u Ugovorima je ažurirano te su ispravljene manje tehničke greške.

(c) radi suzbijanja pobune ili ustanka u skladu sa zakonom.”

(b) Članak 2. Protokola 6. uz EKLJP:

„Neka država može zakonom predvidjeti smrtnu kaznu za djela počinjena u vrijeme rata ili neposredne ratne opasnosti; takva se kazna može primijeniti samo u zakonom određenim slučajevima i u skladu s odredbama toga zakona ...”.

Objašnjenje članka 3. — Pravo na integritet osobe

1. U presudi od 9. listopada 2001. u slučaju C-377/98, Nizozemska protiv Europskog parlamenta i Vijeća [2001.] ECR-I 7079, točke 70., 78. do 80., Sud je potvrdio da je temeljno pravo na integritet osobe dio prava Unije te da obuhvaća, u kontekstu medicine i biologije, slobodan i obaviješten pristanak darovatelja i primatelja.
2. Načela članka 3. Povelje već su uključena u Konvenciju o ljudskim pravima i biomedicini, koju je usvojilo Vijeće Europe (ETS 164 i dodatni protokol ETS 168). Povelja se ne udaljuje od tih načela i, stoga, zabranjuje samo reproduktivno kloniranje. Ne odobrava niti zabranjuje ostale oblike kloniranja. Stoga ni na koji način ne sprječava zakonodavstvo od zabranjivanja drugih oblika kloniranja.
3. Upućivanje na eugeničke postupke, posebno one čiji je cilj odabiranje među ljudima, odnosi se na moguće situacije u kojima se organiziraju i provode programi odabiranja, uključujući kampanje u vezi sa sterilizacijom, prisilnu trudnoću, obvezan brak osoba iz iste etničke skupine, sve postupke koji se prema Statutu Međunarodnog kaznenog suda usvojenog u Rimu 17. srpnja 1998. (vidjeti njegov članak 7. stavak 1. točku (g)) smatraju međunarodnim kaznenim djelima.

Objašnjenje članka 4. — Zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne

Pravo u članku 4. jest pravo zajamčeno člankom 3. EKLJP-a, koji jednako glasi: „Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni”. Na temelju članka 52. stavka 3. Povelje, značenje i opseg primjene članka 4. Povelje jednaki su značenju i opsegu primjene članka 3. EKLJP-a.

Objašnjenje članka 5. — Zabrana ropstva i prisilnog rada

1. Pravo iz članka 5. stavaka 1. i 2. odgovara članku 4. stavcima 1. i 2. EKLJP-a, koji jednako glasi. Stoga ima jednako značenje i opseg primjene kao članak 4. EKLJP-a, na temelju članka 52. stavka 3. Povelje. Iz toga proizlazi:

— nije moguće legitimno ograničenje prava predviđenog stavkom 1.,

— u stavku 2., „prisilan ili obvezatan rad” mora se razumjeti u svjetlu „negativnih” definicija sadržanih u članku 4. stavku 3. EKLJP-a:

„U svrhu tumačenja ovog članka pojam «prisilni ili obvezatni rad» ne obuhvaća:

- (a) svaki rad koji se u skladu s člankom 5. ove Konvencije zahtijeva od neke osobe na redovitom izdržavanju kazne ili za vrijeme uvjetnog otpusta na slobodu;
- (b) svaku vojnu službu ili, u zemljama gdje se dopušta odbijanje obnašanja vojne službe zbog prigovora savjesti, drugu službu određenu umjesto obvezatne vojne službe;

(c) svaku službu koja se traži u slučaju nepogode ili nesreće koje ugrožavaju život i blagostanje zajednice;

(d) svaki rad ili službu koji su dio uobičajenih građanskih obveza.”

2. Stavak 3. proizlazi izravno iz ljudskog dostojanstva i uzima u obzir nedavne razvoje povezane s organiziranim kriminalom, poput organizacije unosnih mreža nezakonitog useljavanja ili seksualnog iskorištavanja. Prilog Konvenciji Europolu sadrži sljedeću definiciju koja se odnosi na trgovinu ljudima za potrebe seksualnog iskorištavanja: „trgovina ljudima: znači podvrgavanje osobe stvarnom i nezakonitom utjecaju drugih osoba primjenom nasilja ili prijetnji ili zlouporabom ovlasti ili spletkama s ciljem iskorištavanja prostitucije, oblika seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja maloljetnika ili trgovine napuštenom djecom”. Poglavlje VI. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma, dio pravne stečevine Unije, u kojem sudjeluju Ujedinjena Kraljevina i Irska, sadrži sljedeći tekst u članku 27. stavku 1. koji se odnosi na mreže nezakonitog useljavanja: „Ugovorne stranke obvezuju se uvoditi odgovarajuće sankcije za sve osobe koje, radi financijske dobiti, pomažu ili pokušavaju pomoći da stranac uđe ili boravi na državnom području jedne od ugovornih stranaka kršenjem zakona te ugovorne stranke koji se odnose na ulaz i boravište stranaca.” 19. srpnja 2002. Vijeće je usvojilo okvirnu odluku o borbi protiv trgovine ljudima (SL L 203, 1.8.2002., str. 1.) u čijem su članku 1. detaljno opisana kaznena djela u vezi s trgovinom ljudima za potrebe iskorištavanja radne snage ili seksualnog iskorištavanja, koje države članice moraju učiniti kažnjivima na temelju te okvirne odluke.

GLAVA II. — SLOBODE

Objašnjenje članka 6. — Pravo na slobodu i sigurnost

Prava u članku 6. jesu prava zajamčena člankom 5. EKLJP-a, i u skladu s člankom 52. stavkom 3. Povelje imaju jednako značenje i opseg primjene. Iz toga proizlazi da ograničenja, koju mogu biti legitimno uvedena u vezi s njima, ne smiju premašiti ona koja dozvoljava EKLJP, u skladu s tekstom članka 5.:

„1. Svatko ima pravo na slobodu i osobnu sigurnost. Nitko se ne smije lišiti slobode, osim u sljedećim slučajevima i u postupku propisanim zakonom:

- (a) ako je zatvoren u skladu sa zakonom nakon presude nadležnog suda;
- (b) ako je zakonito uhićen ili pritvoren zbog nepoštovanja zakonitog sudskog naloga radi osiguranja izvršenja neke zakonom propisane obveze;
- (c) ako je zakonito uhićen ili pritvoren radi dovođenja nadležnoj sudbenoj vlasti kad postoji osnovana sumnja da je počinio kazneno djelo ili kad je razumno vjerovati da je to nužno radi sprječavanja izvršenja kaznenog djela ili bijega nakon njegova počinjenja;
- (d) ako se radi o zakonitom zatvaranju maloljetnika radi izricanja odgojne mjere nadzora ili o njegovu zakonitom pritvoru radi dovođenja nadležnoj sudbenoj vlasti;
- (e) ako se radi o zakonitom lišenju slobode osoba radi sprječavanja širenja zaraznih bolesti, o pritvaranju umobolnika, alkoholičara, ovisnika o drogi ili skitnica;
- (f) ako se radi o zakonitom uhićenju ili pritvoru neke osobe kako bi je se spriječilo da neovlašteno uđe u zemlju ili osobe protiv koje je u tijeku postupak protjerivanja ili izručenja.

2. Svatko tko je uhićen mora u najkraćem roku biti obaviješten, na jeziku koji razumije, o razlozima tog uhićenja i o svakoj optužbi protiv sebe.

3. Svatko uhićen ili pritvoren u uvjetima predviđenim stavkom 1. točkom (c) ovog članka mora se u najkraćem roku izvesti pred suca, ili pred drugo zakonom određeno tijelo sudbene vlasti, i ima pravo u razumnom roku biti suđen ili pušten na slobodu do suđenja. Puštanje na slobodu može se uvjetovati davanjem jamstva da će ta osoba pristupiti suđenju.

4. Svatko tko je lišen slobode uhićenjem ili pritvaranjem ima pravo pokrenuti sudski postupak u kojem će se brzo odlučiti o zakonitosti njegova pritvaranja ili o njegovom puštanju na slobodu ako je pritvaranje bilo nezakonito.

5. Svatko tko je žrtva uhićenja ili pritvaranja suprotno odredbama ovog članka ima izvršivo pravo na odštetu.”

Prava navedena u članku 6. moraju se poštovati posebno kada Europski parlament i Vijeće usvoje zakonodavne akte u području pravosudne suradnje u kaznenim pitanjima, na temelju članaka 82., 83. i 85. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, posebno da bi se definirale zajedničke minimalne odredbe u vezi s kategorizacijom kaznenih djela i kazni i određenih aspekata postupovnog prava.

Objašnjenje članka 7. — Poštovanje privatnog i obiteljskog života

Prava zajamčena člankom 7. odgovaraju onima zajamčenima člankom 8. EKLJP-a. Da bi se u obzir uzeo razvoj tehnologije, riječ „dopisivanje” zamijenjena je riječju „komuniciranje”.

U skladu s člankom 52. stavkom 3., značenje i opseg primjene ovog prava jednaki su značenju i opsegu primjene odgovarajućeg članka EKLJP-a. Posljedično, ograničenja koja bi mogla biti legitimno uvedena u vezi s ovim pravom jednaka su onima dozvoljenima člankom 8. EKLJP-a:

„1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog i obiteljskog života, doma i dopisivanja.

2. Javna vlast se neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim u skladu sa zakonom i ako je u demokratskom društvu nužno radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobiti zemlje, te radi sprječavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih.”

Objašnjenje članka 8. — Zaštita osobnih podataka

Ovaj se članak temelji na članku 286. Ugovora o osnivanju Europske zajednice i Direktivi 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.) kao i na članku 8. EKLJP-a te Konvenciji Vijeća Europe od 28. siječnja 1981. o zaštiti pojedinaca u vezi s automatskom obradom osobnih podataka, koju su ratificirale sve države članice. Članak 286. Ugovora o EZ-u zamijenjen je člankom 16. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i člankom 39. Ugovora o Europskoj uniji. Upućuje se i na Uredbu (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca pri obradi osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice te o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.). Prethodno navedene direktiva i uredba sadrže uvjete i ograničenja za izvršavanje prava na zaštitu osobnih podataka.

Objašnjenje članka 9. — Pravo na stupanje u brak i pravo na osnivanje obitelji

Ovaj se članak temelji na članku 12. EKLJP-a, koji glasi kako slijedi: „Muškarci i žene u dobi za sklapanje braka imaju pravo stupiti u brak i osnovati obitelj, u skladu s domaćim zakonima koji uređuju ostvarenje tog prava.” Tekst članka moderniziran je kako bi obuhvaćao slučajeve u kojima nacionalno zakonodavstvo priznaje dogovore osim braka u vezi s osnivanjem obitelji. Ovaj članak ne zabranjuje niti propisuje status braka na zajednice između osoba istog spola. Ovo je pravo, stoga, slično onom koje predviđa EKLJP, no njegovo područje primjene može biti šire u slučaju kada to predviđa nacionalno zakonodavstvo.

Objašnjenje članka 10. — Sloboda mišljenja, savjesti i vjeroispovijesti

Pravo zajamčeno stavkom 1. odgovara pravu zajamčenom člankom 9. EKLJP-a i, u skladu s člankom 52. stavkom 3. Povelje, ima jednako značenje i opseg primjene. Ograničenja, stoga, moraju poštovati članak 9. stavak 2. Konvencije, koji glasi kako slijedi: „Sloboda iskazivanja vjeroispovijedi ili uvjerenja podvrgnut će se samo takvim ograničenjima koja su propisana zakonom i koja su u demokratskom društvu nužna radi interesa javnog reda i mira, zaštite javnog reda, zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih.”

Pravo zajamčeno u stavku 2. odgovara nacionalnim ustavnim tradicijama i razvoju nacionalnog zakonodavstva u vezi s ovim pitanjem.

Objašnjenje članka 11. — Sloboda izražavanja i informiranja

1. Članak 11. odgovara članku 10. EKLJP-a, koji glasi kako slijedi:

- „1. Svatko ima pravo na slobodu izražavanja. To pravo obuhvaća slobodu mišljenja i slobodu primanja i širenja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj članak ne sprječava države da podvrgnu režimu dozvola ustanove koje obavljaju djelatnosti radija ili televizije te kinematografsku djelatnost.
2. Kako ostvarivanje tih sloboda obuhvaća dužnosti i odgovornosti, ono može biti povrgnuto formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili kaznama propisanim zakonom, koji su u demokratskom društvu nužni radi interesa državne sigurnosti, teritorijalne cjelovitosti ili javnog reda i mira, radi sprječavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala, radi zaštite ugleda ili prava drugih, radi sprječavanja odavanja povjerljivih informacija ili radi očuvanja autoriteta i nepristranosti sudbene vlasti.”

U skladu s člankom 52. stavkom 3. Povelje, značenje i opseg primjene ovog prava jednaki su onome koje jamči EKLJP. Ograničenja koja se mogu uvesti u vezi s njim, stoga, ne smiju premašivati ona predviđena člankom 10. stavkom 2. Konvencije, ne dovodeći u pitanje sva ograničenja koja pravo Unije o tržišnom natjecanju može uvesti u odnosu na pravo država članica u vezi s izdavanjem dozvola iz članka 10. stavka 1. treće rečenice EKLJP-a.

2. Stavak 2. ovog članka navodi posljedice stavka 1. u vezi sa slobodom medija. Posebno se temelji na sudskoj praksi Suda u vezi s televizijom, posebno u slučaju C-288/89 (presuda od 25. srpnja 1991., Stichting Collectieve Antennevoorziening Gouda i ostali [1991.] ECR I-4007), i na Protokolu o sustavu javne radiodifuzije u državama članicama priloženom Ugovoru o EZ-u i sada Ugovorima, te na Direktivi Vijeća 89/552/EZ (posebno njezina sedamnaesta uvodna izjava).

Objašnjenje članka 12. — Sloboda okupljanja i udruživanja

1. Stavak 1. ovog članka odgovara članku 11. EKLJP-a, koji glasi kako slijedi:

- „1. Svatko ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja s drugima, uključujući pravo osnivati sindikate ili im pristupati radi zaštite svojih interesa.
2. Ne mogu se postavljati nikakva ograničenja ostvarivanju tih prava, osim onih koja su propisana zakonom i koja su u demokratskom društvu nužna radi interesa državne sigurnosti ili javnog reda i mira, radi sprječavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih. Ovaj članak ne zabranjuje da se nameću zakonska ograničenja u ostvarivanju tih prava pripadnicima oružanih snaga, policije ili državne uprave.”

Značenje odredaba stavka 1. ovog članka 12. jednako je značenju iz EKLJP-a, no njihovo je područje primjene šire jer se primjenjuju na svim razinama, uključujući europsku razinu. U skladu s člankom 52. stavkom 3. Povelje, ograničenja tog prava ne smiju premašiti ona koja se smatraju legitimnima na temelju članka 11. stavka 2. EKLJP-a.

2. Ovo se pravo također temelji na članku 11. Povelje Zajednice o temeljnim socijalnim pravima radnika.

3. Stavak 2. ovog članka odgovara članku 10. stavku 4. Ugovora o Europskoj uniji.

Objašnjenje članka 13. — Sloboda umjetnosti i znanosti

Ovo je pravo izvedeno ponajprije iz prava na slobodu mišljenja i izražavanja. Izvršava se uz poštovanje članka 1. i može biti podvrgnuto ograničenjima odobrenima člankom 10. EKLJP-a.

Objašnjenje članka 14. — Pravo na obrazovanje

1. Ovaj se članak temelji na ustavnim tradicijama zajedničkim državam članicama i na članku 2. Protokola uz EKLJP, koji glasi kao slijedi:

„Nikome neće biti uskraćeno pravo na obrazovanje. U obavljanju svojih funkcija povezanih s odgojem i poučavanjem, država će poštovati pravo roditelja da osiguraju odgoj i poučavanje u skladu sa svojim vjerskim i filozofskim uvjerenjima.”

Smatralo se korisnim proširiti ovaj članak radi pristupa strukovnom i trajnom osposobljavanju (vidjeti točku 15. Povelje Zajednice o temeljnim socijalnim pravima radnika i članak 10. Socijalne povelje) i dodati načelo besplatnog obveznog školovanja. Kako je navedeno, potonje načelo tek naznačuje da u pogledu obveznog školovanja, svako dijete ima mogućnost pohađanja ustanove koja osigurava besplatno obrazovanje. Ne zahtijeva da pohađanje svih ustanova koje osiguravaju obrazovanje ili strukovno i trajno osposobljavanje, posebno privatnih ustanova, bude besplatno. Jednako tako ne isključuje određene oblike obrazovanja koje je potrebno platiti, ako država poduzme mjere odobravanja financijske naknade. U mjeri u kojoj se Povelja primjenjuje na Uniju, to znači da u svojim politikama osposobljavanja Unija mora poštovati besplatno obvezno obrazovanje, no to, naravno, ne stvara nove ovlasti. Pravo roditelja mora se tumačiti u vezi s odredbama članka 24.

2. Sloboda osnivanja javnih ili privatnih obrazovnih ustanova zajamčena je kao jedan od aspekata slobode vršenja djelatnosti, no ograničena je u skladu s demokratskim načelima i provodi se u skladu s dogovorima definiranim nacionalnim zakonodavstvom.

Objašnjenje članka 15. — Sloboda izbora zanimanja i pravo na rad

Sloboda izbora zanimanja, kako je navedeno u članku 15. stavku 1., priznata je u sudskoj praksi Suda (vidjeti, među ostalim, presudu od 14. svibnja 1974., predmet 4/73 Nold [1974.] ECR 491, stavci 12. do 14. točaka; presudu od 13. prosinca 1979., predmet 44/79 Hauer [1979.] ECR 3727; presudu od 8. listopada 1986., predmet 234/85 Keller [1986.] ECR 2897, stavak 8. točaka).

Ovaj se stavak također temelji na članku 1. stavku 2. Europske socijalne povelje, potpisane 18. listopada 1961. koju su ratificirale sve države članice, te na točki 4. Povelje Zajednice o temeljnim socijalnim pravima radnika od 9. prosinca 1989. Izraz „radni uvjeti” potrebno je razumjeti u smislu članka 156. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Stavak 2. navodi tri slobode koje jamče članci 26., 45., 49. i 56. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, odnosno slobodu kretanja za radnike, slobodu poslovnog nastana i slobodu pružanja usluga.

Stavak 3. temelji se na članku 153. stavku 1. točki (g) Ugovora o funkcioniranju Europske unije i na članku 19. stavku 4. Europske socijalne povelje potpisane 18. listopada 1961. koju su ratificirale sve države članice. Stoga je članak 52. stavak 2. Povelje primjenljiv. Pitanje zapošljavanja pomoraca koji imaju državljanstvo trećih država kao članova posade plovila koja plove pod zastavom države članice Unije regulirano je pravom Unije i nacionalnim zakonodavstvom i praksom.

Objašnjenje članka 16. — Sloboda poduzetništva

Ovaj se članak temelji na sudskoj praksi Suda koji je priznao slobodu provođenja gospodarske ili komercijalne aktivnosti (vidjeti presude od 14. svibnja 1974., predmet 4/73 Nold [1974.] ECR 491, stavak 14. točaka, i od 27. rujna 1979., predmet 230-78 SpA Eridiana i ostali [1979.] ECR 2749, stavci 20. i 31. točaka) i slobodu ugovaranja (vidjeti, među ostalim, presudu Sukkerfabriken Nykøbing, predmet 151/78 [1979.] ECR 1, stavak 19. točaka, i presudu od 5. listopada 1999., predmet C-240/97 Španjolska protiv Komisije [1999.] ECR I-6571, stavak 99. točaka) te na članku 119. stavcima 1. i 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, koji priznaje slobodno tržišno natjecanje. Naravno, ovo se pravo provodi uz poštovanje prava Unije i nacionalnog zakonodavstva. Može biti podvrgnuto ograničenjima iz članka 52. stavka 1. Povelje.

Objašnjenje članka 17. — Pravo na vlasništvo

Ovaj se članak temelji na članku 1. Protokola uz EKLJP:

„Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko se ne smije lišiti svoga vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni zakone koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni.”

Ovo je temeljno pravo zajedničko svim nacionalnim ustavima. Priznato je u mnogim situacijama putem sudske prakse Suda, prvotno u presudi Hauer (13. prosinca 1979., [1979.] ECR 3727). Tekst je ažuriran no, u skladu s člankom 52. stavkom 3., značenje i opseg primjene prava jednakog su značenja i opsega primjene prava koje jamči EKLJP i ograničenja ne smiju premašiti ona ondje navedena.

Zaštita intelektualnog vlasništva, jedan aspekt prava na vlasništvo, izričito je navedena u stavku 2. zbog svoje rastuće važnosti i sekundarnog zakonodavstva Zajednice. Intelektualno vlasništvo ne obuhvaća samo književno i umjetničko vlasništvo nego i, među ostalim, prava na patente i žigove i srodna prava. Jamstva utvrđena u stavku 1. primjenjuju se na odgovarajući način na intelektualno vlasništvo.

Objašnjenje članka 18. — Pravo na azil

Tekst članka temeljio se na članku 63. Ugovora o EZ-a, koji je zamijenjen člankom 78. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, koji od Unije zahtijeva poštovanje Ženevske konvencije o izbjeglicama. Trebalo bi se pozvati na protokole koji se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu i Irsku, priložene Ugovorima, te na Dansku, da bi se utvrdila mjera u kojoj te države članice provode pravo Unije u tom području i mjera u kojoj je ovaj članak primjenljiv na njih. Ovaj članak odgovara Protokolu o azilu priloženom Ugovorima.

Objašnjenje članka 19. — Zaštita u slučaju udaljavanja, protjerivanja ili izručenja

Stavak 1. ovog članka jednakog je značenja i opsega primjene kao članak 4. Protokola 4. uz EKLJP u vezi s kolektivnim protjerivanjem. Njegova je svrha jamčiti da se svaka odluka temelji na posebnom ispitivanju i da se ne može jednom mjerom protjerati sve osobe državljanstva određene države (vidjeti također članak 13. Pakta o građanskim i političkim pravima).

Stavak 2. objedinjuje odgovarajuću sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava u vezi s člankom 3. EKLJP-a (vidjeti Ahmed protiv Austrije, presuda od 17. prosinca 1996., 1996-VI, str. 2206., i Soering, presuda od 7. srpnja 1989.).

GLAVA III — JEDNAKOST

Objašnjenje članka 20. — Jednakost pred zakonom

Ovaj je članak u skladu s općim načelom prava koje je uključeno u sve europske ustave i koje je priznao Sud kao temeljno načelo prava Zajednice (presuda od 13. studenoga 1984., predmet 283/83 Racke [1984.] ECR 3791, presuda od 17. travnja 1997., predmet C-15/95 EARL [1997.] ECR I-1961, i presuda od 13. travnja 2000., predmet C-292/97 Karlsson [2000.] ECR 2737).

Objašnjenje članka 21. — Nediskriminacija

Stavak 1. temelji se na članku 13. Ugovora o EZ-u, zamijenjenog člankom 19. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, članku 14. EKLJP-a i članku 11. Konvencije o ljudskim pravima i biomedicini vezano uz genetsko nasljeđe. U onoj mjeri u kojoj je u skladu s člankom 14. EKLJP-a, primjenjuje se u skladu s njim.

Ne postoji proturječnost ili nesukladnost između stavka 1. i članka 19. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koji ima drukčije područje primjene i svrhu: člankom 19. Uniji se dodjeljuje ovlast da usvoji zakonodavne akte, uključujući usklađivanje zakona i drugih propisa država članica, radi borbe s određenim oblicima diskriminacije, iscrpno navedenima u tom članku. Takvo zakonodavstvo može obuhvatiti djelovanje tijela države članice (kao i odnose između privatnih pojedinaca) u bilo kojem području unutar ograničenja ovlasti Unije. Suprotno tome, odredba članka 21. stavka 1. ne stvara ikakvu ovlast za donošenje zakona za borbu protiv diskriminacije u tim područjima države članice ili privatnog djelovanja, niti ne određuje sveobuhvatnu zabranu diskriminacije u tako širokim područjima. Umjesto toga, bavi se pitanjima diskriminacije od strane samih institucija i tijela Unije, kod izvršavanja ovlasti dodijeljenih u skladu s Ugovorima, i od strane država članica, no samo pri njihovom provođenju prava Unije. Stavak 1., stoga, ne mijenja raspon ovlasti odobrenih na temelju članka 19. ni tumačenje toga članka.

Stavak 2. u skladu je s člankom 18. prvim stavkom Ugovora o funkcioniranju Europske unije i mora se primijeniti u skladu s tim člankom.

Objašnjenje članka 22. — Kulturna, vjerska i jezična raznolikost

Ovaj se članak temelji na članku 6. Ugovora o Europskoj uniji i članku 151. stavcima 1. i 4. Ugovora o EZ-a, zamijenjenim člankom 167. stavcima 1. i 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u vezi s kulturom. Poštovanje kulturne i jezične raznolikosti sada je također utvrđeno u članku 3. stavku 3. Ugovora o Europskoj uniji. Članak je također nadahnut Deklaracijom br. 11 uz Završni akt Ugovora iz Amsterdama o statusu crkava i nekonfesionalnih organizacija, preuzetog u članku 17. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Objašnjenje članka 23. — Ravnopravnost žena i muškaraca

Prvi se stavak temelji na članku 2. i članku 3. stavku 2. Ugovora o EZ-u, zamijenjenima člankom 3. Ugovora o Europskoj uniji i člankom 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koji Uniji daju cilj promicanja ravnopravnosti između muškaraca i žena, te se temelji na članku 157. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Proizlazi iz članka 20. revidirane Europske socijalne povelje od 3. svibnja 1996. i točke 16. Povelje Zajednice o pravima radnika.

Također se temelji na članku 157. stavku 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i članku 2. stavku 4. Direktive Vijeća 76/207/EEZ o primjeni načela ravnopravnosti muškaraca i žena s obzirom na mogućnosti zapošljavanja, stručnog osposobljavanja, profesionalnog napredovanja i radne uvjete.

Drugi stavak u kraćem obliku preuzima članak 157. stavak 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije prema kojem načelo ravnopravnosti ne sprječava provođenje ili donošenje mjera koje osiguravaju posebne prednosti kako bi se nedovoljno zastupljenom spolu olakšalo bavljenje stručnom djelatnosti ili spriječio odnosno nadoknadio nepovoljan položaj u njihovoj profesionalnoj karijeri. U skladu s člankom 52. stavkom 2., taj stavak ne mijenja članak 157. stavak 4.

Objašnjenje članka 24. — Prava djeteta

Ovaj se članak temelji na Njujorškoj konvenciji o pravima djeteta potpisanoj 20. studenoga 1989. i ratificiranoj od svih država članica, posebno člancima 3., 9., 12. i 13.

Stavak 3. u obzir uzima činjenicu da, kao dio uspostave područja slobode, sigurnosti i pravde, zakonodavstvo Unije o građanskim pitanjima s prekograničnim implikacijama, čije ovlasti proizlaze iz članka 81. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, može uključivati pravo na posjet koje djeci omogućuje održavanje redovitog osobnog i izravnog kontakta s oba roditelja.

Objašnjenje članka 25. — Prava starijih osoba

Ovaj članak proizlazi iz članka 23. revidirane Europske socijalne povelje i članaka 24. i 25. Povelje Zajednice o temeljnim socijalnim pravima radnika. Naravno, sudjelovanje u društvenom i kulturnom životu također obuhvaća sudjelovanje u političkom životu.

Objašnjenje članka 26. — Integracija osoba s invaliditetom

Načelo navedeno u ovom članku temelji se na članku 15. Europske socijalne povelje i također proizlazi iz točke 26. Povelje Zajednice o temeljnim socijalnim pravima radnika.

GLAVA IV. — SOLIDARNOST

Objašnjenje članka 27. — Pravo radnika na informiranje i savjetovanje u poduzeću

Ovaj se članak pojavljuje u revidiranoj Europskoj socijalnoj povelji (članak 21.) i u Povelji Zajednice o pravima radnika (točke 17. i 18.). Primjenjuje se u skladu s uvjetima prava Unije i nacionalnih zakona. Upućivanje na odgovarajuće razine odnosi se na razine prava Unije ili nacionalnih zakona i prakse, koje mogu uključivati europsku razinu kad zakonodavstvo Unije tako predviđa. Unija u ovom području raspolaze značajnom pravnom stečevinom: članci 154. i 155. Ugovora o funkcioniranju Europske unije te direktiva 2002/14/EZ (opći okvir za obavješćivanje i savjetovanje s radnicima u Europskoj zajednici), 98/59/EZ (kolektivno otkazivanje), 2001/23/EZ (prijenos poduzeća) i 94/45/EZ (Europska radnička vijeća).

Objašnjenje članka 28. — Pravo na kolektivno pregovaranje i djelovanje

Ovaj se članak temelji na članku 6. Europske socijalne povelje i Povelji Zajednice o temeljnim socijalnim pravima radnika (točke 12. do 14.) Pravo na kolektivno djelovanje priznao je Europski sud za ljudska prava kao jedan od elemenata prava sindikata utvrđenih u članku 11. EKLP-a. Što se tiče odgovarajućih razina na kojima kolektivno pregovaranje može stupiti na snagu, vidjeti objašnjenje izneseno za prethodno naveden članak. Načine i ograničenja provođenja kolektivnog djelovanja, uključujući štrajk, uređuju nacionalni zakoni i praksa, uključujući pitanje može li biti istovremeno provedeno u nekoliko država članica.

Objašnjenje članka 29. — Pravo na pristup službama za posredovanje pri zapošljavanju

Ovaj se članak temelji na članku 1. stavku 3. Europske socijalne povelje i točki 13. Povelje Zajednice o temeljnim socijalnim pravima radnika.

Objašnjenje članka 30. — Zaštita u slučaju neopravdanog otkaza

Ovaj članak proizlazi iz članka 24. revidirane Socijalne povelje. Također vidjeti Direktivu 2001/23/EZ o zaštiti prava radnika u slučaju prijena poduzeća i Direktivu 80/987/EEZ o zaštiti radnika u slučaju insolventnosti njihovog poslodavca, kako je izmijenjena Direktivom 2002/74/EZ.

Objašnjenje članka 31. — Pošteni i pravični radni uvjeti

1. Stavak 1. ovog članka temelji se na Direktivi 89/391/EEZ o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu. Također proizlazi iz članka 3. Socijalne povelje i točke 19. Povelje Zajednice o pravima radnika i, što se tiče dostojanstva radnika, članka 26. revidirane Socijalne povelje. Izraz „radni uvjeti” treba razumjeti u smislu članka 156. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
2. Stavak 2. temelji se na Direktivi 93/104/EZ o određenim aspektima organizacije radnog vremena, članku 2. Europske socijalne povelje i točki 8. Povelje Zajednice o pravima radnika.

Objašnjenje članka 32. — Zabrana rada djece i zaštita mladih pri radu

Ovaj se članak temelji na Direktivi 94/33/EZ o zaštiti mladih pri radu, članku 7. Europske socijalne povelje i točkama 20. do 23. Povelje Zajednice o temeljnim socijalnim pravima radnika.

Objašnjenje članka 33. — Obiteljski i profesionalni život

Članak 33. stavak 1. temelji se na članku 16. Europske socijalne povelje.

Stavak 2. proizlazi iz Direktive Vijeća 92/85/EEZ o uvođenju mjera za poboljšanje sigurnosti i zdravlja trudnih radnica te radnica koje su nedavno rodile ili doje na radnome mjestu i Direktive 96/34/EZ o okvirnom sporazumu o roditeljskom dopustu koji su sklopili UNICE, CEEP i ETUC. Također se temelji na članku 8. (zaštita materinstva) Europske socijalne povelje te proizlazi iz članka 27. (prava radnika s obiteljskim odgovornostima na jednake mogućnosti i ravnopravnost) revidirane Socijalne povelje. „Materinstvo” obuhvaća razdoblje od začeća do prestanka dojenja.

Objašnjenje članka 34. — Socijalna sigurnost i socijalna pomoć

Načelo izneseno u članku 34. stavku 1. temelji se na člancima 153. i 156. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, članku 12. o Europskoj socijalnoj povelji i točki 10. Povelje Zajednice o pravima radnika. Unija ga mora poštovati kod izvršavanja ovlasti koje su joj prenesene člancima 153. i 156. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Upućivanje na socijalne službe odnosi se na slučajeve u kojima se takve službe uvode da bi se osigurale određene prednosti, no ne znači da se takve službe moraju uvesti ako ne postoje. „Materinstvo” mora biti shvaćeno jednako kao u prethodnom članku.

Stavak 2. temelji se na članku 12. stavku 4. i članku 13. stavku 4. Europske socijalne povelje i točki 2. Povelje Zajednice o temeljnim socijalnim pravima radnika i odražava pravila koja proizlaze iz Uredbe (EEZ) br. 1408/71 i Uredbe (EEZ) br. 1612/68.

Stavak 3. proizlazi iz članka 13. Europske socijalne povelje i članaka 30. i 31. revidirane Socijalne povelje i točke Povelje Zajednice. Unija ga mora poštovati u kontekstu politika temeljenih na članku 153. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Objašnjenje članka 35. — Zdravstvena zaštita

Načela utvrđena u ovom članku temelje se na članku 152. Ugovora o EZ-u, zamijenjenim člankom 168. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, i člancima 11. i 13. Europske socijalne povelje. Druga rečenica članka preuzima članak 168. stavak 1.

Objašnjenje članka 36. — Pristup službama od općeg gospodarskog interesa

Ovaj je članak u cijelosti u skladu s člankom 14. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i ne uvodi ni jedno novo pravo. Samo utvrđuje načelo u skladu s kojim Unija poštuje pristup službama od općeg gospodarskog interesa predviđenih nacionalnim odredbama, ako su te odredbe u skladu s pravom Unije.

Objašnjenje članka 37. — Zaštita okoliša

Načela iz ovog članka temelje se na člancima 2., 6. i 174. Ugovora o EZ-u, zamijenjenima člankom 3. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji i člancima 11. i 191. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Također proizlazi iz odredaba pojedinih nacionalnih ustava.

Objašnjenje članka 38. — Zaštita potrošača

Načela određena ovim člankom temelje se na članku 169. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

GLAVA V. — PRAVA GRAĐANA

Objašnjenje članka 39. — Pravo glasovati i biti biran na izborima za Europski parlament

Članak 39. primjenjuje se pod uvjetima određenima u Ugovorima, u skladu s člankom 52. stavkom 2. Povelje. Članak 39. stavak 1. odgovara pravu zajamčenom člankom 20. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (usporediti također s pravnom osnovom u članku 22. Ugovora o funkcioniranju Europske unije za usvajanje detaljnih aranžmana za ostvarivanje tog prava), a članak 39. stavak 2. odgovara članku 14. stavku 3. Ugovora o Europskoj uniji. Članak 39. stavak 2. preuzima osnovna načela glasačkog sustava u demokratskoj državi.

Objašnjenje članka 40. — Pravo glasovati i biti biran na lokalnim izborima

Ovaj članak odgovara pravu zajamčenom člankom 20. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (usporediti također s pravnom osnovom u članku 22. Ugovora o funkcioniranju Europske unije za usvajanje detaljnih aranžmana za ostvarivanje tog prava). U skladu s člankom 52. stavkom 2. Povelje, primjenjuje se pod uvjetima određenima u tim člancima Ugovorâ.

Objašnjenje članka 41. — Pravo na dobru upravu

Članak 41. temelji se na postojanju Unije kao predmeta vladavine prava čije su značajke razvijene u sudskoj praksi koja je, među ostalim, uključivala dobru upravu kao opće načelo prava (vidjeti, među ostalim, presudu Suda od 31. ožujka 1992. u predmetu C-255/90 P Burban [1992.] ECR I-2253, i presude Prvostupanjskog suda od 18. rujna 1995. u predmetu T-167/94 Nölle [1995.] ECR II-2589, i 9. srpnja 1999 u predmetu T-231/97 New Europe Consulting i ostali [1999.] ECR II-2403). Tekst tog prava u prva dva stavka proizlazi iz sudske prakse (presuda Suda od 15. listopada 1987. u predmetu 222/86 Heylens [1987.] ECR 4097, stavak 15. točaka, presuda od 18. listopada 1989. u predmetu 374/87 Orkem [1989.] ECR 3283, presuda od 21. studenoga 1991. u predmetu C-269/90 TU München [1991.] ECR I-5469, i presude Prvostupanjskog suda od 6. listopada 1994. u predmetu T-450/93 Lisrestal [1994.] ECR II-1177, 18. rujna 1995. u predmetu T-167/94 Nölle [1995.] ECR II-2589) i tekst koji se odnosi na obvezu obrazlaganja proizlaze iz članka 296. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (usporediti također pravnu osnovu članka 298. Ugovora o funkcioniranju Europske unije za usvajanje zakonodavstva u interesu otvorene, učinkovite i neovisne europske administracije).

Stavak 3. reproducira pravo sada zajamčeno člankom 340. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Stavak 4. reproducira pravo sada zajamčeno člankom 20. stavkom 2. točkom (d) i člankom 25. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. U skladu s člankom 52. stavkom 2. Povelje, ta se prava primjenjuju pod uvjetima i u granicama određenima Ugovorima.

Pravo na djelotvoran pravni lijek, važan dio ovog pitanja, zajamčeno je člankom 47. ove Povelje.

Objašnjenje članka 42. — Pravo pristupa dokumentima

Pravo zajamčeno ovim člankom preuzeto je iz članka 255. Ugovora o EZ-u, na temelju čega je naknadno usvojena Uredba (EZ) br. 1049/2001. Europska konvencija proširila je to pravo na dokumente institucija, tijela i agencija, bez obzira na njihov oblik (vidjeti članak 15. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije). U skladu s člankom 52. stavkom 2. Povelje, pravo pristupa dokumentima provodi se pod uvjetima i u granicama predviđenima u članku 15. stavku 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Objašnjenje članka 43. — Europski ombudsman

Pravo zajamčeno ovim člankom jest pravo zajamčeno člancima 20. i 228. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. U skladu s člankom 52. stavkom 2. Povelje, primjenjuje se pod uvjetima određenima u navedena dva članka.

Objašnjenje članka 44. — Pravo na podnošenje peticije

Pravo zajamčeno ovim člankom jest pravo zajamčeno člancima 20. i 227. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. U skladu s člankom 52. stavkom 2. Povelje, primjenjuje se pod uvjetima određenima u navedena dva članka.

Objašnjenje članka 45. — Sloboda kretanja i boravka

Pravo zajamčeno stavkom 1. jest pravo zajamčeno člankom 20. stavkom 2. točkom (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (usporediti također pravnu osnovu u članku 21.; i presudu Suda od 17. rujna 20002., predmet C-413/99 Baumbast [2002.] ECR I-7091). U skladu s člankom 52. stavkom 2. Povelje, ta se prava primjenjuju pod uvjetima i u granicama određenima Ugovorima.

Stavak 2. odnosi se na ovlast Unije koja joj je prenesena člancima 77., 78. i 79. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Posljedično, odobravanje tog prava ovisi o institucijama koje izvršavaju tu ovlast.

Objašnjenje članka 46. — Diplomatska i konzularna zaštita

Pravo zajamčeno ovim člankom jest pravo zajamčeno člankom 20. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (usporediti također pravnu osnovu članka 23.). U skladu s člankom 52. stavkom 2. Povelje, primjenjuje se pod uvjetima određenima u navedena dva članka.

GLAVA VI. — PRAVDA

Objašnjenje članka 47. — Pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje

Prvi se stavak temelji na članku 13. EKLP-a:

„Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđena ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kad su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.”

Međutim, prema pravu Unije zaštita je širih razmjera jer jamči pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom. Sud je to pravo u svojoj presudi od 15. svibnja 1986. utemeljio kao opće načelo prava Unije (predmet 222/84 Johnston [1986.] ECR 1651; vidjeti i presudu od 15. listopada 1987., predmet 222/86 Heylens [1987.] ECR 4097 i presudu od 3. prosinca 1992., predmet C-97/91 Borelli [1992.] ECR I-6313). Prema Sudu, to opće načelo prava Unije također se primjenjuje na države članice pri njihovom provođenju prava Unije. Uključivanje prethodno navedenog u Povelju nije bilo s namjerom izmjene sustava sudskog nadzora utvrđenog Ugovorima, posebno pravila povezanih s prihvatljivosti izravnih tužbi pred Sudom Europske unije. Europska konvencija razmotrila je sustav sudskog nadzora Unije, uključujući pravila o prihvatljivosti, te ih je potvrdila za vrijeme njihove izmjene vezano uz određene aspekte, kako je iskazano u člancima od 251. do 281. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, a posebno u članku 263. četvrtom stavku. Članak 47. primjenjuje se na institucije Unije i institucije država članica pri njihovom provođenju prava Unije i vrijedi za sva prava zajamčena pravom Unije.

Drugi stavak odgovara članku 6. stavku 1. EKLJP-a, koji glasi kako slijedi:

„Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ili u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. Presuda se mora izreći javno, ali se sredstva priopćavanja i javnost mogu isključiti iz cijele rasprave ili njezinog dijela zbog razloga koji su nužni u demokratskom društvu radi interesa morala, javnog reda ili državne sigurnosti, kad interesi maloljetnika ili privatnog života stranaka to traže, ili u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima gdje bi javnost mogla biti štetna za interes pravde.”

Prema pravu Unije, pravo na pravično saslušanje nije ograničeno na sporove koji se odnose na prava i obveze građanskog prava. To je jedna od posljedica činjenice da je Unija zajednica temeljena na vladavini prava kako je Sud istaknuo u predmetu 294/83, „Les Verts” protiv Europskog parlamenta (presuda od 23. travnja 1986., [1986.] ECR 1339). Međutim, u svim aspektima osim njihovog područja primjene, jamstva EKLJP-a primjenjuju se na Uniju na sličan način.

U pogledu trećeg stavka trebalo bi napomenuti da bi, u skladu sa sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava, trebalo osigurati pravnu pomoć u slučaju u kojem bi u nedostatku takve pomoći bilo nemoguće osigurati djelotvoran pravni lijek (presuda EKLJP-a od 9. listopada 1979., Airey, serija A, svezak 32., str. 11.). Također postoji sustav pravne pomoći za predmete pred Sudom Europske unije.

Objašnjenje članka 48. — Pretpostavka nedužnosti i pravo na obranu

Članak 48. jednak je članku 6. stavku 2. i 3. EKLJP-a, koji glasi kako slijedi:

„2. Svatko optužen za kazneno djelo smatrat će se nevinim sve dok mu se ne dokaže krivnja u skladu sa zakonom.

3. Svatko optužen za kazneno djelo ima najmanje sljedeća prava:

- (a) da u najkraćem roku bude obaviješten, potanko i na jeziku koji razumije, o prirodi i razlozima optužbe koja se podiže protiv njega;
- (b) da ima odgovarajuće vrijeme i mogućnost za pripremu svoje obrane;
- (c) da se brani sam ili uz branitelja po vlastitom izboru, a ako nema dovoljno sredstava platiti branitelja, ima pravo na besplatnog branitelja, kad to nalažu interesi pravde;
- (d) da ispituje ili daje ispitati svjedoke optužbe i da se osigura prisustvo i ispitivanje svjedoka obrane pod istim uvjetima kao i svjedoka optužbe;
- (e) besplatnu pomoć tumača ako ne razumije ili ne govori jezik koji se upotrebljava u sudu.”

U skladu s člankom 52. stavkom 3., ovo je pravo jednakog značenja i opsega primjene kao pravo zajamčeno EKLJP-om.

Objašnjenje članka 49. — Načela zakonitosti i razmjernosti kaznenih djela i kazni

Ovaj se članak pridržava tradicionalnog pravila neretroaktivnosti zakona i kaznenopravnih sankcija. Dodano je pravilo retroaktivnosti blažeg kaznenog prava koje postoji u brojnim državama članicama i koje je sadržano u članku 15. Pakta o građanskim i političkim pravima.

Članak 7. EKLJP-a glasi:

- „1. Nitko ne može biti proglašen krivim za kazneno djelo počinjeno činom ili propustom koji, u času počinjenja, po unutarnjem ili po međunarodnom pravu nisu bili predviđeni kao kazneno djelo. Isto se tako ne može odrediti teža kazna od one koja je bila primjenljiva u času kad je kazneno djelo počinjeno.
2. Ovaj članak ne priječi suđenje ili kažnjavanje bilo koje osobe za neki čin ili propust koji je u času počinjenja predstavljao kazneno djelo u skladu s općim načelima prava priznatim od civiliziranih naroda.”

U stavku 2., upućivanje na „civilizirane” narode je izbrisano; to ne mijenja značenje ovog stavka koji se posebno odnosi na zločine protiv čovječnosti. U skladu s člankom 52. stavkom 3., ovdje zajamčeno pravo ima jednako značenje i opseg primjene kao pravo zajamčeno EKLJP-om.

Stavak 3. navodi opće načelo razmjernosti kazni i kaznenih djela temeljeno na ustavnim tradicijama zajedničkim svim državama članicama i sudskom praksom Suda Zajednica.

Objašnjenje članka 50. — Pravo da se ne bude dva puta suđen ili kažnjen za isto kazneno djelo

Članak 4. Protokola 7. uz EKLJP glasi kako slijedi:

- „1. Nikome se ne može ponovno suditi niti ga se može kazniti u kaznenom postupku iste države za kazneno djelo za koje je već pravomoćno osuđen ili osuđen u skladu sa zakonom i kaznenim postupkom te države.
2. Odredbe prethodnoga stavka ne sprječavaju ponovno razmatranje slučaja u skladu sa zakonom i kaznenim postupkom dotične države ako postoje dokazi o novim ili novootkrivenim činjenicama, ili ako je u prethodnom postupku došlo do bitnih povreda koje su mogle utjecati na rješenje slučaja.
3. Ovaj se članak ne može derogirati na temelju članka 15. Konvencije.”

Pravilo „non bis in dem” primjenjuje se u pravu Unije (vidjeti, između mnogih prethodno navedenih, presudu od 5. svibnja 1966., spojeni predmeti 18/65 i 35/65 Gutmann protiv Komisije [1966.] ECR 149 i noviji predmet, odluku Prvostupanjskog suda od 20. travnja 1999., spojeni predmeti T-305/94 i ostali Limburgse Vinyl Maatschappij NV protiv Komisije [1999.] ECR II-931). Pravilo koje zabranjuje kumulaciju odnosi se na kumulaciju dviju kazni jednake vrste, odnosno kazni izrečenih na kaznenom sudu.

U skladu s člankom 50., pravilo „non bis in idem” primjenjuje se ne samo unutar nadležnosti jedne države nego i između nadležnosti nekoliko država članica. To odgovara pravnoj stečevini Unije; vidjeti članke 54. do 58. Schengenske konvencije i presudu Suda od 11. veljače 2003., C-187/01 Gözütok [2003.] ECR I-1345, članak 7. Konvencije o zaštiti financijskih interesa Europskih Zajednica i članak 10. Konvencije o borbi protiv korupcije. Izuzetno ograničene iznimke u navedenim konvencijama koje državama članicama dozvoljavaju odstupanje od pravila „non bis in idem” obuhvaćene su horizontalnom klauzulom članka 52. stavka 1. Povelje u vezi s ograničenjima. U pogledu situacija iz članka 4. Protokola 7., primjenu načela unutar iste države članice, zajamčeno pravo ima jednako značenje i opseg primjene kao odgovarajuće pravo uEKLJP-u.

GLAVA VII. — OPĆE ODREDBE KOJIMA SE UREĐUJE TUMAČENJE I PRIMJENA POVELJE

Objašnjenje članka 51. — Područje primjene

Cilj članka 51. jest utvrditi područje primjene Povelje. Teži se jasnom utvrđivanju primjene Povelje najprije na institucije i tijela Unije, u skladu s načelom supsidijarnosti. Ova je odredba sastavljena u skladu s člankom 6. stavkom 2. Ugovora o Europskoj uniji prema kojem Unija mora poštovati temeljna prava, te u skladu s mandatom podijeljenim u okviru Europskog vijeća u Kölnu. Pojam „institucije” utvrđen je u Ugovorima. Izraz „tijela, uredi i agencije” obično se koristi u Ugovorima za upućivanje na sva tijela uspostavljena na temelju Ugovora ili sekundarnog zakonodavstva (vidjeti, npr., članke 15. ili 16. Ugovora o funkcioniranju Europske unije).

U vezi s državama članica, nedvojbeno proizlazi iz sudske prakse Suda da je poštovanje temeljnih prava definiranih u kontekstu Unije obvezujuće za države članice samo kad postupaju unutar područja primjene prava Unije (presuda od 13. srpnja 1989., predmet 5/88 Wachauf [1989.] ECR 2609; presuda od 18. lipnja 1991., predmet C-260/89 ERT [1991.] ECR I-2925; presuda od 18. prosinca 1997., predmet C-309/96 Annibaldi [1997.] ECR I-7493). Sud je potvrdio navedenu sudsku praksu: „Osim toga, trebalo bi zapamtiti da su zahtjevi koji proizlaze iz zaštite temeljnih prava u pravnom poretku Zajednice također obvezujući za države članice pri njihovoj primjeni pravila Zajednice...” (presuda od 13. travnja 2000., predmet C-292/97 [2000.] ECR I-2737, stavak 37. točaka). Naravno, ovo se pravilo, kako je utvrđeno ovom Poveljom, primjenjuje na središnja tijela kao i na regionalna ili lokalna tijela i javne organizacije, pri njihovoj primjeni prava Unije.

Stavak 2., zajedno s drugom rečenicom stavka 1., potvrđuje da Povelja ne može proširiti ovlasti i zadaće koje su Ugovorima dodijeljene Uniji. Ovdje se izričito spominju logične posljedice načela supsidijarnosti i činjenica da Unija ima samo one ovlasti koje su joj dodijeljene. Temeljna prava koja jamči Unija nemaju nikakav drugi učinak osim onoga u kontekstu ovlasti dodijeljenih Ugovorima. Posljedično, obveza institucija Unije, u skladu s drugom rečenicom stavka 1., koja se odnosi na promicanje načela iznesenih u Povelji postoji samo unutar ograničenja tih istih ovlasti.

Stavak 2. također potvrđuje da Povelja ne proširuje područje primjene prava Unije izvan ovlasti Unije utvrđenih Ugovorima. Sud je već utvrdio ovo pravilo u odnosu na temeljna prava priznata kao dio prava Unije (presuda od 17. veljače 1998., C-249/96 Grant [1998.] ECR I-621, stavak 45. točaka). U skladu s ovim pravilom, razumije se samo po sebi da se upućivanje na Povelju u članku 6. Ugovora o Europskoj uniji ne može razumjeti kao proširenje opsega djelovanja države članice koje se smatra „provedbom prava Unije” (u smislu stavka 1. i gore navedene sudske prakse).

Objašnjenje članka 52. — Opseg i tumačenje prava i načela

Svrha članka 52. jest utvrditi područje primjene prava i načela Povelje te pravila za njihovo tumačenje. Stavak 1. odnosi se na režim ograničenjâ. Tekst se temelji na sudskoj praksi Suda: „... u skladu s dobro ustaljenom sudskom praksom Suda, ograničenja mogu biti uvedena na ostvarivanje temeljnih prava, posebno u kontekstu zajedničke organizacije tržišta, pod uvjetom da ta ograničenja uistinu odgovaraju ciljevima od općeg interesa za koje se zauzima Zajednica i, u odnosu na željeni cilj, ne čine nerazmjerno i neopravdano uplitanje koje podcjenjuje samu bit tih prava” (presuda od 13. travnja 2000., predmet C-292/97, stavak 45. točaka). Upućivanje na opće interese koje priznaje Unija obuhvaća ciljeve navedene u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji i ostale interese zaštićene posebnim odredbama Ugovora poput članka 4. stavka 1. Ugovora o Europskoj uniji i članka 35. stavka 3., te članaka 36. i 346. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Stavak 2. odnosi se na prava koja su već izričito zajamčena Ugovorom o osnivanju Europske zajednice te su priznata u Povelji, a sada se nalaze u Ugovorima (posebno prava koja proizlaze iz građanstva Unije). Objašnjava da takva prava ostaju predmet uvjeta i ograničenja primjenljivih na pravo Unije, na kojem su temeljeni, i koji su predviđeni u Ugovorima. Povelja ne mijenja sustav prava dodijeljenih Ugovorom o Europskoj zajednici i preuzetih Ugovorima.

Namjena stavka 3. jest osigurati potrebnu sukladnost između Povelje i EKLJP-a uspostavljanjem pravila tako da, ako prava u sadašnjoj Povelji također odgovaraju pravima zajamčenima EKLJP-om, značenje i opseg primjene tih prava, uključujući odobrena ograničenja, budu jednaka onima navedenima u EKLJP-u. To posebno znači da zakonodavac, pri utvrđivanju ograničenja tih prava, mora poštovati jednake norme, određene u detaljnim sporazumima o ograničenjima u EKLJP-u, koje su time primjenjive za prava obuhvaćena ovim stavkom, bez štetnog učinka na autonomiju prava Unije i Suda Europske unije.

Upućivanje na EKLJP obuhvaća i Konvenciju i protokole uz nju. Značenje i područje primjene zajamčenih prava utvrđeni su ne samo tekstem tih instrumenata nego i sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava i Suda Europske unije. Namjena posljednje rečenice stavka jest dopustiti Uniji da jamči širu zaštitu. U svakom slučaju, razina zaštite koju pruža Povelja nikad ne smije biti niža od one koju jamči EKLJP.

Povelja ne utječe na mogućnosti država članica da iskoriste članak 15. EKLJP-a koji omogućuje derogiranja od prava EKLJP-a u slučaju rata ili ostalih javnih opasnosti koje ugrožavaju život naroda, pri poduzimanju mjera u području nacionalne obrane u slučaju rata ili održavanja zakona i reda, u skladu s njihovim odgovornostima iz članka 4. stavka 1. Ugovora o Europskoj uniji i članka 72. i 347. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Popis prava koja se trenutačno, bez isključenja razvoja u području prava, zakonodavstva i Ugovora, mogu smatrati sukladnima pravima EKLJP-a u smislu značenja ovog stavka iznesen je u nastavku. Ne uključuje prava dodatna onima iz -EKLJP-a.

1. Članci Povelje koji su jednakog značenja i opsega primjene kao odgovarajući članci -EKLJP-a:

— članak 2. odgovara članku 2. EKLJP-a,

— članak 4. odgovara članku 3. EKLJP-a,

— članak 5. stavci 1. i 2. odgovaraju članku 4. EKLJP-a,

— članak 6. odgovara članku 5. EKLJP-a,

— članak 7. odgovara članku 8. EKLJP-a,

— članak 10. stavak 1. odgovara članku 9. EKLJP-a,

— članak 11. odgovara članku 10. EKLJP-a ne dovodeći u pitanje ikakva ograničenja koja bi pravo Unije moglo uvesti na pravo država članica na izdavanje dozvola iz članka 10. stavka 1. treće rečenice EKLJP-a,

- članak 17. odgovara članku 1. Protokola uz EKLJP,
 - članak 19. stavak 1. odgovara članku 4. Protokola 4.,
 - članak 19. stavak 2. odgovara članku 3. EKLJP-a prema tumačenju Europskog suda za ljudska prava,
 - članak 48. odgovara članku 6. stavcima 2. i 3. EKLJP-a,
 - članak 49. stavci 1. (uz izuzetak posljednje rečenice) i 2. odgovaraju članku 7. EKLJP-a.
2. Članci čije je značenje jednako značenju odgovarajućih članaka EKLJP-a, no čiji je opseg primjene širi:
- članak 9. obuhvaća jednako područje kao članak 12. EKLJP-a, no njegov se opseg primjene može proširiti na ostale oblike braka ako su oni utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom,
 - članak 12. stavak 1. odgovara članku 11. EKLJP-a, no njegov je opseg primjene proširen na razinu Europske unije,
 - članak 14. stavak 1. odgovara članku 2. Protokola uz EKLJP, no njegov je opseg primjene proširen da obuhvaća pristup strukovnom i trajnom osposobljavanju,
 - članak 14. stavak 3. odgovara članku 2. Protokola uz EKLJP u pogledu prava roditelja,
 - članak 47. stavci 2. i 3. odgovaraju članku 6. stavku 1. EKLJP-a no ograničenje u vezi s određivanjem građanskih prava i obveza ili kaznenih prijava ne primjenjuje se na pravo Unije i njegovu provedbu,
 - članak 50. odgovara članku 4. Protokola 7. uz EKLJP, no njegov je opseg primjene proširen na razinu Europske unije između sudova država članica,
 - Zaključno, građani Europske unije, u okviru područja primjene prava Unije, ne smiju se smatrati strancima, zbog zabrane ikakve diskriminacije na temelju državljanstva. Ograničenja iz članka 16. EKLJP-a u pogledu prava stranaca se, stoga, ne primjenjuju na njih u ovom kontekstu.

Pravilo tumačenja iz stavka 4. temelji se na tekstu članka 6. stavka 3. Ugovora o Europskoj uniji i uzima u obzir pristup Suda u vezi sa zajedničkim ustavnim tradicijama (npr., presuda od 13. prosinca 1979., predmet 44/79 Hauer [1979.] ECR 3727; presuda od 18. svibnja 1982. predmet 155/79 AM [1982.] ECR 1575). Prema tom pravilu, umjesto strogog pristupa „najnižeg zajedničkog nazivnika”, dotična prava Povelje trebalo bi tumačiti na način koji pruža visoku razinu zaštite koja je primjerena pravu Unije i u skladu sa zajedničkim ustavnim tradicijama.

Stavak 5. razjašnjava razliku između „prava” i „načela” određenih Poveljom. U skladu s tim razlikovanjem, prava pojedinaca treba poštovati, a načela se treba pridržavati (članak 51. stavak 1.). Načela se mogu provoditi putem zakonodavnih ili izvršnih akata (usvojenih od strane Unije u skladu s njezinim ovlastima, i od strane država članica samo ako provode pravo Unije); shodno tome, postaju važna za sudove samo kad se takvi akti tumače ili revidiraju. Međutim, ne utječu na izravne zahtjeve za pozitivnim djelovanjem institucija Unije ili tijela država članica. To je u skladu sa sudskom praksom Suda (usporediti sudsku praksu u vezi s „načelom opreznosti” u članku 191. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije: presuda Prvostupanskog suda od 11. rujna 2002., predmet T-13/99 Pfizer protiv Vijeća, uz brojna upućivanja na raniju sudsku praksu; i niz presuda u vezi s člankom 33. (bivši 39.) o načelima poljoprivrednog prava, npr. presuda Suda u predmetu 265/85 Van den Berg [1987.] ECR 1155: pregled načela tržišne stabilizacije i razumnih očekivanja) i u skladu s pristupom ustavnih sustava država članica „načelima”, posebno u području socijalnog prava. Primjeri načela priznatih u Povelji uključuju, primjerice, članke 25., 26. i 37. U pojedinim slučajevima, članak Povelje može sadržavati elemente prava i načela, npr. članci 23., 33. i 34.

Stavak 6. odnosi se na razne članke Povelje koji, u duhu supsidijarnosti, pozivaju na nacionalne zakone i praksu.

Objašnjenje članka 53. — Razina zaštite

Namjera ove odredbe jest primjenjivati razinu zaštite koju, u okviru svojih opsega primjene, trenutačno priznaju pravo Unije, nacionalni zakoni i međunarodno pravo. EKLJP je spomenut zbog svoje važnosti.

Objašnjenje članka 54. — Zabrana zlouporabe prava

Ovaj članak odgovara članku 17. EKLJP-a:

„Ništa se u ovoj Konvenciji ne može tumačiti kao da uključuje za bilo koju državu, skupinu ili pojedinca neko pravo da se upusti u neku djelatnost ili da izvrši neki čin koji bi smjerali na uništenje prava ili sloboda priznatih u ovoj Konvenciji ili na njihovo ograničenje u većoj mjeri nego što se u njoj predviđa.”

32007R0958

L 211/8

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

11.8.2007.

UREDBA (EZ) br. 958/2007 EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE**od 27. srpnja 2007.****o statistici imovine i obveza investicijskih fondova**

(958/2007/EZ)

UPRAVNO VIJEĆE EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE,

uzimajući u obzir Statut Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke, a posebno njegov članak 5.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 2533/98 od 23. studenoga 1998. o prikupljanju statističkih podataka od strane Europske središnje banke ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 5. stavak 1. i članak 6. stavak 4.,

budući da:

- (1) Uredba (EZ) br. 2533/98 određuje u članku 2. stavku 1. da, kako bi ispunila svoje statističke izvještajne zahtjeve, Europska središnja banka (ESB), uz pomoć nacionalnih središnjih banaka (NSB), ima pravo prikupljati statističke podatke u okviru referentne izvještajne populacije i u okviru potrebnom za izvršavanje zadaća Europskog sustava središnjih banaka (ESSB). U članku 2. stavku 2. točki (a) Uredbe (EZ) br. 2533/98 određeno je da investicijski fondovi (IF) čine dio referentne izvještajne populacije za potrebe ispunjavanja statističkih izvještajnih zahtjeva ESB-a, *inter alia*, u području novčane i bankovne statistike. Nadalje, prema članku 3. Uredbe (EZ) br. 2533/98, ESB je dužan odrediti stvarnu izvještajnu populaciju u okviru referentne izvještajne populacije i ima pravo u potpunosti ili djelomično izuzeti određene kategorije izvještajnih jedinica iz svojih statističkih izvještajnih zahtjeva.
- (2) Radi ispunjavanja svojih zadaća i praćenja financijskih aktivnosti osim onih monetarnih financijskih institucija (MFI), ESSB traži visokokvalitetne statističke podatke o poslovanju investicijskih fondova. Glavni je cilj tih podataka osigurati ESB-u sveobuhvatan statistički prikaz sektora investicijskih fondova u državama članicama sudionicama, koje se smatraju jedinstvenim gospodarskim područjem.
- (3) Kako bi se smanjio teret izvještavanja, nacionalnim središnjim bankama dopušteno je prikupljati potrebne podatke o investicijskim fondovima iz stvarne izvještajne

populacije u kontekstu šireg okvira statističkog izvješćivanja za druge statističke potrebe, pod uvjetom da to ne dovodi u pitanje ispunjavanje statističkih zahtjeva ESB-a. Radi jačanja transparentnosti u takvim je slučajevima primjereno obavijestiti izvještajne jedinice da se podaci prikupljaju radi ispunjavanja ostalih statističkih svrha.

- (4) Raspolaganje podacima o financijskim transakcijama olakšava detaljniju analizu za potrebe monetarne politike i u ostale svrhe. Podaci o financijskim transakcijama, kao i podaci o stanjima, također se rabe za sastavljanje ostalih statistika, posebno financijskih računa europodručja.
- (5) Iako propisi koji se donose u skladu s člankom 34. stavkom 34.1. Statuta ne osiguravaju nikakva prava niti nameću bilo kakve obveze državama članicama nesudionicama, članak 5. Statuta primjenjuje se na sve države članice, bez obzira na činjenicu jesu li one usvojile euro. Prema uvodnoj izjavi 17. Uredbe (EZ) br. 2533/98 jasno je da članak 5. Statuta zajedno s člankom 10. (bivši članak 5.) Ugovora podrazumijeva obvezu izrade i provedbe na nacionalnoj razini svih mjera koje države članice nesudionice smatraju primjerenima za prikupljanje statističkih podataka potrebnih za ispunjavanje statističkih izvještajnih zahtjeva ESB-a i za pravodobne pripreme u području statistike vezano uz dobivanje statusa država članica sudionica.
- (6) Iako je ova Uredba namijenjena ponajprije investicijskim fondovima, potpune podatke o imateljima dionica koje glase na donositelja koje izdaju investicijski fondovi možda nije moguće dobiti izravno od investicijskih fondova, pa je neophodno uključiti ostale subjekte u izvještajnu populaciju.
- (7) Sustav sankcija ESB-a propisan člankom 7. Uredbe (EZ) br. 2533/98 primjenjuje se na investicijske fondove.
- (8) Najkasnije do 2012. Upravno vijeće ocijenit će hoće li dopustiti korištenje pristupa agregiranog izvješćivanja utvrđenog ovom Uredbom samo državama članicama čiji sektor investicijskih fondova, u smislu ukupne imovine, čini manje od minimalnog udjela ukupne imovine kojom se upravlja u europodručju,

⁽¹⁾ SL L 318, 27.11.1998., str. 8.

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe:

— „IF” znači subjekt za zajednička ulaganja koji:

- (a) ulaže u financijsku i nefinancijsku imovinu u smislu Priloga II., pod uvjetom da je njegov cilj ulaganje kapitala prikupljenog od javnosti; i
- (b) je osnovan prema pravu Zajednice ili nacionalnom pravu u skladu s:
 - i. ugovornim pravom (kao zajednički fond kojim upravljaju društva za upravljanje);
 - ii. zakonodavstvom koje regulira fondove (kao otvoreni investicijski fond);
 - iii. trgovačkim pravom (kao investicijsko društvo); ili
 - iv. bilo kojim drugim sličnim mehanizmom.

U definiciju IF-a uključeno je sljedeće:

- (a) ona društva čiji se udjeli ili dionice, na zahtjev imatelja, reotkupljuju ili otkupljuju izravno ili neizravno iz imovine društva; i
- (b) ona društva koja imaju fiksni broj izdanih dionica i čiji dioničari moraju kupiti ili prodati postojeće dionice kad ulaze ili izlaze iz fonda.

U definiciju IF-a nije uključeno sljedeće:

- (a) mirovinski fondovi u smislu članka 2. stavka 2. točke (a) i Priloga B Uredbi (EZ) br. 2533/98; i
- (b) novčani fondovi u smislu Priloga I. Uredbi (EZ) br. 2423/2001 Europske središnje banke od 22. studenoga 2001. o konsolidiranoj bilanci sektora monetarnih financijskih institucija (ESB/2001/13) ⁽¹⁾.

Za potrebe definicije IF-a pojam „javni” podrazumijeva male, profesionalne i institucionalne ulagače;

— „država članica sudionica” znači država članica koja je usvojila euro,

— „država članica nesudionica” znači država članica koja nije usvojila euro,

— „izvještajna jedinica” znači izvještajna jedinica u smislu članka 1. Uredbe (EZ) br. 2533/98,

— „rezident” znači rezident u smislu članka 1. Uredbe (EZ) br. 2533/98. Za potrebe ove Uredbe i u nedostatku bilo kojeg značajnog fizičkog elementa pravnog subjekta, njegova rezidentnost određuje se gospodarskim područjem po čijem je pravu subjekt osnovan. Ako subjekt nije osnovan, kao kriterij upotrebljava se pravna pripadnost, to jest država čiji pravni sustav uređuje osnivanje i postojanje subjekta,

— „MFI” znači monetarna financijska institucija u smislu Priloga I. dijela 1. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 2423/2001 (ESB/2001/13),

— „OFP” znači ostali financijski posrednici osim osiguravajućih društava i mirovinskih fondova u smislu članka 2. stavka 2. točke (a) i Priloga B Uredbi (EZ) br. 2533/98,

— „relevantni NSB” znači NSB države članice sudionice u kojoj je predmetni IF rezident.

Članak 2.

Stvarna izvještajna populacija

1. Stvarna izvještajna populacija sastoji se od investicijskih fondova koji su rezidenti područja država članica sudionica. Sam IF ili, u slučaju IF-a koji nema pravnu osobnost prema nacionalnom pravu osobe koje imaju zakonsko pravo za njegovo zastupanje, odgovorni su za dostavljanje statističkih podataka koji su potrebni u skladu s ovom Uredbom.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., za potrebe prikupljanja podataka o imateljima dionica koje glase na donositelja koje izdaju investicijski fondovi (Prilog I. dio 2. točka 3.), stvarna izvještajna populacija uključuje monetarne financijske institucije i one ostale financijske posrednike koji nisu investicijski fondovi. Nacionalne središnje banke mogu odobriti odstupanje navedenim subjektima pod uvjetom da se potrebni statistički podaci prikupljaju iz drugih dostupnih izvora u skladu s Prilogom I. dijelom 2. točkom 3. Nacionalne središnje banke pravodobno provjeravaju je li taj uvjet ispunjen kako bi prema potrebi mogle odobriti ili opozvati svako odstupanje s učinkom na početku godine, u dogovoru s ESB-om. Za potrebe ove Uredbe nacionalne središnje banke mogu utvrditi i održavati popis izvještajnih ostalih financijskih posrednika koji nisu investicijski fondovi, u skladu s načelima utvrđenima u Prilogu I. dijelu 2. točki 3.

⁽¹⁾ SL L 333, 17.12.2001., str. 1.

Članak 3.**Odstupanja**

1. Nacionalne središnje banke mogu odobriti odstupanja najmanjim investicijskim fondovima u smislu ukupne imovine, pod uvjetom da investicijski fondovi koji dostavljaju podatke za tromjesečnu agregiranu bilancu čine najmanje 95 % ukupne imovine investicijskih fondova svake države članice sudionice u smislu stanja. Nacionalne središnje banke pravodobno provjeravaju je li taj uvjet ispunjen kako bi prema potrebi mogle odobriti ili opozvati svako odstupanje s učinkom na početku godine. Investicijski fondovi na koje se primjenjuju navedena odstupanja podnose izvješća na tromjesečnoj osnovi samo za podatke o stanju izdanih dionica/udjela IF-a na kraju tromjesečja te odgovarajuća tromjesečna vrijednosna usklađivanja ili transakcije, ako je to primjenjivo.

2. Odstupanja se mogu odobriti investicijskim fondovima koji podliježu nacionalnim računovodstvenim pravilima koja dopuštaju vrednovanje imovine investicijskih fondova rjeđe nego tromjesečno. O kategorijama investicijskih fondova kojima nacionalne središnje banke imaju pravo odobriti odstupanja odlučuje Upravno vijeće. Investicijski fondovi na koje se navedena odstupanja primjenjuju podliježu zahtjevima iz članka 6. ove Uredbe onom dinamikom učestalosti koja je u skladu s njihovim računovodstvenim obvezama vezano uz vrijeme provođenja vrednovanja njihove imovine.

3. Investicijski fondovi mogu donijeti odluku o nekorištenju navedenih odstupanja i umjesto toga u potpunosti ispunjavati izvještajne zahtjeve iz članka 6. Ako se pojedini IF odluči na korištenje te mogućnosti, on je obavezan dobiti odobrenje relevantnog NSB-a prije bilo kakve izmjene u korištenju navedenih odstupanja.

Članak 4.**Popis investicijskih fondova za statističke potrebe**

1. Izvršni odbor će utvrditi i održavati popis investicijskih fondova koji podliježu ovoj Uredbi, uključujući, kada je to primjenjivo, njihove potfondove, u smislu članka 5. stavka 2. Navedeni se popis može temeljiti na postojećem popisu investicijskih fondova koji podliježu nadzoru od strane nacionalnih tijela, ako takvi popisi postoje, dopunjen ostalim investicijskim fondovima koji se mogu odrediti u smislu definicije investicijskih fondova iz članka 1.

2. Nacionalne središnje banke i ESB će popis investicijskih fondova za statističke potrebe i njegove ažurirane verzije učiniti dostupnima dotičnim investicijskim fondovima na odgovarajući način, uključujući elektroničkim putem, preko interneta ili u papirnatom obliku, na zahtjev dotičnih izvještajnih jedinica.

3. Popis investicijskih fondova za statističke potrebe ima samo informativni karakter. Međutim, ako je posljednja dostupna elektronička verzija popisa iz stavka 2. netočna, ESB neće izreći sankcije bilo kojem subjektu koji nije ispravno ispunio izvještajne zahtjeve pod uvjetom da se u dobroj namjeri rukovodio netočnim popisom.

Članak 5.**Pojedinačno izvješćivanje za svaki fond**

1. Stvarna izvještajna populacija dostavlja podatke o svojoj imovini i obvezama pojedinačno za svaki fond.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., ako IF izvrši segregaciju svoje imovine u različite podfondove na takav način da dionice/udjeli koji se odnose na svaki pojedini potfond imaju neovisnu podlogu u različitoj imovini, svaki potfond smatrat će se pojedinačnim IF-om.

3. Odstupajući od stavaka 1. i 2., ovisno o prethodnom odobrenju i u skladu s uputama relevantnog NSB-a, investicijski fondovi mogu iskazati svoju imovinu i obveze kao grupa, pod uvjetom da to daje rezultate koji su slični onima koji se dobivaju pojedinačnim izvješćivanjem za svaki fond.

Članak 6.**Tromjesečni i mjesečni statistički izvještajni zahtjevi**

1. Stvarna izvještajna populacija u skladu s Prilogom I. dostavlja:

(a) na tromjesečnoj osnovi, podatke o stanju imovine i obveza investicijskih fondova na kraju tromjesečja i tromjesečna vrijednosna usklađivanja ili transakcije, kada je to primjenjivo; i

(b) na mjesečnoj osnovi, podatke o stanju izdanih dionica/udjela investicijskih fondova na kraju mjeseca i odgovarajuća mjesečna vrijednosna usklađivanja ili transakcije, kada je to primjenjivo.

2. Pod uvjetom prethodnog odobrenja i u skladu s uputama relevantnog NSB-a, stvarna izvještajna populacija dostavlja statističke podatke na temelju jednog od dvaju izvještajnih pristupa navedenih u Prilogu I. u skladu s definicijama iz Priloga II.

3. Nacionalne središnje banke mogu odlučiti da, umjesto na tromjesečnoj osnovi, podatke iz stavka 1. točke (a) prikupljaju na mjesečnoj osnovi.

Članak 7.**Vrijednosna usklađivanja ili transakcije**

1. Stvarna izvještajna populacija izvještava o vrijednosnim usklađivanjima ili transakcijama u skladu s uputama relevantnog NSB-a, vezano uz agregirane podatke koji se dostavljaju prema kombiniranom ili agregiranom pristupu iz Priloga I.

2. Prema kombiniranom pristupu iz Priloga I. nacionalne središnje banke mogu izračunati približne vrijednosti transakcija vrijednosnim papirima na temelju podataka o pojedinačnim vrijednosnim papirima ili izravno prikupljati podatke o transakcijama na temelju podataka o pojedinačnim vrijednosnim papirima.

3. Dodatni zahtjevi i smjernice vezani uz sastavljanje vrijednosnih usklađivanja ili transakcija utvrđeni su u Prilogu III.

Članak 8.

Računovodstvena pravila

1. Računovodstvena pravila koja primjenjuju investicijski fondovi za potrebe izvješćivanja prema ovoj Uredbi utvrđena su relevantnim nacionalnim zakonom kojim se provodi Direktiva Vijeća 86/635/EEZ od 8. prosinca 1986. o godišnjim financijskim izvještajima i konsolidiranim financijskim izvještajima banaka i drugih financijskih institucija⁽¹⁾, ili u slučaju neprimjenjivosti navedene odredbe, pravila koja su utvrđena svim drugim nacionalnim ili međunarodnim standardima koji se primjenjuju na investicijske fondove.

2. Ne dovodeći u pitanje računovodstvene prakse i postupke netiranja koji prevladavaju u državama članicama sudionicama, sva financijska imovina i obveze iskazuju se u statističke svrhe na bruto osnovi.

Članak 9.

Pravodobnost

1. Nacionalne središnje banke odlučuju kada trebaju zaprijeti podatke od izvještajnih jedinica u skladu s člankom 6. radi ispunjavanja rokova propisanih stavkom 2.

2. Nacionalne središnje banke prenose ESB-u:

(a) podatke o agregiranim tromjesečnim stanjima i vrijednosnim usklađivanjima do kraja radnog vremena 28. radnog dana od kraja tromjesečja na koje se podaci odnose, na temelju tromjesečnih podataka prikupljenih od investicijskih fondova; i

(b) podatke o agregiranim mjesečnim stanjima i vrijednosnim usklađivanjima do kraja radnog vremena 28. radnog dana od kraja mjeseca na koji se podaci odnose, na temelju mjesečnih podataka o izdanim dionicama/udjelima investicijskih fondova prikupljenih od investicijskih fondova ili na temelju stvarnih podataka u skladu s člankom 6. stavkom 3.

Članak 10.

Minimalni standardi i nacionalni izvještajni mehanizmi

1. IF je dužan dostaviti potrebne statističke podatke relevantnom NSB-u u skladu s minimalnim standardima za prijenos, točnost, konceptualnu usklađenost i revizije određenima u Prilogu IV.

2. Nacionalne središnje banke određuju i uvode izvještajne mehanizme koje je stvarna izvještajna populacija dužna slijediti

u skladu s nacionalnim obilježjima. Nacionalne središnje banke osiguravaju da ti izvještajni mehanizmi pružaju potrebne statističke podatke i dopuštaju točnu provjeru usklađenosti s minimalnim standardima za prijenos, točnost, konceptualnu usklađenost i revizije određenima u Prilogu IV.

Članak 11.

Spajanja odnosno pripajanja, podjele i reorganizacije

U slučaju spajanja odnosno pripajanja, podjele ili reorganizacije koja bi mogla utjecati na ispunjavanje njezinih statističkih obveza, predmetna izvještajna jedinica obavješćuje relevantni NSB o postupcima koji se planiraju radi ispunjavanja statističkih izvještajnih zahtjeva propisanih ovom Uredbom onda kada namjera provedbe takvog postupka postane javna te pravodobno prije njegove provedbe.

Članak 12.

Provjera i obvezno prikupljanje

Nacionalne središnje banke ostvaruju pravo na provjeru ili obvezno prikupljanje podataka koje dostavljaju izvještajne jedinice u skladu s ovom Uredbom, ne dovodeći u pitanje pravo ESB-a da sam ostvari ta prava. Ta prava ostvaruju posebno nacionalne središnje banke kada institucija uključena u stvarnu izvještajnu populaciju ne ispunjava minimalne standarde za prijenos, točnost, konceptualnu usklađenost i revizije određene u Prilogu IV.

Članak 13.

Prvo izvješćivanje

Prvo izvješćivanje započinje s mjesečnim i tromjesečnim podacima za prosinac 2008.

Članak 14.

Završna odredba

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni, 27. srpnja 2007.

Za Upravno vijeće ESB-a

Predsjednik ESB-a

Jean-Claude TRICHET

⁽¹⁾ SL L 372, 31.12.1986., str. 1.

PRILOG I.

STATISTIČKI IZVJEŠTAJNI ZAHTJEVI

DIO 1.

Izvještajni pristup

1. ESB je dužan osigurati, na redovitoj osnovi, agregirani iznos imovine i obveza investicijskih fondova svih država članica sudionica koje se smatraju jedinstvenim gospodarskim područjem, u smislu stanja i transakcija.
2. Stvarna izvještajna populacija dužna je dostaviti statističke podatke u skladu s jednim od sljedećih dvaju izvještajnih pristupa:

(a) kombinirani pristup – koji se sastoji od dostave:

- na tromjesečnoj osnovi: i. podataka o pojedinačnim vrijednosnim papirima u slučaju vrijednosnih papira s javno dostupnim identifikacijskim oznakama koje drže investicijski fondovi; ii. agregiranih podataka podijeljenih prema kategoriji instrumenta/dospijea, valuti i protustrankama, u slučaju imovine i obveza koje nisu vrijednosni papiri i u slučaju vrijednosnih papira bez javno dostupnih identifikacijskih oznaka; i iii. podataka o pojedinačnim vrijednosnim papirima ili agregiranih podataka o imateljima izdanih dionica/udjela investicijskih fondova, kao što je dalje navedeno u dijelu 2. ovog Priloga. Relevantni NSB može tražiti od izvještajnih jedinica da iskazuju podatke o pojedinačnim vrijednosnim papirima u slučaju vrijednosnih papira koji nemaju javno dostupne identifikacijske oznake ili podatke o svakoj pojedinačnoj stavci imovine i obveza osim vrijednosnih papira; i
- na mjesečnoj osnovi, podataka o pojedinačnim vrijednosnim papirima kojima se zasebno iskazuju sve dionice/udjeli koje izdaju investicijski fondovi.

Kao što je utvrđeno u tablici 2., uz podatke koji se odnose na polja koja se popunjavaju u kontekstu izvješćivanja na temelju podataka o pojedinačnim vrijednosnim papirima radi izračuna agregiranih podataka o vrijednosnim papirima, relevantni NSB može također odlučiti prikupljati podatke o transakcijama na temelju podataka o pojedinačnim vrijednosnim papirima.

Agregirani podaci iskazuju se u smislu stanja i u skladu s uputama relevantnog NSB-a, bilo u smislu: i. revalorizacija zbog promjena cijena i tečaja; ili ii. transakcija.

Pod uvjetom dobivanja prethodnog odobrenja relevantnog NSB-a, izvještajne jedinice koje osiguravaju potrebne tromjesečne podatke na temelju podataka o pojedinačnim vrijednosnim papirima mogu se odlučiti da iskazuju potrebne mjesečne podatke na agregiranoj osnovi, umjesto da pružaju podatke o pojedinačnim vrijednosnim papirima.

(b) agregirani pristup – koji se sastoji od dostave:

- na tromjesečnoj osnovi, cijelog skupa agregiranih podataka podijeljenih prema kategoriji instrumenta/dospijea, valuti i protustrankama koji se odnose na imovinu i obveze investicijskih fondova, i
- na mjesečnoj osnovi, agregiranih podataka koji se odnose na dionice/udjele koje izdaju investicijski fondovi.

Tromjesečni i mjesečni podaci iskazuju se u smislu stanja i u skladu s uputama relevantnog NSB-a, bilo u smislu: i. revalorizacija zbog promjene cijene i tečaja; ili ii. transakcija.

3. Podaci koji se moraju osigurati NSB-u na temelju podataka o pojedinačnim vrijednosnim papirima prema kombiniranom pristupu navedeni su u tablici 2. Agregirani tromjesečni izvještajni zahtjevi za stanja navedeni su u tablici 1., a oni koji se odnose na revalorizacije zbog promjene cijene ili tečaja ili transakcije navedeni su u tablici 3. Agregirani mjesečni izvještajni zahtjevi za stanja i revalorizacije zbog promjene cijene i tečaja ili transakcije navedeni su u tablici 4.

DIO 2.

Rezidentnost i gospodarski sektor imatelja dionica/udjela investicijskih fondova

1. Izvještajne jedinice iskazuju, na tromjesečnoj osnovi, podatke o rezidentnosti imatelja dionica/udjela investicijskih fondova koje izdaju investicijski fondovi država članica sudionica u skladu s raščlambom na domaće/ostale države članice sudionice/ostatak svijeta. Domaće protustranke i protustranke ostalih država članica sudionica dalje se raščlanjuju prema sektoru.
2. Što se tiče dionica/udjela na ime, investicijski fondovi izdavatelji ili osobe koje ih pravno zastupaju iskazuju podatke prema rezidentnosti ili raščlambi prema sektoru imatelja njihovih izdanih dionica/udjela. Ako IF koji je izdavatelj nije u mogućnosti izravno identificirati rezidentnost i sektor imatelja, iskazuje relevantne podatke na temelju dostupnih podataka.

3. Što se tiče dionica/udjela koji glase na donositelja, izvještajne jedinice iskazuju podatke o rezidentnosti i podjeli prema sektoru imatelja dionica/udjela IF-a u skladu s pristupom koji je odabrao relevantni NSB. Ovaj zahtjev je ograničen na jednu ili na kombinaciju sljedećih mogućnosti, koje se odabiru vodeći računa o organizaciji relevantnih tržišta i o nacionalnim propisima dotične države članice. NSB će redovito pratiti ovaj zahtjev.
- (a) Investicijski fondovi izdavatelji:
- Investicijski fondovi izdavatelji ili osobe koje ih pravno zastupaju ili subjekti iz članka 2. stavka 2. ove Uredbe iskazuju podatke o rezidentnosti i podjeli prema sektoru imatelja njihovih izdanih dionica/jedinica. Navedene podatke može dostaviti agent koji distribuira dionice/udjele ili bilo koji drugi subjekt koji je uključen u izdavanje, ponovnu kupnju ili prijenos dionica/udjela.
- (b) Monetarne financijske institucije i ostali financijski posrednici kao skrbnici dionica/udjela IF-a:
- Kao izvještajne jedinice, monetarne financijske institucije i ostali financijski posrednici koji djeluju kao skrbnici dionica/udjela IF-a, iskazuju podatke o rezidentnosti i raščlambi prema sektoru imatelja udjela/jedinica koje izdaju rezidentni investicijski fondovi i koji su u skrbništvu u ime imatelja ili u ime nekog drugog posrednika koji također djeluje kao skrbnik. Ova se mogućnost primjenjuje: i. ako skrbnik razlikuje dionice/udjele IF-a koje se drže u skrbništvu u ime imatelja i one koje se drže u ime drugih skrbnika; i ii. ako većina dionica/udjela IF-a u skrbništvu je domaćih rezidentnih institucija koje se klasificiraju kao financijski posrednici (monetarne financijske institucije i ostali financijski posrednici).
- (c) Monetarne financijske institucije i ostali financijski posrednici koji podnose izvješća o transakcijama rezidenata s nerezidentima koje uključuju dionice/udjele rezidentnog IF-a:
- Kao izvještajne jedinice, monetarne financijske institucije i ostali financijski posrednici koji podnose izvješća o transakcijama rezidenata s nerezidentima koje uključuju dionice/udjele rezidentnog IF-a iskazuju podatke o rezidentnosti i raščlambi prema sektoru imatelja dionica/udjela koje izdaju rezidentni investicijski fondovi, a kojima trguju u ime imatelja ili drugog posrednika koji je uključen u transakciju. Ova se mogućnost primjenjuje: i. ako je izvještajni obuhvat sveobuhvatan, tj. ako obuhvaća u osnovi sve transakcije koje obavljaju izvještajne jedinice; ii. ako se dostavljaju točni podaci o kupnji i prodaji s nerezidentima država članica sudionica; iii. ako su razlike između vrijednosti pri izdanju i otkupne vrijednosti, isključujući naknade, tih dionica/udjela minimalne; i iv. ako je iznos dionica/udjela koje izda rezidentni investicijski fond kod nerezidenata država članica sudionica nizak.
- (d) Ako se mogućnosti od (a) do (c) ne primjenjuju, izvještajne jedinice, uključujući monetarne financijske institucije i ostale financijske posrednike koji nisu investicijski fondovi iskazuju relevantne podatke na temelju dostupnih podataka.
4. Ako su dionice/udjeli na ime ili dionice/udjeli koji glase na donositelja izdane prvi put ili ako tržišna kretanja zahtijevaju promjenu mogućnosti ili kombinaciju mogućnosti, nacionalne središnje banke mogu odobriti odstupanja u trajanju od jedne godine vezano uz zahtjeve navedene u točkama 2. i 3.

DIO 3.

Izveštajne tablice

Tablica 1.

Stanja

Podaci koje treba dostavljati tromjesečno

	A. Domaće (ukupno)							
	Mone- tarne fina- ncijske institu- cije	Nemoneatne financijske institucije – ukupno						Kućanstva i neprofitne institucije koje služe kućanstvima (S.14 i S.15)
		Opća država	Ostali rezidenti					
			Ukupno	Ostali financijski posrednici i pomoćne financijske institucije (S. 123 i S. 124)	Osigurava- juća društva i mirovinski fondovi (S.125)	Nefina- ncijska društva (S.11)		
IMOVINA								
1. Potraživanja po depozitima i kreditima								
2. Vrijednosni papiri osim dionica								
2e. Euro								
Do jedne godine								
Dulje od jedne i do dvije godine								
Dulje od dvije godine								
2x. Strane valute								
Do jedne godine								
Dulje od jedne i do dvije godine								
Dulje od dvije godine								
2t. Ukupno strane valute								
Dulje od jedne godine								
Dulje od jedne i do dvije godine								
Dulje od dvije godine								
3. Dionice i ostali udjeli								
Od toga: Dionice koje kotiraju na burzi, isključujući dionice/udjele investicijskih i novčanih fondova								
Od toga: Dionice/udjeli investicijskih i novčanih fondova								
4. Izvedeni financijski instrumenti								
5. Nefinancijska imovina (uključujući dugotrajnu imovinu)								
6. Preostala imovina								
OBVEZE								
7. Primljeni krediti i depoziti								
8. Dionice/udjeli investicijskih fondova (1)								
9. Izvedeni financijski instrumenti								
10. Preostale obveze								

Investicijski fondovi koji primjenjuju agregirani pristup iskazuju podatke u svim poljima, uključujući crno i sivo označena polja.

Investicijski fondovi koji primjenjuju kombinirani pristup iskazuju: i. podatke u crno označenim poljima; ii. podatke koji se traže u tablici 2. za one vrijednosne papire podaci o kojima se prikupljaju na pojedinačnoj osnovi; i iii. podatke u sivo označenim poljima za one vrijednosne papire podaci o kojima se ne prikupljaju na pojedinačnoj osnovi.

(1) Ako izvještajna jedinica nije u mogućnosti izvršiti izravnu identifikaciju rezidentnosti i sektora imatelja, ona iskazuje relevantne podatke na temelju dostupnih podataka. U slučaju dionica koje glase na donositelja, podaci se mogu prikupljati od monetarnih financijskih institucija ili ostalih financijskih posrednika, osim od investicijskih fondova (u skladu s člankom 2. stavkom 2. i Prilogom 1. dijelom 2. točkom 3. ove Uredbe).

Tablica 2.

Potrebni podaci koji se prikupljaju na temelju podataka o pojedinačnim vrijednosnim papirima

Pri primjeni kombiniranog pristupa podaci u poljima iz niže prikazane tablice moraju se iskazivati za svaki vrijednosni papir iz kategorija vrijednosnih papira „vrijednosni papiri osim dionica”, „dionice i ostali udjeli” i „izdane dionice/udjeli investicijskih fondova” u skladu sa sljedećim pravilima:

- (a) potrebno je iskazati podatke za polje 1;
- (b) u slučaju da relevantni NSB ne prikuplja izravno podatke o transakcijama na temelju podataka o pojedinačnim vrijednosnim papirima, potrebno je iskazati podatke za dva od triju polja 2., 3. i 4. (npr. polja 2. i 3., polja 2. i 4. ili polja 3. i 4.);
- (c) u slučaju da relevantni NSB izravno prikuplja podatke o transakcijama na temelju podataka o pojedinačnim vrijednosnim papirima, potrebno je iskazati i podatke za sljedeća polja:
 - i. polje 5. ili polja 6. i 7.; i
 - ii. polje 4. ili polja 2. i 3.;
- (d) relevantni NSB može također tražiti od izvještajnih jedinica da iskazuju podatke za polje 8.;
- (e) relevantni NSB se može odlučiti samo na prikupljanje podataka za polje 2. u prethodno navedenim slučajevima (b) i (c) ii. U tom slučaju, NSB mora provjeriti i obavijestiti o tome ESB, najmanje jednom godišnje, da to ne utječe na kvalitetu agregiranih podataka koje je iskazao NSB, kao ni na učestalost i opseg revizija.

Polje	Naziv
1	Identifikacijska oznaka vrijednosnog papira
2	Broj jedinica ili ukupni nominalni iznos
3	Cijena
4	Ukupni iznos
5	Transakcije
6	Kupljeni vrijednosni papiri (imovina) ili izdani vrijednosni papiri (obveze)
7	Prodani vrijednosni papiri (imovina) ili otkupljeni vrijednosni papiri (obveze)
8	Valuta knjiženja vrijednosnog papira

Tablica 3.

Vrijednosna usklađivanja ili transakcije

Podaci koje treba dostavljati tromjesečno

	A. Domaće (ukupno)							
	Mone- tarne fina- ncijske institucije	Nemonetarne financijske institucije – ukupno						
		Opća država	Ostali rezidenti	Ostali financijski posrednici i pomoćne financijske institucije (S. 123 i S. 124)	Osigurava- juća društva i mirovinski fondovi (S.125)	Nefina- ncijska društva (S.11)	Kućanstva i neprofitne institucije koje služe kućan- stvima (S.14 i S.15)	
IMOVINA								
1. Potraživanja po depozitima i kreditima								
2. Vrijednosni papiri osim dionica								
2e. Euro								
Do jedne godine								
Dulje od jedne i do dvije godine								
Dulje od dvije godine								
2x. Strane valute								
Do jedne godine								
Dulje od jedne i do dvije godine								
Dulje od dvije godine								
2t. Ukupno strane valute								
Dulje od jedne godine		MINIM		MINIM		MINIM	MINIM	
Dulje od jedne i do dvije godine		MINIM		MINIM		MINIM	MINIM	
Dulje od dvije godine		MINIM		MINIM		MINIM	MINIM	
3. Dionice i ostali udjeli		MINIM				MINIM	MINIM	
Od toga: Dionice koje kotiraju na burzi, isključujući dionice/udjele investicijskih i novčanih fondova		MINIM				MINIM	MINIM	
Od toga: Dionice/udjeli investicijskih i novčanih fondova		MINIM	MINIM					
4. Izvedeni financijski instrumenti								
5. Nefinancijska imovina (uključujući dugotrajnu imovinu)								
6. Preostala imovina								
OBVEZE								
7. Priljubljeni krediti i depoziti								
8. Dionice/udjeli investicijskih fondova (1)								
9. Izvedeni financijski instrumenti								
10. Preostale obveze								

Investicijski fondovi koji primjenjuju agregirani pristup iskazuju podatke u svim poljima koja su označena s „MINIMUM”. Nacionalne središnje banke mogu proširiti te zahtjeve na crno i sivo označena polja koja ne sadržavaju riječ „MINIMUM”.

Investicijski fondovi koji primjenjuju kombinirani pristup iskazuju podatke u: i. crno označenim poljima koja su označena s „MINIMUM”; ii. u sivo označenim poljima koja su označena s „MINIMUM” za one vrijednosne papire podaci o kojima se ne prikupljaju na pojedinačnoj osnovi; i iii. u slučaju da relevantni NSB izravno prikuplja podatke o transakcijama na temelju podataka o pojedinačnim vrijednosnim papirima, podaci koji se traže u tablici 2. za one vrijednosne papire podaci o kojima se prikupljaju na pojedinačnoj osnovi.

Nacionalne središnje banke mogu proširiti ove zahtjeve na: i. crno označena polja koja ne sadržavaju riječ „MINIMUM”; i ii. na sivo označena polja koja ne sadržavaju riječ „MINIMUM” za one vrijednosne papire podaci o kojima se ne prikupljaju na pojedinačnoj osnovi.

(1) Ako izvještajna jedinica nije u mogućnosti izvršiti izravnu identifikaciju rezidentnosti i sektora imatelja, ona iskazuje relevantne podatke na temelju dostupnih podataka. U slučaju dionica koje glase na donositelja podaci se mogu prikupljati od monetarnih financijskih institucija ili ostalih financijskih posrednika, osim od investicijskih fondova (u skladu s člankom 2. stavkom 2. i Prilogom I. dijelom 2. točkom 3. ove Uredbe).

(2) Nacionalne središnje banke mogu izuzeti investicijske fondove od obveze iskazivanja ove stavke, ako tromjesečna stanja navedena u tablici 1. čine manje od 5 % izdanih dionica/udjela investicijskih fondova.

Tablica 4.

Stanja, vrijednosna usklađivanja ili transakcije

Podaci koje treba dostavljati mjesečno

	A. Domaće (ukupno)								B. Ostale države članice sudionice (ukupno)								C. Ostatak svijeta Ukupno	D. Neraspoređeno
	Mone- tarne fina- ncijske institucije	Nemonetarne financijske institucije – ukupno							Mone- tarne fina- ncijske institucije	Nemonetarne financijske institucije – ukupno								
		Opća država	Ostali rezidenti Ukupno							Opća država	Ostali rezidenti Ukupno							
				Ostali fina- ncijski posred- nici i pomoćne fina- ncijske institucije (S.123 i S.124)	Osigura- vajuća društva i miro- vinski fondovi (S.125)	Nefina- ncijska društva (S.11)	Kućan- stva i nepro- fitne institucije koje služe kućan- stvima (S.14 i S.15)				Ostali fina- ncijski posred- nici i pomoćne fina- ncijske institucije (S.123 i S.124)	Osigura- vajuća društva i miro- vinski fondovi (S.125)	Nefina- ncijska društva	Kućan- stva i nepro- fitne institucije koje služe kućan- stvima (S.14 i S.15)				
OBVEZE																		
8. Dionice/ udjeli investicij- skih fondova																		

PRILOG II.

DEFINICIJE

Dio 1

Definicije kategorija instrumenata

U ovoj se tablici daje detaljan standardni opis kategorija instrumenata koje nacionalne središnje banke prenose u kategorije primjenjive na nacionalnoj razini u skladu s ovom Uredbom ⁽¹⁾. Definicije se odnose na Europski sustav nacionalnih i regionalnih računa u Zajednici (ESA 95).

TABLICA A

Definicije kategorija instrumenata imovine i obveza IF-a

KATEGORIJE IMOVINE

Kategorija	Opis glavnih obilježja
1. Potraživanja po depozitima i kreditima	<p>Za potrebe izvještajne sheme ova kategorija obuhvaća sredstva koja je IF pozajmio dužnicima, koja nisu dokumentirana ili koja su predstavljena jednim dokumentom (iako je postao prenosiv). To uključuje imovinu u obliku depozita:</p> <ul style="list-style-type: none"> — depoziti kod monetarnih financijskih institucija: <ul style="list-style-type: none"> (a) prenosivi depoziti: depoziti (u nacionalnoj ili u stranoj valuti) koji se mogu odmah pretvoriti u gotovinu ili koji su prenosivi putem čekova, bankovnog naloga, knjiženja na teret ili slično, bez znatnih ograničenja ili kazni (ESA 95, stavci od 5.42. do 5.44.); (b) ostali depoziti: svi depozita osim prenosivih depozita. Ostali se depoziti ne mogu u bilo kojem trenutku iskoristiti za plaćanja i oni se ne mogu pretvoriti u gotovinu ili u prenosive depozite bez znatnijeg ograničenja ili kazne. Ova potkategorija uključuje oročene depozite i štedne depozite (ESA 95, stavci od 5.45. do 5.49.), — držanje neprenosivih vrijednosnih papira: <ul style="list-style-type: none"> držanje vrijednosnih papira osim dionica i ostalih udjela koji nisu prenosivi i kojima se ne može trgovati na sekundarnim tržištima (vidjeti također „krediti kojima se trguje“), — krediti kojima se trguje: <ul style="list-style-type: none"> kredite koji su <i>de facto</i> postali prenosivi treba razvrstati pod stavku imovine „potraživanja po depozitima i kreditima” pod uvjetom da su i dalje dokumentirani jednim dokumentom, te da se njima kao opće pravilo trguje samo povremeno, — potraživanja na temelju obratnog repo ugovora: <ul style="list-style-type: none"> protustavka gotovine isplaćene u zamjenu za vrijednosne papire koje je kupio IF po određenoj cijeni uz čvrstu obvezu ponovne prodaje istih (ili sličnih) vrijednosnih papira po fiksnoj cijeni na određeni budućí datum (vidjeti kategoriju 7.). <p>Ova stavka uključuje i držanje novčanica eura i strane valute te kovanog novca u optjecaju koji se obično rabe za izvršavanje plaćanja.</p>

⁽¹⁾ Drugim riječima, ove tablice nisu popisi pojedinačnih financijskih instrumenata.

Kategorija	Opis glavnih obilježja
2. Vrijednosni papiri osim dionica	<p>Držanje vrijednosnih papira osim dionica ili ostalih udjela, koji su prenosivi i kojima se obično trguje na sekundarnim tržištima ili je moguć njihov prijeboj na tržištu, te koji imatelju ne osiguravaju bilo kakva vlasnička prava nad institucijom izdavateljem.</p> <p>Ova stavka uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — držanje vrijednosnih papira (bez obzira na to jesu li dokumentirani) koji imatelju daju bezuvjetno pravo na fiksni ili ugovorno utvrđeni prihod u obliku kuponskih isplata i/ili na utvrđeni fiksni iznos na određeni datum (ili datume) ili počevši od datuma određenog u vrijeme izdavanja, — prenosivi krediti koji su restrukturirani u velik broj identičnih dokumenata, te kojima je moguće trgovati na sekundarnim tržištima (vidjeti također „krediti kojima se trguje” u kategoriji 1.), — podređeni dug u obliku dužničkih vrijednosnih papira, — kako bi se održala usklađenost s tretmanom operacija vrste repo, vrijednosni papiri koji su pozajmljeni u okviru operacija pozajmljivanja vrijednosnih papira i dalje se vode u bilanci izvornog vlasnika (te se ne prenose se u bilanci privremenog stjecatelja) ako postoji čvrsta obveza izvršenja obratne operacije, a ne samo mogućnost da se to učini (vidjeti također kategoriju 7.). <p>Za držanje vrijednosnih papira osim dionica potrebna je raščlamba prema dospijeću. To podrazumijeva dospijeće pri izdavanju (izvorni rok dospijeća) i odnosi se na fiksno razdoblje vijeka trajanja financijskog instrumenta prije kojega on ne može biti otkupljen.</p>
3. Dionice i ostali udjeli	<p>Držanje vrijednosnih papira koji znače vlasnička prava u društvima i kvazidruštvima. Ovi vrijednosni papiri općenito daju pravo imateljima na udio u dobiti društva ili kvazidruštava i na udio u njihovim vlastitim sredstvima u slučaju likvidacije. Ova se kategorija sastoji od četiri glavne potkategorije:</p> <ul style="list-style-type: none"> — dionice/udjeli investicijskih i novčanih fondova, — dionice koje kotiraju na burzi, isključujući dionice/udjele investicijskih i novčanih fondova, — dionice koje ne kotiraju na burzi, isključujući dionice/udjele investicijskih i novčanih fondova: dionice koje ne kotiraju na burzi (ESA 95, stavci od 5.90. do 5.93.), — ostali udjeli: svi oblici udjela osim onih navedenih u prethodno navedenim potkategorijama (ESA 95, stavci od 5.94. i 5.95.)
3a. Dionice i ostali udjeli, od toga dionice koje kotiraju na burzi, isključujući dionice/udjele investicijskih i novčanih fondova	<p>Dionice čije cijene kotiraju na priznatoj burzi ili na drugom obliku sekundarnog tržišta (ESA 95, stavci od 5.90 do 5.93)</p>

Kategorija	Opis glavnih obilježja
3b. Dionice i ostali udjeli, od toga dionice/udjeli investicijskih i novčanih fondova	<p>Ova stavka imovine uključuje držanje dionica/udjela koje izdaju investicijski i novčani fondovi koji su za statističke potrebe uključeni u popis investicijskih fondova i monetarnih financijskih institucija.</p> <p>Novčani fondovi su subjekti za zajednička ulaganja čije su dionice/udjeli, u smislu likvidnosti, bliski supstituti depozita, te koji ulažu ponajprije u instrumente tržišta novca i/ili dionice/udjele novčanih fondova, i/ili u ostale prenosive dužničke instrumente s preostalim dospijecem do i uključujući jednu godinu, i/ili u bankovne depozite, i/ili koji teže stopi povrata koja se približava kamatnim stopama na instrumente tržišta novca. Novčani fondovi su određeni Uredbom (EZ) br. 2423/2001 (ESB/2001/13) o konsolidiranoj bilanci sektora monetarnih financijskih institucija.</p> <p>Investicijski fondovi su određeni u članku 1. ove Uredbe.</p>
4. Izvedeni financijski instrumenti	<p>U skladu s postojećim međunarodnim statističkim standardima, izvedeni financijski instrumenti koji imaju tržišnu vrijednost u načelu bi trebali biti podložni obvezi knjiženja u bilanci. Izvedeni financijski instrumenti imaju tržišnu vrijednost kada se njima trguje na uređenim tržištima, tj. na burzama, ili u situacijama u kojima se redovito mogu prebijati na izvanburzovnim tržištima (OTC).</p> <p>U okviru ove stavke, iskazuju se sljedeći izvedeni financijski instrumenti:</p> <ul style="list-style-type: none"> — opcije, bilo da se njima trguje na uređenom tržištu ili izvanburzovno, — varanti, — ročnice, ali samo ako imaju tržišnu vrijednost jer se njima može trgovati ili ih se može prebijati, i — ugovori o razmjeni, ali samo ako imaju tržišnu vrijednost jer se njima može trgovati ili ih se može prebijati. <p>Izvedeni financijski instrumenti koji se knjiže u bilanci knjiže se po svojoj tržišnoj vrijednosti, koju je njihova pretežna tržišna vrijednost ili bliski ekvivalent (fer vrijednost).</p> <p>Izvedeni financijski instrumenti knjiže se u bilanci na bruto osnovi. Pojedinačni ugovori o izvedenim financijskim instrumentima s bruto pozitivnim tržišnim vrijednostima knjiže se u bilanci na strani imovine, a ugovori s bruto negativnim tržišnim vrijednostima knjiže se na strani obveza. Bruto buduće obveze koje proizlaze iz ugovora o izvedenim financijskim instrumentima ne knjiže se kao bilančne stavke. Izvedeni financijski instrumenti mogu se knjižiti na neto osnovi na temelju različitih metoda vrednovanja. U slučaju da su dostupne samo neto pozicije ili da se pozicije knjiže po vrijednosti koja nije tržišna, iskazuju se te pozicije.</p>
5. Nefinancijska imovina (uključujući dugotrajnu imovinu)	<p>Ova stavka uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ulaganja u materijalnu dugotrajnu imovinu (poput primjerice stambenih zgrada, drugih zgrada i objekata i nestambenih zgrada) i dragocjenosti (poput primjerice plemenitih metala), i — materijalne ili nematerijalne nefinancijske imovine, koja je namijenjena opetovanoj uporabi od strane IF-a za razdoblje dulje od godinu dana. Ona uključuje zemljište i zgrade na kojima se nalazi IF kao i opremu, softver i ostalu infrastrukturu.

Kategorija	Opis glavnih obilježja
6. Preostala imovina	<p>Ovo je preostala stavka na strani imovine u bilanci, koja se određuje kao „imovina koja nije drugdje uključena”. Nacionalne središnje banke mogu u okviru ove stavke tražiti pojedinačnu podjelu prema sljedećem:</p> <ul style="list-style-type: none"> — obračunate kamate na depozite i kredite, — obračunate kamate na vrijednosne papire osim dionica, — obračunati najam za zgrade, — iznosi potraživanja koja se ne odnose na glavnu djelatnost IF-a.

KATEGORIJE OBVEZA

Kategorija	Opis glavnih obilježja
7. Primitveni krediti i depoziti	<p>Iznosi koje investicijski fondovi duguju vjerovnicima, osim onih koji proizlaze iz izdavanja prenosivih vrijednosnih papira. Ova stavka uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — krediti: krediti odobreni izvještajnom IF-u koji nisu dokumentirani ili koji su predstavljeni jednim dokumentom (iako je postao prenosiv), — repo ugovori: protustavka gotovine primljene u zamjenu za vrijednosne papire/zlato koje je prodao IF po određenoj cijeni uz čvrstu obvezu reotkupa istih (ili sličnih) vrijednosnih papira/zlata po fiksnoj cijeni na određeni budući datum. Iznosi koje investicijski fondovi primaju u zamjenu za vrijednosne papire/zlato koje se prenosi trećoj osobi (privremeni stjecatelj) svrstavaju se u kategoriju „repo ugovori” ako postoji čvrsta obveza izvršenja obratne operacije, a ne samo mogućnost da se to učini. To znači da investicijski fondovi zadržavaju efektivno (ekonomsko) vlasništvo nad odnosnim vrijednosnim papirima/zlatom tijekom operacije. U tom smislu, prijenos pravnog vlasništva nije relevantno obilježje za utvrđivanje tretmana operacija vrste repo. U slučaju gdje privremeni stjecatelj prodaje vrijednosne papire/zlato koje je primio u okviru repo operacije, ta se prodaja knjiži kao izravna transakcija vrijednosnim papirima/zlatom i bilježi se u bilanci privremenog stjecatelja kao negativna pozicija u portfelju vrijednosnih papira/zlata. <p>Sljedeća tri oblika operacija vrste repo sva su strukturirana tako da mogu zadovoljiti potrebne uvjete za postupanje s kolateraliziranim kreditima. Stoga se iznosi koje primaju investicijski fondovi (u zamjenu za vrijednosne papire/zlato koji su privremeno preneseni trećoj osobi) svrstavaju u „repo ugovore”:</p> <ul style="list-style-type: none"> — iznosi primitveni u zamjenu za vrijednosne papire/zlato koji su privremeno preneseni na treću osobu u obliku repo ugovora, — iznosi primitveni u zamjenu za vrijednosne papire/zlato koji su privremeno preneseni na treću osobu u obliku pozajmljenih obveznica (na temelju gotovinskog instrumenta osiguranja), — iznosi primitveni u zamjenu za vrijednosne papire/zlato koji su privremeno preneseni na treću osobu u obliku ugovora o prodaji i ponovnoj kupnji.

Kategorija	Opis glavnih obilježja
8. Dionice/udjeli investicijskih fondova	<p>Dionice ili udjeli, što uključuje i one u obliku vlasničkoga kapitala, koje izdaje IF i koji su za statističke potrebe uključeni u popis investicijskih fondova. Ova stavka čini ukupne obveze dioničara IF-a. Također se uključuju i sredstva koja proizlaze iz neraspoređenih primitaka ili sredstva koje je izvještajni IF izdvojio za vjerojatna buduća plaćanja i obveze.</p> <p>Za potrebe ove Uredbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> — „dionice/udjeli investicijskih fondova na ime” označavaju dionice/udjele investicijskih fondova o kojima se u skladu s nacionalnim zakonodavstvom vodi evidencija za identifikaciju imatelja dionica/udjela, uključujući podatke o rezidentnosti i sektoru imatelja, — „dionice/udjeli investicijskih fondova koji glase na donositelja” označavaju dionice/udjele investicijskih fondova o kojima se u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ne vodi evidencija za identifikaciju imatelja dionica/udjela investicijskih fondova ili vezano uz koje se vodi evidencija koja ne sadržava podatke o rezidentnosti i sektoru imatelja.
9. Izvedeni financijski instrumenti	Vidjeti kategoriju 4.
10. Preostale obveze	<p>Ovo je preostala stavka na strani obveza u bilanci, koja se određuje kao „obveze koje nisu drugdje uključene”.</p> <p>Nacionalne središnje banke mogu u okviru ove stavke tražiti pojedinačnu podjelu prema sljedećem:</p> <ul style="list-style-type: none"> — izdani dužnički vrijednosni papiri: <ul style="list-style-type: none"> vrijednosni papiri osim udjela koje izdaje IF i koje čine instrumente koji su obično prenosivi i kojima se trguje na sekundarnim tržištima ili je moguć njihov prijeboj na tržištu te koji imatelju ne osiguravaju bilo kakva vlasnička prava nad institucijom izdavateljem, — obračunate kamate na kredite i depozite, — iznosi obveza koji se ne odnose na glavnu djelatnost IF-a (iznosi koji se duguju dobavljačima, porezi, plaće, socijalni doprinosi itd.), — rezervacije koja čine obveze prema trećim osobama (mirovine, dividende itd.), — neto pozicije koje proizlaze iz pozajmljivanja vrijednosnih papira bez danoga gotovinskog instrumenta osiguranja, — neto iznosi obveza u vezi s budućom namirom transakcija vrijednosnim papirima.

Dio 2

Definicije atributa pojedinačnih vrijednosnih papira

TABLICA B

Definicije atributa pojedinačnih vrijednosnih papira

Polje	Opis
Identifikacijska oznaka vrijednosnog papira	Oznaka kojom se provodi jedinstvena identifikacija vrijednosnog papira. To može biti oznaka ISIN ili neka druga identifikacijska oznaka vrijednosnog papira, ovisno o uputama NSB-a.

Polje	Opis
Broj jedinica ili ukupni nominalni iznos	Broj jedinica vrijednosnih papira ili ukupni nominalni iznos u slučaju da se vrijednosnim papirom trguje u iznosima, a ne u jedinicama.
Cijena	Cijena po jedinici vrijednosnog papira ili postotak ukupnog nominalnog iznosa u slučaju da se vrijednosnim papirom trguje u iznosima, a ne u jedinicama. Cijena je obično tržišna cijena ili cijena koja je bliska tržišnoj cijeni. Nacionalne središnje banke mogu u okviru ove pozicije tražiti i obračunatu kamatu.
Ukupan iznos	Ukupan iznos vrijednosnog papira. U slučaju vrijednosnih papira kojima se trguje u jedinicama, ovaj iznos jednak je broju vrijednosnih papira pomnoženom s cijenom po jedinici. Ako se vrijednosnim papirima trguje u iznosima, a ne u jedinicama, ovaj iznos jednak je ukupnom nominalnom iznosu pomnoženom s cijenom izraženom kao postotak. Ukupan iznos u načelu je jednak tržišnoj vrijednosti ili je blizak tržišnoj vrijednosti. Nacionalne središnje banke mogu u okviru ove pozicije tražiti i obračunatu kamatu.
Transakcije	Ukupan iznos kupnji umanjene za iznos prodaje (vrijednosni papiri na strani imovine) ili izdanja umanjena za otkupe (vrijednosni papiri na strani obveza) vrijednosnog papira koji se knjiži po transakcijskim vrijednostima.
Kupljeni (imovina) ili izdani (obveze) vrijednosni papiri	Ukupan iznos kupnji (vrijednosni papiri na strani imovine) ili izdanja (vrijednosni papiri na strani obveza) vrijednosnog papira koji se knjiži po transakcijskim vrijednostima.
Prodani (imovina) ili otkupljeni (obveze) vrijednosni papiri	Ukupan iznos prodaja (vrijednosni papiri na strani imovine) ili otkupa (vrijednosni papiri na strani obveza) vrijednosnog papira koji se knjiži po transakcijskim vrijednostima.
Valuta knjiženja vrijednosnog papira	Oznaka ISO ili ekvivalent valute koja se koristi za izražavanje cijene i/ili nepodmirenog iznosa vrijednosnog papira.

Dio 3

Definicije sektora

ESA 95 određuje standard za klasifikaciju sektora. Protustranke koje se nalaze na državnom području država članica sudionica utvrđuju se prema njihovom sektoru u skladu s popisom investicijskih fondova i monetarnih financijskih institucija za statističke potrebe i smjernicama ESB-a za statističku klasifikaciju protustranki pod nazivom *Priručnik za statistiku monetarnog sektora, sektora financijskih institucija i sektora financijskih tržišta. Smjernice za statističku klasifikaciju klijenata*.

TABLICA C
Definicije sektora

Sektor	Definicije
1. Monetarne financijske institucije (MFI)	Rezidentne nacionalne središnje banke, rezidentne kreditne institucije kako su određene pravom Zajednice te druge rezidentne financijske institucije koje se bave primanjem depozita i/ili bliskih supstituta depozita od subjekata koji nisu monetarne financijske institucije i, za vlastiti račun (barem u gospodarskom smislu), odobravanjem kredita i/ili ulaganjem u vrijednosne papire (Uredba (EZ) br. 2423/2001 (ESB/2001/13)).
2. Opća država	Rezidentne jedinice koje se uglavnom bave proizvodnjom netržišnih dobara i uslugama namijenjenih pojedinačnoj i zajedničkoj potrošnji i/ili preraspodjelom nacionalnog dohotka i imovine (ESA 95, stavci od 2.68. do 2.70.)

Sektor	Definicije
3. Ostali financijski posrednici + pomoćne financijske institucije	Financijska društva i kvazidruštva (osim osiguravajućih društava i mirovinskih fondova), koja se uglavnom bave financijskim posredovanjem preuzimanjem obveza koje nisu gotovina, depoziti i/ili bliski supstituti depozita od institucionalnih jedinica osim monetarnih financijskih institucija ili tehničke pričuve osiguranja (ESA 95, stavci od 2.53. do 2.56.). Također su uključene pomoćne financijske institucije, koje se sastoje od svih financijskih društava i kvazidruštva koja se uglavnom bave pomoćnim financijskim aktivnostima (ESA 95, stavci od 2.57. do 2.59.). Ovdje su uključeni investicijski fondovi, kako su određeni ovom Uredbom.
4. Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	Financijska društva i kvazidruštva koja se uglavnom bave financijskim posredovanjem koje proizlazi iz udruživanja rizika (ESA 95, stavci od 2.60. do 2.67.).
5. Nefinancijska društva	Društva i kvazidruštva koja se ne bave financijskim posredovanjem, već uglavnom proizvodnjom tržišnih dobara i nefinancijskim uslugama (ESA 95, stavci od 2.21. do 2.31.).
6. Kućanstva i neprofitne institucije koje služe kućanstvima	Pojedinci ili skupine pojedinaca u svojstvu potrošača i proizvođača dobara i nefinancijskih usluga, isključivo za vlastitu krajnju potrošnju i u svojstvu proizvođača tržišnih dobara i nefinancijskih i financijskih usluga, pod uvjetom da njihove aktivnosti nisu aktivnosti kvazidruštva. Ovdje su uključene neprofitne institucije koje služe kućanstvima, te koje se uglavnom bave proizvodnjom netržišnih dobara i uslugama namijenjenih određenim skupinama kućanstava (ESA 95, stavci od 2.75. do 2.88.).

PRILOG III.

VRIJEDNOSNA USKLAĐIVANJA ILI TRANSAKCIJE

1. Stvarna izvještajna populacija mora iskazivati vrijednosna usklađivanja ili transakcije kao što je navedeno u članku 7. ove Uredbe. Ako stvarna izvještajna populacija iskazuje vrijednosna usklađivanja, ona moraju obuhvatiti revalorizacije zbog promjene cijene i tečaja ili samo promjene cijena tijekom referentnog razdoblja, pod uvjetom prethodnog odobrenja relevantnog NSB-a. Ako vrijednosno usklađivanje obuhvaća samo revalorizacije zbog promjene cijena, relevantni NSB prikuplja potrebne podatke koji kao minimum moraju obuhvaćati raščlambu po valutama, i to na funtu sterlinga, američki dolar, jen i švicarski franak radi izračuna revalorizacije zbog promjene tečaja.
2. „Financijske transakcije” odnose se na one transakcije koje proizlaze iz stvaranja, likvidacije ili promjene vlasništva nad financijskom imovinom ili obvezama. Te se transakcije mjere u smislu razlike između pozicija stanja na izvještajne datume na kraju razdoblja iz koje se uklanja učinak promjena zbog utjecaja „vrijednosnih usklađivanja” (zbog promjene cijene i tečaja) i „reklasifikacije i ostalih usklađivanja”. ESB traži statističke podatke radi objedinjavanja transakcija, u obliku usklađivanja koja obuhvaćaju „reklasifikaciju i ostala usklađivanja” i „revalorizaciju cijena i tečaja”. Financijske transakcije bi u načelu trebale biti usklađene s načelima navedenima u ESA 95, no mogući su određeni otkloni zbog nacionalnih praksi.
3. „Revalorizacija cijena i tečaja” odnosi se na fluktuacije u vrednovanju imovine i obveza koje se pojavljuju zbog promjena u cijeni imovine i obveza i/ili promjene tečaja, što utječe na vrijednosti izražene u eurima imovine i obveza nominiranih u stranoj valuti. Usklađivanje vezano uz revalorizaciju cijene imovine/obveza odnosi se na fluktuacije u vrednovanju imovine/obveza zbog promjene cijene po kojoj se imovina/obveze knjiže ili po kojoj se njima trguje. Revalorizacija cijene uključuje promjene koje se pojavljuju tijekom vremena u vrijednosti stanja na kraju razdoblja zbog promjena referentne vrijednosti po kojoj se one knjiže, tj. dobitke/gubitke. Kretanje tečaja prema euru u razdoblju između izvještajnih datuma na kraju razdoblja dovodi do promjena u vrijednosti devizne imovine/obveza ako su izražene u eurima. Budući da te promjene jesu dobitci/gubici i nisu posljedica financijskih transakcija, te je učinke potrebno ukloniti iz podataka o transakcijama. U načelu, „revalorizacija cijena i tečaja” također sadržava promjene vrednovanja koje proizlaze iz transakcija imovinom/obvezama, tj. realizirani dobitci/gubici; međutim, s tim u vezi postoje različite nacionalne prakse.

PRILOG IV.

MINIMALNI STANDARDI KOJE MORA PRIMJENJIVATI STVARNA IZVJEŠTAJNA POPULACIJA

Sljedeće minimalne standarde moraju ispunjavati izvještajne jedinice kako bi udovoljile statističkim izvještajnim zahtjevima ESB-a.

1. Minimalni standardi za prijenos:

- (a) dostavljanje podataka nacionalnim središnjim bankama mora biti pravodobno i unutar rokova koje odredi relevantni NSB;
- (b) statistička izvješća moraju biti u obliku i u formatu navedenom u tehničkim izvještajnim zahtjevima koje određuju nacionalne središnje banke;
- (c) potrebno je odrediti osobu (osobe) za kontakt unutar izvještajne jedinice;
- (d) moraju se poštovati tehničke specifikacije za prijenos podataka nacionalnim središnjim bankama; i
- (e) u slučaju izvješćivanja o pojedinačnim vrijednosnim papirima, izvještajne jedinice moraju, ako relevantni NSB to zatraži, dostaviti dodatne podatke (npr. ime izdavatelja i datuma izdavanja) koji su potrebne za identifikaciju vrijednosnih papira čije su sigurnosne identifikacijske oznake pogrešne ili nisu javno dostupne.

2. Minimalni standardi za točnost:

- (a) statistički podaci moraju biti točni:
 - potrebno je udovoljiti svim linearnim ograničenjima (npr. imovina i obveze moraju biti uravnotežene, međuzbrojevi moraju odgovarati zbrojevima), i
 - potrebno je osigurati usklađenost podataka između pojedinih izvještajnih razdoblja,
- (b) izvještajne jedinice moraju moći osigurati informacije o kretanjima na koja upućuju dostavljeni podaci,
- (c) statistički podaci moraju biti potpuni: postojeće praznine se priznaju, objašnjavaju nacionalnim središnjim bankama i, prema potrebi, premošćuju što je prije moguće;
- (d) statistički podaci ne smiju sadržavati trajne i strukturne praznine;
- (e) izvještajne jedinice moraju poštovati veličine i decimalna mjesta koje određuju nacionalne središnje banke za tehnički prijenos podataka; i
- (f) izvještajne jedinice moraju poštovati politiku zaokruživanja koju određuju nacionalne središnje banke za tehnički prijenos podataka.

3. Minimalni standardi za konceptualnu usklađenost:

- (a) statistički podaci moraju biti usklađeni s definicijama i klasifikacijama koje su sadržane u Uredbi;
- (b) u slučaju odstupanja od tih definicija i klasifikacija, izvještajne jedinice moraju, prema potrebi, redovito pratiti i brojčano odrediti razliku između upotrijebljene mjere i mjere sadržane u ovoj Uredbi; i
- (c) izvještajne jedinice moraju moći objasniti lomove u serijama dostavljenih podataka u usporedbi s podacima iz prethodnih razdoblja.

4. Minimalni standardi za revizije:

Poštuju se politika i postupci za revizije koje odrede ESB i nacionalne središnje banke. Revizijama koje odstupaju od redovitih revizija moraju se priložiti napomene za pojašnjenje.

32008R0652

10.7.2008.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 181/23

UREDBA KOMISIJE (EZ, Euratom) br. 652/2008**od 9. srpnja 2008.****o izmjeni Uredbe (EZ, Euratom) br. 2343/2002 o Okvirnoj financijskoj uredbi za tijela iz članka 185. Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002. o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 185. stavak 1.,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir mišljenje Vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Revizorskog suda ⁽²⁾,

budući da:

(1) Slijedom izmjene Uredbe (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (dalje u tekstu: „Opća financijska uredba”) Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 1995/2006 ⁽³⁾, potrebno je prilagoditi Uredbu Komisije (EZ, Euratom) br. 2343/2002 ⁽⁴⁾ kako bi se uskladila s Općom financijskom uredbom. Neke izmjene pokazale su se potrebnim s obzirom na stečena iskustava postojećih tijela Zajednice.

(2) Što se tiče razlike roka za odluke o razrješnici u vezi tijela Zajednice i predviđenog roka za opći proračun iz Opće financijske uredbe, ova Uredba mora slijediti rok utvrđen u temeljnim aktima o osnivanju tijela Zajednice i ne može od njega odstupiti. Predmetna institucija i, ako je prikladno, tijela Zajednice trebali bi stoga pokušati izbjeći teškoće u praksi i zalagati se za usklađivanje tih temeljnih akata u budućnosti.

(3) Trebalo bi razjasniti da dobro financijsko upravljanje zahtijeva učinkovitu i djelotvornu unutarnju kontrolu. Trebalo bi utvrditi glavne značajke i ciljeve sustava unutarnje kontrole.

(4) Transparentnost prema proračunskom tijelu trebalo bi osigurati novim informacijskim zahtjevima koji su obvezni za tijela Zajednice u proračunskom postupku, pogotovo u pogledu procjene broja ugovornog osoblja, viškova, namjenskih prihoda i odricanja od povrata utvrđenih iznosa potraživanja.

(5) Kako bi se osiguralo da se osobni podaci ne čuvaju duže nego što je potrebno za svrhe u koje su podaci prikupljeni ili u koje se dalje obrađuju, trebalo bi utvrditi posebne zahtjeve u pogledu pratećih dokumenata.

(6) S ciljem jačanja zaštite financijskih interesa Zajednice, svako tijelo Zajednice trebalo bi utvrditi popis iznosa potraživanja, navodeći imena dužnika i iznos duga kada je dužniku pravomoćnom sudskom odlukom naloženo plaćanje i kada nema ili nije bilo značajnih isplata u roku jedne godine nakon njezina donošenja. Ovaj bi popis trebalo objaviti, uzimajući u obzir važeće zakonodavstvo za zaštitu podataka.

(7) Kako bi se osigurala transparentnost u korištenju sredstava koja potječu iz njihovih proračuna, primjereno je propisati opću obvezu tijela Zajednice da podatke o korisnicima tih sredstava učine dostupnim.

(8) Pokazalo se da je popis namjenskih stavki prihoda nepotpun i stoga bi ga trebalo dopuniti u skladu s člankom 18. stavkom 1. Opće financijske uredbe.

(9) Objavljivanje proračuna tijela Zajednice trebalo bi pojednostavniti uz zaštitu prava proračunskog tijela i Revizorskog suda.

⁽¹⁾ SL L 248, 16.9.2002., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1525/2007 (SL L 343, 27.12.2007., str. 9.).

⁽²⁾ SL C 23, 28.1.2008., str. 1.

⁽³⁾ SL L 390, 30.12.2006., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 357, 31.12.2002., str. 72.

(10) Postupak u vezi s prijenosima koji trebaju donijeti direktori tijela Zajednice, primjenjivao se nedosljedno i stoga bi ga trebalo razjasniti. Posebno bi trebalo obavješćivati proračunsko tijelo o važnim prijenosima sredstava.

- (11) Zahtjevi za plaćanje Komisiji trebali bi biti potkrijepljeni i utemeljeni na strogom upravljanju gotovinom kako bi se izbjegli viškovi na kraju godine.
- (12) Trebalo bi navesti učinke rada u nepunom radnom vremenu na plan radnih mjesta kako bi se olakšala njegova primjena osobito u malim tijelima Zajednice.
- (13) S ciljem jačanja zaštite financijskih interesa Zajednice, tijela Zajednice trebala bi sudjelovati u aktivnostima sprečavanja prijevара Europskog ureda za borbu protiv prijevara.
- (14) Kako bi se obuhvatile sve osobe uključene u postupke javne nabave i dodjele nepovratnih sredstava, primjereno je propisati pojedinosti u pogledu situacija sukoba interesa.
- (15) Postupanje sa sličnim pojedinačnim transakcijama koje se odnose na određene redovne stavke rashoda trebalo bi pojednostaviti s obzirom na obveze *ex ante* provjere.
- (16) Financijska odgovornost dužnosnika za ovjeravanje trebala bi se izričito ograničiti u slučajevima krajnje nepažnje i namjerne povrede dužnosti.
- (17) Kako bi se olakšale transakcije u određenim slučajevima, tijelima Zajednice trebalo bi omogućiti korištenje sustava izravnog terećenja.
- (18) Budući da je direktor tijela Zajednice, koji je dužnosnik za ovjeravanje, hijerarhijski nadređen dužnosniku za ovjeravanje, trebalo bi izričito propisati funkcionalnu nezavisnost dužnosnika za ovjeravanje u obavljanju njegovih dužnosti.
- (19) Trebalo bi pojasniti odgovornost računovodstvenih službenika za ovjeravanje računa na temelju financijskih podataka koje su im dostavili dužnosnici za ovjeravanje. S tim ciljem, računovodstveni službenik trebao bi imati ovlasti provjeriti podatke dobivene od dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti i izraziti rezerve, ako je potrebno.
- (20) Potrebno je definirati skup pravila za naknade i pristojbe koje prikupljaju tijela Zajednice kako bi se zadovoljile potrebe određenih tijela Zajednice koja se financiraju iz takvih prihoda.
- (21) Tijela Zajednica trebala bi se moći osloniti na stručnost posebnog povjerenstva za financijske nepravilnosti Komisije uspostavljenog na temelju članka 66. stavka 4. Opće financijske uredbe, koji bi trebao automatski postati nadležan za tijela Zajednice, osim ako se tijela Zajednice odluče uspostaviti svoje povjerenstvo ili sudjelovati u zajedničkom povjerenstvu koje osniva nekoliko tijela Zajednice.
- (22) Trebalo bi navesti uvjete pod kojima tijela Zajednice koriste službe i urede Komisije, međuinstitucionalne europske urede i Prevoditeljski centar za tijela Europske unije uspostavljen Uredbom Vijeća (EZ) br. 2965/94 od 28. studenoga 1994. o osnivanju Prevoditeljskog centra za tijela Europske unije ⁽¹⁾ i zajedničke postupke za javnu nabavu s državama članicama domaćinima kako bi se pojačala međuinstitucionalna suradnja i suradnja između tijela Zajednice i država članica domaćina.
- (23) S ciljem jačanja zaštite financijskih interesa Zajednica i budući da tijela Zajednice ne mogu ostvarivati određena prava isključivo dodijeljena institucijama Zajednice, od njih bi se trebalo zahtijevati da unesu određene ugovorne odredbe u svoje ugovore i sporazume o nepovratnim sredstvima sklopljene s trećim stranama, koji će im omogućiti ostvarivanje određenih prava, uključujući suspenziju i raskid ugovora, postupka nadmetanja i uvođenje zastare.
- (24) Radi transparentnosti prema proračunskom tijelu trebalo bi uvesti postupak obavješćivanja za projekte koji imaju značajan učinak na administrativni proračun tijela Zajednice.
- (25) Potrebno je propisati poseban postupak za izbor stručnjaka, koji odgovara postupku utvrđenom u Općoj financijskoj uredbi.
- (26) Trebalo bi poboljšati komunikaciju i suradnju između direktora tijela Zajednice i upravljačkog odbora u okviru postupka davanja razrješnice.
- (27) U skladu s člankom 185. stavkom 1. Opće financijske uredbe, trebalo bi propisati da ako će tijelo Zajednice donijeti pravila za provedbu svoje financijske uredbe, donošenje tih pravila podliježe prethodnoj suglasnosti Komisije.
- (28) Uredbu (EZ, Euratom) br. 2343/2002 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

⁽¹⁾ SL L 314, 7.12.1994., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1645/2003 (SL L 245, 29.9.2003., str. 13.).

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EZ, Euratom) br. 2343/2002 mijenja se kako slijedi:

1. Članak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 3.

Proračun tijela Zajednice (dalje u tekstu ‚proračun‘) donosi se i izvršava u skladu s načelima jedinstva, točnosti proračuna, jedne godine, uravnoteženosti, obračunske jedinice, univerzalnosti, specifikacije, dobrog financijskog upravljanja, koje zahtijeva djelotvornu i učinkovitu unutarnju kontrolu i transparentnost kako je predviđeno ovom Uredbom.”;

2. U članku 8., stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Proračun obuhvaća nediferencirana odobrena sredstva i, ako je to opravdano operativnim potrebama, diferencirana odobrena sredstva. Potonji se sastoje od odobrenih sredstava za preuzimanje obveze i odobrenih sredstava za plaćanje.”;

3. Članak 10. mijenja se kako slijedi:

(a) u drugom podstavku stavka 1. riječi „stavcima 2. do 8.” zamjenjuju se riječima „stavcima 2. do 7.”;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza i nediferencirana proračunska sredstva, za koje obveze na kraju financijske godine još nisu bile preuzete mogu se prenijeti u iznosu koji odgovaraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za koje je do 31. prosinca dovršena većina pripremnih faza u postupku za preuzimanje obveza, što je potrebno utvrditi u pravilima za provedbu financijske uredbe svakog tijela Zajednice. Za te se iznose obveze mogu preuzeti do 31. ožujka sljedeće godine”;

(c) u stavku 4., prva se rečenica zamjenjuje sljedećom:

„Odobrena sredstva za plaćanje mogu se prenijeti u vezi s iznosima koji su potrebni za pokrivanje postojećih obveza ili obveza vezanih za odobrena sredstva za preuzimanje obveza kada odobrena sredstva koja su predviđena za odgovarajuće stavke u proračunu za sljedeću financijsku godinu ne pokrivaju potrebe.”;

(d) u stavku 7. dodaje se sljedeći podstavak:

„Tijelo Zajednice obavješćuje Komisiju o izvršenju prenesenih namjenskih prihoda najkasnije do 1. lipnja godine N+1.”

4. Članak 13. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 13.

1. Počevši od 15. studenoga svake godine, obveze za redovne administrativne rashode mogu se preuzimati unaprijed na teret odobrenih sredstava osiguranih za sljedeću financijsku godinu. Takve obveze ne smiju, međutim, premašiti jednu četvrtinu odobrenih sredstava odgovarajuće proračunske stavke za tekuću financijsku godinu, o čemu odlučuje upravljački odbor. Ona se ne mogu primjenjivati na nove rashode čija vrsta još nije u načelu odobrena u prošlom donesenom proračunu.

2. Rashodi koji se moraju platiti unaprijed, kao na primjer najamnine, mogu dovesti do toga da se plaćanja od 1. prosinca nadalje idu terete odobrenih sredstava za sljedeću financijsku godinu. U tom se slučaju rok iz stavka 1. ne primjenjuje.”

5. Članak 15. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Sredstva Zajednice isplaćena tijelu Zajednice predstavljaju subvenciju za uravnoteženje proračuna koja se računa kao prefinansiranje u smislu članka 81. stavka 1. točke (b) podtočke i. Opće financijske uredbe.”;

(b) dodaje se sljedeći stavak 5.:

„5. Tijelo Zajednice provodi strogo upravljanje gotovinom, uzimajući u obzir namjenske prihode, kako bi osigurao da su njegova salda gotovine ograničena na propisno opravdane zahtjeve. U svojim zahtjevima za plaćanje tijelo donosi detaljne i ažurirane projekcije svojih stvarnih novčanih zahtjeva tijekom godine, uključujući i podatke o namjenskim prihodima.”

6. U članku 16. stavku 1. dodaje se sljedeći podstavak:

„Tijela Zajednice podnose najkasnije do 31. ožujka u godini n procjenu operativnog viška iz godine N-1, koji se treba vratiti u proračun Zajednice kasnije u godini N, kako bi se dopunile već dostupne informacije u vezi viška iz godine N-2. Komisija uzima u obzir ove podatke prilikom procjene financijskih potreba tijela Zajednice za godinu N+1.”

7. Članak 19. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 19.

1. Za financiranje određenih stavki rashoda koriste se sljedeće stavke prihoda:

- (a) prihodi za posebnu namjenu, kao što su prihodi od zaklada, subvencija, darova i zapisa;
- (b) doprinosi aktivnostima tijela Zajednice od strane država članica, država nečlanica ili raznih tijela, ako je to predviđeno u sporazumu sklopljenom između tijela Zajednice i dotičnih država članica, država nečlanica ili predmetnih tijela;
- (c) prihodi od trećih osoba u vezi s robom, uslugama ili radom nabavljenim na njihov zahtjev, osim naknada i pristojbi iz članka 5. točke (a);
- (d) prihodi od nabave robe, usluga i radova za institucije Zajednice ili druga tijela Zajednice;
- (e) prihodi koji proizlaze iz povrata nepravilno plaćenih iznosa;
- (f) prihodi od prodaje vozila, opreme, instalacija, materijala, znanstvenih i tehničkih uređaja, koji se zamjenjuju ili otpisuju kada je knjigovodstvena vrijednost u potpunosti amortizirana;
- (g) primljeni iznosi osiguranja;
- (h) prihodi od plaćanja povezanih s davanjem u najam;
- (i) prihodi od prodaje publikacija i filmova, uključujući one na elektroničkim medijima.

1.a Temeljni akt koji se primjenjuje može također prihode koje utvrđuje namjenski dodijeliti određenim stavkama rashoda.

2. Sve stavke prihoda u smislu točaka (a) do (d) stavka 1. ovog članka obuhvaćaju sve izravne ili neizravne rashode za predmetnu aktivnost ili svrhu.

3. Proračun sadržava linije za unos kategorija namjenskih prihoda iz stavaka 1. i 1.a te gdje je to moguće navodi i iznos.”

8. Članak 21. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Sljedeće se može odbiti od zahtjeva za plaćanje, faktura ili izvoda, koji se zatim prosljeđuju na plaćanje u neto iznosu:

- (a) kazne izrečene strankama ugovora o javnoj nabavi ili korisnicima nepovratnih sredstava;
- (b) popusti, povrati i odbici po pojedinačnim fakturama i zahtjevima za plaćanje;
- (c) kamata nastala plaćanjem prefinanciranja.”

9. Članak 23. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 23.

1. Direktor može prenositi sredstva iz jednog poglavlja u drugo i iz jednog članka u drugi bez ograničenja te s jedne glave na drugu do najviše 10 % odobrenih sredstva za financijsku godinu za proračunsku liniju s koje se prijenos izvršava.

2. Izvan roka iz stavka 1., direktor može predložiti upravljačkom odboru prijenos odobrenih sredstava s jedne glave na drugu. Upravljački odbor može se protiviti takvim prijenosima u roku od tri tjedna. Nakon tog roka prijenosi sredstava smatraju se usvojenima.

3. Uz prijedloge za prijenos sredstava i prijenose izvršene prema stavcima 1. i 2. prilažu se odgovarajući i detaljni prateći dokumenti, koji prikazuju izvršenje odobrenih sredstava i procjene potreba do kraja financijske godine za naslove u proračunu u čiju korist se trebaju odobriti i za one naslove s kojih su odobrena sredstva povučena.

4. Direktor izvješćuje upravljački odbor čim je prije moguće o svim izvršenim prijenosima. On obavješćuje proračunsko tijelo o svim prijenosima izvršenima u skladu sa stavkom 2.”

10. U glavi II. poglavlju 7. umeće se sljedeći članak 25.a:

„Članak 25.a

1. Proračun se izvršava u skladu s djelotvornom i učinkovitom unutarnjom kontrolom.

2. Za potrebe izvršenja proračuna, unutarnja se kontrola definira kao postupak koji se primjenjuje na svim razinama upravljanja i koji je osmišljen pružiti prihvatljivo jamstvo postizanja sljedećih ciljeva:

- (a) djelotvornost, učinkovitost i ekonomičnost poslovanja;
- (b) pouzdanost izvješćivanja;
- (c) zaštita imovine i informacija;
- (d) sprečavanje i otkrivanje prijevare i nepravilnosti;
- (e) primjereno upravljanje rizicima koji se odnose na zakonitost i pravilnost predmetnih transakcija, uzimajući u obzir višegodišnji karakter programa, kao i prirodu dotičnih plaćanja.”

11. Članak 26. mijenja se kako slijedi:

- (a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Sažetak proračuna i izmjene konačno donesenih proračuna objavljuju se u *Službenom listu Europske unije* u roku od tri mjeseca od njihova donošenja.

Sažetak prikazuje pet glavnih proračunskih linija prihoda, pet glavnih proračunskih linija rashoda za administrativni i operativni proračun, plan radnih mjesta i procjenu broja ugovornog osoblja izražen u ekvivalentima zaposlenika s punim radnim vremenom za koje su proračunska sredstva uključena u proračun i upućenih nacionalnih stručnjaka. Također navodi brojke za prethodnu godinu.”;

- (b) dodaju se sljedeći stavci 3. i 4.:

„3. Konačno doneseni proračun, uključujući plan radnih mjesta i izmjene proračuna, kao i podatke o broju ugovornog osoblja izražen u ekvivalentima zaposlenika s punim radnim vremenom za koje su proračunska sredstva uključena u proračun i upućenih nacionalnih stručnjaka, prosljeđuje se radi obavijesti proračunskom tijelu, Revizorskom sudu i Komisiji i objavljuje se na internetskoj stranici predmetnog tijela Zajednice u roku od četiri tjedna od njihova donošenja.

4. Tijelo Zajednice objavljuje na svojoj internetskoj stranici informacije o korisnicima sredstava koja potječu

iz njegovog proračuna, uključujući i ugovorne stručnjake sukladno članku 74.b. Objavljene informacije moraju biti lako dostupne, transparentne i sveobuhvatne. Informacije se stavljaju na raspolaganje uz dužno poštivanje zahtjeva za povjerljivost i sigurnost, osobito zaštitu osobnih podataka iz Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća (*).

Kad se informacije objavljuju samo u anonimnom obliku, tijelo Zajednice na zahtjev i na odgovarajući način dostavlja Europskom parlamentu podatke o predmetnim korisnicima.

(*) SL L 8, 12.1.2001., str. 1.”

12. Članak 27. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 27.

1. Proračun se donosi u skladu s odredbama osnivačkog akta tog tijela Zajednice.

2. Tijelo Zajednice šalje Komisiji prednacrt procjene svojih prihoda i rashoda te opće smjernice na kojima se temelji ta procjena do 10. veljače svake godine i konačni nacrt procjene do datuma navedenog u osnivačkom aktu.

3. Procjena prihoda i rashoda tijela Zajednice uključuje:

- (a) plan radnih mjesta, koji prikazuje broj radnih mjesta za stalno i na određeno odobrenih u okviru ograničenja odobrenih proračunskih sredstava, prema razredu i kategoriji;

- (b) izjavu kojom se obrazlažu zahtjevi za novim radnim mjestima ako je došlo do promjene broja osoba u službi;

- (c) tromjesečnu procjenu gotovinskih plaćanja i primitaka;

- (d) podatke o ostvarenju svih prethodno postavljenih ciljeva za različite aktivnosti kao i nove ciljeve mjerene pokazateljima.

Rezultati procjena koriste se i navode kao dokazi vjerojatnih koristi povećanja ili smanjenja predloženog proračuna tijela Zajednice u odnosu na proračun za godinu N.

4. Tijelo Zajednice dostavlja Europskoj komisiji i proračunskom tijelu najkasnije do 31. ožujka svake godine sljedeće:

- (a) nacrt programa rada;
- (b) ažuriran višegodišnji plan kadrovske politike utvrđen u skladu sa smjernicama Komisije;
- (c) podatke o broju dužnosnika, privremenog i ugovornog osoblja kako je utvrđeno u Pravilniku o osoblju i uvjetima zaposlenja ostalih službenika (dalje u tekstu „Pravilnik o osoblju“) za godine n-1 i n, kao i procjenu za godinu N+1;
- (d) podatke o doprinosima u naravi, koje država članica domaćin dodjeljuje tijelu Zajednice;
- (e) procjenu salda izvještaja o realizaciji proračuna u smislu članka 81. za godinu N-1.

5. Kao dio postupka za donošenje općeg proračuna, Komisija šalje proračunskom tijelu izjavu o procjeni prihoda i rashoda tijela Zajednice i predlaže iznos subvencije za tijelo Zajednice i broj članova osoblja koje po njezinoj procjeni tijelo treba. Komisija predlaže nacrt plana radnih mjesta tijela Zajednice i procjenu broja ugovornog osoblja izražen u ekvivalentima zaposlenika s punim radnim vremenom, za koje se predlažu proračunska sredstva.

6. Proračunsko tijelo donosi plan radnih mjesta tijela Zajednice i sve naknadne izmjene u skladu s člankom 32. stavkom 1. Plan radnih mjesta objavljuje se u Prilogu dijelu III. – Komisija - općeg proračuna.

7. Upravljački odbor donosi proračun i plan radnih mjesta. Oni postaju konačni nakon konačnog donošenja općeg proračuna, koji utvrđuje iznos subvencije i plan radnih mjesta i, ako je potrebno, proračun i plan radnih mjesta se sukladno tome usklađuju.”

13. Članak 32. mijenja se kako slijedi:

- (a) u trećem podstavku stavka 1. riječi „A1, A2 i A3“ zamjenjuju se riječima „AD 16, AD 15, AD 14 i AD 13“;
- (b) u stavku 2. dodaje se sljedeća rečenica:

„Kad član osoblja zahtijeva povlačenje odobrenja prije isteka dodijeljenog razdoblja, tijelo Zajednice poduzima što je prije moguće odgovarajuće mjere kako bi se poštovalo ograničenje iz točke (b) stavka 1.”

14. U članku 33. dodaje se sljedeći podstavak:

„Ne dovodeći u pitanje odgovornosti dužnosnika za obje-ravanje u pogledu sprečavanja i otkrivanja prijevare i nepravilnosti, tijelo Zajednice sudjeluje u aktivnostima sprečavanja prijevare Europskog ureda za borbu protiv prijevare.”

15. U članku 34. stavku 1. riječi „propisima koji se primjenjuju na dužnosnike i druge službenike Europskih zajednica“ (dalje u tekstu „Pravilnik o osoblju“) zamjenjuju se riječima „Pravilnikom o osoblju“.

16. U članku 35., stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Svim financijskim izvršiteljima u smislu poglavlja 2. ove glave i bilo kojoj drugoj osobi uključenoj u izvršenje proračuna, upravljanje, reviziju ili kontrolu zabranjeno je poduzimanje bilo kakvih mjera, koje bi mogle dovesti do sukoba njihovih interesa s interesima tijela Zajednica. Ako nastane takav slučaj, dotična osoba mora se suzdržati od takvih mjera i obratiti nadležnom tijelu.

2. Sukob interesa postoji ako je ugroženo nepristrano i objektivno obnašanje funkcije osobe iz stavka 1. iz obiteljskih, emocionalnih, političkih ili nacionalnih sklonosti, gospodarskog interesa ili bilo kojeg drugog zajedničkog interesa s korisnikom.”

17. U članku 38. stavku 6. dodaju se sljedeće rečenice:

„Osobni podaci u pratećim dokumentima brišu se gdje je to moguće, kada ti podaci nisu potrebni za davanje razrješnice, kontrolu i reviziju proračuna. U svakom slučaju, u pogledu čuvanja podataka o prometu, primjenjuje se članak 37. stavak 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001.”

18. U članku 39. stavku 3. dodaju se sljedeće točke:

„U smislu *ex ante* provjere, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može obraditi niz sličnih pojedinačnih transakcija, koje se odnose na redovne rashode za plaće, mirovine, naknade za troškove misije i troškove liječenja kao jednu transakciju.

U slučaju iz drugog podstavka, odgovoran dužnosnik za ovjeravanje provodi, ovisno o njegovoj procjeni rizika, odgovarajuće *ex post* provjere u skladu sa stavkom 4.”

19. U članku 40. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Dužnosnik za ovjeravanje izvješćuje upravljački odbor o ispunjavanju svojih dužnosti u obliku godišnjeg izvješća o radu, uz koje prilaže financijske i upravljačke podatke, u kojem potvrđuje podaci u izvješću predstavljaju istinit i točan prikaz, osim ako je drukčije određeno nekim ograničenjima koje se odnose na određena područja prihoda i rashoda.

Godišnje izvješće o radu sadrži rezultate njegovih radnji, s obzirom na utvrđene ciljeve, rizike povezane s tim radnjama, korištenje osiguranih sredstava te učinkovitost i djelotvornost sustava unutarnje kontrole. Unutarnji revizor u smislu članka 71. uzima u obzir godišnje izvješće o radu i sve druge utvrđene podatke.”

20. Članak 43. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 43.

1. Upravljački odbor imenuje računovodstvenog službenika, na kojeg se primjenjuje Pravilnik o osoblju, koji je funkcionalno nezavisan u obavljanju svojih dužnosti. U tijelu Zajednice on je odgovoran za:

- (a) ispravno izvršavanje plaćanja, naplatu prihoda i povrat iznosa koji su utvrđeni kao potraživanja;
- (b) pripremu i prikaz financijskih izvještaja u skladu s glavom VII.;
- (c) vođenje računovodstva u skladu s glavom VII.;
- (d) provedbu, u skladu s glavom VII., računovodstvenih pravila i metoda te kontnog plana u skladu s odredbama koje donese računovodstveni službenik Komisije;
- (e) utvrđivanje i potvrđivanje računovodstvenih sustava te, prema potrebi, potvrđivanje sustava koje utvrdi dužnosnik za ovjeravanje za dostavljanje i opravdavanje računovodstvenih podataka; računovodstveni službenik ovlašten je za provjeravanje poštovanja kriterija za potvrđivanje;
- (f) upravljanje riznicom.

2. Računovodstveni službenik pribavlja od dužnosnika za ovjeravanje, koji jamči za pouzdanost, sve potrebne podatke za sastavljanje financijskih izvještaja, koji daju pravu sliku o imovini i izvršenju proračuna tijela Zajednice.

2.a Prije nego što direktor donese financijske izvještaje, računovodstveni službenik ga potpisuje, čime potvrđuje da je razumno uvjeren da izvješće predstavlja istinit i točan prikaz financijskog stanja tijela Zajednice.

U tu svrhu računovodstveni se službenik mora uvjeriti da je izvješće sastavljeno u skladu s računovodstvenim pravilima, metodama i važećim računovodstvenim sustavima te da su svi prihodi i rashodi uključeni u financijske izvještaje.

Dužnosnik za ovjeravanje dostavlja računovodstvenom službeniku sve informacije koje su mu potrebne kako bi ispunio svoje dužnosti.

Dužnosnik za ovjeravanje ostaje u potpunosti odgovoran za pravilnu uporabu sredstava kojima upravlja, kao i za zakonitost i pravilnost rashoda pod njegovom kontrolom.

2.b Računovodstveni službenik ovlašten je provjeriti primljene podatke i poduzeti bilo koje daljnje provjere koje smatra potrebnima kako bi potpisao financijske izvještaje.

Računovodstveni službenik izražava rezerve, ako je potrebno, i objašnjava precizno prirodu i opseg takvih rezervi.

2.c Računovodstveni službenik tijela Zajednice potpisuje svoje godišnje financijske izvještaje i šalje ih računovodstvenom službeniku Komisije.

3. Podložno stavku 4. ovog članka i članku 44., samo je računovodstveni službenik ovlašten za upravljanje gotovinom i ekvivalentima gotovine. On je odgovoran za njihovo čuvanje.

4. Računovodstveni službenik može u izvršavanju svojih dužnosti delegirati neke zadatke na svoje podređene, u skladu s Pravilnikom o osoblju, tamo gdje je to neophodno za obavljanje njegovih dužnosti.

5. Odlukom o delegiranju utvrđuju se zadatke koje se povjeravaju delegiranim osobama te njihova prava i obveze.”

21. U članku 44. dodaje se sljedeći stavak:

„Isplate iz knjige blagajne mogu se izvršiti bankovnim virtmanskim nalogom, uključujući sustav izravnog terećenja iz članka 66. stavka 1.a, čekom ili drugim sredstvima plaćanja, u skladu s uputama računovodstvenog službenika.”

22. U glavi IV. poglavlju 3., naslov odjeljka 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Odjeljak 2.

Pravila koja se primjenjuju na dužnosnika za ovjeravanje i dužnosnike za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnje delegiranja ovlasti”.

23. Članak 47. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 47.

1. Dužnosnik za ovjeravanje odgovoran je za plaćanje naknade štete kako je utvrđeno u Pravilniku o osoblju.

1.a Obveza plaćanja naknade štete posebno se primjenjuje ako:

(a) dužnosnik za ovjeravanje, bilo namjerno ili iz krajnje nepažnje s njegove strane, utvrđuje dodijeljena prava čiji je povrat potrebno osigurati ili izdaje naloge za povrat, preuzima rashode ili potpisuje platne naloge ne pridržavajući se ove Uredbe i njezinih provedbenih pravila;

(b) dužnosnik za ovjeravanje, bilo namjerno ili iz krajnje nepažnje s njegove strane, propusti sastaviti dokument o iznosima potraživanja, ne izda nalog za povrat ili kasni s njegovim izdavanjem, ili kasni s izdavanjem naloga za plaćanje, dovodeći time tijelo Zajednice do odgovornosti prema trećima.

2. Dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnje delegiranja ovlasti, koji smatra da je odluka za čije je donošenje odgovoran nepravilna ili u suprotnosti s načelima dobrog financijskog upravljanja, pisanim putem obavješćuje tijelo koje je mu je delegiralo ovlast. Ako tijelo koje mu je delegiralo ovlast tada dostavi obrazloženu pisanu uputu dužnosniku za ovjeravanje na osnovu delegiranja ili daljnje delegiranja ovlasti da provede predmetnu odluku, dužnosnik za ovjeravanje mora je provesti te se ne smije smatrati odgovornim.

3. U slučaju delegiranja ovlasti, dužnosnik za ovjeravanje i dalje je odgovoran za učinkovitost i djelotvornost postojećih sustava unutarnjeg upravljanja i kontrole te za odabir dužnosnika za ovjeravanje na osnovu delegiranja ovlasti.

4. Posebno povjerenstvo za financijske nepravilnosti, koje osniva Komisija u skladu s člankom 66. stavkom 4. Opće financijske uredbe, izvršava iste ovlasti u odnosu na tijela Zajednice kao što to čini u odnosu na službe Komisije, osim ako upravljački odbor odluči uspostaviti funkcionalno neovisno povjerenstvo ili sudjelovati u zajedničkom povjerenstvu koje je uspostavilo nekoliko tijela Zajednice. Za slučajeve koje dostavljaju tijela Zajednice, posebno povjerenstvo za financijske nepravilnosti koje je uspostavila Komisija uključuje jednog člana osoblja iz tijela Zajednice.

Na temelju mišljenja ovog povjerenstva, direktor odlučuje hoće li pokrenuti disciplinski postupak ili postupak za naknadu štete. Ako povjerenstvo otkrije sustavne probleme, ono šalje izvješće s preporukama dužnosniku za ovjeravanje i unutarnjem revizoru Komisije. Ako se mišljenje odnosi na direktora, povjerenstvo ga šalje upravljačkom odboru i unutarnjem revizoru Komisije. Direktor se u svojem godišnjem izvješću poziva na mišljenje povjerenstva, u anonimnom obliku te navodi poduzete preteće mjere.

5. Od svakog člana osoblja može se zahtijevati da nadoknadi, djelomično ili u potpunosti, svaku štetu nastalu za tijelo Zajednice, zbog teške povrede s njegove strane u izvršavanju ili vezano uz izvršavanje njegovih dužnosti.

Tijelo za imenovanja donosi obrazloženu odluku nakon što su okončane formalnosti propisane u Pravilniku o osoblju u vezi s disciplinskim pitanjima.”

24. Članak 50. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 50.

Tijelo Zajednice podnosi Komisiji zahtjeve za plaćanje svih ili dijela subvencije Zajednice u skladu s člankom 15. stavkom 5. prema uvjetima i vremenskim razdobljima koji su dogovoreni s Komisijom.”

25. U članku 53., stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Ugovori i sporazumi o nepovratnim sredstvima koje je sklopilo tijelo Zajednice predviđaju da se za svaki dug koji nije vraćen do datuma dospijeća navedenog u opomeni obračunavaju kamate u skladu s Uredbom Komisije (EZ, Euratom) br. 2342/2002 (*). Uvjeti pod kojima kamate na kašnjenja u plaćanju dospijevaju tijelu Zajednice, uključujući zateznu kamatu, izričito se navode u ugovorima i sporazumima o nepovratnim sredstvima.;

(*) SL L 357, 31.12.2002., str. 1.”

26. U članku 55. stavku 3., prvi i drugi podstavci zamjenjuju se sljedećim:

„Ako se odgovorni dužnosnik za ovjeravanje planira odreći ili djelomično odreći povrata utvrđenog iznosa potraživanja, on mora osigurati da je to odricanje pravilno i u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja i proporcionalnosti.

O takvom odricanju donosi se obrazložena odluka dužnosnika za ovjeravanje. Dužnosnik za ovjeravanje može delegirati donošenje takve odluke samo za iznose potraživanja manje od 5 000 eura.”

27. U članku 58., točka (a) zamjenjuju se sljedećim:

„(a) dužnik se obvezuje platiti kamatu po stopi utvrđenoj u članku 86. Uredbe (EZ, Euratom) br. 2342/2002 za cjelokupno dodatnog razdoblja, počevši od datuma navedenog u obavijesti o terećenju.”

28. U glavi IV. poglavlju 4. odjeljku 5. umeću se sljedeći članci 58.a i 58.b:

„Članak 58.a

Računovodstveni službenik vodi popis iznosa dospjelih za povrat i u kojem su dodijeljena prava tijela Zajednice razvrstana prema datumu izdavanja naloga za povrat. On također navodi odluke prema kojima se odriče ili djelomično odriče povrata utvrđenih iznosa. Popis se dodaje izvješću tijela Zajednice o proračunskom i financijskom upravljanju.

Tijelo Zajednice utvrđuje popis prava dodijeljenih tijelu, navodeći imena dužnika i iznos duga kad je dužniku pravomoćnom sudskom odlukom naloženo plaćanje i kad nema ili nije bilo značajnih isplata u roku jedne godine nakon njezina donošenja. Popis se objavljuje uzimajući u obzir važeće zakonodavstvo o zaštiti podataka.

Članak 58.b

Dodijeljena prava tijela Zajednice prema trećim stranama i dodijeljena prava trećih strana prema tijelu Zajednice podliježu zastari od pet godina, koja se utvrđuje u ugovorima i sporazumima o nepovratnim sredstvima koje je sklopilo tijelo Zajednice.”

29. Članak 59. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 59.

Kad tijelo Zajednice naplaćuje naknade i pristojbe iz članka 5. točke (a), ukupna privremena procjena takvih pristojbi i naknada donosi se na početku svake financijske godine.

Kad su naknade i pristojbe u potpunosti određene zakonodavstvom ili odlukama upravljačkog odbora, dužnosnik za ovjeravanje može se suzdržati od izdavanja naloga za povrat i izravno izdati obavijesti o terećenju nakon što je utvrdio iznos potraživanja. U tom se slučaju evidentiraju sve pojedinosti o dodijeljenim pravima tijela Zajednice. Računovodstveni službenik vodi popis svih obavijesti o terećenju i navodi broj obavijesti o terećenju i ukupan iznos u izvješću tijela Zajednice o proračunskom i financijskom upravljanju.

Kad tijelo Zajednice koristi poseban sustav fakturiranja, računovodstveni službenik redovito i najmanje jednom mjesečno unosi ukupni iznos primljenih naknada i pristojbi u poslovne knjige.

Kao opće pravilo, tijelo Zajednice pruža usluge na temelju zadaća koje su mu povjerene tek nakon što su odgovarajuće naknade ili pristojbe uplaćene u cijelosti. Ako je iznimno usluga pružena bez prethodnog plaćanja odgovarajuće naknade ili pristojbe, primjenjuju se odjeljci 3., 4. i 5. ovog poglavlja.”

30. U članku 60. stavku 3. dodaje se sljedeća rečenica: „Program rada sadržava detaljne ciljeve i pokazatelje uspješnosti.”

31. Članak 62. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 62.

1. S obzirom na bilo koju mjeru zbog koje može nastati rashod kojim se može teretiti proračun, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje mora prvo preuzeti obveze na teret proračuna prije nego što preuzme pravne obveze prema trećim stranama.

2. Ukupne proračunske obveze pokrivaju ukupni trošak odgovarajućih pojedinačnih pravnih obveza zaključenih od 31. prosinca godine N+1.

Pojedinačne pravne obveze koje se odnose na pojedinačno ili privremeno preuzete proračunske obveze zaključuju se do 31. prosinca godine N.

Na kraju razdoblja iz prvog i drugog podstavka, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje opoziva neiskorištena salda tih proračunskih obveza.

3. Preuzete pravne obveze za djelovanja koje traju dulje od jedne financijske godine te odgovarajuće proračunske obveze imaju krajnji datum izvršenja, utvrđen u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja, osim u slučaju rashoda za osoblje.

Svaki dio takvih preuzetih obveza koji nije izvršen šest mjeseci nakon tog krajnjeg datuma opoziva se u skladu s člankom 11.

Iznos proračunskih obveza koji odgovara pravnim obvezama za koje plaćanje u smislu članka 67. nije izvršeno u razdoblju od tri godine nakon potpisivanja preuzetih pravnih obveza ukida se.”

32. U članku 66. umeće se sljedeći stavak 1.a:

„1.a Kad se obavljaju povremena plaćanja za pružene usluge, uključujući usluge zakupa ili isporučene robe i ovisno o njegovoj analizi rizika, dužnosnik za ovjeravanje može naložiti primjenu sustava izravnog terećenja.”

33. U članku 72. stavku 1. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) procjenu učinkovitosti i djelotvornosti sustava unutarnje kontrole i revizije, koji se primjenjuju na svaki postupak izvršavanja proračuna.”

34. Članak 74. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 74.

1. U pogledu javne nabave, relevantne odredbe Opće financijske uredbe i Uredbe (EZ, Euratom) br. 2342/2002 primjenjuju se podložno stavcima 4. do 7. ovog članka.

2. Tijelo Zajednice može se uključiti, na njegov zahtjev, kao javni naručitelj u sklapanje ugovora Komisije ili međuinstitucionalnih ugovora i sklapanje ugovora drugih tijela Zajednice.

3. Tijelo Zajednice sudjeluje u zajedničkoj središnjoj bazi podataka koju je uspostavila i kojom upravlja Komisija u skladu s člankom 95. Opće financijske uredbe.

4. Tijelo Zajednice može sklopiti ugovor, bez pribjegavanja postupku javne nabave, s Komisijom, međuinstitucionalnim uredima i Prevoditeljskim centrom za tijela Europske unije, uspostavljenim Uredbom Vijeća (EZ) br. 2965/94 (*), za nabavu robe, pružanje usluga ili izvođenje radova koji potonji obavlja.

5. Tijelo Zajednice može koristiti zajedničke postupke javne nabave s javnim naručiteljima države članice domaćina za pokrivanje svojih administrativnih potreba. U tom slučaju, članak 125.c Uredbe (EZ, Euratom) br. 2342/2002 primjenjuje se *mutatis mutandis*.

6. Za primjenu članka 101. Opće financijske uredbe, poziv za podnošenje ponuda predviđa da tijelo Zajednice može, prije potpisivanja ugovora, odustati od javne nabave ili poništiti postupak sklapanja ugovora bez mogućnosti da natjecatelji ili ponuditelji imaju pravo potraživati bilo kakvu naknadu.

7. Za primjenu članka 103. Opće financijske uredbe, pozivi za podnošenje ponuda koje je pokrenulo tijelo Zajednice predviđaju da tijelo može suspendirati postupak i poduzeti sve mjere koje su potrebne, uključujući poništenje postupka prema uvjetima iz tog članka.

Za primjenu članka 103. Opće financijske uredbe, ugovori koje je sklopilo tijelo Zajednice s gospodarskim subjektima predviđaju da tijelo može poduzeti mjere navedene u tom članku prema tamo utvrđenim uvjetima.

(*) SL L 314, 7.12.1994., str. 1.”

35. Umeću se sljedeće glave V.A i V.B:

„GLAVA V.A

PROJEKTI SA ZNAČAJNIM POSLJEDICAMA ZA PRORAČUN

Članak 74.a

Upravljački odbor izvješćuje proračunsko tijelo, u najkraćem mogućem roku, o svojoj namjeri izvođenja bilo kojeg projekta, koji može imati značajne financijske posljedice za financiranje njegovog administrativnog proračuna, a posebno sve projekte koji se odnose na imovinu, kao što je najam ili kupnja zgrada. O tome obavješćuje Komisiju.

Ako bilo koja jedinica proračunskog tijela namjerava dati mišljenje, ta jedinica u roku od dva tjedna nakon primitka obavijesti o projektu izvješćuje dotično tijelo Zajednice o svojoj namjeri davanja mišljenja. U nedostatku odgovora, tijelo Zajednice može nastaviti s planiranom radnjom.

Ovo se mišljenje dostavlja tijelu Zajednice u roku od četiri tjedna od obavijesti u skladu s drugim stavkom.

GLAVA V.B

STRUČNJACI

Članak 74.b

Članak 265.a Uredbe (EZ, Euratom) br. 2342/2002 primjenjuju se *mutatis mutandis* na izbor stručnjaka. Takvi stručnjaci plaćaju se na temelju fiksnog iznosa za pružanje pomoći tijelu Zajednice, posebno u procjeni prijedloga i zahtjeva za nepovratna sredstva ili javnih nadmetanja za nabavu i za pružanje tehničke pomoći kod praćenja i konačne evaluacije projekata. Tijelo Zajednice može koristiti popise koje je sastavila Komisije ili druga tijela Zajednice.”

36. Članak 75. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 75.

1. Kad tijelo Zajednice može dodijeliti nepovratna sredstva u skladu sa svojim osnivačkim aktom ili delegiranjem od strane Komisije u skladu s člankom 54. stavkom 2. točkom (b) Opće financijske uredbe, odgovarajuće odredbe Opće financijske uredbe i Uredbe (EZ, Euratom) br. 2342/2002 primjenjuju se u skladu sa stavcima 2. i 3. ovog članka.

2. Nepovratna sredstva obuhvaćena su pisanim sporazumima između tijela Zajednice i korisnika.

3. Za primjenu članka 119. stavka 2. Opće financijske uredbe, ugovori o nepovratnim sredstvima koje je sklopilo tijelo Zajednice propisuju da tijelo može suspendirati, smanjiti ili prekinuti nepovratna sredstva u slučajevima predviđenim člankom 183. Uredbe (EZ, Euratom) br. 2342/2002 nakon što je korisnik dobio priliku izraziti svoja stajališta.”

37. U članku 76., drugi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Financijskim izvještajima tijela Zajednice prilaže se izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju tijekom godine. Izvješće navodi, među ostalim, stopu izvršenja proračunskih sredstava zajedno sa sažetim informacijama o prijenosima odobrenih sredstava među različitim proračunskim stavcima.”

38. Članci 82. i 83. zamjenjuju se sljedećim:

„Članak 82.

Računovodstveni službenik šalje računovodstvenom službeniku Komisije i Revizorskom sudu najkasnije do 1. ožujka sljedeće godine privremene financijske izvještaja zajedno s izvješćem o proračunskom i financijskom upravljanju tijekom godine, kako je navedeno u članku 76. ove Uredbe, tako da računovodstveni službenik Komisije može konsolidirati financijske izvještaje, kako je predviđeno člankom 128. Opće financijske uredbe.

Računovodstveni službenik također šalje izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju Europskom parlamentu i Vijeću najkasnije do 31. ožujka sljedeće godine.

Članak 83.

1. U skladu s člankom 129. stavkom 1. Opće financijske uredbe, Revizorski sud najkasnije do 15. lipnja daje svoje primjedbe o privremenim financijskim izvještajima tijela Zajednice.

2. Po primitku primjedbi Revizorskog suda o privremenim financijskim izvještajima tijela Zajednice, direktor sastavlja konačne financijske izvještaje tijela Zajednice pod njegovom odgovornošću, u skladu s člankom 43., te ih šalje upravljačkom odboru koji daje mišljenje o tim izvještajima.

3. Direktor dostavlja konačne financijske izvještaja, zajedno s mišljenjem upravljačkog odbora, računovodstvenom službeniku Komisije, Revizorskom sudu, Europskom parlamentu i Vijeću najkasnije do 1. srpnja iduće godine.

4. Konačni financijski izvještaji tijela Zajednice, konsolidirani s onima Komisije, objavljuju se u *Službenom listu Europske unije* do 15. studenoga sljedeće godine.

5. Direktor šalje Revizorskom sudu odgovor na primjedbe iz godišnjeg izvješća najkasnije do 30. rujna sljedeće godine. Odgovori tijela Zajednice istodobno se dostavljaju Komisiji.”

39. Članak 94. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 94.

1. Europski parlament, na preporuku Vijeća, prije 15. svibnja godine N+2, osim ako je drukčije određeno u osnivačkom aktu, daje razrješnicu direktoru u vezi s izvršenjem proračuna za godinu N. Direktor obavješćuje upravljački odbor o primjedbama Europskog parlamenta iz odluke koja je priložena odluci o razrješnici.

2. Ako se datum iz stavka 1. ovog članka ne može poštovati, Europski parlament ili Vijeće obavješćuje Komisiju o razlozima odgode.
3. Ako Europski parlament odgodi odluku o davanju razrješnice, direktor u suradnji s upravljačkim odborom poduzima sve mjere, što je prije moguće, kako bi se otklonilo ili olakšalo otklanjanje prepreka za donošenje navedene odluke.”
40. Članak 97. briše se.
41. Članak 99. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 99.

Upravljački odbor, prema potrebi i uz prethodni pristanak Komisije, donosi detaljna pravila za provedbu financijske uredbe tijela Zajednice, na prijedlog svog direktora.”

Članak 2.

Svako tijelo iz članka 185. Opće financijske uredbe mijenja svoju financijsku uredbu najkasnije do 10. siječnja 2009.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. srpnja 2008.

Za Komisiju
Dalia GRYBAUSKAITĖ
Članica Komisije

32009D0407

L 132/8

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

29.5.2009.

ODLUKA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 6. svibnja 2009.****o izmjeni Međuinstitucionalnog sporazuma od 17. svibnja 2006. o proračunskoj disciplini i dobrom financijskom upravljanju u odnosu na višegodišnji financijski okvir (od 2007. do 2013.)**

(2009/407/EZ)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije od 17. svibnja 2006. o proračunskoj disciplini i dobrom financijskom upravljanju⁽¹⁾, a posebno njegovu točku 21., točku 22. prvi i drugi podstavak i točku 23.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

budući da:

- (1) Na sastanku trijaloga 2. travnja 2009., Europski parlament, Vijeće i Komisija suglasili su se o financiranju projekata u području energetike i širokopojsnog Interneta, u okviru Europskog plana gospodarskog oporavka za modernizaciju infrastrukture i energetske solidarnosti, kao i za jačanje aktivnosti u vezi s „novim izazovima” definiranim u kontekstu procjene srednjoročne reforme zajedničke poljoprivredne politike iz 2003. (zdravstveni pregled). Kao prvi korak, financiranje zahtijeva reviziju višegodišnjeg financijskog okvira 2007. -2013. u skladu s točkama 21., 22., i 23. Međuinstitucionalnog sporazuma kako bi se za 2009. godinu gornja granica za odobrena sredstva za preuzimanje obveza iz podnaslova 1.a povećala za 2 000 000 000 eura prema sadašnjim cijenama.

- (2) Povećanje gornje granice za podnaslov 1.a u potpunosti će se kompenzirati smanjenjem gornje granice za odobrena sredstva za preuzimanje obveza iz naslova 2. za 2009. godinu za 2 000 000 000 eura.
- (3) Kako bi se održao odgovarajući odnos između obveza i plaćanja, prilagoditi će se godišnje gornje granice za odobrena sredstva za plaćanja. Prilagodbe će biti neutralne.
- (4) Prilog I. Međuinstitucionalnom sporazumu o proračunskoj disciplini i dobrom financijskom upravljanju trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti⁽²⁾,

ODLUČILI SU:

Jedini članak

Prilog I. Međuinstitucionalnom sporazumu o proračunskoj disciplini i dobrom financijskom upravljanju zamjenjuje se Prilogom ovoj Odluci.

Sastavljeno u Strasbourgu 6. svibnja 2009.

Za Europski parlament
Predsjednik
H.-G. PÖTTERING

Za Vijeće
Predsjednik
J. KOHOUT

⁽¹⁾ SL C 139, 14.6.2006., str. 1.

⁽²⁾ U tu svrhu, podaci iz gore navedenog sporazuma preračunani su u cijene iz 2004.

Financijski okvir 2007. – 2013. revidiran za Europski plan gospodarskog oporavka (stalne cijene iz 2004.)

(u milijunima eura – stalne cijene iz 2004.)

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	Ukupno 2007.-2013.
1. Održivi rast	50 865	53 262	55 883	54 860	55 400	56 866	58 256	385 392
1.a Konkurentnost za rast i zapošljavanje	8 404	9 595	12 021	11 000	11 306	12 122	12 914	77 362
1.b Kohezija za rast i zapošljavanje	42 461	43 667	43 862	43 860	44 094	44 744	45 342	308 030
2. Zaštita i upravljanje prirodnim resursima	51 962	54 685	52 205	53 379	52 528	51 901	51 284	367 944
od čega: rashodi vezani za tržište i izravna plaćanja	43 120	42 697	42 279	41 864	41 453	41 047	40 645	293 105
3. Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	1 199	1 258	1 380	1 503	1 645	1 797	1 988	10 770
3.a Sloboda, sigurnost i pravda	600	690	790	910	1 050	1 200	1 390	6 630
3.b Građanstvo	599	568	590	593	595	597	598	4 140
4. EU kao globalni sudionik	6 199	6 469	6 739	7 009	7 339	7 679	8 029	49 463
5. Uprava ⁽¹⁾	6 633	6 818	6 973	7 111	7 255	7 400	7 610	49 800
6. Naknade	419	191	190					800
Ukupna odobrena sredstva za preuzimanje obveza	117 277	122 683	123 370	123 862	124 167	125 643	127 167	864 169
kao postotak BND-a	1,08 %	1,09 %	1,07 %	1,05 %	1,03 %	1,02 %	1,01 %	1,048 %
Ukupna odobrena sredstva za plaćanja	115 142	119 805	110 439	119 126	116 552	120 145	119 391	820 600
kao postotak BND-a	1,06 %	1,06 %	0,96 %	1,01 %	0,97 %	0,98 %	0,95 %	1,00 %
Raspoloživa razlika	0,18 %	0,18 %	0,28 %	0,23 %	0,27 %	0,26 %	0,29 %	0,24 %
Gornja granica vlastitih sredstava kao postotak BND-a	1,24 %	1,24 %	1,24 %	1,24 %	1,24 %	1,24 %	1,24 %	1,24 %

(¹) Rashodi za mirovine uključeni u gornju granicu za ovaj naslov izračunavaju se umanjeno za doprinose za osoblje prema relevantnom sustavu do iznosa od 500 milijuna eura prema cijenama iz 2004. za razdoblje 2007. - 2013.

32009D0882

2.12.2009.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 315/51

ODLUKA EUROPSKOG VIJEĆA**od 1. prosinca 2009.****o donošenju Poslovnika**

(2009/882/EU)

EUROPSKO VIJEĆE,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 235. stavak 3.,

budući da:

- (1) Ugovorom iz Lisabona Europsko vijeće postaje institucija Europske unije.
- (2) Europsko bi vijeće trebalo stoga donijeti svoj Poslovnik.
- (3) Kako bi se omogućilo donošenje ovog Poslovnika odmah na dan stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona, ovom bi se Odlukom trebalo propisati da Europsko vijeće za donošenje ovog Poslovnika može koristiti pisani postupak utvrđen člankom 7. ovog Poslovnika,

Članak 1.

1. Europsko vijeće ovime donosi svoj Poslovnik, kako je navedeno u Prilogu.

2. Za donošenje Poslovnika, Europsko vijeće može koristiti pisani postupak iz članka 7. ovog Poslovnika.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 1. prosinca 2009.

Za Europsko vijeće

Predsjednik

H. VAN ROMPUY

32009Q1202(01)

L 315/52

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

2.12.2009.

PRILOG

POSLOVNIK EUROPSKOG VIJEĆA

Članak 1.

Obavijest i mjesto sastanaka

1. Europsko vijeće sastaje se dvaput svakih šest mjeseci na poziv svojeg predsjednika ⁽¹⁾.

Najkasnije jednu godinu prije početka šestomjesečnog razdoblja, u bliskoj suradnji s državom članicom koja predsjedava tijekom tog šestomjesečnog razdoblja, predsjednik Europskog vijeća objavljuje datume koje predviđa za sastanke Europskog vijeća u tom šestomjesečnom razdoblju.

Kada to nalaže situacija, predsjednik saziva izvanredni sastanak Europskog vijeća ⁽²⁾.

2. Europsko vijeće sastaje se u Bruxellesu.

U iznimnim okolnostima, predsjednik Europskog vijeća, uz suglasnost Vijeća za opće poslove ili Odbora stalnih predstavnika, odlučujući jednoglasno, može odlučiti da se sastanak Europskog vijeća održi negdje drugdje.

Članak 2.

Priprema i praćenje postupka Europskog vijeća

1. Predsjednik Europskog vijeća osigurava pripremu i kontinuitet rada Europskog vijeća u suradnji s predsjednikom Komisije, i na temelju rada Vijeće za opće poslove ⁽³⁾.
2. Vijeće za opće poslove priprema i osigurava praćenje sastanaka Europskog vijeća, u suradnji s predsjednikom Europskog vijeća i Komisijom ⁽⁴⁾.
3. Predsjednik uspostavlja blisku suradnju i koordinaciju s predsjedništvom Vijeća i predsjednikom Komisije, posebno putem redovitih sastanaka.
4. U slučaju spriječenosti zbog bolesti, u slučaju njegove smrti ili ako je njegov mandat završio u skladu s člankom 15. stavkom 5. Ugovora o Europskoj uniji, predsjednik Europskog vijeća zamjenjuje se, prema potrebi do izbora njegova nasljednika, članom Europskog vijeća koji predstavlja državu članicu koja ima šestomjesečno predsjedanje Vijećem.

Članak 3.

Dnevni red i priprema

1. Kako bi se osigurala priprema predviđena u članku 2. stavku 2., najmanje četiri tjedna prije svakog redovitog sastanka Europskog vijeća kako je navedeno u članku 1. stavku 1., predsjednik Europskog vijeća, u bliskoj suradnji s članom Europskog vijeća koji predstavlja državu članicu koja ima šestomjesečno predsjedanje Vijećem i s predsjednikom Komisije, podnosi nacrt dnevnog reda s komentarima Vijeću za opće poslove.

Doprinosi postupcima Europskog vijeća od strane drugih sastava Vijeća prosljeđuju se Vijeću za opće poslove najkasnije dva tjedna prije sastanka Europskog vijeća.

Predsjednik Europskog vijeća, u bliskoj suradnji kako je navedeno u prvom podstavku, izrađuje nacrt smjernica za zaključke Europskog vijeća i, prema potrebi, nacrt zaključaka i nacrt odluka Europskog vijeća o kojima se raspravlja u Vijeću za opće poslove.

⁽¹⁾ Ovaj podstavak reproducira članak 15. stavak 3. prvu rečenicu Ugovora o Europskoj uniji (dalje u tekstu: „UEU”).

⁽²⁾ Ovaj podstavak reproducira članak 15. stavak 3. završnu rečenicu UEU-a.

⁽³⁾ Ovaj stavak reproducira članak 15. stavak 6. točku (b) UEU-a.

⁽⁴⁾ Ovaj stavak reproducira članak 16. stavak 6. drugi podstavak drugu rečenicu UEU-a.

Konačni sastanak Vijeća za opće poslove održava se unutar pet dana prije sastanka Europskog vijeća. S obzirom na tu konačnu raspravu, predsjednik Europskog vijeća sastavlja privremeni dnevni red.

2. Osim u slučajevima hitnih i nepredvidljivih razloga povezanih s, na primjer, trenutačnim međunarodnim događajima, nijedan drugi sastav Vijeća ili pripremno tijelo ne smije, između sjednice Vijeća za opće poslove na kraju koje se sastavlja privremeni dnevni red za Europsko vijeće i sastanka Europskog vijeća, raspravljati o bilo kojem pitanju upućenom Europskom vijeću.
3. Europsko vijeće donosi dnevni red na početku sastanka.

U pravilu, pitanja na dnevnom redu trebaju se prethodno razmotriti, u skladu s odredbama ovog članka.

Članak 4.

Sastav Europskog vijeća, izaslanstva i vođenje postupka

1. Svaki redoviti sastanak Europskog vijeća traje najviše dva dana, osim ako Europsko vijeće ili Vijeće za opće poslove, na inicijativu predsjednika Europskog vijeća, odluči drukčije.

Član Europskog vijeća koji predstavlja državu članicu koja predsjedava Vijećem izvješćuje Europsko vijeće, u savjetovanju sa svojim predsjednikom, o radu Vijeća.

2. Predsjednik Europskog parlamenta može biti pozvan da govori pred Europskim vijećem ⁽¹⁾. Takva razmjena mišljenja održava se na početku sastanka Europskog vijeća, osim ako Europsko vijeće jednoglasno odluči drukčije.

Sastanci na marginama Europskog vijeća s predstavnicima trećih zemalja ili međunarodnih organizacija ili drugim osobama mogu se održati samo u iznimnim okolnostima i uz prethodnu jednoglasnu suglasnost Europskog vijeća, na inicijativu predsjednika Europskog vijeća.

3. Sastanci Europskog vijeća nisu javni.
4. Europsko vijeće sastoji se od šefova država ili vlada država članica, zajedno s njegovim predsjednikom i s predsjednikom Komisije. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku sudjeluje u njegovu radu ⁽²⁾.

Kada to nalaže dnevni red, članovi Europskog vijeća mogu odlučiti da svakom od njih pomaže ministar, a u slučaju predsjednika Komisije, član Komisije ⁽³⁾.

Ukupna veličina izaslanstava ovlaštenih za pristup zgradi gdje se održava sastanak Europskog vijeća ograničena je na 20 osoba za svaku državu članicu i za Komisiju, i na pet za visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku. Taj broj ne uključuje tehničko osoblje dodijeljeno za posebne sigurnosne zadaće ili zadaće logističke potpore. Imena i funkcije članova izaslanstava unaprijed se priopćuju Glavnom tajništvu Vijeća.

Predsjednik je odgovoran za primjenu ovog Poslovnika i za neometano vođenje rasprava.

Članak 5.

Zastupanje pred Europskim parlamentom

Predsjednik Europskog vijeća zastupa Europsko vijeće pred Europskim parlamentom.

Predsjednik Europskog vijeća podnosi izvješće Europskom parlamentu nakon svakog sastanka Europskog vijeća ⁽⁴⁾.

Član Europskog vijeća koji predstavlja državu članicu koja predsjedava Vijećem predstavlja Europskom parlamentu prioritete svojeg predsjedanja i rezultate postignute tijekom šestomjesečnog razdoblja.

⁽¹⁾ Ovaj podstavak reproducira članak 235. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu: „UFEU”).

⁽²⁾ Ovaj podstavak reproducira članak 15. stavak 2. UEU-a.

⁽³⁾ Ovaj podstavak reproducira članak 15. stavak 3. drugu rečenicu UEU-a.

⁽⁴⁾ Ovaj podstavak reproducira članak 15. stavak 6. točku (d) UEU-a.

Članak 6.

Donošenje stajališta, odluka i utvrđivanje kvoruma

1. Osim ako Ugovori predviđaju drukčije, odluke Europskog vijeća donose se konsenzusom ⁽¹⁾.
2. Kada, u skladu s Ugovorima, Europsko vijeće donosi odluku i glasuje, glasovanje se održava na inicijativu njegova predsjednika.

Nadalje, predsjednik otvara postupak glasovanja na inicijativu člana Europskog vijeća, pod uvjetom da većina članova Europskog vijeća tako odluči.
3. Nazočnost dvije trećine članova Europskog vijeća potrebna je kako bi Europsko vijeće moglo glasovati. Pri glasovanju predsjednik provjerava postoji li kvorum. Predsjednik Europskog vijeća i predsjednik Komisije nisu uključeni u izračun kvoruma.
4. Pri glasovanju, bilo koji član Europskog vijeća također može postupati u ime ne više od jednog ostalog člana ⁽²⁾.

Kada Europsko vijeće odlučuje glasovanjem, njegov predsjednik i predsjednik Komisije ne sudjeluju u glasovanju ⁽³⁾.
5. Postupovne odluke koje donosi Europsko vijeće na temelju ovog Poslovnika donose se običnom većinom. ⁽⁴⁾

Članak 7.

Pisani postupak

Odluke Europskog Vijeća o nekom hitnom pitanju mogu se donijeti pisanim glasovanjem ako predsjednik Europskog vijeća predloži korištenje tog postupka. Pisano glasovanje može se koristiti ako svi članovi Europskog vijeća koji imaju pravo glasa pristaju na taj postupak.

Sažetak akata koji se donesu pisanim postupkom periodično sastavlja Glavno tajništvo Vijeća.

Članak 8.

Zapisnik

Sastavlja se zapisnik svakog sastanka; nacrt tog zapisnika sastavlja Glavno tajništvo Vijeća unutar 15 dana. Nacrt se podnosi Europskom vijeću na odobrenje, a zatim ga potpisuje glavni tajnik Vijeća.

Zapisnik mora sadržavati:

- upućivanje na dokumente podnesene Europskom vijeću,
- upućivanje na odobrene zaključke,
- donesene odluke,
- izjave Europskog vijeća i one čiji je unos zatražio član Europskog vijeća,

Članak 9.

Vijećanje i odluke na temelju dokumenata i nacrta sastavljenih na jezicima predviđenim važećim jezičnim pravilima

1. Osim ako na osnovu hitnosti Europsko vijeće jednoglasno odluči drukčije, Europsko vijeće vijeća i donosi odluke samo na temelju dokumenata i nacrta sastavljenih na jezicima koji su navedeni u važećim propisima kojima se uređuju jezici.
2. Član Europskog vijeća može se suprotstaviti vijećanju ako tekstovi predloženih izmjena nisu sastavljeni na jednom od jezika iz stavka 1. kao što on može navesti.

⁽¹⁾ Ovaj stavak reproducira članak 15. stavak 4. UEU-a.

⁽²⁾ Ovaj podstavak reproducira članak 235. stavak 1. prvi podstavak UFEU-a.

⁽³⁾ Ovaj podstavak reproducira članak 235. stavak 1. UFEU-a drugi podstavak drugu rečenicu.

⁽⁴⁾ Ovaj podstavak reproducira pravilo iz članka 235. stavka 3. UFEU-a.

Članak 10.**Objavljivanje glasovanja, obrazloženje glasovanja i zapisnika i pristup dokumentima**

1. Kada, u skladu s Ugovorima, Europsko vijeće donese odluku, Europsko vijeće može odlučiti, u skladu s načinom glasovanja koji se primjenjuje na donošenje te odluke, objaviti rezultate glasovanja, kao i navode u zapisniku i točke u zapisniku vezane za donošenje te odluke.

Kada se objave rezultati glasovanja, obrazloženje glasovanja dano pri glasovanju također se može objaviti na zahtjev dotičnog člana Europskog vijeća, uz dužno poštovanje ovog Poslovnika, pravne sigurnosti i interesa Europskog vijeća.

2. Odredbe koje se odnose na javni pristup dokumentima Vijeća iz Priloga II. Poslovniku Vijeća primjenjuju se *mutatis mutandis* na dokumente Europskog vijeća.

Članak 11.**Profesionalna tajna i izrada dokumenata u sudskim postupcima**

Ne dovodeći u pitanje odredbe o javnom pristupu dokumentima, vijećanja Europskog vijeća obuhvaćena su obvezom profesionalne tajne, osim u onoj mjeri u kojoj Europsko vijeće odluči drukčije.

Europsko vijeće može odobriti izradu za korištenje u sudskim postupcima preslika ili izvataka dokumenata Europskog vijeća koji nisu još objavljeni u skladu s člankom 10.

Članak 12.**Odluke Europskog vijeća**

1. Odluke koje donese Europsko vijeće potpisuje njegov predsjednik i glavni tajnik Vijeća. U slučajevima kada oni ne odrede kome su upućene, one se objavljuju u *Službenom listu Europske unije*. Kada oni odrede kome su upućene, glavni tajnik Vijeća priopćuje odluke onima kojima su upućene.
2. Odredbe koje se odnose na oblik akata iz Priloga VI. Poslovniku Vijeća primjenjuju se *mutatis mutandis* na odluke Europskog vijeća.

Članak 13.**Tajništvo, proračun i sigurnost**

1. Europskom vijeću i njegovom predsjedniku pomaže Glavno tajništvo Vijeća, pod odgovornošću svojega glavnog tajnika.
2. Glavni tajnik Vijeća prisustvuje sastancima Europskog vijeća. On poduzima sve potrebne mjere za organizaciju postupka.
3. Glavni tajnik Vijeća ima punu odgovornost za upravljanje odobrenim sredstvima unesenima u dio II. - Europsko vijeće i Vijeće - proračuna i poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurao da se njima pravilno upravlja. On primjenjuje predmetna sredstva u skladu s odredbama Financijske uredbe koja se primjenjuje na proračun Unije.
4. Sigurnosna pravila Vijeća primjenjuju se *mutatis mutandis* na Europsko vijeće.

Članak 14.**Prepiska upućena Europskom vijeću**

Prepiska upućena Europskom vijeću šalje se njegovom predsjedniku na sljedeću adresu:

Europsko vijeće
Rue de la Loi 175
B-1048 Bruxelles

32009D0937

11.12.2009.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 325/35

ODLUKA VIJEĆA
od 1. prosinca 2009.
o donošenju Poslovnika Vijeća
(2009/937/EU)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 240. stavak 3.,

budući da:

- (1) Ugovor iz Lisabona donosi nekoliko izmjena u pogledu funkcioniranja Vijeća i njegovog Predsjedništva, strukture Vijeća, kao i različite vrste pravnih akata Unije i postupaka za donošenje akata, pri čemu se posebno razlikuju zakonodavni i nezakonodavni akti.
- (2) Poslovnik, donesen 15. rujna 2006. ⁽¹⁾, trebalo bi stoga zamijeniti Poslovnikom koji obuhvaća izmjene potrebne za provedbu Ugovora iz Lisabona,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Poslovnik Vijeća od 15. rujna 2006. zamjenjuje se odredbama u Prilogu.

Odstupajući od članka 2. stavka 2. Priloga III. Poslovniku Vijeća, podaci o broju stanovnika koji su ovom Odlukom navedeni u članku 1. ovog Priloga primjenjuju se za razdoblje od 1. prosinca 2009. do 31. prosinca 2010.

Članak 2.

U skladu s Protokolom o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, članak 3. stavak 3. Poslovnika Vijeća, kako je donesen ovom Odlukom, primjenjuje se od dana stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona na nacрте zakonodavnih akata koji su doneseni i proslijeđeni.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 1. prosinca 2009.

Za Vijeće
Predsjednica
B. ASK

⁽¹⁾ Odluka Vijeća 2006/683/EZ, Euratom od 15. rujna 2006. o donošenju Poslovnika Vijeća (SL L 285, 16.10.2006., str. 47.).

32009Q1211(01)

L 325/36

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

11.12.2009.

PRILOG

POSLOVNIK VIJEĆA

Članak 1.

Opće odredbe, obavijest i mjesto sastanaka

1. Vijeće se sastaje kada ga sazove njegov predsjednik na njegovu inicijativu ili na zahtjev jednog od njegovih članova ili Komisije ⁽¹⁾.

2. Sedam mjeseci prije početka predmetnog šestomjesečnog razdoblja, za svaki sastav Vijeća, a nakon odgovarajućeg savjetovanja, predsjedništvo objavljuje datume predviđene za sastanke koje Vijeće mora održati kako bi dovršilo svoj zakonodavni rad ili donijelo operativne odluke. Ti su datumi određeni u jedinstvenom dokumentu koji se odnosi na sve sastave Vijeća.

3. Vijeće ima sjedište u Bruxellesu. Tijekom mjeseci travnja, lipnja i listopada, Vijeće održava sastanke u Luxembourg ⁽²⁾.

U iznimnim okolnostima i iz valjano obrazloženih razloga, Vijeće ili Odbor stalnih predstavnika vlada država članica (dalje u tekstu: Coreper), odlučujući jednoglasno, može odlučiti da se sastanak Vijeća održi negdje drugdje.

4. ⁽³⁾ Predsjedništvo Vijeća, s iznimkom sastava vanjskih poslova, održava se prema unaprijed utvrđenim skupina triju država članica za razdoblje od 18 mjeseci. Skupine su sastavljene na temelju ravnopravne rotacije među državama članicama, uzimajući u obzir njihovu raznolikost i zemljopisnu ravnotežu unutar Unije.

Svaki član skupine naizmjenice predsjedava u razdoblju od šest mjeseci svim sastavima Vijeća, osim sastavom vanjskih poslova. Ostali članovi grupe pomažu predsjedniku u svim obvezama na temelju zajedničkog programa. Članovi skupine mogu se odlučiti za alternativne aranžmane među sobom.

5. Odluke koje donese Vijeće ili Coreper temeljem ovog Poslovnika donosi se običnom većinom, osim ako ovaj Poslovnik predviđa drugi način glasovanja.

Osim ako je drukčije određeno, upućivanja u ovom Poslovniku na predsjedništvo ili predsjednika primjenjuje se na bilo koju osobu koja predsjedava jednim od sastava Vijeća ili, prema potrebi, jednim od njegovih pripremljenih tijela.

Članak 2.

Sastavi Vijeća, uloga sastava općih poslova i sastava i programiranja vanjskih poslova

1. Vijeće se sastaje u različitim sastavima prema predmetu kojim se bavi. Popis sastava Vijeća, osim sastava općih poslova i vanjskih poslova, usvaja Europsko vijeće odlučujući kvalificiranom većinom ⁽⁴⁾. Popis sastava Vijeća naveden je u Prilogu I.

⁽¹⁾ Ovaj stavak reproducira članak 237. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu „UFEU“).

⁽²⁾ Ovaj stavak reproducira točku (b) jedinog članka Protokola o sjedištima institucija i određenih tijela, ureda, agencija i odjela Europske unije.

⁽³⁾ Ovaj stavak reproducira članak 1. Odluke Europskog vijeća od 1. prosinca 2009. o izvršavanju dužnosti predsjedništva Vijeća (SL L 315, 2.12.2009., str. 50.).

⁽⁴⁾ Ove dvije rečenice preuzete su, s nekim prilagodbama, iz članka 16. stavka 6. prvog podstavka Ugovora o Europskoj uniji (dalje u tekstu „UEU“) i članka 236. točke (a) UFEU.

2. Vijeće za opće poslove osigurava usklađenost u radu različitih sastava Vijeća. Priprema i osigurava praćenje nakon sastanaka Europskog vijeća, u suradnji s predsjednikom Europskog vijeća i Komisijom ⁽¹⁾. Odgovorno je za cjelokupnu koordinaciju politika, institucionalnih i administrativnih pitanja, horizontalne teme koje utječu na nekoliko politika Europske unije, kao što su višegodišnji financijski okvir i proširenje, i sve teme koje mu povjeri Europsko vijeće, vodeći pri tom računa o operativnim pravilima Ekonomske i monetarne unije.

3. Aranžmani za pripremu sastanaka Europskog vijeća predviđeni su u članku 3. Poslovnika Europskog vijeća kako slijedi:

- (a) da bi se osigurala priprema predviđena u članku 2. stavku 2. Poslovnika Europskog vijeća, najmanje četiri tjedna prije svakog redovnog sastanka Europskog vijeća kako je navedeno u članku 1. stavku 1. Poslovnika Europskog vijeća, predsjednik Europskog vijeća u bliskoj suradnji s članom Europskog vijeća koji predstavlja državu članicu koja ima šestomjesečno predsjedanje Vijećem i s predsjednikom Komisije, podnosi nacrt dnevnog reda s komentarima Vijeću za opće poslove.

Doprinosi drugih sastava Vijeća postupcima Europskog vijeća prosljeđuju se Vijeću za opće poslove najkasnije dva tjedna prije sastanka Europskog vijeća.

Predsjednik Europskog vijeća, u bliskoj suradnji kako je navedeno u prvom podstavku, izrađuje nacrt smjernica za zaključke Europskog vijeća i, prema potrebi, nacrt zaključaka i nacrt odluka Europskog vijeća, o kojima se raspravlja u Vijeću za opće poslove.

Završni sastanak Vijeća za opće poslove održava se unutar pet dana prije sastanka Europskog vijeća. S obzirom na tu konačnu raspravu, predsjednik Europskog vijeća sastavlja privremeni dnevni red;

- (b) osim u slučajevima hitnih i nepredvidivih razloga povezanih s, na primjer, trenutačnim međunarodnim događajima, nijedan drugi sastav Vijeća ili pripremno tijelo ne smije, između sjednice Vijeća za opće poslove na kraju koje se sastavlja privremeni dnevni red za Europsko vijeće i sastanka Europskog vijeća, raspravljati o bilo kojem pitanju upućenom Europskom vijeću.

- (c) Europsko vijeće donosi dnevni red na početku sastanka.

U pravilu, pitanja na dnevnom redu trebaju se prethodno razmotriti, u skladu s odredbama ovog članka.

4. Vijeće za opće poslove osigurava usklađenost i kontinuitet u radu različitih sastava Vijeća u okviru višegodišnjih programa u suradnji s Komisijom u skladu sa stavkom 6. ⁽²⁾.

5. Vijeće za vanjske poslove razrađuje vanjsko djelovanje Unije na temelju strateških smjernica koje je utvrdilo Europsko vijeće i osigurava da je djelovanje Unije dosljedno ⁽³⁾. Odgovorno je za cjelokupno vanjsko djelovanje Europske unije, i to za zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku, zajedničku trgovinsku politiku, razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć.

⁽¹⁾ Ove dvije rečenice reproduciraju članak 16. stavak 6. drugi podstavak UEU-a.

⁽²⁾ Ovaj stavak reproducira članak 3. prvu rečenicu Odluke Europskog vijeća od 1. prosinca 2009. o izvršavanju dužnosti predsjedništva Vijeća.

⁽³⁾ Ova rečenica reproducira članak 16. stavak 6. treći podstavak UEU-a.

Vijećem za vanjske poslove predsjedava visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, koji može, prema potrebi, zatražiti da se zamjeni članom tog sastava koji predstavlja državu članicu koja ima šestomjesečno predsjedanje Vijećem ⁽¹⁾.

6. Svakih 18 mjeseci, unaprijed utvrđena skupina triju država članica koja ima predsjedanje Vijećem za to razdoblje, u skladu s člankom 1. stavkom 4., priprema nacrt programa aktivnosti Vijeća za to razdoblje. Nacrt se priprema s predsjednikom Vijeća za vanjske poslove s obzirom na aktivnosti tog sastava tijekom tog razdoblja. Nacrt programa priprema se u bliskoj suradnji s Komisijom i predsjednikom Europskog vijeća, a nakon prikladnog savjetovanja. Predstavlja se u jedinstvenom dokumentu najkasnije mjesec dana prije relevantnog razdoblja, radi ovjere Vijeća za opće poslove ⁽²⁾.

7. Predsjedništvo koje je na dužnosti u relevantnom razdoblju utvrđuje, za svaki sastav Vijeća, a nakon prikladnog savjetovanja, nacrt dnevnih redova za sastanke Vijeća planirane za sljedeće šestomjesečno razdoblje, koji pokazuju predviđeni zakonodavni rad i operativne odluke. Ovi nacrti dnevnih redova utvrđuju se najkasnije jedan tjedan prije početka relevantnog šestomjesečnog razdoblja, na temelju 18-mjesečnog programa Vijeća i nakon savjetovanja s Komisijom. Predstavljaju se u jedinstvenom dokumentu koji se odnosi na sve sastave Vijeća. Kada je potrebno, mogu se predvidjeti dodatni sastanci Vijeća, pored onih ranije planiranih.

Ako se tijekom šestomjesečnog razdoblja bilo koji od sastanaka planiranih tijekom tog razdoblja pokaže neopravdanim, predsjedništvo ga ne saziva.

Članak 3. ⁽³⁾

Dnevni red

1. Uzimajući u obzir 18-mjesečni program Vijeća, predsjednik sastavlja privremeni dnevni red za svaki sastanak. Dnevni red šalje se ostalim članovima Vijeća i Komisiji najmanje 14 dana prije početka sastanka. Prosljeđuje se nacionalnim parlamentima država članica u isto vrijeme.

2. Privremeni dnevni red mora sadržavati točke za koje je zahtjev za uvrštenje na dnevni red, zajedno sa svim dokumentima koji se odnose na njih, primilo Glavno tajništvo od člana Vijeća ili Komisije najmanje 16 dana prije početka tog sastanka. Privremeni dnevni red također mora naznačiti zvjezdicom one točke o kojima predsjedništvo, član Vijeća ili Komisije može tražiti glasovanje. Takva se oznaka stavlja kada su svi postupovni zahtjevi predviđeni Ugovorima ispunjeni.

⁽¹⁾ Vidjeti izjavu (a) navedenu u nastavku:

(a) U pogledu članka 2. stavka 5. drugog podstavka:

„Kada se Vijeće za vanjske poslove saziva kako bi se raspravljalo o pitanjima zajedničke trgovinske politike, njegov predsjednik traži da ga zamjeni šestomjesečno predsjedništvo kao što je predviđeno u članku 2. stavku 5. drugom podstavku.”

⁽²⁾ Vidjeti izjavu (b) navedenu u nastavku:

(b) U pogledu članka 2. stavka 6:

„18-mjesečni program uključuje opći uvodni odjeljak koji postavlja program u kontekstu dugoročne strateške orijentacije Europske unije. O ovome odjeljku, tri predsjedništva zadužena za pripremu nacrt 18-mjesečnog programa savjetuju se s tri sljedeća predsjedništva, kao dio ‚odgovarajućeg savjetovanja‘ iz stavka 6. treće rečenice. Nacrt 18-mjesečnog programa također bi trebao uzeti u obzir, među ostalim, relevantne točke koje proizlaze iz dijaloga o političkim prioritetima za godinu, provedenog na inicijativu Komisije.”

⁽³⁾ Vidjeti izjave (c) i (d) navedene u nastavku:

(c) U pogledu članka 3. stavaka 1. i 2.:

„Predsjednik nastoji osigurati da se, u načelu, privremeni dnevni red za svaki sastanak Vijeća o provedbi glave UFEU-a koja se odnosi na područje slobode, sigurnosti i pravde i sve dokumente koji se odnose na uključene točke dođu do članova Vijeća najmanje 21 dana prije početka sastanka.”

(d) U pogledu članaka 1. i 3:

„Ne dovodeći u pitanje članak 30. stavak 2. UEU-a, koji određuje da se izvanredni sastanak Vijeća može sazvati u vrlo kratkom roku u slučajevima koji zahtijevaju brzu odluku, Vijeće je svjesno potrebe da se pitanja koja se odnose na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku trebaju rješavati brzo i učinkovito. Aranžmani u članku 3. ne sprečavaju ispunjenje te potrebe”.

3. U slučajevima kada je primjenjivo osmotjedno razdoblje predviđeno Protokolom o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji i Protokolom o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti, točke koje se odnose na donošenje zakonodavnog akta ili stajališta pri prvom čitanju u redovnom zakonodavnom postupku ne uvrštavaju se u privremeni dnevni red za donošenje odluke dok ne protekne to osmotjedno razdoblje.

Vijeće može odstupiti od osmotjednog razdoblja iz prvog podstavka ako je uvrštavanje točke podložno iznimci na temelju hitnosti predviđenoj u članku 4. Protokola o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji. Vijeće odlučuje u skladu s pravilom glasanja koje se primjenjuje za donošenje predmetnog akta ili stajališta.

Osim u hitnim opravdanim slučajevima, mora proteći desetodnevno razdoblje između uvrštavanja nacrtu zakonodavnog akta na privremeni dnevni red Vijeća i donošenja stajališta ⁽¹⁾.

4. Samo točke za koje su dokumenti poslani članovima Vijeća i Komisije najkasnije do datuma na koji se šalje privremeni dnevni red mogu biti uvrštene na taj dnevni red.

5. Glavno tajništvo dostavlja članovima Vijeća i Komisije zahtjeve za uvrštavanje točaka dnevnog reda i dokumenata za koje gore navedena vremenska ograničenja nisu poštovana.

Ako do kraja tjedna koji prethodi tjednu prije sastanka Vijeća, Coreper nije dovršio pregled nacrtu zakonodavnih akata, predsjedništvo ih, osim ako razlozi hitnosti nalažu drukčije i ne dovodeći u pitanje stavak 3., uklanja s privremenog dnevnog reda.

6. Privremeni dnevni red podijeljen je na dva dijela, od kojih se jedan bavi vijećanjima o zakonodavnim aktima, a drugi aktivnostima koje nisu zakonodavne. Prvi se dio naziva „Zakonodavna vijećanja”, a drugi „Nezakonodavne aktivnosti”.

Točke koje se nalaze u oba dijela privremenog dnevnog reda podijeljene su na točke A i točke B. Točke za koje je odobrenje Vijeća moguće bez rasprave unose se kao točke A, ali to ne isključuje mogućnost da bilo koji član Vijeća ili Komisije izrazi mišljenje u trenutku odobravanja ovih točaka i da se izjave uključe u zapisnik.

7. Vijeće donosi dnevni red na početku svakog sastanka. Uključivanje u dnevni red neke točke osim onih koje se nalaze na privremenom dnevnom redu zahtijeva jednoglasnu odluku Vijeća. Točke uvrštene na ovaj način mogu se staviti na glasanje ako su ispunjeni svi postupovni zahtjevi predviđeni Ugovorima.

8. Međutim, točka „A” povlači se s dnevnog reda, osim ako Vijeće ne odluči drukčije, ako točka „A” može dovesti do daljnje rasprave o istoj ili ako to zatraži član Vijeća ili Komisije.

9. Svaki zahtjev za uvrštavanje točke „razno” mora se popratiti dokumentom za pojašnjenje.

Članak 4.

Predstavljanje člana Vijeća koji nije u mogućnosti prisustvovati

Podložno odredbama članka 11. o prenošenju glasačkih prava, član Vijeća koji je spriječen prisustvovati sastanku može dogovoriti da ga netko predstavlja.

⁽¹⁾ Ovaj podstavak reproducira zadnju rečenicu članka 4. Protokola o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji.

Članak 5.

Sastanci

1. Vijeće se sastaje javno kada razmatra i glasuje o nacrtu zakonodavnog akta ⁽¹⁾. U drugim slučajevima, sastanci Vijeća nisu javni osim u slučajevima navedenim u članku 8.
2. Komisiju se poziva na sudjelovanje u sastancima Vijeća. Isto se primjenjuje i za Europsku središnju banku u slučajevima kada koristi svoje pravo inicijative. Vijeće može, međutim, odlučiti da će vijećati bez prisutnosti Komisije ili Europske središnje banke.
3. Članove Vijeća i Komisije mogu pratiti dužnosnici koji im pomažu. Imena i funkcije tih dužnosnika unaprijed se priopćuju Glavnom tajništvu. Maksimalan broj osoba po izaslanstvu u prostoriji za sastanke Vijeća u isto vrijeme, uključujući i članove Vijeća, može utvrditi Vijeće.
4. Pristup sastancima Vijeća podliježe izradi propusnice koje dostavlja Glavno tajništvo.

Članak 6.

Profesionalna tajna i izrada dokumenata u sudskim postupcima

1. Ne dovodeći u pitanje članke 7., 8. i 9. i odredbe o javnom pristupu dokumentima, vijećanjima Vijeća obuhvaćena su obvezom profesionalne tajne, osim u onoj mjeri u kojoj Europsko vijeće odluči drukčije.
2. Vijeće ili Coreper može odobriti proizvodnju za korištenje u sudskim postupcima preslika ili izvataka dokumenata Vijeća koji nisu još objavljeni u skladu s odredbama o javnom pristupu dokumentima.

Članak 7.

Zakonodavni postupak i otvorenost

1. Vijeće se sastaje javno kada vijeća i glasuje o nacrtu zakonodavnog akta. U tu svrhu, njegov dnevni red mora sadržavati dio pod nazivom „Zakonodavna vijećanja”.
2. Dokumenti dostavljeni Vijeću koji su navedeni pod točkom u dijelu dnevnog reda „Zakonodavna vijećanja” objavljuju se, kao i dijelovi zapisnika Vijeća koji se odnose na taj dio dnevnog reda.
3. Otvaranje javnosti sastanaka Vijeća koji se odnose na dio dnevnog reda „Zakonodavna vijećanja” postiže se putem javnog prenošenja audiovizualnim sredstvima, posebno u prepunoj prostoriji emitiranjem na svim službenim jezicima institucija Europske unije korištenjem video-prenošenja. Snimljena verzija ostaje dostupna najmanje jedan mjesec na internetskoj stranici Vijeća. Ishod glasovanja prikazuje se vizualnim sredstvima.

Glavno tajništvo poduzima korake kako bi obavijestilo javnost unaprijed o datumima i približnom vremenu održavanja takvih audiovizualnih prijenosa i poduzima sve praktične mjere kako bi se osigurala pravilna primjena ovog članka.

4. Rezultati glasovanja i obrazloženja glasovanja od strane članova Vijeća ili njihovih predstavnika na Odboru za mirenje predviđeni na temelju redovnog zakonodavnog postupka, kao i navodi u zapisniku Vijeća i točke u tom zapisniku koje se odnose na sastanak Odbora za mirenje, objavljuju se.
5. U slučajevima kada su mu zakonodavni prijedlozi ili inicijative dostavljeni, Vijeće se suzdržava od donošenja akata koji nisu predviđeni Ugovorima, kao što su rezolucije, zaključci i izjave, osim onih koji prate donošenje akata i namijenjeni su unosu u zapisnik Vijeća.

⁽¹⁾ Ova rečenica reproducira članak 16. stavak 8. prvu rečenicu UEU-a.

Članak 8.

Ostali slučajevi vijećanja Vijeća otvorenih za javnost i javne rasprave

1. U slučaju kada se nezakonodavni prijedlog podnosi Vijeću koji se odnosi na donošenje pravila koja su pravno obvezujuća u državama članicama ili za države članice, putem uredbi, direktiva ili odluka, na temelju relevantnih odredbi Ugovora, s iznimkom unutarnjih mjera, administrativnih ili proračunskih akata, akata o međuinstitucionalnim ili međunarodnim odnosima ili neobvezujućih akata (kao što su zaključci, preporuke i rezolucije), prvo vijećanje Vijeća o važnim novim prijedlozima otvoreno je za javnost. Predsjedništvo utvrđuje koji su novi prijedlozi važni, a Vijeće ili Coreper mogu odlučiti drukčije, prema potrebi.

Predsjedništvo može odlučiti, od slučaja do slučaja, da naknadne rasprave Vijeća o jednom od prijedloga navedenih u prvom podstavku budu otvorene za javnost, osim ako Coreper odluči drukčije.

2. Na temelju odluke Vijeća ili Corepera, odlučujući kvalificiranom većinom, Vijeće održava javne rasprave o važnim pitanjima koja utječu na interese Europske unije i njezinih građana.

Predsjedništvo, bilo koji član Vijeća ili Komisija trebaju predložiti pitanja ili određene teme za takve rasprave, uzimajući u obzir važnost materije i njezin interes za građane.

3. Vijeće za opće poslove održava javnu političku raspravu o 18-mjesečnom programu Vijeća. Političke rasprave u drugim sazivima Vijeća o njihovim prioritetima također se održavaju javno. Komisijino predstavljanje svojeg petogodišnjeg programa, godišnjeg programa rada i godišnje političke strategije, kao i posljedična rasprava u Vijeću, održavaju se javno.

4. Od slanja privremenog dnevnog reda prema članku 3.:

- (a) one točke dnevnog reda Vijeća koje su otvorene za javnost u skladu sa stavkom 1. ovog članka označuju su riječima „javno vijećanje“;
- (b) one točke dnevnog reda Vijeća koje su otvorene za javnost u skladu sa stavcima 2. i 3. označuju su riječima „javna rasprava“.

Otvaranje javnosti vijećanja Vijeća i javnih rasprava u skladu s ovim člankom provode se putem javnog prenošenja, kako je opisano u članku 7. stavku 3.

Članak 9.

Glasovanje, obrazloženje glasovanja i zapisnici javni u ostalim slučajevima

1. Kada Vijeće usvaja nezakonodavne akte iz članka 8. stavka 1., objavljuju se rezultati glasovanja i obrazloženje glasovanja članova Vijeća, kao i navodi u zapisnicima Vijeća i točke u tim zapisnicima koje se odnose na donošenje takvih akata.

2. Štoviše, rezultati glasovanja objavljuju se:

- (a) kada Vijeće djeluje na temelju glave V. UEU-a, jednoglasnom odlukom Vijeća ili Corepera donesenom na zahtjev jednog od njihovih članova;
- (b) u drugim slučajevima, odlukom Vijeća ili Corepera donesenom na zahtjev jednog od njihovih članova.

Kada se rezultat glasovanja u Vijeću objavi u skladu s točkama (a) i (b) prvog podstavka, obrazloženje glasovanja pri glasovanju također se objavljuje na zahtjev dotičnog člana Vijeća, uz dužno poštovanje prema ovom Poslovniku, pravnoj sigurnosti i interesima Vijeća.

Navodi navedeni u zapisnik Vijeća i točke u tim zapisnicima koje se odnose na donošenje akata iz točaka (a) i (b) prvog podstavka objavljuju se odlukom Vijeća ili Corepera donesenoj na zahtjev jednog od njihovih članova.

3. Osim u slučajevima gdje su razmatranja Vijeća otvorena za javnost u skladu s člancima 7. i 8., glasovanje se ne objavljuje u slučaju rasprava koje dovode do indikativnog glasovanja ili usvajanja pripremljenih akata.

Članak 10.

Javni pristup dokumentima Vijeća

Posebne odredbe o javnom pristupu dokumentima Vijeća predviđene su u Prilogu II.

Članak 11.

Modaliteti glasovanja i kvorum

1. Vijeće glasuje na inicijativu predsjednika.

Predsjednik, nadalje, otvara postupak glasovanja na inicijativu člana Vijeća ili Komisije, pod uvjetom da većina članova Vijeća tako odluči.

2. Članovi Vijeća glasuju po redosljedu država članica utvrđenom u popisu uzastopnih predsjedništava, počevši s članom koji, prema tom redosljedu, slijedi člana koji obnaša dužnost predsjednika.

3. Pri glasovanju, bilo koji član Vijeća može djelovati u ime ne više od jednog člana ⁽¹⁾.

4. Potrebna je prisutnost većine članova Vijeća koji, u skladu s Ugovorima, imaju pravo glasovati da bi Vijeće moglo glasovati. Pri glasovanju, predsjednik, uz pomoć Glavnog tajništva, mora provjeriti postoji li kvorum.

5. Do 31. listopada 2014., kada odluku treba donijeti Vijeće kvalificiranom većinom, a ako član Vijeća to zatraži, provjerava se predstavljaju li države članice koje čine kvalificiranu većinu najmanje 62 % ukupnog stanovništva Europske unije izračunano prema broju stanovnika iz članka 1. Priloga III. Ovaj se stavak također primjenjuje između 1. studenoga 2014. i 31. ožujka 2017. kada član Vijeća to zatraži u skladu s člankom 3. stavkom 2. Protokola o prijelaznim odredbama.

Članak 12.

Redovni pisani postupak i prešutni postupak

1. Akti Vijeća o hitnom pitanju mogu se donijeti pisanim glasovanjem kada Vijeće ili Coreper jedno-glasno odluči koristiti taj postupak. U posebnim okolnostima, predsjednik također može predložiti korištenje tog postupka; u takvom slučaju, pisano glasovanje može se koristiti kada se svi članovi Vijeća suglase s tim postupkom.

Suglasnost Komisije na korištenje pisanog postupka mora se tražiti u slučajevima kada se pisano glasuje o pitanju koje je Komisija uputila Vijeću.

Sažetak akata koji se donesu pisanim postupkom sastavlja svaki mjesec Glavno tajništvo. Taj sažetak mora sadržavati navode koji se trebaju navesti u zapisniku Vijeća. Odjeljci sažetka koji se odnose na donošenje zakonodavnih akata se objavljuju.

⁽¹⁾ Ovaj stavak reproducira članak 239. UFEU-a.

2. Na inicijativu predsjedništva, Vijeće može odlučivati pomoću pojednostavljenog pisanog postupka pod nazivom „prešutni postupak“:

- (a) za usvajanje teksta odgovora na pisano pitanje ili, prema potrebi, na usmeno pitanje koje je Vijeću uputio član Europskog parlamenta, nakon što nacrt odgovora pregleda Coreper ⁽¹⁾;
- (b) za imenovanje članova, i njihovih zamjenika, Gospodarskog i socijalnog odbora i Odbora regija, nakon što nacrt odluke pregleda Coreper;
- (c) za donošenje odluke o savjetovanju s drugim institucijama, tijelima, uredima ili agencijama kad god se takvo savjetovanje traži Ugovorima;
- (d) za provedbu zajedničke vanjske i sigurnosne politike putem mreže „COREU“ („prešutni postupak COREU“) ⁽²⁾.

U tom slučaju, smatra se da je relevantni tekst usvojen na kraju razdoblja koje je utvrdilo predsjedništvo ovisno o hitnosti predmeta, osim ako član Vijeća uloži prigovor.

3. Glavno tajništvo utvrđuje da su pisani postupci završeni.

Članak 13.

Zapisnik

1. Sastavlja se zapisnik svakog sastanka i kada se odobri potpisuje ga glavni tajnik. On može delegirati svoje ovlasti potpisivanja na glavne direktore Glavnog tajništva.

Zapisnik u pravilu sadrži o svakoj točki dnevnog reda:

- upućivanje na dokumente dostavljene Vijeću,
- odluke koje je donijelo ili zaključke koje je postiglo Vijeće,
- navode Vijeća i one čiji je unos zatražio član Vijeća ili Komisije.

2. Nacrt zapisnika sastavlja Glavno tajništvo unutar 15 dana i podnosi Vijeću ili Coreperu na odobrenje.

3. Prije takvog odobrenja bilo koji član Vijeća ili Komisija može zatražiti da se više detalja umetne u zapisnik o bilo kojoj točki dnevnog reda. Ovi se zahtjevi mogu zatražiti u Coreperu.

4. Zapisnik dijela sastanaka Vijeća „Zakonodavna vijećanja“, nakon što se odobri, prosljeđuje se izravno nacionalnim parlamentima, u isto vrijeme kao i vladama država članica.

⁽¹⁾ Vidjeti izjavu (e) navedenu u nastavku:

(e) U pogledu članka 12. stavka 2. točaka (a), (b) i (c):

„U skladu s redovitom praksom Vijeća, utvrđeni rok je u pravilu tri radna dana.“

⁽²⁾ Vidjeti izjavu (f) navedenu u nastavku:

(f) U pogledu članka 12. stavka 2. točke (d): „Vijeće ističe da se mreža COREU mora koristiti u skladu sa zaključcima Vijeća od 12. lipnja 1995. (doc.7896/95) u vezi metoda rada Vijeća“.

Članak 14.**Vijećanja i odluke na temelju dokumenata i nacрта sastavljenih na jezicima predviđenim važećim jezičnim pravilima**

1. Osim ako Vijeće jednoglasno odluči drukčije na osnovu hitnosti, Vijeće vijeća i donosi odluke samo na temelju dokumenata i nacрта sastavljenih na jezicima koji su određeni u propisima na snazi kojima se uređuju jezici.

2. Bilo koji član Vijeća može se suprotstaviti vijećanju ako tekstovi svih predloženih izmjena nisu sastavljeni na jednom od jezika iz stavka 1. kao što on može odrediti.

Članak 15.**Potpisivanje akata**

Tekst akata koje donese Vijeće i onih koje donese Europski parlament i Vijeće u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom potpisuje predsjednik koji je na dužnosti u vrijeme donošenja i glavni tajnik. Glavni tajnik može delegirati svoje ovlasti za potpisivanje na glavne direktore Glavnog tajništva.

Članak 16. ⁽¹⁾**Nemogućnost sudjelovanja u glasovanju**

Za potrebe primjene ovog Poslovnika, vodi se računa, u skladu s Prilogom IV., o slučajevima u kojima, na temelju Ugovora, jedan ili više članova Vijeća ne može sudjelovati u glasovanju.

Članak 17.**Objava akata u Službenom listu**

1. Glavni tajnik objavljuje sljedeće u *Službenom listu Europske unije* (dalje u tekstu: „Službeni list“):
 - (a) akte iz stavka 1. i stavka 2. drugog podstavka članka 297. UFEU-a;
 - (b) stajališta u prvom čitanju koje donese Vijeće u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom i razlozima na kojima se temelje ta stajališta;
 - (c) inicijative predstavljene Vijeću u skladu s člankom 76. UFEU-a za donošenje zakonodavnog akta;
 - (d) međunarodne sporazume koje sklopi Europska unija.

Službeni list upućuje na stupanja na snagu takvih sporazuma;

- (e) međunarodne sporazume koje sklopi Europska unija u područjima koja se odnose na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, osim ako Vijeće odluči drukčije na temelju članaka 4. i 9. Uredbe (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Vidjeti izjavu (g) navedenu u nastavku:

(g) U pogledu članka 16. i Priloga IV.:

„Vijeće se slaže da se odredbe članka 16. i Priloga IV. primjenjuju na akte za čije donošenje neki članovi Vijeća, na temelju Ugovora, nemaju pravo glasa. Međutim, primjena članka 7. UFEU-a nije obuhvaćena tim odredbama. U prvoj primjeni odredbi o pojačanoj suradnji, Vijeće će, s obzirom na iskustvo stečeno u drugim područjima, razmotriti sve potrebne prilagodbe članka 16. i Priloga IV. ovom Poslovniku.”

⁽²⁾ SL L 145, 31.5.2001., str. 43.

Službeni list upućuje na stupanja na snagu sporazuma objavljenih u Službenom listu.

2. Osim ako Vijeće ili Coreper odluče drukčije, glavni tajnik objavljuje sljedeće u Službenom listu:
 - (a) inicijative predstavljene Vijeću u skladu s člankom 76. UFEU-a u slučajevima osim onih iz stavka 1. točke (c);
 - (b) direktive i odluke iz članka 297. stavka 2. trećeg podstavka UFEU-a, preporuke i mišljenja, uz iznimku odluka navedenih u stavku 3. ovog članka.
3. Vijeće ili Coreper odlučuje jednoglasno, od slučaja do slučaja, treba li glavni tajnik objaviti u Službenom listu odluke navedene u članku 25. UEU-a.
4. Vijeće ili Coreper odlučuje jednoglasno, od slučaja do slučaja i uzimajući u obzir moguće objavljivanje temeljnog akta, treba li glavni tajnik objaviti u Službenom listu sljedeće:
 - (a) odluke kojima se provode odluke navedene u članku 25. UEU-a;
 - (b) odluke donesene u skladu s člankom 31. stavkom 2. prvom i drugom alinejom UEU-a;
 - (c) druge akte Vijeća, kao što su zaključci ili rezolucije.
5. Ako se sporazumom sklopljenim između Unije ili Europske zajednice za atomsku energiju i jedne ili više država ili međunarodnih organizacija osniva tijelo ovlašteno za donošenje odluka, Vijeće odlučuje, kada se takav sporazum sklopi, treba li objaviti u Službenom listu odluke koje donese to tijelo.

Članak 18.

Obavijest o aktima

1. Direktive i odluke navedene u članku 297. stavku 2. trećem podstavku UFEU-a priopćava njihovim adresatima glavni tajnik ili glavni direktor koji djeluje u njegovo ime.
2. Kad nisu objavljeni u Službenom listu, sljedeće akte priopćava njihovim adresatima glavni tajnik ili glavni direktor koji djeluje u njegovo ime:
 - (a) preporuke;
 - (b) odluke iz članka 25. UEU-a.
3. Glavni tajnik ili glavni direktor koji djeluje u njegovo ime šalje vladama država članica i Komisiji ovjerene preslike direktiva Vijeća i odluka navedenih u trećem podstavku članka 297. stavka 2. UFEU-a i preporuka Vijeća.

Članak 19. ⁽¹⁾**Coreper, odbori i radne skupine**

1. Coreper je odgovoran za pripremu rada svih sastanaka Vijeća i za obavljanje zadataka koje mu povjeri Vijeće. Coreper u svakom slučaju ⁽²⁾ osigurava dosljednost politika i aktivnosti Europske unije i brine se da se poštuju sljedeća načela i pravila:

- (a) načela zakonitosti, supsidijarnosti, proporcionalnosti i obrazlaganje akata;
- (b) pravila kojima se utvrđuju ovlasti institucija, tijela, ureda i agencija Unije;
- (c) proračunske odredbe;
- (d) poslovnici, transparentnost i kvaliteta izrade akata.

2. Coreper unaprijed pregledava sve točke dnevnog reda sastanaka Vijeća osim ako ne odluči drukčije. Coreper nastoji postići dogovor na svojoj razini koji se podnosi Vijeću na usvajanje. Osigurava odgovarajuće predstavljanje tema Vijeću i, prema potrebi, predstavlja smjernice, opcije ili predložena rješenja. U slučaju hitnosti, Vijeće, odlučujući jednoglasno, može odlučiti rješavati pitanje bez prethodnog pregleda.

3. Odbore ili radne skupine može osnovati Coreper, ili uz njegovu suglasnost, s ciljem obavljanja određenih pripremnih radova ili unaprijed definiranih studija.

Glavno tajništvo ažurira i objavljuje popis pripremnih tijela. Samo se odbori i radne skupine na ovom popisu mogu sastajati kao pripremna tijela Vijeća.

4. Coreperom predsjedava, ovisno o točkama dnevnog reda, stalni predstavnik ili zamjenik stalnog predstavnika države članice koja ima predsjedništvo nad Vijećem za opće poslove.

Političkim i sigurnosnim odborom predsjedava predstavnik visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku.

Pripremnim tijelima različitih sastava Vijeća, s iznimkom sastava vanjskih poslova, predsjedava izaslanik države članice koja predsjedava relevantnim sastavom, osim ako Vijeće kvalificiranom većinom odluči drukčije. Popis naveden u drugom podstavku stavka 3. također utvrđuje ona pripremna tijela za koje je Vijeće napravilo druge aranžmane predsjedavanja, u skladu s člankom 4. Odluke Europskog vijeća o izvršavanju dužnosti predsjedništva Vijeća.

5. Za pripremu sastanaka sastava Vijeća koji se sastaju svakih šest mjeseci, kada se održavaju tijekom prve polovice ovog razdoblja, sastancima odbora osim Corepera i onih radnih skupina koje su se sastale tijekom prethodnih šest mjeseci predsjedava izaslanik države članice čiji je red za predsjedavanje navedenim sastancima Vijeća.

⁽¹⁾ Ove odredbe ne dovode u pitanje ulogu Gospodarskog i financijskog odbora kako je navedeno u članku 134. UFEU-a i postojeće odluke Vijeća o tome (SL L 358, 32.12.1998., str. 109 i SL L 5, 1.1.1999., str. 71.).

⁽²⁾ Vidjeti izjavu (h) navedenu u nastavku:

(h) U pogledu članka 19. stavka 1.:

„Coreper osigurava dosljednost i poštovanje načela navedenih u stavku 1., osobito o pitanjima kad se materijalna priprema poduzima u drugim forumima.”

6. Osim ako se primjenjuju drukčiji aranžmani predsjedavanja, kada se tema uglavnom rješava tijekom šestomjesečnog razdoblja, izaslanik države članice koja predsjedava tijekom tog šestomjesečnog razdoblja može tijekom prethodnog šestomjesečnog razdoblja predsjedavati sastancima odbora, osim Corepera, i radnim skupinama koje raspravljaju o toj temi. Praktična provedba ovog stavka mora biti predmetom sporazuma između dvaju predmetnih predsjedništava.

U posebnom slučaju razmatranja proračuna Unije za određenu financijsku godinu, sastancima pripremljenih tijela Vijeća, osim Corepera, koji se bave pripremom točaka dnevnog reda Vijeća o pregledu proračuna predsjedava izaslanik države članice koja ima predsjedništvo Vijeća tijekom drugog šestomjesečnog razdoblja godine prije predmetne financijske godine. Isto se primjenjuje, uz suglasnost drugog predsjedništva, na predsjedavanje sastancima Vijeća u vrijeme kada se raspravlja o rečenim proračunskim pitanjima. Dotična predsjedništva savjetovat će se o praktičnim rješenjima.

7. U skladu s odgovarajućim odredbama navedenim dalje u tekstu, Coreper može donijeti sljedeće postupovne odluke, pod uvjetom da su točke koje se odnose na njih izvršene na njegov privremeni dnevni red najmanje tri radna dana prije sastanka. Potrebna je jednoglasna odluka Corepera za bilo kakvo odstupanje od tog razdoblja ⁽¹⁾:

- (a) odluka da se sastanak Vijeća održi u nekom drugom mjestu osim Bruxellesu ili Luxembourg (članak 1. stavak 3.);
- (b) odobrenje za izradu preslika ili izvotka dokumenta Vijeća za korištenje u sudskim postupcima (članak 6. stavak 2.);
- (c) odluka da se održi javna rasprava u Vijeću ili da se ne održi u javnosti određeno vijećanje Vijeća (članak 8. stavci 1., 2. i 3.);
- (d) odluka da se objave rezultati glasanja i navodi uneseni u zapisnik Vijeća u slučajevima propisanim u članku 9. stavku 2.;
- (e) odluka da se koristi pisani postupak (članak 12. stavak 1.);
- (f) odobrenje ili izmjena zapisnika Vijeća (članak 13. stavci 2. i 3.);
- (g) odluka da se objavi ili ne objavi tekst ili akt u *Službenom listu* (članak 17. stavci 2., 3., i 4.);
- (h) odluka da se savjetuje s institucijom ili tijelom u slučajevima kada takvo savjetovanje nije potrebno prema Ugovorima;
- (i) odluka kojom se određuje ili produljuje rok za savjetovanje s institucijom ili tijelom;
- (j) odluka kojom se produljuje razdoblja predviđena u članku 294. stavku 14. UFEU-a;
- (k) odobrenje teksta pisma koje se šalje institucijama ili tijelima.

⁽¹⁾ Vidjeti izjavu (i) navedenu u nastavku:

i. U pogledu članka 19. stavka 7.:

„Ako član Vijeća smatra da nacrt postupovne odluke poslana Coreperu na donošenje u skladu s člankom 19. stavkom 7. postavlja materijalno pitanje, nacrt odluke šalje se Vijeću.”

Članak 20.

Predsjedništvo i neometano vođenje rasprava

1. Predsjedništvo je odgovorno za primjenu ovog Poslovnika i za osiguranje da se rasprave vode neometano. Osobito, predsjedništvo osigurava pridržavanje odredbi Priloga V. o metodama rada Vijeća.

Kako bi se osiguralo da se rasprave vode pravilno, predsjedništvo također može, osim ako Vijeće odluči drukčije, poduzeti sve odgovarajuće mjere potrebne kako bi se najbolje iskoristilo raspoloživo vrijeme tijekom sastanaka, a posebno:

- (a) ograničiti broj po izaslanstvu prisutnih u sobi za sastanke za raspravu o određenoj točki, i odlučiti hoće li odobriti otvaranje dodatne sobe;
- (b) utvrditi redoslijed točaka i odrediti trajanje rasprave o njima;
- (c) organizirati vrijeme dodijeljeno za raspravu o određenoj točki, posebno putem ograničavanja vremena tijekom kojeg sudionici mogu govoriti i utvrđujući redoslijed kojim se može uzeti riječ;
- (d) zatražiti od izaslanstava da predstave u pisanom obliku svoje prijedloge za izmjenu teksta o kojem se raspravlja prije određenog datuma, zajedno s kratkim objašnjenjem, ako je to potrebno;
- (e) zatražiti od izaslanstava koji imaju jednaka ili slična stajališta o određenoj točki, o tekstu ili o dijelu teksta da odaberu jednog od njih da izraze svoje zajedničko stajalište na sastanku ili u pisanom obliku prije sastanka.

2. Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 19. stavaka 4. do 6. i svoje ovlasti i ukupnu političku odgovornost, šestomjesečnom predsjedništvu pomažu u svim njegovim zaduženjima drugi članovi unaprijed utvrđene skupine od tri države članice navedene u članku 1. stavku 4. na temelju 18-mjesečnog programa ili u skladu s drugim aranžmanima dogovorenim između njih. Također pomaže, prema potrebi, predstavnik države članice koja sljedeća obnaša dužnost predsjedništva. Na zahtjev predsjedništva i djelujući po njegovim uputama, predstavnik ili član te skupine zamjenjuje predsjedništvo i u slučaju potrebe, rješava ga, prema potrebu, pojedinih zadataka i osigurava kontinuitet postupaka Vijeća.

Članak 21. ⁽¹⁾ ⁽²⁾**Izvješća odbora i radnih skupina**

Neovisno o ostalim odredbama ovog Poslovnika, predsjedništvo organizira sastanke raznih odbora i radnih skupina tako da njihova izvješća budu raspoloživa prije sastanaka Corepera na kojima se trebaju pregledati.

Osim ako razlozi hitnosti ne nalažu drukčije, predsjedništvo odgađa za naknadni sastanak Corepera sve zakonodavne akte o kojima odbor ili radna skupina nisu završili rasprave najmanje pet radnih dana prije sastanka Corepera.

⁽¹⁾ Ove odredbe ne dovode u pitanje ulogu Gospodarskog i financijskog odbora kako je navedeno u članku 134. UFEU-a i postojeće odluke Vijeća o tome (SL L 358, 32.12.1998., str. 109 i SL L 5, 1.1.1999., str. 71.).

⁽²⁾ Vidjeti izjavu (j) navedenu u nastavku:

(j) U pogledu članka 21.:

„Izvješća iz radnih skupina i drugi dokumenti koji se koriste kao osnova za rasprave Corepera trebaju se poslati izaslanstvima na vrijeme kako bi ih mogli proučiti.”

Članak 22.**Kvaliteta izrade akata ⁽¹⁾**

S ciljem pomaganja Vijeću u njegovoj zadaći osiguranja kvalitete izrade zakonodavnih akata koje usvaja, Pravna služba odgovorna je za provjeru kvalitete izrade prijedloga i nacrtu akata u odgovarajućoj fazi, kao i za skretanje pažnje Vijeća i njegovih tijela na prijedloge izrade akata, u skladu s Međuinstitucionalnim sporazumom od 22. prosinca 1998. o zajedničkim smjernicama za kvalitetu izrade zakonodavstva Zajednice ⁽²⁾.

Tijekom cjelokupnog zakonodavnog procesa, oni koji podnose tekstove u vezi s postupanjima Vijećem dužni su obratiti posebnu pozornost na kvalitetu izrade akata.

Članak 23.**Glavni tajnik i Glavno tajništvo**

1. Vijeću pomaže Glavno tajništvo, za koje je odgovoran glavni tajnik kojeg imenuje Vijeće kvalificiranom većinom.
2. Vijeće odlučuje o organizaciji Glavnog tajništva ⁽³⁾.

Pod njegovom nadležnošću glavni tajnik poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurao neometani rad Glavnog tajništva.

3. Glavno tajništvo je usko i kontinuirano uključeno u organizaciju, koordinaciju i osiguranje usklađenost rada Vijeća i provedbu njegovog 18-mjesečnog programa. Pod odgovornošću i vodstvom predsjedništva, pomaže potonjem u traženju rješenja.
4. Glavni tajnik pravodobno dostavlja Vijeću nacrt procjene izdataka Vijeća kako bi osigurao da se ispune vremenski rokovi utvrđeni financijskim odredbama.
5. Glavni tajnik ima punu odgovornost za upravljanje proračunskim sredstvima unesenim u dio II. - Europsko vijeće i Vijeće – i poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurao da se njima pravilno upravlja. On upravlja dotičnim sredstvima u skladu s odredbama Financijske uredbe koja se primjenjuje na proračun Unije.

Članak 24.**Sigurnost**

Pravila o sigurnosti usvaja Vijeće odlučujući kvalificiranom većinom.

Članak 25.**Dužnosti depozitara sporazuma**

U slučaju da je glavni tajnik Vijeća imenovan depozitarom sporazuma sklopljenog između Europske unije ili Europske zajednice za atomsku energiju i jedne ili više država ili međunarodnih organizacija, akti o potvrđivanju, prihvaćanju ili odobrenju tih sporazuma pohranjuju se na adresu Vijeća.

⁽¹⁾ Vidjeti izjavu (k) navedenu u nastavku:

(k) U pogledu članka 22.:

„Pravna služba Vijeća također je upućena pružiti pomoć državama članicama odgovornim za inicijativu u smislu članka 76. točka (b) UFEU-a s ciljem, među ostalim, provjere kvalitete izrade takvih inicijativa, ako tu pomoć zatraži dotična država članica.” Vidjeti izjavu (l) navedenu u nastavku: (l) U pogledu članka 22.:

„Članovi Vijeća daju komentare na prijedloge za službenu kodifikaciju zakonodavnih tekstova u roku od 30 radnih dana od stavljanja u optjecaj takvih prijedloga od strane Glavnog tajništva. Članovi Vijeća osiguravaju da se te odredbe o prijedlogu za preinačavanje zakonodavnih tekstova koji su uzeti iz prethodnog akta bez materijalne izmjene pregledaju u skladu s načelima utvrđenim za ispitivanje prijedloga za kodifikaciju.”

⁽²⁾ SL L, 17.3.1999., str. 1.

⁽³⁾ Stavak 1. i stavka 2. prvi podstavak reproduciraju članak 240. stavak 2. UFEU-a.

U takvim slučajevima glavni tajnik obavlja dužnosti depozitara i također osigurava da se datumi stupanja na snagu takvih sporazuma objave u Službenom listu.

Članak 26.

Zastupanje pred Europskim parlamentom

Predsjedništvo ili, uz njegovu suglasnost, član unaprijed utvrđene skupine triju država članica navedenih u članku 1. stavku 4., sljedeće predsjedništvo ili glavni tajnik zastupa Vijeće pred Europskim parlamentom ili njegovim odborima. Vijeće također mogu zastupati pred odborima Europskog parlamenta visoki dužnosnici Glavnog tajništva, postupajući prema uputama predsjedništva.

Vijeće za vanjske poslove zastupa pred Europskim parlamentom ili njegovim odborima njegov predsjednik. On može, prema potrebi, zatražiti da ga zamijeni član tog sastava koji predstavlja državu članicu koja obnaša šestomjesečnu dužnost predsjedništva Vijeća. Prema uputama svojeg predsjednika, Vijeće za vanjske poslove također mogu zastupati pred odborima Europskog parlamenta visoki dužnosnici Europske službe za vanjsko djelovanje ili, prema potrebi, Glavnog tajništva.

Vijeće također može iznijeti svoje stavove Europskom parlamentu putem pisane izjave.

Članak 27.

Odredbe o obliku akata

Odredbe o obliku akata navedene su u Prilogu VI.

Članak 28.

Prepiska upućena Vijeću

Prepiska upućena Vijeću šalje se predsjedniku na sljedeću adresu Vijeća:

Vijeće Europske unije
Rue de la Loi/Wetstraat 175
B-1048 Bruxelles

PRILOG I.

Popis sastava Vijeća

1. Opći poslovi ⁽¹⁾;
2. Vanjski poslovi ⁽²⁾;
3. Ekonomski i financijski poslovi ⁽³⁾;
4. Pravosuđe i unutarnji poslovi ⁽⁴⁾;
5. Zapošljavanje, socijalna politika, zdravlje i zaštita potrošača
6. Konkurentnost (unutarnje tržište, industrija i istraživanje) ⁽⁵⁾;
7. Promet, telekomunikacije i energija;
8. Poljoprivreda i ribarstvo;
9. Zaštita okoliša;
10. Obrazovanje, mladi i kultura ⁽⁶⁾.

Svaka država članica treba utvrditi način na koji je zastupljena u Vijeću, u skladu s člankom 16. stavkom 2. UFEU-a.

Nekoliko ministara mogu sudjelovati kao punopravni članovi istog sastava Vijeća, pri čemu se dnevni red i organizacija postupaka prilagođavaju ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Ovaj je sastav uspostavljen člankom 16. stavkom 6. drugim podstavkom UFEU-a.

⁽²⁾ Ovaj je sastav uspostavljen člankom 16. stavkom 6. trećim podstavkom UFEU-a.

⁽³⁾ Uključujući proračun.

⁽⁴⁾ Uključujući civilnu zaštitu.

⁽⁵⁾ Uključujući turizam.

⁽⁶⁾ Uključujući audiovizualne poslove.

⁽⁷⁾ Vidjeti izjavu (m) navedenu u nastavku:

(m) U pogledu Priloga I. drugi stavak:

„Predsjedništvo organizira dnevni red Vijeća, grupirajući povezane točke dnevnog reda, kako bi se olakšalo sudjelovanje relevantnih nacionalnih predstavnika, posebno kada taj sastav Vijeće mora obrađivati jasno razdvojene skupine tema.”

PRILOG II.

Posebne odredbe u vezi s javnim pristupom dokumentima Vijeća

Članak 1.

Područje primjene

Svaka fizička ili pravna osoba ima pristup dokumentima Vijeća pridržavajući se načela, uvjeta i ograničenja propisanih u Uredbi (EZ) br. 1049/2001 i posebnih odredbi propisanih u ovom Prilogu.

Članak 2.

Savjetovanja o dokumentima treće strane

1. Za potrebe primjene članka 4. stavka 5. i članka 9. stavka 3. Uredbe (EZ) br. 1049/2001, a ako to nije jasno, nakon pregleda dokumenta u svjetlu članka 4. stavaka 1., 2. i 3. Uredbe (EZ) br. 1049/2001 da se ne otkriva, s dotičnom trećom stranom se savjetuje ako:

(a) je dokument osjetljiv dokument kao što je definirano u članku 9. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 1049/2001;

(b) dokument potječe iz države članice i:

— dostavljen je Vijeću prije 3. prosinca 2001., ili

— dotična država članica zatražila je da ga se ne objavljuje bez njezine prethodne suglasnosti.

2. U svim ostalim slučajevima, kada Vijeće primi zahtjev za dokumentom treće strane u njegovom posjedu, Glavno tajništvo, za potrebe primjene članka 4. stavka 4. Uredbe (EZ) br. 1049/2001, mora se savjetovati s dotičnom trećom stranom, osim ako je jasno, nakon pregleda dokumenta u svjetlu članka 4. stavaka 1., 2. i 3. Uredbe (EZ) br. 1049/2001 da se dokument smije ili ne smije objaviti.

3. S trećom stranom savjetuje se u pisanom obliku (uključujući e-poštom) i daje joj se razuman rok za njezin odgovor, uzimajući u obzir rok propisan u članku 7. Uredbe (EZ) br. 1049/2001. U slučajevima iz stavka 1., treća strana se moli da dostavi svoje mišljenje u pisanom obliku.

4. Ako dokument ne potpada pod stavak 1. točke (a) ili (b) i Glavno tajništvo, s obzirom na negativno mišljenje treće stranke, nije zadovoljno što se primjenjuje članak 4. stavci 1. ili 2. Uredbe (EZ) br. 1049/2001, Vijeće ne postupa po tom predmetu.

Ako Vijeće predviđa otkrivanje dokumenta, treću stranu odmah se obavješćuje u pisanom obliku o namjeri Vijeća da objavi dokument nakon vremenskog razdoblja od najmanje 10 radnih dana. U isto vrijeme, skreće se pozornost treće strane na članak 279. UFEU-a.

Članak 3.

Zahtjevi za savjetovanje primljeni od drugih institucija ili iz država članica

Zahtjevi za savjetovanje s Vijećem primljeni od druge institucije ili države članice o zahtjevu za dokument Vijeća šalju se e-poštom na access@consilium.europa.eu ili faksom na +32(0)2 281 63 61.

Glavno tajništvo odmah daje svoje mišljenje u ime Vijeća, uzimajući u obzir sve rokove potrebne da odluku donese dotična institucija ili država članica, a najkasnije u roku od pet radnih dana.

Članak 4.

Dokumenti koji potječu iz država članica

Svaki zahtjev države članice prema članku 4. stavku 5. Uredbe (EZ) br. 1049/2001 upućuje se Glavnom tajništvu u pisanom obliku.

Članak 5.**Upućivanje zahtjeva od strane država članica**

Kad država članica upućuje zahtjev Vijeću, on se obrađuje u skladu s člancima 7. i 8. Uredbe (EZ) br. 1049/2001 i odgovarajućim odredbama ovog Priloga. U slučaju potpunog ili djelomičnog odbijanja pristupa, podnositelja zahtjeva obavješćuje se da ponovni zahtjev mora uputiti izravno Vijeću.

Članak 6.**Adresa za zahtjeve**

Zahtjevi za pristup dokumentu upućuju se u pisanom obliku glavnom tajniku Vijeća, Rue de la Loi/Wetstraat 175, B-1048 Bruxelles, e-poštom na access@consilium.europa.eu ili faksom na + 32 (0) 2 281 63 61.

Članak 7.**Obrada početnih zahtjeva**

Pridržavajući se članka 9. stavaka 2. i 3. Uredbe (EZ) br. 1049/2001, svaki zahtjev za pristup dokumentu Vijeća obrađuje Glavno tajništvo.

Članak 8.**Obrada ponovnih zahtjeva**

Pridržavajući se članka 9. stavaka 2. i 3. Uredbe (EZ) br. 1049/2001, o svakom ponovnom zahtjevu Vijeće.

Članak 9.**Naknade**

Naknade za izradu i slanje preslika dokumenata Vijeća određuje glavni tajnik.

Članak 10.**Javni registar dokumenata Vijeća**

1. Glavno tajništvo odgovorno je za pružanje javnog pristupa registru dokumenata Vijeća.
2. Uz upućivanje na dokumente, u registru se navodi koji su dokumenti sastavljeni nakon 1. srpnja 2000. već objavljeni. Pridržavajući se Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka⁽¹⁾ i članka 16. Uredbe (EZ) br. 1049/2001, njihov sadržaj stavlja se na raspolaganje na internetu.

Članak 11.**Dokumenti izravno dostupni javnosti**

1. Ovaj se članak primjenjuje na sve dokumente Vijeća, pod uvjetom da nisu klasificirani i ne dovodeći u pitanje mogućnost izrade pisanog zahtjeva u skladu s člankom 6. Uredbe (EZ) br. 1049/2001.
2. Za potrebe ovog članka:
 - „optjecaj” znači raspodjela završne verzije dokumenta članovima Vijeća, njihovim predstavnicima ili izaslanicima,
 - „zakonodavni dokument” znači bilo koji dokument sastavljen ili primljen u tijeku postupaka donošenja zakonskog akta.
3. Glavno tajništvo daje na raspolaganje javnosti sljedeće dokumente čim budu stavljeni u optjecaj:
 - (a) dokumente čiji autor nije niti Vijeće ni država članica, koje je objavio njihov autor ili je objavljen uz njegovu suglasnost;

⁽¹⁾ SL L 8, 12.1.2001., str. 1.

(b) privremeni dnevni red sastanaka Vijeća u njegovim različitim sastavima;

(c) bilo koji tekst koji je usvojilo Vijeće i namijenjen je objavljivanju u Službenom listu.

4. Pod uvjetom da oni očito nisu obuhvaćeni bilo kojom iznimkom utvrđenom u članku 4. Uredbe (EZ) br. 1049/2001, Glavno tajništvo također može dati na raspolaganje javnosti sljedeće dokumente čim budu stavljeni u optjecaj:

(a) privremeni dnevni red odbora i radnih skupina;

(b) druge dokumente, kao što su informativne bilješke, izvješća, izvješća o napretku i izvješća o stanju rasprave u Vijeću ili jednom od njegovih pripremnih tijela koja ne odražavaju pojedinačna stajališta izaslanstava, isključujući mišljenja i doprinose pravne službe.

5. Glavno tajništvo daje na raspolaganje javnosti zakonodavne dokumente i sljedeće dokumente, uz dokumente iz stavaka 3. i 4., čim budu stavljeni u optjecaj:

(a) popratne bilješke i preslike pisama o zakonodavnim aktima i aktima iz članka 8. stavka 1. Poslovnika upućene Vijeću od strane drugih institucija i tijela Europske unije ili, pridržavajući se članka 4. stavka 5. Uredbe (EZ) br. 1049/2001, od strane države članice;

(b) dokumente dostavljeni Vijeću koji su navedeni pod točkom njegovog dnevnog reda u dijelu „zakonodavna vijećanja” ili označene riječima „javno vijećanje” ili „javna rasprava” u skladu s člankom 8. Poslovnika;

(c) bilješke dostavljene Coreperu i/ili Vijeću na odobrenje (bilješke o točkama „I/A” i „A”) o nacrtima zakonodavnih akata i akata iz članka 8. stavka 1. Poslovnika, kao i nacрте zakonodavnih akata i akata iz članka 8. stavka 1. navedenog Poslovnika na koje se odnose;

(d) akte koje je usvojilo Vijeće tijekom redovnog ili posebnog zakonodavnog postupka i zajedničke tekstove koje je odobrio Odbor za mirenje u redovnom zakonodavnom postupku.

6. Nakon usvajanja jednog od akata iz stavka 5. točke (d) ili konačnog usvajanja predmetnog akta, Glavno tajništvo daje na raspolaganje javnosti sve dokumente koji se odnose na ovaj akt koji su sastavljenom prije jednog od takvih akata, a koji su nisu obuhvaćeni bilo kojom od iznimaka iz članka 4. stavaka 1., 2. i 3., drugog podstavka, Uredbe (EZ) br. 1049/2001, kao što su informativne bilješke, izvješća, izvješća o napretku i izvješća o stanju rasprave u Vijeću ili jednom od njegovih pripremnih tijela (ishodi postupka), isključujući mišljenja i doprinose pravne službe.

Na zahtjev države članice, dokumenti koji su obuhvaćeni prvim podstavkom i odražavaju pojedinačno stajalište izaslanstva te države članice u Vijeću ne daju se na raspolaganje javnosti.

PRILOG III.

Detaljna pravila za provedbu odredbi o ponderiranju glasova u Vijeću

Članak 1.

Za potrebe provedbe članka 16. stavka 5. UEU-a i članka 3. stavaka 3. i 4. Protokola o prijelaznim odredbama, ukupan broj stanovnika svake države članice za razdoblje od 1. prosinca 2009. do 31. prosinca 2010. je kako slijedi:

Država članica	Stanovništvo (× 1 000)
Njemačka	82 002,4
Francuska	64 350,8
Ujedinjena Kraljevina	61 576,1
Italija	60 045,1
Španjolska	45 828,2
Poljska	38 135,9
Rumunjska	21 498,6
Nizozemska	16 485,8
Grčka	11 260,4
Belgija	10 750,0
Portugal	10 627,3
Česka	10 467,5
Mađarska	10 031,0
Švedska	9 256,3
Austrija	8 355,3
Bugarska	7 606,6
Danska	5 511,5
Slovačka	5 412,3
Finska	5 326,3
Irska	4 450,0
Litva	3 349,9
Latvija	2 261,3
Slovenija	2 032,4
Estonija	1 340,4
Cipar	796,9

Država članica	Stanovništvo (× 1 000)
Luksemburg	493,5
Malta	413,6
Ukupno	499 665,1
Granična vrijednost (62 %)	309 792,4

Članak 2.

1. Prije 1. rujna svake godine, države članice dostavljaju Statističkom uredu Europske unije podatke o njihovom ukupnom stanovništvu na dan 1. siječnja tekuće godine.

2. S učinkom od 1. siječnja svake godine, Vijeće, u skladu s podacima raspoloživim Statističkom uredu Europske unije 30. rujna prethodne godine, mijenjaju podatke navedene u članku 1. Ova se Odluka objavljuje u Službenom listu.

—

PRILOG IV.

Iz članka 16.

1. U primjeni sljedećih odredbi ovog Poslovnika i za donošenje odluka za koje, na temelju Ugovora, jedan ili više članova Vijeća ili Corepera ne mogu sudjelovati u glasovanju, ne uzimaju se u obzir glasovi tih članova:

- (a) članak 1. stavak 3. drugi podstavak (održavanje sastanka na nekom drugom mjestu osim Bruxellesa ili Luxembourg);
- (b) članak 3. stavak 7. (uključivanje u dnevni red neke točke osim onih koje se nalaze na privremenom dnevnom redu);
- (c) članak 3. stavak 8. (zadržavanje kao točke B na dnevnom redu točke A koja bi se inače trebala povući s dnevnog reda);
- (d) članak 5. stavak 2., u pogledu prisutnosti samo Europske središnje banke (vijećanje bez prisutnosti Europske središnje banke);
- (e) članak 9. stavak 2. prvi podstavak točka (b), i drugi i treći podstavak (objavljivanje rezultata glasovanja, obrazloženje glasovanja, navoda u zapisniku Vijeća i točke u zapisniku u pogledu slučajeve osim onih iz stavka 1.);
- (f) članak 11. stavak 1. drugi podstavak (otvaranje postupka glasovanja);
- (g) članak 12. stavak 1. (korištenje pisanog postupka);
- (h) članak 14. stavak 1. (odluka o vijećanju i donošenju odluka iznimno na temelju dokumenata i nacrti koji nisu sastavljeni na svim jezicima) ⁽¹⁾;
- (i) članak 17. stavak 2. točka (a) (neobjavljivanje u Službenom listu inicijative predstavljene od strane države članice temeljem članka 76. UFEU-a);
- (j) članak 17. stavak 2. točka (b) (neobjavljivanje u Službenom listu određenih direktiva, odluka, preporuka i mišljenja);
- (k) članak 17. stavak 5. (odluka o objavljivanju u Službenom listu odluka tijela koje je osnovano na temelju međunarodnog sporazuma).

2. Član Vijeća ili Corepera ne može koristiti sljedeće odredbe ovog Poslovnika u vezi s odlukama o kojim, na temelju Ugovora, taj član ne može sudjelovati u glasovanju:

- (a) članak 3. stavak 8. (mogućnost da član Vijeća zatraži povlačenje točke A s dnevnog reda);
- (b) članak 11. stavak 1. drugi podstavak (mogućnost da član Vijeća zatraži otvaranje postupka glasovanja);
- (c) članak 11. stavak 3. (mogućnost da član Vijeća djeluje u ime drugog u glasovanju);
- (d) članak 14. stavak 2. (mogućnost bilo kojeg člana Vijeća da se suprotstavi raspravi ako tekstovi bilo kojih predloženih izmjena nisu sastavljeni na jeziku koji je on odredio).

⁽¹⁾ Vidjeti izjavu (n) navedenu u nastavku:

(n) u pogledu Priloga IV., stavka 1. točke (h):

„Vijeće potvrđuje da će se nastaviti primjenjivati dosadašnja praksa prema kojoj se tekstovi koji služe kao osnova za njegova vijećanja sastavljaju na svim jezicima.”

PRILOG V.

Metode rada Vijeća*Priprema za sastanke*

1. Predsjedništvo osigurava da radna skupina ili odbor dostavi Coreperu spis samo kada postoji razumna mogućnost napretka ili pojašnjenja stajališta koja se postižu na toj razini. S druge strane, spisi se mogu uputiti radnoj skupini ili odboru ponovno samo kada je to potrebno, a u svakom slučaju samo s ovlasti za rješavanje preciznih, dobro definiranih problema.
2. Predsjedništvo poduzima potrebne korake za unapređenje rada između sastanaka. Ono može, na primjer, u suglasnosti s radnom skupinom ili odborom, na najučinkovitiji način savjetovati o određenim problemima radi povratnog izvješćivanja radne skupine ili odbora o mogućim rješenjima. Također može provoditi pisana savjetovanja tražeći izaslanstva da reagiraju u pisanom obliku na prijedlog prije sljedećeg sastanka radne skupine ili odbora.
3. Kadgod je primjereno, izaslanstva utvrđuju stajališta koje će vjerojatno zauzeti na predstojećem sastanku u pisanom obliku prije tog sastanka. Kad to uključuje prijedloge za izmjenu teksta, izaslanstva predlažu određenu formulaciju teksta. Kadgod je to moguće, pisani doprinosi podnose zajednički izaslanstva koja zauzimaju jednake stavove.
4. Coreper izbjegava ponovno obrađivanje tema koje su već obuhvaćene u pripremama njegovih postupaka. To se posebno primjenjuje na točke „I”, na informacije o organizaciji i redu njegovog poslovanja i na podatke o dnevnom redu i organizaciji predstojećih sastanaka Vijeća. Kadgod je to moguće, izaslanstva uvrstavaju točku „razno” tijekom pripreme postupaka Corepera umjesto u samom Coreperu.
5. Predsjedništvo prosljeđuje izaslanstvima što je prije moguće kada se pripremaju postupci Corepera sve potrebne informacije kako bi se omogućila temeljita priprema postupaka Corepera, uključujući informacije o tome što predsjedništvo očekuje ostvariti od rasprave o svakoj točki dnevnog reda. S druge strane, predsjedništvo, prema potrebi, potiče izaslanstva da dostavljaju drugim izaslanstvima, kada se pripremaju postupci Corepera, informacije o stajalištima koja će zauzeti u Coreperu. U tom kontekstu predsjedništvo dovršava dnevni red Corepera. Predsjedništvo može češće sazvati skupine koje pripremaju postupke Corepera, kada to zahtijevaju okolnosti.

Vođenje sastanaka

6. Nijedna se točka ne stavlja na dnevni red Vijeća samo da bi je predstavila Komisija ili član Vijeća, osim ako se planira rasprava o novim velikim inicijativama.
7. Predsjedništvo se suzdržava od stavljanja točaka na dnevni red Corepera samo radi obavijesti. Takve informacije, npr. o ishodu sastanaka u drugom forumu ili s trećom državom ili drugom institucijom, postupovna ili organizacijska pitanja itd., umjesto toga treba uputiti izaslanstvima kada se pripremaju postupci Corepera, kadgod je to moguće u pisanom obliku, i ne treba ih ponavljati u Coreperu.
8. Na početku sastanka, predsjedništvo daje bilo kakve dodatne informacije potrebne u pogledu postupanja na sastanku, a posebno ukazuje na duljinu vremena koje namjerava posvetiti svakoj točki. Suzdržava se od dugih uvoda i izbjegava ponavljanje informacija koje su već poznate izaslanstvima.
9. Na početku rasprave o materijalnom pitanju, predsjedništvo, ovisno o vrsti rasprave koja je potrebna, upućuje izaslanstva na maksimalno trajanje njihovih intervencija po tom pitanju. U većini slučajeva intervencije ne bi trebala prelaziti dvije minute.
10. Obraćanje cijelog stola načelno je propisano, a može se koristiti samo u iznimnim okolnostima o određenim pitanjima, s vremenskim ograničenjem intervencija koje utvrđuje predsjedništvo.
11. Predsjedništvo se usredotočuje u najvećoj mogućoj mjeri na rasprave, posebno tražeći od izaslanstava da reagiraju na nagodbene tekstove ili određene prijedloge.
12. Tijekom i na kraju sastanaka predsjedništvo se suzdržava od dugih sažetaka rasprava i ograničuje se na kratke zaključke o postignutim rezultatima (materija i/ili postupak).
13. Izaslanstva izbjegavaju ponavljanje pitanja prethodnih govornika. Njihove intervencije moraju biti kratke, konkretne i usredotočene.

-
14. Izaslanstva s istim stajalištima potiču se da održe savjetovanje radi predstavljanja zajedničkog stajališta o određenom pitanju od strane jednog govornika.
 15. Kad se raspravlja o tekstovima, izaslanstva iznose konkretne prijedloge izrade akata, u pisanom obliku, umjesto da samo izraze svoje neslaganje o određenom prijedlogu.
 16. Osim ako predsjedništvo navede drukčije, izaslanstva se suzdržavaju od uzimanja riječi kada se slažu s određenim prijedlogom; u ovom slučaju šutnja se uzima kao načelna suglasnost.
-

PRILOG VI.

Odredbe koje se odnose na oblike akata

A. Oblik uredbi:

1. Uredbe koje zajednički donose Europski parlament i Vijeće sadržavaju:

- (a) u naslovu riječ „Uredba”, nakon čega slijedi serijski broj, datum donošenja i navođenje predmeta, provedbene uredbe koje donosi Vijeće u skladu s člankom 291. stavkom 2. UFEU-a uključuju u naslovu riječi „Provedbena uredba”;
- (b) riječi: „Europski parlament i Vijeće Europske unije” ili „Vijeće Europske unije”, prema potrebi;
- (c) upućivanje na odredbe na temelju kojih je uredba donesena, čemu prethode riječi: „uzimajući u obzir”;
- (d) pozivanje koje sadrži upućivanje na podnesene prijedloge i dobivena mišljenja i održana savjetovanja;
- (e) izjavu o razlozima na kojima se uredba temelji, čemu prethode riječi „budući da:” pri čemu su uvodne izjave numerirane;
- (f) riječi: „donijeli su ovu Uredbu” ili „donio/donijela je donijela ovu Uredbu”, prema potrebi, nakon čega slijedi normativni dio.

2. Uredbe se dijele na članke, prema potrebi grupirane u poglavlja i odjeljke.

3. Završni članak uredbe određuje dan stupanja na snagu, kata je taj datum prije ili poslije 20. dana od dana objave.

4. Završni članak uredbe slijede:

- (a) i. riječi: „Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.”;
- ili
- ii. riječi: „Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama u skladu s Ugovorima”, u svim slučajevima kada se akt ne primjenjuje na sve države članice, ili u svim državama članicama ⁽¹⁾;
- (b) riječi „Sastavljeno u ...”, nakon čega slijedi datum kada je Uredba donesena;
- i
- (c) u slučaju:
 - i. kada uredbu zajednički donose Europski parlament i Vijeće, riječi:

„Za Europski parlament
Predsjednik”

„Za Vijeće
Predsjednik”

nakon čega slijedi ime predsjednika Europskog parlamenta i predsjednika Vijeća na dužnosti u vrijeme kada je uredba donesena;

ii. uredbe Vijeća, riječi:

„Za Vijeće
Predsjednik”

nakon čega slijedi ime predsjednika Vijeća na dužnosti u vrijeme kada je uredba donesena.

⁽¹⁾ Vidjeti izjavu (o) navedenu u nastavku:

(o) U pogledu Priloga VI., stavka A.4 točke (a) ii.:

„Vijeće naglašava da je, u slučajevima predviđenim u Ugovorima kada se akt ne primjenjuje na sve države članice ili u svim državama članicama, potrebno pojasniti teritorijalnu primjenu u razlozima navedenim za i sadržaju predmetnog akta.”

B. Oblici direktiva, odluka, preporuka i mišljenja

1. Direktive i odluke koje zajednički donose Europski parlament i Vijeće, te direktive i odluke Vijeća, moraju uključiti u svojim naslovima riječ „Direktiva” ili „Odluka”;

Provedbene direktive i odluke koje donosi Vijeće u skladu s člankom 291. stavkom 2. UFEU-a uključuju u svojim naslovima riječi „Provedbena direktiva” ili „Provedbena odluka”.

2. Preporuke i mišljenja koje izdaje Vijeće uključuju u svojim naslovima riječ „Preporuka” ili „Mišljenje”.
3. Odredbe koje se odnose na uredbe iz gore navedenog dijela A primjenjuju se *mutatis mutandis*, u skladu s odgovarajućim odredbama Ugovora, na direktive i odluke.

C. Oblici odluka navedenih u članku 25. UEU-a

Te odluke nose sljedeći naslov:

„Odluka Vijeća”, serijski broj (godina/broj/ZVSP), datum donošenja i predmet.

32009D1005

L 347/26

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

24.12.2009.

ODLUKA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 17. prosinca 2009.

o izmjeni Međuinstitucionalnog sporazuma od 17. svibnja 2006. o proračunskoj disciplini i dobrom financijskom upravljanju u odnosu na višegodišnji financijski okvir – financiranje projekata u području energetike u okviru Europskog plana gospodarskog oporavka

(2009/1005/EZ)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije od 17. svibnja 2006. o proračunskoj disciplini i dobrom financijskom upravljanju⁽¹⁾, a posebno njegovu točku 21., točku 22. prvi i drugi podstavak i točku 23.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

budući da:

(1) Na sastanku mirenja u vezi s proračunom 18. studenoga 2009., Europski parlament, Vijeće i Komisija suglasili su se o načinima pružanja dodatnog financiranja projekata u području energetike i širokopojsnog Interneta, u okviru Europskog plana gospodarskog oporavka, kao i ulaganjima za jačanje aktivnosti u vezi s "novim izazovima" definiranim u kontekstu procjene srednjoročne reforme zajedničke poljoprivredne politike iz 2003. (zdravstveni pregled)⁽²⁾. Kao prvi korak, financiranje zahtijeva reviziju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2007. - 2013. u skladu s točkama 21., 22., i 23. Međuinstitucionalnog sporazuma, kako bi se gornja granica za odobrena sredstva za preuzimanje obveza iz podnaslova 1.a za 2010. godinu povećala za 1 779 milijuna eura prema sadašnjim cijenama.

(2) Povećanje gornje granice za podnaslov 1.a za 2010. godinu u potpunosti će se kompenzirati smanjenjem gornje granice za odobrena sredstva za preuzimanje

obveza iz naslova 1.a, 1.b, 3.a i 5. za 2009., kao i gornje granice za odobrena sredstva za preuzimanje obveza iz naslova 1.a, 2. i 5. za 2010.

(3) Kako bi se održao odgovarajući odnos između obveza i plaćanja, prilagoditi će se godišnje gornje granice za odobrena sredstva za plaćanja. Prilagodbe će biti neutralne.

(4) Prilog I. Međuinstitucionalnom sporazumu o proračunskoj disciplini i dobrom financijskom upravljanju trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti⁽³⁾,

ODLUČILI SU:

Jedini članak

Prilog I. Međuinstitucionalnom sporazumu o proračunskoj disciplini i dobrom financijskom upravljanju zamjenjuje se Prilogom ovoj Odluci.

Sastavljeno u Strasbourgu 17. prosinca 2009.

Za Europski parlament

Predsjednik

J. BUZEK

Za Vijeće

Predsjednik

H. LINDBLAD

⁽¹⁾ SL C 139, 14.6.2006., str. 1.

⁽²⁾ COM (2008) 800, COM (2008) 859, COM (2009) 171 i SL L 132, 29.5.2009., str. 8.

⁽³⁾ U tu svrhu, podaci iz gore navedenog sporazuma preračunani su u cijene iz 2004.

FINANCIJSKI OKVIR 2007. - 2013.

(u milijunima EUR – stalne cijene iz 2004.)

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	Ukupno 2007.-2013.
1. Održivi rast	50 865	53 262	55 879	56 435	55 400	56 866	58 256	386 963
1.a Konkurentnost za rast i zapošljavanje	8 404	9 595	12 018	12 580	11 306	12 122	12 914	78 939
1.b Kohezija za rast i zapošljavanje	42 461	43 667	43 861	43 855	44 094	44 744	45 342	308 024
2. Zaštita i upravljanje prirodnim resursima	51 962	54 685	51 023	53 238	52 528	51 901	51 284	366 621
od čega: rashodi vezani za tržište i izravna plaćanja	43 120	42 697	42 279	41 864	41 453	41 047	40 645	293 105
3. Građanstvo, sloboda, sigurnost i pravda	1 199	1 258	1 375	1 503	1 645	1 797	1 988	10 765
3.a Sloboda, sigurnost i pravda	600	690	785	910	1 050	1 200	1 390	6 625
3.b Građanstvo	599	568	590	593	595	597	598	4 140
4. EU kao globalni sudionik	6 199	6 469	6 739	7 009	7 339	7 679	8 029	49 463
5. Uprava ⁽¹⁾	6 633	6 818	6 816	6 999	7 255	7 400	7 610	49 531
6. Naknade	419	191	190					800
UKUPNA ODOBRENA SREDSTVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA	117 277	122 683	122 022	125 184	124 167	125 643	127 167	864 143
kao postotak BND-a	1,08 %	1,09 %	1,06 %	1,06 %	1,03 %	1,02 %	1,01 %	1,048 %
UKUPNA ODOBRENA SREDSTVA ZA PLAĆANJA	115 142	119 805	109 091	119 245	116 884	120 575	119 784	820 526
kao postotak BND-a	1,06 %	1,06 %	0,95 %	1,01 %	0,97 %	0,98 %	0,95 %	1,00 %
Raspoloživa razlika	0,18 %	0,18 %	0,29 %	0,23 %	0,27 %	0,26 %	0,29 %	0,24 %
Gornja granica vlastitih sredstava kao postotak BND-a	1,24 %	1,24 %	1,24 %	1,24 %	1,24 %	1,24 %	1,24 %	1,24 %

⁽¹⁾ Izdaci za mirovine uključeni u gornju granicu za ovaj naslov izračunavaju se umanjeno za doprinose za osoblje prema relevantnom sustavu, do iznosa od 500 milijuna eura prema cijenama iz 2004. za razdoblje 2007. - 2013.

32010R1016(01)

16.10.2010.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

C 281/1

FINANCIJSKA UREDBA KOJA SE PRIMJENJUJE NA EUROPOL

(2010/C 281/01)

SADRŽAJ*Stranica*

Uvodne izjave	212.
GLAVA I.: PREDMET	Članci 1. – 2. 213.
GLAVA II.: PRORAČUNSKA NAČELA	Članci 3. – 26. 214.
POGLAVLJE 1.: Načela jedinstva i točnosti proračuna	Članci 4. – 6. 214.
POGLAVLJE 2.: Načelo jedne godine	Članci 7. – 14. 215.
POGLAVLJE 3.: Načelo uravnoteženosti	Članci 15. – 16. 216.
POGLAVLJE 4.: Načelo obračunske jedinice	Članak 17. 217.
POGLAVLJE 5.: Načelo univerzalnosti	Članci 18. – 21. 217.
POGLAVLJE 6.: Načelo specifikacije	Članci 22. – 24. 218.
POGLAVLJE 7.: Načelo dobrog financijskog upravljanja	Članci 25. – 25a 218.
POGLAVLJE 8.: Načelo transparentnosti	Članak 26. 219.
GLAVA III.: DONOŠENJE I STRUKTURA PRORAČUNA	Članci 27. – 32. 219.
POGLAVLJE 1.: Donošenje proračuna	Članci 27. – 28. 219.
POGLAVLJE 2.: Struktura i prikaz proračuna	Članci 29. – 32. 220.
GLAVA IV.: IZVRŠENJE PRORAČUNA	Članci 33. – 44. 221.
POGLAVLJE 1.: Opće odredbe	Članci 33. – 36. 221.
POGLAVLJE 2.: Financijski izvršitelji	Članak 37. 221.

	<i>Stranica</i>
Odjeljak 1.: Načelo razdvajanja dužnosti	Članak 32. 221.
Odjeljak 2.: Dužnosnik za ovjeravanje	Članci 38. – 42. 221.
Odjeljak 3.: Računovodstveni službenik	Članak 43. 223.
Odjeljak 4.: Blagajnik	Članak 44. 224.
POGLAVLJE 3.: Odgovornost financijskih izvršitelja	Članci 45. – 49. 224.
Odjeljak 1.: Opća pravila	Članci 45. – 46. 224.
Odjeljak 2.: Pravila koja se primjenjuju na dužnosnike za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnjeg delegiranja ovlasti	Članak 47. 224.
Odjeljak 3.: Pravila koja se primjenjuju na računovodstvene službenike i blagajnike	Članak 48. – 49. 225.
POGLAVLJE 4.: Prihodi	Članci 50. – 59. 225.
Odjeljak 1.: Opće odredbe	Članci 50. – 51. 225.
Odjeljak 2.: Procjena iznosa potraživanja	Članak 52. 226.
Odjeljak 3.: Utvrđivanje iznosa potraživanja	Članak 53. 226.
Odjeljak 4.: Odobravanje povrata	Članak 54. 226.
Odjeljak 5.: Povrat	Članci 55. – 58b 226.
Odjeljak 6.: Posebne odredbe koje se primjenjuju na naknade i pristojbe	Članak 59. 227.
POGLAVLJE 5.: Rashodi	Članci 60. – 69. 227.
Odjeljak 1.: Preuzimanje obveza za rashod	Članci 61. – 63. 228.
Odjeljak 2.: Potvrđivanje rashoda	Članci 64. – 66. 228.
Odjeljak 3.: Odobravanje prihoda	Članci 66. 229.
Odjeljak 4.: Plaćanje rashoda	Članci 67. – 68. 229.
Odjeljak 5.: Rokovi za izvršenje rashoda	Članci 69. 229.
POGLAVLJE 6.: Informacijski sustavi	Članak 70. 229.
POGLAVLJE 7.: Unutarnji revizor	Članci 71. – 73. 229.
GLAVA V.: JAVNA NABAVA	Članak 74. 230.

	<i>Stranica</i>
GLAVA VA: PROJEKTI SA ZNAČAJNIM POSLJEDICAMA ZA PRORAČUN	Članak 74a 231.
GLAVA VB: STRUČNJACI	Članak 74b 231.
GLAVA VI: BESPOVRATNA SREDSTVA KOJA DODJELJUJE EUROPOL	Članak 75. 231.
GLAVA VII: FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE I RAČUNOVODSTVO	Članci 76. – 90. 231.
POGLAVLJE 1.: Financijsko izvještavanje	Članci 76. – 83. 231.
POGLAVLJE 2.: Računovodstvo	Članci 84. – 85. 233.
Odjeljak 1.: Zajedničke odredbe	Članak 85. 233.
Odjeljak 2.: Opće računovodstvo	Članci 86. – 88. 233.
Odjeljak 3.: Proračunsko računovodstvo	Članak 89. 234.
POGLAVLJE 3.: Popis imovine	Članak 90. 234.
GLAVA VIII: VANJSKA REVIZIJA I RAZRJEŠNICA	Članci 91. – 96. 234.
POGLAVLJE 1.: Vanjska revizija	Članci 91. – 92. 234.
POGLAVLJE 2.: Razrješnica	Članci 94. – 96. 234.
GLAVA IX: PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	Članci 97. – 99. 235.

UPRAVLJAČKI ODBOR,

uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2009/371/PUP od 6. travnja 2009. o osnivanju Europskog policijskog ureda (Europol) s ciljem jačanja borbe protiv teških kaznenih djela (8706/3/08) ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 37. stavke 3. i 9. točku (e) i članak 44.,

uzimajući u obzir Uredbu Komisije (EZ, Euratom) br. 2343/2002 ⁽²⁾ od 23. prosinca 2002. o Okvirnoj financijskoj uredbi za tijela iz članka 185. Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 ⁽³⁾ o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica, kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EZ, Euratom) br. 652/2008 ⁽⁴⁾,

budući da:

(1) Slijedom izmjene Okvirne financijske uredbe Uredbom Komisije (EZ, Euratom) br. 652/2008 od 9. srpnja 2008., potrebno je prilagoditi financijska pravila Euro-

pola kako bi se njihove odredbe uskladile s izmijenjenom Okvirnom financijskoj uredbom.

(2) Europol ima pravnu osobnost i punu odgovornost za pripremu i izvršenje svojeg vlastitog proračuna.

(3) Pri donošenju i izvršenju proračuna Europola potrebno je ponovno potvrditi četiri temeljna načela proračunskog prava (jedinstva, univerzalnosti, specifikacije i jedne godine) te načela točnosti proračuna, uravnoteženosti, obračunske jedinice, dobrog financijskog upravljanja i transparentnosti.

(4) Načelo dobrog financijskog upravljanja trebalo bi definirati upućivanjem na načela ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti te usklađivanjem s tim načelima što se provjerava pokazateljima uspješnosti poslovanja koji su utvrđeni prema djelatnosti te mjerljivi na takav način da je ocjenjivanje rezultata moguće.

⁽¹⁾ SL L 121, 15.5.2009., str. 37.

⁽²⁾ SL L 357, 31.12.2002., str. 72.

⁽³⁾ SL L 248, 16.9.2002., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 181, 10.7.2008., str. 23.

- (5) Radi poštovanja načela transparentnosti i dobrog financijskog upravljanja, Europol bi trebao imati transparentne postupke javne nabave, učinkovitu unutarnju kontrolu, sustav financijskog izvještavanja koji je odvojen od njegovih drugih aktivnosti i od vanjske revizije.
- (6) Potrebno je uspostaviti učinkovite sustave kontrole za zaštitu financijskih interesa Zajednice.
- (7) Kao i druge institucije Zajednice u skladu s člankom 14. Opće financijske uredbe, Europol ne smije uzimati zajmove.
- (8) Potrebno je utvrditi pravila za pripremu i izvršenje proračuna Europola, kao i pravila kojima se uređuje financijsko izvještavanje i revizija financijskih izvještaja.
- (9) Potrebno je također utvrditi ovlasti i odgovornosti upravljačkog odbora Europola, dužnosnika za ovjeravanje, računovodstvenog službenika, blagajnika te unutarnjih revizora Komisije i Europola. Dužnosnici za ovjeravanje, uključujući dužnosnike za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnjeg delegiranja ovlasti u potpunosti su odgovorni za izvršenje svih prihoda i rashoda u okviru njihovih ovlasti i moraju odgovarati za svoje postupke, uključujući prema potrebi u disciplinskim postupcima.
- (10) Rok za donošenje proračuna Europola, financijsko izvještavanje i davanje razrješnice trebalo bi uskladiti s odgovarajućim odredbama Opće financijske uredbe.
- (11) Budući da se Europol financira godišnjom subvencijom na teret proračuna Zajednice, Europol se mora strogo pridržavati istih zahtjeva kao i institucije Zajednice kod sklapanja ugovora o javnoj nabavi i dodjele bespovratnih sredstava, ako su ti ugovori i bespovratna sredstva dopušteni aktima o njegovom osnivanju; u tom smislu dovoljno se pozvati na mjerodavne odredbe Opće uredbe.
- (12) Financijska uredba mora odražavati specifične zahtjeve Europola kao tijela za policijsku suradnju. Trebala bi u potpunosti voditi računa o osjetljivim postupcima koje provodi Europol, posebno operativne, strateške i klasificirane informacije.
- (13) Europska komisija suglasna je s ovom Uredbom, uključujući odstupanje od Okvirne financijske uredbe,
- DONIO JE OVU UREDBU:
- GLAVA I.
PREDMET
Članak 1.
- Ova Uredba utvrđuje glavna načela i pravila kojima se uređuje donošenje i izvršenje proračuna Europskog policijskog ureda.
- Članak 2.
- Za potrebe ove Uredbe:
1. „Odluka o Europolu” znači Odluka Vijeća 2009/371/PUP od 6. travnja 2009. o osnivanju Europskog policijskog ureda;
 2. „Europol” znači Europski policijski ured, uspostavljen Odlukom o Europolu kojim se osniva Europol kao tijelo Europske unije;
 3. „Upravljački odbor” znači tijelo u smislu članka 36. i članka 37. Odluke o Europolu;
 4. „Direktor” znači osoba iz članka 36. i članka 38. Odluke o Europolu;
 5. „Osoblje” znači direktor i osoblje iz članka 39. Odluke o Europolu;
 6. „Proračun” znači proračun Europola iz članka 42. Odluke o Europolu;
 7. „Proračunska tijelo” znači Europski parlament i Vijeće Europske unije;
 8. „Opća financijska uredba” znači Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002. o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica;

9. „Okvirna financijska uredba” znači Uredba Komisije (EZ, Euratom) br. 2343/2002 od 23. prosinca 2002. Okvirnoj financijskoj uredbi za tijela iz članka 185. Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica, kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EZ, Euratom) br. 652/2008;
10. „Provedbena pravila za Opću financijsku uredbu” znači detaljna pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002. o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica, kako je utvrđeno Uredbom Komisije (EZ, Euratom) br. 2342/2002 od 23. prosinca 2002.;
11. „Provedbena pravila za financiranje Europol” znači provedbena pravila za ovu Financijsku uredbu;
12. „Financijska pravila Europol” znači ova Financijska uredba i provedbena pravila za financiranje Europol;
13. „Pravilnik o osoblju” znači propisi i pravila koji se primjenjuju na dužnosnike i ostale službenike Europskih zajednica;
14. „Operativne, strateške i klasificirane informacije Europol” tumače se kako slijedi:
- operativne informacije znači sve informacije u bilo kojem obliku, neposredno povezane s obavljanjem zadaća Europol iz članka 5. Odluke o Europolu, uključujući ali ne ograničavajući se na podatke koji su prikupljeni, pohranjeni, obrađeni i/ili razmijenjeni u okviru informacijskog sustava Europol iz članka 10. Odluke o Europolu i indeksnog sustava iz članka 15. Odluke o Europolu,
 - strateške informacije znači sve informacije u bilo kojem obliku, koje su neposredno povezane s obavljanjem zadaća Europol iz članka 5. Odluke o Europolu i koje ne sadrže osobne podatke i povezane su s kaznenim djelima ili obavještajnim podacima,
 - klasificirane informacije znači sve informacije i materijali u bilo kojem obliku, čije neovlašteno objavljivanje može izazvati različite razine štete temeljnim interesima Europol ili jedne ili više država članica, a to nalaže primjenu odgovarajućih sigurnosnih mjera iz članka 7.

stavka 2. točke (b) Pravilnika o tajnosti informacija Europol.

GLAVA II.

PRORAČUNSKA NAČELA

Članak 3.

Proračun se donosi i izvršava u skladu s načelima jedinstva i točnosti proračuna, jedne godine, uravnoteženosti, obračunske jedinice, univerzalnosti, specifikacije, dobrog financijskog upravljanja, što zahtijeva djelotvornu i učinkovitu unutarnju kontrolu i transparentnost kako je propisano ovom Uredbom.

POGLAVLJE 1.

Načela jedinstva i točnosti proračuna

Članak 4.

Proračun je instrument kojim se za svaku financijsku godinu predviđaju i odobravaju svi prihodi i rashodi koji se smatraju potrebnima za Europol.

Članak 5.

Proračun obuhvaća:

- (a) vlastite prihode koji se sastoje od svih naknada i pristojbi koje je Europol ovlašten naplatiti na temelju zadaća koje su mu povjerene, te sve druge prihode;
- (b) prihod koji se sastoji od svih financijskih doprinosa države članice domaćina;
- (c) subvenciju koju dodjeljuju Europske zajednice;
- (d) prihod dodijeljen za određene stavke rashoda u skladu s člankom 19. stavkom 1.;
- (e) rashode Europol, uključujući administrativne rashode.

Članak 6.

1. Nijedan prihod ne smije biti prikupljen ili rashod izvršen ako nije zabilježen u proračunskoj liniji.
2. Odobrena sredstva nije moguće uključiti u proračun ako nisu namijenjena za stavku rashoda koja se smatra potrebnom.
3. Ne smije se preuzeti obveza ili odobriti rashod koji izlazi iz okvira odobrenih proračunskih sredstava.

POGLAVLJE 2.

Načelo jedne godine

Članak 7.

Odobrena proračunska sredstva odobravaju se za jednu financijsku godinu koja traje od 1. siječnja do 31. prosinca.

Članak 8.

1. Proračun obuhvaća nediferencirana odobrena sredstva i, ukoliko je to opravdano operativnim potrebama, diferencirana odobrena sredstva. Potonja se sastoje od odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje.

2. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza obuhvaćaju ukupne troškove pravnih obveza preuzetih u tekućoj financijskoj godini.

3. Odobrena sredstva za plaćanja obuhvaćaju plaćanja za preuzete pravne obveze u tekućoj financijskoj godini i/ili prošlim financijskim godinama.

4. Administrativna odobrena sredstva su nediferencirana sredstva. Administrativni rashodi koji proizlaze iz ugovora koji obuhvaćaju razdoblja duža od financijske godine, bilo u skladu s lokalnom praksom ili vezano uz nabavu opreme, terete proračun financijske godine u kojoj se izvršavaju.

Članak 9.

1. Prihodi Europolu iz članka 5. knjiže se u poslovnim knjigama za financijsku godinu na temelju iznosa prikupljenih tijekom financijske godine.

2. Prihodi Europolu dovode do jednakog iznosa odobrenih sredstava za plaćanje.

3. Odobrena proračunska sredstva za određenu financijsku godinu mogu se koristiti isključivo za pokrivanje rashoda odobrenih i plaćenih tijekom te financijske godine te za pokrivanje nepodmirenih iznosa za preuzete obveze iz proteklih financijskih godina.

4. Preuzete obveze knjiže se u poslovnim knjigama na temelju preuzetih pravnih obveza uknjiženih do 31. prosinca.

5. Plaćanja se knjiže u poslovnim knjigama za financijsku godinu na temelju plaćanja koja je računovodstveni službenik izvršio najkasnije do 31. prosinca navedene godine.

Članak 10.

1. Odobrena sredstva koja nisu iskorištena na kraju financijske godine za koju su odobrena ukidaju se.

Međutim, odlukom upravljačkog odbora koja se donosi najkasnije do 15. veljače, sredstva se mogu prenijeti samo na sljedeću financijsku godinu u skladu sa stavicama 2. do 7.

2. Odobrena sredstva vezana za rashode za osoblje ne mogu se prenositi.

3. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza i nediferencirana odobrena sredstva, za koje obveze na kraju financijske godine još nisu bile preuzete, mogu se prenijeti u visini iznosa koji odgovaraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za koje je do 31. prosinca dovršena većina pripremnih faza u postupku za preuzimanje obveza, koje je potrebno utvrditi u provedbenim pravilima za financiranje Europolu; za te se iznose obveze mogu preuzeti do 31. ožujka sljedeće godine.

4. Odobrena sredstva za plaćanje mogu se prenijeti u vezi s iznosima koji su potrebni za pokrivanje postojećih obveza ili obveza povezanih s odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza koja su prenesena, kada odobrena sredstva predviđena za relevantne linije u proračunu za sljedeću financijsku godinu ne pokrivaju potrebe. Europol najprije koristi sredstva koja su odobrena za tekuću financijsku godinu te ne koristi prenesena odobrena sredstva dok ona prethodna nisu iscrpljena.

5. Nediferencirana odobrena sredstva u visini obveza koje su pravilno ugovorene na kraju financijske godine automatski se prenose samo na sljedeću financijsku godinu.

6. Prenesena odobrena sredstva, za koja obveze nisu preuzete do 31. ožujka godine $n+1$ automatski se ukidaju. Tako prenesena odobrena sredstva iskazuju se u poslovnim knjigama.

7. Raspoloživa odobrena sredstva na dan 31. prosinca, koja proizlaze iz namjenskih prihoda iz članka 19., automatski se prenose. Potrebno je prvo iskoristiti raspoloživa odobrena sredstva koja odgovaraju prenesenim namjenskim prihodima.

Europol obavještuje Komisiju o izvršenju prenesenih namjenskih prihoda najkasnije do 1. lipnja godine $n+1$.

Članak 11.

Kad su iznosi opozvani kao rezultat potpunog ili djelomičnog neizvršenja aktivnosti za koje su bila određena, u bilo kojoj financijskoj godini nakon godine u kojoj su sredstva preuzeta, predmetna se odobrena sredstva ukidaju.

Članak 12.

Nakon što je proračun konačno donesen, obveze za odobrena sredstva unesena u proračun mogu se preuzimati od 1. siječnja.

Članak 13.

1. Od 15. studenoga svake godine, obveze za redovne administrativne rashode mogu se preuzimati unaprijed na teret odobrenih sredstava predviđenih za sljedeću financijsku godinu. Takve obveze ne smiju, međutim, premašiti jednu četvrtinu odobrenih sredstava odgovarajuće proračunske stavke za tekuću financijsku godinu, o čemu odlučuje upravljački odbor. Ona se ne mogu primjenjivati na nove rashode čija vrsta još nije u načelu odobrena u zadnjem valjano donesenom proračunu.

2. Rashodi koji se moraju platiti unaprijed, kao na primjer najamnine, mogu dovesti do toga da plaćanja od 1. prosinca nadalje terete odobrena sredstva za sljedeću financijsku godinu. U tom se slučaju ograničenje iz stavka 1. ne primjenjuje.

Članak 14.

1. Ako proračun nije konačno donesen na početku financijske godine, sljedeća se pravila primjenjuju na preuzimanje obveza i plaćanje rashoda, koje je moguće knjižiti na određenu proračunsku liniju kao dio izvršavanja zadnjeg valjano donesenog proračuna.

2. Obveze se mogu preuzimati po poglavljima do najviše jedne četvrtine ukupno odobrenih sredstava za predmetno poglavlje u prošloj financijskoj godini, koja se za svaki mjesec koji je istekao uvećavaju za jednu dvanaestinu. Plaćanja se mogu izvršavati mjesečno po poglavlju, do najviše jedne dvanaestine odobrenih sredstava za predmetno poglavlje u prošloj financijskoj godini. Ne smiju se prekoračiti ograničenja odobrenih sredstava predviđena u izvješću o procjeni prihoda i rashoda.

3. U interesu kontinuiteta djelovanja Europolu i za potrebe upravljanja, upravljački odbor na zahtjev direktora može simulatno odobriti dvije ili više prijelaznih dvanaestina za preuzimanje obveza i za plaćanje iznad iznosâ koji su automatski

dostupni sukladno stavcima 1. i 2. Dodatne dvanaestine odobravaju se u cijelosti i nisu djeljive.

POGLAVLJE 3.**Načelo uravnoteženosti****Članak 15.**

1. Proračunski prihodi i odobrena sredstva za plaćanje moraju biti uravnoteženi.

2. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza ne smiju prelaziti iznos subvencije Zajednice, uključujući vlastite prihode i sve druge prihode iz članka 5.

3. Europol ne smije uzimati zajmove.

4. Sredstva Zajednice plaćena Europolu predstavljaju subvenciju za uravnoteženje proračuna koja se računa kao pretfinanciranje u smislu članka 81. stavka 1. točke (b) podtočke i. Opće financijske uredbe.

5. Europol mora provoditi strogo upravljanje gotovinskim sredstvima, uzimajući u obzir namjenske prihode, kako bi osigurao da su njegova salda gotovine ograničena na propisno opravdane zahtjeve. U svojim zahtjevima za plaćanje Europol podnosi detaljne i ažurirane projekcije svojih stvarnih potreba za gotovinom tijekom godine, uključujući i podatke o namjenskim prihodima.

Članak 16.

1. Ako je saldo izvještaja o realizaciji proračuna u smislu članka 81. pozitivna, razlika do iznosa subvencije Zajednice uplaćene u tekućoj godini, vraća se Komisiji. Dio salda koji prelazi iznos subvencije Zajednice uplaćen u tekućoj godini, unosi se u proračun za sljedeću financijsku godinu kao prihod.

Europol podnosi najkasnije do 31. ožujka u godini n procjenu operativnog viška iz godine $n-1$, koji se treba vratiti u proračun Zajednice kasnije u godini n , kako bi se dopunile već dostupne informacije u vezi viška iz godine $n-2$. Komisija uzima u obzir ove informacije prilikom procjene financijskih potreba Europolu za godinu $n+1$.

Razlika između subvencije Zajednice, unesene u opći proračun i stvarno plaćene subvencije tijelu ukida se.

2. Ako je saldo izvještaja o realizaciji proračuna iz članka 81. negativan, unosi se u proračun za sljedeću financijsku godinu.

3. Prihodi i odobrena sredstva za plaćanje unose se u proračun tijekom proračunskog postupka putem pisanog prijedloga izmjena ili, dok je izvršenje proračuna u tijeku, putem izmjene proračuna.

POGLAVLJE 4.

Načelo obračunske jedinice

Članak 17.

Proračun se sastavlja i izvršava u eurima, te se i računi iskazuju u eurima. Međutim, za potrebe novčanog toka računovodstveni službenik i, u slučaju knjige blagajne blagajnici, ovlašteni su izvršavati radnje u nacionalnim valutama kako je uređeno u financijskim pravilima Europolu.

POGLAVLJE 5.

Načelo univerzalnosti

Članak 18.

Ukupni prihodi pokrivaju ukupna odobrena sredstva za plaćanja prema članku 19. Svi prihodi i rashodi iskazuju se u cijelosti bez prijeboja u skladu s člankom 21.

Članak 19.

1. Za financiranje određenih stavki rashoda koriste se sljedeće stavke prihoda:

- (a) prihodi za posebnu namjenu, kao što su prihodi od zaklada, subvencija, darovi i legati;
- (b) doprinosi za aktivnosti Europolu od strane država članica, zemalja nečlanica ili raznih tijela, ukoliko je to predviđeno u sporazumu sklopljenom između Europolu i država članica, zemalja nečlanica ili dotičnih tijela;
- (c) prihodi od trećih osoba u vezi s robom, uslugama ili radom nabavljenim na njihov zahtjev, osim naknada i pristojbi iz članka 5. točke (a);
- (d) prihodi od nabave robe, usluga i radova za institucije Zajednice ili druga tijela Zajednice;
- (e) prihodi koji proizlaze iz povrata nepravilno plaćenih iznosa;
- (f) prihodi od prodaje vozila, opreme, instalacija, materijala, znanstvenih i tehničkih uređaja, koji se zamjenjuju ili otpi-

suju kada je knjigovodstvena vrijednost u potpunosti amortizirana;

- (g) primljeni iznosi osiguranja;
- (h) prihodi od plaćanja povezanih s davanjem u najam;
- (i) prihodi od prodaje publikacija i filmova, uključujući one na elektroničkom mediju.

1.a Temeljni akt koji se primjenjuje može također namjenski dodijeliti prihode koje utvrđuje određenim stavkama rashoda.

2. Sve stavke prihoda u smislu stavka 1. točaka (a) do (d) obuhvaćaju sve izravne ili neizravne rashode za predmetnu aktivnost ili namjenu.

3. Proračun ima linije za unos kategorija namjenskog prihoda iz stavaka 1. i 1.a te gdje je to moguće navodi i iznos.

Članak 20.

Direktor može prihvatiti svaku donaciju u korist Europolu, kao što su zaklade, subvencije, darovi i legati, uz prethodno odobrenje upravljačkog odbora, koji donosi odluku u roku od dva mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva. Ako upravljački odbor ne donese odluku u tom roku, smatra se da je donacija prihvaćena.

Članak 21.

1. Sljedeće se može odbiti od zahtjeva za plaćanje, faktura ili izvoda, koji se zatim prosljeđuju na plaćanje u neto iznosu:

- (a) kazne izrečene strankama ugovora o javnoj nabavi ili korisnicima bespovratnih sredstava;
- (b) popusti, povrati i odbici po pojedinačnim fakturama i zahtjevima za plaćanje;
- (c) kamata nastala pretfinanciranjem.

2. Trošak proizvoda i usluga za Europol tereti proračun za iznos bez poreza, kada uključuju poreze koje vraćaju:

- (a) bilo od strane države članice u skladu s Protokolom o povlasticama i imunitetima Europskih zajednica, država domaćin na temelju Sporazuma o sjedištu ili na temelju drugih relevantnih sporazuma;

(b) ili države članice ili zemlje nečlanice na temelju drugih relevantnih sporazuma. Svi nacionalni porezi koje Europol privremeno plati prema prvom podstavku unose se na privremeni račun, sve dok predmetna država ne izvrši povrat poreza.

3. Svaki negativan saldo unosi se u proračun kao rashod.

4. Moguća je prilagodba za tečajne razlike koje nastaju pri izvršavanju proračuna. Konačna dobit ili gubitak uključuje se u saldo za tekuću godinu.

POGLAVLJE 6.

Načelo specifikacije

Članak 22.

Odobrena sredstva u cijelosti se dodjeljuju za posebne namjene prema glavama i poglavljima; poglavlja se dalje dijele na članke i stavke.

Članak 23.

1. Direktor može prenositi sredstva iz jednog poglavlja u drugo i iz jednog članka u drugi bez ograničenja te iz jednog naslova u drugi do najviše 10 % odobrenih proračunskih sredstva za financijsku godinu za proračunsku liniju s koje su sredstva prenesena.

2. Preko iznosa iz stavka 1., direktor može predložiti upravljačkom odboru prijenos odobrenih sredstava iz jednog naslova u drugi. Upravljački odbor može se usprotiviti takvim prijenosima u roku od tri tjedna. Nakon tog roka prijenosi sredstava smatraju se usvojenim.

3. Uz prijedloge za prijenos sredstava i prijenose izvršene prema stavcima 1. i 2. prilažu se odgovarajući i detaljni popratni dokumenti, koji prikazuju izvršenje odobrenih sredstava i procjene potreba do kraja financijske godine, kako za naslove u proračunu u čiju korist se to čini, tako i za one naslove s kojih se odobrena sredstva prenose.

4. Direktor obavješćuje upravljački odbor čim je prije moguće o svim izvršenim prijenosima. Direktor obavješćuje proračunsko tijelo o svim prijenosima izvršenima u skladu sa stavkom 2.

Članak 24.

1. Odobrena sredstva mogu se prenijeti samo na proračunske linije za koje su u proračunu odobrena sredstva ili imaju oznaku (p.m.).

2. Odobrena sredstva koja odgovaraju namjenskom prihodu smiju se prenijeti samo ako se ti prihodi koriste za svrhu za koju su namijenjeni.

POGLAVLJE 7.

Načelo dobrog financijskog upravljanja

Članak 25.

1. Odobrena proračunska sredstva koriste se u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, odnosno u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti.

2. Načelo ekonomičnosti zahtijeva da su sredstva koja Europol koristi pri provedbi svojih djelatnosti pravovremeno dostupna, u odgovarajućoj količini i primjerene kvalitete te po najboljoj cijeni. Načelo učinkovitosti odnosi se na postizanje najboljeg odnosa između upotrijebljenih sredstava i postignutih rezultata. Načelo djelotvornosti odnosi se na postizanje specifičnih ciljeva i predviđenih rezultata.

3. Za sva područja aktivnosti koje obuhvaća proračun postavljaju se određeni, mjerljivi, dostižni, odgovarajući i vremenski utvrđeni ciljevi. Postizanje tih ciljeva za svaku aktivnost prati se pokazateljima uspješnosti, a direktor mora dostaviti informacije upravljačkom odboru. Takve informacije dostavljaju se jednom godišnje te najkasnije u dokumentaciji uz prednacrt proračuna.

4. Radi boljeg odlučivanja, Europol redovito provodi *ex ante* i *ex post* evaluacije programa ili aktivnosti. Takve se evaluacije primjenjuju na sve programe i aktivnosti koje za posljedicu imaju značajnu potrošnju, a rezultati evaluacije dostavljaju se upravljačkom odboru.

5. Kada se praćenje ili izvješćivanje prema ovom članku odnosi na „operativne, strateške i klasificirane informacije Euro-pola”, direktor može odrediti da se takve informacije procjene i zasebno priopće upravljačkom odboru, koji ima pravo donijeti konačnu odluku o tome treba li ili ne takve informacije uključiti u bilo koji objavljeni dokument.

Članak 25.a

1. Proračun se izvršava u skladu s djelotvornom i učinkovitim unutarnjom kontrolom.
2. Za potrebe izvršenja proračuna, unutarnja se kontrola definira kao postupak koji se primjenjuje na svim razinama upravljanja i koji je osmišljen pružiti prihvatljivo jamstvo za postizanje sljedećih ciljeva:
 - (a) djelotvornost, učinkovitost i ekonomičnost djelovanja;
 - (b) pouzdanost izvješćivanja;
 - (c) zaštita imovine i informacija;
 - (d) sprečavanje i otkrivanje prijevare i nepravilnosti;
 - (e) primjereno upravljanje rizicima koji se odnose na zakonitost i pravilnost predmetnih transakcija, uzimajući u obzir višegodišnji karakter programa, kao i prirodu dotičnih plaćanja.

POGLAVLJE 8.

Načelo transparentnosti

Članak 26.

1. Proračun se donosi i izvršava, te se financijski izvještaji prikazuju u skladu s načelom transparentnosti.
2. Sažetak proračuna i izmjene konačno donesenih proračuna objavljuju se u *Službenom listu Europske unije* u roku od tri mjeseca od njihova donošenja.

Sažetak prikazuje pet glavnih proračunskih linija prihoda, glavnih proračunskih linija rashoda za administrativni i operativni proračun, plan radnih mjesta i procjenu broja ugovornog osoblja izražen u ekvivalentima zaposlenika s punim radnim vremenom za koje su odobrena sredstva uključena u proračun i upućenih nacionalnih stručnjaka. Također navodi brojke za prethodnu godinu.
3. Konačno doneseni proračun, uključujući plan radnih mjesta i izmjene proračuna, kao i podatke o broju ugovornog osoblja izraženom u ekvivalentima zaposlenika s punim radnim vremenom za koje su odobrena sredstva uključena u proračun i upućenih nacionalnih stručnjaka, prosljeđuje se radi obavijesti proračunskom tijelu, Revizorskom sudu i Komisiji i objavljuje se na internetskoj stranici Europolu u roku od četiri tjedna od njihova donošenja.
4. Europol objavljuje na svojoj internetskoj stranici informacije o korisnicima sredstava koja potječu iz njegovog proračuna,

uključujući i ugovorne stručnjake sukladno članku 74.b. Objavljene informacije moraju biti lako dostupne, transparentne i sveobuhvatne. Ove informacije stavljaju se na raspolaganje poštujući zahtjeve povjerljivosti i sigurnosti, osobito zaštitu osobnih podataka iz Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

Kad se informacije objavljuju samo u anonimnom obliku, Europol na zahtjev i na odgovarajući način dostavlja Europskom parlamentu podatke o predmetnim korisnicima.

GLAVA III.

DONOŠENJE I STRUKTURA PRORAČUNA

POGLAVLJE 1.

Donošenje proračuna

Članak 27.

1. Proračun se donosi u skladu s Odlukom o Europolu.
2. U skladu s Odlukom o Europolu, Europol šalje Komisiji prednacrt procjene svojih prihoda i rashoda te opće smjernice na kojima se temelji ta procjena do 10. veljače svake godine i konačni nacrt procjene najkasnije do 31. ožujka.
3. Procjena prihoda i rashoda Europolu uključuje:
 - (a) plan radnih mjesta, koji prikazuje broj odobrenih radnih mjesta za stalno i na određeno u okviru ograničenja odobrenih proračunskih sredstava prema razredu i kategoriji;
 - (b) izjavu kojom se obrazlažu zahtjevi za novim radnim mjestima ukoliko je došlo do promjene broja osoba u službi;
 - (c) tromjesečnu procjenu gotovinskih plaćanja i primitaka;
 - (d) podatke o ostvarenju svih prethodno postavljenih ciljeva za različite aktivnosti kao i nove ciljeve mjerene pokazateljima.

Rezultati procjena koriste se i navode kao dokazi vjerojatnih koristi povećanja ili smanjenja predloženog proračuna Europolu u odnosu na proračun za godinu *n*.

4. Europol dostavlja Europskoj komisiji i proračunskom tijelu najkasnije do 31. ožujka svake godine sljedeće:
 - (a) nacrt programa rada;

⁽¹⁾ SL L 8, 12.1.2001., str. 1.

- (b) ažuriran višegodišnji plan kadrovske politike utvrđen u skladu sa smjernicama Komisije;
- (c) podatke o broju dužnosnika, privremenog i ugovornog osoblja kako je utvrđeno u Pravilniku o osoblju i uvjetima zaposlenja ostalih službenika (dalje u tekstu „Pravilnik o osoblju”) za godine $n-1$ i n , kao i procjenu za godinu $n+1$;
- (d) podatke o doprinosima u naravi, koje država članica domaćin dodjeljuje Europolu, osim ako bi takvo otkrivanje rezultiralo objavljivanjem „operativnih, strateških i/ili klasificiranih informacija Europolu”;
- (e) procjenu salda izvještaja o realizaciji proračuna u smislu članka 81. za godinu $n-1$.

5. Kao dio postupka za donošenje općeg proračuna, Komisija šalje proračunskom tijelu izjavu o procjeni prihoda i rashoda Europolu i predlaže iznos subvencije za Europol i broj članova osoblja koje po njezinoj procjeni Europol treba. Komisija predlaže plan radnih mjesta Europolu i procjenu broja ugovornog osoblja izražen u ekvivalentima zaposlenika s punim radnim vremenom, za koje se predlažu odobrena sredstva.

6. Proračunsko tijelo donosi plan radnih mjesta Europolu i sve naknadne izmjene u skladu s člankom 32. stavkom 1. Plan radnih mjesta objavljuje se u Prilogu dijelu III. – Komisija - općeg proračuna.

7. Upravljački odbor donosi proračun i plan radnih mjesta. Oni postaju konačni nakon konačnog donošenja općeg proračuna, koji utvrđuje iznos subvencije i plan radnih mjesta, a ako je potrebno, proračun i plan radnih mjesta se u skladu s tim usklađuju.

Članak 28.

Svaka izmjena proračuna, uključujući plan radnih mjesta, podliježe izmjeni proračuna, koji se donosi po istom postupku kao i inicijalni proračun u skladu s odredbama Odluke o Europolu i članka 27.

POGLAVLJE 2.

Struktura i prikaz proračuna

Članak 29.

Proračun obuhvaća izvještaj o prihodima i izvještaj o rashodima.

Članak 30.

U onoj mjeri u kojoj je to opravdano prirodom aktivnosti Europolu, izvještaj o rashodima mora se prikazati na temelju nomenklature uz razvrstavanje prema namjeni. Tu nomenklaturu utvrđuje Europol i mora jasno razlikovati administrativna odobrena sredstva i odobrena sredstva za poslovanje.

Članak 31.

Proračun prikazuje:

1. u izvještaju o prihodima:

- (a) procijenjene prihode Europolu za predmetnu financijsku godinu;
- (b) procijenjene prihode za prethodnu financijsku godinu i prihode za godinu $n-2$;
- (c) odgovarajuće primjedbe na svaku liniju prihoda;

2. u izvještaju o rashodima:

- (a) odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje za predmetnu financijsku godinu;
- (b) odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje za prethodnu financijsku godinu, te rashode za koje su preuzete obveze i koji su plaćeni u godini $n-2$;
- (c) sažeto izvješće o rokovima plaćanja koja dospijevaju u sljedećim financijskim godinama za ispunjavanje proračunske obveze preuzete u prethodnim godinama;
- (d) odgovarajuće primjedbe za svaku potpodjelu.

Članak 32.

1. Plan radnih mjesta iz članka 27. pored broja radnih mjesta odobrenih za financijsku godinu, prikazuje i broj radnih mjesta odobrenih za prethodnu godinu i broj stvarno popunjenih radnih mjesta. Plan radnih mjesta predstavlja apsolutno ograničenje za Europol; imenovanje iznad utvrđene granice nije dopušteno. Međutim, osim za platne razrede AD16, AD15, AD14 i AD13 upravljački odbor može izmijeniti plan radnih mjesta do najviše 10 % odobrenih radnih mjesta, uz poštovanje dva uvjeta:

- (a) da to ne utječe na iznos odobrenih sredstava za osoblje za cijelu financijsku godinu;

(b) da ne dođe do prekoračenja ograničenja ukupnog broja radnih mjesta koja su odobrena planom radnih mjesta.

2. Odstupajući od stavka 1. drugog podstavka u skladu s Pravilnikom o osoblju, učinci rada u nepunom radnom vremenu koja je odobrilo tijelo za imenovanja mogu se izjednačiti s drugim imenovanjima. Kad član osoblja zahtijeva povlačenje odobrenja prije isteka dodijeljenog razdoblja, Europol poduzima što je prije moguće odgovarajuće mjere kako bi se poštovalo ograničenje iz stavka 1. točke (b).

GLAVA IV.

IZVRŠENJE PRORAČUNA

POGLAVLJE 1.

Opće odredbe

Članak 33.

Direktor obavlja dužnosti dužnosnika za ovjeravanje. Direktor izvršava prihode i rashode proračuna u skladu s financijskim pravilima Europola na svoju vlastitu odgovornost te u okviru ograničenja odobrenih sredstava.

Ne dovodeći u pitanje odgovornosti dužnosnika za ovjeravanje u pogledu sprečavanja i otkrivanja prijevare i nepravilnosti, Europol sudjeluje u aktivnostima sprečavanja prijevare Europskog ureda za borbu protiv prijevare.

Članak 34.

1. Direktor može delegirati svoje ovlasti za izvršenje proračuna na osoblje Europola obuhvaćeno „Pravilnikom o osoblju” u skladu s uvjetima koji su utvrđeni u Financijskim pravilima Europola, koje je donio upravljački odbor. Osobe koje su ovlaštene na taj način mogu djelovati samo u okviru ovlasti koje su im izričito dodijeljene.

2. Osoba kojoj su delegirane ovlasti može dalje delegirati ovlasti koje je primila na način predviđen provedbenim pravilima za financiranje Europola iz članka 99. Svako daljnje delegiranje ovlasti zahtijeva izričitu suglasnost direktora.

Članak 35.

1. Svim financijskim izvršiteljima u smislu poglavlja 2. ove glave i bilo kojoj drugoj osobi uključenoj u izvršenje proračuna, upravljanje, reviziju ili kontrolu zabranjeno je poduzimanje bilo kakvih mjera koje bi mogle dovesti do sukoba njihovih interesa s interesima Europola. Ako nastane takav slučaj, dotična osoba mora se suzdržati od takvih mjera i obratiti se nadležnom tijelu.

2. Sukob interesa postoji ako je ugroženo nepristrano i objektivno obnašanje funkcije osobe iz stavka 1. iz obiteljskih, emocionalnih, političkih ili nacionalnih sklonosti, gospodarskog interesa ili bilo kojeg drugog zajedničkog interesa s korisnikom.

3. Nadležno tijelo iz stavka 1. neposredno je nadređeno dotičnom članu osoblja. Ako je član osoblja direktor, nadležno tijelo je upravljački odbor.

Članak 36.

1. Proračun izvršava direktor u službama pod njegovim vodstvom.

2. Tehničko-stručni zadaci, administrativni, pripremni i pomoćni zadaci koji ne uključuju izvršavanje javnih ovlasti ili primjenu ovlaštenja za odlučivanje na temelju diskrecijskog prava mogu se ugovorno povjeriti vanjskim subjektima ili tijelima u privatnom sektoru, ako se to pokaže nužnim.

POGLAVLJE 2.

Financijski izvršitelji

Odjeljak 1.

Načelo razdvajanja dužnosti

Članak 37.

Dužnosti dužnosnika za ovjeravanje i računovodstvenog službenika razdvajaju se i međusobno se ne podudaraju.

Odjeljak 2.

Dužnosnik za ovjeravanje

Članak 38.

1. Dužnosnik za ovjeravanje odgovoran je za izvršavanje prihoda i rashoda, u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, te za osiguranje usklađenosti sa zahtjevima zakonitosti i pravilnosti.

2. Kako bi izvršio rashode, dužnosnik za ovjeravanje preuzima proračunske obveze i pravne obveze, potvrđuje rashode i odobrava plaćanja, te poduzima pripreme radnje za izvršavanje proračunskih sredstava.

3. Izvršavanje prihoda obuhvaća sastavljanje procjena iznosa potraživanja, utvrđivanje dodijeljenih prava čiji je povrat potrebno osigurati i davanje naloga za povrat. To prema potrebi uključuje i odricanje od dodijeljenih prava.

4. U skladu s minimalnim standardima koje je upravljački odbor prihvatio na temelju standarda koje je utvrdila Komisija za svoju vlastitu službu, te uzimajući u obzir rizike povezane s upravljačkim okruženjem, kao i vrstu financirane aktivnosti, dužnosnik za ovjeravanje uspostavlja organizacijsku strukturu i postupke unutarnjeg upravljanja i kontrole koji su prikladni za izvršavanje njegovih dužnosti, uključujući, prema potrebi, *ex post* provjere. Dužnosnik za ovjeravanje uspostavlja u svojim službama stručnu i savjetodavnu funkciju koja mu pomaže kontrolirati rizike povezane s njegovim aktivnostima.

5. Prije odobravanja radnje, članovi osoblja, osim onih koji su započeli radnju, provjeravaju poslovne i financijske aspekte. Radnje započinjanja te *ex ante* i *ex post* provjere postupka zasebne su radnje.

6. Dužnosnik za ovjeravanje čuva prateću dokumentaciju o izvršenim poslovima za razdoblje od pet godina od datuma odluke o davanju razrješnice u odnosu na izvršenje proračuna.

Osobni podaci u popratnim dokumentima brišu se gdje je to moguće, kada ti podaci nisu potrebni za razrješnje, kontrolu i reviziju proračuna. U svakom slučaju, u pogledu čuvanja podataka o prometu, poštuju se odredbe članka 37. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001.

Članak 39.

1. Pokretanje radnje iz članka 38. stavka 5. podrazumijeva sve radnje za pripremu donošenja akata za izvršenje proračuna koje provode odgovorni dužnosnici za ovjeravanje iz članaka 33. i 34.

2. *Ex ante* provjera postupka iz članka 38. stavka 5. podrazumijeva sve *ex ante* provjere koje uspostavlja odgovorni dužnosnik za ovjeravanje radi provjere operativnih i financijskih aspekata.

3. Svaka radnja podliježe najmanje jednoj *ex ante* provjeri. Svrha te provjere je utvrditi da:

(a) su rashodi pravilni i u skladu s odgovarajućim odredbama;

(b) je primijenjeno načelo dobrog financijskog upravljanja iz članka 25.

Za potrebe *ex ante* provjere, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može obraditi niz sličnih pojedinačnih transakcija, koje se odnose na redovne rashode za plaće, mirovine, naknade za troškove misije i liječničke troškove kao jednu transakciju.

U slučaju iz drugog podstavka, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje provodi, ovisno o njegovoj procjeni rizika, odgovarajuće *ex post* provjere u skladu sa stavkom 4.

4. Svrha *ex post* provjere dokumenata i, gdje je prikladno, provjera na licu mjesta je potvrditi da se poslovi koji se financiraju iz proračuna pravilno provode te posebno da se poštuju kriteriji iz stavka 3. Ove se provjere mogu provesti na temelju uzorka primjenom analize rizika.

5. Dužnosnici ili ostalo osoblje odgovorni za provjere iz stavaka 2. i 4. razlikuju se od onih koji obavljaju zadaće iz stavka 1., te im ne smiju biti podređeni.

6. Osoblje odgovorno za kontrolu upravljanja financijskim poslovanjem mora biti stručno osposobljeno. Moraju poštovati poseban kodeks o stručnim standardima, koji donosi Europol i koji se temelji na standardima koje je Komisija propisala za vlastite službe.

Članak 40.

1. Dužnosnik za ovjeravanje izvješćuje upravljački odbor o izvršavanju svojih dužnosti u obliku godišnjeg izvješća o radu, uz koje prilaže financijske podatke kao i one o upravljanju, u kojem potvrđuje da podaci u izvješću predstavljaju istinit i točan prikaz osim ako je drukčije određeno nekim ograničenjima koje se odnose na utvrđena područja prihoda i rashoda.

Godišnje izvješće o radu sadrži rezultate poslovanja, uključujući utvrđene ciljeve, rizike povezane s tim poslovanjem, korištenje dostupnih sredstava, te učinkovitost i djelotvornost sustava unutarnje kontrole. Odjel unutarnje revizije Europolu i unutarnji revizor Komisije u smislu članka 71. uzimaju u obzir godišnje izvješće o radu i sve druge utvrđene informacije.

2. Upravljački odbor dostavlja proračunskom tijelu i Revizorskom sudu najkasnije do 15. lipnja svake godine analizu i ocjenu izvješća dužnosnika za ovjeravanja za prethodnu financijsku godinu. Ova analiza i ocjena uključuju se u godišnje izvješće Europolu, u skladu s odredbama osnivačkih akata. Kada se izvješćivanje prema ovom članku odnosi na „operativne, strateške i klasificirane informacije Europolu”, dužnosnik za ovjeravanje može odrediti da se takve informacije zasebno priopće upravljačkom odboru, koji ima pravo donijeti konačnu odluku o tome trebaju li se ili ne takve informacije uključiti u bilo koji objavljeni dokument.

Članak 41.

Svaki član osoblja koji je uključen u financijsko upravljanje i kontrolu transakcija, koji smatra da je odluka koju mora na zahtjev nadređenog izvršiti ili prihvatiti, nepravilna ili u suprotnosti s načelima dobrog financijskog upravljanja ili pravilima struke koje mora poštovati, pisanim putem obavješćuje direktora, te ako direktor ne poduzme mjere u razumnom roku, povjerenstvo iz članka 47. stavka 4. i upravljački odbor. U slučaju svakog nezakonitog djelovanja, prijevare ili korupcije koji mogu nanijeti štetu interesima Zajednice, mora obavijestiti nadležna tijela u skladu s važećim zakonodavstvom.

Članak 42.

Kada se ovlasti za izvršenje proračuna delegiraju ili dalje delegiraju u skladu s člankom 34., članak 38. stavci 1., 2. i 3. primjenjuju se *mutatis mutandis* na dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnjeg delegiranja ovlasti.

Odjeljak 3.

Računovodstveni službenik

Članak 43.

1. Upravljački odbor imenuje računovodstvenog službenika, na kojeg se primjenjuje Pravilnik o osoblju, koji je funkcionalno neovisan u obavljanju svojih dužnosti. On je odgovoran u Euro-polu za:

(a) ispravno izvršavanje plaćanja, naplatu prihoda i povrat iznosa koji su utvrđeni kao potraživanja;

(b) pripremu i prikaz izvještaja u skladu s glavom VII.;

(c) vođenje računovodstva u skladu s glavom VII.;

(d) provedbu, u skladu s glavom VII., računovodstvenih pravila i metoda, te kontnog plana u skladu s odredbama koje donese računovodstveni službenik Komisije;

(e) utvrđivanje i potvrđivanje računovodstvenih sustava, te prema potrebi, potvrđivanje sustava koje utvrdi dužnosnik za ovjeravanje za pribavljanje i opravdavanje računovodstvenih podataka; računovodstveni službenik ovlašten je za provjeru poštovanja kriterija potvrđivanja;

(f) upravljanje riznicom.

2. Računovodstveni službenik pribavlja od dužnosnika za ovjeravanje koji jamči za pouzdanost, sve potrebne podatke za sastavljanje financijskih izvještaja koji daju pravu sliku o imovini i izvršavanju proračuna Europolu.

2.a Prije nego što direktor usvoji financijske izvještaje, računovodstveni službenik ih potpisuje, čime potvrđuje da je razumno uvjeren da izvještaj predstavlja istinit i točan prikaz financijskog stanja Europolu.

U tu se svrhu računovodstveni službenik uvjerava da su financijski izvještaji sastavljeni u skladu s računovodstvenim pravilima, metodama i važećim računovodstvenim sustavima, te da su svi prihodi i rashodi uključeni u izvještaje.

Dužnosnik za ovjeravanje dostavlja računovodstvenom službeniku sve informacije koje su mu potrebne kako bi ispunio svoje dužnosti.

Dužnosnik za ovjeravanje ostaje u potpunosti odgovoran za pravilno korištenje sredstava kojima upravlja, kao i za zakonitost i pravilnost rashoda pod njegovom kontrolom.

2.b Računovodstveni službenik ovlašten je provjeriti primljene podatke i poduzeti bilo koje daljnje provjere koje smatra potrebnim kako bi potpisao izvještaj.

Računovodstveni službenik izražava rezerve, ako je potrebno i objašnjava precizno prirodu i opseg takvih rezervi.

2.c Dužnosnik za ovjeravanje Europol potpisuje svoje godišnje financijske izvještaje i šalje ih računovodstvenom službeniku Komisije.

3. Podložno stavku 4. ovog članka i članku 44., samo je računovodstveni službenik ovlašten za upravljanje gotovinom i ekvivalentima gotovine. On je odgovoran za njihovo čuvanje.

4. Računovodstveni službenik može u izvršavanju svojih dužnosti delegirati neke zadaće na svoje podređene, u skladu s Pravilnikom o osoblju, kad je to neophodno za obavljanje njegovih dužnosti.

5. Odlukom o delegiranju utvrđuju se zadaće koje se povjeravaju delegiranim osobama te njihova prava i obveze.

Odjeljak 4.

Blagajnik

Članak 44.

Ako se pokaže nužnim za plaćanje malih iznosa i za naplatu drugih prihoda osim vlastitih prihoda iz stavka 5., može se uspostaviti knjiga blagajne za koju sredstva osigurava računovodstveni službenik, a za nju je odgovoran blagajnik kojeg imenuje računovodstveni službenik.

Najviši iznos svake stavke rashoda ili prihoda koji blagajnik može platiti trećim osobama ne smije prelaziti iznos koji Europol utvrdi za svaku stavku rashoda ili prihoda.

Isplate iz knjige blagajne mogu se izvršiti bankovnim virman-skim nalogom, uključujući sustav izravnog terećenja iz članka 66. stavka 1.a, čekom ili drugim sredstvima plaćanja, u skladu s uputama računovodstvenog službenika.

POGLAVLJE 3.

Odgovornost financijskih izvršitelja

Odjeljak 1.

Opća pravila

Članak 45.

1. Ne dovodeći u pitanje bilo kakve disciplinske mjere, tijelo koje je imenovalo dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnjeg delegiranja ovlasti može bilo kada povući, privremeno ili konačno, njihovo delegiranje ili daljnje delegi-

ranje ovlasti. Dužnosnik za ovjeravanje može u svako doba povući svoju suglasnost za određeno daljnje delegiranje ovlasti.

2. Ne dovodeći u pitanje bilo kakve disciplinske mjere, upravljački odbor može bilo kada, privremeno ili konačno, suspendirati računovodstvenog službenika. Upravljački odbor imenuje privremenog računovodstvenog službenika.

3. Ne dovodeći u pitanje bilo kakve disciplinske mjere, računovodstveni službenik može bilo kada, privremeno ili konačno, razriješiti dužnosti blagajnike.

Članak 46.

1. Odredbe iz ovog poglavlja ne dovode u pitanje kaznenopravnu odgovornost dužnosnika za ovjeravanje i osoba iz članka 45. prema važećem nacionalnom zakonodavstvu i važećim odredbama o zaštiti financijskih interesa Zajednica i borbi protiv korupcije koja uključuje dužnosnike Zajednica ili dužnosnike država članica.

2. Na svakog dužnosnika za ovjeravanje, računovodstvenog službenika ili blagajnika primjenjuje se disciplinski postupak i plaćanje odštete, u skladu s Pravilnikom o osoblju, ne dovodeći u pitanje članke 47., 48. i 49. ove Uredbe. U slučaju nezakonitih radnji, prijevare ili korupcije koje mogu nanijeti štetu interesima Zajednice, predmet se upućuje nadležnim tijelima u skladu s važećim zakonodavstvom.

Odjeljak 2.

Pravila koja se primjenjuju na dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnjeg delegiranja ovlasti

Članak 47.

1. Dužnosnik za ovjeravanje odgovoran je za plaćanje naknade štete prema Pravilniku o osoblju.

1.a Obveza plaćanja naknade štete posebno se primjenjuje ako:

(a) dužnosnik za ovjeravanje, bilo namjerno ili iz krajnje nepažnje, utvrđuje dodijeljena prava čiji je povrat potrebno osigurati ili izdaje naloge za povrat, odobrava rashode ili potpisuje naloge za plaćanje ne pridržavajući se ove Uredbe i njezinih provedbenih pravila;

(b) dužnosnik za ovjeravanje, bilo namjerno ili iz krajnje nepažnje, propusti sastaviti dokument o iznosima potraživanja, ne izda nalog za povrat ili kasni s njegovim izdavanjem, ili kasni s izdavanjem naloga za plaćanje, dovodeći time Europol do odgovornosti prema trećima.

2. Dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnjeg delegiranja ovlasti, koji smatra da je odluka koja je donesena pod njegovom odgovornošću, nepravilna ili u suprotnosti s načelima dobrog financijskog upravljanja, pisanim putem obavješćuje tijelo koje je izvršilo delegiranje ovlasti. Ako tijelo koje delegira ovlast tada pruži utemeljenu pisanu uputu dužnosniku za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnjeg delegiranja ovlasti za donošenje predmetne odluke, dužnosnik za ovjeravanje ne smije se smatrati odgovornim.

3. U slučaju da se ovlasti delegiraju, dužnosnik za ovjeravanje je i dalje odgovoran za učinkovitost i djelotvornost postojećih sustava unutarnjeg upravljanja i kontrole, te za odabir dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti.

4. Posebno povjerenstvo za financijske nepravilnosti, koje je Komisija uspostavila u skladu s člankom 66. stavkom 4. Opće financijske uredbe ima iste ovlasti u odnosu na Europol kao i u odnosu na službe Komisije. Umjesto gore navedenog povjerenstva osnovanog na temelju Opće financijske uredbe („opće povjerenstvo“), upravljački odbor može odlučiti na *ad hoc* osnovi uspostaviti funkcionalno neovisno povjerenstvo za istraživanje pojedinih financijskih nepravilnosti ili za sudjelovanje u zajedničkom povjerenstvu koje uspostavlja nekoliko tijela Zajednice. Za slučajeve koje podnose tijela Zajednice, posebno povjerenstvo za financijske nepravilnosti koje je uspostavila Komisija uključuje jednog člana osoblja iz tijela Zajednice.

Na temelju mišljenja ovog povjerenstva (bilo da se radi o općem povjerenstvu ili *ad hoc* povjerenstvu, kako je gore opisano), direktor odlučuje hoće li pokrenuti disciplinski postupak ili postupak za plaćanje naknade štete. Ako povjerenstvo otkrije sustavne probleme, ono šalje izvješće s preporukama dužnosniku za ovjeravanje i unutarnjem revizoru Komisije. Ako se mišljenje odnosi na direktora, povjerenstvo ga šalje upravljačkom odboru, odjelu unutarnje revizije Europolu i unutarnjem revizoru Komisije. Direktor se u svom godišnjem izvješću poziva na mišljenje povjerenstva, u anonimnom obliku, te navodi poduzete mjere nastavnog postupanja.

5. Od svakog člana osoblja može se zahtijevati da nadoknadi, djelomično ili u potpunosti, svaku štetu nastalu za Europol, zbog teške povrede s njegove strane u izvršavanju ili vezano uz izvršavanje njegovih dužnosti.

Tijelo za imenovanje donosi obrazloženu odluku nakon što su okončane formalnosti propisane Pravilnikom o osoblju u vezi s disciplinskim pitanjima.

Odjeljak 3.

Pravila koja se primjenjuju na računovodstvenog službenika i blagajnika

Članak 48.

Računovodstveni službenik podliježe disciplinskoj mjeri ili plaćanju odštete, kako je propisano Pravilnikom o osoblju, a posebno ako:

- (a) izgubi ili ošteti novac, imovinu i dokumente koje čuva ili nepažnjom prouzroči njihov gubitak ili štetu;
- (b) izmijeni bankovni račun ili poštanski žiro-račun, a da o tome prethodno ne obavijesti dužnosnika za ovjeravanje;
- (c) osigura povrat ili plati iznose koji nisu u skladu s odgovarajućim nalogima za povrat ili plaćanje;
- (d) ako ne naplati dospjele prihode.

Članak 49.

Blagajnik podliježe disciplinskoj mjeri i plaćanju odštete, kako je propisano Pravilnikom o osoblju, a posebno ako:

- (a) izgubi ili ošteti novac, imovinu i dokumente koje čuva ili nepažnjom prouzroči njihov gubitak ili štetu;
- (b) ako ne može predočiti odgovarajuću prateću dokumentaciju za izvršena plaćanja;
- (c) ako izvrši plaćanja osobama koje na to nemaju pravo;
- (d) ako ne naplati dospjele prihode.

POGLAVLJE 4.

Prihodi

Odjeljak 1.

Opće odredbe

Članak 50.

Europol podnosi Komisiji zahtjeve za plaćanje svih ili dijela subvencije Zajednice u skladu s člankom 15. stavkom 5. prema uvjetima i vremenskim razdobljima koji su dogovoreni s Komisijom.

Članak 51.

Na sredstva koja Komisija plaća Europolu kao subvenciju obračunava se kamata u korist općeg proračuna.

O d j e l j a k 2 .

Procjena iznosa potraživanja

Članak 52.

Procjenu iznosa potraživanja prvo radi dužnosnik za ovjeravanje odgovoran s obzirom na bilo koju mjeru ili okolnost zbog koje može nastati ili koja može izmijeniti iznos koji se duguje Europolu.

O d j e l j a k 3 .

Utvrđivanje iznosa potraživanja

Članak 53.

1. Utvrđivanje iznosa potraživanja postupak je kojim dužnosnik za ovjeravanje ili dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja:

- (a) provjerava postoji li dug;
- (b) utvrđuje ili provjerava istinitost i iznos duga;
- (c) provjerava uvjete dospelosti duga.

2. Svaki iznos potraživanja za koji je utvrđeno da je nesporan, u fiksnom iznosu i dospjeli, mora se utvrditi u nalogu za povrat računovodstvenom službeniku uz obavijest o terećenju koja se šalje dužniku. Oba ova dokumenta sastavlja i šalje odgovorni dužnosnik za ovjeravanje.

3. Ugovori i sporazumi o bespovratnim sredstvima koje je sklopio Europol predviđaju da se za svaki dug koji nije vraćen do datuma dospelosti navedenog u obavijesti o terećenju obračunavaju kamate u skladu s Uredbom Komisije (EZ, Euratom) br. 2342⁽¹⁾. Uvjeti pod kojima kamate na kašnjenja u plaćanju dospeljaju Europolu, uključujući zateznu kamatu, izričito se navode u ugovorima i sporazumima o bespovratnim sredstvima.

4. U opravdanim slučajevima određene redovne stavke prihoda mogu se privremeno utvrditi. Privremeno utvrđivanje obuhvaća povrat više pojedinačnih iznosa, koje stoga ne treba pojedinačno utvrditi. Prije kraja financijske godine, dužnosnik za ovjeravanje mijenja privremeno utvrđene iznose kako bi osigurao da odgovaraju stvarno utvrđenim iznosima potraživanja.

O d j e l j a k 4 .

Odobranje povrata

Članak 54.

Odobranje povrata je radnja kojom odgovorni dužnosnik za ovjeravanje, izdavanjem naloga za povrat, daje uputu

računovodstvenom službeniku da osigura povrat utvrđenog iznosa potraživanja.

O d j e l j a k 5 .

Povrat

Članak 55.

1. Pogrešno plaćeni iznosi moraju se vratiti.
2. Računovodstveni službenik postupa prema nalogu za povrat za iznose potraživanja koje je propisno utvrdio dužnosnik za ovjeravanje ili odgovorni dužnosnik za ovjeravanje. Postupa s dužnom pažnjom kako bi osigurao da Europol primi svoj prihod, te brine o zaštiti njegovih prava.
3. Ako se odgovorni dužnosnik za ovjeravanje planira odreći ili djelomično odreći povrata utvrđenog iznosa potraživanja, on mora osigurati da je to odricanje pravilno i u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja i proporcionalnosti.

O takvom odricanju donosi se obrazložena odluka dužnosnika za ovjeravanje. Dužnosnik za ovjeravanje može delegirati takvu odluku samo za iznose potraživanja manje od 5 000 eura.

U odluci o odricanju navode se aktivnosti poduzete za osiguranje povrata, te pravni i činjenični razlozi na kojima se temelji.

4. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje ukida utvrđeni iznos potraživanja kada se na temelju otkrivene pogreške u vezi pravnih ili činjeničnih razloga uspostavi da iznos nije bio točno utvrđen. O ukidanju odlučuje odgovorni dužnosnik za ovjeravanje i ono mora biti primjereno obrazloženo.
5. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje usklađuje iznos utvrđenog duga prema gore ili prema dolje kad otkriće činjenične pogreške povlači za sobom promjenu iznosa duga, pod uvjetom da ovaj ispravak ne uključuje gubitak utvrđenog prava Europa. O usklađenju odlučuje odgovorni dužnosnik za ovjeravanje i ono mora biti primjereno obrazloženo.

Članak 56.

1. Po stvarnom povratu iznosa, računovodstveni službenik ga knjiži u poslovne knjige i obavješćuje dužnosnika za ovjeravanje.

⁽¹⁾ SL L 357, 31.12.2002., str. 1.

2. Za sva gotovinska plaćanja izdaje se potvrda dužnosniku za ovjeravanje.

Članak 57.

1. Ako povrat nije osiguran do roka dospjeća utvrđenog u obavijesti o terećenju, računovodstveni službenik obavješćuje odgovornog dužnosnika za ovjeravanje i bez odlaganja pokreće postupak osiguravanja povrata svim pravnim sredstvima, uključujući, prema potrebi prijebaj i, ako to nije moguće, prisilnu naplatu.

2. Računovodstveni službenik osigurava povrat iznosâ njihovim prebijanjem s jednakim potraživanjima koja Europol ima prema bilo kojem dužniku, a koji ima potraživanje prema Europolu koje je nesporno, u fiksnom iznosu i dospjelo, pod uvjetom da je prijebaj pravno moguće.

Članak 58.

Računovodstveni službenik u suradnji s odgovornim dužnikom za ovjeravanje može odobriti produljenje roka za plaćanje samo na pisani zahtjev dužnika, te uz navođenje razloga, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) dužnik se obvezuje platiti kamatu po stopi utvrđenoj u članku 86. Uredbe (EZ, Euratom) br. 2342/2002 za cjelokupno produljenje razdoblja, počevši od datuma navedenog u obavijesti o terećenju;
- (b) radi zaštite prava Europola, dužnik daje financijsko jamstvo koje pokriva iznos glavnice i kamate.

Članak 58.a

Računovodstveni službenik vodi popis dospjelih iznosa za povrat i u kojem su dodijeljena prava Europola razvrstana prema datumu izdavanja naloga za povrat. On također navodi odluke prema kojima se odriče ili djelomično odriče povrata utvrđenih iznosa. Popis se dodaje izvješću Europola o proračunskom i financijskom upravljanju.

Europol utvrđuje popis prava dodijeljenih Europolu, navodeći imena dužnika i iznos duga kad je dužniku pravomoćnom sudskom odlukom naloženo plaćanje i kad nema ili nije bilo značajnih isplata u roku jedne godine nakon njezina donošenja. Popis se objavljuje, uzimajući u obzir važeće zakonodavstvo za zaštitu podataka.

Članak 58.b

Dodijeljena prava Europola prema trećim stranama i dodijeljena prava trećih strana prema Europolu podliježu zastari od pet

godina, koja se utvrđuje u ugovorima i sporazumima o bespovratnim sredstvima koje je sklopio Europol.

Odjeljak 6.

Posebne odredbe koje se primjenjuju na naknade i pristojbe

Članak 59.

Kad Europol naplaćuje naknade i pristojbe iz članka 5. točke (a), ukupna privremena procjena takvih naknada i pristojbi donosi se na početku svake financijske godine.

Kad su naknade i pristojbe u potpunosti određene zakonodavstvom ili odlukama upravljačkog odbora, dužnosnik za ovjeravanje može se suzdržati od izdavanja naloga za povrat i izravno izdati obavijesti o terećenju nakon što je utvrdio iznos potraživanja. U tom se slučaju evidentiraju sve pojedinosti o dodijeljenim pravima Europola. Računovodstveni službenik vodi popis svih obavijesti o terećenju i navodi broj obavijesti o terećenju i ukupan iznos u izvješću Europola o proračunskom i financijskom upravljanju.

Kad Europol koristi poseban sustav fakturiranja, računovodstveni službenik redovito i najmanje jednom mjesečno unosi ukupni iznos primljenih naknada i pristojbi u poslovne knjige.

Kao opće pravilo, Europol pruža usluge na temelju zadaća koje su mu povjerene tek nakon što su odgovarajuće naknade ili pristojbe uplaćene u cijelosti. Ako je usluga iznimno pružena bez prethodnog plaćanja odgovarajuće naknade ili pristojbe, primjenjuju se odjeljci 3., 4. i 5. ovog poglavlja.

POGLAVLJE 5.

Rashodi

Članak 60.

1. Svaka stavka rashoda preuzima se kao obveza, potvrđuje, odobrava i plaća.
2. Svakom preuzimanju obveze u vezi rashoda prethodi odluka o financiranju.
3. Program rada Europola odgovara odluci o financiranju za aktivnosti koje obuhvaća, pod uvjetom da su one jasno utvrđene, te da su osnovni kriteriji precizno utvrđeni. Program rada sadržava detaljne ciljeve i pokazatelje uspješnosti. Takvi ciljevi i pokazatelji uspješnosti ne smiju sadržavati operativne, strateške i klasificirane informacije Europola.
4. Administrativna odobrena sredstva mogu se uključiti bez prethodne odluke o financiranju.

O d j e l j a k 1 .

Preuzimanje obveza za rashod

Članak 61.

1. Preuzimanje proračunske obveze postupak je rezerviranja odobrenih sredstava potrebnih za pokrivanje naknadnih plaćanja kako bi se ispunile preuzeta pravna obveza.
2. Preuzimanje pravne obveze postupak je kojim odgovorni dužnosnik za ovjeravanje preuzima ili uspostavlja obvezu koja rezultira terećenjem proračuna.
3. Proračunska obveza je pojedinačna ako su korisnik i iznos rashoda poznati.
4. Proračunska obveza je ukupna ako barem jedan od čimbenika potrebnih za utvrđivanje pojedinačne obveze nije poznat.
5. Proračunska obveza je okvirna ako ima svrhu pokriti redovne administrativne rashode za koje nije konačno utvrđen ili iznos ili krajnji korisnik. Okvirne proračunske obveze izvršavaju se preuzimanjem jedne ili više pojedinačnih pravnih obveza na temelju kojih nastaju potraživanja za naknadna plaćanja ili, u iznimnim slučajevima u vezi s rashodima za upravljanje osobljem, izravno putem plaćanja.

Članak 62.

1. Za svaku mjeru koja dovodi do rashoda na teret proračuna, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje mora prvo preuzeti proračunsku obvezu prije nego što preuzme pravnu obvezu prema trećim stranama.
2. Ukupne proračunske obveze pokrivaju ukupan trošak odgovarajućih pojedinačnih pravnih obveza zaključenih do 31. prosinca godine $n + 1$.

Pojedinačne pravne obveze koje se odnose na pojedinačno ili privremeno preuzete proračunske obveze, zaključuju se do 31. prosinca godine n .

Na kraju razdoblja iz podstavaka 1. i 2., odgovorni dužnosnik za ovjeravanje opoziva neiskorištena salda tih proračunskih obveza.

3. Preuzete pravne obveze za djelovanja koje traju dulje od jedne financijske godine te odgovarajuće proračunske obveze

imaju krajnji datum za izvršenje utvrđen u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja, osim u slučaju rashoda za osoblje.

Svaki dio takvih preuzetih obveza koji nije izvršen šest mjeseci nakon tog krajnjeg datuma opoziva se u skladu s člankom 11.

Iznos proračunskih obveza koji odgovara pravnim obvezama za koje plaćanje u smislu članka 67. nije izvršeno u razdoblju od tri godine nakon potpisivanja preuzetih pravnih obveza ukida se.

Članak 63.

Kada se preuzimaju proračunske obveze, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje mora osigurati da:

- (a) rashod tereti točnu proračunsku stavku;
- (b) odobrena su sredstva na raspolaganju;
- (c) rashod je u skladu s financijskim pravilima Europolja;
- (d) da se poštuje načelo dobrog financijskog upravljanja.

O d j e l j a k 2 .

Potvrđivanje rashoda

Članak 64.

Potvrđivanje rashoda je postupak u kojem odgovorni dužnosnik za ovjeravanje:

- (a) provjerava postojanje prava vjerovnika;
- (b) provjerava uvjete pod kojima plaćanje dospijeva;
- (c) utvrđuje ili provjerava postojanje i iznos potraživanja.

Članak 65.

1. Potvrđivanje svih rashoda temelji se na pratećoj dokumentaciji koja potvrđuju pravo vjerovnika, na temelju izjave o stvarno pruženim uslugama, stvarnim isporukama i stvarno izvršenim radovima ili na temelju drugih dokumenata koji opravdavaju plaćanja.

2. Odluka o potvrđivanju iskazuje se tako da odgovorni dužnosnik za ovjeravanje potpiše potvrdu „odobreno za plaćanje”.

3. U sustavu bez računalne podrške, „odobreno za plaćanje” ima oblik pečata koji uključuje potpis odgovornog dužnosnika za ovjeravanje. U sustavu s računalnom podrškom „odobreno za plaćanje” ima oblik potvrde korištenjem osobne lozinke odgovornog dužnosnika za ovjeravanje.

Odjeljak 3.

Odobranje rashoda

Članak 66.

1. Odobranje rashoda postupak je u kojem odgovorni dužnosnik za ovjeravanje izdavanjem naloga za plaćanje, nalaže računovodstvenom službeniku da izvrši plaćanje iznosa rashoda koji je potvrdio.

1.a Kad se obavljaju povremena plaćanja za pružene usluge, uključujući usluge najma ili isporučene robe i ovisno o njegovoj analizi rizika, dužnosnik za ovjeravanje može naložiti primjenu sustava izravnog terećenja.

2. Odgovoran dužnosnik za ovjeravanje datira i potpisuje nalog za plaćanje te ga šalje računovodstvenom službeniku. Prateću dokumentaciju čuva odgovorni dužnosnik za ovjeravanje u skladu s člankom 38. stavkom 6.

3. Prema potrebi, uz platni nalog koji je poslan računovodstvenom službeniku prilaže se dokument kojim se potvrđuje da je roba evidentirana u popisu imovine iz članka 90. stavka 1.

Odjeljak 4.

Plaćanje rashoda

Članak 67.

1. Plaćanje se obavlja na temelju predloženog dokaza da je odgovarajuća aktivnost provedena u skladu s odredbama Odluke o Europolu u smislu članka 49. Opće financijske uredbe ili ugovora ili sporazuma o bespovratnim sredstvima, a sastoji se od jednog od sljedećih postupaka:

- (a) plaćanje cjelokupnog dospjelog iznosa;
- (b) plaćanje dospjelog iznosa na bilo koji od sljedećih načina:
 - i. pretfinanciranje koje se može podijeliti na nekoliko plaćanja;
 - ii. jedno privremeno plaćanje ili više njih;
 - iii. plaćanje preostalog dospjelog iznosa. Pretfinanciranje se pripisuje u cijelosti ili djelomično privremenim plaćanjima.

Cjelokupno pretfinanciranje i privremena plaćanja pripisuju se plaćanju preostalog iznosa.

2. U poslovnim knjigama razlikuju se različite vrste plaćanja iz stavka 1. u trenutku kada su izvršena.

Članak 68.

Računovodstveni službenik obavlja plaćanje rashoda u okviru raspoloživih sredstava.

Odjeljak 5.

Rokovi za izvršenje rashoda

Članak 69.

Potvrđivanje, odobranje i plaćanje rashoda mora se izvršiti u rokovima koji su utvrđeni u odredbama provedbenih pravila o financiranju Europolu i mora biti s njima u skladu.

POGLAVLJE 6.

Informacijski sustavi

Članak 70.

Ako se izvršavanjem prihoda i rashoda upravlja pomoću računalnih sustava, dokumenti mogu biti potpisani računalnim ili elektroničkim postupkom.

POGLAVLJE 7.

Unutarnji revizor

Članak 71.

1. Europol uspostavlja funkciju unutarnje revizije koja se mora obavljati u skladu s odgovarajućim međunarodnim standardima.

2. Osnivanje odjela unutarnje revizije Europolu od strane upravljačkog odbora ne utječe na prava unutarnjeg revizora Komisije, koji ima iste ovlasti u odnosu na Europol kao i na službe Komisije, uz iznimku da upravljački odbor na temelju članka 5. Odluke o Europolu može revidirati plan revizije koji je dostavio unutarnji revizor Komisije. Direktor, u odnosu na provedbu plana revizije, može ograničiti opseg revizije onemogućujući pristup strateškim, operativnim i klasificiranim informacijama kako je utvrđeno u članku 2. stavku 14. Financijske uredbe. Ako direktor odluči ograničiti opseg revizije iz takvih razloga, unutarnjem revizoru Komisije mora dostaviti pisano obrazloženje.

3. Odjel unutarnje revizije Europolu i unutarnji revizor Komisije obavljaju svoje funkcije ne dovodeći u pitanje članak 38. stavak 4.

Članak 72.

1. Odjel unutarnje revizije Europolu i unutarnji revizor Komisije savjetuju Europol o suočavanju s rizicima izdavanjem mišljenja o kvaliteti sustava upravljanja i kontrole, te izdavanjem preporuka za poboljšanje uvjeta izvršavanja poslova i promicanja dobrog financijskog upravljanja.

Odjel unutarnje revizije Europolu i unutarnji revizor Komisije odgovorni su:

- (a) za procjenu prikladnosti i djelotvornosti sustava unutarnjeg upravljanja, te za uspješnost službi u provođenju programa i djelovanja upućivanjem na rizike koji su s njima povezani; i
- (b) za procjenu učinkovitosti i djelotvornosti sustava unutarnje kontrole i revizije koji se primjenjuju na svaki postupak izvršavanja proračuna.

2. Odjel unutarnje revizije Europolu i unutarnji revizor Komisije obavljaju svoje dužnosti za sve djelatnosti i službe Europolu. Odjel unutarnje revizije Europolu ima potpun i neograničen pristup svim podacima potrebnim za izvršavanje tih dužnosti. Ne dovodeći u pitanje članak 71. stavak 2., unutarnji revizor Komisije ima isto tako potpun i neograničen pristup svim podacima potrebnim za izvršenje tih dužnosti.

3. Voditelj odjela unutarnje revizije Europolu i unutarnji revizor Komisije izvješćuju upravljački odbor i direktora o svojim nalazima i preporukama. Oni osiguravaju poduzimanje mjera na temelju preporuka koje proizlaze iz revizije.

4. Voditelj odjela unutarnje revizije Europolu i unutarnji revizor Komisije podnose upravljačkom odboru i direktoru godišnje izvješće o unutarnjoj reviziji u kojem se navodi, među ostalim, broj i vrsta provedenih unutarnjih revizija i izdanih preporuka. U godišnjem izvješću se također spominju svi problemi sustava koje je utvrdilo posebno povjerenstvo osnovano na temelju članka 66. stavka 4. Opće financijske uredbe.

4.a Direktor podnosi upravljačkom odboru pisana očitovanja u vezi mjera koje su poduzete na temelju izdanih preporuka

odjela unutarnje revizije Europolu i unutarnjeg revizora Komisije.

5. Svake godine upravljački odbor šalje tijelu nadležnom za davanje razrješnice i Komisiji izvješće koje je sastavio odjel unutarnje revizije Europolu i unutarnji revizor Komisije, uključujući očitovanja direktora iz stavka 4.a.

Članak 73.

1. Odgovornost odjela unutarnje revizije za poduzete radnje u obavljanju funkcije unutarnje revizije vrijedi *mutatis mutandis*, kako je propisano u posebnim pravilima koja se primjenjuju na unutarnjeg revizora Komisije. Posebna pravila jamče da je odjel unutarnje revizije potpuno samostalan u obavljanju svojih dužnosti te utvrđuju odgovornost. Osim toga se u skladu s člankom 37. stavkom 9. točkom (f) Odluke o Europolu poštuju odredbe iz pravila, koja utvrđuje upravljački odbor.

2. Odgovornost unutarnjeg revizora Komisije utvrđuje se u skladu s člankom 87. Opće financijske uredbe.

GLAVA V.

JAVNA NABAVA

Članak 74.

1. U pogledu javne nabave, relevantne odredbe Opće financijske uredbe i Uredbe (EZ, Euratom) br. 2342/2002 primjenjuju se podložno stavcima 4. do 7. ovog članka.

2. Europol se može uključiti kao naručitelj u dodjelu ugovora Komisije ili međuinstitucionalnih ugovora i dodjelu ugovora drugih tijela Zajednice.

3. Europol sudjeluje u zajedničkoj središnjoj bazi podataka koju je uspostavila i kojom upravlja Komisija u skladu s člankom 95. Opće financijske uredbe.

4. Europol može sklopiti ugovor bez pribjegavanja postupku javne nabave, s Komisijom, međuinstitucionalnim uredima i Prevoditeljskim centrom za tijela Europske unije, uspostavljenim Uredbom Vijeća (EZ) br. 2965/94 ⁽¹⁾, za nabavu robe, pružanje usluga ili izvođenje radova koji potonji obavlja.

⁽¹⁾ SL L 314., 7.12.1994., str. 1.

5. Europol može koristiti zajedničke postupke javne nabave s javnim naručiteljima države članice domaćina za pokrivanje svojih administrativnih potreba. U takvim slučajevima, članak 125.c Uredbe Komisije (EZ, Euratom) br. 2342/2002 primjenjuje se *mutatis mutandis*.

5.a Europol može koristiti zajedničke postupke javne nabave s međunarodnim organizacijama, pod uvjetom da u svojim postupcima javne nabave primjenjuje standarde koji jamče jednake međunarodno prihvaćene standarde, posebno u vezi transparentnosti, nediskriminacije i sprečavanja sukoba interesa. Direktor je sam ovlašten priznati jednakost jamstva s međunarodno prihvaćenim standardima.

6. Za primjenu članka 101. Opće financijske uredbe, poziv za podnošenje ponuda predviđa da Europol može, prije potpisivanja ugovora, odustati od nabave ili poništiti postupak sklapanja ugovora bez mogućnosti da natjecatelji ili ponuditelji imaju pravo potraživati bilo kakvu odštetu.

7. Za primjenu članka 103. Opće financijske uredbe, pozivi za podnošenje ponuda koje je pokrenuo Europol predviđaju da Europol može suspendirati postupak i poduzeti sve mjere koje su potrebne, uključujući poništenje postupka prema uvjetima utvrđenim u tom članku.

Za primjenu članka 103. Opće financijske uredbe, ugovori koje je sklopilo tijelo Zajednice s gospodarskim subjektima propisuju da Europol može poduzeti mjere navedene u tom članku prema u njemu utvrđenim uvjetima.

GLAVA V.A

PROJEKTI SA ZNAČAJNIM POSLJEDICAMA ZA PRORAČUN

Članak 74.a

Upravljački odbor u najkraćem mogućem roku izvješćuje proračunsko tijelo o svojoj namjeri provođenja bilo kojeg projekta koji može imati značajne financijske posljedice za financiranje njegovog administrativnog proračuna, a posebno sve projekte koji se odnose na imovinu, kao što je najam ili kupnja zgrada. On o tome obavješćuje Komisiju.

Ako bilo koja jedinica proračunskog tijela namjerava dati mišljenje, ona u roku od dva tjedna nakon primitka obavijesti o projektu izvješćuje Europol o svojoj namjeri davanja mišljenja. U nedostatku odgovora, Europol može nastaviti s planiranom radnjom.

Ovo se mišljenje dostavlja Europolu u roku od četiri tjedna od takve obavijesti u skladu s drugim stavkom.

GLAVA V.B

STRUČNJACI

Članak 74.b

Članak 265.a Uredbe (EZ, Euratom) br. 2342/2002 primjenjuju se *mutatis mutandis* na izbor stručnjaka. Takvi stručnjaci plaćaju se na temelju fiksnog iznosa za pružanje pomoći Europolu, posebno u procjeni prijedloga i zahtjeva za bespovratna sredstva ili javnih nadmetanja za nabavu, i za pružanje tehničke pomoći kod praćenja i konačne evaluacije projekata. Europol može koristiti popise koje je sastavila Komisije ili druga tijela Zajednice.

GLAVA VI.

BESPOVRATNA SREDSTVA KOJA DODJELJUJE EUROPOL

Članak 75.

1. Kad Europol može dodijeliti bespovratna sredstva u skladu s Odlukom o Europolu ili na temelju delegiranja Komisije u skladu s člankom 54. stavkom 2. točkom (b) Opće financijske uredbe, odgovarajuće odredbe Opće financijske uredbe i Uredbe (EZ, Euratom) br. 2342/2002 primjenjuju se u skladu sa stavcima 2. i 3. ovog članka.

2. Bespovratna sredstva obuhvaćena su pisanim sporazumima između Eurola i korisnika.

3. Za primjenu članka 119. stavka 2. Opće financijske uredbe, ugovori o bespovratnim sredstvima koje je sklopio Europol propisuju da tijelo može suspendirati, smanjiti ili prekinuti bespovratna sredstva u slučajevima predviđenima člankom 183. Uredbe (EZ, Euratom) br. 2342/2002, nakon što je korisnik dobio priliku izraziti svoja stajališta.

GLAVA VII.

FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE I RAČUNOVODSTVO

POGLAVLJE 1.

Financijsko izvještavanje

Članak 76.

Godišnji financijski izvještaji Eurola obuhvaćaju:

(a) financijske izvještaje Eurola;

(b) izvješća o izvršenju proračuna.

Uz godišnje financijske izvještaje Europolu prilaže se izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju tijekom godine u kojem se navodi, između ostalog, opseg izvršenja proračunskih sredstava s osnovnim podacima o raspodjeli odobrenih sredstava među različitim proračunskim stavkama.

Članak 77.

Godišnji financijski izvještaji moraju biti u skladu s propisima, biti točni i sveobuhvatni te iskazivati istinit i točan prikaz:

- (a) u pogledu financijskih izvještaja, aktive i pasive, troškova i prihoda, prava i obveza koji nisu prikazani kao aktiva ili pasiva i novčanog toka;
- (b) u pogledu izvješća o izvršenju proračuna, operacija prihoda i rashoda.

Članak 78.

Financijski izvještaji sastavljaju se u skladu s opće prihvaćenim računovodstvenim načelima koja su navedena u detaljnim pravilima za provedbu Opće financijske uredbe, odnosno:

- (a) trajnosti poslovanja;
- (b) opreznosti;
- (c) dosljednosti računovodstvenih metoda;
- (d) usporedivosti informacija;
- (e) materijalnosti;
- (f) bruto iskazivanja;
- (g) prevage sadržaja nad formom;
- (h) nastanka poslovnog događaja.

Članak 79.

1. U skladu s računovodstvom prema načelu nastanka poslovnog događaja, financijski izvještaji prikazuju troškove i prihode određene financijske godine, bez obzira na datum plaćanja ili naplate.

2. Vrijednost aktive i pasive utvrđuje se u skladu s pravilima vrednovanja, koja su utvrđena računovodstvenim metodama iz članka 132. Opće financijske uredbe.

Članak 80.

1. Financijski izvještaji iskazuju se u eurima i obuhvaćaju:
 - (a) bilancu stanja i izvještaj o poslovnom rezultatu koji predstavljaju aktivu i pasivu te financijsku situaciju i poslovni rezultat na datum 31. prosinca prethodne godine; oni se prikazuju u skladu sa strukturom utvrđenom direktivom Vijeća o godišnjim financijskim izvještajima pojedinih vrsta društava, pri čemu se vodi računa o specifičnoj prirodi aktivnosti Europolu;
 - (b) tablicu novčanog toka koja prikazuje naplaćene i isplaćene iznose tijekom godine kao i završno stanje riznice;
 - (c) prikaz promjena stanja kapitala koji daje detaljan prikaz povećanja i smanjenja tijekom godine po svakoj stavci kapitalnih računa.

2. Prilog financijskim izvještajima nadopunjuje i daje komentare na podatke prikazane u izvještajima iz stavka 1. te pruža sve dodatne podatke koje propisuje međunarodno prihvaćena računovodstvena praksa u slučaju kad su ti podaci bitni za aktivnosti Europolu.

Članak 81.

Izvješća o izvršenju proračuna iskazuju se u eurima. Ona obuhvaćaju:

- (a) izvještaj o realizaciji proračuna koji prikazuje sve proračunske radnje za pojedinu godinu u smislu prihoda i rashoda; struktura prikaza ista je kao i ona samog proračuna;
- (b) prilog izvještaju o realizaciji proračuna, koji dopunjuje te daje komentare na podatke iz tog izvještaja.

Članak 82.

Računovodstveni službenik šalje računovodstvenom službeniku Komisije i Revizorskom sudu najkasnije do 1. ožujka sljedeće godine svoj privremeni financijski izvještaj zajedno s izvješćem o proračunskom i financijskom upravljanju tijekom godine, kako je navedeno u članku 76., tako da računovodstveni službenik Komisije može konsolidirati privremene financijske izvještaje, kako je navedeno u članku 128. Opće financijske uredbe.

Računovodstveni službenik također šalje izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju Europskom parlamentu i Vijeću najkasnije do 31. ožujka sljedeće godine.

Članak 83.

1. U skladu s člankom 129. stavkom 1. Opće financijske uredbe, Revizorski sud najkasnije do 15. lipnja daje svoje primjedbe o privremenim financijskim izvještajima Europolu.

2. Po primitku primjedbi Revizorskog suda o privremenim financijskim izvještajima Europolu, direktor sastavlja završne financijske izvještaje Europolu u skladu s člankom 43. na svoju vlastitu odgovornost, te ga šalje upravljačkom odboru, koji o tom izvještaju daje mišljenje.

3. Direktor dostavlja završne financijske izvještaje, zajedno s mišljenjem upravljačkog odbora, računovodstvenom službeniku Komisije, Revizorskom sudu, Europskom parlamentu i Vijeću najkasnije do 1. srpnja iduće godine.

4. Završni financijski izvještaji Europolu, konsolidirani s onima Komisije, objavljuju se u *Službenom listu Europske unije* do 15. studenoga sljedeće godine.

5. Direktor šalje Revizorskom sudu odgovor na primjedbe u godišnjem izvješću do najkasnije 30. rujna sljedeće godine. Odgovori Europolu istovremeno se dostavljaju Komisiji.

POGLAVLJE 2.

Računovodstvo

Odjeljak 1.

Zajedničke odredbe

Članak 84.

1. Računovodstveni sustav Europolu sustav je koji služi za organizaciju proračunskih i financijskih podataka na način kojim se omogućava njihov unos, pohranjivanje i evidentiranje.

2. Računovodstvo se sastoji od općeg računovodstva i proračunskog računovodstva. Vodi se u eurima na temelju kalendarske godine.

3. Podaci općeg i proračunskog računovodstva zaključuju se na završetku financijske godine, čime se omogućuje sastavljanje izvještaja iz poglavlja 1.

4. Neovisno o stavcima 2. i 3. dužnosnik za ovjeravanje može voditi analitičke račune.

Članak 85.

Računovodstvena pravila i metode te usklađeni kontni plan koje treba primjenjivati Europol, donosi računovodstveni službenik Komisije u skladu s člankom 133. Opće financijske uredbe.

Odjeljak 2.

Opće računovodstvo

Članak 86.

Općim računovodstvom bilježe se, kronološkim redom, koristeći se metodom dvojnog knjigovodstva, svi događaji i radnje koje utječu na ekonomsku i financijsku situaciju te aktivnu i pasivnu Europolu.

Članak 87.

1. Kretanja po računima i salda vode se u poslovnim knjigama.

2. Svi računovodstveni zapisi, uključujući usklađenja računa, temelje se na pripadajućoj dokumentaciji na koju se pozivaju.

3. Računovodstveni sustav mora biti takav da ostavlja trag svih računovodstvenih zapisa.

Članak 88.

Računovodstveni službenik Europolu, nakon završetka financijske godine i do datuma financijskog izvještavanja, izvršava sva potrebna usklađenja, bez posezanja za isplatom ili naplatom vezano za pojedinu godinu, radi istinitog i točnog financijskog izvještavanja u skladu s pravilima.

O d j e l j a k 3 .

Proračunsko računovodstvo

Članak 89.

1. Proračunsko računovodstvo pruža detaljan prikaz izvršenja proračuna.

2. Za potrebe stavka 1., proračunsko računovodstvo bilježi sve proračunske prihode i rashode iz glave IV. ove Uredbe.

POGLAVLJE 3.

Popis imovine

Članak 90.

1. Europol vodi evidenciju koja prikazuje količinu i vrijednost sve materijalne, nematerijalne i financijske imovine Europolu u skladu s predloškom kojeg sastavlja računovodstveni službenik Komisije. Europol provjerava da navedeni zapisi iz popisa imovine odgovaraju stvarnoj situaciji.

2. Prodaja pokretne imovine oglašava se na prikladan način.

GLAVA VIII.

VANJSKA REVIZIJA I RAZRJEŠNICA

POGLAVLJE 1.

Vanjska revizija

Članak 91.

Revizorski sud kontrolira financijske izvještaje Europolu u skladu s člankom 248. Ugovora o EZ-u.

Članak 92.

1. Europol šalje Revizorskom sudu konačno doneseni proračun. On obavješćuje Revizorski sud što je prije moguće o svim odlukama i aktima koja se donose na temelju članka 10., 14., 19. i 23.

2. Europol šalje Revizorskom sudu unutarnja financijska pravila koja donese.

3. O svakom imenovanju dužnosnika za ovjeravanje, računovodstvenih službenika i blagajnika te o odlukama o delegiranju ovlasti na temelju članka 34., članka 43. stavaka 1. i 4. te članka 44. obavješćuje se Revizorski sud.

Članak 93.

Kontrola koju obavlja Revizorski sud uređena je člancima 139. do 144. Opće financijske uredbe. Kontrola se izvršava na način kojim se jamči zaštita „operativnih, strateških i klasificiranih informacija Europolu”.

POGLAVLJE 2.

Razrješnica

Članak 94.

1. Na preporuku Vijeća, Europski parlament do 30. svibnja godine $n+2$, daje razrješnicu direktoru u vezi s izvršenjem proračuna za godinu n . Direktor obavješćuje upravljački odbor o primjedbama Europskog parlamenta iz odluke koja je priložena odluci o razrješnici.

2. Ukoliko se datum iz stavka 1. ovog članka ne može poštovati, Europski parlament ili Vijeće obavješćuje Komisiju o razlozima odgode.

3. Ukoliko Europski parlament odgodi odluku o davanju razrješnice, direktor u suradnji s upravljačkim odborom poduzima sve mjere, što je prije moguće, kako bi se otklonilo ili olakšalo otklanjanje prepreka za donošenje navedene odluke.

Članak 95.

1. Odluka o razrješnici pokriva račune svih prihoda i rashoda Europolu, konačni saldo te aktivu i pasivu Europolu iskazane u financijskom izvještaju.

2. Radi davanja razrješnice, Europski parlament nakon što je to učinilo Vijeće, ispituje račune i financijske izvještaje Europolu. On također pregledava godišnje izvješće Revizorskog suda kao i odgovore direktora, eventualna odgovarajuća posebna izvješća Revizorskog suda u vezi s predmetnom financijskom godinom te izjavu o jamstvu Revizorskog suda u pogledu pouzdanosti računa, zakonitost i regularnost predmetnih transakcija.

3. Direktor dostavlja Europskom parlamentu na njegov zahtjev, na isti način kako je predviđeno člankom 146. stavkom 3. Opće financijske uredbe, sve podatke potrebne za neometanu provedbu postupka davanja razrješnice za predmetnu financijsku godinu.

Članak 96.

1. Direktor poduzima sve potrebne mjere u skladu s opažanjima iz odluke Europskog parlamenta o razrješnici i komentarima danima uz preporuku za razrješnicu koju je donijelo Vijeće.

2. Na zahtjev Europskog parlamenta i Vijeća, direktor podnosi izvješće o poduzetim mjerama na temelju navedenih opažanja i komentara. Primjerak izvješća dostavlja Komisiji i Revizorskom sudu.

GLAVA IX.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE*Članak 97.*

Europski parlament, Vijeće i Komisija imaju ovlasti za dobivanje svih podataka ili objašnjenja koja se odnose na proračunska pitanja u okviru njihovih područja nadležnosti.

Članak 98.

Upravljački odbor, prema potrebi i uz prethodnu suglasnost Komisije, donosi provedbena pravila za financiranje Europolu, na prijedlog svojeg direktora.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*. Prije stupanja na snagu, ova se Uredba objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Haagu 30. srpnja 2010.

*Za Upravljački odbor
predsjedatelj*

Francisco José ARANDA

32011R1173

23.11.2011.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 306/1

UREDBA (EU) br. 1173/2011 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
od 16. studenoga 2011.
o učinkovitoj provedbi proračunskog nadzora u europodručju

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 136., u kombinaciji s člankom 121. stavkom 6.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Države članice čija je valuta euro imaju poseban interes i odgovornost za provođenje ekonomskih politika koje promiču pravilno funkcioniranje ekonomske i monetarne unije te za izbjegavanje politika koje ugrožavaju to funkcioniranje.
- (2) Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU) dopušta donošenje posebnih mjera u europodručju koje nadilaze odredbe koje se primjenjuju na sve države članice, sa svrhom osiguranja pravilnog funkcioniranja ekonomske i monetarne unije.
- (3) Iskustva stečena i pogreške učinjene tijekom prvog desetljeća ekonomske i monetarne unije ukazuju na potrebu za poboljšanim gospodarskim upravljanjem u Uniji koje

bi se trebalo temeljiti na snažnijem nacionalnom vlasništvu zajednički dogovorenenih pravila i politika i na solidnijem okviru nadzora nacionalnih ekonomskih politika na razini Unije.

- (4) Poboljšani okvir gospodarskog upravljanja trebao bi se oslanjati na nekoliko međusobno povezanih i usklađenih politika za održivi rast i zapošljavanje, posebno na strategiji Unije za rast i radna mjesta, s posebnim naglaskom na razvoju i jačanju unutarnjeg tržišta, potpori međunarodnoj trgovini i tržišnom natjecanju, Europskom semestru za jačanje usklađivanja ekonomskih i proračunskih politika, učinkovitim okviru za sprečavanje i ispravljanje prekomjernih državnih deficita (Pakt o stabilnosti i rastu), solidnom okviru za sprečavanje i ispravljanje makroekonomskih neravnoteža, minimalnim zahtjevima za nacionalne proračunske okvire i unaprijeđenom uređenju i nadzoru financijskih tržišta, uključujući makroprudencijalni nadzor Europskog odbora za sistemske rizike.

- (5) Pakt o stabilnosti i rastu te cjelokupan okvir gospodarskog upravljanja trebali bi se dopunjavati i biti u skladu sa strategijom Unije za rast i radna mjesta. Međusobne veze između različitih komponenti ne bi smjele predvidjeti izuzeća od odredbi Pakta o stabilnosti i rastu.

- (6) Ostvarivanje i održavanje dinamičnog unutarnjeg tržišta trebalo bi se smatrati elementom pravilnog i nesmetanog funkcioniranja ekonomske i monetarne unije.

- (7) Komisija bi trebala imati snažniju ulogu u postupku pojačanog nadzora u vezi s ocjenama koje su specifične za pojedinu državu članicu, praćenjem, izravnim misijama, preporukama i upozorenjima. Prilikom donošenja odluka i sankcija, uloga Vijeća trebala bi biti ograničena, a trebalo bi koristiti glasovanje putem obrnute kvalificirane većine.

⁽¹⁾ SL C 150, 20.5.2011., str. 1.

⁽²⁾ SL C 218, 23.7.2001., str. 46.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 28. rujna 2011. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 8. listopada 2011.

- (8) Radi osiguranja trajnog dijaloga s državama članicama čiji je cilj ostvarivanje ciljeva ove Uredbe, Komisija bi trebala obavljati nadzorne misije.
- (9) Komisija bi u redovitim razmacima trebala izraditi opširnu ocjenu sustava gospodarskog upravljanja, posebno učinkovitosti i primjerenosti sankcija. Takve bi ocjene, prema potrebi, trebalo dopunjavati odgovarajućim prijedlozima.
- (10) Prilikom provedbe ove Uredbe, Komisija bi trebala uzeti u obzir trenutnu ekonomsku situaciju u dotičnim državama članicama.
- (11) Jačanje gospodarskog upravljanja trebalo bi uključivati tješnje i pravodobnije uključivanje Europskog parlamenta i nacionalnih parlamenata.
- (12) Moguće je uspostaviti ekonomski dijalog s Europskim parlamentom, koji omogućuje Komisiji da objavi svoje analize te predsjedniku Vijeća, Komisiji i, prema potrebi, predsjedniku Europskog vijeća ili predsjedniku Euroskupine da ih rasprave. Takva javna rasprava mogla bi omogućiti raspravu o učincima prelijevanja nacionalnih odluka i omogućiti da se pritisak stručne javnosti prenese na relevantne činitelje. Prepoznajući da su sugovornici Europskog parlamenta, u okviru tog dijaloga, relevantne institucije Unije i njihovi predstavnici, nadležni odbor Europskog parlamenta može državama članicama dati mogućnost da sudjeluju u razmjeni mišljenja prema državi članici koja je predmet odluke Vijeća, donesene na temelju članaka 4., 5. i 6. ove Uredbe. Sudjelovanje države članice u takvoj razmjeni mišljenja dobrovoljno je.
- (13) Za učinkovitiju provedbu proračunskog nadzora u euro-području potrebne su dodatne sankcije. Ove sankcije trebale bi povećati vjerodostojnost okvira za fiskalni nadzor Unije.
- (14) Pravila propisana ovom Uredbom trebala bi osigurati poštene, pravovremene, postupne i učinkovite mehanizme za poštovanje preventivnog i korektivnog dijela Pakta o stabilnosti i rastu, posebno Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika⁽¹⁾ i Uredbe Vijeća (EZ) br. 1467/97 od 7. srpnja 1997. o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita⁽²⁾ pri čemu se poštovanje proračunske discipline razmatra na temelju kriterija državnog deficita i državnog duga.
- (15) Sankcije, u skladu s ovom Uredbom, koje se temelje na preventivnom dijelu Pakta o stabilnosti i rastu, trebale bi za države članice čija je valuta euro osigurati poticaje za prilagođavanje prema srednjoročnom proračunskom cilju i za njegovo održavanje.
- (16) Kako bi se spriječilo pogrešno prikazivanje, bez obzira na to je li namjerno ili zbog krajnje nepažnje, podataka o javnom deficitu i o dugu koji predstavljaju bitan doprinos za usklađivanje ekonomske politike u Uniji, odgovornim državama članicama trebalo bi uvesti novčane kazne.
- (17) Radi dopune pravila o izračunu novčane kazne za manipuliranje statistikom kao i pravila o postupku kojeg se treba pridržavati Komisija prilikom istraživanja takvih postupaka, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast da u skladu s člankom 290. UFEU-a donosi akte o detaljnim kriterijima za određivanje iznosa novčane kazne i za provođenje istraživanja Komisije. Posebno je važno da Komisija u svojem pripremnom poslu provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući savjetovanja na razini stručnjaka. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala osigurati istodobno, pravovremeno i primjereno slanje odgovarajućih dokumenata Europskom parlamentu i Vijeću.
- (18) U vezi s preventivnim dijelom Pakta o stabilnosti i rastu, trebalo bi osigurati prilagodbu prema srednjoročnom proračunskom cilju i njegovo poštovanje putem obveze uvedene za državu članicu čija je valuta euro, a koja nedovoljno napreduje s konsolidacijom proračuna da položi depozit koji nosi kamate. Ovo bi trebalo važiti u slučaju kad država članica, uključujući državu članicu s deficitom nižim od referentne vrijednosti od 3 % bruto domaćeg proizvoda (BDP), znatno odstupa od srednjoročnog proračunskog cilja ili odgovarajućeg pravca prilagodbe prema tom cilju i to odstupanje ne ispravi.
- (19) Uvedeni depozit koji nosi kamate trebao bi se prenijeti državi članici zajedno s kamatom obračunanom po njemu, nakon što se Vijeće uvjerilo da je situacija koja je dovela do obveze polaganja tog depozita uklonjena.
- (20) U korektivnom dijelu Pakta o stabilnosti i rastu, sankcije za države članice čija je valuta euro trebale bi poprimiti oblik obveze polaganja beskamatnog depozita povezanog s odlukom Vijeća kojom se utvrđuje postojanje prekomjernog deficita ako je za dotičnu državu članicu u okviru preventivnog dijela Pakta o stabilnosti i rastu već uveden depozit koji nosi kamate ili u slučajevima

(¹) SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

(²) SL L 209, 2.8.1997., str. 6.

posebno ozbiljnog nepoštovanja obveza u vezi s proračunskom politikom koja je utvrđena u Paktu o stabilnosti i rastu ili obveza plaćanja novčane kazne, u slučaju nepoštovanja preporuke Vijeća za ispravljanje prekomjernog državnog deficita.

- (21) Kako bi se izbjegla retroaktivna primjena sankcija u okviru preventivnog dijela Pakta o stabilnosti i rastu, predviđenih ovom Uredbom, sankcije bi se trebale primjenjivati samo u vezi s odgovarajućim odlukama koje donese Vijeće u skladu s Uredbom (EZ) br. 1466/97, nakon stupanja na snagu ove Uredbe. Slično, da bi se spriječila retroaktivna primjena sankcija u okviru korektivnog dijela Pakta o stabilnosti i rastu, predviđenih ovom Uredbom, one bi se trebale primjenjivati samo u vezi s odgovarajućim preporukama i odlukama o ispravljanju prekomjernog državnog deficita koje donese Vijeće nakon stupanja na snagu ove Uredbe.
- (22) Iznos depozita koji nosi kamate, beskamatnog depozita i novčanih kazni, predviđen ovom Uredbom, trebalo bi utvrditi tako da se osigura pravedno stupnjevanje sankcija u preventivnom i korektivnom dijelu Pakta o stabilnosti i rastu te da se osigura dovoljno poticaja za države članice čija je valuta euro kako bi poštovale fiskalni okvir Unije. Novčane kazne, povezane s člankom 126. stavkom 11. UFEU-a, a navedene u članku 12. Uredbe (EZ) br. 1467/97, sastoje se od fiksnog dijela koji iznosi 0,2 % BDP-a, i od varijabilnog dijela. Tako su stupnjevanje i jednako postupanje među državama članicama osigurani ako depozit koji nosi kamate, beskamatni depozit i novčana kazna navedeni u ovoj Uredbi iznose 0,2 % BDP-a, koji je iznos fiksnog dijela novčane kazne u skladu s člankom 126. stavkom 11. UFEU-a.
- (23) Vijeću bi trebalo dati mogućnost da smanji ili ukine sankcije uvedene državama članicama čija je valuta euro, na temelju preporuke Komisije, nakon obrazloženog zahtjeva dotične države članice. U korektivnom dijelu Pakta o stabilnosti i rastu, Komisija bi trebala imati mogućnost preporučiti smanjenje iznosa sankcije ili njezino ukidanje na temelju iznimnih ekonomskih prilika.
- (24) Nakon ispravka prekomjernog deficita, beskamatni depozit trebao bi se osloboditi, dok bi se kamata po takvim depozitima i naplaćene novčane kazne trebale dodijeliti mehanizmima za stabilnost radi osiguranja financijske pomoći koje su uspostavile države članice čija je valuta euro radi zaštite stabilnosti europa područja u cjelini.
- (25) Vijeću bi trebalo dati ovlast da donosi pojedinačne odluke za primjenu sankcija predviđenih ovom Uredbom.

Kao dio usklađivanja ekonomskih politika država članica koje se provodi u Vijeću, kako je predviđeno člankom 121. stavkom 1. UFEU-a, te pojedinačne odluke sastavni su dio daljnjeg praćenja mjera koje donese Vijeće u skladu s člancima 121. i 126. UFEU-a i uredbama (EZ) br. 1466/97 i (EZ) br. 1467/97.

- (26) Budući da ova Uredba sadrži opća pravila za učinkovitu provedbu uredbama (EZ) br. 1466/97 i (EZ) 1467/97, trebalo bi je donijeti u skladu s redovitim zakonodavnim postupkom iz članka 121. stavka 6. UFEU-a.
- (27) Budući da se cilj ove Uredbe, stvaranje sustava sankcija za provedbu preventivnog i korektivnog dijela Pakta o stabilnosti i rastu u europa području, ne može dostatno ostvariti na razini država članica, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti određenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti određenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

- Ova Uredba određuje sustav sankcija za poboljšanje provedbe preventivnog i korektivnog dijela Pakta o stabilnosti i rastu u europa području.
- Ova se Uredba primjenjuje na države članice čija je valuta euro.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- „preventivni dio Pakta o stabilnosti i rastu” znači sustav multilateralnog nadzora, kako je organiziran Uredbom (EZ) br. 1466/97;
- „korektivni dio Pakta o stabilnosti i rastu” znači postupak za izbjegavanje prekomjernog deficita država članica kako je uređeno člankom 126. UFEU-a i Uredbom (EZ) br. 1467/97;
- „iznimne ekonomske prilike” znači prilike u kojima se višak državnog deficita iznad referentne vrijednosti smatra iznimnim u smislu članka 126. stavka 2. točke (a) druge alineje UFEU-a i kako je to navedeno u Uredbi Vijeća (EZ) br. 1467/97.

POGLAVLJE II.

EKONOMSKI DIJALOG

Članak 3.

Ekonomski dijalog

Kako bi se pospješio dijalog između institucija Unije, posebno Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije te osigurala veća transparentnost i odgovornost, nadležni odbor Europskog parlamenta može pozvati predsjednika Vijeća, Komisije i, prema potrebi, predsjednika Europskog vijeća ili predsjednika Euroskupine, da se pojave pred odborom i raspravljaju o odlukama koje su donesene u skladu s člancima 4., 5. i 6. ove Uredbe.

Nadležni odbor Europskog parlamenta može pružiti priliku državi članici na koju se odluka odnosi da sudjeluje u razmjeni mišljenja.

POGLAVLJE III.

SANKCIJE U PREVENTIVNOM DIJELU PAKTA O STABILNOSTI I RASTU

Članak 4.

Depoziti koji nose kamate

1. Ako Vijeće donese odluku kojom se utvrđuje da država članica nije poduzela mjere kao odgovor na njegovu preporuku iz članka 6. stavka 2. drugog podstavka Uredbe (EZ) br. 1466/97, Komisija, u roku od 20 dana od donošenja odluke Vijeća, preporučuje da Vijeće daljnjom odlukom zatraži da dotična država članica položi kod Komisije depozit koji nosi kamate koji iznosi 0,2 % njezinoga BDP-a u prethodnoj godini.

2. Smatra se da je Vijeće donijelo odluku kojom se zahtijeva polaganje, osim ako Vijeće kvalificiranom većinom odluči odbiti preporuku Komisije u roku od deset dana od kada ju je Komisija donijela.

3. Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, može izmijeniti preporuku Komisije i tako izmijenjen tekst donijeti kao odluku Vijeća.

4. Slijedom obrazloženog zahtjeva dotične države članice upućenog Komisiji u roku od deset dana od donošenja odluke Vijeća kojom se utvrđuje da država članica nije poduzela mjere iz stavka 1., Komisija može preporučiti Vijeću smanjenje iznosa kamatnog depozita ili njegovo ukidanje.

5. Depozit koji nosi kamate, nosi kamatnu stopu koja odražava kreditni rizik Komisije i odgovarajuće investicijsko razdoblje.

6. Ako više ne postoji situacija koja je dovela do preporuke Vijeća iz članka 6. stavka 2. drugog podstavka Uredbe (EZ) br.

1466/97, Vijeće na temelju daljnje preporuke Komisije odlučuje da se depozit i kamata obračunana po njemu vraćaju dotičnoj državi članici. Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, može izmijeniti daljnju preporuku Komisije.

POGLAVLJE IV.

SANKCIJE U KOREKTIVNOM DIJELU PAKTA O STABILNOSTI I RASTU

Članak 5.

Beskatmatni depoziti

1. Ako Vijeće, postupajući u skladu s člankom 126. stavkom 6. UFEU-a, odluči da postoji prekomjerni deficit u državi članici koja je položila depozit koji nosi kamate kod Komisije u skladu s člankom 4. stavkom 1. ove Uredbe ili ako je Komisija utvrdila posebno ozbiljno nepoštovanje obveza u vezi s proračunskom politikom koja je utvrđena u Paktu o stabilnosti i rastu, Komisija, u roku od 20 dana od donošenja odluke Vijeća, preporučuje da Vijeće daljnjom odlukom zatraži da dotična država članica položi beskatmatni depozit kod Komisije koji iznosi 0,2 % njezinog BDP-a u prethodnoj godini.

2. Smatra se da je Vijeće donijelo odluku kojom se zahtijeva polaganje, osim ako Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, odluči odbiti preporuku Komisije u roku od deset dana od kada ju je donijela Komisija.

3. Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, može izmijeniti preporuku Komisije i tako izmijenjen tekst donijeti kao odluku Vijeća.

4. Komisija može, zbog iznimnih ekonomskih prilika ili na temelju obrazloženog zahtjeva dotične države članice, upućenog Komisiji, u roku od deset dana od donošenja odluke Vijeća, u skladu s člankom 126. stavkom 6. UFEU-a, iz stavka 1. preporučiti smanjenje iznosa beskatmatnog depozita ili ga ukinuti.

5. Depozit se polaže kod Komisije. Ako je država članica položila depozit koji nosi kamate kod Komisije u skladu s člankom 4., taj se depozit koji nosi kamate pretvara u beskatmatni depozit.

Ako iznos depozita koji nosi kamate, položenog u skladu s člankom 4. i kamate obračunane po njemu, prelazi iznos beskatmatnog depozita koji treba položiti u skladu sa stavkom 1. ovog članka, višak se vraća državi članici.

Ako iznos beskatmatnog depozita prelazi iznos depozita koji nosi kamate položenog u skladu s člankom 4. i kamate obračunane po njemu, država članica nadoknađuje manjak prilikom polaganja beskatmatnog depozita.

Članak 6.

Novčane kazne

1. Ako Vijeće, postupajući u skladu s člankom 126. stavkom 8. UFEU-a, odluči da država članica nije donijela učinkovite mjere za ispravljanje svojeg prekomjernog deficita, Komisija, u roku od dvadeset dana od te odluke, preporučuje Vijeću da daljnjom odlukom uvede novčanu kaznu u iznosu od 0,2 % BDP-a države članice u prethodnoj godini.
2. Smatra se da je Vijeće donijelo odluku kojom se uvodi novčana kazna, osim ako Vijeće kvalificiranom većinom odluči odbiti preporuku Komisije u roku od deset dana od kada ju je Komisija donijela.
3. Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, može izmijeniti preporuku Komisije i tako izmijenjen tekst donijeti kao odluku Vijeća.
4. Komisija može, zbog iznimnih ekonomskih prilika ili na temelju obrazloženog zahtjeva dotične države članice, upućenog Komisiji, u roku od deset dana od donošenja odluke Vijeća, u skladu s člankom 126. stavkom 8. UFEU-a iz stavka 1. preporučiti da Vijeće smanji iznos novčane kazne ili da je ukine.
5. Ako je država članica položila beskamatni depozit u skladu s člankom 5., taj se beskamatni depozit pretvara u novčanu kaznu.

Ako iznos beskamatnog depozita položenog u skladu s člankom 5. prelazi iznos novčane kazne, višak se vraća državi članici.

Ako iznos novčane kazne prelazi iznos beskamatnog depozita položenog u skladu s člankom 5. ili ako beskamatni depozit nije položen, država članica nadoknađuje manjak prilikom plaćanja novčane kazne.

Članak 7.

Povrat beskamatnih depozita

Ako Vijeće, postupajući u skladu s člankom 126. stavkom 12. UFEU-a, odluči staviti izvan snage neke ili sve svoje odluke, bilo koji beskamatni depozit položen kod Komisije vraća se dotičnoj državi članici.

POGLAVLJE V.

SANKCIJE KOJE SE ODNOSE NA MANIPULIRANJE STATISTIČKIM PODACIMA

Članak 8.

Sankcije koje se odnose na manipuliranje statističkim podacima

1. Vijeće, na preporuku Komisije, može odlučiti uvesti novčanu kaznu državi članici koja namjerno ili zbog krajnje

nepažnje pogrešno prikazuje podatke o deficitu i dugu koji su bitni za primjenu članka 121. i 126. UFEU-a ili za primjenu Protokola o postupku u vezi s prekomjernim deficitom koji je priložen UEU-u i UFEU-u.

2. Novčane kazne iz stavka 1. moraju biti učinkovite, odvraćajuće i proporcionalne vrsti, ozbiljnosti i trajanju pogrešnog prikazivanja. Iznos novčane kazne ne smije prijeći 0,2 % BDP-a dotične države članice.

3. Komisija može provesti sve istrage koje su potrebne kako bi se utvrdilo postojanje pogrešnog prikazivanja iz stavka 1. Ona se može odlučiti za pokretanje istrage kad smatra da postoje ozbiljni pokazatelji o postojanju činjenica koje bi mogle predstavljati takvo pogrešno prikazivanje. Komisija istražuje navodna pogrešna prikazivanja, vodeći računa o svim komentarima koje dostavi dotična država članica. Radi obavljanja svojih zadaća, Komisija može zatražiti od države članice da dostavi informacije i može provesti inspekcije na licu mjesta i pristupiti računima svih državnih tijela na centralnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te na području socijalne zaštite. Ako zakonodavstvo dotične države članice za obavljanje inspekcija na licu mjesta zahtijeva prethodno sudsko odobrenje, Komisija podnosi potrebne zahtjeve.

Po zaključenju svoje istrage, a prije podnošenja bilo kojeg prijedloga Vijeću, Komisija dotičnoj državi članici daje mogućnost da bude saslušana u vezi s pitanjima koja se istražuju. Komisija bilo koji prijedlog upućen Vijeću temelji samo na činjenicama koje je dotična država članica imala mogućnost komentirati.

Tijekom istraga, Komisija u cijelosti poštuje pravo na obranu dotične države članice.

4. Komisija se ovlašćuje donositi delegirane akte u skladu s člankom 11. vezano za:

- (a) detaljne kriterije za utvrđivanje iznosa novčane kazne iz stavka 1.;
- (b) detaljna pravila o postupcima za istrage iz stavka 3., povezanim mjerama i izvješćivanjem o istragama;
- (c) detaljan poslovnik namijenjen jamčenju prava na obranu, pristupa spisu, pravnog zastupanja, povjerljivosti i odredaba u vezi s rokovima i naplatom novčanih kazni iz stavka 1.

5. Sud Europske unije ima neograničenu jurisdikciju za ispitivanje odluka Vijeća kojima se uvode novčane kazne u skladu sa stavkom 1. On može tako uvedenu novčanu kaznu poništiti, smanjiti ili povećati.

POGLAVLJE VI.

ADMINISTRATIVNA PRIRODA SANKCIJA I RASPODJELA KAMATE I NOVČANIH KAZNI

Članak 9.

Administrativna priroda sankcija

Sankcije uvedene u skladu s člancima 4. do 8. administrativne su prirode.

Članak 10.

Raspodjela kamate i novčanih kazni

Kamata koju zaradi Komisija po depozitima položenima u skladu s člankom 5. i novčane kazne naplaćene u skladu s člancima 6. i 8. predstavljaju druge prihode iz članka 311. UFEU-a, a dodjeljuju se europskom instrumentu za financijsku stabilnost. Kad države članice čija je valuta euro uspostavljaju drugi mehanizam za stabilnost kako bi osigurale financijsku pomoć radi očuvanja stabilnosti europodručja u cjelini, ove se kamate i novčane kazne dodjeljuju tom mehanizmu.

POGLAVLJE VII.

OPĆE ODREDBE

Članak 11.

Izvršavanje delegiranja

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji, ovisno o uvjetima koji su utvrđeni u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 8. stavka 4. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od 3 godine od 13. prosinca 2011. Komisija izrađuje izvješće u vezi s delegiranjem ovlasti najkasnije u roku od devet mjeseci prije kraja tog trogodišnjeg razdoblja. Delegiranje ovlasti prešutno se produžuje na razdoblja jednakog trajanja, ako se Europski parlament ili Vijeće ne suprotstave takvom produženju najkasnije u roku od tri mjeseca prije završetka svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće mogu u svakom trenutku opozvati delegiranje ovlasti iz članka 8. stavka 4. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Ona proizvodi učinke sljedećeg dana od dana objave odluke u *Službenom listu Europske unije* ili nekog kasnijeg dana koji je u njoj naveden. Ona ne utječe na valjanost svih delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Čim Komisija donese delegirani akt, ona o tome istodobno obavješćuje Europski parlament i Vijeće.

5. Delegirani akt, donesen u skladu s člankom 8. stavkom 4., stupa na snagu samo ako Europski parlament i Vijeće ne izraze primjedbe u razdoblju od dva mjeseca od obavijesti o tom aktu Europskom parlamentu i Vijeću ili ako su prije isteka tog roka Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće staviti primjedbe. Ovo se razdoblje produžuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 12.

Glasovanje u Vijeću

1. U vezi s mjerama iz članka 4., 5., 6. i 8. glasuju samo članovi Vijeća koji predstavljaju države članice čija je valuta euro, a Vijeće odlučuje ne uzimajući u obzir glas člana Vijeća koji predstavlja dotičnu državu članicu.

2. Kvalificirana većina članova Vijeća iz stavka 1. određuje se u skladu s člankom 238. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a.

Članak 13.

Preispitivanje

1. Do 14. prosinca 2014. i nakon toga svakih 5 godina, Komisija objavljuje izvješće o primjeni ove Uredbe.

Ovo izvješće, između ostalog, ocjenjuje:

(a) učinkovitost ove Uredbe, uključujući mogućnost da se Vijeću i Komisiji omogući da djeluju kako bi riješili situacije koje ugrožavaju pravilno funkcioniranje monetarne unije;

(b) napredak u osiguranju tješnjeg usklađivanja ekonomskih politika i trajne konvergencije gospodarskih učinaka država članica u skladu s UFEU-om.

2. Prema potrebi, to izvješće popraćeno je prijedlogom izmjena ove Uredbe.

3. Ovo izvješće šalje se Europskom parlamentu i Vijeću.

4. Prije završetka 2011. Komisija podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o mogućnosti uvođenja eurovrijednosnica.

Članak 14.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Strasbourgu 16. studenoga 2011.

Za Europski parlament
Predsjednik
J. BUZEK

Za Vijeće
Predsjednik
W. SZCZUKA

32011R1236

L 317/24

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

30.11.2011.

PROVEDBENA REDBA KOMISIJE (EU) br. 1236/2011**od 29. studenoga 2011.****o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1828/2006 u pogledu ulaganja putem instrumenata financijskog inženjeringa**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006. o utvrđivanju općih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu i Kohezijskom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1260/1999⁽¹⁾, a posebno njezin članak 44. treći stavak,

budući da:

- (1) Gospodarska kriza nastavlja pogađati Uniju kao nikada do sada i zahtijeva nove napore za ostvarenje održivog rasta i radnih mjesta.
- (2) Ulaganja u poduzeća doprinose ostvarenju rasta, jačanju konkurentnosti i stvaranju radnih mjesta.
- (3) Potrebno je osnažiti mjere potpore poduzetništvu. Takve bi mjere trebale omogućiti poduzećima širi pristup ulaganjima putem instrumenata financijskog inženjeringa koja su uređena člankom 43. stavkom 1. točkom (a) Uredbe Komisije (EZ) br. 1828/2006 od 8. prosinca 2006. o utvrđivanju pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 o utvrđivanju općih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu i Kohezijskom fondu i Uredbe (EZ) br. 1080/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom fondu za regionalni razvoj⁽²⁾ i to ne samo u poduzeća koja su u fazi osnivanja, u ranoj fazi ili u fazi proširenja.
- (4) Takva ulaganja potrebno je izvršavati samo u aktivnosti koje upravitelji instrumenata financijskog inženjeringa ocijene potencijalno gospodarski održivima te bi stoga trebala biti ograničena na slučajeve kada nedostatak likvidnosti koju osigurava financijski sektor ugrožava nastavak poslovnih aktivnosti gospodarski održivih poduzeća.

- (5) Takve mjere trebale bi se primjenjivati samo na povratna ulaganja koja su izvršena ili jamstva za povratna ulaganja koja su dana nakon stupanja na snagu ove Uredbe, u sklopu strategije ulaganja koja je predviđena predmetnim ugovorima o financiranju. Za ugovore o financiranju koji su sklopljeni prije stupanja na snagu ove Uredbe trebalo bi predvidjeti prijelazne odredbe kojima će se zahtijevati odgovarajuća usklađenja strategije ulaganja.
- (6) Odbor za koordinaciju fondova nije dostavio mišljenje na temelju glasanja o mjerama predviđenima ovom Uredbom,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Članak 45. Uredbe (EZ) br. 1828/2006 zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 45.

Dodatne odredbe koje se primjenjuju na instrumente financijskog inženjeringa za poduzeća

Instrumenti financijskog inženjeringa za poduzeća iz članka 43. stavka 1. točke (a) ulažu isključivo u aktivnosti koje upravitelji instrumenata financijskog inženjeringa ocijene potencijalno gospodarski održivima.

Oni ne ulažu u poduzeća u problemima u smislu smjernica Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u poteškoćama (*) od 10. listopada 2004.

(*) SL C 244, 1.10.2004., str. 2.”

Članak 2.

Ugovori o financiranju koji su sklopljeni prije 1. prosinca 2011. mogu se izmijeniti kako bi uključili nova povratna ulaganja ili nova jamstva za povratna ulaganja u skladu s člankom 45. Uredbe (EZ) br. 1828/2006. Takve izmjene uključuju prilagođenu strategiju ulaganja iz članka 45. stavka 3. točke (a) navedene uredbe.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

⁽¹⁾ SL L 210, 31.7.2006., str. 25.

⁽²⁾ SL L 371, 27.12.2006., str. 1.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 29. studenoga 2011.

Za Komisiju
Predsjednik
José Manuel BARROSO

32011R1312

21.12.2011.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 339/1

UREDBA (EU) br. 1312/2011 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 19. prosinca 2011.****o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 u pogledu određenih odredbi koje se odnose na financijsko upravljanje za pojedine države članice koje imaju ili im prijetje ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

putem maksimalnog i optimalnog korištenja sredstava iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR).

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 42. i 43.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

(1) Globalna financijska kriza bez presedana i nezapamćena gospodarska recesija nanijele su ozbiljnu štetu gospodarskom rastu i financijskoj stabilnosti i izazvale značajno pogoršanje financijskog i gospodarskog stanja više država članica. Točnije, neke države članice imaju ili im prijetje ozbiljne poteškoće, posebno one koje se odnose na gospodarski rast i financijsku stabilnost te povećanje deficita i stanja duga, uzrokovane međunarodnim gospodarskim i financijskim okruženjem.

(2) Premda su već poduzete značajne mjere za kompenzaciju negativnih učinaka krize, uključujući izmjene zakonodavnog okvira, utjecaj financijske krize na realno gospodarstvo, tržište rada i građane uvelike se osjeti. Pritisak na nacionalna financijska sredstva raste i sada bi trebalo poduzeti daljnje korake za ublažavanje tog pritiska

(3) Na temelju članka 122. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koji predviđa mogućnost odobrenja financijske pomoći Unije državama članicama koje su u poteškoćama ili kojima prijetje ozbiljne poteškoće uzrokovane izvanrednim okolnostima izvan njihove kontrole, Uredbom Vijeća (EZ) br. 407/2010 od 11. svibnja 2010. o uspostavi Mehanizma za europsku financijsku stabilnost ⁽³⁾ uspostavljen je takav mehanizam s ciljem očuvanja financijske stabilnosti Unije.

(4) Provedbenim odlukama Vijeća 2011/77/EU ⁽⁴⁾, odnosno 2011/344/EU ⁽⁵⁾ Irskoj i Portugalu odobrena je takva financijska pomoć. Grčka je imala ozbiljne poteškoće u pogledu financijske stabilnosti prije stupanja na snagu Uredbe (EU) br. 407/2010 i primala je financijsku pomoć, *inter alia*, od drugih država članica iz europodručja.

(5) Uredbom Vijeća (EZ) br. 332/2002 od 18. veljače 2002. o uspostavi instrumenta srednjoročne financijske pomoći platnim bilancama država članica ⁽⁶⁾ uspostavljen je instrument koji predviđa pružanje srednjoročne financijske pomoći od strane Vijeća u slučajevima kada se države članice koje nisu uvele euro nađu u poteškoćama ili im prijetje ozbiljne poteškoće u pogledu njihove platne bilance.

(6) Odlukama Vijeća 2009/102/EZ ⁽⁷⁾, 2009/290/EZ ⁽⁸⁾, odnosno 2009/459/EZ ⁽⁹⁾, Mađarskoj, Latviji i Rumunjskoj odobrena je takva financijska pomoć.

⁽¹⁾ Mišljenje od 27. listopada 2011.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 13. prosinca 2011. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 15. prosinca 2011.

⁽³⁾ SL L 118, 12.5.2010., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 30, 4.2.2011., str. 34.

⁽⁵⁾ SL L 159, 17.6.2011., str. 88.

⁽⁶⁾ SL L 53, 23.2.2002., str. 1.

⁽⁷⁾ SL L 37, 6.2.2009., str. 5.

⁽⁸⁾ SL L 79, 25.3.2009., str. 39.

⁽⁹⁾ SL L 150, 13.6.2009., str. 8.

- (7) Razdoblje tijekom kojega je Irskoj, Mađarskoj, Latviji, Portugalu i Rumunjskoj dostupna financijska pomoć utvrđeno je pripadajućim odlukama Vijeća. Pomoć Mađarskoj istekla je 4. studenoga 2010.
- (8) U slučaju Grčke, Sporazum o međusobnom kreditiranju sklopljen zajedno sa Sporazumom o jamstvenom instrumentu stupio je na snagu 11. svibnja 2010. Sporazumom o međusobnom kreditiranju predviđeno je da razdoblje raspoloživosti istječe na treću godišnjicu potpisivanja navedenog ugovora.
- (9) 11. srpnja 2011., ministri financija 17 država članica europodručja potpisali su Ugovor o uspostavi Europskog stabilizacijskog mehanizma (ESM). Navedeni ugovor proizlazi iz Odluke Europskog vijeća 2011/199/EU od 25. ožujka 2011. o izmjeni članka 136. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi sa stabilizacijskim mehanizmom za države članice čija je valuta euro⁽¹⁾. Očekuje se da će do 2013. godine ESM preuzeti zadaće koje su trenutačno u nadležnosti Europskog fonda za financijsku stabilnost (EFSF) i Mehanizma za europsku financijsku stabilnost (EFSM).
- (10) U svojim zaključcima od 23. i 24. lipnja 2011., Europsko vijeće pozdravilo je namjeru Komisije da ojača sinergije između kreditnog programa za Grčku i sredstava Unije te je poduprlo sva nastojanja da se poveća sposobnost Grčke za korištenje sredstava Unije, u svrhu poticanja rasta i zapošljavanja, preusmjeravanjem pozornosti na povećanje konkurentnosti i stvaranje novih radnih mjesta. Nadalje, Europsko vijeće pozdravilo je i poduprlo izradu sveobuhvatnog programa tehničke pomoći Grčkoj od strane Komisije, u suradnji s državama članicama. Predmetna izmjena Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 od 20. rujna 2005. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR)⁽²⁾ doprinosi spomenutim naporima za jačanje sinergija.
- (11) Kako bi se olakšalo upravljanje financiranjem iz sredstava Unije, ubrzala ulaganja u države članice i predmetne regije te povećao utjecaj financiranja na gospodarstvo, potrebno je omogućiti da stopa doprinosa EPFRR-a poraste do 95 % prihvatljive javne potrošnje u regijama koje ispunjavaju uvjete sukladno Cilju konvergencije, odnosno do 85 % prihvatljive javne potrošnje u ostalim regijama koje su suočene s ozbiljnim poteškoćama u pogledu financijske stabilnosti.
- (12) U skladu s općim načelima koja se primjenjuju na temelju Uredbe (EZ) br. 1698/2005, povećane stope sufinanciranja primjenjuju se samo na plaćanja izvršena nakon što Komisija odobri odgovarajuće programe za ruralni razvoj, uključujući nove financijske planove. Stoga je također potrebno utvrditi postupak na temelju kojeg države članice mogu koristiti tu mogućnost, kao i mehanizam kojim se ona osigurava.
- (13) Prilikom privremenog povećanja stopa sufinanciranja trebalo bi voditi računa o proračunskim ograničenjima s kojima se suočavaju sve države članice i ta bi se proračunska ograničenja trebala na odgovarajući način odražavati u općem proračunu Europske unije. Nadalje, budući da je glavni cilj ovog mehanizma rješavanje konkretnih trenutnih poteškoća, njegova bi primjena trebala biti ograničena na izdatke agencija za plaćanje koji su nastali do 31. prosinca 2013.
- (14) Uredbu (EZ) br. 1698/2005 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (15) Zbog hitne potrebe rješavanja gospodarske krize, ova bi Uredba trebala stupiti na snagu odmah po objavljivanju,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

U članku 70. Uredbe (EZ) br. 1698/2005, iza stavka 4.b dodaje se sljedeći stavak:

„4.c Odstupajući od gornjih granica utvrđenih stavcima 3., 4. i 5., stopa doprinosa EPFRR-a može se povećati do 95 % prihvatljive javne potrošnje u regijama koje ispunjavaju uvjete sukladno Cilju konvergencije, u najudaljenijim regijama i na manjim egejskim otocima te do 85 % prihvatljive javne potrošnje u ostalim regijama. Navedene stope se primjenjuju na novoprijavljene prihvatljive rashode iz svake ovjerene izjave o rashodima, koji su nastali u razdoblju tijekom kojega je država članica ispunjavala jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) stavljena joj je na raspolaganje financijska pomoć na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 407/2010 od 11. svibnja 2010. o uspostavi Mehanizma za europsku financijsku stabilnost (*) ili joj je ista dana na raspolaganje od strane ostalih država članica iz europodručja prije stupanja na snagu navedene Uredbe;
- (b) stavljena joj je na raspolaganje srednjoročna financijska pomoć u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 332/2002 od 18. veljače 2002. o uspostavi instrumenta srednjoročne financijske pomoći platnim bilancama država članica (**);
- (c) stavljena joj je na raspolaganje financijska pomoć u skladu s Ugovorom o uspostavi Europskog stabilizacijskog mehanizma.

Država članica koja želi iskoristiti mogućnost odstupanja predviđenu prvim podstavkom, dostavlja Komisiji zahtjev za odgovarajuću izmjenu njezinog programa ruralnog razvoja. Odstupanje se počinje primjenjivati kada Komisija odobri izmjenu programa, a istječe kada država članica prestane ispunjavati neki od uvjeta iz prvog podstavka točaka (a), (b) ili (c). U svakom slučaju, odstupanje predviđeno prvim podstavkom primjenjuje se isključivo na izdatke agencija za plaćanje koji su nastali do 31. prosinca 2013.

(1) SL L 91, 6.4.2011., str. 1.

(2) SL L 277, 21.10.2005., str. 1.

Kada se odstupanje predviđeno prvim podstavkom prestane primjenjivati, država članica dostavlja Komisiji prijedlog za izmjenu programa, koji uključuje i novi financijski plan usklađen s najvišim stopama koje su se primjenjivale prije početka odstupanja.

Ako država članica ne dostavi Komisiji prijedlog za izmjenu njezinog programa ruralnog razvoja koji uključuje novi financijski plan, do datuma kada prestaje primjena odstupanja u skladu s drugim podstavkom, ili dostavljeni financijski plan

nije usklađen s najvišim stopama iz stavaka 3., 4. i 5., navedene stope se automatski primjenjuju od tog datuma.

(*) SL L 118, 12.5.2010., str. 1.

(**) SL L 53, 23.2.2002., str. 1.”

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. prosinca 2011.

Za Europski parlament

Predsjednik

J. BUZEK

Za Vijeće

Predsjednik

M. KOROLEC

32012R0966

26.10.2012.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 298/1

**UREDBA (EU, Euratom) br. 966/2012 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
od 25. listopada 2012.**

**o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage
Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002**

SADRŽAJ

		Stranica
DIO PRVI	ZAJEDNIČKE ODREDBE	264
GLAVA I.	PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE	264
Članak 1.	Predmet	264
Članak 2.	Definicije	264
Članak 3.	Usklađenost sekundarnog zakonodavstva s ovom Uredbom	265
Članak 4.	Razdoblja, datumi i rokovi	265
Članak 5.	Zaštita osobnih podataka	265
GLAVA II.	PRORAČUNSKA NAČELA	265
Članak 6.	Poštovanje proračunskih načela	265
Poglavlje 1.	Načela jedinstva i točnosti proračuna	265
Članak 7.	Područje primjene proračuna	265
Članak 8.	Posebna pravila o načelima jedinstva i točnosti proračuna	265
Poglavlje 2.	Načelo jedne godine	266
Članak 9.	Definicija	266
Članak 10.	Vrsta odobrenih sredstava	266
Članak 11.	Računovodstvo prihoda i odobrenih sredstava	266
Članak 12.	Preuzimanje obveza po odobrenim sredstvima	266
Članak 13.	Ukidanje i prijenos odobrenih sredstava	266
Članak 14.	Pravila za prijenos namjenskih prihoda	267
Članak 15.	Opoziv odobrenih sredstava	267
Članak 16.	Pravila koja se primjenjuju u slučaju kasnog donošenja proračuna	267
Poglavlje 3.	Načelo uravnoteženosti	268
Članak 17.	Definicija i područje primjene	268
Članak 18.	Saldo financijske godine	268

	<i>Stranica</i>
Poglavlje 4.	Načelo obračunske jedinice 268
Članak 19.	Uporaba eura 268
Poglavlje 5.	Načelo univerzalnosti 268
Članak 20.	Definicija i područje primjene 268
Članak 21.	Namjenski prihodi 268
Članak 22.	Donacije 269
Članak 23.	Pravila o odbicima i usklađenjima deviznog tečaja 269
Poglavlje 6.	Načelo specifikacije 270
Članak 24.	Opće odredbe 270
Članak 25.	Prijenosi od strane institucija, osim Komisije 270
Članak 26.	Prijenosi od strane Komisije 270
Članak 27.	Prijedlozi prijenosa koje institucije podnose Europskom parlamentu i Vijeću 270
Članak 28.	Posebna pravila o prijenosima 271
Članak 29.	Prijenosi podložni posebnim odredbama 271
Poglavlje 7.	Načelo dobrog financijskog upravljanja 271
Članak 30.	Načela ekonomičnosti, učinkovitost i djelotvornosti 271
Članak 31.	Obvezni financijski izvještaj 272
Članak 32.	Unutarnja kontrola izvršenja proračuna 272
Članak 33.	Isplativost sustava kontrole 273
Poglavlje 8.	Načelo transparentnosti 273
Članak 34.	Objava financijskih izvještaja, proračuna i izvješća 273
Članak 35.	Objava podataka o primateljima i drugih podataka 273
GLAVA III.	DONOŠENJE I STRUKTURA PRORAČUNA 273
Poglavlje 1.	Donošenje proračuna 273
Članak 36.	Procjene prihoda i rashoda 273
Članak 37.	Projekcija proračuna tijelâ iz članka 208. 273
Članak 38.	Nacrt proračuna 273
Članak 39.	Pismo izmjene nacrta proračuna 276
Članak 40.	Obveze država članica koje proizlaze iz donošenja proračuna 276
Članak 41.	Nacrti izmjene proračuna 276
Članak 42.	Prijeвременa dostava projekcija i nacrta proračuna 276
Poglavlje 2.	Struktura i prikaz proračuna 276
Članak 43.	Struktura proračuna 276
Članak 44.	Proračunska nomenklatura 276
Članak 45.	Zabrana negativnih prihoda 276
Članak 46.	Rezervacije 276
Članak 47.	Negativna pričuva 276

	<i>Stranica</i>
Članak 48.	Pričuva za pomoć u nuždi 276
Članak 49.	Prikaz proračuna 276
Članak 50.	Pravila o planovima radnih mjesta za osoblje 279
Poglavlje 3.	Proračunska disciplina 279
Članak 51.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom 279
Članak 52.	Usklađenost akata Unije s proračunom 279
GLAVA IV.	IZVRŠENJE PRORAČUNA 279
Poglavlje 1.	Opće odredbe 279
Članak 53.	Izvršenje proračuna u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja 279
Članak 54.	Temeljni akt i iznimke 279
Članak 55.	Izvršenje proračuna od strane institucija, osim Komisije 280
Članak 56.	Delegiranje ovlasti za izvršenje proračuna 280
Članak 57.	Sukob interesa 280
Poglavlje 2.	Načini izvršenja 281
Članak 58.	Načini izvršenja proračuna 281
Članak 59.	Podijeljeno upravljanje s državama članicama 282
Članak 60.	Neizravno upravljanje 283
Članak 61.	<i>Ex ante</i> ocjene i sporazumi o delegiranju 285
Članak 62.	Izvršne agencije 285
Članak 63.	Ograničenja delegiranja ovlasti 285
Poglavlje 3.	Financijski izvršitelji 285
Odjeljak 1.	Načelo razdvajanja dužnosti 285
Članak 64.	Razdvajanje dužnosti 285
Odjeljak 2.	Dužnosnik za ovjeravanje 285
Članak 65.	Dužnosnik za ovjeravanje 285
Članak 66.	Ovlasti i dužnosti dužnosnika za ovjeravanje 286
Članak 67.	Ovlasti i dužnosti šefova delegacija Unije 287
Odjeljak 3.	Računovodstveni službenik 288
Članak 68.	Ovlasti i dužnosti računovodstvenog službenika 288
Članak 69.	Ovlasti koje računovodstveni službenik može delegirati 289
Odjeljak 4.	Blagajnik 289
Članak 70.	Knjige blagajne 289
Poglavlje 4.	Odgovornost financijskih izvršitelja 289
Odjeljak 1.	Opća pravila 289
Članak 71.	Opoziv delegiranja i suspenzija dužnosti dodijeljenih financijskim izvršiteljima 289
Članak 72.	Odgovornost dužnosnika za ovjeravanje vezano za nezakonite aktivnosti, prijevaru ili korupciju 289
Odjeljak 2.	Pravila koja se primjenjuju na odgovorne dužnosnike za ovjeravanje 289

Stranica

Članak 73.	Pravila koja se primjenjuju na dužnosnike za ovjeravanje	289
Odjeljak 3.	Pravila koja se primjenjuju na računovodstvene službenike i blagajnike	290
Članak 74.	Pravila koja se primjenjuju na računovodstvene službenike	290
Članak 75.	Pravila koja se primjenjuju na blagajnike	291
Poglavlje 5.	Prihodi	291
Odjeljak 1.	Stavljanje na raspolaganje vlastitih sredstava	291
Članak 76.	Vlastita sredstva	291
Odjeljak 2.	Procjena iznosa potraživanja	291
Članak 77.	Procjena iznosa potraživanja	291
Odjeljak 3.	Utvrđivanje iznosa potraživanja	291
Članak 78.	Utvrđivanje iznosa potraživanja	291
Odjeljak 4.	Odobranje povrata	292
Članak 79.	Odobranje povrata	292
Odjeljak 5.	Povrat	292
Članak 80.	Pravila o povratu	292
Članak 81.	Zastara	292
Članak 82.	Nacionalni tretman prava Unije	293
Članak 83.	Novčane kazne, ugovorne kazne i pripadajuće kamate koje je odredila Komisija	293
Poglavlje 6.	Rashodi	293
Članak 84.	Odluke o financiranju	293
Odjeljak 1.	Preuzimanje obveza za rashode	293
Članak 85.	Vrste obveza	293
Članak 86.	Pravila koja se primjenjuju na obveze	294
Članak 87.	Provjere koje se primjenjuju na obveze	294
Odjeljak 2.	Potvrđivanje rashoda	294
Članak 88.	Potvrđivanje rashoda	294
Odjeljak 3.	Odobranje rashoda	295
Članak 89.	Odobranje rashoda	295
Odjeljak 4.	Plaćanje rashoda	295
Članak 90.	Vrste plaćanja	295
Članak 91.	Plaćanje ograničeno na dostupna sredstva	295
Odjeljak 5.	Rokovi za izvršenje rashoda	295
Članak 92.	Rokovi	295
Poglavlje 7.	Sustavi informacijske tehnologije i e-vlada	296
Članak 93.	Elektroničko upravljanje operacijama	296
Članak 94.	Prijenos dokumenata	296
Članak 95.	E-vlada	296
Poglavlje 8.	Načela upravljanja	296
Članak 96.	Dobro upravljanje	296

	<i>Stranica</i>
Članak 97.	Pravna sredstva 296
Poglavlje 9.	Unutarnji revizor 297
Članak 98.	Imenovanje unutarnjeg revizora 297
Članak 99.	Ovlasti i dužnosti unutarnjeg revizora 297
Članak 100.	Neovisnost unutarnjeg revizora 297
GLAVA V.	JAVNA NABAVA 298
Poglavlje 1.	Opće odredbe 298
Odjeljak 1.	Područje primjene i načela sklapanja ugovora 298
Članak 101.	Definicija ugovora o javnoj nabavi 298
Članak 102.	Načela koja se primjenjuju na ugovore o javnoj nabavi 298
Odjeljak 2.	Objavljivanje 298
Članak 103.	Objavljivanje ugovora o javnoj nabavi 298
Odjeljak 3.	Postupci nabave 298
Članak 104.	Postupci nabave 298
Članak 105.	Sadržaj dokumentacije za nadmetanje 299
Članak 106.	Razlozi za isključenje koji se primjenjuju na sudjelovanje u postupcima nabave 299
Članak 107.	Razlozi za isključenje koji se primjenjuju na sklapanje ugovora 300
Članak 108.	Središnja baza podataka o isključenjima 300
Članak 109.	Administrativne i financijske sankcije 301
Članak 110.	Kriteriji za odabir ponude 301
Članak 111.	Podnošenje ponuda 301
Članak 112.	Načela jednakog postupanja i transparentnosti 302
Članak 113.	Odluka o sklapanju ugovora 302
Članak 114.	Poništenje postupka nabave 302
Odjeljak 4.	Jamstva i korektivne mjere 302
Članak 115.	Jamstva 302
Članak 116.	Pogreške, nepravilnosti i prijevare u postupku 303
Poglavlje 2.	Odredbe koje se primjenjuju na ugovore koje institucije sklapaju za svoj račun 303
Članak 117.	Javni naručitelj 303
Članak 118.	Primjenjive granične vrijednosti 303
Članak 119.	Pravila o sudjelovanju u postupcima nadmetanja 303
Članak 120.	Pravila o nabavi Svjetske trgovinske organizacije 303
GLAVA VI.	BESPOVRATNA SREDSTVA 304
Poglavlje 1.	Područje primjene i oblik bespovratnih sredstava 304
Članak 121.	Područje primjene bespovratnih sredstava 304
Članak 122.	Korisnici 304
Članak 123.	Oblici bespovratnih sredstava 305

	<i>Stranica</i>
Članak 124.	Jednokratni iznosi, jedinični troškovi i paušalno financiranje 305
Poglavlje 2.	Načela 306
Članak 125.	Opća načela koja se primjenjuju na bespovratna sredstva 306
Članak 126.	Prihvatljivi troškovi 306
Članak 127.	Sufinanciranje u naravi 307
Članak 128.	Transparentnost 308
Članak 129.	Načelo zabrane kumulativne dodjele 308
Članak 130.	Načelo zabrane retroaktivnosti 308
Poglavlje 3.	Postupak dodjele 309
Članak 131.	Zahtjevi za bespovratna sredstva 309
Članak 132.	Uvjeti sposobnosti i kriteriji za odabir 309
Članak 133.	Postupak evaluacije 309
Poglavlje 4.	Plaćanje i kontrola 310
Članak 134.	Jamstvo za predfinanciranje 310
Članak 135.	Isplata bespovratnih sredstava i kontrole 310
Članak 136.	Razdoblja vođenja evidencije 311
Poglavlje 5.	Provedba 311
Članak 137.	Ugovori o provedbi i financijska potpora trećim stranama 311
GLAVA VII.	NAGRADE 311
Članak 138.	Opća pravila 311
GLAVA VIII.	FINANCIJSKI INSTRUMENTI 312
Članak 139.	Područje primjene 312
Članak 140.	Načela i uvjeti koji se primjenjuju na financijske instrumente 312
GLAVA IX.	FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE I RAČUNOVODSTVO 314
Poglavlje 1.	Financijsko izvještavanje 314
Članak 141.	Struktura financijskih izvještaja 314
Članak 142.	Izješće o proračunskom i financijskom upravljanju 314
Članak 143.	Mjerodavna pravila za financijske izvještaje 314
Članak 144.	Računovodstvena načela 314
Članak 145.	Financijski izvještaji 315
Članak 146.	Izješća o izvršenju proračuna 315
Članak 147.	Privremeni financijski izvještaji 315
Članak 148.	Odobranje završnih konsolidiranih financijskih izvještaja 315
Poglavlje 2.	Podaci o izvršenju proračuna 316
Članak 149.	Izješće o proračunskim jamstvima i rizicima 316
Članak 150.	Podaci o izvršenju proračuna 316

		<i>Stranica</i>
Poglavlje 3.	Računovodstvo	316
Odjeljak 1.	Zajedničke odredbe	316
Članak 151.	Računovodstveni sustav	316
Članak 152.	Zajednički zahtjevi vezani za računovodstveni sustav institucija	316
Odjeljak 2.	Opće računovodstvo	316
Članak 153.	Opće računovodstvo	316
Članak 154.	Knjiženje u općem računovodstvu	316
Članak 155.	Računovodstvena usklađenja	317
Odjeljak 3.	Proračunsko računovodstvo	317
Članak 156.	Proračunsko računovodstvo	317
Poglavlje 4.	Popis imovine	317
Članak 157.	Popis imovine	317
GLAVA X.	VANJSKA REVIZIJA I RAZRJEŠNICA	317
Poglavlje 1.	Vanjska revizija	317
Članak 158.	Vanjska revizija Revizorskog suda	317
Članak 159.	Pravila i postupak revizije	317
Članak 160.	Provjere vrijednosnih papira i gotovine	317
Članak 161.	Pravo pristupa Revizorskog suda	318
Članak 162.	Godišnje izvješće Revizorskog suda	318
Članak 163.	Posebna izvješća Revizorskog suda	319
Poglavlje 2.	Razrješnica	319
Članak 164.	Rokovi u postupku davanja razrješnice	319
Članak 165.	Postupak davanja razrješnice	319
Članak 166.	Mjere praćenja	319
Članak 167.	Posebne odredbe o ESVD-u	319
DIO DRUGI	POSEBNE ODREDBE	320
GLAVA I.	EUROPSKI FOND ZA JAMSTVA U POLJOPRIVREDI	320
Članak 168.	Posebne odredbe o Europskom fondu za jamstva u poljoprivredi	320
Članak 169.	Preuzimanje obveza po odobrenim sredstvima za EFJP	320
Članak 170.	Ukupne okvirne obveze preuzete po odobrenim sredstvima za EFJP	320
Članak 171.	Raspored i dinamika proračunskih obveza EFJP-a	320
Članak 172.	Računovodstvo rashoda EFJP-a	321
Članak 173.	Prijenos odobrenih sredstava za EFJP	321
Članak 174.	Namjenski prihodi EFJP-a	321
GLAVA II.	STRUKTURNI FONDOVI, KOHEZIJSKI FOND, EUROPSKI FOND ZA RIBARSTVO, EUROPSKI POLJOPRIVREDNI FOND ZA RURALNI RAZVOJ I FONDOVI U PODRUČJU SLOBODE, SIGURNOSTI I PRAVDE KOJIMA SE UPRAVLJA PODIJELJENIM UPRAVLJANJEM	321

	<i>Stranica</i>
Članak 175.	Posebne odredbe 321
Članak 176.	Poštovanje alokacija odobrenih sredstava za preuzimanje obveza 321
Članak 177.	Plaćanje doprinosa, privremena plaćanja i vraćanja 321
Članak 178.	Opoziv odobrenih sredstava 322
Članak 179.	Prijenos odobrenih sredstava 322
Članak 180.	Upravljanje, odabir i revizija 322
GLAVA III.	ISTRAŽIVANJE 322
Članak 181.	Istraživački fondovi 322
Članak 182.	Preuzimanje obveza za istraživački fond 323
Članak 183.	Zajednički istraživački centar 323
GLAVA IV.	VANJSKA DJELOVANJA 324
Poglavlje 1.	Opće odredbe 324
Članak 184.	Vanjska djelovanja 324
Poglavlje 2.	Provedba djelovanja 324
Odjeljak 1.	Opće odredbe 324
Članak 185.	Provedba vanjskih djelovanja 324
Odjeljak 2.	Proračunska potpora i uzajamni fondovi s više donatora 324
Članak 186.	Korištenje proračunske potpore 324
Članak 187.	Uzajamni fondovi Unije za vanjska djelovanja 324
Odjeljak 3.	Ostali načini upravljanja 326
Članak 188.	Provedba vanjskih djelovanja putem neizravnog upravljanja 326
Članak 189.	Sporazumi o financiranju za provedbu vanjskih djelovanja 326
Poglavlje 3.	Nabava 326
Članak 190.	Nabava za vanjska djelovanja 326
Članak 191.	Pravila o sudjelovanju u postupcima nadmetanja 327
Poglavlje 4.	Bespovratna sredstva 327
Članak 192.	Financiranje vanjskog djelovanja u cijelosti 327
Članak 193.	Pravila koja se primjenjuju na bespovratna sredstva za vanjska djelovanja 327
Poglavlje 5.	Revizija računa 327
Članak 194.	Revizija Unije u vanjskom djelovanju 327
GLAVA V.	EUROPSKI UREDI 327
Članak 195.	Europski uredi 327
Članak 196.	Odobrena sredstva vezana za europske urede 327
Članak 197.	Dužnosnik za ovjeravanje europskih ureda 328
Članak 198.	Računi međuinstitucionalnih europskih ureda 328

	<i>Stranica</i>
Članak 199.	Delegiranje ovlasti dužnosnika za ovjeravanje za međuinstitucionalne europske urede 328
Članak 200.	Pružanje usluga trećim stranama 328
GLAVA VI.	ADMINISTRATIVNA ODOBRENA SREDSTVA 328
Članak 201.	Opće odredbe 328
Članak 202.	Obveze 328
Članak 203.	Posebne odredbe vezane za administrativna odobrena sredstva 328
GLAVA VII.	STRUČNJACI 330
Članak 204.	Plaćeni vanjski stručnjaci 330
DIO TREĆI	ZAVRŠNE I PRIJELAZNE ODREDBE 330
Članak 205.	Prijelazne odredbe 330
Članak 206.	Zahtjevi Europskog parlamenta i Vijeća za informacije 330
Članak 207.	Granične vrijednosti i iznosi 330
Članak 208.	Okvirna financijska uredba za tijela osnovana na temelju UFEU-a i Ugovora o Euratomu 330
Članak 209.	Ogledna financijska uredba za tijela javno-privatnog partnerstva 331
Članak 210.	Postupak delegiranja 331
Članak 211.	Preispitivanje 331
Članak 212.	Stavljanje izvan snage 331
Članak 213.	Preispitivanje u vezi s ESVD-om 332
Članak 214.	Stupanje na snagu 332
PRILOG	KORELACIJSKA TABLICA 333
Zajednička izjava o pitanjima vezanim za višegodišnji financijski okvir 342	
Zajednička izjava o rashodima za objekte iz članka 203. 342	
Zajednička izjava Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o članku 203. stavku 3. 343	

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 322., u vezi s Ugovorom o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, a posebno njegovim člankom 106.a,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Revizorskog suda ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002. o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica ⁽³⁾ bitno je izmijenjena više puta. S obzirom da su potrebne dodatne izmjene, uključujući promjene kako bi se uzelo u obzir stupanje na snagu Ugovora iz Lisabona, Uredbu (EZ, Euratom) br. 1605/2002 trebalo bi radi jasnoće staviti izvan snage i zamijeniti je ovom Uredbom.
- (2) Uredbom (EZ, Euratom) br. 1605/2002 utvrđena su proračunska načela i financijska pravila kojima se uređuje donošenje i izvršavanje općeg proračuna Unije („proračun“) i koja osiguravaju dobro i djelotvorno upravljanje, kontrolu i zaštitu financijskih interesa Unije te povećanu transparentnost, što treba poštovati u svim pravnim aktima i od strane svih institucija. Trebalo bi zadržati temeljna načela, koncept i strukturu te Uredbe i osnovna pravila proračunskog i financijskog upravljanja. Odstupanja od tih temeljnih načela trebalo bi preispitati i pojednostavniti što je više moguće, uzimajući u obzir njihov trajni značaj, dodanu vrijednost za proračun i teret koji nameću dionicima. Potrebno je zadržati i ojačati ključne elemente financijskih pravila: ulogu financijskih izvršitelja, integraciju kontrola u operativnim uslugama, unutarnje revizore, izradu proračuna na temelju aktivnosti, modernizaciju računovodstvenih načela i pravila te osnovna načela vezana uz bespovratna sredstva.
- (3) Zbog specifične naravi i zadaća Europske središnje banke (ESB), a posebno njezine neovisnosti u pogledu upravljanja svojim financijama, nju bi trebalo izuzeti iz područja primjene ove Uredbe, osim ako je drukčije određeno ovom Uredbom.
- (4) S obzirom na praktično iskustvo, u ovu Uredbu bi trebalo uključiti pravila kako bi se pratili zahtjevi u razvoju vezani uz izvršenje proračuna, kao što je zajedničko financiranje s drugim donatorima, povećala učinkovitost vanjske pomoći, omogućilo korištenje određenih financijskih instrumenata, uključujući onih sklopljenih s Europskom investicijskom bankom (EIB) i omogućilo izvršavanje proračuna putem javno-privatnih partnerstava („JPP“).
- (5) Uredba (EZ, Euratom) br. 1605/2002 ograničavala se na navođenje proračunskih načela i financijskih pravila u širem smislu, u skladu s Ugovorima, dok su provedbene odredbe bile utvrđene u Uredbi Komisije (EZ, Euratom) br. 2342/2002 od 23. prosinca 2002. utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 ⁽⁴⁾ kako bi se pružila bolja hijerarhija pravila, a Uredba (EZ, Euratom) br. 1605/2002 učinila lakšom za čitanje. Na temelju članka 290. UFEU-a, Komisiji se zakonodavnim aktom može delegirati ovlast za donošenje nezakonodavnih akata samo radi dopune ili izmjene određenih elemenata tog zakonodavnog akta koji nisu ključni. U ovu bi Uredbu, stoga, trebalo uključiti odredbe utvrđene u Uredbi (EZ, Euratom) br. 2342/2002.
- (6) Policijska i pravosudna suradnja u kaznenim stvarima postale su sastavni dio drugih politika i internih djelovanja Unije. Određene financijske odredbe koje se primjenjuju na to političko područje prema tome nisu više opravdane i stoga ne bi trebale biti uključene u ovu Uredbu.
- (7) Kako bi se osigurala transparentnost, u proračunu bi trebalo evidentirati jamstva za poslove uzimanja i davanja zajmova koje je sklopila Unija, uključujući poslove Europskog mehanizma za financijsku stabilnost i Instrumenta za uravnoteženje platne bilance.
- (8) Trebalo bi pojednostavniti postojeća pravila kojima se uređuje kamata pripisana plaćanjima predfinanciranja, budući da predstavljaju prevelik administrativni teret kako za primatelje tako i za službe Komisije te stvaraju nesporazume između službi Komisije i primatelja. Radi pojednostavljenja, posebno u pogledu korisnika, a u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja, ne bi više trebala postojati obveza pripisivanja kamate na plaćanja predfinanciranja i povrata tih kamata. Međutim, trebalo bi omogućiti uključivanje te obveze u sporazum o delegiranju kako bi se dopustilo ponovno korištenje kamate pripisane plaćanjima predfinanciranja za programe, odbitak te kamate od zahtjeva za plaćanje i njezin povrat.
- (9) Pravila za prijenos namjenskih prihoda trebala bi uzeti u obzir razliku između vanjskih i unutarnjih namjenskih prihoda. Kako bi bili u skladu sa svrhom koju je dodijelio donator, vanjske namjenske prihode trebalo bi prenositi automatski i koristiti ih sve dok se ne izvrše operacije vezane za program ili djelovanje za koje su namijenjeni.

⁽¹⁾ SL C 145, 3.6.2010., str. 1.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 23. listopada 2012. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 25. listopada 2012.

⁽³⁾ SL L 248, 16.9.2002., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 357, 31.12.2002., str. 1.

Kad su vanjski namjenski prihodi primljeni tijekom posljednje godine programa ili djelovanja, trebalo bi omogućiti njihovo korištenje u prvoj godini sljedećeg programa ili djelovanja. Trebalo bi omogućiti prijenos internih namjenskih prihoda samo za godinu dana, osim kad je ovom Uredbom propisano drukčije.

- (10) Trebalo bi pojasniti pravila o privremenim dvanaestinama, kako u pogledu broja dodatnih dvanaestina koje se mogu zatražiti, tako i slučajeva u kojima Europski parlament odlučuje smanjiti iznos dodatnih rashoda koji premašuju privremene dvanaestine koje je donijelo Vijeće.
- (11) Trebalo bi izmijeniti odstupanje od načela univerzalnosti u vezi s namjenskim prihodima, kako bi se uzele u obzir specifičnosti unutarnjih namjenskih prihoda koji proizlaze iz proračunskih sredstava koja su odobrili Europski parlament i Vijeće, kao i specifičnosti vanjskih namjenskih prihoda prikupljenih od raznih donatora i koje su potonji namijenili za određeni program ili djelovanje. Nadalje, vanjskim donatorima trebalo bi dopustiti da sufinanciraju vanjsko djelovanje, osobito humanitarne operacije, čak i u slučajevima kad takvo sufinanciranje nije izričito propisano u temeljnom aktu.
- (12) Prikaz namjenskih prihoda u nacrtu proračuna trebalo bi učiniti transparentnijim tako da se propiše da se u nacrt proračuna uključe iznosi namjenskih prihoda koji su stvarni na datum donošenja nacrta proračuna.
- (13) U pogledu načela specifikacije, budući da se sada ne radi razlika između obveznih i neobveznih rashoda, trebalo bi donijeti pravila kojima se uređuju prijenosi odobrenih sredstava.
- (14) Također bi pravila u vezi s prijenosom odobrenih sredstava trebalo prilagoditi promjenama vezanim uz stupanje na snagu Ugovora iz Lisabona. Usto, nedavno iskustvo pokazalo je važnost povećane fleksibilnosti u vezi s prijenosom na kraju godine odobrenih sredstava za plaćanja, osobito za strukturne fondove. Potrebno je osigurati bolje izvršenje proračuna, osobito u vezi s odobrenim sredstvima za plaćanja, namjenskim prihodima i administrativnim odobrenim sredstvima, koji se istodobno primjenjuju na nekoliko glava. S tim bi ciljem trebalo pojednostavniti vrstu prijenosa, a postupak donošenja nekih prijenosa učiniti fleksibilnijim. Za Komisiju se posebno pokazalo relevantnim i učinkovitim imati mogućnost odlučivanja o prijenosima neiskorištenih odobrenih sredstava u slučajevima međunarodnih humanitarnih katastrofa i kriza. Stoga bi tu mogućnost trebalo proširiti na slične događaje koji nastanu nakon 1. prosinca financijske godine. U tim slučajevima, za potrebe transparentnosti, Komisija bi trebala bez odlaganja obavijestiti Europski parlament i Vijeće o svojoj odluci o prijenosu neiskorištenih odobrenih sredstava.
- (15) U vezi s odredbama o dobrom financijskom upravljanju, dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti bi u pripremi zakonodavnih prijedloga i uspostavi sustava upravljanja i kontrole trebao uzeti u obzir očekivani rizik od pogreške te troškove i koristi kontrole. Dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja trebao bi izvijestiti o rezultatima kontrole i o njihovim troškovima i koristima u godišnjem izvješću o radu. Izjave rukovodstva o tim sustavima koje dostavljaju tijela država članica odgovorna za upravljanje sredstvima Unije i njihovu kontrolu, sastavni su dio djelotvornosti državnih sustava upravljanja i kontrole.
- (16) Načelo transparentnosti, sadržano u članku 15. UFEU-a koje zahtijeva od institucija da rade što je otvorenije moguće, podrazumijeva, u području izvršenja proračuna, da građani znaju gdje i u koje svrhe Unija troši sredstva. Ti podaci potiču demokratsku raspravu, doprinose sudjelovanju građana u postupku odlučivanja Unije i jačaju institucionalnu kontrolu i nadzor nad rashodima Unije. Te bi ciljeve trebalo postići objavom, po mogućnosti uz korištenje suvremenih komunikacijskih alata, odgovarajućih podataka o krajnjim izvoditeljima i korisnicima sredstava Unije, koji uzimaju u obzir opravdane zahtjeve tih izvoditelja i korisnika vezane uz povjerljivost i sigurnost te, što se tiče fizičkih osoba, njihovo pravo na privatnost i zaštitu osobnih podataka. Institucije bi stoga trebale primijeniti selektivan pristup kod objave podataka, u skladu s načelom proporcionalnosti. Odluke o objavi trebale bi se temeljiti na odgovarajućim kriterijima kako bi se pružili sadržajni podaci.
- (17) U skladu s člankom 316. UFEU-a, Europsko vijeće i Vijeće trebali bi dijeliti isti dio proračuna.
- (18) Godišnji proračunski postupak na temelju UFEU-a trebao bi se odražavati u ovoj Uredbi.
- (19) U vezi s donošenjem proračuna, važno je jasno definirati strukturu i prikaz nacrta proračuna koji izrađuje Komisija. Sadržaj općeg uvoda u nacrt proračuna trebalo bi detaljnije opisati. Također je potrebno uključiti i odredbu o financijskom programiranju za buduće godine, kao i odredbu o mogućnosti Komisije da dostavi radne dokumente kako bi potkrijepila proračunske zahtjeve.
- (20) U vezi s određenim značajkama zajedničke vanjske i sigurnosne politike, trebalo bi ažurirati obrasce koje temeljni akti mogu sadržavati na temelju UFEU-a i glava V. i VI. UFEU-a. Usto, trebalo bi prilagoditi UFEU-u postupak donošenja pripremljenih mjera u području vanjskog djelovanja.

- (21) Pravila o načinima izvršavanja proračuna kojima se posebno uređuju uvjeti eksternalizacije ovlasti za izvršavanje trećim stranama postala su tijekom godina suviše složena pa bi ih trebalo pojednostavniti. Istodobno, trebalo bi zadržati prvotni cilj eksternalizacije, posebno onaj u skladu s kojim se rashod bez obzira na način izvršavanja izvršava sa stupnjem kontrole i transparentnosti jednakim stupnju koji se očekuje od službi Komisije.
- (22) Trebalo bi jasno razlikovati situacije u kojima proračun izravno izvršava Komisija ili njezine izvršne agencije, situacije u kojima proračun izvršavaju države članice u skladu s podijeljenim upravljanjem i situacijama u kojima se proračun izvršava neizravno putem trećih strana. To bi trebalo omogućiti uspostavu usklađenog režima za podijeljeno i neizravno upravljanje koji se može prilagoditi pravilima pojedinih sektora, posebno kad proračun izvršavaju države članice na temelju podijeljenog upravljanja. Takav usklađen režim bi posebno trebao uključivati osnovna načela koja Komisija mora poštovati kad odlučuje o izvršavanju proračuna na temelju podijeljenog upravljanja ili o neizravnom izvršavanju, te osnovna načela koja moraju poštovati stranke kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna. Komisija bi trebala moći primjenjivati pravila i postupke Unije ili prihvatiti primjenu pravila i postupaka stranke kojoj su povjerene zadaće izvršenja proračuna, pod uvjetom da potonja jamči jednaku zaštitu financijskih interesa Unije. Kao dio nadzornih zadaća Komisije, također bi trebalo predvidjeti obveze kontrole i revizije, uključujući ispitivanje i prihvaćanje financijskih izvještaja, za sve načine izvršavanja proračuna.
- (23) Trebalo bi prilagoditi pravila o *ex ante* ocjeni subjekata i osoba kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna na temelju neizravnog upravljanja, kako bi se osiguralo da svi subjekti i osobe kojima su povjerene navedene zadaće pružaju stupanj zaštite financijskih interesa Unije jednak onom koji se zahtijeva na temelju ove Uredbe.
- (24) Iskustvo institucionaliziranja javno-privatnih partnerstava kao tijela Unije na temelju članka 185. Uredbe (EZ, Euratom) br. 1605/2002 pokazuje da bi trebalo propisati dodatne kategorije javno-privatnih partnerstava kako bi se proširio izbor instrumenata i uključila tijela čija su pravila fleksibilnija i dostupnija privatnim partnerima od onih koja se primjenjuju na institucije Unije. Te bi dodatne kategorije trebale uključivati tijela koja su uređena privatnim pravom države članice i tijela koja su osnovana temeljnim aktom i koja imaju financijska pravila koja poštuju načela potrebna kako bi se zajamčilo dobro financijsko upravljanje sredstvima Unije.
- (25) Za potrebe članka 317. UFEU-a, ova bi Uredba trebala ojačati osnovne obveze kontrole i revizije država članica kad izvršavaju proračun na temelju podijeljenog upravljanja, budući da takve obveze trenutačno postoje samo u pravilima pojedinih sektora. Stoga je potrebno uključiti odredbe o usklađenim administrativnim strukturama na državnoj razini, kojima se utvrđuje usklađen okvir za sva navedena područja politike. Taj okvir ne bi trebao stvoriti dodatne kontrolne strukture, već bi trebao omogućiti državama članicama da odrede tijela odgovorna za upravljanje i kontrolu sredstava Unije. Nadalje, ova bi Uredba trebala sadržavati odredbe o zajedničkim obvezama upravljanja i kontrole za te strukture, kao i godišnju izjavu o upravljanju u kojoj rukovoditelji preuzimaju odgovornost za upravljanje sredstvima Unije koja su im povjerena, ispitivanje i prihvaćanje financijskih izvještaja te o mehanizmima suspenzije i korekcije kojima upravlja Komisija kako bi stvorila usklađen zakonodavni okvir koji poboljšava sveobuhvatnu pravnu sigurnost i učinkovitost kontrola i korektivnih mjera, kao i zaštitu financijskih interesa Unije. Detaljne odredbe trebale bi ostati u sektorskim uredbama. U kontekstu jedinstvenog pristupa reviziji i s ciljem smanjenja dodatnog administrativnog tereta koji proizlazi iz višestrukih kontrola, države članice mogu Komisiji dostaviti izjave potpisane na odgovarajućoj državnoj ili regionalnoj razini u skladu s njihovim ustavnim zahtjevima.
- (26) Neke odredbe o dužnostima dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti trebalo bi pojasniti, posebno one koje se tiču *ex ante* i *ex post* kontrola koje dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti uvodi, kao i dužnosti potonjeg u pogledu izvješćivanja. S tim u vezi, sadržaj godišnjeg izvješća o radu dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti trebalo bi ažurirati u skladu s praksom koja se sastoji od uključivanja u istu potrebnih financijskih podataka i podataka o upravljanju kojima se potkrepljuje izjava o jamstvu dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja vezano za izvršavanje njegovih dužnosti.
- (27) Trebalo bi pojasniti odgovornosti računovodstvenog službenika Komisije. Posebno bi trebalo točno napomenuti da je računovodstveni službenik Komisije jedina osoba koja ima pravo definirati računovodstvena pravila i usklađene kontne planove, dok računovodstveni službenici drugih institucija definiraju računovodstvene postupke koji se primjenjuju na njihove institucije.
- (28) Kako bi se olakšala provedba nekih programa ili mjera povjerenih posebno financijskim institucijama, u ovoj bi Uredbi trebalo propisati mogućnost otvaranja fiducijarnih računa. Takvi bankovni računi trebali bi se otvarati u ime ili za račun Komisije u knjigama financijskih institucija. Njima bi trebale upravljati financijske institucije pod odgovornošću dužnosnika za ovjeravanje i trebalo bi ih biti moguće otvoriti u drugim valutama osim eura.
- (29) U vezi s izvršavanjem prihoda, potrebno je pojednostaviti pravila o procjenama iznosa potraživanja kako bi se uzele u obzir proračunske potrebe. Trebalo bi zahtijevati evidenciju kad projekcija prihoda ima određen stupanj vjerojatnosti i može se prenijeti u brojke s razumnim stupnjem aproksimacije. Za potrebe pojednostavljenja, trebalo bi uvesti određene odredbe o postupcima usklađenja ili brisanja procjene iznosa potraživanja.

- (30) Pravila o povratu trebalo bi pojasniti i ojačati. Osobito bi trebalo navesti da brisanje utvrđenog iznosa potraživanja ne podrazumijeva odreknuće od dodijeljenog prava Unije. Štoviše, kako bi se ojačala zaštita financijskih interesa Unije, države članice trebale bi jednako povoljno tretirati sredstva Unije koja se potražuju s osnove nadoknade kao i potraživanja javnih tijela na njihovom državnom području.
- (31) Uzimajući u obzir potrebu smanjenja rizika povezanog s upravljanjem iznosima dobivenim na privremenoj osnovi putem novčanih kazni, ugovornih kazni i financijskih sankcija, kao i s prihodima koji oni realiziraju, te bi iznose u najkraćem mogućem roku trebalo knjižiti kao proračunske prihode, a najkasnije u financijskoj godini nakon što su iscrpljena sva pravna sredstva protiv odluka na temelju kojih su određene.
- (32) Trebalo bi pojasniti različite vrste plaćanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja. Usto, dužnosnik za ovjeravanje trebao bi redovito obračunavati plaćanja predfinanciranja u skladu s računovodstvenim pravilima koja utvrđuje računovodstveni službenik Komisije. U tu svrhu, trebalo bi uključiti odgovarajuće odredbe u ugovore, odluke o dodjeli bespovratnih sredstava, sporazume o bespovratnim sredstvima kao i u sporazume o delegiranju.
- (33) Ova bi Uredba trebala potaknuti cilj e-vlade, a posebno uporabu elektroničkih podataka u razmjeni podataka između institucija i trećih strana.
- (34) Trebalo bi dopustiti mogućnost provođenja zajedničkih postupaka nabave s Europskim udruženjem slobodne trgovine (EFTA) ili zemljama kandidatkinjama za pristup Uniji, pod određenim uvjetima.
- (35) Trebalo bi poboljšati pravila o isključenju, osobito iz sudjelovanja u postupcima javne nabave, kako bi se pojačala zaštita financijskih interesa Unije.
- (36) S obzirom na to da je korištenje sredstava ESB-a i vlastitih sredstava EIB-a od financijskog interesa za Uniju, trebalo bi im dati pristup podacima sadržanim u središnjoj bazi podataka o isključenju koja je namijenjena zaštiti financijskih interesa Unije.
- (37) Trebalo bi uvesti pouzdanu pravnu osnovu za objavu odluka kojima se primjenjuju administrativne i financijske sankcije, posebno u odnosu na javnu nabavu, u skladu sa zahtjevima o zaštiti podataka. Takva objava trebala bi ostati neobvezna zbog zaštite i sigurnosti podataka.
- (38) Zahtjev za dostavljanje jamstava koji se odnosi na izvođitelje ne bi više trebao biti automatski, već bi se trebao temeljiti na analizi rizika.
- (39) Za potrebe pravne sigurnosti trebalo bi pojasniti područje primjene bespovratnih sredstava i financijskih instrumenata. Detaljnija definicija posebnih uvjeta koji se primjenjuju na bespovratna sredstva s jedne strane, i na financijska sredstva s druge strane, trebala bi također doprinijeti povećanju, u najvećoj mogućoj mjeri, utjecaja tih dviju vrsta financijske potpore.
- (40) Pravila o bespovratnim sredstvima koja se primjenjuju na subjekte posebno osnovane za potrebe djelovanja trebalo bi prilagoditi tako da davateljima zahtjeva i korisnicima koji su odlučili raditi zajedno u partnerstvu ili grupi osnovanoj u skladu s odgovarajućim nacionalnim pravom omogućavaju pristup i upravljanje bespovratnim sredstvima Unije, osobito kad odabrani pravni oblik nudi čvrstu i pouzdanu sredinu za suradnju. Nadalje, s obzirom na ograničene financijske rizike za Uniju i potrebu izbjegavanja dodavanja sloja ugovornih zahtjeva postojećim strukturnim sporazumima, subjekti koji su povezani s korisnikom putem trajnog kapitala ili pravnim vezama trebali bi imati pravo prijaviti prihvatljive troškove, a da ne moraju poštovati sve obveze korisnika.
- (41) Iskustvo s korištenjem jednokratnog ili paušalnog financiranja pokazalo je da su takvi oblici financiranja znatno pojednostavili administrativne postupke i bitno smanjili rizik pogreške. Nadalje, financiranje na temelju rezultata pokazalo se prikladno za određene vrste djelovanja. U tom smislu, uvjeti za korištenje pojednostavnjenih oblika bespovratnih sredstava utvrđenih na temelju jednokratnih iznosa, jediničnih troškova i paušalnih iznosa trebali bi biti fleksibilniji. Osobito, trebalo bi dopustiti iznose utvrđene primjenom individualnog pristupa svakom korisniku, uključujući kad korisnik prijavi te iznose u skladu sa svojim uobičajenim praksama troškovnog računovodstva, kako bi se olakšalo administrativno opterećenje i smanjili točno određeni troškovi koje snosi korisnik za potrebe financijskog izvješćivanja Unije.
- (42) Kako bi se uklonile prepreke sudjelovanju u programima dodjele bespovratnih sredstava Unije osobama koje posjeduju potrebnu stručnost, ali koje nisu plaćene u obliku plaće, kao što to može biti slučaj s onima koji rade u malim strukturama, pravila o bespovratnim sredstvima trebala bi uzeti u obzir posebne programe naknada koje primjenjuju mala i srednja poduzeća, kako je definirano Preporukom Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiranju mikro, malih i srednjih poduzeća ⁽¹⁾.
- (43) Trebalo bi prilagoditi načela zabrane stvaranja dobiti i sufinanciranja, s obzirom na praktično iskustvo te različita tumačenja i primjenu tih načela, što za posljedicu ima pogreške i povremeno kontraproduktivne učinke. Osobito, definicija dobiti trebala bi biti usmjerena na prihvatljive troškove i primitke koji financiraju upravo te troškove, kako bi se korisnicima pojednostavnilo izvješćivanje i kako bi ih se potaklo na diversifikaciju njihovih izvora financiranja. Nadalje, Komisija ne bi trebala pretpostaviti da drugi donatori neće osigurati povrat viškova ostvarenih njihovim doprinosima i stoga bi trebala osigurati samo povrat dobiti u razmjeru s dodijeljenim bespovratnim sredstvima. Na kraju, načelo postupnog smanjenja nije se pokazalo učinkovitim sredstvom u

(¹) SL L 124, 20.5.2003., str. 36.

- ograničavanju rizika ovisnosti korisnika bespovratnih sredstava za poslovanje o sredstvima Unije. Usto, primjenjivost načela postupnog smanjivanja znatno je smanjena nakon potrebnog uvođenja iznimki u nizu temeljnih akata i u slučaju pojednostavnjenih oblika bespovratnih sredstava. S obzirom na ove nedostatke, zahtjev postupnog smanjivanja primjenjiv na bespovratna sredstva za poslovanje trebalo bi ukloniti.
- (44) Trebalo bi olakšati pristup subjekata s ograničenim administrativnim resursima sredstvima Unije, koji mogu predstavljati prioritetnu ciljnu populaciju za određene programe bespovratnih sredstava i pokazati se nužnima za postizanje ciljeva politike Unije, i to dodatnim pojednostavnjenjem postupaka koji se primjenjuju na bespovratna sredstva male vrijednosti.
- (45) Kako bi se osigurala pravna sigurnost i uspostavio jedinstven paket temeljnih financijskih pravila na koje se korisnici mogu pozvati u okviru svih programa Unije, ova Uredba trebala bi propisati kriterije prihvatljivih troškova i posebne uvjete mjerodavne za određene kategorije troškova te bi trebala osigurati njihovu dosljednu primjenu.
- (46) Trebalo bi uskladiti uvjete za prihvaćanje doprinosa u naravi od trećih strana kao sufinanciranje i uvjete za utvrđivanje vrijednosti tih doprinosa, kako bi se smanjili rizici pogreške i sporova.
- (47) Radi transparentnosti i kako bi se uzela u obzir ograničenja planiranja specifična za njih, podnositelje zahtjeva za bespovratna sredstva trebalo bi u pozivu za podnošenje prijedloga obavijestiti o očekivanom vremenu potrebnom za potpisivanje sporazuma o bespovratnim sredstvima ili za priopćivanje odluka o bespovratnim sredstvima. Za iste bi potrebe ova Uredba trebala propisati referentno vrijeme na temelju iskustva i na temelju predviđenih učinaka uvedenih mjera pojednostavnjenja.
- (48) Kad se utvrde sustavne ili ponavljajuće pogreške koje imaju materijalan učinak na više bespovratnih sredstava, trebalo bi pod strogim uvjetima odobriti proširenje nalaza revizije na nerevidirana bespovratna sredstva na koja navedeno utječe, kako bi se olakšao financijski i administrativan teret koje su stvorile kontrole i revizije na licu mjesta. Komisija bi trebala posezati za ekstrapolacijom stopa smanjenja ili povrata koji se primjenjuju na bespovratna sredstva kod kojih su utvrđene sustavne ili ponavljajuće pogreške, i to samo u slučajevima kad uz razmjerni napor nije moguće ili izvedivo točno kvantificirati iznos neprihvatljivih troškova za svako navedeno bespovratno sredstvo.
- (49) Ovom bi se Uredbom trebala utvrditi standardna razdoblja tijekom kojih bi korisnici trebali čuvati dokumente vezane uz bespovratna sredstva Unije kako bi se izbjegli različiti i nerazmjerni ugovorni zahtjevi, a istodobno dalo dovoljno vremena Komisiji i Revizorskom sudu da dobiju pristup tim podacima i dokumentima te izvrše *ex post* provjere i revizije potrebne za zaštitu financijskih interesa Unije.
- (50) Trebalo bi proširiti mogućnost korisnika da dodijeli financijsku potporu trećim stranama pod određenim uvjetima, kako bi se olakšala ispravna provedba programa namijenjenih između ostalog brojnim fizičkim osobama do kojih se može doći samo putem posredovanih bespovratnih sredstava. Međutim, trebalo bi zadržati načelo u skladu s kojim korisnik ne može slobodno odlučivati pri dodjeli financijske potpore trećim stranama, posebno kako bi se izbjegla zabuna između mogućnosti ponuđene korisnicima da osmisle i provedu, pod vlastitom odgovornošću, djelovanja koja uključuju financijsku potporu kao prihvatljivu aktivnost i mogućnosti povjeravanja zadaća izvršavanja proračuna određenim tijelima, subjektima ili osobama na temelju podijeljenog ili neizravnog upravljanja.
- (51) Budući da je riječ o dragocjenoj vrsti financijske potpore, korištenje nagrada trebalo bi olakšati, a primjenjiva pravila pojasniti odvajanjem nagrada od režima bespovratnih sredstava i uklanjanjem svakog upućivanja na predvidive troškove. Ipak, nagrade ne odgovaraju svim političkim ciljevima Unije i stoga bi ih trebalo smatrati dopunom, a ne zamjenom za druge instrumente financiranja kao što su bespovratna sredstva.
- (52) Financijski instrumenti mogu biti dragocjeni kod umnožavanja učinka sredstava Unije kad se ta sredstva objedine s drugim sredstvima te uključuju učinak poluge. Budući da se ti financijski instrumenti ne mogu smatrati uslugama ili bespovratnim sredstvima, potrebno je utvrditi novu vrstu financijske potpore. Financijski instrumenti trebali bi se provoditi isključivo pod strogim uvjetima kako ne bi bilo proračunskih rizika za proračun i rizika narušavanja tržišta koji nisu u skladu s pravilima o državnim potporama.
- (53) U okviru godišnjih odobrenih sredstava koja su odobrili Europski parlament i Vijeće za određen program, financijski instrumenti trebali bi se koristiti na dopunskoj osnovi, na temelju *ex ante* evaluacije kojom se dokazuje da su učinkovitiji za postizanje ciljeva politike Unije od drugih oblika financiranja, uključujući bespovratna sredstva.
- (54) Financijski instrumenti trebali bi se odobravati putem temeljnog akta koji posebno definira njihove ciljeve i trajanje. Kad su financijski instrumenti u propisno opravdanim slučajevima uspostavljeni bez temeljnog akta, Europski parlament i Vijeće trebali bi ih odobriti u proračunu.
- (55) Trebalo bi definirati instrumente koji potencijalno mogu biti obuhvaćeni glavom VIII. dijela prvog, kao što su zajmovi, jamstva, vlasnička ulaganja, kvazivlasnička ulaganja i instrumenti podjele rizika. Definicija instrumenata podjele rizika trebala bi dopustiti uključivanje poboljšanja kreditne kvalitete za projektne obveznice čime bi se pokrio rizik servisiranja duga projekta i ublažio kreditni rizik imatelja obveznica putem poboljšanja kreditne kvalitete u obliku zajma ili jamstva.

- (56) Godišnja vraćanja, uključujući vraćanja kapitala, vraćena jamstva i otplate glavnica zajmova, trebale bi činiti unutarnje namjenske prihode. Prihode, uključujući dividende, kapitalnu dobit, naknade za jamstva i kamate na zajmove i iznose na fiducijarnim računima, trebalo bi unijeti u proračun po odbitku troškova i naknada za upravljanje. Ovom Uredbom trebalo bi propisati načela i uvjete za financijske instrumente i pravila o ograničenju financijske odgovornosti Unije, o borbi protiv prijevara i pranja novca, o otpuštanju financijskih instrumenata i izvješćivanju.
- (57) Financijsko izvještavanje trebalo bi pojednostavniti tako da se propiše da financijski izvještaji Unije uključuju samo konsolidirane financijske izvještaje i ukupno proračunsko računovodstvo. Trebalo bi također pojasniti da se postupak konsolidacije odnosi samo na institucije, tijela osnovana na temelju UFEU-a i Ugovora o Euratomu i koja imaju pravnu osobnost te primaju doprinose na teret proračuna, kao i druga tijela čiji financijski izvještaji moraju biti konsolidirani u skladu s računovodstvenim pravilima koje je usvojio računovodstveni službenik.
- (58) Kako to zahtijevaju međunarodno priznati računovodstveni standardi na kojima se temelje računovodstvena pravila Unije, obveze za mirovine, zajedno s drugim obvezama s osnove pogodnosti za zaposlenike, trebalo bi evidentirati u računima Unije, odvojeno iskazati u bilanci stanja Unije te dodatno objasniti u bilješkama uz financijske izvještaje.
- (59) Kako bi se jasno odvojile dužnosti i odgovornosti računovodstvenog službenika Komisije od dužnosti i odgovornosti računovodstvenih službenika institucija ili tijela osnovanih u skladu s UFEU-om i Ugovorom o Euratomu, koji imaju pravnu osobnost i primaju doprinose na teret proračuna, kao i računovodstvenih službenika drugih tijela čiji financijski izvještaji trebaju biti konsolidirani u skladu s računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik, izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju za predmetnu financijsku godinu trebala bi pripremiti svaka institucija ili svako tijelo zasebno i zatim ga dostaviti Europskom parlamentu, Vijeću i Revizorskom sudu do 31. ožujka sljedeće financijske godine.
- (60) Potrebno je ažurirati računovodstvena pravila i načela Unije kako bi se osigurala njihova usklađenost s pravilima Odbora za međunarodne računovodstvene standarde javnog sektora.
- (61) Revizorski sud trebao bi osigurati da njegovi nalazi koji bi mogli utjecati na završne financijske izvještaje subjekata revizije ili na zakonitost ili pravilnost njihovih transakcija budu pravovremeno dostavljeni predmetnoj instituciji ili tijelu kako bi se tim subjektima revizije dalo dovoljno vremena da prouče te nalaze.
- (62) Odredbe o privremenim i završnim financijskim izvještajima trebalo bi ažurirati, posebno kako bi se odredili izvještajni podaci uz financijske izvještaje poslane računovodstvenom službeniku Komisije za potrebe konsolidacije.
- (63) U vezi s podacima koje Komisija dostavlja u kontekstu razrješnice, Komisija bi osobito trebala Europskom parlamentu i Vijeću dostaviti i izvješće o ocjeni financija Unije u skladu s člankom 318. UFEU-a.
- (64) U vezi s posebnim odredbama ove Uredbe o strukturnim fondovima, kohezijskim fondovima, Europskom fondu za ribarstvo, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i fondovima u području slobode, sigurnosti i pravde kojima se upravlja podijeljenim upravljanjem, trebalo bi zadržati odredbu o vraćanju iznosa predfinanciranja i o ponovnoj raspoloživosti odobrenih sredstava, sadržanu u Izjavi Komisije priloženoj Uredbi Vijeća (EZ) br. 1260/1999 od 21. lipnja 1999. o utvrđivanju općih odredaba o strukturnim fondovima⁽¹⁾. Usto, odstupajući od pravila o prijenosu, Komisiji bi trebalo dopustiti da prenese odobrena sredstva za preuzimanje obveza raspoloživa na kraju financijske godine koja proizlaze iz vraćanja iznosa predfinanciranja, sve do zaključenja programa te da koristi ta odobrena sredstva za preuzimanje obveza kada druga odobrena sredstva za preuzimanje obveza nisu više raspoloživa.
- (65) Trebalo bi pojasniti sudjelovanje Zajedničkog istraživačkog centra (ZIC) u postupcima nabave i dodjele bespovratnih sredstava. Nadalje, kako bi se učinkovito provele povezane aktivnosti, prihode od sudjelovanja u tim postupcima iznimno bi trebalo smatrati vanjskim namjenskim prihodima.
- (66) Posebne odredbe o provedbi vanjskih djelovanja trebalo bi prilagoditi promjenama u načinima provedbe i predvidjeti različite pristupe kada Unija mora odgovoriti na izvanredna humanitarna stanja, međunarodne krize ili potrebe trećih zemalja u postupku demokratske tranzicije.
- (67) Ovom bi se Uredbom trebali utvrditi opći uvjeti korištenja proračunske potpore kao instrumenta u vanjskom djelovanju. Ti bi uvjeti trebali biti povezani s osiguranjem dovoljno transparentnog, pouzdanog i djelotvornog upravljanja javnim financijama. Nadalje, Komisija bi trebala u odluci o financiranju odlučiti o ciljevima i očekivanim rezultatima s kojima bi plaćanja proračunske potpore trebala biti povezana. Takvi elementi, kao i uvjeti otplate proračunske potpore, trebali bi biti sadržani u sporazumu o financiranju sklopljenom sa zemljom korisnicom.

⁽¹⁾ SL L 161, 26.6.1999., str. 1.

- (68) Kako bi se ojačala međunarodna uloga Unije u vanjskim djelovanjima i razvoju te pojačala njezina vidljivost i učinkovitost, Komisiji bi trebalo odobriti da uspostavi i upravlja uzajamnim fondovima Unije za djelovanja u nuždi, djelovanja nakon djelovanja u nuždi ili tematska djelovanja. Iako ne čine sastavni dio proračuna, tim bi se uzajamnim fondovima trebalo upravljati u skladu s ovom Uredbom u mjeri potrebnoj za sigurnost i transparentnost korištenja sredstava Unije. Stoga bi Komisija trebala predsjedavati upravljačkim odborom uspostavljenim za svaki uzajamni fond kako bi osigurala zastupljenost donatora i odlučivala o korištenju sredstava. Usto, računovodstveni službenik svakog uzajamnog fonda trebao bi biti računovodstveni službenik Komisije.
- (69) Razdoblje za sklapanje ugovora i sporazuma o bespovratnim sredstvima od strane subjekata kojima je na temelju neizravnog upravljanja povjerena provedba vanjskih djelovanja, trebala bi se ograničiti na tri godine od potpisivanja sporazuma o delegiranju, osim ako postoje određene izvanredne i vanjske okolnosti. Međutim, taj se rok ne bi trebao primjenjivati na višegodišnje programe provedene u okviru postupaka vezanih za strukturne fondove. Detaljna pravila o opozivu odobrenih sredstava u slučaju takvih višegodišnjih programa trebalo bi utvrditi u pravilima pojedinih sektora.
- (70) U odnosu na posebna pravila o nabavi koja se primjenjuju na vanjska djelovanja, državljanima trećih zemalja s poslovnim nastanom u zemljama korisnicima trebalo bi dopustiti sudjelovanje u postupcima nadmetanja i u slučaju provedbe programa bez temeljnog akta i kad postoje opravdane izvanredne okolnosti.
- (71) Trebalo bi poboljšati sadašnji način na koji institucije izvješćuju Europski parlament i Vijeće o projektima vezanim za nekretnine. Institucije bi trebale unaprijed obavijestiti Europski parlament i Vijeće o svojim budućim projektima vezanim za nekretnine te u raznim fazama tih projekata. Za projekte vezane za nekretnine koji imaju znatan učinak na proračun trebalo bi zahtijevati odobrenje, a ne samo mišljenje Europskog parlamenta i Vijeća.
- (72) Trebalo bi dopustiti institucijama da razviju dugoročnu politiku upravljanja nekretninama i ostvare dobit od nižih kamatnih stopa koje proizlaze iz povoljnog kreditnog rejtinga Unije na financijskom tržištu. U tu svrhu, trebalo bi im odobriti uzimanje zajmova za kupnju nekretnina. Time bi se dala mogućnost rješavanja složenosti trenutačnog sustava uz istovremenu uštedu na troškovima i uvođenje veće transparentnosti.
- (73) S obzirom na iskustvo, ova bi Uredba trebala pojasniti područje primjene aktivnosti, postupak odabira i uvjete plaćanja za fizičke osobe koje su odabrane kao stručnjaci.
- (74) Kako bi se dopunili i izmijenili određeni aspekti ove Uredbe, ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a trebalo bi delegirati Komisiji. Sadržaj i područje primjene svakog delegiranja detaljno su određeni u mjerodavnim člancima. Od posebne je važnosti da Komisija u okviru pripremnog rada na delegiranim aktima održi odgovarajuće konzultacije, uključujući i one na stručnoj razini. Pri pripremi i sastavljanju delegiranih akata Komisija bi trebala osigurati istovremen, pravovremen i prikladan prijenos odgovarajućih dokumenata Europskom parlamentu i Vijeću.
- (75) Ovu bi Uredbu trebalo preispitati samo kada je to potrebno, a najkasnije dvije godine prije kraja prvog višegodišnjeg financijskog okvira nakon 2013. Prečesta preispitivanja stvaraju nerazmjerne troškove prilagodbe administrativnih struktura i postupaka novim pravilima. Nadalje, može biti premalo vremena za izvođenje valjanih zaključaka iz primjene pravila na snazi.
- (76) Trebalo bi utvrditi prijelazne odredbe. Ova bi se Uredba trebala primjenjivati samo nakon donošenja delegiranih akata koji sadrže pravila o primjeni i za koje se očekuje da će stupiti na snagu u prosincu 2012. Kako bi se izbjegla primjena ove Uredbe u posljednjem mjesecu godine, primjereno je odgoditi njezinu primjenu za 1. siječnja 2013. Štoviše, s ciljem osiguranja usklađenosti s pravilima pojedinih sektora, primjereno je odgoditi primjenu odredbi o načinu izvršenja i financijskim instrumentima do 1. siječnja 2014. Konačno, kako bi se mogle primjenjivati već na proračun za 2012., primjereno je da se odredbe o prijenosu odobrenih sredstava za plaćanje za strukturne fondove za kraj godine primjenjuju od datuma stupanja na snagu ove Uredbe.
- (77) Ova bi Uredba trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije* kako bi se omogućilo pravovremeno donošenje delegiranih akata na temelju ove Uredbe. Pravovremeno stupanje na snagu ove Uredbe potrebno je za primjenu pravila predviđenih u delegiranim aktima od 1. siječnja 2013. kako bi se izbjegle poteškoće vezane uz izmjenu financijskih pravila tijekom financijske godine.
- (78) Zatraženo je mišljenje Europskog nadzornika za zaštitu podataka u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom protoku takvih podataka ⁽¹⁾ te s mišljenjem dostavljenim dana 15. travnja 2011. ⁽²⁾,

⁽¹⁾ SL L 8, 12.1.2001., str. 1.

⁽²⁾ SL C 215, 21.7.2011., str. 13.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

DIO 1.

ZAJEDNIČKE ODREDBE

GLAVA I.

PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Uredbom utvrđuju pravila za donošenje i izvršenje općeg proračuna Europske unije te za financijsko izvještavanje i reviziju računa.

2. Ova se Uredba primjenjuje na izvršenje proračuna Agencije za opskrbu Euratomom.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe:

- (a) „Unija” znači Europska unija, Europska zajednica za atomsku energiju ili obje, ovisno o kontekstu;
- (b) „institucija” znači Europski parlament, Europsko vijeće, Vijeće, Europska komisija, Sud Europske unije, Revizorski sud, Europski gospodarski i socijalni odbor, Odbor regija, Europski ombudsman, Europski nadzornik za zaštitu osobnih podataka i Europska služba za vanjsko djelovanje (dalje u tekstu „ESVD”); Europska središnja banka ne smatra se institucijom Unije;
- (c) „proračun” znači instrument koji za svaku financijsku godinu predviđa i odobrava sve prihode i rashode koji se smatraju potrebnima za Uniju;
- (d) „temeljni akt” znači pravni akt koji daje pravnu osnovu za djelovanje te izvršavanje odgovarajućih rashoda unesenih u proračun.

Temeljni akt može imati jedan od sljedećih oblika:

- i. u provedbi Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju (Ugovor o Euratomu), oblik uredbe, direktive ili odluke u smislu članka 288. UFEU-a; ili
- ii. u provedbi glave V. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), jedan od oblika navedenih i u članku 26. stavku 2., članku 28. stavku 1., članku 29., članku 31. stavku 2., članku 33. i članku 37. UEU-a.

Preporuke i mišljenja nisu temeljni akti;

- (e) „način izvršenja” znači način izvršenja proračuna opisan u člancima 58., 59. ili 60.;
- (f) „sporazum o delegiranju” znači sporazum sklopljen sa subjektima i osobama kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu s člankom 58. stavkom 1. podstavkom (c) točkama i. do viii;
- (g) „korisnik” znači fizička ili pravna osoba s kojom je potpisan sporazum o bespovratnim sredstvima ili kojoj je pripočena odluka o dodjeli bespovratnih sredstava;
- (h) „izvoditelj” znači fizička ili pravna osoba s kojom je sklopljen ugovor o javnoj nabavi;
- (i) „primatelj” znači korisnik, izvoditelj, ili fizička ili pravna osoba koja prima nagrade ili sredstva u okviru financijskog instrumenta;
- (j) „nagrada” znači financijski doprinos dat kao naknada nakon natjecanja.
- (k) „zajam” znači sporazum koji obvezuje zajmodavca da zajmoprimcu učini dostupnim ugovoreni iznos novca na ugovoreno vremensko razdoblje i na temelju kojeg je zajmoprimac obavezan vratiti taj iznos u ugovorenom roku;
- (l) „jamstvo” znači pisana obveza preuzimanja odgovornosti za cijeli ili dio duga ili obveze treće osobe ili za uspješno ispunjavanje obveza od strane te treće osobe, ako nastupi događaj koji aktivira to jamstvo, kao što je neplaćanje zajma;
- (m) „kapitalno ulaganje” znači pribavljanje kapitala poduzeću izravnim ili neizravnim ulaganjem radi stjecanja potpunog ili djelomičnog vlasništva nad tim poduzećem, pri čemu ulagač može preuzeti dio upravljačke kontrole nad poduzećem i imati pravo na dio dobiti poduzeća;
- (n) „kvazi-kapitalno ulaganje” znači način financiranja rangiran između temeljnog kapitala i duga, s time da je rizičnije od nadređenog duga, a manje rizično od ulaganja u redovni kapital. Kvazi-kapitalna ulaganja mogu se strukturirati kao dug, koji uobičajeno nije osiguran te je podređen, a u nekim slučajevima može se pretvoriti u temeljni kapital, ili kao povlašteni kapital;

- (o) „instrument podjele rizika” znači financijski instrument koji omogućuje podjelu određenog rizika između dva ili više subjekata, a prema potrebi u zamjenu za ugovorenu naknadu;
- (p) „financijski instrumenti” znači mjere financijske potpore Unije koja se pruža dodatno iz proračuna kako bi se postigao jedan ili više određenih ciljeva politike Unije. Ti instrumenti mogu imati oblik vlasničkih ili kvazivlasničkih ulaganja, zajmova ili jamstava, ili drugih instrumenata podjele rizika i mogu se, prema potrebi, kombinirati s bespovratnim sredstvima;
- (q) „Pravilnik o osoblju” znači Pravilnik o osoblju za dužnosnike Europske unije i Uvjeti zaposlenja ostalih službenika Europske unije koji je utvrđen Uredbom (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 ⁽¹⁾;
- (r) „kontrola” znači mjera poduzeta u svrhu pružanja razumnog osiguranja u pogledu djelotvornosti, učinkovitosti i ekonomičnosti poslovanja, pouzdanosti izvješćivanja, zaštite imovine i podataka, sprečavanja, otkrivanja i ispravljanja prijevara i nepravilnosti i njihovog praćenja, te odgovarajućeg upravljanja rizicima povezanim sa zakonitošću i pravilnošću osnovnih transakcija, uzimajući u obzir višegodišnju narav programa kao i narav predmetnih plaćanja. Kontrole mogu uključivati razne provjere kao i provedbu politika i postupaka kako bi se postigli ciljevi opisani u prvoj rečenici;
- (s) „provjera” znači provjera određenog aspekta neke operacije prihoda ili rashoda.

GLAVA II.

PRORAČUNSKA NAČELA

Članak 6.

Poštovanje proračunskih načela

Proračun se donosi i izvršava u skladu s načelima jedinstva, točnosti proračuna, jedne godine, uravnoteženosti, obračunske jedinice, univerzalnosti, specifikacije, dobrog financijskog upravljanja koje zahtijeva djelotvornu i učinkovitu unutarnju kontrolu i transparentnosti, kako je propisano ovom Uredbom.

POGLAVLJE 1.

Načela jedinstva i točnosti proračuna

Članak 7.

Područje primjene proračuna

1. Proračun obuhvaća:
 - (a) prihode i rashode Unije, uključujući administrativne rashode koji nastanu u vezi s institucijama na temelju odredbi TEU-a u vezi sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom te

Članak 3.

Usklađenost sekundarnog zakonodavstva s ovom Uredbom

1. Odredbe o izvršenju prihoda i rashoda proračuna koje se nalaze u temeljnom aktu moraju biti u skladu s proračunskim načelima iz glave II. dijela prvog.
2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., svaki prijedlog ili izmjena prijedloga podnesena zakonodavnom tijelu, koja sadrži odstupanja od odredbi osim onih iz glave II. dijela prvog ili od delegiranih akata donesenih u skladu s ovom Uredbom, moraju jasno ukazati na takva odstupanja i u uvodnim izjavama i obrazloženjima tih prijedloga moraju biti navedeni točno određeni razlozi kojima se ta odstupanja opravdavaju.

Članak 4.

Razdoblja, datumi i rokovi

Uredba Vijeća (EEZ, Euratom) br. 1182/71 od 3. lipnja 1971. o utvrđivanju pravila koja se primjenjuju na razdoblja, datume i rokove ⁽²⁾, primjenjuje se na rokove utvrđene ovom Uredbom, osim ako nije drukčije predviđeno.

Članak 5.

Zaštita osobnih podataka

Ova se Uredba primjenjuje ne dovodeći u pitanje zahtjeve Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom prijenosu takvih podataka ⁽³⁾ i Uredbe (EZ) br. 45/2001.

rashode poslovanja koji nastanu u vezi s izvršavanjem tih odredbi kada navedeno tereti proračun;

- (b) rashode i prihode Europske zajednice za atomsku energiju.

2. U proračunu se evidentiraju jamstva za poslove uzimanja i davanja zajmova koje je sklopila Unija, uključujući poslove vezane za Europski mehanizam za financijsku stabilnost i Instrument za uravnoteženje bilance plaćanja u skladu s člankom 49. stavkom 1. točkom (d).

Članak 8.

Posebna pravila o načelima jedinstva i točnosti proračuna

1. Ne dovodeći u pitanje članak 83., nijedan prihod ne smije biti prikupljen ili rashod izvršen ako nije unesen u liniju proračuna.
2. Ne smije se preuzeti obveze za rashode ili odobriti rashod izvan okvira odobrenih sredstava.
3. Odobrena sredstva moguće je unijeti u proračun samo ako su namijenjena za stavku rashoda koja se smatra potrebnom.

⁽¹⁾ SL L 56, 4.3.1968., str. 1.

⁽²⁾ SL L 124, 8.6.1971., str. 1.

⁽³⁾ SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

4. Kamate na plaćanja predfinanciranja iz proračuna nisu plative Uniji, osim ako je drukčije predviđeno u sporazumima o delegiranju, uz iznimku sporazuma koji su sklopljeni s trećim zemljama ili tijelima koje su te zemlje odredile. U slučajevima u kojima je to predviđeno, te se kamate ponovno koriste za odgovarajuće djelovanje, odbijaju od zahtjeva za plaćanje u skladu s člankom 23. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (c) ili se osigurava njihov povrat.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o obračunavanju kamata ostvarenih od plaćanja predfinanciranja.

POGLAVLJE 2.

Načelo jedne godine

Članak 9.

Definicija

Odobrena sredstva unesena u proračun odobravaju se za jednu financijsku godinu koja traje od 1. siječnja do 31. prosinca.

Članak 10.

Vrsta odobrenih sredstava

1. Proračun obuhvaća diferencirana odobrena sredstva, koja se sastoje od odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje, te nediferencirana odobrena sredstva.

2. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza obuhvaćaju ukupne troškove pravnih obveza preuzetih u financijskoj godini podložno članku 86. stavku 4. i članku 189. stavku 2.

3. Odobrena sredstva za plaćanje obuhvaćaju plaćanja za preuzete pravne obveze u financijskoj godini i prošlim financijskim godinama.

4. Stavci 1. i 2. ovog članka ne dovode u pitanje posebne odredbe glava I., IV. i VI. dijela drugog i ne sprečavaju da obveze po odobrenim sredstvima preuzmu u cijelosti ni da se proračunske obveze preuzimaju u godišnjim obrocima.

Članak 11.

Računovodstvo prihoda i odobrenih sredstava

1. Prihodi u financijskoj godini knjiže se u poslovnim knjigama za financijsku godinu na temelju iznosa prikupljenih tijekom te financijske godine. Međutim, vlastita sredstva za mjesec siječanj sljedeće financijske godine mogu se staviti na raspolaganje unaprijed u skladu s Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 1150/2000 od 22. svibnja 2000. o provedbi Odluke br. 2007/436/EZ, Euratom o sustavu vlastitih sredstava Zajednica ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ SL L 130, 31.5.2000., str. 1.

2. Unosi u vezi s vlastitim sredstvima od poreza na dodanu vrijednost, dodatnih sredstava koja se temelje na bruto nacionalnom dohotku i drugih financijskih doprinosa, mogu se uskladiti u skladu s Uredbom (EZ, Euratom) br. 1150/2000.

3. Odobrena sredstva za financijsku godinu koriste se isključivo za pokrivanje rashoda odobrenih i plaćenih tijekom te financijske godine te za pokrivanje nepodmirenih iznosa za obveze iz proteklih financijskih godina.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za odobrena sredstva u financijskoj godini.

4. Obveze se knjiže u poslovnim knjigama na temelju pravnih obveza knjiženih do 31. prosinca. Iznimno, ukupne proračunske obveze iz članka 86. stavka 4. i sporazumi o financiranju iz članka 189. stavka 2. sklopljeni s trećim zemljama, knjiže se u poslovnim knjigama na temelju proračunskih obveza do 31. prosinca.

5. Plaćanja se knjiže u poslovnim knjigama za financijsku godinu na temelju plaćanja koja je računovodstveni službenik izvršio najkasnije do 31. prosinca predmetne godine.

6. Odstupajući od stavaka 3., 4. i 5., rashodi Europskog fonda za smjernice i jamstva u poljoprivredi knjiže se u poslovnim knjigama za financijsku godinu u skladu s pravilima utvrđenim u glavi I. dijela drugog.

Članak 12.

Preuzimanje obveza po odobrenim sredstvima

Kad je proračun konačno donesen, obveze za odobrena sredstva unesena u proračun mogu se preuzimati od 1. siječnja, osim ako je drukčije predviđeno u glavi I. i glavi VI. dijela drugog.

Članak 13.

Ukidanje i prijenos odobrenih sredstava

1. Odobrena sredstva koja nisu iskorištena do kraja financijske godine za koju su odobrena ukidaju se.

Međutim, ona mogu biti prenesena u sljedeću financijsku godinu samo na temelju odluke predmetne institucije najkasnije do 15. veljače, u skladu sa stavcima 2. i 3. ili biti automatski prenesena u skladu sa stavkom 4.

2. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u okviru diferenciranih odobrenih sredstava i nediferenciranih odobrenih sredstava, za koje obveze na kraju financijske godine još nisu preuzete, mogu se prenijeti:

(a) u iznosima koji odgovaraju odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza ili nediferenciranim odobrenim sredstvima koja se odnose na projekte vezane za nekretnine, za koje je većina pripremnih faza u postupku za preuzimanje obveza bila završena do 31. prosinca. Za te se iznose tada mogu preuzeti obveze do 31. ožujka sljedeće godine ili do 31. prosinca sljedeće godine za iznose koji se odnose na projekte vezane za nekretnine;

(b) u potrebnim iznosima ako je zakonodavno tijelo donijelo temeljni akt u zadnjem tromjesečju financijske godine, a Komisija nije mogla preuzeti obveze za odobrena sredstva predviđena u te svrhe do 31. prosinca.

3. Odobrena sredstva za plaćanje mogu se prenijeti u iznosima potrebnima za pokrivanje postojećih preuzetih obveza ili preuzetih obveza povezanih s prenesenim odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza kada odobrena sredstva za plaćanja predviđena za određene linije u proračunu za sljedeću financijsku godinu nisu dovoljna za pokrivanje potreba.

Predmetna institucija najprije koristi sredstva odobrena za tekuću financijsku godinu i ne koristi prenesena sredstva dok ona prethodna nisu iscrpljena.

4. Nediferencirana odobrena sredstva u visini obveza pravilno ugovorenih na kraju financijske godine automatski se prenose samo na sljedeću financijsku godinu.

5. Predmetna institucija obavješćuje Europski parlament i Vijeće do 15. ožujka o svakoj donesenoj odluci o prijenosu, te za svaku proračunsku liniju navodi kako je na svaki prijenos primijenila kriterije iz stavaka 2. i 3.

6. Ne dovodeći u pitanje članak 14., odobrena sredstva stavljena u pričuvu i odobrena sredstva za rashode za osoblje ne prenose se. Za potrebe ovog članka rashodi za osoblje obuhvaćaju primitke i naknade članovima i osoblju institucija na koje se primjenjuje Pravilnik o osoblju.

7. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za ukidanje i prijenos odobrenih sredstava.

Članak 14.

Pravila za prijenos namjenskih prihoda

Prijenos namjenskih prihoda iz članka 21. te neiskorištenih, a raspoloživih odobrenih sredstava na dan 31. prosinca koja proizlaze iz tih prihoda, mora poštovati sljedeća pravila:

(a) vanjski namjenski prihodi prenose se automatski i u potpunosti se iskorištavaju do trenutka izvršenja svih operacija vezanih za programe ili djelovanje za koje su namijenjeni. Vanjski namjenski prihodi primljeni tijekom posljednje godine programa ili djelovanja mogu se koristiti u prvoj godini sljedećeg programa ili djelovanja;

(b) unutarnja namjenska sredstva prenose se samo za jednu godinu, uz iznimku unutarnjih namjenskih sredstava utvrđenih u članku 21. stavku 3. točki (g) koja se prenose automatski.

Članak 15.

Opoziv odobrenih sredstava

Ne dovodeći u pitanje članke 178. i 182., kada se odobrena sredstva opozivaju u financijskoj godini nakon financijske

godine u kojoj su unesena u proračun kao posljedica potpunog ili djelomičnog neizvršavanja djelovanja za koja su bila određena, predmetna odobrena sredstva se ukidaju.

Članak 16.

Pravila koja se primjenjuju u slučaju kasnog donošenja proračuna

1. Ako proračun nije konačno donesen na početku financijske godine, primjenjuje se postupak propisan u članku 315. prvom stavku UFEU-a (privremeni režim dvanaestina). Preuzimanje obveza i plaćanja mogu se izvršavati u okviru ograničenja utvrđenih u stavku 2. ovog članka.

2. Obveze se mogu preuzimati prema poglavljima do najviše jedne četvrtine ukupnih odobrenih sredstava odobrenih za predmetno poglavlje u prošloj financijskoj godini, uvećano za jednu dvanaestinu za svaki mjesec koji istekne.

Ne smiju se prekoračiti ograničenja odobrenih sredstava predviđena u nacrtu proračuna.

Plaćanja se mogu izvršavati mjesečno po poglavlju do najviše jedne dvanaestine odobrenih sredstava dodijeljenih za predmetno poglavlje u prethodnoj financijskoj godini. Zbroj, međutim, ne smije prijeći jednu dvanaestinu odobrenih sredstava predviđenih u istom poglavlju nacrta proračuna.

3. Smatra se da se odobrena sredstva dodijeljena u odgovarajućem poglavlju prethodne financijske godine, kako je navedeno u stavcima 1. i 2., odnose na izglasana odobrena sredstva u proračunu, uključujući izmjene proračuna, a nakon usklađenja za prijenose izvršene tijekom te financijske godine.

4. Ako nastavak djelovanja Unije i upravljanje to zahtijevaju, Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, može odobriti rashode koji su veći od jedne privremene dvanaestine, ali koji ne smiju prijeći ukupno četiri privremene dvanaestine, osim u propisno opravdanim slučajevima, kako za preuzimanje obveza tako i za plaćanja preko i iznad onih koji se automatski stavljaju na raspolaganje u skladu sa stavcima 1. i 2. Vijeće bez odgode prosljeđuje odluku o odobravanju Europskom parlamentu.

Odluka stupa na snagu 30 dana od dana donošenja, osim ako Europski parlament:

(a) odlučujući većinom svojih članova, odluči smanjiti taj rashod u navedenom roku, u kojem slučaju Komisija daje novi prijedlog; ili

(b) obavješćuje Vijeće i Komisiju da ne želi smanjiti taj rashod, u kojem slučaju odluka stupa na snagu prije isteka 30 dana.

Dodatne dvanaestine odobravaju se u cijelosti i nisu djeljive.

5. Ako za dano poglavlje odobravanje četiriju privremenih dvanaestina dodijeljenih u skladu sa stavkom 4. nije dovoljno za pokrivanje rashoda potrebnih za osiguravanje kontinuiteta djelovanja Unije u području na koje se odnosi predmetno poglavlje, moguće je iznimno dopustiti prekoračenje odobrenih sredstava unesenih u odgovarajuće poglavlje u proračunu tijekom prethodne financijske godine. Europski parlament i Vijeće postupaju u skladu s postupcima predviđenima stavkom 4. Međutim, ni u kojem slučaju ne smiju se prekoračiti ukupan iznos odobrenih sredstava raspoloživ u proračunu za prethodnu financijsku godinu ili u nacrtu proračuna, kako je predložen.

POGLAVLJE 3.

Načelo uravnoteženosti

Članak 17.

Definicija i područje primjene

1. Prihodi i odobrena sredstva za plaćanja moraju biti uravnoteženi.
2. Unija i tijela iz članka 208. ne smiju uzimati zajmove u okviru proračuna.

Članak 18.

Saldo financijske godine

1. Saldo svake financijske godine unosi se u proračun za sljedeću financijsku godinu kao prihod u slučaju viška ili kao odobrena sredstva za plaćanje u slučaju manjka.
2. Procjene takvih prihoda ili odobrenih sredstva za plaćanje unose se u proračun tijekom postupka donošenja proračuna te u pismu izmjene podnesenom u skladu s člankom 39. Procjene se pripremaju u skladu s Uredbom (EZ, Euratom) br. 1150/2000.
3. Nakon privremenog financijskog izvještavanja za svaku financijsku godinu, svaka nepodudarnost između tih izvještaja i procjena unosi se u proračun za sljedeću financijsku godinu putem izmjene proračuna koja se odnosi samo na tu nepodudarnost. U takvom slučaju, Komisija je dužna u roku 15 dana od podnošenja privremenih financijskih izvještaja dostaviti nacrt izmjene proračuna istodobno Europskom parlamentu i Vijeću.

POGLAVLJE 4.

Načelo obračunske jedinice

Članak 19.

Uporaba eura

1. Višegodišnji financijski okvir i proračun sastavljaju se i izvršavaju u eurima, te se i računi iskazuju u eurima. Međutim, za potrebe novčanog toka iz članka 68. stavka 1., računovodstveni službenik, a u slučaju knjiga blagajne, blagajnici te za potrebe administrativnog upravljanja Komisije i ESVD-a, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje, ovlašteni su izvršavati operacije u drugim valutama kako je utvrđeno u delegiranim aktima donesenima u skladu s ovom Uredbom.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o tečaju konverzije eura i drugih valuta.

POGLAVLJE 5.

Načelo univerzalnosti

Članak 20.

Definicija i područje primjene

Ne dovodeći u pitanje članak 21., ukupni prihodi pokrivaju ukupna odobrena sredstva za plaćanja. Ne dovodeći u pitanje članak 23., svi prihodi i rashodi iskazuju se u cijelosti bez međusobnog usklađivanja.

Članak 21.

Namjenski prihodi

1. Vanjski namjenski prihodi i unutarnji namjenski prihodi koriste se za financiranje određenih stavki rashoda.
2. Sljedeće čini vanjske namjenske prihode:
 - (a) financijski doprinosi država članica određenim istraživačkim programima u skladu s Uredbom (EZ, Euratom) br. 1150/2000;
 - (b) financijski doprinosi država članica i trećih zemalja, uključujući u oba slučaja njihove državne agencije, subjekte ili fizičke osobe, određenim projektima ili programima vanjske pomoći koje financira Unija, a kojima u njihovo ime upravlja Komisija;
 - (c) kamate na depozite i novčane kazne predviđene Uredbom Vijeća (EZ) br. 1467/97 od 7. srpnja 1997. o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita ⁽¹⁾;
 - (d) prihodi određeni za posebne namjene, kao što su prihodi od zaklada, subvencija, darova i legata, zajedno s određenim prihodima specifičnima za svaku instituciju;
 - (e) financijski doprinosi aktivnostima Unije iz trećih zemalja ili tijela koja nisu tijela Unije, koji nisu obuhvaćeni točkom (b);
 - (f) namjenski prihodi iz članka 181. stavka 2. i članka 183. stavka 2.;
 - (g) unutarnja namjenska sredstva iz stavka 3., u mjeri u kojoj su dodatna drugim prihodima na temelju ovog stavka.

3. Sljedeće čini unutarnje namjenske prihode:

- (a) prihodi od trećih osoba u vezi s robom, uslugama ili radom nabavljenim na njihov zahtjev;

⁽¹⁾ SL L 209, 2.8.1997., str. 6.

- (b) primici od prodaje vozila, opreme, instalacija, materijala te znanstvenih i tehničkih uređaja koji su zamijenjeni ili odbaćeni kada je knjigovodstvena vrijednost u cijelosti amortizirana;
- (c) prihodi od vraćanja, u skladu s člankom 80., nepravilno plaćenih iznosa;
- (d) prihodi od kamate na plaćanja predfinanciranja, podložno članku 8. stavku 4.;
- (e) primici od nabave robe, usluga i radova za druge odjele jedne institucije, institucija ili tijela, uključujući naknadu troškova službenih putovanja od strane drugih institucija ili tijela plaćenih u njihovo ime;
- (f) primljeni iznosi osiguranja;
- (g) prihodi od davanja u zakup/najam;
- (h) prihodi od prodaje publikacija i filmova, uključujući onih na elektroničkim medijima;
- (i) vraćanja u okviru financijskih instrumenata u skladu s člankom 140. stavkom 6.
- (j) prihodi od naknadnog vraćanja poreza u skladu s člankom 23. stavkom 3. točkom (b).

4. Temeljni akt može također namijeniti prihode koje utvrđuje određenim stavkama rashoda. Osim ako je temeljnim aktom drukčije određeno, takvi prihodi čine unutarnje namjenske prihode.

5. Proračun obuhvaća linije koje uključuju vanjske namjenske prihode i unutarnje namjenske prihode te ako je moguće, navodi iznos.

Namjenski se prihodi mogu uključiti u nacrt proračuna samo u iznosima koji su sigurni na datum utvrđivanja nacrta proračuna.

6. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o utvrđivanju strukture za uključivanje vanjskih i unutarnjih namjenskih prihoda i osiguravanje odgovarajućih odobrenih sredstava te o pravilima za doprinose država članica istraživačkim programima. Nadalje, Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o primicima od sankcija određenih u skladu s člankom 126. stavkom 11. UFEU-a te o namjenskim prihodima od sudjelovanja država EFTA-e u određenim programima Unije.

Članak 22.

Donacije

1. Komisija može prihvatiti svaku donaciju u korist Unije, kao što su zaklade, subvencije, darovi i legati.

2. Prihvaćanje donacije u vrijednosti od 50 000 eura ili više koja uključuje financijsko davanje koje prelazi 10 % vrijednosti donacije, uključujući naknadne troškove, podliježe odobrenju Europskog parlamenta i Vijeća koji o tome odlučuju u roku od dva mjeseca od datuma primitka zahtjeva Komisije. Ako tijekom tog razdoblja nije uložena nikakav prigovor, Komisija donosi konačnu odluku o prihvaćanju donacije.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za prihvaćanje donacija Uniji.

Članak 23.

Pravila o odbicima i usklađenjima deviznog tečaja

1. Sljedeći se odbici mogu izvršiti od zahtjeva za plaćanje koji se potom odobravaju za plaćanje u neto iznosu:

- (a) kazne određene strankama u ugovorima o nabavi ili korisnicima;
- (b) popusti, povrati i rabati na pojedinačne fakture i troškovnike;
- (c) kamata pripisana plaćanjima predfinanciranja;
- (d) usklađenja nepropisno plaćenih iznosa.

Usklađenja iz točke (d) prvog podstavka mogu se izvršiti izravno odbitkom od novog privremenog plaćanja ili plaćanja preostalog iznosa istom primatelju plaćanja u okviru poglavlja, članka i financijske godine u odnosu na koju je iznos preplaćen.

Računovodstvena pravila Unije primjenjuju se na odbitke iz prvog podstavka točaka (c) i (d).

2. Troškovi dostavljenih proizvoda ili pruženih usluga Uniji, koji uključuju poreze koje države članice vraćaju u skladu s Protokolom o povlasticama i imunitetima Europske unije, terete proračun za iznose bez poreza.

3. Troškovi dostavljenih proizvoda ili pruženih usluga Uniji, koji uključuju poreze koje vraćaju treće zemlje na temelju odgovarajućih sporazuma, mogu teretiti proračun za:

- (a) iznos bez poreza; ili
- (b) za iznos s porezom. U tom slučaju, s naknadno vraćenim porezima postupa se kao s unutarnjim namjenskim prihodima.

4. Moguće je usklađenje tečajnih razlika koje nastanu pri izvršenju proračuna. Konačna dobit ili gubitak uključuje se u saldo za godinu.

5. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o računovodstvu poreza čiji se povrat može zatražiti.

POGLAVLJE 6.

Načelo specifikacije

Članak 24.

Opće odredbe

Odobrena sredstva određuju se za posebne namjene prema glavama i poglavljima. Poglavlja se dalje dijele na članke i stavke.

Članak 25.

Prijenosi od strane institucija, osim Komisije

1. Svaka institucija osim Komisije može u svojem dijelu proračuna prenositi odobrena sredstva:

(a) s jedne glave na drugu do iznosa od najviše 10 % odobrenih sredstava u godini navedenoj u liniji iz koje se sredstva prenose;

(b) iz jednog poglavlja u drugo te iz jednog članka u drugi bez ograničenja.

2. Tri tjedna prije izvršavanja prijenosa iz stavka 1., institucija o svojoj namjeri obavješćuje Europski parlament i Vijeće. U slučaju da postoje opravdani razlozi na koje u tom razdoblju ukaže Europski parlament ili Vijeće, primjenjuje se postupak utvrđen u članku 27.

3. Svaka institucija osim Komisije može predložiti Europskom parlamentu i Vijeću, u vlastitom dijelu proračuna, prijenose s jedne glave na drugu koji prelaze graničnu vrijednost od 10 % odobrenih sredstava za godinu navedenu u liniji s koje se sredstva trebaju prenijeti. Ti prijenosi podliježu postupku utvrđenom u članku 27.

4. Svaka institucija osim Komisije može u svojem dijelu proračuna izvršiti prijenos između članaka bez prethodnog obavješćivanja Europskog parlamenta i Vijeća.

5. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o izračunu postotaka prijenosa od strane institucija, osim Komisije.

Članak 26.

Prijenosi od strane Komisije

1. Komisija može u svojem dijelu proračuna, samostalno:

(a) prenijeti odobrena sredstva unutar svakog poglavlja;

(b) u vezi s rashodima za osoblje i administrativnim rashodima koji se istodobno primjenjuju na nekoliko glava, prenijeti odobrena sredstva s jedne glave na drugu do najviše 10 % odobrenih sredstava za godinu navedenu u liniji s koje su sredstva prenesena, i do najviše 30 % odobrenih sredstava za godinu navedenoj u liniji na koju su sredstva prenesena;

(c) u vezi s rashodima poslovanja, prenijeti odobrena sredstva između poglavlja u okviru iste glave do najviše 10 % odobrenih sredstava za godinu navedenu u liniji s koje su sredstva prenesena.

Tri tjedna prije izvršavanja prijenosa iz prvog stavka točke (b), Komisija o svojoj namjeri obavješćuje Europski parlament i Vijeće. U slučaju da postoje opravdani razlozi na koje u tom razdoblju ukaže Europski parlament ili Vijeće, primjenjuje se postupak utvrđen u članku 27.

Iznimno od odredbi drugog podstavka, tijekom zadnja dva mjeseca financijske godine, Komisija može samostalno prenijeti odobrena sredstva koja se odnose na rashode za osoblje, vanjske suradnike i ostale suradnike, s jedne glave na drugu do najviše 5 % odobrenih sredstava za tu godinu. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće u roku od dva tjedna od svoje odluke o tim prijenosima.

2. Komisija može, unutar svog dijela proračuna, odlučiti o sljedećem prijenosu odobrenih sredstava s jedne glave na drugu, pod uvjetom da o toj odluci odmah obavijesti Europski parlament i Vijeće:

(a) prijenosu odobrenih sredstava iz glave „rezervacije” iz članka 46., pri čemu je jedini uvjet za /oslobođenje sredstava iz () pričuve donošenje temeljnog akta u skladu s člankom 294. UFEU-a;

(b) u opravdanim iznimnim slučajevima, kao što su međunarodne humanitarne katastrofe i krize, do kojih dođe nakon 1. prosinca financijske godine, prijenosu neiskorištenih odobrenih sredstava za predmetnu financijsku godinu koja su još uvijek na raspolaganju za one proračunske glave koje su obuhvaćene naslovom 4. višegodišnjeg financijskog okvira, na proračunske glave vezane uz pomoć za upravljanje kriznim situacijama i operacije humanitarne pomoći.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za izračun postotaka unutarnjih prijenosa od strane Komisije i osnovama zahtjeva za prijenos.

Članak 27.

Prijedlozi prijenosa koje institucije podnose Europskom parlamentu i Vijeću

1. Svaka institucija istodobno podnosi svoje prijedloge prijenosa Europskom parlamentu i Vijeću.

2. Europski parlament i Vijeće donose odluku o prijenosu odobrenih sredstava kako je predviđeno u stavcima 3. do 6. ovog članka, osim ako je drukčije određeno u glavi I. dijela drugog.

3. Osim u hitnim okolnostima, Europski parlament i Vijeće odlučuju, a potonje kvalificiranom većinom, o svakom prijedlogu prijenosa u roku od šest tjedana od kad obje institucije prime takav prijedlog.

4. Prijedlog prijenosa prihvaća se ako u roku od šest tjedana nastupi bilo što od sljedećeg:

- (a) Europski parlament i Vijeće ga prihvaćaju;
- (b) prihvaća ga ili Europski parlament ili Vijeće, a druga se institucija suzdržava od postupanja;
- (c) Europski parlament i Vijeće suzdržavaju se od postupanja i ne donose odluku o izmjeni ili odbijanju prijedlog prijenosa.

5. Šestotjedno razdoblje iz stavka 3. smanjuje se na tri tjedna u sljedećim slučajevima, osim ako Europski parlament ili Vijeće zatraže suprotno:

- (a) prijenos predstavlja manje od 10 % odobrenih sredstava u liniji s koje se prijenos izvršava i ne prelazi 5 000 000 eura;
- (b) prijenos se odnosi samo na odobrena sredstva za plaćanja i sveukupni iznos prijenosa ne prelazi 100 000 000 eura.

6. Ako Europski parlament ili Vijeće izmijene iznos prijenosa, a druga institucija ga je odobrila ili se suzdržava od postupanja, ili ako su i Europski parlament i Vijeće izmijenili iznos prijenosa, manji od ta dva iznosa smatra se odobrenim, osim ako predmetna institucija povuče svoj prijedlog prijenosa.

Članak 28.

Posebna pravila o prijenosima

1. Odobrena sredstva mogu se prenijeti samo na proračunske linije za koje su u proračunu odobrena sredstva ili koje imaju oznaku „*pro memoria*”.
2. Odobrena sredstva u iznosu namjenskih prihoda mogu se prenijeti samo ako se ti prihodi koriste u svrhe za koje su namijenjeni.

Članak 29.

Prijenosi podložni posebnim odredbama

1. Na prijenose u okviru glava proračuna predviđenih za Europski fond za jamstva u poljoprivredi, strukturne fondove, Kohezijski fond, Europski fond za ribarstvo i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i istraživanje primjenjuju se posebne odredbe iz glava I., II., i III. dijela drugog.

2. Europski parlament i Vijeće na prijedlog Komisije donose odluke o prijenosima kojima se dopušta korištenje pričuve za pomoć u nuždi. Za svako hitno djelovanje podnosi se zasebni prijedlog.

Za potrebe ovog stavka primjenjuje se postupak iz članka 27. stavka 3. i članka 27. stavka 4. Ako se Europski parlament i Vijeće ne slože s prijedlogom Komisije i ne mogu postići zajedničko stajalište o korištenju te pričuve, suzdržavaju se od postupanja po prijedlogu prijenosa Komisije.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o zahtjevima za prijenose iz pričuve za pomoć u nuždi.

POGLAVLJE 7.

Načelo dobrog financijskog upravljanja

Članak 30.

Načela ekonomičnosti, učinkovitost i djelotvornosti

1. Odobrena sredstva koriste se u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, a posebno u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti.

2. Načelo ekonomičnosti zahtijeva da su sredstva kojima se institucija koristi u obavljanju svojih djelatnosti pravodobno dostupna, u primjerenoj količini i primjerene kvalitete te po najboljoj cijeni.

Načelo učinkovitosti odnosi se na postizanje najboljeg odnosa između upotrijebljenih sredstava i postignutih rezultata.

Načelo djelotvornosti odnosi se na postizanje određenih postavljenih ciljeva i željenih rezultata.

3. Za sva područja aktivnosti koje obuhvaća proračun postavljaju se određeni, mjerljivi, dostizni, odgovarajući i vremenski utvrđeni ciljevi. Postizanje tih ciljeva za svaku se aktivnost prati pokazateljima uspješnosti te svako tijelo nadležno za raspodjelu sredstava dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću podatke iz članka 38. stavka 3. točke (e). Ti se podaci dostavljaju godišnje, najkasnije u dokumentima uz nacrt proračuna.

4. Radi boljeg odlučivanja, institucije provode *ex ante* i *ex post* evaluacije u skladu sa smjernicama Komisije. Takve se evaluacije primjenjuju na sve programe i aktivnosti koje povlače za sobom znatnu potrošnju te se rezultati evaluacije dostavljaju Europskom parlamentu, Vijeću i upravnim proračunskim korisnicima.

5. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o *ex ante* evaluaciji, evaluaciji u međurazdoblju i *ex post* evaluaciji.

Članak 31.

Obvezni financijski izvještaj

1. Uz svaki prijedlog ili inicijativu koje Komisija, visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („visoki predstavnik”) ili država članica podnose zakonodavnom tijelu, a koji mogu imati učinak na proračun, uključujući i promjenu broja radnih mjesta, mora se priložiti financijski izvještaj i *ex ante* evaluacija predviđena člankom 30. stavkom 4.

Svakoj izmjeni prijedloga ili inicijative podnesene zakonodavnom tijelu koja može imati značajan učinak na proračun, uključujući promjene broja radnih mjesta, prilaže se financijski izvještaj koji je pripremila institucija koja predlaže izmjenu.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o zahtjevima vezanima uz financijski izvještaj.

2. Tijekom proračunskog postupka Komisija osigurava potrebne podatke za usporedbu između promjena potrebnih odobrenih sredstava i početnih predviđanja koja su navedena u financijskom izvještaju, s obzirom na napredak u odlučivanju o prijedlogu ili inicijativama dostavljenim zakonodavnom tijelu.

3. Kako bi se smanjio rizik prijevare i nepravilnosti, financijski izvještaj iz stavka 1. pruža informacije o uspostavljenom sustavu unutarnje kontrole, procjenu troškova i koristi kontrola koje taj sustav podrazumijeva te ocjenu očekivane razine rizika od pogreške, kao i postojeće i planirane mjere za sprečavanje i zaštitu od prijevare.

Takva analiza uzima u obzir ljestvicu i vrstu vjerojatnih pogrešaka, kao i specifične uvjete predmetnog područja politike te odgovarajuća primjenjiva pravila.

Članak 32.

Unutarnja kontrola izvršenja proračuna

1. Proračun se izvršava u skladu s djelotvornom i učinkovitom unutarnjom kontrolom primjerenom za svaki način izvršavanja i u skladu s odgovarajućim pravilima pojedinih sektora.

2. Za potrebe izvršenja proračuna, unutarnja kontrola definira se kao postupak koji se primjenjuje na svim razinama upravljanja te čija je namjena razumno osiguravanje postizanja sljedećih ciljeva:

- (a) djelotvornost, učinkovitost i ekonomičnost poslovanja;
- (b) pouzdanost izvješćivanja;
- (c) zaštita imovine i podataka;

(d) sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i praćenje prijevare i nepravilnosti;

(e) odgovarajuće upravljanje rizicima vezanim uz zakonitost i pravilnost osnovnih transakcija, uzimajući u obzir višegodišnju narav programa kao i narav predmetnih plaćanja.

3. Djelotvorna unutarnja kontrola temelji se na najboljim međunarodnim praksama i posebno obuhvaća sljedeće:

- (a) razdvajanje zadaća;
- (b) odgovarajuću strategiju upravljanja rizikom i kontrole, uključujući kontrolu na razini primatelja;
- (c) izbjegavanje sukoba interesa;
- (d) odgovarajući revizijski trag i cjelovitost podataka u podatkovnim sustavima;
- (e) postupke nadzora uspješnosti i praćenja utvrđenih slabosti i izuzetaka unutarnje kontrole;
- (f) povremenu ocjenu dobrog rada sustava unutarnje kontrole.

4. Učinkovita unutarnja kontrola temelji se na sljedećim elementima:

- (a) provedbi odgovarajuće strategije upravljanja rizikom i kontrole kojom koordiniraju odgovarajući dionici kontrolnog lanca;
- (b) pristupu svih odgovarajućih dionika u kontrolnom lancu rezultatima provedenih kontrola;
- (c) oslanjanju, prema potrebi, na izjave o upravljanju partnera za izvršavanje i na mišljenja neovisnih revizora, pod uvjetom da je kvaliteta osnovnog posla odgovarajuća i prihvatljiva te da je posao obavljen u skladu s ugovorenim normama;
- (d) pravodobnoj primjeni korektivnih mjera, uključujući, kad je potrebno, odvratajućim kaznama;
- (e) jasnom i nedvosmislenom zakonodavstvu na kojem počiva politike;
- (f) uklanjanju višestrukih kontrola;
- (g) poboljšanju omjera troškova i koristi kontrola.

5. Ako je tijekom izvršenja razina pogreške neprestano visoka, Komisija utvrđuje slabosti sustava kontrole, analizira troškove i koristi mogućih korektivnih mjera i poduzima ili predlaže odgovarajuće postupanje, kao što je pojednostavnjenje primjenjivih odredbi, poboljšanje sustava kontrole i preinačenje programa ili sustava isporuke.

Članak 33.

Isplativost sustava kontrole

Kod dostavljanja revidiranih ili novih prijedloga potrošnje, Komisija procjenjuje troškove i koristi sustava kontrole, kao i razinu rizika od pogreške iz članka 31. stavka 3.

POGLAVLJE 8.

Načelo transparentnosti

Članak 34.

Objava financijskih izvještaja, proračuna i izvješća

1. Proračun se donosi i izvršava te se financijsko izvještavanje izvršava u skladu s načelom transparentnosti.

2. Predsjednik Europskog parlamenta objavljuje proračun i njegove izmjene, nakon konačnog donošenja, u *Službenom listu Europske unije*.

Proračuni se objavljuju u roku od tri mjeseca od datuma kada je objavljeno da su konačno doneseni.

Konsolidirani godišnji financijski izvještaji te izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju koje sastavlja svaka institucija, objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za privremenu objavu proračuna.

Članak 35.

Objava podataka o primateljima i drugih podataka

1. Podaci o poslovima uzimanja i davanja zajmova koje je Unija ugovorila za treće stranke navode se u Prilogu proračunu.

2. Komisija daje na raspolaganje, na odgovarajući način i pravodobno, podatke o primateljima, kao i narav i svrhu mjera koje se financiraju iz proračuna, pri čemu se potomje izvršavaju izravno u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (a) te podatke o primateljima koje dostave subjekti, osobe i države članice kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna na temelju drugih načina izvršavanja.

Obveza određena prvim podstavkom primjenjuje se i na druge institucije u vezi s njihovim primateljima.

3. Ovi se podaci stavljaju na raspolaganje uz poštovanje zahtjeva povjerljivosti i sigurnosti, a posebno zaštite osobnih podataka.

Kad je riječ o fizičkim osobama, objava se ograničava na ime i mjesto primatelja, ugovoren iznos i svrhu sklapanja ugovora. Objava tih podataka temelji se na odgovarajućim kriterijima, kao što je periodičnost sklapanja ugovora ili vrsta ili važnost sklapanja ugovora. Kriteriji objave i razina detaljnosti objavljenih podataka uzimaju u obzir posebnosti sektora i svakog načina izvršavanja.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o utvrđivanju detaljnih pravila o objavi podataka o primateljima. Razina detaljnosti podataka i kriterija definira se, prema potrebi, u odgovarajućim pravilima pojedinih sektora.

GLAVA III.

DONOŠENJE I STRUKTURA PRORAČUNA

POGLAVLJE 1.

Donošenje proračuna

Članak 36.

Procjene prihoda i rashoda

1. Svaka institucija, osim Komisije, izrađuje procjenu svojih prihoda i rashoda koju šalje Komisiji te istodobno, za informaciju, Europskom parlamentu i Vijeću, prije 1. srpnja svake godine.

2. Visoki predstavnik savjetuje se s članovima Komisije odgovornima za razvojnu politiku, politiku susjedstva i međunarodnu suradnju, humanitarnu pomoć i odgovor na krizne situacije, u pogledu njihovih odgovornosti.

3. Komisija izrađuje svoje procjene koje također šalje, izravno i nakon usvajanja, Europskom parlamentu i Vijeću.

Pri pripremi vlastitih procjena Komisija koristi informacije iz članka 37.

Članak 37.

Projekcija proračuna tijelâ iz članka 208.

Svako tijelo iz članka 208., u skladu sa svojim aktom o osnivanju, dostavlja Komisiji, Europskom parlamentu i Vijeću procjenu svojih prihoda i rashoda, uključujući plan radnih mjesta i nacrt programa rada, do 31. ožujka svake godine.

Članak 38.

Nacrt proračuna

1. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja prijedlog koji sadržava nacrt proračuna do 1. rujna godine koja prethodi godini izvršavanja tog proračuna. Navedeni prijedlog prosljeđuje na uvid i nacionalnim parlamentima.

Nacrt proračuna sadrži sažeti opći račun prihoda i rashoda Unije i konsolidirane procjene iz članka 36. Može sadržavati i procjene drukčije od procjena koje su izradile institucije.

Nacrt proračuna mora biti slijediti strukturu i prikaz utvrđene u člancima 44. do 49.

Svakom dijelu nacrtu proračuna prethodi uvod koji sastavlja predmetna institucija.

Komisija sastavlja opći uvod u nacrt proračuna. Opći uvod obuhvaća financijske tablice koje uključuju glavne podatke po glavama i obrazloženja promjena u odobrenim sredstvima od jedne financijske godine do druge, po kategorijama rashoda višegodišnjeg financijskog okvira.

2. Kako bi pružila što točnija i pouzdanija predviđanja utjecaja zakonodavstva na snazi i zakonodavnih prijedloga u tijeku na proračun, Komisija nacrtu proračuna prilaže financijsko programiranje za sljedeće godine.

Financijsko programiranje ažurira se nakon donošenja proračuna kako bi se unijeli rezultati proračunskog postupka i druge odgovarajuće odluke.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za financijsko programiranje.

3. Komisija prilaže nacrtu proračuna:

(a) prema potrebi, razloge iz kojih nacrt proračuna sadrži različite procjene od procjena koje su izradile druge institucije;

(b) radne dokumente koje smatra korisnima u vezi s planom radnih mjesta institucija te doprinosima koje Komisija dodjeljuje tijelima iz članka 208. te Europskim školama. Svi radni dokumenti, u kojima se navodi zadnji odobreni plan radnih mjesta, sadržavaju:

i. cjelokupno osoblje koje zapošljava Unija, uključujući njezine pravno odvojene subjekte, prikazano po vrsti ugovora;

ii. izjavu o politici radnih mjesta i vanjskim suradnicima te o ravnoteži spolova;

iii. broj stvarno popunjenih radnih mjesta na početku godine u kojoj se predstavlja nacrt proračuna, uz raspored prema razredu i upravnoj jedinici;

iv. popis radnih mjesta prema području politike;

v. za svaku kategoriju vanjskog osoblja, početni procijenjen broj ekvivalenata punog radnog vremena na temelju odobrenih sredstava, kao i broj stvarno angažiranih osoba na početku godine u kojoj se predstavlja nacrt proračuna, uz raspored prema funkcijskoj skupini i, ako je potrebno, prema razredu;

(c) radni dokument o planiranom izvršavanju odobrenih sredstava za financijsku godinu i o nenamirenim obvezama, o tijelima iz članka 208. i Europskim školama te o pilot-projektima i pripremnim djelovanjima;

(d) u vezi s financiranjem međunarodnih organizacija, radni dokument koji sadrži:

i. sažetak svih doprinosa, s raščlambom prema programu Unije ili fondu i prema međunarodnoj organizaciji,

ii. obrazloženje u kojem se objašnjava zašto je za Uniju bilo djelotvornije financirati te međunarodne organizacije nego izravno djelovati;

(e) izvještaje o aktivnostima ili drugi odgovarajući dokument koji sadrži sljedeće:

i. informacije o ostvarivanju svih prethodno postavljenih, mjerljivih, ostvarivih, relevantnih i vremenski određenih ciljeva za različite aktivnosti te novih ciljeva mjerenih pokazateljima;

ii. potpuno obrazloženje uključujući analizu troškova i koristi za predložene promjene visine odobrenih sredstava;

iii. jasni razlog za intervenciju na razini Unije, uz poštovanje, među ostalim, načela supsidijarnosti;

iv. informacije o opsegu izvršavanja aktivnosti u prethodnoj godini te opsegu izvršavanja u tekućoj godini;

v. sažetak rezultata evaluacije kada su relevantni za promjene u proračunu;

vi. informacije o nagradama s jediničnom vrijednošću od 1 000 000 eura ili više;

(f) sažeti izvještaj o rasporedu plaćanja koja dopijevaju u narednim financijskim godinama za podmirivanje preuzetih proračunskih obveza unesenih u proračun tijekom prethodnih financijskih godina.

4. Kada Komisija povjeri izvršenje proračuna javno-privatnim partnerstvima (JPP), nacrtu proračuna prilaže radni dokument u kojem se navodi:

- (a) godišnje izvješće o uspješnosti postojećih javno-privatnih partnerstava u prethodnoj financijskoj godini, uključujući informacije o pravnom obliku i dioničarima subjekata kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c) podtočkom vii.;
- (b) postavljeni ciljevi za financijsku godinu na koju se odnosi nacrt proračuna, uz navođenje posebnih proračunskih potreba namijenjenih za postizanje tih ciljeva;
- (c) administrativni troškovi i izvršeni proračun ukupno i po tijelima iz članka 209. te po JPP-u u prethodnoj financijskoj godini;
- (d) iznos financijskih doprinosa iz proračuna, iznos financijskih doprinosa i vrijednost doprinosa u naravi drugih partnera za svaki JPP;

Međutim, kad javno-privatna partnerstva koriste financijske instrumente, informacije vezane uz te instrumente uključuju se u radni dokument iz stavka 5.

5. Kad Komisija koristi financijske instrumente, nacrtu proračuna prilaže radni dokument u kojem se navodi sljedeće:

- (a) ukupne proračunske obveze i plaćanja iz proračuna za svaki financijski instrument;
- (b) prihodi i vraćanja iz članka 140. stavka 6. te obračun dodatnih sredstava za financijsku godinu;
- (c) ukupan iznos rezervacija za rizike i obveze, kao i podaci o izloženosti Unije financijskom riziku;
- (d) smanjenje vrijednosti imovine kapitala ili instrumenata podjele rizika, te aktivirana jamstva za jamstvene instrumente, kako u vezi s prethodnom godinom tako i za odgovarajuće ukupne podatke;
- (e) prosječno trajanje između proračunskih obveza preuzetih za financijske instrumente i pravnih obveza za pojedinačne projekte u obliku vlasničkog kapitala ili duga, kad traju dulje od tri godine. Komisija je dužna u izvješću predviđenom člankom 140. stavkom 8., objasniti razloge i, prema potrebi, dostaviti akcijski plan smanjenja trajanja u okviru godišnjeg postupka davanja razrješnice;
- (f) administrativne rashode s osnove naknada za upravljanje i druge financijske troškove i troškove poslovanja plaćene za upravljanje financijskim instrumentima kada je to uprav-

ljanje povjereno trećim stranama, u ukupnom iznosu ili prema upravitelju i prema financijskom instrumentu kojim se upravlja.

6. Komisija nacrtu proračuna također prilaže dodatne radne dokumente koje smatra korisnima za podupiranje svojih proračunskih zahtjeva.

7. U skladu s člankom 8. stavkom 5. Odluke Vijeća 2010/427/EU od 26. srpnja 2010. o uspostavi organizacije i funkcioniranju Europske službe za vanjsko djelovanje⁽¹⁾ te kako bi se osigurala proračunska transparentnost u području vanjskog djelovanja Unije, Komisija dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću, zajedno s nacrtom proračuna, radni dokument koji na sveobuhvatan način prikazuje:

- (a) sve administrativne rashode i rashode poslovanja u vezi s vanjskim djelovanjima Unije, uključujući zadaće Zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP) i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike, koji se financiraju iz proračuna Unije,
- (b) ukupne administrativne rashode ESVD-a za prethodnu godinu, raščlanjene na rashode prema delegaciji Unije i rashode za središnju upravu ESVD-a, zajedno s rashodima poslovanja raščlanjenima prema zemljopisnom području (regije, zemlje), tematskim područjima, delegaciji Unije i misiji.

8. Radni dokument iz stavka 7. također:

- (a) prikazuje broj radnih mjesta za svaki razred u svakoj kategoriji i broj stalnih i privremenih radnih mjesta, uključujući ugovorno i lokalno osoblje odobreno u okviru odobrenih sredstava u svakoj delegaciji Unije, te u središnjoj upravi ESVD-a;
- (b) prikazuje povećanja ili smanjenja radnih mjesta prema razredu i kategoriji u središnjoj upravi ESVD-a i u svim delegacijama Unije na temelju prethodne financijske godine;
- (c) prikazuje broj radnih mjesta odobrenih za financijsku godinu, broj radnih mjesta odobrenih za prethodnu godinu, kao i broj radnih mjesta koja zauzimaju diplomati upućeni iz država članica i osoblje Vijeća i Komisije;
- (d) daje detaljnu sliku cjelokupnog osoblja u delegacijama Unije u trenutku predstavljanja nacrta proračuna, uključujući raščlambu prema zemljopisnom području, spolu, pojedinoj zemlji i misiji, pri čemu se razlikuju radna mjesta utvrđena planom radnih mjesta, ugovorni djelatnici, lokalni djelatnici i upućeni nacionalni stručnjaci te proračunska sredstva zatražena u nacrtu proračuna za druge vrste kadra s odgovarajućim procjenama o broju osoblja koje se može zaposliti na puno radno vrijeme u okviru zatraženih proračunskih sredstava.

⁽¹⁾ SL L 201, 3.8.2010., str. 30.

Članak 39.

Pismo izmjene nacrtu proračuna

Na temelju novih podataka koji nisu bili dostupni u vrijeme donošenja nacrtu proračuna, Komisija može, na vlastitu inicijativu ili zahtjev drugih institucija u pogledu njihovog dijela proračuna, dostaviti pismo izmjene nacrtu proračuna istodobno Europskom parlamentu i Vijeću prije nego se sazove Odbor za mirenje iz članka 314. UFEU-a. Pisma mogu uključivati pismo izmjene kojim se osobito ažuriraju procjene rashoda za poljoprivredu.

Članak 40.

Obveze država članica koje proizlaze iz donošenja proračuna

1. Predsjednik Europskog parlamenta proglašava proračun konačno donesenim u skladu s postupkom iz članka 314. stavka 9. UFEU-a i članka 106.a Ugovora o Euratomu.

2. Nakon što je proračun proglašen konačno donesenim, svaka država članica od 1. siječnja sljedeće financijske godine ili od datuma proglašenja konačnog donošenja proračuna ako je to nakon 1. siječnja, obvezna je Uniji podmiriti dospjela plaćanja utvrđena Uredbom (EZ, Euratom) br. 1150/2000.

Članak 41.

Nacrti izmjene proračuna

1. Komisija može predstaviti nacрте izmjene proračuna koji se posebno temelje na prihodima, u sljedećim slučajevima:

- kako bi se u proračun unio saldo prethodne financijske godine, u skladu s postupkom utvrđenim u članku 18.,
- kako bi se revidirala predviđanja vlastitih sredstava na temelju ažuriranih ekonomskih predviđanja, i
- kako bi se ažurirala revidirana predviđanja vlastitih sredstava i drugih prihoda, kao i ispitala raspoloživost odobrenih sredstava za plaćanja i potrebe za njima.

Komisija može predstaviti nacрте izmjene proračuna koje se prvenstveno temelje na rashodima ako postoje neizbježne, izvanredne ili nepredvidive okolnosti, posebno u pogledu aktivacije Fonda solidarnosti Europske unije.

2. Druge institucije osim Komisije dostavljaju Komisiji zahtjeve za izmjenu proračuna u okolnostima jednakima onim navedenima u stavku 1.

Prije predavljanja nacrtu izmjene proračuna, Komisija i ostale institucije ispituju opseg ponovne raspodjele odgovarajućih odobrenih sredstava, uzimajući u obzir bilo kakve očekivane neiskorištenosti odobrenih sredstava.

Članak 40. primjenjuje se na izmjenu proračuna. Izmjena proračuna mora biti potkrijepljena upućivanjem na proračun čije se projekcije izmjenjuju.

3. Komisija dostavlja svoje nacрте izmjene proračuna istodobno Europskom parlamentu i Vijeću do 1. rujna svake financijske godine, osim u opravdanim izvanrednim okolnostima ili u slučaju aktivacije Fonda solidarnosti Europske unije za što se nacrt izmjene proračuna može dostaviti u bilo koje doba godine. Zahtjevima za izmjenu proračuna može priložiti mišljenje drugih institucija.

4. Europski parlament i Vijeće raspravljaju o nacrtu izmjene proračuna uzimajući u obzir hitnosti izmjena.

5. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o nacrtu izmjena proračuna.

Članak 42.

Prijeвремена dostava projekcija i nacrtu proračuna

Komisija, Europski parlament i Vijeće mogu se dogovoriti oko skraćivanja određenih rokova za dostavljanje projekcija te oko donošenja i dostave nacrtu proračuna. Takav dogovor, međutim, ne smije imati učinak skraćivanja ili produljivanja razdoblja predviđenih za razmatranje tih tekstova u skladu s člankom 314. UFEU-a i člankom 106.a Ugovora o Euratomu.

POGLAVLJE 2.

Struktura i prikaz proračuna

Članak 43.

Struktura proračuna

Proračun se sastoji od sljedećeg:

- (a) općeg izvještaja o prihodima i rashodima;
- (b) odvojenih dijelova za svaku instituciju, osim Europskog vijeća i Vijeća koji dijele isti dio, podijeljenih na račune prihoda i rashoda.

Članak 44.

Proračunska nomenklatura

1. Europski parlament i Vijeće razvrstavaju prihode Komisije te prihode i rashode drugih institucija u skladu s vrstom ili namjenom u glave, poglavlja, članke i stavke.

2. Izvještaj o rashodima za dio proračuna koji se odnosi na Komisiju priprema se na temelju nomenklature koju su donijeli Europski parlament i Vijeće te koja je razvrstana prema namjeni.

Svaka glava odnosi se na područje politike, a svako poglavlje u pravilu odgovara aktivnosti.

Svaka glava može uključivati odobrena sredstva za poslovanje i administrativna odobrena sredstva.

Administrativna odobrena sredstva u okviru glave grupiraju se u jedno poglavlje.

3. Kad se prikazuju prema namjeni, administrativna odobrena sredstva za pojedine glave razvrstavaju se kako slijedi:

- (a) rashodi za osoblje odobreni u planu radnih mjesta: navodi se iznos odobrenih sredstava i broj radnih mjesta utvrđenih u planu radnih mjesta koji odgovaraju tom rashodu;
- (b) rashodi za vanjsko osoblje i ostali rashodi iz članka 26. stavka 1. podstavka 1. točke (b) i koji se financiraju pod naslovom „administracija” višegodišnjeg financijskog okvira;
- (c) rashodi za zgrade i drugi povezani rashodi, uključujući čišćenje i održavanje, najam, telekomunikacije, vodu, plin i električnu energiju;
- (d) vanjsko osoblje i tehnička pomoć izravno povezani s provedbom programa.

Svi administrativni rashodi Komisije koji se istodobno primjenjuju na nekoliko glava, utvrđuju se u odvojenom sažetom izvještaju i razvrstani su prema vrsti.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o razvrstavanju proračuna.

Članak 45.

Zabrana negativnih prihoda

1. Proračun ne smije sadržavati negativne prihode.
2. Vlastita sredstva koja se plaćaju na temelju Odluke Vijeća 2007/436/EZ, Euratom, od 7. lipnja 2007. o sustavu vlastitih sredstava Europskih zajednica ⁽¹⁾, jesu neto iznosi te se kao takvi iskazuju u sažetom izvještaju o prihodima u proračunu.

Članak 46.

Rezervacije

1. Svaki dio proračuna može uključivati glavu „rezervacije”. Odobrena sredstva unose se pod tu glavu ako:

- (a) pri donošenju proračuna ne postoji temeljni akt za predmetno djelovanje; ili

- (b) postoje ozbiljni razlozi za sumnju u vezi s dostatnošću odobrenih sredstava ili mogućnošću izvršavanja odobrenih sredstava unesenih na odgovarajuće linije, pod uvjetima koji su u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja.

Odobrenim sredstvima pod tom glavom može se koristiti samo nakon prijenosa u skladu s postupkom utvrđenim u članku 26. stavku 1. podstavku 1. točki (c) ove Uredbe, ako je donošenje temeljnog akta podložno postupku iz članka 294. UFEU-a, te u skladu s postupkom utvrđenim u članku 27. ove Uredbe u svim drugim slučajevima.

2. U slučaju ozbiljnih teškoća u izvršavanju, Komisija može tijekom financijske godine predložiti da se proračunska sredstva prenesu u glavu „rezervacije”. Europski parlament i Vijeće donose odluku o tim prijenosima kako je predviđeno člankom 27.

Članak 47.

Negativna pričuva

Dio proračuna za Komisiju može uključivati „negativnu pričuvu”, koja je ograničena na najviši iznos od 200 000 000 eura. Takva pričuva, koja se unosi pod odvojenu glavu, obuhvaća samo odobrena sredstva za plaćanja.

Negativnu pričuvu potrebno je povući prije kraja financijske godine putem prijenosa u skladu s postupkom utvrđenim u člancima 26. i 27.

Članak 48.

Pričuva za pomoć u nuždi

1. Dio proračuna koji se odnosi na Komisiju uključuje pričuvu za pomoć u nuždi trećim zemljama.
2. Pričuva iz stavka 1. povlači se prije isteka financijske godine putem prijenosa u skladu s postupkom utvrđenim u člancima 27. i 29.

Članak 49.

Prikaz proračuna

1. U proračunu se iskazuju:
 - (a) u općem računu prihoda i rashoda:
 - i. procijenjeni prihodi Unije za predmetnu financijsku godinu („godina n”);
 - ii. procijenjeni prihodi za prethodnu financijsku godinu i prihod za godinu n – 2;
 - iii. odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanja za godinu n;
 - iv. odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanja za prethodnu financijsku godinu;

⁽¹⁾ SL L 163, 23.6.2007., str. 17.

- v. preuzete obveze za rashode i rashodi plaćeni u godini n-2, pri čemu se potonji također iskazuju u postotku proračuna za godinu n;
- vi. odgovarajuće primjedbe za svaki potpodjelu kako je navedeno u članku 44. stavku 1.;
- (b) u svakom dijelu, prihodi i rashodi isto kao u točki (a);
- (c) u odnosu na osoblje:
- i. za svaki dio proračuna plan radnih mjesta koji prikazuje broj radnih mjesta za svaki razred u svakoj kategoriji i u svakoj službi te broj odobrenih stalnih radnih mjesta i privremenih radnih mjesta u okviru odobrenih sredstava;
- ii. plan radnih mjesta za osoblje koje se plaća iz odobrenih sredstava za istraživanje i tehnološki razvoj za izravno djelovanje te plan radnih mjesta za osoblje koje se plaća iz istih sredstava za neizravno djelovanje; planovi radnih mjesta razvrstavaju se prema kategoriji i razredu, a stalna radna mjesta razlikuju se od privremenih radna mjesta, odobrenih u okviru odobrenih sredstava;
- iii. u vezi sa znanstvenim i tehničkim osobljem, razvrstavanje se može temeljiti na skupinama razreda u skladu s uvjetima utvrđenima u svakom proračunu; u planu radnih mjesta mora se navesti broj visoko kvalificiranog tehničkog ili znanstvenog osoblja s kojim su se ugovorile posebne pogodnosti na temelju posebnih odredbi Pravilnika o osoblju;
- iv. plan radnih mjesta u kojem se navodi broj radnih mjesta prema razredima i kategorijama za svako tijelo iz članka 208. koje prima doprinose na teret proračuna. Plan radnih mjesta, uz broj radnih mjesta odobrenih za financijsku godinu, prikazuje i broj radnih mjesta odobrenih za prethodnu financijsku godinu;
- (d) u vezi s poslovima uzimanja i davanja zajmova:
- i. u općem izvještaju o prihodima, proračunske linije koje se odnose na te poslove i koje su namijenjene evidentiranju nadoknada primljenih od korisnika kod kojih je zbog početnog neispunjavanja obveza aktivirano jamstvo za ispunjenje obveza. Te linije nose oznaku „*pro memoria*” te se uz njih navode odgovarajuće primjedbe;
- ii. u dijelu za Komisiju:
- proračunske linije koje sadrže jamstvo Unije za ispunjenje obveza u vezi s predmetnim poslovima. Te linije nose oznaku „*pro memoria*”, pod uvjetom da ne nastane stvarno terećenje koje se pokriva iz konačno određenih sredstava,
- primjedbe u kojima se upućuje na temeljni akt i opseg predviđenih poslova, njihovo trajanje i financijska jamstva koja je Unija izdala za te poslove;
- iii. u dokumentu priloženom dijelu proračuna za Komisiju, kao pokazatelj:
- tekućih kapitalnih poslova i upravljanja dugom,
- kapitalnih poslova i upravljanja dugom za godinu n;
- (e) u vezi s financijskim instrumentima iz glave VIII. dijela prvog:
- i. upućivanje na temeljni akt;
- ii. proračunske linije koje odgovaraju relevantnim poslovima;
- iii. opći opis financijskih instrumenata, uključujući njihovo trajanje i učinak na proračun;
- iv. predviđeni poslovi, uključujući ciljne količine na temelju učinka poluge koje proizlaze iz postojećih financijskih instrumenata;
- (f) u odnosu na financiranje subjekata kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c) podtočkom vii.:
- i. upućivanje na temeljni akt odgovarajućeg programa;
- ii. odgovarajuće proračunske linije;
- iii. opći opis povjerenih zadaća, uključujući njihovo trajanje i učinak na proračun;
- (g) ukupni iznos rashoda za ZVSP unesen u poglavlje pod nazivom „ZVSP”, s posebnim člancima. Ti članci pokrivaju rashode za ZVSP i sadrže posebne proračunske linije u kojima se navode najmanje pojedinačne glavne misije.
2. Uz dokumente iz stavka 1., Europski parlament i Vijeće mogu proračunu priložiti i druge odgovarajuće dokumente.
3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o prikazu proračuna, uključujući utvrđivanje stvarnih rashoda u posljednjoj financijskoj godini za koju su računi zatvoreni, primjedbe uz proračun i planove radnih mjesta.

Članak 50.

Pravila o planovima radnih mjesta za osoblje

1. Planovi radnih mjesta opisani u članku 49. stavku 1. točki (c) predstavljaju apsolutno ograničenje za svaku instituciju ili tijelo; nije moguće nikakvo imenovanje izvan postavljenog ograničenja.

Međutim, osim za razrede AD 16, AD 15 i AD 14, svaka institucija ili tijelo može promijeniti svoje planove radnih mjesta do najviše 10 % odobrenih radnih mjesta, podložno sljedećim uvjetima:

- (a) da ne dođe do promjene obujma odobrenih sredstava za osoblje za cijelu financijsku godinu;
- (b) da ne dođe do prekoračenja ograničenja ukupnog broja radnih mjesta odobrenih pojedinim planom radnih mjesta; i
- (c) da je institucija ili tijelo sudjelovalo u komparativnoj analizi s drugim institucijama i tijelima Unije, koja je započela analizom kadrovskih potreba Komisije.

Institucija o svojoj namjeri obavješćuje Europski parlament i Vijeće tri tjedna prije provedbe izmjene iz drugog podstavka. U slučaju da postoje opravdani razlozi na koje u tom razdoblju

ukaže Europski parlament ili Vijeće, institucija ne provodi promjene i primjenjuje se postupak utvrđen u članku 41.

2. Odstupajući od stavka 1. prvog podstavka, učinci rada u nepunom radnom vremenu koje je odobrilo tijelo za imenovanje mogu se, u skladu s Pravilnikom o osoblju, izjednačiti s drugim imenovanjima.

POGLAVLJE 3.

Proračunska disciplina

Članak 51.

Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom

Proračun mora biti u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom.

Članak 52.

Usklađenost akata Unije s proračunom

Ako provedba akta Unije premašuje odobrena sredstva raspoloživa u proračunu, taj se akt može provesti u financijskom smislu samo nakon što se proračun u skladu s tim izmijeni.

GLAVA IV.

IZVRŠENJE PRORAČUNA

POGLAVLJE 1.

Opće odredbe

Članak 53.

Izvršenje proračuna u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja

1. Komisija izvršava prihode i rashode proračuna u skladu s ovom Uredbom na vlastitu odgovornost te u okviru ograničenja odobrenih sredstava.

2. Države članice surađuju s Komisijom tako da se odobrena sredstva koriste u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o izvršavanju proračuna u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja te o podacima o prijenosima osobnih podataka za potrebe revizije.

Članak 54.

Temeljni akt i iznimke

1. Potrebno je donijeti temeljni akt prije nego što se mogu koristiti odobrena sredstva unesena u proračun za bilo koje djelovanje Unije.

2. Odstupajući od stavka 1. sljedeće je moguće izvršiti bez temeljnog akta, pod uvjetom da su djelovanja koja se namjeravaju financirati u nadležnosti Unije:

- (a) odobrena sredstva za pilot-projekte pokusne naravi, osmišljene za ispitivanje izvedivosti određenog djelovanja i njegove koristi. Odgovarajuća odobrena sredstva za preuzimanje obveza smiju se unijeti u proračun za najviše dvije uzastopne financijske godine.

Ukupni iznos odobrenih sredstava za pilot-projekte ne smije prijeći 40 000 000 eura po financijskoj godini.

- (b) odobrena sredstva za pripremna djelovanja u području primjene UFEU-a i Ugovora o Euratomu, kojima je svrha pripremanje prijedloga s ciljem donošenja budućih djelovanja. Pripremna djelovanja moraju slijediti dosljedan pristup te mogu poprimiti različite oblike. Odgovarajuća odobrena sredstva za preuzimanje obveza smiju se unijeti u proračun za najviše tri uzastopne financijske godine. Postupak donošenja odgovarajućeg temeljnog akta mora biti završen prije kraja treće financijske godine. Tijekom tog postupka, preuzimanje obveza po odobrenim sredstvima mora biti u skladu s određenim značajkama pripremnog djelovanja u odnosu na predviđene aktivnosti, ciljeve koji se ostvaruju te primatelje. Posljedično, izvršena sredstva prema obujmu ne smiju odgovarati onima koja su predviđena za financiranje samih konačnih djelovanja.

Ukupni iznos odobrenih sredstava za nova pripremna djelovanja iz ove točke ne smiju prijeći 50 000 000 eura po financijskog godini, a ukupni iznos odobrenih sredstava po kojima su obveze za pripremna djelovanja stvarno preuzete, ne smije prijeći 100 000 000 eura.

- (c) odobrena sredstva za pripremne mjere u području glave V. UEU-a. Te se mjere ograničavaju na kratko vremensko razdoblje te su namijenjene uspostavljanju uvjeta za djelovanja Unije u ispunjenju ciljeva ZVSP-a te donošenja potrebnih pravnih instrumenata.

Za potrebe operacija Unije za upravljanje krizama, pripremne mjere su između ostalog namijenjene procjeni operativnih zahtjeva, brzom osiguravanju početnih sredstava ili uspostavljanju uvjeta na licu mjesta za početak operacije.

Pripremne mjere dogovara Vijeće na prijedlog Visokog predstavnika.

Kako bi se osigurala brza provedba pripremnih mjera, Visoki predstavnik obavješćuje Europski parlament i Komisiju što je prije moguće o namjeri Vijeća da započne pripremnju mjeru te posebno o procijenjenom iznosu sredstava koja su potrebna za to. Komisija poduzima sve potrebne mjere za osiguranje brze isplate sredstava.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za financiranje pripremnih mjera u području ZVSP-a;

- (d) odobrena sredstva za jednokratna djelovanja ili čak za djelovanja neograničenog trajanja, koje provodi Komisija na temelju zadaća koje proizlaze iz njezinih nadležnosti na institucionalnoj razini u skladu s UFEU-om i Ugovorom o Euratomu, osim njezinog prava na zakonodavnu inicijativu iz točke (b), te posebnim ovlastima koje su joj izravno dodijeljene tim Ugovorima, a čiji se popis treba navesti u delegiranim aktima donesenima u skladu s ovom Uredbom;

- (e) odobrena sredstva za rad svake institucije u okviru njezine administrativne neovisnosti.

Nakon predstavljanja nacrtu proračuna, Komisija podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o aktivnostima iz prvog podstavka točaka (a) i (b) koje također obuhvaćaju ocjenu rezultata i predviđeno praćenje.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o temeljnom aktu i iznimkama popisanima u stavku 2. ovog članka.

Članak 55.

Izvršenje proračuna od strane institucija, osim Komisije

Komisija dodjeljuje ostalim institucijama potrebne ovlasti za izvršenje dijelova proračuna koji se na njih odnose.

ESVD i Komisija mogu dogovoriti detaljne aranžmane kako bi omogućili izvršavanje administrativnih odobrenih sredstava delegacija Unije. Ti aranžmani ne sadrže odstupanja od ove Uredbe ili delegiranih akata donesenih u skladu s ovom Uredbom.

Članak 56.

Delegiranje ovlasti za izvršenje proračuna

1. Komisija i svaka druga institucija mogu delegirati ovlasti za izvršenje proračuna unutar svojih službi, u skladu s uvjetima utvrđenima u ovoj Uredbi i u skladu s vlastitim unutarnjim propisima te u skladu s ograničenjima propisanim instrumentom o delegiranju ovlasti. Tako ovlaštene osobe mogu djelovati samo u okviru izričito dodijeljenih ovlasti.

2. Međutim, Komisija može delegirati svoje ovlasti za izvršenje proračuna u vezi s odobrenim sredstvima za poslovanje iz svog dijela proračuna na šefove delegacija Unije. O tome istodobno obavješćuje Visokog predstavnika. Kad šefovi delegacija Unije djeluju kao dužnosnici za ovjeravanje Komisije na osnovi daljnjeg delegiranja ovlasti, oni primjenjuju pravila Komisije za izvršenje proračuna i podliježu istim dužnostima, obvezama i odgovornostima kao i bilo koji drugi dužnosnik za ovjeravanje Komisije na osnovi daljnjeg delegiranja ovlasti.

Komisija može povući delegiranje ovlasti u skladu s vlastitim pravilima.

Za potrebe prvog podstavka, Visoki predstavnik poduzima potrebne mjere kako bi omogućio suradnju delegacija Unije i službi Komisije.

Članak 57.

Sukob interesa

1. Svim financijskim izvršiteljima i drugim osobama uključenim u izvršenje proračuna i upravljanje proračunom, uključujući pripremnje akte za navedeno, te u reviziju i kontrolu proračuna, zabranjuje se poduzimanje radnji koje bi mogle dovesti do sukoba njihovih interesa s interesima Unije.

Ako postoji taj rizik, dotična osoba suzdržava se od takve radnje i upućuje pitanje dužnosniku za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti koji u pisanom obliku potvrđuje postoji li sukob interesa. Dotična osoba o tome obavješćuje i svojeg nadređenog. Ako se utvrdi postojanje sukoba interesa, dotična osoba prestaje činiti sve radnje vezane za predmetno pitanje. Dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja osobno poduzima daljnje odgovarajuće radnje.

2. Za potrebe stavka 1., sukob interesa postoji ako je ugroženo nepristrano i objektivno obnašanje funkcije financijskog izvršitelja ili druge osobe iz stavka 1., iz obiteljskih, emotivnih, političkih ili nacionalnih razloga, ekonomskog interesa ili bilo kojeg drugog zajedničkog interesa s primateljem.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. u kojima se utvrđuje što može činiti sukob interesa, zajedno s postupkom koji treba slijediti u takvim slučajevima.

POGLAVLJE 2.

Načini izvršenja

Članak 58.

Načini izvršenja proračuna

1. Komisija izvršava proračun na sljedeće načine:

(a) izravno („izravno upravljanje”) putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije po ovlaštenju odgovarajućih šefova delegacija, u skladu s člankom 56. stavkom 2., ili putem izvršnih agencija u skladu s člankom 62.;

(b) podijeljenim upravljanjem s državama članicama („podijeljeno upravljanje”); ili

(c) neizravno („neizravno upravljanje”) ako je predviđeno temeljnim aktom ili u slučajevima iz članka 54. stavka 2. podstavka 1. točaka (a) do (d), povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

i. trećim zemljama ili tijelima koje su one odredile;

ii. međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama;

iii. EIB-u i Europskom investicijskom fondu;

iv. tijelima iz članaka 208. i 209.;

v. tijelima javnog prava;

vi. tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva;

vii. tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva;

viii. osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u ZVSP-u u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

2. Komisija je i dalje odgovorna za izvršenje proračuna u skladu s člankom 317. UFEU-a i obavješćuje Europski parlament i Vijeće o poslovima koje su obavili subjekti i osobe kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu sa stavkom 1. točkom (c) ovog članka. Ako je subjekt ili osoba kojoj su povjerene zadaće izvršenja proračuna navedena u temeljnom aktu, financijski izvještaj predviđen člankom 31. uključuje potpuno obrazloženje odabira tog subjekta ili osobe.

3. Subjekti i osobe kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu sa stavkom 1. točkom (c) ovog članka, u potpunosti surađuju u zaštiti financijskih interesa Unije. Sporazumi o delegiranju predviđaju pravo Revizorskog suda i Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF) da na sveobuhvatan način izvršavaju svoje nadležnosti iz UFEU-a u vezi s revizijom sredstava.

Komisija povjerava zadaće izvršenja proračuna subjektima i osobama iz stavka 1. točke (c) ovog članka, pod uvjetom da postoje transparentni, nediskriminirajući, djelotvorni i učinkoviti postupci revizije vezani za stvarno izvršavanje tih zadaća.

4. Svi se sporazumi o delegiranju stavljaju na raspolaganje Europskom parlamentu i Vijeću na njihov zahtjev.

5. Subjekti i osobe kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu sa stavkom 1. točkom (c) ovog članka osiguravaju, u skladu s člankom 35. stavkom 2., odgovarajuću godišnju *ex post* objavu podataka o primateljima. Komisiju se obavješćuje o mjerama poduzetim po tom pitanju.

6. Subjekti i osobe kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu sa stavkom 1. točkom (c) ovog članka nemaju status dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti.

7. Komisija ne smije dodijeliti trećim osobama izvršne ovlasti ako one uključuju široko diskrecijsko pravo koje podrazumijeva donošenje političkih odluka.

8. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o načinima izvršenja proračuna, uključujući izravno upravljanje, izvršavanje ovlasti delegiranih izvršnim agencijama i posebne odredbe o neizravnom upravljanju s međunarodnim organizacijama, s tijelima iz članaka 208. i 209., s tijelima javnog prava ili tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, s tijelima uređenima privatnim pravom države članice i kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva te s tijelima kojima je povjerena provedba posebnih djelovanja u ZVSP-u.

Članak 59.

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

1. Ako Komisija izvršava proračun podijeljenim upravljanjem, zadaće izvršenja prenose se na države članice. Komisija i države članice poštuju načela dobrog financijskog upravljanja, transparentnosti i nediskriminacije te osiguravaju vidljivost djelovanja Unije kad upravljaju sredstvima Unije. U tu svrhu, Komisija i države članice ispunjavaju svoje obveze kontrole i revizije te preuzimaju nastale odgovornosti utvrđene u ovoj Uredbi. Dodatne odredbe utvrđuju se u pravilima pojedinih sektora.

2. Pri provedbi zadaća vezanih uz izvršenje proračuna, države članice poduzimaju sve potrebne mjere, uključujući zakonodavne, regulatorne i administrativne mjere, kako bi zaštitile financijske interese Unije, osobito:

(a) osiguravajući da djelovanja koja se financiraju iz proračuna budu provedena na ispravan i djelotvoran način te u skladu s primjenjivim pravilima pojedinih sektora i da u tu svrhu odrede u skladu sa stavkom 3. i nadziru tijela odgovorna za upravljanje sredstvima Unije i njihovu kontrolu;

(b) sprečavajući, utvrđujući i uklanjajući nedostatke i prijevare.

Kako bi zaštitile financijske interese Unije, države članice, poštujući načelo proporcionalnosti i u skladu s ovim člankom te odgovarajućim pravilima pojedinih sektora, provode *ex ante* i *ex post* kontrole uključujući, prema potrebi, terenske provjere reprezentativnih uzoraka transakcija ili uzoraka transakcija koji se temelje na riziku. Također osiguravaju povrat nepropisno plaćenih sredstva i kad je potrebno pokreću pravne postupke s tim u vezi.

Države članice određuju učinkovite, odvratajuće i proporcionalne sankcije primateljima ako su predviđene sektorskim pravilima ili posebnim odredbama nacionalnog zakonodavstva.

Kao dio procjene rizika te u skladu sa sektorskim pravilima, Komisija nadzire sustave upravljanja i kontrole uspostavljene u državama članicama. Komisija u svojem revizorskom radu poštuje načelo proporcionalnosti i uzima u obzir razinu procijenjenog rizika u skladu sa sektorskim pravilima.

3. U skladu s kriterijima i postupcima utvrđenim u sektorskim pravilima, države članice određuju, na odgovarajućoj razini, tijela odgovorna za upravljanje sredstvima Unije i njihovu kontrolu. Ta tijela mogu obavljati i zadaće koje nisu povezane s upravljanjem sredstvima Unije i mogu povjeriti drugim tijelima neke od svojih zadaća.

Pri odlučivanju o imenovanju tijela, države članice mogu temeljiti svoju odluku na tome jesu li sustavi upravljanja kontrole u osnovi isti kao već postojeći sustavi iz prethodnog razdoblja i jesu li bili učinkoviti.

Ako rezultati revizije i kontrole pokažu da imenovana tijela više nisu u skladu s kriterijima određenim pravilima pojedinih sektora, države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da nedostaci u provedbi zadaća tih tijela budu uklonjeni, uključujući okončanjem imenovanja u skladu s pravilima pojedinih sektora.

Pravila pojedinih sektora utvrđuju ulogu Komisije u postupku određenom ovim stavkom.

4. Tijela određena u skladu sa stavkom 3. dužna su:

(a) uspostaviti i osigurati rad učinkovitog i djelotvornog sustava unutarnje kontrole;

(b) pravovremeno koristiti računovodstveni sustav koji pruža točne, potpune i pouzdane podatke;

(c) dostaviti podatke koji se zahtijevaju u skladu sa stavkom 5.;

(d) osigurati *ex post* objavu u skladu s člankom 35. stavkom 2. Obrada osobnih podataka mora poštovati nacionalne odredbe o provedbi Direktive 95/46/EZ.

5. Tijela određena u skladu sa stavkom 3. dužna su, do 15. veljače sljedeće financijske godine, dostaviti Komisiji:

(a) svoje financijske izvještaje o rashodima koji su nastali tijekom odgovarajućeg referentnog razdoblja, kako je utvrđeno u sektorskim pravilima, prilikom izvršavanja njihovih zadaća i koji su prikazani Komisiji zbog nadoknade. Ti financijski izvještaji uključuju predfinanciranje i iznose zbog kojih su u tijeku ili su završeni postupci povrata. Dostavljaju se uz izjavu o upravljanju kojom se potvrđuje, prema mišljenju odgovornih za upravljanje sredstvima, da:

i. su podaci propisno iskazani, potpuni i točni,

ii. su rashodi korišteni u skladu s njihovom namjenom, kako je utvrđeno u pravilima pojedinih sektora,

iii. postojeći sustavi kontrole daju potrebna jamstva vezana uz zakonitost i pravilnost osnovnih transakcija;

(b) godišnji sažetak završnih revizorskih izvješća i provedenih kontrola, uključujući analizu naravi i opsega pogrešaka i nedostataka utvrđenih u sustavima, kao i provedeno ili planirano korektivno djelovanje.

Financijski izvještaji iz prvog podstavka točke (a) te sažetak iz prvog podstavka točke (b) popraćeni su mišljenjem neovisnog revizorskog tijela, sačinjenim u skladu s međunarodno priznatim revizijskim standardima. U tom se mišljenju utvrđuje daju li financijski izvještaji istiniti i vjeran prikaz zakonitosti i pravilnosti rashoda čija je nadoknada zatražena od Komisije, kao i ispravnosti rada postojećih sustava kontrole. U mišljenju se također navodi dovodi li revizija u pitanje navode u izvaji o upravljanju iz prvog podstavka točke (a).

Komisija iznimno može produljiti rok od 15. veljače do 1. ožujka, po obavijesti predmetne države članice.

Države članice mogu, na odgovarajućoj razini, objaviti podatke iz ovog stavka.

Dodatno, države članice mogu dati izjave potpisane na odgovarajućoj razini koje se temelje na podacima iz ovog stavka.

6. Kako bi osiguralo da se sredstva Unije koriste u skladu s primjenjivim pravilima, Komisija:

- (a) primjenjuje postupke ispitivanja i prihvaćanja financijskih izvještaja imenovanih tijela, osiguravajući pritom da su financijski izvještaji potpuni, točni i istiniti;
- (b) isključuje iz financiranja Unije rashode za koje su isplate izvršene povredom primjenjivog prava;
- (c) prekida rokove plaćanja ili suspendira plaćanja kad je to predviđeno sektorskim propisima.

Komisija okončava, u cijelosti ili djelomično, prekid rokova plaćanja ili suspenziju plaćanja nakon što država članica dostavi svoje primjedbe i odmah nakon što poduzme potrebne mjere. Godišnje izvješće o radu iz članka 66. stavka 9. obuhvaća sve obveze iz ovog podstavka.

7. Sektorska pravila uzimaju u obzir potrebe programa europske teritorijalne suradnje, posebno vezano uz sadržaj izjave o upravljanju, postupak određen stavkom 3. i revizijsku funkciju.

8. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o podijeljenom upravljanju s državama članicama, uključujući stvaranje registra tijela odgovornih za upravljanje sredstvima Unije i njihovu kontrolu, te o mjerama promicanja najboljih praksi.

Članak 60.

Neizravno upravljanje

1. Subjekti i osobe kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c)

moraju poštovati načela dobrog financijskog upravljanja, transparentnosti i nediskriminacije te osiguravati vidljivost djelovanja Unije kad upravljaju sredstvima Unije. Pri upravljanju sredstvima Unije moraju jamčiti razinu zaštite financijskih interesa Unije jednaku zaštiti koja se zahtijeva na temelju ove Uredbe, uz poštovanje:

- (a) naravi zadaća koje su im povjerene i obuhvaćenih iznosa;
- (b) financijskih rizika;
- (c) razine osiguranja koje proizlazi iz njihovih sustava, pravila i postupaka zajedno s mjerama koje poduzima Komisija kako bi nadziralo i podržalo izvršavanje povjerenih im zadaća.

2. Kako bi se zaštitili financijski interesi Unije, subjekti i osobe kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu s člankom 58 stavkom 1. točkom (c), dužni su, u skladu s načelom proporcionalnosti:

- (a) uspostaviti i osigurati rad učinkovitog i djelotvornog sustava unutarnje kontrole;
- (b) koristiti računovodstveni sustav koji pravovremeno pruža točne, potpune i pouzdane podatke;
- (c) podlijegati neovisnoj vanjskoj reviziji, provedenoj u skladu s međunarodno priznatim revizijskim standardima, koju obavlja revizorska služba koja je funkcionalno neovisna od predmetnog subjekta ili osobe.
- (d) primjenjivati odgovarajuća pravila i postupke za pružanje financiranja iz sredstava Unije putem bespovratnih sredstava, nabave i financijskih instrumenata;
- (e) osigurati *ex post* objavu podataka o primateljima u skladu s člankom 35. stavkom 2.;
- (f) osigurati razumnu zaštitu osobnih podataka kako je utvrđeno u Direktivi 95/46/EZ i Uredbi (EZ) br. 45/2001.

Osobe kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna iz članka 58. stavka 1. točke (c) podtočke viii. donose svoja financijska pravila uz prethodnu suglasnost Komisije. One moraju ispuniti sve zahtjeve utvrđene u točkama (a) do (e) ovog stavka najkasnije šest mjeseci od početka trajanja njihova mandata. Ako na kraju tog razdoblja samo djelomično ispunjavaju navedene zahtjeve, Komisija poduzima odgovarajuće korektivne mjere za nadziranje i podržavanje izvršenja povjerenih im zadaća.

3. Subjekti i osobe kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c) moraju sprečavati, prepoznati i ispravljati nedostatke i prijevare pri provedbi zadaća vezanih uz izvršenje proračuna. U tu svrhu, poštujući načelo proporcionalnosti, provode *ex ante* i *ex post* kontrole uključujući, prema potrebi, provjere na licu mjesta reprezentativnih uzoraka transakcija ili uzoraka transakcija koji se temelje na riziku, kako bi osigurali da se djelovanja financirana iz proračuna uistinu provode i točno izvršavaju. Također moraju osigurati povrat nepropisno plaćenih sredstva i kad je potrebno pokrenuti pravne postupke s tim u vezi.

4. Komisija može suspendirati plaćanja subjektima i osobama kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c), osobito kad se utvrde sustavne pogreške koje dovode u pitanje pouzdanost sustava unutarnje kontrole predmetnog subjekta ili osobe ili zakonitosti i pravilnosti osnovnih transakcija.

Neovisno o članku 92., odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može prekinuti, u cijelosti ili djelomično, plaćanja tim subjektima i osobama za potrebe provedbe daljnjih provjera kad:

- i. odgovorni dužnosnik za ovjeravanje sazna za značajni nedostatak u radu sustava unutarnje kontrole ili da su rashodi koje je ovjerio predmetni subjekt ili osoba povezani s ozbiljnom nepravilnošću koja nije ispravljena;
- ii. prekid je potreban kako bi se spriječila znatna šteta za financijske interese Unije.

5. Ne dovodeći u pitanje stavak 7., subjekti i osobe kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c), dostavljaju Komisiji:

- (a) izvješće o izvršenju povjerenih im zadaća;
- (b) svoje financijske izvještaje o rashodima koji su nastali pri obavljanju povjerenih im zadaća. Ti financijski izvještaji dostavljaju se uz izjavu o upravljanju kojom se potvrđuje, prema mišljenju odgovornih za upravljanje sredstvima:
 - i. da su podaci propisno iskazani, potpuni i točni,
 - ii. da su rashodi korišteni u skladu s njihovom namjenom, kako je utvrđeno sporazumima o delegiranju ili, prema potrebi, u odgovarajućim sektorskim pravilima,
 - iii. da postojeći sustavi kontrole daju potrebna jamstva vezana za zakonitost i ispravnost osnovnih transakcija;

(c) sažetak završnih revizorskih izvješća i provedenih kontrola, uključujući analizu naravi i opsega pogrešaka i slabosti utvrđenih u sustavima, kao i provedenu ili planiranu korektivnu mjeru.

Uz dokumente iz prvog podstavka dostavlja se mišljenje neovisnog revizorskog tijela, sačinjenim u skladu s međunarodno priznatim revizijskim standardima. U tom se mišljenju utvrđuje daju li financijski izvještaji istinit i vjeran prikaz, funkcioniraju li postojeći sustavi kontrole dobro i jesu li osnovne transakcije zakonite i pravilne. U mišljenju se također navodi dovodi li revizija u pitanje navode izjave o upravljanju na temelju prvog podstavka točke (b).

Dokumenti iz prvog podstavka dostavljaju se Komisiji najkasnije 15. veljače sljedeće financijske godine. Mišljenje iz drugog podstavka dostavlja se Komisiji najkasnije 15. ožujka.

Obveze utvrđene u ovom stavku ne dovode u pitanje sporazume sklopljene s međunarodnim organizacijama i trećim zemljama. Navedeni sporazumi uključuju najmanje obvezu tih međunarodnih organizacija i trećih zemalja da Komisiji svake godine dostave izjavu da je tijekom predmetne financijske godine doprinos Unije korišten i knjižen u skladu sa zahtjevima određenim u stavku 2. i obvezama utvrđenim u tim sporazumima.

6. Ne dovodeći u pitanje stavak 7., Komisija:

- (a) nadzire ispunjavanje obveza tih osoba i subjekata, osobito provedbom revizija i evaluacija provedbe programa;
- (b) primjenjuje postupke ispitivanja i prihvaćanja financijskih izvještaja subjekata i osoba kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna, osiguravajući pritom da su izvještaji potpuni, točni i istiniti;
- (c) isključuje iz financiranja Unije rashode za koje izvršene isplate čine povredu primjenjivih pravila.

7. Stavci 5. i 6. ne primjenjuju se na doprinos Unije subjektima koji podliježu posebnom postupku davanja razrješnice iz članka 208.

8. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o neizravnom upravljanju, uključujući uspostavu uvjeta neizravnog upravljanja u skladu s kojima sustavi, pravila i postupci subjekata i osoba moraju biti jednaki onima Komisije, kao i izjave o upravljanju i izvještaje o usklađenosti, te postupke za ispitivanje i prihvaćanje financijskih izvještaja i za isključivanje iz financiranja Unije rashoda za koje izvršene isplate čine povredu primjenjivih pravila.

Članak 61.

Ex ante ocjene i sporazumi o delegiranju

1. Prije nego povjeri zadaće izvršenja proračuna subjektima ili osobama u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c), Komisija pribavlja dokaz o tome da se ispunjavaju zahtjevi određeni člankom 60. stavkom 2. podstavkom 1. točkama (a) do (d).

U slučaju bitnih promjena u sustavima ili pravilima nekog subjekta ili osobe kojoj su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c), ili u postupcima vezanim za upravljanje sredstvima Unije koje je povjereno tom subjektu ili osobi, predmetni subjekt ili osoba o tome bez odlaganja obavješćuje Komisiju. Komisija ponovno ispituje sporazume o delegiranju sklopljene s predmetnim subjektom ili osobom kako bi osigurala neprestano ispunjavanje zahtjeva određenih člankom 60. stavkom 2. podstavkom 1. točkama (a) do (d).

2. Osim ako je subjekt kojem su povjerene zadaće izvršenja proračuna naveden u temeljnom aktu, Komisija odabire subjekt iz jedne od kategorija navedenih u članku 58. stavku 1. točki (c) podtočkama ii., v., vi. i vii., uzimajući u obzir narav zadaća koje se povjeravaju subjektu, kao i iskustvo te poslovnu i financijsku sposobnost predmetnih subjekata. Odabir mora biti transparentan, opravdan na temelju objektivnih razloga i ne smije prouzrokovati sukob interesa.

3. Sporazumima o delegiranju određuju se zahtjevi utvrđeni u članku 60. stavku 2. podstavku 1. točkama (a) do (d). Jasno definiraju zadaće povjerene subjektu i sadrže obvezu predmetnih subjekata ili osoba da će ispuniti obveze utvrđene u članku 60. stavku 2. podstavku 1. točkama (e) i (f) te da će se suzdržati od radnji koje mogu prouzročiti sukob interesa.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o *ex ante* ocjeni pravila i postupaka neizravnog upravljanja i o sadržaju sporazuma o delegiranju.

Članak 62.

Izvršne agencije

1. Komisija može delegirati ovlasti izvršnim agencijama za izvršenje cijelog ili dijela programa ili projekta Unije, u ime Komisije i pod njezinom odgovornošću, u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 58/2003 od 19. prosinca 2002. o utvrđivanju statuta izvršnih agencija kojima se povjeravaju određene zadaće vezane uz upravljanje programima Zajednice⁽¹⁾. Izvršne agencije osnivaju se Odlukom Komisije i pravne su osobe u skladu s pravom Unije.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o izvršavanju ovlasti delegiranih izvršnim agencijama.

2. Za izvršavanje odgovarajućih odobrenih sredstava za poslovanje zadužen je direktor izvršne agencije.

⁽¹⁾ SL L 11, 16.1.2003., str. 1.

Članak 63.

Ograničenja delegiranja ovlasti

1. Komisija ne povjerava zadaće vezane za izvršenje sredstava Unije, uključujući plaćanje i povrat, vanjskim subjektima ili tijelima iz privatnog sektora, osim u slučaju iz članka 58. stavka 1. točke (c) podtočaka v., vi. i vii., ili u određenim slučajevima kad predmetna plaćanja:

- i. treba izvršiti primateljima plaćanja koje odredi Komisija;
- ii. podložna su uvjetima i iznosima koje odredi Komisija; i
- iii. ne podrazumijevaju ostvarivanje diskrecijskog prava od strane subjekta ili tijela koje izvršava plaćanje.

2. Komisija može vanjskim subjektima ili tijelima iz privatnog sektora koji ne pružaju javne usluge, povjeriti sljedeće zadaće na temelju ugovora: zadaće tehničke ekspertize te administrativne, pripreme ili pomoćne zadaće koje ne uključuju izvršavanje javnih ovlasti ili primjenu ovlaštenja za odlučivanje na temelju diskrecijskog prava.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o povjeravanju zadaća određenim vanjskim subjektima ili tijelima iz privatnog sektora u skladu s pravilima o nabavi određenima glavom V. dijela prvog.

POGLAVLJE 3.

Financijski izvršitelji

Odjeljak 1.

Načelo razdvajanja dužnosti

Članak 64.

Razdvajanje dužnosti

1. Dužnosti dužnosnika za ovjeravanje i računovodstvenog službenika razdvajaju se i međusobno se isključuju.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o pravima i obvezama svih financijskih izvršitelja.

Odjeljak 2.

Dužnosnik za ovjeravanje

Članak 65.

Dužnosnik za ovjeravanje

1. Svaka institucija izvršava dužnosti dužnosnika za ovjeravanje.

2. Za potrebe ove glave, pojam „osoblje” odnosi se na osobe obuhvaćene Pravilnikom o osoblju.

3. Svaka institucija delegira dužnosti dužnosnika za ovjeravanje osoblju odgovarajuće razine, u skladu s uvjetima iz vlastitog poslovnika. Institucije u svojim unutarnjim administrativnim pravilima navode osoblje kojem delegiraju te dužnosti, opseg delegiranih ovlasti, kao i mogućnost za osobe kojima su te ovlasti delegirane da ih dalje delegiraju na druge osobe.

4. Ovlasti dužnosnika za ovjeravanje delegiraju se ili dalje delegiraju samo osoblju.

5. Odgovorni dužnosnici za ovjeravanje djeluju unutar ograničenja iz instrumenta delegiranja ili daljnjeg delegiranja ovlasti. Odgovornom dužnosniku za ovjeravanje može pomagati jedan član osoblja ili više njih, povjerenih njemu na odgovornost, za obavljanje određenih poslova potrebnih za izvršenje proračuna i financijsko izvještavanje.

6. Kad šefovi delegacija Unije djeluju kao dužnosnici za ovjeravanje na osnovi daljnjeg delegiranja ovlasti u skladu s člankom 56. stavkom 2., oni odgovaraju Komisiji kao instituciji odgovornoj za definiranje, izvršavanje, nadzor i procjenu njihovih dužnosti i odgovornosti dužnosnika za ovjeravanje na osnovi daljnjeg delegiranja ovlasti. Komisija o tome istodobno obavještuje Visokog predstavnika.

7. Odgovornom dužnosniku za ovjeravanje može pomagati osoblje koje je, pod njegovom odgovornošću, zaduženo za određene zadaće potrebne za izvršenje proračuna i financijsko izvještavanje te izvješćivanje o upravljanju, povjereno na odgovornost Osoblje koje pomaže odgovornim dužnosnicima za ovjeravanje podložno je članku 57.

8. Svaka institucija obavještuje Revizorski sud, Europski parlament i Vijeće o imenovanju i opozivu dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti, unutarnjih revizora i računovodstvenih službenika te o svim unutarnjim propisima koje donese vezano za financijska pitanja.

9. Svaka institucija obavještuje Revizorski sud o imenovanju blagajnika te o odlukama o delegiranju ovlasti na temelju članka 69. stavka 1. i članka 70.

10. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o pomoći odgovornim dužnosnicima za ovjeravanje i o unutarnjim propisima kojima se uređuju delegiranja ovlasti.

Članak 66.

Ovlasti i dužnosti dužnosnika za ovjeravanje

1. Dužnosnik za ovjeravanje odgovoran je u svakoj instituciji za izvršenje prihoda i rashoda, u skladu s načelima dobrog

financijskog upravljanja, te za osiguranje usklađenosti sa zahtjevima zakonitosti i pravilnosti.

2. Za potrebe stavka 1., dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti uspostavlja, u skladu s člankom 32. i minimalnim standardima koje je prihvatila svaka institucija te uzimajući u obzir rizike povezane s upravljačkim okruženjem, kao i vrstu financiranih djelovanja, organizacijsku strukturu i sustave unutarnje kontrole prikladne za izvršavanje njegovih dužnosti. Uspostava takve strukture i sustava potkrepljuje se sveobuhvatnom analizom rizika koja uzima u obzir njihovu isplativost.

3. Kako bi izvršio rashode, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje preuzima proračunske i pravne obveze, potvrđuje rashode i odobrava plaćanja, te poduzima pripremne radnje za izvršenje odobrenih sredstava.

4. Izvršenje prihoda obuhvaća sastavljanje procjena iznosa potraživanja, utvrđivanje dodijeljenih prava čiji je povrat potrebno osigurati i izdavanje naloga za povrat. Ono prema potrebi uključuje odluku o odricanju od utvrđenih dodijeljenih prava.

5. Svaka operacija podliježe barem *ex ante* kontroli operativnih i financijskih obilježja operacije, koja se temelji na analizi dokumenata i raspoloživim rezultatima već provedenih kontrola.

Ex ante kontrole obuhvaćaju pokretanje i provjeru operacije.

Provjeru predmetne transakcije provodi osoblje drukčije od osoblja koje je pokrenulo postupak. Osoblje koje provodi provjeru ne odgovara članovima osoblja koji su pokrenuli operaciju.

6. Dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti može provesti *ex post* kontrole kako bi provjerio već odobrene operacije nakon *ex ante* kontrole. Te se kontrole mogu organizirati na temelju uzorka prema riziku.

Ex ante kontrole provodi osoblje koje nije odgovorno za *ex post* kontrole. Osoblje odgovorno za *ex post* kontrole ne odgovara članovima osoblja odgovornima za *ex ante* kontrole.

Kada dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja provodi financijske revizije korisnika kao *ex post* kontrole, predmetna revizijska pravila moraju biti jasna, usklađena i transparentna te moraju poštovati prava, kako Komisije, tako i korisnika nad kojima se provodi revizija.

7. Osoblje odgovorno za kontrolu upravljanja financijskim poslovanjem mora biti stručno osposobljeno. Dužni su poštovati posebni kodeks stručnih standarda koje je utvrdila svaka institucija.

8. Ako član osoblja koji je uključen u financijsko upravljanje i kontrolu poslova smatra da je odluka koju mora na zahtjev nadređenog izvršiti ili prihvatiti nepravilna ili u suprotnosti s načelima dobrog financijskog upravljanja ili pravilima struke koja taj član osoblja mora poštovati, on pisanim putem obavješćuje dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti. Ako naveden član osoblja to učini u pisanom obliku, njegov nadređeni dužan je odgovoriti u pisanom obliku. Ako nadređeni ne poduzme nikakvu radnju ili potvrdi prvotnu odluku ili uputu, a član osoblja smatra da takva potvrda ne predstavlja zadovoljavajući odgovor na njegovo pitanje, član osoblja o tome pisanim putem obavješćuje dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti. Ako taj dužnosnik ne poduzme nikakvu radnju, član osoblja o tome obavješćuje odgovarajuće povjerenstvo iz članka 73. stavka 6.

U slučaju nezakonitog djelovanja, prijevare ili korupcije koji mogu nanijeti štetu interesima Unije, član osoblja obavješćuje tijela određena na temelju primjenjivog zakonodavstva. Ugovori s vanjskim revizorima koji provode revizije financijskog upravljanja Unije moraju sadržavati obvezu vanjskog revizora da dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti obavijesti o bilo kakvoj sumnji na nezakonito djelovanje, prijevare ili korupciju koju mogu nanijeti štetu interesima Unije.

9. Dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti izvješćuje svoju instituciju o ispunjavanju svojih dužnosti u obliku godišnjeg izvješća o radu koje sadrži financijske podatke i podatke o upravljanju, uključujući rezultate kontrola, u kojima izjavljuje da, osim ako je drukčije izraženo u bilo kakvim rezervama vezanim uz određena područja prihoda i rashoda, može razumno jamčiti da:

- (a) podaci sadržani u izvješću istiniti su i točni;
- (b) sredstva dodijeljena aktivnostima opisanim u izvješću korištena su u svrhu za koju su namijenjena i u skladu su s načelom dobrog financijskog upravljanja;
- (c) postojeći postupci kontrole daju potrebna jamstva vezana za zakonitost i pravilnost osnovnih transakcija.

Izvješće o radu sadrži rezultate poslova vezano uz utvrđene ciljeve, rizike povezane s tim poslovima, korištenje osiguranih sredstava kao i učinkovitost i djelotvornost sustava unutarnje kontrole, uključujući sveukupnu procjenu troškova i koristi kontrola.

Komisija najkasnije do 15. lipnja svake godine dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću sažetak godišnjih izvješća o radu za prethodnu godinu. Godišnje izvješće o radu dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti također se stavljaju na raspolaganje Europskom parlamentu i Vijeću.

10. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o *ex ante* i *ex post* kontrolama, čuvanju popratnih dokumenata, kodeksu stručnih stan-

darda, nepoduzimanju radnji od strane dužnosnika za ovjeravanje, prijenosu podataka računovodstvenom službeniku i izvješćima o postupcima o kojima se pregovaralo.

Članak 67.

Ovlasti i dužnosti šefova delegacija Unije

1. Ako šefovi delegacija Unije djeluju kao dužnosnici za ovjeravanje na osnovi daljnjeg delegiranja ovlasti u skladu s člankom 56. stavkom 2., oni blisko surađuju s Komisijom u vezi s pravilnim izvršenjem sredstava kako bi osobito osigurali zakonitost i pravilnost financijskih transakcija, poštovanje načela dobrog financijskog upravljanja pri upravljanju sredstvima i djelotvornu zaštitu financijskih interesa Unije.

U tu svrhu, oni poduzimaju potrebne mjere za sprečavanje bilo koje situacije koja bi mogla dovesti u pitanje odgovornost Komisije za izvršenje proračuna koja im je dalje delegirana, kao i svakog sukoba prioriteta koji bi mogao imati učinak na izvršenje zadaća financijskog upravljanja koje su im dalje delegirane.

Ako nastupi situacija ili sukob iz drugog podstavka, šefovi delegacija Unije bez odgađanja o tome obavješćuju odgovorne glavne direktore Komisije i ESVD-a. Glavni direktori poduzimaju odgovarajuće korake za rješavanje situacije.

2. Ako se sami šefovi delegacija Unije nađu u situaciji iz članka 66. stavka 8., oni upućuju predmet posebnom povjerenstvu za financijske nepravilnosti uspostavljenom u skladu s člankom 73. stavkom 6. U slučaju nezakonitog djelovanja, prijevare ili korupcije koji mogu nanijeti štetu interesima Unije, oni obavješćuju tijela određena na temelju mjerodavnog zakonodavstva.

3. Šefovi delegacija Unije koji djeluju kao dužnosnici za ovjeravanje na osnovi daljnjeg delegiranja ovlasti u skladu s člankom 56. stavkom 2., izvješćuju svojeg dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti kako bi potonji mogao uključiti njihova izvješća u svoje godišnje izvješće o radu iz članka 66. stavka 9. Izvješća šefova delegacija Unije uključuju podatke o učinkovitosti i djelotvornosti postojećih sustava unutarnje kontrole u njihovim delegacijama, kao i o upravljanju poslovima koji su im dodijeljeni na temelju daljnjeg delegiranja ovlasti te pružaju jamstvo iz članka 73. stavka 5. trećeg podstavka. Ta se izvješća prilažu godišnjem izvješću o radu dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti i stavljaju na raspolaganje Europskom parlamentu i Vijeću, uzimajući u obzir, prema potrebi, njihovu povjerljivost.

Šefovi delegacija Unije u potpunosti surađuju s institucijama koje su uključene u postupak davanja razrješnice, te dostavljaju, prema potrebi, sve potrebne dodatne podatke. U tom se smislu od njih može zatražiti prisustvovanje sastancima odgovarajućih tijela i pomaganje odgovornom dužnosniku za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti.

4. Šefovi delegacija Unije koji djeluju kao dužnosnici za ovjeravanje na osnovi daljnjeg delegiranja ovlasti u skladu s člankom 56. stavkom 2., odgovaraju na zahtjeve dužnosnika Komisije za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti na zahtjev same Komisije ili, u kontekstu razrješnice, na zahtjev Europskog parlamenta.

5. Komisija osigurava da daljnje delegiranje ovlasti nije štetno za postupak davanja razrješnice na temelju članka 319. UFEU-a.

Odjeljak 3.

Računovodstveni službenik

Članak 68.

Ovlasti i dužnosti računovodstvenog službenika

1. Svaka institucija imenuje računovodstvenog službenika koji je odgovoran u svakoj instituciji za sljedeće:

- (a) ispravno izvršenje plaćanja, naplatu prihoda i povrat iznosa utvrđenih kao potraživanja;
- (b) sastavljanje i prikazivanje financijskih izvještaja u skladu s glavom IX. dijela prvog;
- (c) vođenje računovodstva u skladu s glavom IX. dijela prvog;
- (d) utvrđivanje računovodstvenih postupaka i kontnog plana u skladu s glavom IX. dijela prvog;
- (e) utvrđivanje i potvrđivanje računovodstvenih sustava te, prema potrebi, potvrđivanje sustava koje je odredio dužnosnik za ovjeravanje za pribavljanje ili opravdavanje računovodstvenih podataka; vezano za navedeno, računovodstveni službenik ovlašten je u svakom trenutku provjeriti usklađenost s kriterijima potvrđivanja;
- (f) upravljanje riznicom.

Odgovornosti računovodstvenog službenika ESVD-a odnose se samo na dio proračuna ESVD-a koji izvršava ESVD. Računovodstveni službenik Komisije ostaje odgovoran za cjelokupan dio proračuna koji se odnosi na Komisiju, uključujući računovodstvene poslove koji se odnose na odobrena sredstva koja su dalje delegirana šefovima delegacija Unije.

Računovodstveni službenik Komisije također djeluje kao računovodstveni službenik ESVD-a u vezi s izvršenjem dijela proračuna ESVD-a, podložno članku 213.

2. Računovodstveni službenik Komisije odgovoran je za utvrđivanje računovodstvenih pravila i usklađenih kontnih planova u skladu s glavom IX. dijela prvog.

3. Računovodstveni službenik pribavlja od dužnosnika za ovjeravanje sve potrebne podatke za sastavljanje financijskih izvještaja koji daju istinit i vjeran prikaz financijskog položaja institucija i izvršenja proračuna. Dužnosnici za ovjeravanje jamče pouzdanost podataka.

4. Prije nego što institucija ili tijelo iz članka 208. usvoji financijske izvještaje, potpisuje ih računovodstveni službenik, čime potvrđuje da u razumnoj mjeri jamči da izvještaji daju istinit i vjeran prikaz financijskog položaja institucije ili tijela iz članka 208.

U tu svrhu, računovodstveni službenik provjerava jesu li financijski izvještaji pripremljeni u skladu s računovodstvenim pravilima iz članka 143. i računovodstvenim postupcima iz stavka 1. točke (d) ovog članka te jesu li u financijskim izvještajima knjiženi svi prihodi i rashodi.

Dužnosnici za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti prosljeđuju sve podatke koje su računovodstvenom službeniku potrebni da bi ispunio svoje dužnosti.

Dužnosnici za ovjeravanje ostaju u potpunosti odgovorni za pravilno korištenje sredstava kojima upravljaju, zatim za zakonitost i pravilnost rashoda koje kontroliraju te za cjelovitost i točnost podataka prosljeđenih računovodstvenom službeniku.

5. Računovodstveni službenik ovlašten je provjeriti dobivene podatke te izvršiti sve daljnje provjere koje smatra potrebnima da bi potpisao financijske izvještaje.

Računovodstveni službenik izvršava rezervacije, ako je potrebno, objašnjavajući točno njihovu narav i opseg.

6. Osim ako je drukčije određeno ovom Uredbom, samo je računovodstveni službenik ovlašten upravljati novcem i novčanim ekvivalentima. Računovodstveni službenik odgovoran je za njihovo čuvanje.

7. U okviru provođenja programa ili djelovanja, mogu se otvoriti fiducijarni računi u ime i za Komisiju kako bi se subjektu kojem su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c) podtočkama ii., iii., v. ili vi., omogućilo upravljanje njima.

Ti se računi otvaraju pod odgovornošću dužnosnika za ovjeravanje odgovornog za provedbu programa ili djelovanja, a u dogovoru s računovodstvenim službenikom Komisije.

Navedenim se računima upravlja pod odgovornošću dužnosnika za ovjeravanje.

8. Računovodstveni službenik Komisije utvrđuje pravila o otvaranju fiducijarnih računa, upravljanju i zatvaranju fiducijarnih računa te o njihovom korištenju.

9. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o ovlastima i dužnostima računovodstvenog službenika, uključujući njegovo imenovanje i prestanak dužnosti, njegovo mišljenje o računovodstvenom sustavu i sustavu popisa imovine, upravljanju riznicom i bankovnim računima, potpisima na financijskim izvještajima, upravljanju saldom računa, prijenosu i mjenjačkim poslovima, načinima plaćanja, dokumentaciji pravnih osoba i čuvanju popratnih dokumenata.

Članak 69.

Ovlasti koje računovodstveni službenik može delegirati

1. U izvršavanju svojih dužnosti, računovodstveni službenik može prenijeti neke zadaće na svoje podređeno osoblje.

Te se zadaće utvrđuju u instrumentu delegiranja.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o osobama ovlaštenima za upravljanje financijskim izvještajima u lokalnoj jedinici.

Odjeljak 4.

Blagajnik

Članak 70.

Knjiga blagajne

1. Za plaćanje malih iznosa, osim vlastitih sredstava, te za naplatu prihoda može se uspostaviti knjiga blagajne kako je određeno delegiranim aktima donesenima u skladu s ovom Uredbom.

Međutim, u području pomoći za upravljanje kriznim situacijama i djelovanja humanitarne pomoći u smislu članka 128., knjiga blagajne može se koristiti bez ograničenja iznosa uz poštovanje razine odobrenih sredstava za odgovarajuće proračunske linije za tekuću financijsku godinu, kako su odredili Europski parlament i Vijeće.

2. Za knjigu blagajne osigurava računovodstveni službenik institucije te su za nju odgovorni blagajnici koje imenuje računovodstveni službenik institucije.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o uvjetima za knjige blagajne, uključujući maksimalne iznose koje isplaćuju blagajnici i o pravilima za vanjska djelovanja, uključujući pravila vezana za odabir blagajnika, osiguravanje sredstava za knjigu blagajne, provjere od strane dužnosnika za ovjeravanje i računovodstvenih službenika i poštovanje postupaka javne nabave. Nadalje, Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za uspostavu knjiga blagajne i o blagajnicima u delegacijama Unije.

POGLAVLJE 4.

Odgovornost financijskih izvršitelja

Odjeljak 1.

Opća pravila

Članak 71.

Opoziv delegiranja i suspenzija dužnosti dodijeljenih financijskim izvršiteljima

1. Tijelo koje je imenovalo odgovorne dužnosnike za ovjeravanje može bilo kada opozvati, privremeno ili konačno, njihovo delegiranje ili daljnje delegiranje ovlasti.

2. Tijelo koje ga je imenovalo može bilo kad, privremeno ili konačno, suspendirati s dužnosti dužnosnika za ovjeravanje ili blagajnike.

3. Ovaj članak ne dovodi u pitanje disciplinske mjere poduzete protiv financijskih izvršitelja iz stavaka 1. i 2.

Članak 72.

Odgovornost dužnosnika za ovjeravanje vezano za nezakonite aktivnosti, prijevare ili korupciju

1. Ovo poglavlje ne dovodi u pitanje kazneno-pravnu odgovornost financijskih izvršitelja iz članka 71. prema mjero-davnom nacionalnom pravu i važećim odredbama o zaštiti financijskih interesa Unije i borbi protiv korupcije koja uključuje dužnosnike Unije ili dužnosnike država članica.

2. Ne dovodeći u pitanje članke 73., 74. i 75. ove Uredbe, na svakog odgovornog dužnosnika za ovjeravanje, računovodstvenog službenika ili blagajnika primjenjuje se disciplinska mjera i plaćanje odštete u skladu s Pravilnikom o osoblju. U slučaju nezakonitih radnji, prijevare ili korupcije koje mogu nanijeti štetu interesima Unije, predmet se upućuje nadležnim tijelima određenima u skladu s važećim zakonodavstvom, a posebno OLAF-u.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o odgovornosti dužnosnika za ovjeravanje, računovodstvenih službenika i blagajnika u slučaju nezakonite aktivnosti, prijevare ili korupcije.

Odjeljak 2.

Pravila koja se primjenjuju na odgovorne dužnosnike za ovjeravanje

Članak 73.

Pravila koja se primjenjuju na dužnosnike za ovjeravanje

1. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje odgovoran je za plaćanje odštete utvrđene u Pravilniku o osoblju.

2. Obveza plaćanja odštete primjenjuje se osobito ako odgovorni dužnosnik za ovjeravanje, namjerno ili krajnjom nepažnjom:

- (a) utvrdi dodijeljena prava čiji povrat treba osigurati ili izda naloge za povrat, odobri rashode ili potpiše nalog za plaćanje ne pridržavajući se ove Uredbe ili delegiranih akata donesenih u skladu s njom;
- (b) propusti sastaviti dokument o iznosu potraživanja, ne izda nalog za povrat ili kasni s njegovim izdavanjem ili kasni s izdavanjem naloga za plaćanje dovodeći time do građanske odgovornosti institucije prema trećima.

3. Dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnjeg delegiranja ovlasti koji smatra da je odluka donesena pod njegovom odgovornošću nepravilna ili u suprotnosti s načelima dobrog financijskog upravljanja, pisanim putem obavješćuje tijelo koje je delegiralo ovlasti. Ako tijelo koje delegira ovlast tada pruži obrazloženu pisanu uputu dužnosniku za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnjeg delegiranja ovlasti za donošenje navedene odluke, dužnosnik za ovjeravanje ne smatra se odgovornim.

4. Ako se ovlasti dalje delegiraju unutar njegove službe, dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja i dalje je odgovoran za učinkovitost i djelotvornost postojećih sustava unutarnjeg upravljanja i kontrole te za odabir dužnosnika za ovjeravanje na osnovi daljnjeg delegiranja ovlasti.

5. U slučaju daljnjeg delegiranja ovlasti na šefove delegacija Unije, dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti odgovoran je za definiranje sustava unutarnjeg upravljanja i kontrole, kao i njihovu učinkovitost i djelotvornost. Šefovi delegacija Unije odgovorni su za odgovarajuću uspostavu i funkcioniranje tih sustava, u skladu s uputama dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti, i za upravljanje sredstvima i poslovima koje u okviru svoje odgovornosti obavljaju unutar delegacije Unije. Prije nego što preuzmu njihove dužnosti, dužni su završiti posebne obuke o zadaćama i odgovornostima dužnosnika za ovjeravanje i izvršenju proračuna.

Šefovi delegacija Unije izvješćuju o svojim odgovornostima na temelju prvog podstavka ovog stavka, u skladu s člankom 67. stavkom 3.

Svake godine šefovi delegacija Unije pružaju dužnosniku za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti jamstvo o sustavima unutarnjeg upravljanja i kontrole uspostavljenima u njihovoj delegaciji, kao i o upravljanju poslovima koji su im dalje delegirani te o njihovim rezultatima, kako bi se dužnosniku za ovjeravanje omogućilo pripremanje njegove izjave o jamstvu predviđene člankom 66. stavkom 9.

6. Svaka institucija osniva posebno povjerenstvo za financijske nepravilnosti ili sudjeluje u zajedničkom povjerenstvu koje je osnovalo nekoliko institucija. Povjerenstva djeluju neovisno i utvrđuju je li nastupila financijska nepravilnost te njezine moguće posljedice.

Na temelju mišljenja tog povjerenstva institucija odlučuje hoće li pokrenuti postupke radi disciplinske mjere ili plaćanje odštete. Ako povjerenstvo utvrdi sistavne probleme, ono dostavlja izvješće s preporukama dužnosniku za ovjeravanje i dužnosniku za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti, osim ako je potonji osobno uključen, kao i unutarnjem revizoru.

7. Ako šefovi delegacija Unije djeluju kao dužnosnici za ovjeravanje na osnovi daljnjeg delegiranja ovlasti u skladu s člankom 56. stavkom 2., posebno povjerenstvo za financijske nepravilnosti koje je uspostavila Komisija u skladu sa stavkom 6. ovog članka, nadležno je za predmete iz članka 56. stavka 2.

Ako povjerenstvo otkrije sustavne probleme, ono šalje izvješće s preporukama dužnosniku za ovjeravanje, Visokom predstavniku i dužnosniku Komisije za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti, osim ako je potonji osobno uključen, kao i unutarnjem revizoru.

Na temelju mišljenja povjerenstva Komisija može zatražiti od Visokog predstavnika da u svojstvu tijela za imenovanje pokrene postupak radi disciplinske mjere ili plaćanje odštete protiv dužnosnika za ovjeravanje na osnovi daljnjeg delegiranja ovlasti, ako se nepravilnosti odnose na nadležnosti Komisije koje su im dalje delegirane. U tom slučaju Visoki predstavnik poduzima odgovarajuće mjere u skladu s Pravilnikom o osoblju kako bi se provele odluke o disciplinskoj mjeri ili plaćanju odštete, prema preporuci Komisije.

Države članice u potpunosti podržavaju Uniju u izvršavanju, na temelju članka 22. Pravilnika o osoblju, bilo koje odgovornosti privremenog osoblja na koje se primjenjuje članak 2. točka (e) Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europskih zajednica.

8. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima koja se primjenjuju na dužnosnike za ovjeravanje na temelju delegiranja ovlasti, uključujući potvrdu upute i ulogu povjerenstva za financijske nepravilnosti.

Odjeljak 3.

Pravila koja se primjenjuju na računovodstvene službenike i blagajnike

Članak 74.

Pravila koja se primjenjuju na računovodstvene službenike

1. Računovodstveni službenik podliježe disciplinskoj mjeri ili plaćanju odštete, kako je predviđeno Pravilnikom o osoblju i u skladu s njim. Računovodstveni službenik osobito može odgovarati ako je počinio jedan od sljedećih oblika propusta:

- (a) izgubio ili ošteti sredstva, imovinu ili dokumente koji su mu dani na čuvanje;

(b) nedopušteno izmijenio bankovne račune ili poštanske žiro-račune;

(c) osigurao povrat ili isplatio iznose koji nisu u skladu s odgovarajućim nalogima za povrat ili plaćanje;

(d) nije naplatio dospjeli prihod.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o odgovornosti računovodstvenih službenika u slučaju drugih oblika propusta.

Članak 75.

Pravila koja se primjenjuju na blagajnike

1. Blagajnik podliježe disciplinskoj mjeri ili plaćanju odštete, kao što je određeno i u skladu s Pravilnikom o osoblju. Blagajnik osobito može odgovarati ako je počinio jedan od sljedećih oblika propusta:

(a) izgubio ili ošteti sredstva, imovinu ili dokumente koji su mu dani na čuvanje;

(b) nije predočio odgovarajuće popratne dokumente o plaćanjima koja je izvršio;

(c) isplatio iznose osobama koje na njih nemaju pravo;

(d) nije naplatio dospjeli prihod.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o odgovornosti blagajnika u slučaju drugih oblika propusta.

POGLAVLJE 5.

Prihodi

Odjeljak 1.

Stavljanje na raspolaganje vlastitih sredstava

Članak 76.

Vlastita sredstva

1. Procjena prihoda koji se sastoje od vlastitih sredstava, kako je navedeno u Odluci 2007/436/EZ, Euratom, unosi se u proračun u eurima. Stavlja se na raspolaganje u skladu s Uredbom (EZ, Euratom) br. 1150/2000.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima koja se primjenjuju na vlastita sredstva.

Odjeljak 2.

Procjena iznosa potraživanja

Članak 77.

Procjena iznosa potraživanja

1. Kad odgovorni dužnosnik za ovjeravanje ima dovoljne i pouzdane podatke o mjeri ili situaciji koja bi mogla prouzročiti dug prema Uniji, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje procjenjuje iznos tog potraživanja.

2. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje usklađuje procijenjen iznos potraživanja čim sazna za događaj koji mijenja mjeru ili situaciju koja je prouzrokovala procjenu.

Kod pripreme naloga za povrat na osnovi mjere ili situacije koja je prethodno prouzrokovala procjenu iznosa potraživanja, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje usklađuje tu procjenu.

Ako je nalog za povrat sastavljen na isti iznos kao prvotna procjena iznosa potraživanja, ta se procjena smanjuje na nulu.

3. Odstupajući od stavka 1., ne obavlja se procjena iznosa potraživanja prije nego što država članica stavi na raspolaganje Komisiji iznose vlastitih sredstava utvrđenih u Odluci 2007/436/EZ, Euratom, koje države članice plaćaju u utvrđenim vremenskim razdobljima. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje izdaje nalog za povrat s obzirom na te iznose.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o procjeni iznosa potraživanja.

Odjeljak 3.

Utvrđivanje iznosa potraživanja

Članak 78.

Utvrđivanje iznosa potraživanja

1. Utvrđivanje iznosa potraživanja postupak je kojim odgovorni dužnosnik za ovjeravanje:

(a) provjerava postoji li dug;

(b) utvrđuje ili provjerava istinitost i iznos duga;

(c) provjerava uvjete dospelosti duga.

2. Vlastita sredstva koja su Komisiji stavljena na raspolaganje te svaki iznos potraživanja iznosa koji je utvrđen kao nesporan, u fiksnom iznosu i dospio, mora se utvrditi u nalogu za povrat koji se upućuje računovodstvenom službeniku, nakon čega se dužniku šalje obavijest o terećenju, pri čemu nalog za povrat i obavijest o terećenju sastavlja odgovorni dužnosnik za ovjeravanje.

3. Mora se osigurati povrat pogrešno plaćenih iznosa.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o utvrđivanju iznosa potraživanja, uključujući postupke i popratne dokumente, te o zateznoj kamati.

Odjeljak 4.

Odobranje povrata

Članak 79.

Odobranje povrata

1. Odobranje povrata postupak je kojim odgovorni dužnosnik za ovjeravanje, izdavanjem naloga za povrat daje uputu računovodstvenom službeniku da osigura povrat iznosa potraživanja koji je utvrdio dotični odgovorni dužnosnik za ovjeravanje.

2. Institucija može formalno odrediti iznos potraživanja od dužnika koji nisu države članice na temelju odluke izvršive u smislu članka 299. UFEU-a.

Ako učinkovita i pravodobna zaštita financijskih interesa Unije to zahtijeva, Komisija može, u izvanrednim okolnostima, donijeti izvršivu odluku o potraživanjima u vezi s osobljem na koje se primjenjuje Pravilnik o osoblju i u korist drugih institucija, a na njihov zahtjev.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o pripremi naloga za povrat.

Odjeljak 5.

Povrat

Članak 80.

Pravila o povratu

1. Računovodstveni službenik postupka prema nalogu za povrat za iznose potraživanja koje je propisno utvrdio odgovorni dužnosnik za ovjeravanje. Dužnosnik za ovjeravanje postupka s dužnom pažnjom kako bi osigurao da Unija primi svoj prihod te osigurava zaštitu njezinih prava.

Računovodstveni službenik osigurava povrat iznosa njihovim prijebom s istovrsnim potraživanjima Unije prema dužniku

koji, s druge strane, ima potraživanja prema Uniji. Ta su potraživanja nesporna, u fiksnom iznosu i dospjela.

2. Ako se dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja planira odreći povrata utvrđenog iznosa potraživanja, osigurava da je to odricanje pravilno i u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja i proporcionalnosti. Odluka o odricanju mora biti obrazložena. Dužnosnik za ovjeravanje može delegirati odluku o odricanju.

Dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja može, u cijelosti ili djelomično, ukinuti utvrđen iznos potraživanja. Djelomično ukidanje utvrđenog iznosa potraživanja ne podrazumijeva odreknuće od nekog utvrđenog prava Unije.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o načinu povrata, uključujući povrat prijebom, postupku povrata zbog propusta dobrovoljnog plaćanja, dodatnom roku plaćanja, povratu novčanih i drugih kazni, odricanju od povrata i ukidanju utvrđenog iznosa potraživanja.

3. Država članica je u prvom stupnju odgovorna za provođenje kontrola i revizija te za osiguranje povrata nepropisno potrošenih iznosa, kako je predviđeno pravilima pojedinih sektora. Komisija neće izvršavati financijske ispravke nepravilnosti koje su države članice same utvrdile i ispravile.

4. Komisija izvršava financijske ispravke za države članice kako bi iz financiranja Unije isključila rashode nastale kršenjem mjerodavnog prava. Komisija temelji svoje financijske ispravke na utvrđenim nepropisno potrošenim iznosima i financijskim učincima na proračun. Ako je te iznose nemoguće točno utvrditi, Komisija može primijeniti ekstrapolirane ili paušalne ispravke u skladu sa sektorskim pravilima.

Kad odlučuje o iznosu financijske ispravke, Komisija uzima u obzir narav i ozbiljnost kršenja mjerodavnog prava te financijske učinke na proračun, uključujući manjkavosti sustava upravljanja i kontrole.

Kriteriji za utvrđivanje financijskih ispravaka i postupka koji se treba primjenjivati mogu se utvrditi u sektorskim pravilima.

5. Metodologija primjene ekstrapoliranih ili paušalnih ispravaka utvrđuje se u skladu sa sektorskim pravilima s ciljem omogućavanja Komisiji da zaštiti financijske interese Unije.

Članak 81.

Zastara

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe posebnih propisa te primjenu Odluke 2007/463/EZ, Euratom, na dodijeljena prava Unije u odnosu na treće strane i na dodijeljena prava trećih strana u odnosu na Uniju, primjenjuje se rok zastare od pet godina.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o zastari.

Članak 82.

Nacionalni tretman prava Unije

U slučaju stečaja, prava Unije imaju isti povlašteni tretman kao i prava iste naravi dodijeljena javnim tijelima država članica u kojima se vode postupci povrata.

Članak 83.

Novčane kazne, ugovorne kazne i pripadajuće kamate koje je odredila Komisija

1. Primitveni iznosi od novčanih kazni, ugovornih kazni i ostalih financijskih sankcija te pripadajuće kamate ili drugi prihod ostvaren od njih, ne knjiže se kao proračunski prihod sve dok Sud Europske unije može poništiti odluku kojom su one određene.

2. Iznosi iz stavka 1. knjiže se kao proračunski prihodi u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u godini nakon što su iscrpljeni svi pravni lijekovi. Iznosi koji se nakon odluke Suda Europske unije trebaju vratiti subjektu koji ih je platio, ne knjiže se kao proračunski prihodi.

3. Stavak 1. ne primjenjuje se na odluke o poravnavanju računa ili financijskim ispravcima.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za iznose primljene od novčanih kazni, ugovornih kazni i pripadajućih kamata.

POGLAVLJE 6.

Rashodi

Članak 84.

Odluke o financiranju

1. Svaka stavka rashoda preuzima se kao obveza, potvrđuje, odobrava i plaća.

2. Osim u slučaju odobrenih sredstava koja je moguće izvršiti bez temeljnog akta, u skladu s člankom 54. stavkom 2. prvim podstavkom točkom (e), institucija ili tijela kojima je institucija delegirala ovlasti donose odluku o financiranju prije preuzimanja obveze za rashode.

3. U odluci o financiranju iz stavka 2. mora biti naveden cilj koji se želi postići, očekivani rezultati, način provedbe i ukupan iznos. Također sadrži opis aktivnosti koje treba financirati,

iznose raspoređene za svaku aktivnost i indikativan raspored provedbe.

U slučaju neizravnog upravljanja, u odluci o financiranju navodi se i subjekt ili osoba kojoj su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c), kriterije korištene pri odabiru subjekta ili osobe te zadaće povjerene tom subjektu ili osobi.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za odluke o financiranju.

Odjeljak 1.

Preuzimanje obveza za rashode

Članak 85.

Vrste obveza

1. Preuzimanje proračunske obveze je postupak rezerviranja odobrenih sredstava potrebnih za pokrivanje naknadnih plaćanja kako bi se ispunile preuzete pravne obveze.

Preuzimanje pravne obveze je radnja kojim dužnosnik za ovjeravanje preuzima ili uspostavlja obvezu koja rezultira terećenjem.

Proračunske i pravne obveze donosi isti dužnosnik za ovjeravanje, osim u propisno opravdanim slučajevima predviđenim delegiranim aktima donesenim u skladu s ovom Uredbom.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o vrstama obveza, preuzimanju ukupnih obveza, pojedinačnom pravu potpisa i o administrativnim rashodima pokrivenim okvirnim obvezama.

3. Proračunske obveze potpadaju u jednu od sljedećih kategorija:

(a) pojedinačna: proračunska obveza je pojedinačna ako su korisnik i iznos rashoda poznati;

(b) ukupna: proračunska obveza je ukupna ako barem jedan od čimbenika potrebnih za utvrđivanje pojedinačne obveze još uvijek nije poznat;

(c) okvirna: proračunska obveza je okvirna ako ima svrhu pokriti rashod iz članka 170. ili redovne administrativne rashode, a iznos ili konačni korisnici nisu točno poznati.

4. Proračunske obveze za djelovanja koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti tijekom nekoliko godina na godišnje obroke samo ako je to određeno temeljnim aktom te ako su povezane s administrativnim rashodima.

Članak 86.

Pravila koja se primjenjuju na obveze

1. S obzirom na mjere zbog kojih može nastati rashod na teret proračuna, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje mora prvo preuzeti proračunsku obvezu prije nego što preuzme pravnu obvezu prema trećim stranama ili prenese sredstva u uzajamni fond na temelju članka 187.

2. Obveza preuzimanja proračunske obveze prije preuzimanja pravne obveze predviđene stavkom 1. ne primjenjuje se na pravne obveze sklopljene nakon objave o kriznoj situaciji u okviru plana kontinuiteta poslovanja, u skladu s postupcima koje je donijela Komisija ili druga administrativno autonomna institucija.

3. U slučaju djelovanja humanitarne pomoći, djelovanja civilne zaštite i pomoći za upravljanje kriznim situacijama, obveza određena stavkom 1. ne primjenjuje se ako djelotvornost intervencije Unije zahtijeva da Unija sklopi pravnu obvezu s trećim stranama odmah i prije nego što knjiženje pojedinačne proračunske obveze bude nemoguće. Proračunske obveze knjiže se bez odlaganja nakon sklapanja pravne obveze s trećim stranama.

4. Pridržavajući se posebnih odredbi glave IV. dijela drugog, ukupne proračunske obveze pokrivaju ukupan trošak odgovarajućih pojedinačnih pravnih obveza preuzetih do 31. prosinca godine $n + 1$.

Pridržavajući se članka 85. stavka 4. i članka 203. stavka 2., pojedinačne pravne obveze koje se odnose na pojedinačne ili okvirne proračunske obveze, zaključuju se do 31. prosinca godine n .

Na kraju razdoblja iz prvog i drugog podstavka, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje opoziva neiskorištena salda tih proračunskih obveza.

Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje prije potpisivanja evidentira u proračunske račune i knjiži kao opću obvezu iznos svake pojedinačne pravne obveze preuzete na temelju ukupne obveze.

5. Preuzete proračunske i pravne obveze za djelovanja koja traju dulje od jedne financijske godine imaju konačan datum izvršenja utvrđen u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja, osim u slučaju rashoda za osoblje.

Svaki dio takvih preuzetih obveza koji nije izvršen šest mjeseci od tog datuma opoziva se u skladu s člankom 15.

Iznos proračunske obveze koja odgovara pravnoj obvezi za koju nisu izvršena plaćanja u smislu članka 90. u roku od dvije godine od potpisivanja pravne obveze opoziva se, osim kad se taj iznos odnosi na spor u tijeku ispred sudova ili arbitražnih

tijela ili kad postoje posebne odredbe utvrđene u propisima pojedinih sektora.

6. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o proračunskim i pravnim obvezama uključujući evidentiranje pojedinih obveza.

Članak 87.

Provjere koje se primjenjuju na obveze

1. Kad se preuzimaju proračunske obveze, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje osigurava da:

- (a) rashod tereti točnu proračunsku stavku;
- (b) odobrena sredstva su raspoloživa;
- (c) rashod je u skladu s Ugovorima, proračunom, ovom Uredbom, delegiranim aktima donesenim u skladu s ovom Uredbom i sa svim aktima donesenim u skladu s Ugovorima i drugim uredbama;
- (d) se poštuje načelo dobrog financijskog upravljanja. Prikladnost plaćanja pr"etfinanciranja, njihov iznos i opći plan plaćanja moraju biti razmjerni planiranom trajanju, napretku izvršavanja i financijskim rizicima koji proizlaze iz tog predfinanciranja.

2. Kad se pravna obveza evidentira vlastoručnim ili električnim potpisom, dužnosnik za ovjeravanje osigurava da:

- (a) preuzeta obveza pokrivena je odgovarajućom proračunskom obvezom;
- (b) rashod je ispravan i u skladu s Ugovorima, proračunom, ovom Uredbom, delegiranim aktima donesenim u skladu s ovom Uredbom i sa svim aktima donesenim u skladu s Ugovorima i drugim uredbama;

(c) poštuje se načelo dobrog financijskog upravljanja.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o provjerama koje se primjenjuju na obveze.

Odjeljak 2.

Potvrđivanje rashoda

Članak 88.

Potvrđivanje rashoda

1. Potvrđivanje rashoda je postupak u kojem odgovorni dužnosnik za ovjeravanje:

- (a) provjerava postojanje prava vjerovnika;

(b) utvrđuje ili provjerava istinitost i iznos potraživanja;

ii. jedno ili više privremenih plaćanja za djelomično izvršenje djelovanja;

(c) provjerava uvjete pod kojima plaćanje dopijeva.

iii. plaćanje preostalih dospjelih iznosa nakon završetka djelovanja.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o utvrđivanju detaljnih pravila o potvrđivanju rashoda, uključujući odobravanje plaćanja rashoda za osoblje te privremena plaćanja i plaćanja preostalih iznosa na temelju ugovora o javnoj nabavi i bespovratnih sredstava, plaćanja predfinanciranja potvrđenih kao ispravnih te obrasce „odobreno za plaćanje” i „potvrđeno kao ispravno”.

2. U proračunskom računovodstvu razlikuju se vrste plaćanja iz stavka 1. u vrijeme kad je svako od tih plaćanja izvršeno.

3. Računovodstvena pravila iz članka 152. uključuju pravila o obračunavanju predfinanciranja u poslovnim knjigama i o priznavanju prihvatljivosti troškova.

Odjeljak 3.

Odobrovanje rashoda

Članak 89.

Odobrovanje rashoda

1. Odobrovanje rashoda je postupak u kojem odgovorni dužnosnik za ovjeravanje, nakon provjere da su proračunska sredstva na raspolaganju nalaže računovodstvenom službeniku, izdavanjem naloga za plaćanje, da izvrši plaćanje iznosa rashoda koji je naveden- odgovorni dužnosnik za ovjeravanje potvrdio.

4. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje redovito obračunava plaćanja predfinanciranja u skladu s gospodarskom naravi i rokovima osnovnog projekta.

Kad odgovorni dužnosnik za ovjeravanje smatra da nije učinkovito zatražiti financijski izvještaj od korisnika i izvoditelja tada, za bespovratna sredstva ili ugovore iznad 5 000 000 eura, od njih pribavlja podatke o ukupnoj potrošnji barem jednom godišnje.

Ako se obavljaju povremena plaćanja za pružene usluge, uključujući usluge najma, ili dostavljenu robu, dužnosnik za ovjeravanje može u skladu s obavljenom analizom rizika, naložiti primjenu sustava izravnog terećenja.

Za potrebe drugog podstavka, uključuju se odgovarajuće odredbe u ugovore, odluke i sporazume o odobravanju bespovratnih sredstava, kao i u sporazume o delegiranju.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za odobrovanje rashoda, uključujući utvrđivanje obveznih podataka na nalogima za plaćanje, te za provjere naloga za plaćanje od strane dužnosnika za ovjeravanje.

Ovaj stavak ne dovodi u pitanje posebna pravila utvrđena u glavi IV. dijela drugog.

5. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o vrstama plaćanja i popratnoj dokumentaciji.

Odjeljak 4.

Plaćanje rashoda

Članak 90.

Vrste plaćanja

1. Plaćanje se obavlja na osnovi predočenog dokaza da je odgovarajuća aktivnost u skladu s odredbama temeljnog akta ili ugovora te obuhvaća jedan ili više sljedećih poslova:

(a) plaćanje cjelokupnog dospjelog iznosa;

(b) plaćanje dospjelog iznosa na bilo koji od sljedećih načina:

i. predfinanciranje, koje se može podijeliti na više plaćanja nakon potpisivanja sporazuma o delegiranju, ugovora ili sporazuma o bespovratnim sredstvima ili nakon obavijesti o odluci o dodjeli bespovratnih sredstava;

Članak 91.

Plaćanje ograničeno na dostupna sredstva

Plaćanje rashoda obavlja računovodstveni službenik u okviru raspoloživih sredstava.

Odjeljak 5.

Rokovi za izvršenje rashoda

Članak 92.

Rokovi

1. Plaćanja se izvršavaju u roku:

(a) 90 kalendarskih dana za sporazume o delegiranju, ugovore, sporazume o bespovratnim sredstvima i odluke koji uključuju tehničke usluge ili djelovanja koje je posebno složeno evaluirati i plaćanje kojih ovisi o odobrenju izvješća ili potvrde;

(b) 60 kalendarskih dana za druge sporazume o delegiranju, ugovore, sporazume o bespovratnim sredstvima i odluke čije plaćanje ovisi o odobrenju izvješća ili potvrde;

(c) 30 kalendarskih dana za sve ostale ugovore, sporazume o bespovratnim sredstvima i odluke.

2. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može suspendirati rok za plaćanje kad:

(a) iznos zahtjeva za plaćanje nije dospio; ili

(b) nisu predloženi odgovarajući dokazni dokumenti.

Ako odgovorni dužnosnik za ovjeravanje primi na znanje podatke koji dovode u pitanje prihvatljivost rashoda iz zahtjeva za plaćanje, on može suspendirati rok za plaćanje kako bi se provjerilo, uključujući na licu mjesta, da je rashod uistinu prihvatljiv.

3. Vjerovnici na koje se ovo odnosi obavješćuju se o razlozima navedene suspenzije.

4. Ako suspenzija traje dulje od dva mjeseca, vjerovnik može zatražiti odluku odgovornog dužnosnika za ovjeravanje o eventualnom nastavku suspenzije.

5. Osim u slučaju država članica, protekom rokova utvrđenih u stavku 1., vjerovnik ima pravo na kamatu.

6. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o rokovima za plaćanje i o određivanju okolnosti u kojima vjerovnici prema kojima plaćanja kasne imaju pravo na zateznu kamatu koja se knjiži na teret linije s koje je plaćena glavnica.

POGLAVLJE 7.

Sustavi informacijske tehnologije i e-vlada

Članak 93.

Elektroničko upravljanje operacijama

1. Ako se izvršavanjem prihoda i rashoda upravlja pomoću računalnih sustava, dokumenti mogu biti potpisani računalnim ili elektroničkim postupkom.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o elektroničkom upravljanju operacijama.

Članak 94.

Prijenos dokumenata

Podložno prethodnom sporazumu između institucija i navedenih država članica, međusobni prijenos dokumenata može se obavljati elektroničkim putem.

Članak 95.

E-vlada

1. U slučaju podijeljenog upravljanja, sve službene razmjene podataka između država članica i Komisije izvršavaju se na načine navedene u sektorskim pravilima. Tim se pravilima propisuje interoperabilnost prikupljenih ili primljenih podataka prenesenih tijekom upravljanja proračunom.

2. Institucije i izvršne agencije te tijela iz članka 208. utvrđuju i primjenjuju jednoobrazne standarde za elektroničku razmjenu podataka s trećim stranama koji sudjeluju u postupcima javne nabave i dodjele bespovratnih sredstava. Posebno su dužni, u najvećoj mogućoj mjeri, osmisliti i primjenjivati rješenja za dostavu, pohranu i obradu podataka dostavljenih u postupcima javne nabave i dodjele bespovratnih sredstava i u tu svrhu uspostaviti „područje elektroničke razmjene podataka” za podnositelje zahtjeva, natjecatelje i ponuditelje.

3. Komisija redovito izvješćuje Europski parlament i Vijeće o napretku provedbe e-vlade.

POGLAVLJE 8.

Načela upravljanja

Članak 96.

Dobro upravljanje

1. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje bez odlaganja priopćava potrebu za podnošenje dokaza i/ili dokumentacije, njihov oblik i obvezni sadržaj te, prema potrebi, indikativne rokove završetka postupaka sklapanja ugovora.

2. Kad, zbog očite administrativne pogreške podnositelja zahtjeva ili ponuditelja, podnositelj zahtjeva ili ponuditelj propusti dostaviti dokaz ili dati izjave, komisija za evaluaciju ili, prema potrebi odgovorni dužnosnik za ovjeravanje, dužna je, osim u propisno opravdanim slučajevima, od podnositelja zahtjeva ili ponuditelja zatražiti da pruži podatke koji nedostaju ili da pojasni dokazne dokumente. Takvi podaci ili pojašnjenja neće bitno promijeniti ponudu ili uvjete nadmetanja.

Članak 97.

Pravna sredstva

Ako postupovna radnja nekog dužnosnika za ovjeravanje negativno utječe na prava podnositelja zahtjeva ili ponuditelja, korisnika ili izvoditelja, ta radnja mora sadržavati uputu o raspoloživim pravnim sredstvima za osporavanje navedenog akta u upravnim i/ili sudskim postupcima.

Posebno treba naznačiti narav pravnog sredstva, tijelo ili tijela ispred kojih se može uložiti, kao i rokove ostvarivanja prava na njega.

POGLAVLJE 9.

Unutarnji revizor

Članak 98.

Imenovanje unutarnjeg revizora

1. Svaka institucija uspostavlja funkciju unutarnje revizije koja se obavlja obavljati u skladu s odgovarajućim međunarodnim standardima. Unutarnji revizor kojeg je imenovala institucija odgovoran je toj instituciji za potvrđivanje ispravnosti djelovanja sustava i postupaka izvršenja proračuna. Unutarnji revizor ne može biti dužnosnik za ovjeravanje ni računovodstveni službenik.

2. Za potrebe unutarnje revizije ESVD-a, šefovi delegacija Unije koji djeluju kao dužnosnici za ovjeravanje na osnovi daljnjeg delegiranja ovlasti u skladu s člankom 56. stavkom 2. podliježu ovlastima provjere unutarnjeg revizora Komisije u vezi s financijskim upravljanjem koje im je dalje delegirano.

Unutarnji revizor Komisije također djeluje kao unutarnji revizor ESVD-a u pogledu izvršenja dijela proračuna ESVD-a, podložno članku 213.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o imenovanju unutarnjeg revizora.

Članak 99.

Ovlasti i dužnosti unutarnjeg revizora

1. Unutarnji revizor savjetuje svoju instituciju o poslovanju s rizicima, izdavanjem neovisnih mišljenja o kvaliteti sustava upravljanja i kontrole te izdavanjem preporuka za poboljšanje uvjeta za izvršavanje poslova i promicanje dobrog financijskog upravljanja.

Unutarnji revizor odgovoran je posebno za:

(a) za procjenu prikladnosti i djelotvornosti sustava unutarnjeg upravljanja te za uspješnost službi u provođenju politika, programa i djelovanja, upućivanjem na rizike koji su s njima povezani;

(b) za procjenu učinkovitosti i djelotvornosti sustava unutarnje kontrole i revizije koji se primjenjuju na svaki postupak izvršavanja proračuna.

2. Unutarnji revizor izvršava svoje dužnosti u vezi sa svim djelatnostima i službama institucije. Unutarnji revizor ima potpun i neograničen pristup svim podacima potrebnim za izvršavanje njegovih dužnosti, ako je potrebno i na licu mjesta, uključujući u državama članicama i u trećim zemljama.

Unutarnji revizor uzima u obzir godišnje izvješće dužnosnika za ovjeravanje i sve druge utvrđene podatke.

3. Unutarnji revizor izvješćuje instituciju o svojim nalazima i preporukama. Institucija osigurava poduzimanje mjera na osnovi preporuka koje proizlaze iz revizija. Unutarnji revizor također podnosi instituciji godišnje izvješće o unutarnjoj reviziji u kojem se navodi broj i vrsta provedenih unutarnjih revizija, izdane preporuke i mjere poduzete na temelju tih preporuka.

4. Institucija daje kontaktne podatke unutarnjeg revizora fizičkim ili pravnim osobama koje sudjeluju u operacijama rashoda za potrebe povjerljivog obračunavanja unutarnjem revizoru.

5. Institucija svake godine Europskom parlamentu i Vijeću prosljeđuje izvješće koje sadrži sažetak broja i vrste provedenih unutarnjih revizija, izdanih preporuka i mjera poduzetih na temelju tih preporuka.

6. Izvješća i nalazi unutarnjih revizora, kao i izvješće institucije, dostupni su javnosti tek nakon što unutarnji revizor potvrdi mjere poduzete za njihovu provedbu.

7. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o ovlastima i dužnostima unutarnjeg revizora.

Članak 100.

Neovisnost unutarnjeg revizora

1. Institucija propisuje posebna pravila koja se primjenjuju na unutarnjeg revizora, a ona moraju biti takva da jamče njegovu potpunu neovisnost u obavljanju dužnosti, te kojima se utvrđuje njegova odgovornost.

Ako je unutarnji revizor član osoblja, on u potpunosti neovisno obavlja svoje isključive revizorske funkcije i preuzima odgovornost kako je utvrđeno u Pravilniku o osoblju i delegiranim aktima donesenim u skladu s ovom Uredbom.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o neovisnosti i odgovornosti unutarnjeg revizora, uključujući pravo unutarnjeg revizora na pokretanje postupaka pred Sudom Europske unije.

GLAVA V.

JAVNA NABAVA

POGLAVLJE 1.

Opće odredbe

Odjeljak 1.

Područje primjene i načela sklapanja ugovora

Članak 101.

Definicija ugovora o javnoj nabavi

1. Ugovori o javnoj nabavi jesu ugovori s financijskim interesom, koji su sklopljeni u pisanom obliku između jednog ili više gospodarskih subjekata i jednog ili više naručitelja u smislu članaka 117. i 190. kako bi, za plaćanje cijene u cijelosti ili djelomično iz proračuna, dobili pokretnu i nepokretnu imovinu, izvođenje radova ili pružanje usluga.

Takvi ugovori obuhvaćaju:

- (a) ugovore u vezi s nekretninama;
- (b) ugovore o nabavi robe;
- (c) ugovore o radovima;
- (d) ugovore o uslugama.

2. Okvirni ugovori su ugovori sklopljeni između jednog ili više gospodarskih subjekata i jednog ili više javnih naručitelja, čija je svrha utvrditi uvjete koji se primjenjuju na ugovore koje je potrebno sklopiti tijekom predviđenog razdoblja, osobito vezano za cijenu, i, prema potrebi, predviđenu količinu. Njih uređuju odredbe ove glave u vezi s postupkom sklapanja ugovora, uključujući oglašavanje.

3. Osim članaka 106. do 109. ova se glava ne primjenjuje na bespovratna sredstva ili na ugovore o tehničkoj pomoći sklopljene s EIB-om ili Europskim investicijskim fondom.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o definiranju i području primjene ugovora o javnoj nabavi, uključujući okvirne i posebne ugovore.

Članak 102.

Načela koja se primjenjuju na ugovore o javnoj nabavi

1. Svi ugovori o javnoj nabavi koji se financiraju u potpunosti ili djelomično iz proračuna moraju poštovati načela transparentnosti, proporcionalnosti, jednakog postupanja i nediskriminacije.

2. Za sve ugovore o javnoj nabavi potrebno je osigurati prikupljanje ponuda na najširoj mogućoj osnovi, osim kad se primjenjuje pregovarački postupak iz članka 104. stavka 1. točke (d).

Javni naručitelji ne smiju neprimjereno koristiti okvirne ugovore ili tako da njihova svrha ili učinak bude sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja.

Odjeljak 2.

Objavljivanje

Članak 103.

Objavljivanje ugovorâ o javnoj nabavi

1. Javni naručitelji objavljuju sve ugovore koji prelaze granične vrijednosti iz članaka 118. ili 190. u *Službenom listu Europske unije*.

Pozivi na nadmetanje objavljuju se unaprijed, osim u slučajevima iz članka 104. stavka 2., a za ugovore o uslugama iz Priloga II.B Direktivi 2004/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama ⁽¹⁾.

Objavljivanje određenih podataka nakon što je ugovor sklopljen može se izbjeći ako bi to otežalo primjenu prava, ako bi to bilo u suprotnosti s javnim interesom ili ako bi to nanijelo štetu zakonitim poslovnim interesima javnih ili privatnih poduzeća ili ako bi to moglo narušiti pošteno tržišno natjecanje među njima.

2. Ugovori čija je vrijednost ispod graničnih vrijednosti iz članaka 118. ili 190. te ugovori o uslugama iz Priloga II.B Direktivi 2004/18/EZ oglašavaju se odgovarajućim sredstvima.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o zahtjevima za oglašavanje ugovora i objavu obavijesti.

Odjeljak 3.

Postupci nabave

Članak 104.

Postupci nabave

1. Postupci nabave imaju jedan od sljedećih oblika:

- (a) otvoreni postupak;
- (b) ograničeni postupak;

⁽¹⁾ SL L 134, 30.4.2004., str. 114.

- (c) natječaj;
- (d) pregovarački postupak;
- (e) natjecateljski dijalog.

Ako su za ugovor o javnoj nabavi ili okvirni ugovor zainteresirane dvije ili više institucija, izvršnih agencija ili tijela iz članka 208. i 209. te kad postoji mogućnost postizanja bolje učinkovitosti, predmetni javni naručitelji nastoje provesti postupak nabave na međuinstitucionalnoj razini.

Ako je ugovor o javnoj nabavi ili okvirni ugovor potreban za provođenje zajedničkog djelovanja između jedne institucije te jednog ili više javnih naručitelja iz država članica, postupak nabave mogu zajednički provesti institucija i javni naručitelji, i to u određenim situacijama koje treba navesti u delegiranim aktima donesenima u skladu s ovom Uredbom.

Zajednička nabava može se provesti s državama EFTA-e i zemljama kandidatkinjama za pristupanje Uniji, ako je takva mogućnost izričito predviđena bilateralnom ili multilateralnom ugovoru.

2. Za ugovore čija vrijednost prelazi granične vrijednosti iz članka 118. ili 190., korištenje pregovaračkog postupka odobrava se samo u slučajevima određenima delegiranim aktima donesenima u skladu s ovom Uredbom.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o vrstama postupaka javne nabave, zajedničkoj javnoj nabavi, ugovorima male vrijednosti i plaćanju na temelju faktura.

Članak 105.

Sadržaj dokumentacije za nadmetanje

Dokumentacija za nadmetanje mora dati potpun, jasan i točan opis predmeta ugovora te navesti razloge za isključenje, uvjete sposobnosti i kriterije za odabir ponude koji se primjenjuju na ugovor.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o sadržaju e dokumentacije za nadmetanje, uključujući mogućnost i uvjete revizije cijene i tehničkih specifikacija.

Članak 106.

Razlozi za isključenje koji se primjenjuju na sudjelovanje u postupcima nabave

1. Natjecatelji ili ponuditelji isključuju se iz sudjelovanja u postupcima nabave ako:

- (a) su u stečaju ili u likvidaciji ili njihovim poslovanjem upravlja sud, ako su sklopili dogovor s vjerovnicima, ako su suspendirali obavljanje poslovne djelatnosti, ako se protiv njih vodi postupak koji se odnosi na ta pitanja, ili se nalaze u bilo kojoj sličnoj situaciji koja proizlazi iz sličnog postupka predviđenog nacionalnim zakonodavstvom ili propisima;
- (b) su oni ili osobe ovlaštene za zastupanje, odlučivanje ili kontrolu nad njima osuđeni za kažnjivo djelo vezano za njihovo profesionalno ponašanje na temelju pravomoćne odluke nadležnog tijela države članice;
- (c) su krivi za tešku povredu dužnosti dokazan sredstvima koje javni naručitelj može obrazložiti, uključujući na temelju odluke EIB-a i međunarodnih organizacija;
- (d) nisu ispunili obveze koje se odnose na plaćanje doprinosa s osnove socijalnog osiguranja ili plaćanje poreza u skladu s propisima zemlje u kojoj imaju poslovni nastan, ili s onima u zemlji javnog naručitelja ili onima u zemlji u kojoj se ugovor treba izvršiti;
- (e) su oni ili osobe ovlaštene za zastupanje, odlučivanje ili kontrolu nad njima pravomoćnom presudom osuđeni za prijevare, korupciju, sudjelovanje u kriminalnim organizacijama, pranje novca ili bilo koju drugu nezakonitu djelatnost koja šteti financijskim interesima Unije;
- (f) se na njih primjenjuje administrativna kazna iz članka 109. stavka 1.

Prvi podstavak točke od (a) do (d) ne primjenjuju se na kupnju robe pod posebno povoljnim uvjetima od dobavljača koji prestaje s obavljanjem poslovne djelatnosti ili od stečajnog upravitelja ili likvidatora u skladu s dogovorom s vjerovnicima ili sličnom postupku u skladu s nacionalnim pravom.

Prvi podstavak točke od (b) do (e) ne primjenjuju se ako natjecatelji ili ponuditelji mogu dokazati da su donesene odgovarajuće mjere protiv osoba ovlaštenih za zastupanje, odlučivanje ili kontrolu nad njima, na koje se primjenjuje odluka iz prvog podstavka točaka (b) ili (e).

2. U slučaju pregovaračkog postupka u kojima se zbog tehničkih ili umjetničkih razloga ili razloga vezanih za zaštitu isključivih prava ugovor može sklopiti samo s određenim gospodarskim subjektom, institucija može odlučiti da ne isključi dotičnog gospodarskog subjekta na temelju razloga iz stavka 1. prvog podstavka točaka (a), (c) i (d) ., ako je to nužno kako bi se osigurao kontinuitet pružanja usluga te institucije. U tim slučajevima institucija propisno obrazlaže svoju odluku.

3. Natjecatelji ili ponuditelji moraju potvrditi da nisu u nekoj od situacija iz stavka 1. Međutim, javni naručitelj može odustati od zahtjeva za tom potvrdom za ugovore vrlo male vrijednosti.

Za potrebe pravilne primjene stavka 1. natjecatelj ili ponuditelj, kad to zahtijeva javni naručitelj, mora:

- (a) ako je natjecatelj ili ponuditelj pravna osoba, osigurati podatke o vlasništvu ili upravljanju, kontroli i ovlastima za zastupanje pravne osobe te potvrditi da se ne nalaze u nekoj od situacija iz stavka 1.;
- (b) ako je predviđeno podizvođenje, potvrditi da se podizvođitelj ne nalazi u nekoj od situacija iz stavka 1.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o:

- (a) razlozima za isključenje koji se primjenjuju na sudjelovanje u pozivima na podnošenje ponuda, uključujući pravila o nezakonitim djelatnostima koje dovode do isključenja;
- (b) dokazima koji mogu biti dostatni za dokazivanje nepostojanja situacije za isključenje;
- (c) trajanju isključenja. Navedeno isključenje ne smije trajati duže od 10 godina.

Članak 107.

Razlozi za isključenje koji se primjenjuju na sklapanje ugovora

1. Ugovor se ne smije sklopiti s natjecateljima ili ponuditeljima koji su tijekom postupka nabave za taj ugovor:

- (a) u sukobu interesa;
- (b) krivi za pogrešno prikazivanje podataka koje javni naručitelj traži kao uvjet za sudjelovanje u postupku nabave ili ako nisu dostavili takve podatke;
- (c) u jednoj od situacija za isključenje iz postupka nabave iz članka 106. stavka 1.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o razlozima za isključenje koji se primjenjuju tijekom postupka nabave i o utvrđivanju dokaza koji se mogu smatrati dostatnim za dokazivanje nepostojanja situacije za isključenje. Nadalje, Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o trajanju isključenja.

Članak 108.

Središnja baza podataka o isključenjima

1. Središnja baza podataka o isključenjima koju uspostavlja i kojom upravlja Komisija, sadrži podatke o natjecateljima i ponuditeljima koji se nalaze u jednoj od situacija iz članka 106. zatim iz članka 109. stavka 1. prvog podstavka točke (b). i članka 109. stavka 2. iz točke (a). Ta baza podataka zajednička je institucijama, izvršnim agencijama i tijelima iz članka 208. Europski parlament i Vijeće svake se godine izvješćuje o broju novih slučajeva i o ukupnom broju slučajeva unesenih u bazu podataka.

2. Tijela država članica i trećih zemalja kao i tijela, osim onih iz stavka 1., koja sudjeluju u izvršavanju proračuna u skladu s člankom 58. i člankom 61., dostavljaju odgovornom dužnosniku za ovjeravanje podatke o natjecateljima i ponuditeljima koji se nalaze u nekoj od situacija iz članka 106. stavka 1. prvog podstavka točke (e), ako je ponašanje dotičnog gospodarskog subjekata naštetilo financijskim interesima Unije. Dužnosnik za ovjeravanje zaprima te podatke te traži od računovodstvenog službenika da ih unese u bazu podataka.

Tijela iz prvog podstavka imaju pristup podacima pohranjenim u bazi podataka i mogu ih uzeti u obzir, prema potrebi i na svoju odgovornost, pri sklapanju ugovora povezanih s izvršavanjem proračuna.

3. ESB, EIB i Europski investicijski fond imaju pristup podacima sadržanim u bazi podataka za potrebe zaštite svojih vlastitih sredstava i mogu ih uzeti u obzir, prema potrebi i na svoju odgovornost, pri sklapanju ugovora u skladu sa svojim pravilima o nabavi.

Oni Komisiji dostavljaju podatke o natjecateljima i ponuditeljima koji se nalaze u nekoj od situacija iz članka 106. stavka 1. prvog podstavka točke (e), ako je ponašanje dotičnog gospodarskog subjekata naštetilo financijskim interesima Unije.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za središnju bazu podataka o isključenjima, uključujući utvrđivanje standardiziranih postupaka i tehničkih specifikacija za rad s bazom podataka.

5. Pristup se može odobriti tijelima trećih zemalja samo ako su pravila utvrđena u članku 9. Uredbe (EZ) br. 45/2001 zadovoljena i nakon evaluacije svakog slučaja zasebno.

Članak 109.

Administrativne i financijske sankcije

1. Javni naručitelj može izreći administrativne i/ili financijske sankcije:

- (a) izvoditeljima, natjecateljima ili ponuditeljima u slučajevima iz članka 107. stavka 1. točke (b);
- (b) izvoditeljima za koje je utvrđeno da su ozbiljno kršili svoje obveze iz ugovora koji se financiraju iz proračuna.

U svim slučajevima, međutim, javni naručitelj mora dotičnoj osobi prvo omogućiti da iznese svoje primjedbe.

2. Kazne iz stavka 1. moraju biti proporcionalne važnosti ugovora i težini povrede te mogu uključivati:

- (a) isključenje tog natjecatelja ili ponuditelja ili izvoditelja iz ugovora i dodjele bespovratnih sredstava koji se financiraju iz proračuna na najviše deset godina; i/ili
- (b) plaćanje financijskih sankcija koje plaća natjecatelj, ponuditelj ili izvoditelj, a koje ne prelaze vrijednost tog ugovora.

3. Kako bi ojačale zaštitu financijskih interesa Unije, institucije mogu odlučiti, u skladu s načelom proporcionalnosti, objaviti svoje odluke o izricanju administrativnih ili (financijskih sankcija iz stavka 1. nakon što je postupak određen stavkom 1. u potpunosti poštovan.

Odluka o objavi odluke o izricanju administrativnih ili financijskih sankcija iz prvog podstavka posebno uzima u obzir ozbiljnost povrede, uključujući njezin učinak na financijske interese i sliku Unije, proteklo vrijeme od nastupanja povrede, trajanje i ponavljanje povrede, namjeru ili stupanj nepažnje dotičnog subjekta te mjere koje je dotični subjekt poduzeo da popravi situaciju.

Odluka o objavi uključuje se u odluku o izricanju administrativnih ili financijskih sankcija i izričito predviđa objavu odluke o izricanju sankcija ili njezinog sažetka na internetskim stranicama institucije.

S ciljem osiguravanja odvratajućeg učinka, objavljen sažetak uključuje ime osobe odgovorne za povredu, kratak opis povrede, predmetni program i trajanje isključenja i/ili iznos financijskih sankcija.

Odluka se objavljuje nakon što su iscrpljeni pravni lijekovi protiv odluke ili nakon isteka rokova za ulaganje pravnih lijekova, a objava ostaje na internetskim stranicama do kraja razdoblja isključenja ili do 6 mjeseci nakon plaćanja financijskih sankcija kad te kazne čine jedinu izrečenu mjeru.

Kad je riječ o fizičkim osobama, odluka o objavi donosi se uzimajući u obzir pravo na privatnost i poštujući prava predviđena Uredbom (EZ) br. 45/2011.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o administrativnim i ili financijskim sankcijama za ponuditelje ili natjecatelje koji su dali lažne izjave, učinili značajne pogreške, počinili nepravilnosti ili prijevaru ili prekršili svoje ugovorne obveze.

Članak 110.

Kriteriji za odabir ponude

1. Ugovori se sklapaju na temelju kriterija za odabir ponude koji se primjenjuju na sadržaj ponuda nakon provjere sposobnosti gospodarskih subjekata koji nisu isključeni u skladu s člankom 106. i 107. te člankom 109. stavkom 2. točkom (a), u skladu s uvjetima sposobnosti sadržanima u dokumentima vezanim za poziv za podnošenje ponuda.

2. Ugovori se sklapaju postupkom automatskog sklapanja ugovora ili postupkom za najbolju vrijednost za novac.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za određivanje uvjeta sposobnosti i kriterija za odabir ponude. Nadalje, Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o dokumentima koji dokazuju ekonomsku i financijsku sposobnost i o dokazima tehničke i stručne sposobnosti te o detaljnim pravilima o elektroničkim dražbama i izuzetno niskim ponudama.

Članak 111.

Podnošenje ponuda

1. Načini podnošenja ponuda moraju biti takvi da osiguraju stvarno nadmetanje te da sadržaj ponuda ostane povjerljiv sve dok se sve istodobno ne otvore.

2. Komisija osigurava odgovarajućim sredstvima i primjenom članka 95. da ponuditelji unesu sadržaj ponuda i prateće dokaze u elektroničkom formatu („e-javna nabava”).

Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće o napretku provedbe ove odredbe do 28. listopada 2014., a nakon toga redovito.

3. Ako smatra prikladnim i proporcionalnim, javni naručitelj može zahtijevati od ponuditelja da unaprijed dostave jamstvo kao osiguranje da neće povući podnesenu ponudu.

4. Izuzev ugovora male vrijednosti iz članka 104. stavka 3., zahtjeve i ponude otvara povjerenstvo za otvaranje koje se imenuje u tu svrhu. Odbija se svaka ponuda ili zahtjev za koji povjerenstvo za otvaranje utvrdi da ne ispunjava propisane uvjete.

5. Svi zahtjevi za sudjelovanje ili ponude za koje je povjerenstvo za otvaranje utvrdilo da ispunjavaju propisane uvjete, ocjenjuju se na temelju kriterija propisanih u dokumentima koji se odnose na poziv na dostavu ponuda kako bi se javnom naručitelju predložilo sklapanje ugovora ili provedba elektroničke dražbe.

6. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za podnošenje ponuda i utvrđivanje rokova za zaprimanje ponuda i zahtjeva za sudjelovanje, o dopuštenom vremenu pristupa pozivu za podnošenje dokumentacije za nadmetanje i o rokovima u hitnim slučajevima. Nadalje, Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za načine komunikacije i o detaljnim pravilima za mogućnost jamstva vezanog za ponudu, otvaranje ponude, zahtjeve za sudjelovanje i Komisiju za evaluaciju ponuda i zahtjeva za sudjelovanje.

Članak 112.

Načela jednakog postupanja i transparentnosti

1. Dok je postupak javne nabave u tijeku, svi kontakti između javnog naručitelja i natjecatelja ili ponuditelja moraju ispunjavati uvjete kojima se osigurava transparentnost i jednako postupanje. Oni ne smiju dovesti do izmjene uvjeta ugovora ili uvjeta izvorne ponude.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o načelima jednakog postupanja i transparentnosti. Nadalje, Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o dopuštenom kontaktu između javnog naručitelja i ponuditelja tijekom postupka sklapanja ugovora, minimalnim zahtjevima pisane evidencije o evaluaciji i minimalnim podacima u odluci koju je donio javni naručitelj.

Članak 113.

Odluka o sklapanju ugovora

1. Dužnosnik za ovjeravanje odlučuje s kim ugovor treba biti sklopljen u skladu s uvjetima sposobnosti i kriterijima za odabir

ponude, unaprijed utvrđenim u dokumentima koji se odnose na poziv za podnošenje ponuda i u pravilima javne nabave.

2. Javni naručitelj obavješćuje sve natjecatelje ili ponuditelje čiji su zahtjevi ili ponude odbijeni o razlozima na temelju kojih je donesena odluka, kao i o trajanju roka mirovanja iz članka 118. stavka 2. Javni naručitelj obavješćuje sve ponuditelje koji ispunjavaju razloge za isključenje i uvjete sposobnosti i koji to zahtijevaju pisanim putem, o značajkama i relativnim prednostima odabrane ponude, kao i o imenu ponuditelja s kojim se sklapa ugovor.

Međutim, određene podatke ne treba objaviti ako bi objavljivanje ometalo primjenu prava, ako bi bilo u suprotnosti s javnim interesom ili ako bi štetilo zakonitim poslovnim interesima javnih ili privatnih poduzeća ili ako bi narušilo pošteno tržišno natjecanje među tim poduzećima.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za odluku o sklapanju ugovora i potpisivanju i provedbi ugovora.

Članak 114.

Poništenje postupka nabave

Prije nego što je ugovor potpisan, javni naručitelj može odustati od nabave ili poništiti postupak sklapanja ugovora, a natjecatelji ili ponuditelji nemaju pravo potraživati bilo kakvu naknadu.

Odluka mora biti opravdana i s njom je potrebno upoznati natjecatelje ili ponuditelje.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za poništenje postupka nabave.

Odjeljak 4.

Jamstva i korektivne mjere

Članak 115.

Jamstva

Osim u slučaju ugovora male vrijednosti, javni naručitelj može, ako to smatra prikladnim i proporcionalnim za svaki slučaj posebno i podložno analizi rizika, zahtijevati od izvoditelja da dostave jamstvo kako bi:

- (a) osigurali potpuno ispunjenje ugovora; ili
- (b) ograničili financijske rizike povezane s plaćanjem predfinanciranja.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za jamstva koja se traže od izvoditelja, uključujući kriterije analize rizika.

Članak 116.

Pogreške, nepravilnosti i prijevare u postupku

1. Ako se u postupku sklapanja ugovora pojave značajne pogreške, nepravilnosti ili prijevara, javni naručitelj suspendira postupak te može poduzeti sve potrebne mjere, uključujući i poništenje postupka.

Ako se nakon sklapanja ugovora utvrdi da je u postupku sklapanja ugovora ili pri izvršenju ugovora bilo značajnih pogrešaka, nepravilnosti ili prijevara, javni naručitelj može, ovisno o fazi u kojoj se nalazi postupak, odustati od sklapanja ugovora ili suspendirati njegovo izvršenje ili, ako je potrebno, raskinuti ugovor.

Ako se takve pogreške, nepravilnosti ili prijevara mogu pripisati izvoditelju, javni naručitelj dodatno može odbiti izvršiti plaćanja, osigurati povrat već plaćenih iznosa ili raskinuti sve ugovore sklopljene s tim izvoditeljem, proporcionalno težini pogrešaka, nepravilnosti ili prijevare.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o suspenziji ugovora u slučaju pogrešaka, nepravilnosti ili prijevare.

POGLAVLJE 2.

Odredbe koje se primjenjuju na ugovore koje institucije sklapaju za svoj račun

Članak 117.

Javni naručitelj

1. Institucije se smatraju javnim naručiteljima u slučaju ugovora koje sklapaju za svoj račun. U skladu s člankom 65. delegiraju potrebne ovlasti za obavljanje funkcije javnog naručitelja.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o delegiranju funkcije javnog naručitelja, uključujući utvrđivanje odgovarajućih razina za izračun graničnih vrijednosti.

Članak 118.

Primjenjive granične vrijednosti

1. Pridržavajući se glave IV. dijela drugog, Direktiva 2004/18/EZ utvrđuje granične vrijednosti kojima se utvrđuje:

(a) načini objavljivanja iz članka 103.;

(b) odabir postupaka iz članka 104. stavka 1.;

(c) odgovarajući rokovi.

2. Pridržavajući se iznimaka i uvjeta koji se navode u delegiranim aktima donesenima u skladu s ovom Uredbom, javni naručitelj u vezi s ugovorima iz Direktive 2004/18/EZ ne potpisuje ugovor ili okvirni ugovor s uspješnim ponuditeljem do isteka roka mirovanja.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o primjenjivim graničnim vrijednostima, zasebnim ugovorima i ugovorima s grupama, procjeni vrijednosti određenih ugovora i o roku mirovanja prije potpisivanja ugovora.

Članak 119.

Pravila o sudjelovanju u postupcima nadmetanja

1. Sudjelovanje u postupcima nadmetanja otvoreno je pod jednakim uvjetima svim fizičkim i pravnim osobama obuhvaćenim područjem primjene Ugovorâ te svim fizičkim i pravnim osobama u trećim zemljama s kojima Unija ima poseban sporazum u području javne nabave pod uvjetima utvrđenima u tom sporazumu.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za dokaze koji se trebaju dostaviti u vezi s pristupom ugovorima.

2. OLAF izvršava ovlaštenje koje je Komisiji dodijeljeno Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na licu mjesta koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti⁽¹⁾, za provjere i inspekcije na licu mjesta u državama članicama i, u skladu sa sporazumima o suradnji i međusobnoj pomoći na snazi, u trećim zemljama i prostorijama međunarodnih organizacija.

Članak 120.

Pravila o nabavi Svjetske trgovinske organizacije

Ako se primjenjuje multilateralni Sporazum o javnoj nabavi sklopljen u okviru Svjetske trgovinske organizacije, ugovori su također otvoreni za državljane država koje su ratificirale taj sporazum, pod uvjetima određenim tim sporazumom.

⁽¹⁾ SL L 292, 15.11.1996., str. 2.

GLAVA VI.

BESPOVRATNA SREDSTVA

POGLAVLJE 1.

Područje primjene i oblik bespovratnih sredstava

Članak 121.

Područje primjene bespovratnih sredstava

1. Bespovratna sredstva izravni su financijski doprinosi u obliku donacija iz proračuna za financiranje:

- (a) djelovanja namijenjenog za pomoć postizanju cilja politike Unije;
- (b) funkcioniranja tijela koje ima za svoj cilj opći interes Unije ili ima cilj koji čini dio politike Unije i podržava politiku Unije („bespovratna sredstva za poslovanje“)

Bespovratna sredstva uređuju se pisanim sporazumom ili odlukom Komisije koja je priopćena uspješnom podnositelju zahtjeva za bespovratnim sredstvima.

Komisija može uspostaviti sigurne elektroničke sustave za razmjenu podataka s korisnicima.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za detaljno navođenje područja primjene bespovratnih sredstava i za pravila kojima se utvrđuje hoće li se koristiti sporazumi o bespovratnim sredstvima ili odluke o dodjeli bespovratnih sredstava. Nadalje, Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o elektroničkom sustavu razmjene podataka, uključujući uvjete pod kojima se dokumenti dostavljeni putem tih sustava, uključujući sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava, smatraju izvornicima i potpisanima, te o korištenju okvirnih partnerstava.

2. Bespovratna sredstva u smislu ove glave ne čini sljedeće:

- (a) rashodi za članove i osoblje institucija i doprinosi Europskim školama;
- (b) ugovori o javnoj nabavi iz članka 101., pomoć koja se plaća kao makrofinancijska pomoć i proračunska potpora;
- (c) financijski instrumenti, kao i dionički ili vlasnički udjeli u međunarodnim financijskim institucijama kao što je Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD) ili specijalizirana tijela Unije kao što je Europski investicijski fond;
- (d) doprinosi koje Unija plaća kao članarinu tijelima čija je članica;

(e) rashodi primijenjeni u okviru podijeljenog i neizravnog upravljanja u smislu članaka 58., 59. i 60., osim ako je drukčije određeno financijskim pravilima koja se primjenjuju na proračun subjekata ili osoba kojima su povjerene zadaće u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c) ili sporazumima o delegiranju;

(f) doprinosi izvršnim agencijama iz članka 62. plaćeni u skladu s osnivačkim aktom svake agencije;

(g) rashodi vezani uz tržišta proizvoda ribarstva iz članka 3. stavka 2. točke (f) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1290/2005 od 21. lipnja 2005. o financiranju zajedničke poljoprivredne politike ⁽¹⁾;

(h) vraćanje nastalih putnih troškova i dnevnica ili, prema potrebi, drugih naknada plaćenih osobama koje su institucije pozvale ili ovlastile;

(i) nagrade dane kao naknade za natjecanje na koje se primjenjuje glava VII. dijela prvog.

3. Rabati na kamatne stope i subvencije na naknade za jamstva smatraju se bespovratnim sredstvima pod uvjetom da se u okviru iste mjere ne kombiniraju s financijskim instrumentima iz glave VIII. dijela prvog.

Takvi rabati i subvencije podliježu odredbama ove glave, izuzev sljedećeg:

- (a) načela sufinanciranja određenog člankom 125. stavkom 3.;
- (b) načela zabrane ostvarivanja dobiti određenog člankom 125. stavkom 4.;
- (c) za djelovanja čiji je cilj ojačati financijsku sposobnost korisnika ili ostvariti prihod, procjene financijske sposobnosti podnositelja zahtjeva iz članka 132. stavka 1.

4. Svaka institucija može dodijeliti bespovratna sredstva za aktivnosti u području komunikacije kad iz opravdanih razloga korištenje postupaka javne nabave nije prikladno.

Članak 122.

Korisnici

1. Kad više subjekata zadovoljava uvjete za dodjelu bespovratnih sredstava, a zajedno čine jedan subjekt, taj se subjekt može smatrati jedinim korisnikom, uključujući ako je subjekt osnovan upravo za potrebe provođenja djelovanja koje se treba financirati iz bespovratnih sredstava.

⁽¹⁾ SL L 209, 11.8.2005., str. 1.

2. Za potrebe ove glave sljedeći se subjekti smatraju subjektima povezanim s korisnikom:

- (a) subjekti koji čine korisnika u skladu sa stavkom 1.;
- (b) subjekti koji zadovoljavaju kriterije prihvatljivosti i ne potpadaju ni pod jednu od situacija iz članka 131. stavka 4. te su povezani s korisnikom, osobito pravno ili putem sudjelovanja u kapitalu, što nije ograničeno na djelovanje ni uspostavljeno isključivo za potrebe svoje provedbe.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o minimalnom sadržaju sporazuma o bespovratnim sredstvima ili odluka o dodjeli bespovratnih sredstava, osobito ako se bespovratna sredstva dodjeljuju nekolicini subjekata, o određenim obvezama koordinatora, ako postoji, i drugih korisnika, primjenjivom režimu odgovornosti i uvjetima za dodavanje ili izuzimanje korisnika.

Članak 123.

Oblici bespovratnih sredstava

1. Bespovratna sredstva mogu imati jedan od sljedećih oblika:

- (a) nadoknada određenog dijela prihvatljivih stvarno nastalih troškova iz članka 126.;
- (b) nadoknada na temelju troškova po jedinici;
- (c) jednokratni iznosi;
- (d) paušalno financiranje;
- (e) kombinacija oblika iz točaka (a) do (d).

2. Pri utvrđivanju odgovarajućeg oblika bespovratnih sredstava, u najvećoj se mogućoj mjeri uzimaju u obzir potencijalni interesi korisnika i računovodstvene metode.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o pravilima za različite oblike bespovratnih sredstava, uključujući bespovratna sredstva male vrijednosti.

Članak 124.

Jednokratni iznosi, troškova po jedinici i paušalno financiranje

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe temeljnog akta, korištenje jednokratnih iznosa, troškova po jedinici ili paušalnog financiranja odobrava se na temelju odluke Komisije kojom se osigurava poštovanje načela jednakog postupanja prema korisnicima u istoj kategoriji djelovanja ili programa rada.

Kad najviši iznos po dodjeli bespovratnih sredstava ne prelazi iznos bespovratnih sredstava male vrijednosti, odobrenje može dati odgovorni dužnosnik za ovjeravanje.

2. Odobrenje se potkrepljuje najmanje sljedećim:

- (a) obrazloženjem prikladnosti tih oblika financiranja s obzirom na narav poduprtih djelovanja ili programa rada, kao i na rizike nepravilnosti i prijevare te troškove kontrole;
- (b) utvrđivanjem troškova ili kategorija troškova pokrivenih jednokratnim iznosima, troškovima po jedinici ili paušalnim financiranjem, koji isključuju neprihvatljive troškove na temelju primjenjivih pravila Unije;
- (c) opisom metoda utvrđivanja jednokratnih iznosa, troškova po jedinici i paušalnog financiranja te uvjeta za razumno osiguravanje poštovanja načela zabrane ostvarivanja dobiti i načela sufinanciranja, kao i izbjegavanja dvostrukog financiranja troškova. Te se metode temelje na:

- i. statističkim podacima ili sličnim objektivnim sredstvima; ili
- ii. pristupu prema svakom korisniku zasebno, upućivanjem na ovjerene povijesne podatke korisnika ili one koji se mogu revidirati, ili na uobičajenu praksu troškovnog računovodstva korisnika.

3. Ako se odobri primjena uobičajene prakse troškovnog računovodstva korisnika, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može *ex ante* procijeniti usklađenost te prakse pod uvjetima određenima stavkom 2. ili pomoću odgovarajuće strategije *ex post* kontrola.

Ako je usklađenost uobičajene prakse troškovnog računovodstva korisnika s uvjetima iz stavka 2. utvrđena *ex ante*, jednokratni iznosi, iznosi troškova po jedinici ili paušalnog financiranja utvrđeni primjenom navedene prakse neće se osporavati *ex post* kontrolama.

Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može smatrati da je uobičajena praksa troškovnog računovodstva korisnika u skladu s uvjetima iz stavka 2. ako je prihvaćaju nacionalna tijela na temelju usporedivih programa financiranja.

4. Odlukom o dodjeli bespovratnih sredstava ili sporazumom o bespovratnim sredstvima može se odobriti ili nametnuti, u obliku paušalnih iznosa, financiranje korisnikovih neizravnih troškova od najviše 7 % ukupnih prihvatljivih izravnih troškova djelovanja, osim kad korisnik prima bespovratna sredstva za poslovanje koja se financiraju iz proračuna. Gornja granica od 7 % može se prijeći na temelju obrazložene odluke Komisije.

5. Vlasnici malih i srednjih poduzeća i druge fizičke osobe koje ne primaju plaću, mogu prijaviti kao prihvatljive troškove osoblja, rad obavljen u okviru nekog djelovanja ili programa rada na temelju troškova po jedinici utvrđenih odlukom Komisije.

6. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima vezanima uz jednokratne iznose, troškove po jedinici i paušalno financiranje.

POGLAVLJE 2.

Načela

Članak 125.

Opća načela koja se primjenjuju na bespovratna sredstva

1. Na dodjelu bespovratnih sredstava primjenjuju se načela transparentnosti i jednakog postupanja.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 130. bespovratna sredstva ne smiju biti kumulativna i ni dodijeljena unatrag.

3. Bespovratna sredstva uključuju sufinanciranje ne dovodeći u pitanje posebna pravila utvrđena u glavi IV. dijela drugog.

Osim ako je drukčije navedeno u ovoj Uredbi, propisi koji uređuju političke stranke na europskoj razini i pravila o njihovom financiranju utvrđeni su u Uredbi (EZ) br. 2004/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o propisima koji uređuju političke stranke na europskoj razini i pravilima o njihovom financiranju ⁽¹⁾.

4. Bespovratna sredstva ne smiju imati svrhu ni učinak ostvarivanja dobiti u okviru djelovanja ili programa rada korisnika („načelo zabrane ostvarivanja dobiti”).

Prvi podstavak ne primjenjuje se na:

- (a) djelovanja čiji je cilj jačanje financijske sposobnosti korisnika ili djelovanja koja ostvaruju prihod kako bi se osigurao njihov kontinuitet nakon razdoblja financiranja Unije predviđenog odlukom o dodjeli bespovratnih sredstava ili sporazumom o bespovratnim sredstvima;
- (b) stipendije za studij, istraživanje ili usavršavanje isplaćene fizičkim osobama;
- (c) drugu izravnu potporu isplaćenu fizičkim osobama kojima je pomoć najpotrebnija, kao što su nezaposlene osobe i izbjeglice;
- (d) bespovratna sredstva koja se temelje na paušalnim iznosima i/ili jednokratnim iznosima i/ili troškovima po jedinici ako oni zadovoljavaju uvjete određene člankom 124. stavkom 2.
- (e) bespovratna sredstva male vrijednosti.

Ako se ostvari dobit, Komisija ima pravo na povrat postotka dobiti koji odgovara doprinosu Unije prihvatljivim troškovima

stvarno nastalima za korisnika u provedbi djelovanja ili programa rada.

5. Za potrebe ove glave, dobit se definira kao višak primitaka iznad prihvatljivih troškova nastalih za korisnika, kad se zahtijeva plaćanje preostalog iznosa.

Primici iz prvog podstavka ograničavaju se na prihode ostvarene djelovanjem ili programom rada, kao i financijski doprinosi koje su donatori posebno namijenili financiranju prihvatljivih troškova.

U slučaju bespovratnih sredstava za poslovanje, iznosi namijenjeni stvaranju pričuva ne uzimaju se u obzir za potrebe provjere poštovanja načela zabrane stvaranja dobiti.

6. Ako politička stranka na razini Unije ostvari višak prihoda iznad rashoda na kraju financijske godine u kojoj je primila bespovratno sredstvo za poslovanje, dio tog viška od najviše 25 % ukupnog prihoda za tu godinu može se, odstupajući od pravila zabrane stvaranja dobiti utvrđenog u stavku 4., prenijeti u sljedeću godinu pod uvjetom da se iskoristi do kraja prvog tromjesečja te sljedeće godine.

Za potrebe provjere poštovanja načela zabrane stvaranja dobiti, vlastita sredstva, osobito donacije i članarine, prikupljena tijekom godišnjih djelovanja političke stranke na razini Unije, koja prelaze 15 % prihvatljivih troškova koje snosi korisnik, ne uzimaju se u obzir.

Drugi se podstavak ne primjenjuje ako financijske pričuve političke stranke na razini Unije prelaze 100 % njihovog prosječnog godišnjeg prihoda.

7. Bespovratna sredstva mogu se, bez poziva za podnošenje prijedloga, dodijeliti EIB-u ili Europskom investicijskom fondu za djelovanja tehničke pomoći. U takvim slučajevima ne primjenjuju se članak 131. stavci 2. do 5. i članak 132. stavak 1.

8. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima uz opća načela koja se primjenjuju na bespovratna sredstva, uključujući načelo zabrane stvaranja dobiti i načelo sufinanciranja. Nadalje, Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za definiranje tehničke pomoći.

Članak 126.

Prihvatljivi troškovi

1. Bespovratna sredstva ne smiju prijeći ukupnu gornju granicu izraženu u obliku apsolutne vrijednosti koja se utvrđuje na temelju procijenjenih prihvatljivih troškova.

⁽¹⁾ SL L 297, 15.11.2003., str. 1.

Bespovratna sredstva ne smiju prijeći prihvatljive troškove.

2. Prihvatljivi troškovi su troškovi stvarno nastali za korisnika bespovratnih sredstava, koji zadovoljavaju sve sljedeće uvjete:

- (a) nastali su tijekom razdoblja trajanja djelovanja ili programa rada, izuzev troškova vezanih uz završna izvješća i potvrde o obavljenoj reviziji;
- (b) navedeni su u projekciji ukupnog proračuna za djelovanje ili program rada;
- (c) potrebni su za provedbu djelovanja ili programa rada na koji se primjenjuje bespovratno sredstvo;
- (d) mogu se utvrditi i provjeriti, posebno zato što su knjiženi u poslovne knjige korisnika i utvrđeni u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima zemlje u kojoj korisnik ima poslovni nastan te u skladu s uobičajenom praksom troškovnog računovodstva korisnika;
- (e) poštuju zahtjeve primjenjivog poreznog i socijalnog zakonodavstva;
- (f) razumni su, opravdani i poštuju načelo dobrog financijskog upravljanja, posebno s obzirom na ekonomičnost i učinkovitost.

3. U pozivima za podnošenje prijedloga navode se kategorije troškova koji se smatraju prihvatljivima za financiranje od strane Unije.

Ne dovodeći u pitanje temeljni akt te, dodatno, stavak 2., sljedeće kategorije troškova prihvatljive su ako ih je odgovorni dužnosnik za ovjeravanje naveo kao takve u pozivima za podnošenje prijedloga:

- (a) troškovi vezani uz jamstvo za predfinanciranje koje je dao korisnik bespovratnih sredstava kad takvo jamstvo zahtijeva odgovorni dužnosnik za ovjeravanje u skladu s člankom 134. stavkom 1.;
- (b) troškovi vezani uz vanjske revizije kada takve revizije zahtijeva odgovorni dužnosnik za ovjeravanje za potrebe potkrepljivanja zahtjeva za plaćanje;
- (c) porez na dodanu vrijednost („PDV“) kad se na temelju primjenjivog nacionalnog zakonodavstva o PDV-u ne može osigurati njegov povrat i koji plaća korisnik koji nije neoporeziva osoba definirana u članku 13. stavku 1. prvom podstavku Direktive Vijeća br. 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost ⁽¹⁾;
- (d) troškovi amortizacije, pod uvjetom da su stvarno nastali za korisnika;

(e) troškovi plaća osoblja nacionalnih uprava u mjeri u kojoj su povezani s troškovima aktivnosti koje odgovarajuće javno tijelo ne bi obavljalo da nije pokrenut predmetni projekt.

4. Troškove nastale za subjekte povezane s korisnikom kako je opisano u članku 122. odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može prema pozivu za podnošenje prijedloga prihvatiti kao prihvatljive. U tom se slučaju kumulativno primjenjuju sljedeći uvjeti:

- (a) predmetni subjekti navedeni su u sporazumu o bespovratnim sredstvima ili odluci o dodjeli bespovratnih sredstava;
- (b) predmetni subjekti poštuju pravila iz sporazuma ili odluke o dodjeli bespovratnih sredstava koji se primjenjuju na korisnika s obzirom na prihvatljivost troškova i prava na provjere i revizije koje provode Komisija, OLAF i Revizorski sud.

5. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o daljnjim zahtjevima vezanim za prihvatljive troškove.

Članak 127.

Sufinanciranje u naravi

1. Sufinanciranje u obliku doprinosa u naravi ne uzima se u obzir za potrebe izračuna dobiti ostvarene bespovratnim sredstvima.

2. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može prihvatiti doprinose u naravi kao sufinanciranje ako to smatra potrebnim ili primjerenim. Kad je sufinanciranje u naravi ponuđeno uz bespovratna sredstva male vrijednosti, a odgovorni dužnosnik za ovjeravanje je odlučio to odbiti, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje dužan je obrazložiti zašto je navedeno sufinanciranje nepotrebno ili neprimjereno.

Ti doprinosi ne smiju premašiti:

- (a) troškove stvarno nastale za treće strane, koji su propisno potkrijepljeni računovodstvenom dokumentacijom;
- (b) ili, ako takva dokumentacija ne postoji, troškove koji odgovaraju općeprihvaćenim troškovima na predmetnom tržištu.

Doprinosi u naravi se u projekciji proračuna iskazuju zasebno kako bi se odrazila ukupna sredstva raspoređena za djelovanje. Njihova jedinična vrijednost procjenjuje se u privremenom proračunu i naknadno se ne mijenja.

Doprinosi u naravi moraju poštovati nacionalna porezna pravila i pravila o socijalnom osiguranju.

⁽¹⁾ SL L 347, 11.12.2006., str. 1.

Članak 128.**Transparentnost**

1. Bespovratna sredstva podliježu programu rada koji se objavljuje prije njegove provedbe.

Taj program rada provodi se kroz objavljivanje poziva za podnošenje prijedloga, osim u opravdanim iznimnim i hitnim slučajevima ili ako značajke korisnika ili djelovanja ne ostavljaju nikakav drugi izbor za predmetno djelovanje ili ako je korisnik utvrđen u temeljnom aktu.

Prvi podstavak ne primjenjuje se na pomoć za upravljanje krizama, djelovanja civilne zaštite ili djelovanja humanitarne pomoći.

2. U pozivima za podnošenje prijedloga navodi se planiran datum do kojeg se sve podnositelje zahtjeva obavješćuje o ishodu evaluacije njihovog zahtjeva te okvirni datum za potpisivanje sporazuma o bespovratnim sredstvima ili obavijest o odluci o dodjeli bespovratnih sredstava.

Ti se datumi utvrđuju na temelju sljedećih razdoblja:

- (a) za obavješćivanje svih podnositelja zahtjeva o ishodu evaluacije njihovog zahtjeva, najdulje šest mjeseci od završnog datuma za podnošenje cjelovitih prijedloga;
- (b) za potpisivanje sporazuma o bespovratnim sredstvima s podnositeljima zahtjeva ili za obavješćivanje podnositelja zahtjeva o odluci o dodjeli bespovratnih sredstava, najdulje tri mjeseca od datuma obavješćivanja podnositelja zahtjeva da su bili uspješni.

Ta se razdoblja mogu prilagoditi kako bi se uzelo u obzir vrijeme koje je potrebno za postupanje u skladu s posebnim postupcima koje može zahtijevati temeljni akt u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾ i mogu biti produljena u iznimnim i propisno opravdanim slučajevima, posebno za složena djelovanja, ako postoji veliki broj prijedloga ili kašnjenja koji se mogu pripisati podnositeljima zahtjeva.

Dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja u svom godišnjem izvješću o radu izvješćuje o prosječnom vremenu koje je bilo potrebno za obavješćivanje podnositelja zahtjeva, potpisivanje sporazuma o bespovratnim sredstvima s podnositeljima zahtjeva ili za obavješćivanje o odluci o dodjeli bespovratnih sredstava. U slučaju prekoračenja razdoblja iz drugog podstavka, dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja navodi razloge za to i, ako ti razlozi nisu propisno opravdani u skladu s trećim podstavkom, predlaže korektivne mjere.

3. Sva bespovratna sredstva dodijeljena tijekom financijske godine objavljuju se jednom godišnje u skladu s člankom 35. stavcima 2. i 3.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. u vezi s detaljnim pravilima o zahtjevima u pogledu programa rada, sadržaja poziva za podnošenje prijede

dloga, iznimaka u vezi s pozivima za podnošenje prijedloga, podataka za podnositelje zahtjeva i ex post objavu.

Članak 129.**Načelo zabrane kumulativne dodjele**

1. Za jedno djelovanje moguće je dodijeliti samo jedno bespovratno sredstvo iz proračuna bilo kojem korisniku, osim ako je drukčije odobreno u odgovarajućim temeljnim aktima.

Jednom korisniku u financijskoj godini može iz proračuna biti dodijeljeno samo jedno bespovratno sredstvo za poslovanje.

Podnositelj zahtjeva odmah obavješćuje dužnosnika za ovjeravanje o svim višestrukim zahtjevima i višestrukim bespovratnim sredstvima koji se odnose na isto djelovanje ili na isti program rada.

Isti se troškovi ni u kakvim okolnostima ne smiju dva puta financirati iz proračuna.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o načelu zabrane kumulativne dodjele bespovratnih sredstava.

Članak 130.**Načelo zabrane retroaktivnosti**

1. Bespovratno sredstvo moguće je dodijeliti za djelovanje koje je već započelo pod uvjetom da podnositelj zahtjeva može dokazati potrebu za početkom djelovanja prije potpisivanja sporazuma o bespovratnim sredstvima ili za obavijesti o odluci o dodjeli bespovratnih sredstava.

U takvim slučajevima, troškovi prihvatljivi za financiranje ne smiju nastati prije datuma podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva, osim u propisno opravdanim i iznimnim slučajevima, kako je predviđeno temeljnim aktom, ili u slučaju iznimne hitnosti za pomoć pri upravljanju krizama, djelovanjima civilne zaštite ili djelovanjima humanitarne pomoći, ili u situacijama prijetće ili neposredne opasnosti koja prijete da će eskalirati u oružan sukob ili destabilizirati zemlju, pri čemu bi rani angažman Unije bio od velike važnosti u promicanju sprečavanja sukoba.

Ni jedno bespovratno sredstvo nije moguće dodijeliti retroaktivno za djelovanja koja su već završena.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o načelu zabrane retroaktivnosti.

2. U slučaju bespovratnih sredstava za poslovanje, sporazum o bespovratnim sredstvima potpisuje se, a obavijest o odluci o dodjeli bespovratnih sredstava upućuje se u roku od šest mjeseci od početka financijske godine korisnika. Troškovi prihvatljivi za financiranje ne smiju nastati prije podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva ni prije početka financijske godine korisnika.

⁽¹⁾ SL L 55, 28.2.2011., str. 13.

POGLAVLJE 3.

Postupak dodjele

Članak 131.

Zahtjevi za bespovratna sredstva

1. Zahtjevi za bespovratna sredstva podnose se u pisanom obliku, uključujući, ako je prikladno, u sigurnom elektroničkom formatu.

Komisija predviđa, ako to smatra izvedivim, mogućnost podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva internetom.

2. Zahtjevi za bespovratna sredstva prihvatljivi su ako su ih podnijele:

(a) pravne osobe; ili

(b) fizičke osobe, ako to zahtijeva narav ili značajke djelovanja ili cilj podnositelja zahtjeva.

Za potrebe prvog podstavka točke (a), zahtjevi za bespovratna sredstva mogu biti prihvatljivi ako su ih podnijeli subjekti koji nemaju pravnu osobnost prema primjenjivom nacionalnom pravu, pod uvjetom da njihovi predstavnici imaju sposobnost preuzimanja pravnih obveza u njihovo ime te pružanje jamstava za zaštitu financijskih interesa Unije koja su jednaka onima koje pružaju pravne osobe.

3. U zahtjevu se navodi pravni status podnositelja i dokazuje njegova financijska ili operativna sposobnost za izvršavanje predloženog djelovanja ili programa rada.

U tu svrhu podnositelj zahtjeva dostavlja časnu izjavu te, osim ako se radi o bespovratnom sredstvu male vrijednosti, sve popratne dokumente koje odgovorni dužnosnik za ovjeravanje zahtjeva na temelju procjene rizika. Dokumenti koji predstavljaju preduvjet navode se u pozivu za podnošenje prijedloga.

Provjera financijske sposobnosti ne primjenjuje se na fizičke osobe koje primaju stipendije, na fizičke osobe koje pomoć najviše trebaju i koje primaju izravnu potporu, na javna tijela ili međunarodne organizacije. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može se, ovisno o procjeni rizika, odreći obveze provjere operativne sposobnosti javnih tijela ili međunarodnih organizacija.

4. Na podnositelje zahtjeva za bespovratna sredstva također se primjenjuje članak 106. stavak 1. te članci 107., 108. i 109. Podnositelji zahtjeva moraju potvrditi da se ne nalaze u jednoj od situacija iz tih članaka. Međutim, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje ne zahtijeva takve potvrde u sljedećim slučajevima:

(a) bespovratna sredstva male vrijednosti;

(b) ako je takva potvrda nedavno dostavljena u drugom postupku dodjele.

5. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može, u skladu s člankom 109., podnositeljima zahtjeva izreći administrativne ili novčane kazne koje su učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

Te kazne mogu se također izreći korisnicima koji su u trenutku podnošenja zahtjeva ili tijekom provedbe bespovratnih sredstava dali lažne izjave prilikom pružanja podataka koje je zahtijevao odgovorni dužnosnik za ovjeravanje ili nisu dostavili te podatke.

6. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o aranžmanima za zahtjeve za bespovratna sredstva, dokazima o nepostojanju situacije koja bi uzrokovala isključenje, podnositeljima zahtjeva bez pravne osobnosti, pravnim osobama koje čine jednog podnositelja zahtjeva, financijskim i administrativnim kaznama, uvjetima prihvatljivosti i bespovratnim sredstvima male vrijednosti.

Članak 132.

Uvjeti sposobnosti i kriteriji za odabir

1. Uvjeti sposobnosti koji su unaprijed objavljeni u pozivu za podnošenje prijedloga moraju biti takvi da omogućuju ocjenu sposobnosti podnositelja zahtjeva za dovršenje predloženog djelovanja ili programa rada.

2. Kriteriji za odabir koji su unaprijed objavljeni u pozivu za podnošenje prijedloga moraju biti takvi da omogućuju procjenu kvalitete podnesenih prijedloga, s obzirom na zadane ciljeve i prioritete.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o uvjetima sposobnosti i kriterijima za odabir.

Članak 133.

Postupak evaluacije

1. Prijedlozi se evaluiraju na temelju prethodno objavljenih uvjeta sposobnosti i kriterija za odabir, radi utvrđivanja koji prijedlozi mogu biti financirani.

2. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje na temelju evaluacije iz stavka 1. sastavlja popis korisnika i odobrenih iznosa.

3. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje pisanim putem obavješćuje podnositelje zahtjeva o odluci o njihovom zahtjevu. Ako zatražena bespovratna sredstva nisu dodijeljena, dotična institucija navodi razloge za odbijanje zahtjeva, posebno upućujući na uvjete sposobnosti i kriterije za odabir.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o evaluaciji i dodjeli bespovratnih sredstava te dostavljanju informacija podnositeljima zahtjeva.

POGLAVLJE 4.

Plaćanje i kontrola

Članak 134.

Jamstvo za predfinanciranje

1. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može, ako to smatra prikladnim i proporcionalnim, za svaki slučaj posebno i podložno analizi rizika, zahtijevati od korisnika da unaprijed dostavi jamstvo kako bi se ograničili financijski rizici povezani s plaćanjem predfinanciranja.

2. Neovisno o stavku 1., jamstva se ne zahtijevaju u slučaju bespovratnih sredstava male vrijednosti.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o jamstvu za predfinanciranje.

Članak 135.

Isplata bespovratnih sredstava i kontrole

1. Iznos bespovratnog sredstva nije konačan sve dok odgovorni dužnosnik za ovjeravanje ne odobri konačna izvješća i financijske izvještaje ne dovodeći u pitanje naknadne provjere od strane predmetne institucije, koje se izvršavaju pravovremeno.

2. Ako se dokaže da su se u postupku dodjele pojavile značajne pogreške, nepravilnosti ili prijevare, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje suspendira postupak te može poduzeti sve potrebne mjere, uključujući i poništenje postupka. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje odmah obavješćuje OLAF o slučajevima sumnje na prijevaru.

3. Ako se nakon dodjele bespovratnog sredstva, postupka dodjele ili provedbe bespovratnog sredstva dokaže pojava značajne pogreške, nepravilnosti, prijevare ili kršenje obveza, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može, ovisno o fazi postupka i pod uvjetom da je podnositelju zahtjeva ili korisniku pružena mogućnost da iznese primjedbe:

- (a) odbiti potpisati sporazum o bespovratnim sredstvima ili uputiti obavijest o odluci o dodjeli bespovratnih sredstava;
- (b) suspendirati provedbu bespovratnih sredstava; ili
- (c) prema potrebi, raskinuti sporazum ili odluku o dodjeli bespovratnih sredstava.

4. Ako se takve pogreške, nepravilnosti ili prijevare mogu pripisati korisniku ili ako korisnik prekrši svoje obveze na temelju sporazuma ili odluke o dodjeli bespovratnih sredstava,

odgovorni dužnosnik za ovjeravanje usto može smanjiti bespovratno sredstvo ili osigurati povrat iznosa koji su nepropisno isplaćeni na temelju sporazuma o bespovratnim sredstvima ili odluke o dodjeli bespovratnih sredstava, proporcionalno težini pogrešaka, nepravilnosti ili prijevare ili kršenja obveza, pod uvjetom da je korisniku pružena mogućnost da iznese primjedbe.

5. Ako se kontrolama ili revizijama utvrde sustavne pogreške ili pogreške koje se ponavljaju, nepravilnosti, prijevare ili kršenje obveza koje se mogu pripisati korisniku i koje imaju materijalni učinak na određen broj bespovratnih sredstava dodijeljenih tom korisniku pod sličnim uvjetima, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje može suspendirati provedbu svih predmetnih bespovratnih sredstava ili, prema potrebi, otkazati predmetne sporazume ili odluke o dodjeli bespovratnih sredstava tom korisniku, proporcionalno težini pogrešaka, nepravilnosti ili prijevare ili kršenja obveza, pod uvjetom da je korisniku pružena mogućnost da iznese primjedbe.

Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje nadalje može, na temelju kontradiktornog postupka, smanjiti bespovratna sredstva ili osigurati povrat iznosa koji su nepropisno isplaćeni u odnosu na bespovratna sredstva na koja su utjecale sustavne pogreške ili pogreške koje se ponavljaju, nepravilnosti, prijevare ili kršenje obveza iz prvog podstavka i za koje se može provesti revizija u skladu sa sporazumima o bespovratnim sredstvima ili odlukama o dodjeli bespovratnih sredstava.

6. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje utvrđuje iznose koje treba smanjiti ili osigurati njihov povrat, gdje god je to moguće i izvedivo, na temelju troškova koji su nepropisno prijavljeni kao prihvatljivi za svako predmetno bespovratno sredstvo, na temelju prihvaćanja revidiranih financijskih izvještaja koje je dostavio korisnik.

7. Ako nije moguće ili izvedivo točno brojčano odrediti iznos neprihvatljivih troškova za svako predmetno bespovratno sredstvo, iznosi koje treba smanjiti ili osigurati njihov povrat utvrđuju se ekstrapolacijom stope smanjenja ili povrata koja se primjenjuje na bespovratna sredstva u vezi kojih su utvrđene sustavne pogreške ili pogreške koje se ponavljaju, ili, ako neprihvatljivi troškovi ne mogu poslužiti kao osnova za utvrđivanje iznosa koje treba smanjiti ili osigurati njihov povrat, primjenom paušalne stope, uzimajući u obzir načelo proporcionalnosti. Korisniku se omogućuje da iznese primjedbe o metodi ekstrapolacije ili paušalnoj stopi koja će se primijeniti i da predloži potkrijepljenu alternativnu metodu ili stopu prije provođenja smanjenja ili povrata.

8. Komisija osigurava jednak tretman korisnika određenog programa, posebno ako ga provodi nekoliko odgovornih dužnosnika za ovjeravanje.

Korisnike se obavješćuje o sredstvima za osporavanje odluka donesenih na temelju stavaka 3., 4., 5., 6. i 7. ovog članka, u skladu s člankom 97.

9. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za isplatu bespovratnih sredstava i kontrole, uključujući pravila o popratnim dokumentima te suspenziji i smanjenju bespovratnih sredstava.

Članak 136.

Razdoblja vođenja evidencije

1. Korisnici vode evidenciju, popratne dokumente, statističku evidenciju i druge evidencije koje se odnose na bespovratno sredstvo pet godina nakon isplate iznosa i tri godine u slučaju bespovratnih sredstava male vrijednosti.

2. Evidencija koja se odnosi na revizije, žalbe, sudske sporove ili potraživanja koja proizlaze iz izvođenja projekta zadržava se sve dok se takve revizije, žalbe, sudski postupci ili potraživanja ne riješe.

POGLAVLJE 5.

Provedba

Članak 137.

Ugovori o provedbi i financijska potpora trećim stranama

1. Ako je za provedbu djelovanja ili programa rada potrebna financijska potpora trećim osobama, korisnik može dati takvu financijsku potporu pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) prije dodjele bespovratnog sredstva, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje provjerio je pruža li korisnik odgovarajuća jamstva u pogledu povrata iznosa dugovanih Komisiji;

(b) uvjeti za davanje takve potpore strogo su utvrđeni u odluci o dodjeli bespovratnih sredstava ili sporazumu o bespovratnim sredstvima između korisnika i Komisije, kako bi se izbjeglo izvršavanje diskrecijskog prava od strane korisnika;

(c) predmetni iznosi su mali, osim ako je prvenstven cilj djelovanja financijska potpora.

2. Svaka odluka o dodjeli bespovratnih sredstava ili sporazum o bespovratnim sredstvima izričito daje Komisiji i Revizorskom sudu pravo izvršavanja ovlasti kontrole dokumenta, prostorija i podataka, uključujući podatke pohranjene na elektroničkim medijima, svih trećih strana koje su primile sredstva Unije.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za provedbu ugovora i financijsku potporu trećim stranama.

GLAVA VII.

NAGRADE

Članak 138.

Opća pravila

1. Nagrade poštuju načela transparentnosti i jednakog postupanja te promiču postizanje ciljeva politike Unije.

2. Nagrade, stoga, podliježu programu rada koji se objavljuje prije njihove provedbe. Program rada provodi se kroz objavljivanje natječaja.

Natjecanja za nagrade jedinične vrijednosti 1 000 000 EUR ili veće mogu se objaviti samo ako su predviđena izvještajima ili bilo kojim drugim odgovarajućim dokumentom iz članka 38. stavka 3. točke (e).

Pravila natjecanja propisuju najmanje uvjete za sudjelovanje, uključujući razloge za isključenje predviđene člankom 106. stavkom 1. i člancima 107., 108. te 109., kriterije za odabir, iznos nagrade i pravila vezana za plaćanje.

Nagrade se ne smiju dodjeljivati izravno bez natječaja, a objavljuju se svake godine u skladu s člankom 35. stavcima 2. i 3.

3. Prijave na natječaj ocjenjuje stručno povjerenstvo na temelju objavljenih pravila natjecanja.

Nagrade potom dodjeljuje odgovorni dužnosnik za ovjeravanje i to na temelju evaluacije koju je dalo stručno povjerenstvo koje ima pravo odlučiti hoće li preporučiti dodjelu nagrada, ovisno o svojoj procjeni kvalitete prijava.

4. Iznos nagrade nije povezan s troškovima nastalim za pobjednika.

5. Ako provedba djelovanja ili programa rada zahtijeva da korisnik bespovratnog sredstva Unije nagrade da trećim stranama, taj korisnik predmetne nagrade može dati pod uvjetom da je minimalan sadržaj pravila natjecanja, kako je utvrđeno u stavku 2., strogo definiran u odluci o dodjeli bespovratnih sredstava ili sporazumu između korisnika i Komisije, bez diskrecijskog prava.

6. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za nagrade, uključujući programiranje, pravila natjecanja, ex post objavu, evaluaciju, informacije te obavijest o pobjednicima.

GLAVA VIII.

FINANCIJSKI INSTRUMENTI

Članak 139.

Područje primjene

1. Financijski instrumenti odobravaju se u skladu s temeljnim aktom.

Neovisno o prvom podstavku, financijski instrumenti mogu se u opravdanim slučajevima utvrditi, a da nisu odobreni temeljnim aktom, pod uvjetom da su takvi instrumenti uključeni u proračun u skladu s člankom 49. stavkom 1. točkom (e).

2. Ako je potpora Unije osigurana financijskim instrumentima i kombinirana u jednu mjeru s elementima izravno povezanim s financijskim instrumentima kojima su cilj isti korisnici, uključujući tehničku pomoć, sniženje kamatnih stopa i subvencije na jamčevine, ova glava primjenjuje se na sve elemente te mjere.

3. Ako se financijski instrumenti kombiniraju s bespovratnim sredstvima koja se financiraju iz proračuna iz glave VI. dijela prvog za elemente koji nisu izravno povezani s financijskim instrumentima, za svaki izvor financiranja vodi se zasebna evidencija.

4. Komisija može provesti financijske instrumente pod izravnim ili neizravnim upravljanjem, kako je određeno temeljnim aktom i to povjeravajući zadaće subjektima u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c) podtočkama ii., iii., v. i vi.

Subjekti kojima su one povjerene u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c) podtočkama ii., iii., v. i vi., mogu, kod provedbe financijskih instrumenata, dalje pod svojom odgovornošću povjeriti dio te provedbe financijskim posrednicima pod uvjetom da ti subjekti osiguraju da financijski posrednici zadovoljavaju kriterije utvrđene u članku 140. stavcima 1., 3. i 5. Financijski posrednici biraju se na temelju otvorenih, transparentnih, proporcionalnih i nediskriminirajućih postupaka, uz izbjegavanje sukoba interesa.

Komisija je i dalje dužna osigurati da je provedbeni okvir za financijske instrumente u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja te da podržava ostvarivanje definiranih i vremenski utvrđenih ciljeva politike, mjerljivih na temelju učinka i rezultata. Komisija je odgovorna za provedbu financijskih instrumenata ne dovodeći u pitanje pravnu i ugovornu odgovornost subjekata kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu s primjenjivim pravom.

5. Ako se financijski instrumenti provode pod podijeljenim upravljanjem s državama članicama, odredbe koje se primjenjuju na te instrumente, uključujući pravila za doprinose financijskim instrumentima kojima se upravlja izravno ili neizravno u skladu s ovom glavom, utvrđuju se uredbama iz članka 175.

6. Komisija je, u skladu s člankom 210., ovlaštena donositi delegirane akte o detaljnim pravilima o financijskim instrumentima, uključujući odabir subjekata kojima se povjerava provedba financijskih instrumenata, sadržaj sporazuma o delegiranju, troškove i naknade za upravljanje, posebna pravila za fiducijarne račune, izravnu provedbu financijskih instrumenata i odabir upravitelja, financijskih posrednika i krajnjih korisnika.

Članak 140.

Načela i uvjeti koji se primjenjuju na financijske instrumente

1. Financijski instrumenti koriste se u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, transparentnosti, proporcionalnosti, nediskriminacije, jednakog postupanja i supsidijarnosti, te u skladu s njihovim ciljevima i gdje je primjenjivo, trajanjem utvrđenim u temeljnom aktu za te financijske instrumente.

2. Financijski instrumenti moraju biti u skladu sa sljedećim:

- (a) uzimanjem u obzir nedostataka tržišta ili situacija neoptimalnog ulaganja, koji su se pokazali financijski održivim, ali ne dovode do dostatnog financiranja iz tržišnih izvora;
- (b) aditivnošću: financijskim instrumentima nije cilj zamijeniti instrumente država članica, privatno financiranje ili drugu financijsku intervenciju Unije;
- (c) nenarušavanjem tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu i usklađenošću s pravilima o državnim potporama;
- (d) učinkom poluge: doprinos Unije financijskom instrumentu za cilj ima mobilizaciju ukupnog ulaganja koje premašuje veličinu doprinosa Unije u skladu s unaprijed utvrđenim pokazateljima;
- (e) usklađivanjem interesa: kod provedbe financijskih instrumenata Komisija osigurava postojanje zajedničkog interesa u ostvarivanju ciljeva politike koji su utvrđeni za financijski instrument, te po mogućnosti poticani odredbama kao što su zajedničko ulaganje, zahtjevi za podjelu rizika ili financijski poticaji, istodobno sprečavajući sukob interesa s ostalim aktivnostima subjekta kojem su povjerene zadaće izvršenja proračuna;
- (f) financijski instrumenti utvrđuju se na temelju *ex ante* evaluacije, uključujući evaluaciju potencijalne ponovne upotrebe dodatnih resursa iz stavka 8. točke (f).

3. Proračunski izdatak povezan s financijskim instrumentom te financijska odgovornost Unije ni u kojem slučaju ne smiju prijeći iznos odgovarajuće proračunske obveze koja je za njega utvrđena, čime se izuzimaju potencijalne obveze za proračun.

4. Subjekti kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c) podtočkama ii., iii., v. i vi. i svi financijski posrednici odabrani za sudjelovanje u izvršavanju financijskih poslova iz financijskog instrumenta moraju poštovati s odgovarajuće standarde i mjerodavno zakonodavstvo o sprečavanju pranja novca, borbi protiv terorizma i poreznim prijevarama. Za provedbu financijskih instrumenata u skladu s ovom glavom, subjekti kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna na temelju članka 58. stavka 1. točke (c) podtočaka ii., iii., v. i vi. ne smiju imati poslovni nastan i ne smiju održavati poslovne odnose sa subjektima osnovanima na područjima čije nadležnosti ne surađuju s Unijom u vezi s primjenom međunarodno dogovorenog poreznog standarda te su predmetne zahtjeve dužne prenijeti u svoje ugovore s odabranim financijskim posrednicima.

5. Subjekti kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c) podtočkama ii., iii., v. i vi., financijski posrednici iz stavka 4. ovog članka uključeni u upravljanje financijskim instrumentima Unije, te korisnici potpore Unije iz ove glave osiguravaju Revizorskom sudu sve uvjete i sve podatke koje Revizorski sud smatra potrebnim za izvršavanje svoje zadaće u skladu s člankom 161.

Na potporu Unije iz ove glave primjenjuje se Uredba (Euratom, EZ) br. 2185/96 i Uredba (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) ⁽¹⁾.

6. Iznosi koji odgovaraju najmanje doprinosu Unije ili, gdje je primjenjivo, višekratnicima tog iznosa, koriste se za postizanje određenih ciljeva politike kojima se teži putem financijskog instrumenta i ne smiju stvarati neopravdanu prednost, posebno u obliku neopravdanih dividendi ili dobiti za treće strane.

Ne dovodeći u pitanje sektorska pravila o podijeljenom upravljanju, prihodi, uključujući dividende, kapitalnu dobit, naknade za jamstva i kamatu na zajmove i na iznose na fiducijarnim računima vraćene Komisiji ili fiducijarne račune otvorene za financijske instrumente koji se mogu pripisati potpori iz proračuna iz financijskog instrumenta, unose se u proračun nakon odbitka troškova i naknada za upravljanje.

Godišnje otplate, uključujući otplate kapitala, vraćena jamstva i otplate glavnice zajmova, vraćene Komisiji ili fiducijarni računi otvoreni za financijske instrumente koji se mogu pripisati potpori iz proračuna u sklopu financijskog instrumenta, čine unutarnje namjenske prihode u skladu s člankom 21. te se koriste za isti financijski instrument, ne dovodeći u pitanje stavak 9. ovog članka, u razdoblju koje ne prekoračuje razdoblje za preuzimanje obveza po odobrenim sredstvima uvećano za dvije godine, osim ako je drukčije definirano u temeljnom aktu.

7. Plaćanja na fiducijarne račune izvršava Komisija na temelju zahtjeva za plaćanje koji su propisno potkrijepljeni predviđa-

njima isplate, uzimajući u obzir salda raspoloživa na fiducijarnim računima te potrebu da se izbjegnju prekomjerna salda takvih iznosa. U slučaju da su iznosi na fiducijarnim računima dostatni za pokriće ugovorom predviđene minimalne pričuve na fiducijarnim računima, uvećane za predviđanja isplate za tekuću financijsku godinu, te za pokriće iznosa potrebnih za izuzimanje potencijalnih obveza u odnosu na obveze plaćanja u valutama koje nisu euro, na fiducijarne račune ne izvršavaju se više nikakva plaćanja. Predviđanja isplate potrebno je dostavljati na godišnjoj ili, gdje je to primjereno, na polugodišnjoj osnovi.

8. Komisija godišnje izvješćuje Europski parlament i Vijeće o aktivnostima vezanima za financijske instrumente. Izvješće obuhvaća, za svaki podržani financijski instrument:

- (a) utvrđenje financijskog instrumenta i temeljnog akta;
- (b) opis financijskog instrumenta, pravila o provedbi te dodanu vrijednost doprinosa Unije;
- (c) financijske institucije uključene u provedbu, uključujući sva pitanja vezana uz primjenu stavka 5.;
- (d) ukupne proračunske obveze i plaćanja iz proračuna za svaki financijski instrument;
- (e) učinak financijskog instrumenta, uključujući ostvarena ulaganja;
- (f) evaluaciju korištenja svih iznosa koji su u instrument vraćeni kao unutarnji namjenski prihodi prema stavku 6.;
- (g) saldo na fiducijarnom računu;
- (h) prihode i otplate iz stavka 6.;
- (i) vrijednost vlasničkih ulaganja s obzirom na prethodne godine;
- (j) akumulirane podatke o smanjenju vrijednosti imovine vlasničkih instrumenata ili instrumenata podjele rizika te o aktiviranim jamstvima iz jamstvenih instrumenata;
- (k) ciljani učinak poluge te postignuti učinak poluge;
- (l) njegov doprinos u postizanju ciljeva predmetnog programa izmjeren utvrđenim pokazateljima, uključujući, tamo gdje je primjereno, geografsku raznolikost.

⁽¹⁾ SL L 136, 31.5.1999., str. 1.

9. Ako Europski parlament ili Vijeće smatraju da financijski instrument nije učinkovito ostvario svoje ciljeve, mogu zahtijevati da Komisija dostavi prijedlog revidiranog temeljnog akta s ciljem ukidanja instrumenta. U slučaju ukidanja financijskog instrumenta, sve nove otplate tog instrumenta u skladu sa stavkom 6. trećim podstavkom smatraju se općim prihodom.

10. Svrha financijskih instrumenata i, gdje je to primjereno, njihov poseban pravni oblik i pravno mjesto registracije, objavljuju se na internetskoj stranici Komisije.

11. Za financijske instrumente, odgovorni dužnosnik za ovjeravanje osigurava da subjekti kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c) podtočkama ii., iii., v. i vi. do 15. veljače sljedeće godine dostave financijske izvještaje koji obuhvaćaju razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca te su u skladu s računovod-

stvenim pravilima iz članka 143. i s Međunarodnim računovodstvenim standardnima za javni sektor (MRSJS), kao i sve podatke potrebne za sastavljanje financijskih izvještaja u skladu s člankom 68. stavkom 3. Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje također osigurava da isti subjekti dostave revidirane financijske izvještaje za financijske instrumente do 15. svibnja sljedeće godine.

12. Komisija osigurava usklađeno upravljanje financijskim instrumentima osobito u području računovodstva, izvješćivanja, praćenja i upravljanja financijskim rizicima.

13. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za provedbu financijskih instrumenata, uključujući uvjete njihovog korištenja, učinak poluge, ex-ante evaluaciju, praćenje i postupanje s doprinosima iz fondova iz članka 175.

GLAVA IX.

FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE I RAČUNOVODSTVO

POGLAVLJE 1.

Financijsko izvještavanje

Članak 141.

Struktura financijskih izvještaja

Financijski izvještaji obuhvaćaju:

- (a) konsolidirane financijske izvještaje koji predstavljaju konsolidiranje financijskih podataka sadržanih u financijskim izvještajima institucija koje se financiraju iz proračuna, konsolidirane financijske izvještaje tijela iz članka 208. te ostalih tijela čiji se financijski izvještaji moraju konsolidirati u skladu s računovodstvenim pravilima iz članka 143.;
- (b) proračunsko računovodstvo koje prikazuje ukupnost podataka iz proračunskog računovodstva institucija.

Članak 142.

Izvjeshće o proračunskom i financijskom upravljanju

1. Svaka institucija i tijelo iz članka 141. sastavlja izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju za financijsku godinu.

Izvješće šalju Europskom parlamentu, Vijeću i Revizorskom sudu do 31. ožujka sljedeće financijske godine.

2. Izvješće iz stavka 1. sadrži, u apsolutnom smislu i izraženo barem u postotku, stopu izvršavanja odobrenih sredstava zajedno sa sažetim podacima o prijenosima odobrenih sredstava između različitih proračunskih stavki.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju.

Članak 143.

Mjerodavna pravila za financijske izvještaje

1. Računovodstveni službenik Komisije donosi pravila na temelju međunarodno prihvaćenih računovodstvenih standarda za javni sektor. Računovodstveni službenik smije odstupiti od tih standarda ako to smatra potrebnim kako bi se pružio istinit i objektivni prikaz aktive i pasive, rashoda, prihoda te novčanog toka. Ako računovodstveno pravilo materijalno odstupa od tih standarda, u bilješkama uz financijske izvještaje objavljuje se ta činjenica i razlozi njenog postojanja.

2. Proračunsko računovodstvo iz članka 141. mora poštovati proračunska načela utvrđena u ovoj Uredbi. Mora iskazivati istinit i točan prikaz operacija proračunskih prihoda i rashoda.

Članak 144.

Računovodstvena načela

1. Financijski izvještaji iz članka 141. iskazuju podatke, uključujući podatke o računovodstvenim načelima, tako da se osigura njihova relevantnost, pouzdanost, usporedivost i razumljivost. Financijski izvještaji sastavljaju se u skladu s opće prihvaćenim računovodstvenim načelima kako je navedeno u računovodstvenim načelima iz članka 143.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte o utvrđivanju okvira za izvršavanje zadaća računovodstvenog službenika prema ovom članku i člancima 145., 146., 148., 151., 154., 156. i 157.

Članak 145.**Financijski izvještaji**

1. Financijski izvještaji iskazuju se u milijunima eura i obuhvaćaju:

- (a) bilancu stanja i izvještaj o financijskom rezultatu, koji predstavljaju svu aktivu i pasivu, financijski položaj i poslovni rezultat na dan 31. prosinca prethodne godine. Iskazuju se u skladu s računovodstvenim načelima iz članka 143;
- (b) izvještaj o novčanom toku koji prikazuje naplaćene i isplaćene iznose tijekom godine, kao i završno stanje riznice;
- (c) izvještaj o promjenama u neto aktivu koji daje pregled kretanja u pričuvi i akumulirane rezultate tijekom godine.

2. Bilješke uz financijske izvještaje dopunjuju i daju komentare na podatke prikazane u izvještajima iz stavka 1. te pružaju sve dodatne podatke koje propisuje međunarodno prihvaćena računovodstvena praksa kad su ti podaci bitni za aktivnosti Unije.

Članak 146.**Izvješća o izvršenju proračuna**

1. Izvješća o izvršenju proračuna iskazuju se u milijunima eura. Oni sadržavaju:

- (a) izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije za godinu u smislu prihoda i rashoda;
- (b) objašnjenja koja dopunjuju i daju komentare na podatke dane u izvješćima.

2. Struktura izvješća o izvršenju proračuna ista je kao i ona samog proračuna.

Članak 147.**Privremeni financijski izvještaji**

1. Računovodstveni službenici ostalih institucija i tijela iz članka 141. dostavljaju svoje privremene financijske izvještaje računovodstvenom službeniku Komisije te Revizorskom sudu do 1. ožujka sljedeće godine.

2. Računovodstveni službenici ostalih institucija i tijela iz članka 141. također do 1. ožujka sljedeće godine dostavljaju računovodstvenom službeniku Komisije izvještajni paket u standardnom formatu koji je utvrdio računovodstveni službenik Komisije za potrebe konsolidacije.

3. Računovodstveni službenik Komisije konsolidira te privremene financijske izvještaje s privremenim financijskim izvještajima Komisije te do 31. ožujka sljedeće godine Revizorskom sudu dostavlja privremene financijske izvještaje Komisije zajedno s privremenim konsolidiranim financijskim izvještajima Unije.

Članak 148.**Odobranje završnih konsolidiranih financijskih izvještaja**

1. Revizorski sud do 1. lipnja daje svoja opažanja o privremenim financijskim izvještajima institucija osim Komisije i svakog tijela iz članka 141., a do 15. lipnja daje svoja opažanja o privremenim financijskim izvještajima Komisije i konsolidiranim privremenim financijskim izvještajima Unije.

2. Svaka institucija osim Komisije i svako od tijela iz članka 141. ove Uredbe sastavljaju svoje završne financijske izvještaje te ih šalju računovodstvenom službeniku Komisije, Revizorskom sudu, Europskom parlamentu i Vijeću do 1. srpnja radi sastavljanja završnih konsolidiranih financijskih izvještaja.

Računovodstveni službenici ostalih institucija i tijela iz članka 141. također dostavljaju računovodstvenom službeniku Komisije do 1. srpnja izvještajni paket u standardnom formatu koji je utvrdio računovodstveni službenik Komisije za potrebe konsolidacije.

3. Na dan slanja svojih završnih financijskih izvještaja, računovodstveni službenik svake institucije i tijela iz članka 141. također šalje Revizorskom sudu izjavu vezanu za te završne financijske izvještaje, uz primjerak računovodstvenom službeniku Komisije.

Završnim financijskim izvještajima prilaže se bilješka koju sastavlja računovodstveni službenik u kojoj izjavljuje da su završni financijski izvještaji sastavljeni u skladu s ovom glavom te važećim računovodstvenim načelima, pravilima i metodama.

4. Računovodstveni službenik Komisije sastavlja konačne konsolidirane financijske izvještaje na temelju podataka koje, u skladu sa stavkom 2. ovog članka, iskazuju institucije osim Komisije i tijela iz članka 141. Završnim financijskim izvještajima prilaže se bilješka koju sastavlja računovodstveni službenik Komisije u kojoj potonji izjavljuje da su završni konsolidirani financijski izvještaji sastavljeni u skladu s ovom glavom i računovodstvenim načelima, pravilima i metodama kako je određeno bilješkama uz financijske izvještaje.

5. Nakon odobravanja završnih konsolidiranih financijskih izvještaja i svojih vlastitih završnih financijskih izvještaja, Komisija ih dostavlja Europskom parlamentu, Vijeću i Revizorskom sudu do 31. srpnja.

Do istog datuma, računovodstveni službenik Komisije šalje Revizorskom sudu izjavu vezanu za završne konsolidirane financijske izvještaje.

6. Završni konsolidirani financijski izvještaji objavljuju se u *Službenom listu Europske unije* zajedno s izjavom o jamstvu koju daje Revizorski sud u skladu s člankom 287. UFEU-a i člankom 160.a Ugovora o Euratomu do 15. studenoga.

POGLAVLJE 2.

Podaci o izvršenju proračuna

Članak 149.

Izvješće o proračunskim jamstvima i rizicima

Uz izvještaje i izvješća iz članka 145. i 146., Komisija jednom godišnje izvješćuje Europski parlament i Vijeće o proračunskim jamstvima iz članka 49. stavka 1. točke (d) i povezanim rizicima.

Ti se podaci istodobno dostavljaju i Revizorskom sudu.

Članak 150.

Podaci o izvršenju proračuna

1. Uz izvještaje i izvješća iz članka 145. i 146., računovodstveni službenik Komisije jednom mjesečno dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću zbirne podatke, barem na razini poglavlja, o izvršenju proračuna kako za prihode tako i za rashode u odnosu na odobrena sredstva.

Navedeni podaci također moraju dati detaljan prikaz korištenja prenesenih odobrenih sredstava.

Navedeni se podaci moraju dostaviti u roku od 10 radnih dana nakon završetka svakog mjeseca.

2. Tri puta godišnje, u roku od 30 radnih dana od 31. svibnja, 31. kolovoza i 31. prosinca, računovodstveni službenik Komisije dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o izvršenju proračuna koje obuhvaća prihode i rashode podijeljene po poglavljima, člancima i stavkama.

Navedena izvješća moraju također davati detaljan prikaz korištenja odobrenih sredstava prenesenih iz prethodnih financijskih godina.

3. Podaci i izvješće o izvršenju proračuna istodobno se šalju Revizorskom sudu i objavljuju na internetskoj stranici Komisije.

4. Do 15. rujna svake godine računovodstveni službenik šalje Europskom parlamentu i Vijeću izvješće koje sadrži podatke o zamijećenim trenutačnim rizicima, zabilježenim općim trendovima, novim računovodstvenim pitanjima, napretku u računovodstvenim pitanjima, uključujući ona koja postavlja Revizorski sud, te podatke o povratima.

POGLAVLJE III.

Računovodstvo

Odjeljak 1.

Zajedničke odredbe

Članak 151.

Računovodstveni sustav

1. Računovodstveni sustav institucije služi za organizaciju proračunskih i financijskih podataka tako da se omogućuje njihovo unošenje, pohranjivanje i evidentiranje.

2. Računovodstveni sustav sastoji se od općeg računovodstva i proračunskog računovodstva. Računovodstvo se vodi u eurima i na temelju kalendarske godine.

3. Dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja može također voditi analitičke račune.

Članak 152.

Zajednički zahtjevi vezani za računovodstveni sustav institucija

Računovodstveni službenik Komisije, u skladu s člankom 143. a nakon savjetovanja s računovodstvenim službenicima ostalih institucija i tijela iz članka 141., donosi računovodstvena pravila i metode i usklađen kontni plan koje moraju primjenjivati sve institucije, uredi iz glave V. dijela drugog i sva tijela iz članka 141.

Odjeljak 2.

Opće računovodstvo

Članak 153.

Opće računovodstvo

Općim računovodstvom bilježe se, kronološkim redom, koristeći se načelom dvojnog knjigovodstva, svi događaji i radnje koji utječu na ekonomsku i financijsku situaciju te aktivnu i pasivnu institucija i tijela iz članka 141.

Članak 154.

Knjiženje u općem računovodstvu

1. Salda i kretanja po općim računima knjiže se u poslovnim knjigama.

2. Svi računovodstveni zapisi, uključujući usklađenja računa, moraju se temeljiti na pripadajućoj dokumentaciji na koju se pozivaju.

3. Računovodstveni sustav mora biti takav da ostavlja jasan revizijski trag svih računovodstvenih zapisa.

Članak 155.

Računovodstvena usklađenja

Računovodstveni službenik, nakon završetka financijske godine i do datuma općeg financijskog izvještavanja, izvršava sva usklađenja, bez posezanja za isplatom ili naplatom u vezi s tom godinom, potrebna radi istinitog i točnog financijskog izvještavanja. Takva su usklađenja moraju biti u skladu s računovodstvenim pravilima iz članka 143.

Odjeljak 3.

Proračunsko računovodstvo

Članak 156.

Proračunsko računovodstvo

1. Proračunsko računovodstvo pruža detaljan prikaz izvršenja proračuna.

2. Radi primjene stavka 1., proračunsko računovodstvo bilježi sve proračunske prihode i rashode iz glave IV. prvog dijela.

POGLAVLJE IV.

Popis imovine

Članak 157.

Popis imovine

1. Svaka institucija i tijelo iz članka 141. vodi evidenciju koja prikazuje količinu i vrijednosti sve materijalne, nematerijalne i financijske aktive Unije u skladu s predložkom kojeg sastavlja računovodstveni službenik Komisije.

Svaka institucija i tijelo iz članka 141. provjerava odgovaraju li navedeni zapisi iz popisa imovine stvarnoj situaciji.

2. Prodaja materijalne imovine Unije oglašava se na prikladan način.

POGLAVLJE X.

VANJSKA REVIZIJA I RAZRJEŠNICA

POGLAVLJE 1.

Vanjska revizija

Članak 158.

Vanjska revizija Revizorskog suda

Europski parlament, Vijeće i Komisija obavješćuju Revizorski sud što je prije moguće o svim odlukama i pravilima koji se donose na temelju članaka 13., 16., 21., 25., 26., 29. i 40.

Članak 159.

Pravila i postupak revizije

1. Revizorski sud, pri ispitivanju jesu li svi prihodi primljeni i rashodi nastali na zakonit i propisan način, vodi računa o Ugovorima, proračunu, ovoj Uredbi, delegiranim aktima donesenima na temelju ove Uredbe i ostalih akata donesenih u skladu s Ugovorima.

2. U izvršavanju svoje zadaće Revizorski sud ima pravo uvida, u skladu s člankom 161., u sve dokumente i podatke koji se odnose na financijsko upravljanje službi ili tijela u vezi s operacijama koje financira ili sufinancira Unija. On ima ovlasti saslušati svakog dužnosnika koji je odgovoran za prihode ili rashode i koristiti se svim revizorskim postupcima prikladnim za navedene službe ili tijela. Revizija u državama članicama izvršava se u suradnji s nacionalnim institucijama za reviziju ili, ako one nemaju potrebne ovlasti, u suradnji s nadležnim

nacionalnim službama. Revizorski sud i nacionalne institucije za reviziju država članica surađuju u ozračju povjerenja uz istodobno očuvanje svoje neovisnosti.

Kako bi dobio sve potrebne informacije za izvršavanje zadaće koja mu je povjerena Ugovorima ili aktima donesenim na temelju tih Ugovorâ, Revizorski sud može, na vlastiti zahtjev, prisustvovati reviziji koju u okviru izvršavanja proračuna provodi bilo koja od institucija ili koja se provodi u ime bilo koje od institucija.

Na zahtjev Revizorskog suda svaka institucija ovlašćuje financijske institucije koje drže depozite Unije da omoguću Revizorskom sudu da osigura slaganje vanjskih podataka s računima.

3. Kako bi obavio svoju zadaću, Revizorski sud obavješćuje institucije i nadležna tijela na koje se odnosi ova Uredba o imenima članova svojeg osoblja koji imaju ovlasti za obavljanje revizije njihova poslovanja.

Članak 160.

Provjere vrijednosnih papira i gotovine

Revizorski sud dužan je osigurati provjeru toga odgovaraju li svi vrijednosni papiri i novac u banci i blagajni potvrdama koje potpisuju depozitari ili službenim dokumentima o položenoj gotovini i vrijednosnim papirima. On može i sam obavljati takve provjere.

Članak 161.

Pravo pristupa Revizorskog suda

1. Komisija, ostale institucije, tijela koja upravljaju prihodima ili rashodima u ime Unije i primatelji osiguravaju Revizorskom sudu sve uvjete i sve podatke koje Revizorski sud smatra potrebnim za izvršavanje svoje zadaće. Oni stavljaju na raspolaganje Revizorskom sudu sve dokumente koji se odnose na sklapanje i provedbu ugovora koji se financiraju iz proračuna i sve račune gotovine ili materijala, sve računovodstvene zapise ili pripadajuće dokumente, kao i administrativne dokumente koji se odnose na to, sve dokumente koji se odnose na prihode i rashode, sve evidencije, sve organigrame službi, koje Revizorski sud smatra potrebnim za reviziju izvješća o proračunskom i financijskom rezultatu na temelju evidencija ili na licu mjesta i, u iste svrhe, sve dokumente i podatke izrađene ili pohranjene u elektroničkom obliku.

Tijela za unutarnju reviziju i ostale službe predmetnih nacionalnih uprava osiguravaju Revizorskom sudu sve uvjete koje on smatra potrebnim za izvršavanje svoje zadaće.

2. Dužnosnici čije radnje nadzire Revizorski sud:

(a) prikazuju svoju dokumentaciju o gotovini u blagajni, eventualnoj ostaloj gotovini, vrijednosnim papirima i svim vrstama vrijednosti, kao i pripadajuću dokumentaciju koja se odnosi na njihovo upravljanje sredstvima koja su im povjerena, kao i sve knjige, registre i ostale dokumente koji se odnose na to;

(b) daju na uvid prepisku i sve ostale dokumente potrebne za potpunu provedbu revizije iz članka 159. stavka 1.

Podatke iz prvog podstavka točke (b) može zahtijevati samo Revizorski sud.

3. Revizorski sud ovlašten je obavljati reviziju dokumenata u vezi s prihodima i rashodima Unije koje imaju službe institucija, a osobito službe odgovorne za odluke u vezi s takvim prihodima i rashodima, tijela koja upravljaju prihodima ili rashodima u ime Unije i fizičke i pravne osobe koje primaju plaćanja iz proračuna.

4. Zadaća utvrđivanja je li prihod primljen i je li rashod nastao zakonito i pravilno i je li financijsko upravljanje bilo dobro, proširuje se na to kako tijela izvan institucija koriste sredstva Unije koja su primila kao doprinose.

5. Za sredstva Unije koja se isplaćuju primateljima izvan institucija potrebna je pisana suglasnost tih primatelja, ili u slučaju nepostizanja suglasnosti s njima, izvoditelja ili podizvoditelja, s provedbom revizije Revizorskog suda vezano uz korištenje odobrenog financiranja.

6. Komisija osigurava Revizorskom sudu, na njegov zahtjev, sve podatke o poslovima zaduživanja i posudba.

7. Korištenje integriranog računalnog sustava ne smije imati učinak smanjivanja pristupa Revizorskog suda pripadajućoj dokumentaciji.

Članak 162.

Godišnje izvješće Revizorskog suda

1. Revizorski sud do 30. lipnja prosljeđuje Komisiji i odgovarajućim institucijama sva opažanja koja su po njegovom mišljenju takva da bi se trebala naći u godišnjem izvješću. Ta opažanja su povjerljiva i podliježu kontradiktornom postupku. Sve institucije šalju svoj odgovor Revizorskom sudu do 15. listopada. Odgovori institucija osim Komisije šalju se istodobno Komisiji.

2. Godišnje izvješće sadržava ocjenu dobrog financijskog upravljanja.

3. Godišnje izvješće sadržava dio za svaku instituciju posebno. Revizorski sud može eventualno dodati sažeto izvješće ili općenita opažanja koja smatra opravdanima

Revizorski sud poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurao da se odgovori svake pojedine institucije na njegova opažanja objave pored ili nakon svakog opažanja na koja se odnose.

4. Revizorski sud do 15. studenoga prosljeđuje nadležnim tijelima odgovornim za davanje razrješnice i ostalim institucijama svoje godišnje izvješće s popratnim odgovorima institucija i osigurava njihovo objavljivanje u *Službenom listu Europske unije*.

5. Čim Revizorski sud prosljedi godišnje izvješće, Komisija odmah obavješćuje predmetne države članice o pojedinostima tog izvješća koje se odnose na upravljanje sredstvima za koja su one odgovorne prema mjerodavnim propisima.

Nakon primitka tih podataka države članice dužne su odgovoriti Komisiji u roku 60 dana. Komisija prosljeđuje sažetak tih podataka Revizorskom sudu, Europskom parlamentu i Vijeću do 28. veljače.

Članak 163.

Posebna izvješća Revizorskog suda

1. Revizorski sud predmetnoj instituciji ili tijelu prosljeđuje sva opažanja koja su po njegovom mišljenju takva da bi se morala naći u posebnom izvješću. Ta opažanja su povjerljiva i podliježu kontradiktornom postupku.

Predmetna institucija ili tijelo, u roku od dva i pol mjeseca od slanja tih opažanja, obavješćuje Revizorski sud o svim odgovorima koje želi dati o tim opažanjima.

Revizorski sud donosi konačnu verziju posebnog izvješća u mjesecu koji slijedi nakon primitka odgovora od strane predmetne institucije ili tijela.

Posebna izvješća, zajedno s odgovorima predmetnih institucija ili tijela, prosljeđuju se bez odgađanja Europskom parlamentu i Vijeću, od kojih svaki odlučuje, prema potrebi u suradnji s Komisijom, koje je radnje potrebno poduzeti kao odgovor.

Revizorski sud poduzima potrebne korake kako bi osigurao da se odgovori svake predmetne institucije ili tijela na njegova opažanja objave zajedno s posebnim izvješćem.

2. Mišljenja iz članka 287. stavka 4. drugog podstavka UFEU-a koja se ne odnose na prijedloge ili nacрте obuhvaćene zakonodavnim savjetodavnim postupkom Revizorski sud može objavljivati u *Službenom listu Europske unije*. Revizorski sud donosi odluku o objavljivanju nakon savjetovanja s institucijom koja zahtijeva mišljenje ili na koju se ono odnosi. Uz objavljena mišljenja navode se i eventualne primjedbe predmetnih institucija.

POGLAVLJE 2.

Razrješnica

Članak 164.

Rokovi u postupku davanja razrješnice

1. Na preporuku Vijeća koje odlučuje kvalificiranom većinom, Europski parlament prije 15. svibnja godine $n + 2$ daje razrješnicu Komisiji za izvršenje proračuna za godinu n .

2. Ako se rok iz stavka 1. ne može ispuniti, Europski parlament ili Vijeće obavješćuje Komisiju o razlozima odgođene odluke.

3. Ako Europski parlament odgodi odluku o davanju razrješnice, Komisija poduzima sve mjere, što je prije moguće, kako bi otklonila ili olakšala otklanjanje prepreka za donošenje navedene odluke.

Članak 165.

Postupak davanja razrješnice

1. Odluka o razrješnici obuhvaća račune svih prihoda i rashoda Unije, konačni saldo i aktivu i pasivu Unije prikazane u bilanci stanja.

2. Radi davanja razrješnice, Europski parlament nakon što je to učinilo Vijeće, ispituje račune, financijske izvještaje te izvješće o ocjeni iz članka 318. UFEU-a. On također ispituje godišnje izvješće Revizorskog suda zajedno s odgovorima institucija obuhvaćenih revizijom, te odgovarajuća posebna izvješća Revizorskog suda vezano za predmetnu financijsku godinu te izjavu o jamstvu Revizorskog suda u pogledu pouzdanosti računa te zakonitosti i pravilnosti osnovnih transakcija.

3. Komisija Europskom parlamentu, na njegov zahtjev podnosi, sve podatke potrebne za nesmetanu primjenu postupka davanja razrješnice za predmetnu financijsku godinu, u skladu s člankom 319. UFEU-a.

Članak 166.

Mjere praćenja

1. U skladu s člankom 319. UFEU-a i članka 106.a Ugovora o Euratomu, Komisija i ostale institucije poduzimaju potrebne mjere u skladu s opažanjima iz odluke Europskog parlamenta o razrješnici te komentarima danima uz preporuku za razrješnicu koju je donijelo Vijeće.

2. Na zahtjev Europskog parlamenta ili Vijeća institucije podnose izvješće o mjerama koje su poduzele na temelju navedenih opažanja i komentara te osobito o uputama koje su dale onim svojim službama koje su odgovorne za izvršenje proračuna. Države članice surađuju s Komisijom informirajući je o mjerama koje su poduzele u vezi s danim opažanjima kako bi ih Komisija mogla uzeti u obzir pri sastavljanju vlastitog izvješća. Izvješća institucija također se prosljeđuju Revizorskom sudu.

Članak 167.

Posebne odredbe o ESVD-u

ESVD podliježe postupcima iz članka 319. UFEU-a i članaka 164., 165. i 166. ove Uredbe. ESVD je dužan u potpunosti surađivati s institucijama uključenim u postupak davanja razrješnice i osigurava, prema potrebi, sve potrebne dodatne informacije, uključujući sudjelovanjem na sastancima odgovarajućih tijela.

DIO DRUGI

POSEBNE ODREDBE

GLAVA I.

EUROPSKI FOND ZA JAMSTVA U POLJOPRIVREDI

Članak 168.

Posebne odredbe o Europskom fondu za jamstva u poljoprivredi

1. Osim ako je drukčije propisano ovom glavom, dio prvi i dio treći primjenjuju se na rashode koje su ostvarila tijela iz pravila koja se odnose na Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP) te na prihode.

2. Operacije kojima izravno upravlja Komisija izvršavaju se u skladu s pravilima iz dijela prvog i dijela trećeg.

Članak 169.

Preuzimanje obveza po odobrenim sredstvima za EFJP

1. Za svaku financijsku godinu, odobrena sredstva EFJP-a uključuju nediferencirana odobrena sredstva izuzev rashoda vezanih uz mjere iz članka 3. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1290/2005 koje se pokrivaju diferenciranim odobrenim sredstvima.

2. Odobrena sredstva za plaćanje koja su prenesena, ali nisu iskorištena do kraja financijske godine, moraju biti otkazana.

3. Odobrena sredstva za koja nije preuzeta obveza, a koja se odnose na aktivnosti iz članka 3. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 1290/2005 smiju se prenijeti samo na sljedeću financijsku godinu.

Takav prijenos ne prelazi maksimalan iznos od 2 % početnih odobrenih sredstava, ni iznos usklađenja izravnih plaćanja iz članka 11. Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 od 19. siječnja 2009. o utvrđivanju zajedničkih pravila za programe izravne potpore za poljoprivrednike u okviru zajedničke poljoprivredne politike i utvrđivanju određenih programa potpore za poljoprivrednike⁽¹⁾ koji je primijenjen tijekom prethodne financijske godine.

Prenesena odobrena sredstva vraćaju se isključivo na proračunske linije koje pokrivaju djelovanja iz članka 3. stavka 1. točke (c) Uredbe (EZ) br. 1290/2005.

Takav prijenos može dovesti do dodatnih plaćanja samo krajnjim korisnicima na koje se u prethodnoj financijskoj godini primjenjivalo usklađenje izravnih plaćanja iz članka 11. Uredbe (EZ) br. 73/2009.

⁽¹⁾ SL L 30, 31.1.2009., str. 16.

Odluku o prijenosu donosi Komisija do 15. veljače godine na koju se obavlja prijenos i o tome obavješćuje Europski parlament i Vijeće.

Članak 170.

Ukupne okvirne obveze preuzete po odobrenim sredstvima za EFJP

1. Komisija nadoknađuje rashode EFJP-a koje imaju države članice.

2. Odluke Komisije kojima se utvrđuje iznos tih nadoknada za izdatke čine ukupne okvirne obveze koje ne smiju premašiti iznos ukupnih odobrenih sredstava unesenih za EFJP.

3. Od 15. studenoga financijske godine, mogu se unaprijed preuzimati obveze za rashode redovnog upravljanja EFJP-a na teret odobrenih sredstava predviđenih za sljedeću financijsku godinu. Takve preuzete obveze, međutim, ne smiju prelaziti iznos od tri četvrtine ukupnih odgovarajućih odobrenih sredstava za financijsku godinu. One se primjenjuju samo na rashode za koje je utvrđeno takvo načelo u postojećem temeljnom aktu.

Članak 171.

Raspored i dinamika proračunskih obveza EFJP-a

1. Ostvareni rashodi tijela iz pravila koja se odnose na EFJP, u roku od dva mjeseca od primitka izvještaja koje su dostavile države članice, predmet su preuzimanja obveza po poglavlju, članku i stavci. Takva preuzimanja obveza mogu se provesti i nakon isteka roka od dva mjeseca ako je potreban postupak za prijenos odobrenih sredstava vezanih uz odgovarajuće proračunske linije. Osim ako države članice još nisu izvršile plaćanje ili ako postoji sumnja u prihvatljivost, iznosi se obračunavaju kao plaćanja u istom dvomjesečnom razdoblju.

Obveze iz prvog podstavka odbijaju se od ukupne okvirne obveze iz članka 170.

2. Ukupne okvirne obveze preuzete u pojedinoj financijskoj godini, a koje nisu uzrokovale preuzimanje obveza po pojedinim linijama proračunske nomenklature do 1. veljače sljedeće financijske godine ukidaju se u odnosu na predmetnu financijsku godinu.

3. Stavak 1. i stavak 2. primjenjuju se uz uvjet pregleda i prihvaćanja računa.

Članak 172.**Računovodstvo rashoda EFJP-a**

U proračunskom računovodstvu rashodi se knjiže u računima za pojedinu financijsku godinu na temelju vraćanja koje Komisija izvršava državama članicama do 31. prosinca te financijske godine, pod uvjetom da je nalog za plaćanje stigao do računovodstvenog službenika do 31. siječnja sljedeće financijske godine.

Članak 173.**Prijenos odobrenih sredstava za EFJP**

1. Kad Komisija obavlja prijenos odobrenih sredstava na temelju članka 26. stavka 1., ona donosi odluku do 31. siječnja sljedeće financijske godine i o tome obavještuje Europski parlament i Vijeće kako je predviđeno u članku 26. stavku 1.

2. U slučajevima osim onih iz stavka 1., Komisija Europskom parlamentu i Vijeću do 10. siječnja sljedeće financijske godine podnosi prijedloge za prijenos.

Europski parlament i Vijeće donose odluke o takvim prijenosima u skladu s postupkom predviđenim člankom 27., ali za potrebe primjene ovog članka, rok koji se primjenjuje je tri tjedna.

Članak 174.**Namjenski prihodi EFJP-a**

1. Namjenski prihodi iz ove glave dodjeljuju se prema izvoru prihoda u skladu s člankom 21. stavkom 3.

2. Rezultat odluka iz članka 30. Uredbe (EZ) br. 1290/2005 unosi se u jedini članak.

GLAVA II.

STRUKTURNI FONDOVI, KOHEZIJSKI FOND, EUROPSKI FOND ZA RIBARSTVO, EUROPSKI POLJOPRIVREDNI FOND ZA RURALNI RAZVOJ I FONDOVI U PODRUČJU SLOBODE, SIGURNOSTI I PRAVDE KOJIMA SE UPRAVLJA PODIJELJENIM UPRAVLJANJEM**Članak 175.****Posebne odredbe**

1. Dio prvi i treći primjenjuju se na rashode koje su ostvarila tijela iz Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 od 20. rujna 2005. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) ⁽¹⁾, Uredbe (EZ) br. 1080/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o Europskom fondu za regionalni razvoj ⁽²⁾, Uredbe (EZ) br. 1081/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o Europskom socijalnom fondu ⁽³⁾, Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006. o utvrđivanju općih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu i Kohezijskom fondu ⁽⁴⁾, Uredbe Vijeća (EZ) br. 1084/2006 od 11. srpnja 2006. o osnivanju Kohezijskog fonda ⁽⁵⁾, Uredbe Vijeća (EZ) br. 1198/2006 od 27. srpnja 2006. o Europskom fondu za ribarstvo ⁽⁶⁾ i fondovima u području slobodne, sigurnosti i pravde uključujući fondove iz programa „Solidarnost i upravljanje migracijskim tokovima” kojima se upravlja podijeljenim upravljanjem prema članku 59. („fondovi”) te na njihove prihode, ako nije drukčije predviđeno ovom glavom.

2. Operacije kojima izravno upravlja Komisija također se izvršavaju u skladu s pravilima iz dijela prvog i dijela trećeg.

Članak 176.**Poštovanje alokacija odobrenih sredstava za preuzimanje obveza**

Europski parlament i Vijeće poštuju alokacije odobrenih sredstava za preuzimanje obveza predviđene odgovarajućim

temeljnim aktima za strukturne operacije, ruralni razvoj i Europski fond za ribarstvo.

Članak 177.**Plaćanja doprinosa, privremena plaćanja i vraćanja**

1. Komisija izvršava plaćanje financijskih doprinosa iz fondova u skladu s uredbama iz članka 175.

2. Rok za privremena plaćanja Komisije određuje se u skladu s uredbama iz članka 175.

3. U skladu s uredbama iz članka 175., puno ili djelomično vraćanje plaćanja predfinanciranja u vezi s predmetnom operacijom ne smije imati učinak smanjenja doprinosa iz fondova za predmetnu operaciju.

Vraćeni iznosi smatraju se unutarnjim namjenskim prihodom u skladu s člankom 21. stavkom 3. točkom (c).

⁽¹⁾ SL L 277, 21.10.2005., str. 1.

⁽²⁾ SL L 210, 31.7.2006., str. 1.

⁽³⁾ SL L 210, 31.7.2006., str. 12.

⁽⁴⁾ SL L 210, 31.7.2006., str. 25.

⁽⁵⁾ SL L 210, 31.7.2006., str. 79.

⁽⁶⁾ SL L 223, 15.8.2006., str. 1.

Postupanje s vraćanjima država članica, kao i posljedice tog postupanja za iznos doprinosa iz fondova uređuje se u skladu s uredbama iz članka 175.

4. Odstupajući od članka 14., odobrena sredstva za preuzimanje obveza raspoloživa na dan 31. prosinca koja proizlaze iz vraćanja plaćanja predfinanciranja mogu se prenositi do zaključenja programa i koristiti prema potrebi pod uvjetom da ostala odobrena sredstva za preuzimanje obveza više nisu raspoloživa.

5. U proračunskom računovodstvu, rashodi se knjiže u računima za financijsku godinu na temelju nadoknada koje Komisija izvrši državama članicama do 31. prosinca te financijske godine, uključujući rashode koji do 31. siječnja sljedeće financijske godine idu na teret odobrenih sredstava za plaćanja koja su stavljena na raspolaganje u mjesecu nakon prijenosa iz članka 179.

Članak 178.

Opoziv odobrenih sredstava

1. Komisija automatski opoziva odobrena sredstva za koja su obveze preuzete u skladu s uredbama iz članka 175.

2. Opozvana odobrena sredstva mogu se ponovno staviti na raspolaganje u slučaju očite pogreške koja se može pripisati isključivo Komisiji.

U tu svrhu Komisija preispituje opozive iz prethodne financijske godine i na temelju zahtjeva odlučuje do 15. veljače tekuće financijske godine o potrebi ponovnog stavljanja na raspolaganje odgovarajućih odobrenih sredstava.

Članak 181.

Istraživački fondovi

1. Dio prvi i dio treći primjenjuju se na odobrena sredstva za istraživanje i tehnološki razvoj, osim ako je drukčije određeno ovom glavom.

Takva se odobrena sredstva unose u jednu od glava proračuna koja se odnosi na područja politike povezana s „Neizravnim istraživanjem” i „Izravnim istraživanjem” ili na poglavlje koje se odnosi na istraživačke aktivnosti u nekoj drugoj glavi.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za vrste operacija u okviru istraživanja.

2. Odobrena sredstva vezana za prihod koji je ostvario Istraživački fond za ugljen i čelik osnovan Protokolom br. 37 o financijskim posljedicama isteka Ugovora o EZUČ-u te o Istra-

Članak 179.

Prijenos odobrenih sredstava

1. U vezi s rashodima poslovanja iz ove glave, Komisija može, osim u slučaju Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, obavljati prijenose s jedne na drugu glavu, pod uvjetom da su predmetna odobrena sredstva za isti cilj u smislu uredbi iz članka 175. ili su rashod za tehničku pomoć. Komisija svoje odluke donosi do 31. siječnja sljedeće financijske godine.

2. U slučajevima osim onih iz stavka 1., Komisija Europskom parlamentu i Vijeću do 10. siječnja sljedeće financijske godine može podnijeti prijedloge za prijenos odobrenih sredstava za plaćanja u fondove. Prijenos odobrenih sredstava za plaćanja može se izvršiti iz bilo koje stavke proračuna. Europski parlament i Vijeće donose odluke o takvim prijenosima u skladu s postupkom predviđenim člankom 27., ali za potrebe primjene ovog članka, rok koji se primjenjuje je tri tjedna.

3. Ako Europski parlament i Vijeće nisu odobrili prijenos ili su ga odobrili samo djelomično, za odgovarajući dio rashoda iz članka 177. stavka 5. terete se odobrena sredstva za plaćanja sljedeće financijske godine.

Članak 180.

Upravljanje, odabir i revizija

Upravljanje i odabir projekata, te njihovu reviziju uređuju uredbe iz članka 175.

GLAVA III.

ISTRAŽIVANJE

živačkom fondu za ugljen i čelik koji je priložen UEU-u i UFEU-u smatraju se namjenskim prihodima u smislu članka 21. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza koja se stvaraju ovim prihodom stavljaju se na raspolaganje čim se procijeni iznos potraživanja, a odobrena sredstva za plaćanja čim se prihod primi.

3. S obzirom na rashode poslovanja iz ove glave, Komisija može obavljati prijenose s jedne glave na drugu pod uvjetom da se odobrena sredstva koriste u istu svrhu.

4. Odabir stručnjaka koji se plaćaju iz odobrenih sredstava za istraživanje i tehnološki razvoj obavlja se u skladu s postupcima koje utvrđuju Europski parlament i Vijeće pri donošenju svakog pojedinog okvirnog programa istraživanja ili u skladu s odgovarajućim pravilima za sudjelovanje poduzeća, istraživačkih centara i sveučilišta.

Članak 182.

Preuzimanje obveza za istraživački fond

1. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza koja odgovaraju iznosu odobrenih sredstava opozvanih zbog potpunog ili djelomičnog neprovođenja projekata povezanih s istraživanjem za koje su bila predviđena mogu, iznimno i u opravdanim slučajevima, biti ponovno stavljena na raspolaganje ako je nužno provesti prvotno planirani program, osim ako proračun za tekuću financijsku godinu (godinu n) uključuje sredstva za tu svrhu.

2. Za potrebe stavka 1., Komisija na početku svake financijske godine pregledava odobrena sredstva opozvana tijekom prethodne financijske godine (godine $n - 1$) te, u skladu sa zahtjevima, procjenjuje potrebu da se odobrena sredstva ponovno stave na raspolaganje.

Na temelju navedene procjene Komisija može podnijeti odgovarajuće prijedloge Europskom parlamentu i Vijeću do 15. veljače svake financijske godine, navodeći za svaku proračunsku stavku razloge za ponovno stavljanje na raspolaganje tih odobrenih sredstava.

3. Europski parlament i Vijeće odlučuju o prijedlozima Komisije u roku od šest tjedana. Ako odluka nije donesena u tom roku, prijedlozi se smatraju odobrenima.

Iznos odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koja se ponovno stavljaju na raspolaganje u godini n ni u kojem slučaju ne smije prijeći 25 % ukupnog iznosa opozvanih odobrenih sredstava u istoj proračunskoj liniji u godini $n - 1$.

4. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza koja su ponovno stavljena na raspolaganje ne prenose se.

Pravne obveze koje se odnose na odobrena sredstva za preuzimanje obveza koja su ponovno stavljena na raspolaganje preuzimaju se do 31. prosinca godine n .

Na kraju godine n , odgovorni dužnosnik za ovjeravanje konačno opoziva neiskorišteni saldo odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koja su ponovno stavljena na raspolaganje.

Članak 183.

Zajednički istraživački centar

1. Zajednički istraživački centar (ZIC) može primati sredstva za koja se terete odobrena sredstva unesena izvan glava i poglavlja iz članka 181. stavka 1., a vezano za njegovo sudjelovanje u nabavi i dodjeli bespovratnih sredstava u skladu s glavom V. i glavom VI. dijela prvog, koji se financiraju u cijelosti ili djelomično iz proračuna.

Za potrebe sudjelovanja u postupcima nabave i dodjele bespovratnih sredstava, ZIC se smatra pravnom osobom koja ima poslovni nastan u državi članici.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o ZIC-u.

2. Odobrena sredstva vezana za sljedeće smatraju se namjenskim prihodima u smislu članka 21. stavka 2.:

(a) postupci dodjele bespovratnih sredstava i javne nabave u kojima ZIC sudjeluje;

(b) aktivnosti ZIC-a u ime trećih strana ili

(c) aktivnosti poduzete u skladu s administrativnim sporazumom s drugim institucijama ili drugim službama Komisije za pružanje tehničko-znanstvenih usluga.

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza koja stvaraju prihodi iz prvog podstavka točke (a) i točke (c) stavljaju se na raspolaganje čim se procijeni iznos potraživanja.

Za aktivnosti iz prvog podstavka točke (c) odobrena sredstva koja se ne iskoriste u roku od pet godina, otkazuju se.

3. Korištenje odobrenih sredstava iskazuje se u skupini analitičkih računa u izvještaju o realizaciji proračuna za svaku kategoriju djelovanja na koju se odnosi; vodi se odvojeno od prihoda koji proizlaze iz financiranja od trećih strana (javnih ili privatnih) i od prihoda od ostalih usluga koje obavlja Komisija za treće strane.

4. Ako sudjeluje u postupcima dodjele bespovratnih sredstava ili nabave u skladu sa stavkom 1. ovog članka, ZIC ne podliježe uvjetima utvrđenim u članku 106., članku 107. stavku 1. točkama (b) i (c), člancima 108. i 109., članku 131. stavku 4. i članku 131. stavku 5. vezano uz odredbe o isključenju i kaznama u odnosu na nabavu i dodjelu bespovratnih sredstava.

Također se pretpostavlja da ZIC ispunjava uvjete koji se odnose na ekonomsku i financijsku sposobnost.

ZIC se izuzima od podnošenja jamstava iz članaka 115. i 134.

5. Pravila o javnoj nabavi iz glave V. dijela prvog ne primjenjuju se na aktivnosti ZIC-a u ime trećih strana.

6. Odstupajući od članka 26., Komisija može u okviru glave proračuna koja se odnosi na područje politike „Izravno istraživanje” izvršavati prijenose između poglavlja u iznosu do 15 % odobrenih sredstava u liniji s koje se obavlja prijenos.

GLAVA IV.

VANJSKA DJELOVANJA

POGLAVLJE 1.

Opće odredbe

Članak 184.

Vanjska djelovanja

1. Dio prvi i dio treći primjenjuju se na vanjska djelovanja koja se financiraju iz proračuna, osim ako je drukčije određeno ovom glavom.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za djelovanja koja se mogu financirati u sklopu vanjskih djelovanja.

2. Komisija se koristi odobrenim sredstvima za djelovanja iz stavka 1.:

(a) bilo u okviru autonomno dodijeljene pomoći; ili

(b) u partnerstvu s trećom zemljom iz članka 58. stavka 1. točke (c) podtočke i., potpisivanjem sporazuma o financiranju.

3. Ako se vanjska djelovanja sufinanciraju iz odobrenih sredstava unesenih u proračun te iz vanjskog namjenskog prihoda iz članka 21. stavka 2. točke (b), sredstva za koja nisu preuzete obveze po završetku ugovornog razdoblja iz članka 189. stavka 2. za odgovarajuće djelovanje, nadoknađuju se na proporcionalnoj osnovi po odbitku paušalnog iznosa koji odgovara reviziji, evaluaciji i nepredviđenim izdacima za koje se obveze mogu preuzeti kasnije.

4. Članak 90. stavak 4. drugi podstavak ne primjenjuje se na djelovanja iz ove glave.

Kod bespovratnih sredstava u okviru izravnog upravljanja u iznosu većem od 5 000 000 eura kojima se financiraju vanjska djelovanja, ne smiju ostati neporavnana više od dva plaćanja predfinanciranja tijekom trajanja djelovanja.

POGLAVLJE 2.

Provedba djelovanja

Odjeljak 1.

Opće odredbe

Članak 185.

Provedba vanjskih djelovanja

Djelovanja iz ove glave može provoditi izravno Komisija u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (a), u okviru podijeljenog upravljanja u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom

(b) ili neizravno subjekti i osobe kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c) te u skladu s odgovarajućim odredbama članka 58. do 63. Odobrena sredstva za vanjska djelovanja mogu se kombinirati sa sredstvima iz drugih izvora kako bi se ostvario zajednički cilj.

Odjeljak 2.

Proračunska potpora i uzajamni fondovi s više donatora

Članak 186.

Korištenje proračunske potpore

1. Ako je to predviđeno odgovarajućim temeljnim aktima, Komisija može osigurati proračunsku potporu trećoj zemlji korisnici, ako je upravljanje javnim financijama te zemlje dovoljno transparentno, pouzdano i učinkovito.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o korištenju proračunske potpore i o obvezama korisnika.

2. Odluka o financiranju iz članka 84. sadrži detaljne ciljeve i očekivane rezultate davanja proračunske potpore trećoj zemlji korisnici. Isplata doprinosa Unije temelji se na ispunjavanju uvjeta iz stavka 1., uključujući unapređenje upravljanja javnim financijama te na jasnim i objektivnim pokazateljima uspješnosti koji čine osnovu za mjerenje napretka u odgovarajućem sektoru tijekom vremena.

3. Komisija u odgovarajući sporazum o financiranju sklopljen u skladu s člankom 184. stavkom 2. točkom (b) uključuje odgovarajuće odredbe u skladu s kojima se treća zemlja korisnica obvezuje odmah nadoknaditi sve ili dio sredstava za predmetnu operaciju u slučaju da se utvrdi da je kod plaćanja predmetnih sredstava Unije došlo do ozbiljnih nepravilnosti koje se mogu pripisati toj zemlji.

Kako bi se obradila nadoknada iz prvog podstavka, može se primijeniti članak 80. stavak 1. drugi podstavak.

4. Komisija u trećim zemljama korisnicama podupire razvoj parlamentarne kontrole i kapaciteta za reviziju te povećava transparentnost i javni pristup podacima.

Članak 187.

Uzajamni fondovi Unije za vanjska djelovanja

1. Za djelovanja u nuždi, djelovanja nakon djelovanja u nuždi ili tematska djelovanja, Komisija može osnovati uzajamne fondove na temelju sporazuma sklopljenih s drugim donatorima. Osnivački akt svakog uzajamnog fonda definira njegove ciljeve.

2. Uzajamni fondovi Unije provode se u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, transparentnosti, proporcionalnosti, nediskriminacije i jednakog postupanja, te u skladu s određenim ciljevima definiranim u svakom osnivačkom aktu.

Uzajamne fondove Unije provodi izravno Komisija u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (a), izuzev uzajamnih fondova Unije za djelovanja u nuždi ili djelovanja nakon djelovanja u nuždi, koji se također mogu provoditi neizravno povjerenjem zadaća izvršavanja proračuna subjektima u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c) podtočkama i., ii., v. i vi.

3. Uzajamni fondovi Unije moraju biti u skladu sa sljedećim uvjetima:

(a) postoji dodana vrijednost intervenciji Unije: uzajamni fondovi osnivaju se i provode samo na razini Unije gdje se njihovi ciljevi, posebno zbog njihovog opsega i potencijalnih učinaka, mogu bolje postići na razini Unije nego na nacionalnoj razini;

(b) uzajamni fondovi Unije donose jasnu političku vidljivost i upravljačke prednosti kao i bolju kontrolu Unije nad rizicima i isplatama doprinosa Unije i ostalih donatora. Ne bi se trebali osnivati ako samo dupliciraju ostale postojeće kanale financiranja ili slične instrumente bez ikakve dodatne vrijednosti.

4. Za svaki uzajamni fond Unije osniva se odbor kojim predsjedava Komisija kako bi se osiguralo zastupanje donatora i država članica kao promatrača koji ne daju doprinos te kako bi se odlučilo o korištenju sredstava.

5. Uzajamni fondovi Unije osnivaju se s ograničenim trajanjem utvrđenim u njihovom osnivačkom aktu. To trajanje može se produljiti odlukom Komisije, a na zahtjev odbora predmetnog uzajamnog fonda.

Europski parlament i/ili Vijeće mogu zahtijevati od Komisije da prekine odobravanje sredstva za taj uzajamni fond ili da revidira osnivački akt u cilju likvidacije uzajamnog fonda, kad je to primjereno. U tom slučaju, sva preostala sredstva se na proporcionalnoj osnovi vraćaju u proračun kao opći prihod, te državama članicama koje su dale doprinos i ostalim donatorima.

6. Doprinosi Unije i donatora pohranjuju se na poseban bankovni račun. Doprinosi Unije prenose se na ovaj račun na temelju zahtjeva za plaćanje koji su propisno dokazani predviđanjima isplate, uzimajući u obzir saldo dostupan na računu te proizašlu potrebu za dodatnim isplatama. Predviđanja isplate potrebno je dostavljati na godišnjoj ili, prema potrebi, na polugodišnjoj osnovi.

Doprinosi se ne integriraju u proračun te njima upravlja Komisija pod odgovornošću dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja.

Računovodstveni službenik uzajamnog fonda Unije jest računovodstveni službenik Komisije. Odgovoran je za utvrđivanje računovodstvenih postupaka i kontnog plana koji je zajednički svim uzajamnim fondovima Unije.

Unutarnji revizor Komisije i Revizorski sud imaju iste ovlasti nad uzajamnim fonom kakve imaju i nad drugim djelovanjima koje provodi Komisija.

Računovodstveni službenik otvara i zatvara posebni bankovni račun uzajamnog fonda.

Komisija osigurava strogo razdvajanje dužnosti računovodstvenog službenika i dužnosnika za ovjeravanje.

Financijski izvršitelji Komisije preuzimaju obveze i isplaćuju sredstva kako je utvrđeno u poglavlju 3. glave IV. dijela prvog.

7. Komisija je ovlaštena povući maksimalno 5 % iznosa prikupljenih u uzajamni fond kako bi pokrila svoje troškove upravljanja iz godina u kojima su se doprinosi iz stavka 6. počeli koristiti. Tijekom trajanja uzajamnog fonda, takve naknade za upravljanje izjednačavaju se s namjenskim prihodima u smislu članka 21. stavka 2. točke (b).

Računovodstveni službenik postupa prema nalogima za povrat vezanim za djelovanja koja je financirao uzajamni fond. Prihodi koji nastaju iz otplate tih naloga za povrat vraćaju se na određeni bankovni račun uzajamnog fonda. Poništavanje i odricanje od naloga za povrat vrši se prema pravilima iz članka 80.

8. Komisija dostavlja nacрте svojih odluka o osnivanju, produljenju i likvidaciji uzajamnog fonda Unije nadležnoj komisiji koja je osnovana temeljnim aktom u skladu s kojim Unija daje doprinos uzajamnom fondu Unije.

9. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za vođenje, izvješćivanje i upravljanje uzajamnim fondovima za vanjska djelovanja.

10. Komisija godišnje dostavlja sveobuhvatno i detaljno izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o aktivnostima koje podržavaju uzajamni fondovi Unije, o njihovoj provedbi i učinku, kao i o njihovim financijskim izvještajima. Komisija svoje izvješće prilaže sažetku godišnjih izvješća iz članka 66. stavka 9. trećeg podstavka.

Odjeljak 3.

Ostali načini upravljanja

Članak 188.

Provedba vanjskih djelovanja putem neizravnog upravljanja

1. Provedba djelovanja neizravno provedenih u skladu s člankom 58. stavkom 1. točkom (c) podliježe kontroli Komisije i delegacija Unije u skladu s člankom 56. stavkom 2. Takva se kontrola obavlja ili prethodnim odobrenjem ili *ex post* provjerama ili kombinacijom dvaju postupaka.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za provedbu vanjskih djelovanja kroz neizravno upravljanje.

Članak 189.

Sporazumi o financiranju za provedbu vanjskih djelovanja

1. Za provedbu vanjskih djelovanja stvara se jedan ili više sljedećih instrumenata:

(a) sporazum o financiranju između Komisije i subjekta ili osobe iz članka 185.;

(b) ugovor ili sporazum o bespovratnim sredstvima između Komisije i fizičkih ili pravnih osoba odgovornih za obavljanje djelovanja.

Uvjeti pod kojima se dodjeljuje vanjska pomoć određeni su instrumentom kojim se upravlja sporazumima o financiranju ili ugovorima ili sporazumima o bespovratnim sredstvima iz prvog podstavka točke (a) i točke (b).

2. Sporazumi o financiranju sa subjektima iz stavka 1. prvog podstavka točke (a) sklapaju se do 31. prosinca godine $n + 1$, pri čemu godina n predstavlja onu u kojoj je preuzeta određena proračunska obveza.

Sporazumi o financiranju utvrđuju razdoblje u kojem subjekti stavka 1. prvog podstavka točke (a) sklapaju pojedinačne ugovore i sporazume o bespovratnim sredstvima kojima se provodi djelovanje. Takvo razdoblje ne traje dulje od tri godine od sklapanja sporazuma o financiranju, izuzev:

(a) za djelovanja s više donatora;

(b) za pojedinačne ugovore vezane uz reviziju i evaluaciju;

(c) u sljedećim izvanrednim okolnostima:

i. već sklopljenim ugovorima dodaju se klauzule;

ii. pojedinačni ugovori trebaju se sklopiti nakon prijevremenog raskida postojećeg ugovora;

iii. promjene subjekta koji se tereti povjerenim zadaćama.

3. Stavak 2. ne primjenjuje se na višegodišnje programe koji se provode podjelom obveza u sljedećim slučajevima:

(a) Instrument pretprijetne pomoći;

(b) Instrument za europsko susjedstvo i partnerstvo.

U tim slučajevima, Komisija odmah opoziva odobrena sredstva u skladu sa sektorskim pravilima.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za sporazume o financiranju za provedbu vanjskih djelovanja.

POGLAVLJE III.

Nabava

Članak 190.

Nabava za vanjska djelovanja

1. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o nabavi za vanjska djelovanja.

2. Odredbe poglavlja 1. glave V. dijela prvog, koje se odnose na opće odredbe o nabavi primjenjuju se na ugovore koje uređuje ova glava podložno posebnim odredbama o graničnim vrijednostima i dogovorima za sklapanje vanjskih ugovora utvrđenim u delegiranim aktima donesenim u skladu s ovom Uredbom. Javni naručitelji za potrebe ovog poglavlja jesu:

(a) Komisija u ime i za račun jedne ili više trećih zemalja;

(b) subjekti i osobe iz članka 185. kojima su povjerene odgovarajuće zadaće izvršenja proračuna.

3. Postupci nabave moraju se navesti u sporazumima o financiranju iz članka 189.

4. Odredbe ovog poglavlja ne primjenjuju se na djelovanja iz temeljnih akata pojedinih sektora koji se odnose na pomoć za upravljanje krizama, operacije civilne zaštite i operacije humanitarne pomoći.

Članak 191.

Pravila o sudjelovanju u postupcima nadmetanja

1. Sudjelovanje u postupcima nadmetanja otvoreno je pod jednakim uvjetima svim osobama obuhvaćenima Ugovorima i svim fizičkim i pravnim osobama u skladu s posebnim odredbama temeljnih instrumenata koji uređuju predmetni sektor suradnje.

2. U slučajevima iz članka 54. stavka 2., može se donijeti odluka, u izvanrednim okolnostima koje propisno opravda odgovorni dužnosnik za ovjeravanje, da se dopusti državljanima trećih zemalja, izuzev onih iz stavka 1., nadmetanje za sklapanje ugovora.

3. U slučaju primjene sporazuma o širenju tržišta za nabavu robe ili usluga u kojem je Unija jedna od stranaka, nabave koje se financiraju iz proračuna također su otvorene državljanima trećih zemalja, osim onih iz stavka 1. i stavka 2., pod uvjetima iz tog sporazuma.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za sudjelovanje u postupcima nadmetanja.

POGLAVLJE IV.

Bespovratna sredstva

Članak 192.

Financiranje vanjskog djelovanja u cijelosti

Određeno djelovanje smije se financirati u cijelosti iz proračuna samo ako je to od presudne važnosti za njegovo izvršavanje.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za financiranje vanjskog djelovanja u cijelosti.

Članak 193.

Pravila koja se primjenjuju na bespovratna sredstva za vanjska djelovanja

Postupci za dodjelu bespovratnih sredstava koje primjenjuju subjekti iz članka 185. utvrđuju se u sporazumima koje sklapaju Komisija i ti subjekti.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima za postupke dodjele bespovratnih sredstava koji se primjenjuju u neizravnom upravljanju.

POGLAVLJE V.

Revizija računa

Članak 194.

Revizija Unije u vanjskom djelovanju

Svaki sporazum o financiranju između Komisije i subjekta iz članka 185. ili sporazum o bespovratnim sredstvima ili odluka o dodjeli bespovratnih sredstava mora izričito utvrditi ovlasti revizije Komisije i Revizorskog suda, na temelju dokumenata i na licu mjesta, nad svim izvoditeljima i podizvoditeljima koji su primili sredstva Unije.

GLAVA V.

EUROPSKI UREDI

Članak 195.

Europski uredi

1. Za potrebe ove glave, „europski uredi“ administrativne su strukture koje osniva jedna institucija ili više njih radi izvršavanja posebnih zadaća koje se međusobno preklapaju.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o području primjene europskih ureda i delegacija institucija u europskim uredima.

2. Ova se glava primjenjuje na djelovanje OLAF-a, osim članka 198., 199. i 200.

3. Dio prvi i dio treći primjenjuju se na poslovanje europskih ureda, osim ako je drukčije određeno ovom glavom.

Članak 196.

Odobrena sredstva vezana za europske urede

1. Odobrena sredstva za svaki europski ured, čiji se ukupan iznos unosi na posebnu proračunsku liniju u dijelu proračuna koji se odnosi na Komisiju, detaljno se navodi u Prilogu tom dijelu.

Prilog ima oblik računa prihoda i rashoda, podijeljenog na isti način kao i dijelovi proračuna.

Odobrena sredstva navedena u tom Prilogu obuhvaćaju sve financijske zahtjeve svakog pojedinog europskog ureda u izvršavanju njegovih dužnosti u ime institucija.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o odobrenim sredstvima za europske urede, uključujući delegiranje određenih zadaća od strane računovodstvenog službenika, riznicu i bankovne račune.

2. Plan radnih mjesta svakog pojedinog europskog ureda prilaže se onom Komisije.

3. Direktor svakog europskog ureda donosi odluke o prijenosima u okviru priloga iz stavka 1. Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o takvim prijenosima.

4. Financijski izvještaji svakog pojedinog europskog ureda čine sastavni dio financijskih izvještaja Unije iz članka 141.

Članak 197.

Dužnosnik za ovjeravanje europskih ureda

Komisija, vezano za odobrena sredstva navedena u prilogu za svaki europski ured delegira direktoru predmetnog europskog ureda ovlasti dužnosnika za ovjeravanje, u skladu s člankom 65.

Članak 198.

Računi međuinstitucionalnih europskih ureda

1. Svaki međuinstitucionalni europski ured sastavlja analitičke račune svojih rashoda kako bi se osiguralo utvrđivanje udjela pruženih usluga svakoj od pojedinih institucija. Direktor pojedinog europskog ureda donosi, nakon odobrenja svog upravljačkog odbora, kriterije na kojima se temelji računovodstveni sustav.

2. Primjedbe koje se odnose na određene proračunske linije u koje se unosi ukupan iznos odobrenih sredstava za svaki međuinstitucionalni europski ured daju procjenu troška usluga koje je ured pružio svakoj pojedinoj instituciji. To se temelji na analitičkim računima iz stavka 1.

3. Svaki međuinstitucionalni europski ured obavješćuje predmetne institucije o rezultatima analitičkih računa.

Članak 199.

Delegiranje ovlasti dužnosnika za ovjeravanje za međuinstitucionalne europske urede

1. Svaka institucija može delegirati ovlasti dužnosnika za ovjeravanje na direktora međuinstitucionalnog europskog ureda radi upravljanja odobrenim sredstvima koja su unesena u njezin dio te postaviti ograničenja i uvjete za to delegiranje ovlasti.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o delegiranju ovlasti dužnosnika za ovjeravanje na direktora međuinstitucionalnog europskog ureda.

2. Unutarnji revizor Komisije izvršava sve odgovornosti propisane u glavi IV. poglavlju 9. dijela prvog.

Članak 200.

Pružanje usluga trećim stranama

Ako ovlasti europskog ureda uključuju opskrbu trećih strana za financijski interes, njegov direktor, nakon odobrenja svojeg upravljačkog odbora, utvrđuje posebne odredbe kojima se uređuje način na koji se takva opskrba treba obavljati kao i vođenje odgovarajućih računa.

GLAVA VI.

ADMINISTRATIVNA ODOBRENA SREDSTVA

Članak 201.

Opće odredbe

1. Dio prvi i dio treći dio primjenjuju se na odobrena administrativna sredstva, osim ako je drukčije određeno ovom glavom.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o opsegu odobrenih administrativnih sredstava i jamstvima za najam.

Članak 202.

Obveze

1. Od 15. listopada svake godine, obveze za redovne administrativne rashode mogu se preuzimati unaprijed na teret odobrenih sredstava predviđenih za sljedeću financijsku godinu. Takve obveze, međutim, ne smiju premašiti jednu četvrtinu odobrenih sredstava koje su odredili Europski parlament i Vijeće za odgovarajuću proračunsku liniju za tekuću financijsku godinu. Ne primjenjuju se na nove rashode čija vrsta još nije u načelu odobrena u prošlom propisno donesenom proračunu.

2. Rashodi koji se plaćaju unaprijed u skladu sa zakonskim ili ugovornim odredbama, na primjer zakup, mogu dovesti do toga da se za plaćanja od 1. prosinca nadalje terete odobrena sredstva za sljedeću financijsku godinu. U tom slučaju ne primjenjuje se ograničenje iz stavka 1.

Članak 203.

Posebne odredbe vezane za administrativna odobrena sredstva

1. Administrativna odobrena sredstva su nediferencirana odobrena sredstva.

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o opsegu odobrenih administrativnih sredstava, uključujući objekte i predujmove osoblju i članovima institucija.

2. Administrativni rashodi koji proizlaze iz ugovora koji obuhvaćaju razdoblja koja se protežu izvan financijske godine, bilo u skladu s lokalnom praksom ili u odnosu na opskrbu opremom, terete proračun financijske godine u kojoj se ostvaruju.

3. Sve institucije dostavljaju Europskom parlamentu i Vijeću do 1. lipnja svake godine radni dokument o svojoj politici vezanoj za nekretnine koji sadržava sljedeće podatke:

- (a) za svaku nekretninu, rashode i površinu koji pokrivaju odobrena sredstva odgovarajućih proračunskih linija;
- (b) očekivan razvoj globalnog programiranja površine i lokacija za nadolazeće godine s opisom projekata vezanih uz nekretnine u fazi planiranja koji su već utvrđeni;
- (c) završne uvjete i troškove, kao i odgovarajuće podatke vezane za provedbu novih projekata vezanih za nekretnine koji su prethodno dostavljeni Europskom parlamentu i Vijeću u postupku utvrđenom u stavku 4. i stavku 5., a koji nisu uključeni u radne dokumente prethodne godine.

4. O svim projektima vezanim za nekretnine koji bi mogli imati znatan financijski učinak za proračun, institucija obavješuje Europski parlament i Vijeće što je ranije moguće o potrebnoj građevinskoj površini i okvirnom planiranju prije nego što se obavi ispitivanje na lokalnom tržištu, u slučaju ugovora u vezi s nekretninama, ili prije nego što se izdaju pozivi za sudjelovanje u nadmetanju, u slučaju građevinskih radova.

5. Za sve projekte vezane za nekretnine koji bi mogli imati znatan financijski učinak za proračun, institucija predočava projekt vezan za nekretnine, uključujući njegove detaljne procjene troškova te njegovo financiranje, kao i popis nacrtu ugovora koji se namjeravaju koristiti, te traži odobrenje Europskog parlamenta i Vijeća prije nego što se ugovori sklope. Na zahtjev institucije, dokumenti dostavljeni u odnosu na projekt vezan za nekretnine smatraju se povjerljivim.

Osim u slučajevima više sile, Europski parlament i Vijeće raspravljaju o projektu vezanom za nekretnine u roku od četiri tjedna od njegova primitka od strane obiju institucija.

Projekt vezan za nekretnine smatra se odobrenim po isteku ovog razdoblja od četiri tjedna, osim ako Europski parlament i Vijeće u tom vremenskom razdoblju donesu odluku suprotnu prijedlogu.

Ako Europski parlament i/ili Vijeće tijekom tog razdoblja od četiri tjedna iskaže opravdanu zabrinutost, razdoblje se produkuje za dva tjedna.

Ako Europski parlament ili Vijeće donesu odluku koja je suprotna projektu vezanom za nekretnine, predmetna institucija povlači svoj prijedlog i može dostaviti novi.

6. U slučajevima više sile, podaci iz stavka 4. mogu se dostaviti zajedno s projektom vezanim za nekretnine. Europski parla-

ment i Vijeće raspravljaju o projektu vezanom za nekretnine u roku od 2 tjedna od njegova primitka od strane obje institucije. Projekt vezan za nekretnine smatra se odobrenim po isteku ovog razdoblja od dva tjedna, osim ako Europski parlament ili/i Vijeće u tom razdoblju donesu odluku suprotnu prijedlogu.

7. Sljedeći projekti vezani za nekretnine smatraju se projektima koji će vjerojatno imati znatan financijski učinak za proračun:

- i. sva stjecanja zemljišta;
- ii. stjecanje, prodaja, građevinska obnova, izgradnja objekata ili svi projekti koji kombiniraju ove elemente, a koji se trebaju provesti u istom vremenskom okviru, ako koji prekoračuju iznos od 3 000 000 eura;
- iii. svi novi ugovori u vezi s nekretninama (uključujući plodouživanja, dugoročne zakupe i produljenja ugovora u vezi s nekretninama pod manje povoljnim uvjetima) koji nisu obuhvaćeni točkom ii. s godišnjim troškovima od najmanje 750 000 eura;
- iv. produljenje ili obnova postojećih ugovora u vezi s nekretninama (uključujući plodouživanje i dugoročne zakupe) pod istim ili povoljnijim uvjetima, s godišnjim troškovima od najmanje 3 000 000 eura.

Ovaj stavak primjenjuje se i na projekte vezane za nekretnine koji su međuinstitucionalne naravi, kao i na delegiranja Unije.

8. Ne dovodeći u pitanje članak 17., projekt stjecanja objekta može se financirati zajmom koji podliježe prethodnom odobrenju Europskog parlamenta i Vijeća.

Zajmovi se ugovaraju i vraćaju u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja i uzimajući u obzir najbolji financijski interes Unije.

Kad institucija predloži financiranje stjecanja putem zajma, plan financiranja koji se treba dostaviti zajedno sa zahtjevom za prethodno odobrenje predmetne institucije, navodi posebno maksimalnu razinu financiranja, razdoblje financiranja, vrstu financiranja, uvjete financiranja i uštede u usporedbi s ostalim vrstama ugovornih odnosa.

Europski parlament i Vijeće raspravljaju o zahtjevu za prethodno odobrenje u roku od četiri tjedna, s mogućim jednokratnim produljenjem od dva tjedna, od njegova primitka od strane obje institucije. Stjecanje putem zajma smatra se odbijenim ako ga Europski parlament i Vijeće izričito ne odobre u zadanom roku.

GLAVA VII.

STRUČNJACI

Članak 204.

Plaćeni vanjski stručnjaci

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o plaćenim vanjskim stručnjacima, uključujući poseban postupak za odabir fizičkih osoba kao plaćenih vanjskih stručnjaka za pomoć institucijama u

evaluaciji zahtjeva za bespovratna sredstva, projekata i ponuda, te za davanje mišljenja i savjeta u posebnim slučajevima.

Takvi se stručnjaci plaćaju na temelju fiksnog iznosa najavljenog unaprijed, a biraju se na temelju njihove stručne sposobnosti. Odabir se vrši na temelju uvjeta sposobnosti poštujući načela nediskriminacije, jednakog postupanja i izostanka sukoba interesa.

DIO TREĆI

ZAVRŠNE I PRIJELAZNE ODREDBE

Članak 205.

Prijelazne odredbe

1. S obzirom na fondove iz članka 175. stavka 1. za koje se temeljni akti stavljaju izvan snage prije 1. siječnja 2013., odobrena sredstva koja su opozvana primjenom članka 178. mogu se opet staviti na raspolaganje u slučaju očite pogreške koja se može pripisati isključivo Komisiji ili u slučaju više sile koja ima ozbiljne posljedice za provedbu operacija koje podupiru ti fondovi.

2. Za prijenose odobrenih sredstava vezano za rashode poslovanja iz uredbi (EZ) br. 1260/1999, (EZ) br. 1290/2005, (EZ) br. 1080/2006, (EZ) br. 1081/2006, (EZ) br. 1083/2006, (EZ) br. 1084/2006 i (EZ) br. 1198/2006 za koje tek treba izvršiti plaćanja Unije za financijsko podmirivanje nepodmirenih obveza Unije do zaključivanja pomoći, Komisija može izvršiti prijenose iz jedne glave na drugu, pod uvjetom da su predmetna odobrena sredstva za isti cilj ili da se odnose na inicijative Unije ili na tehničku pomoć i inovativne mjere te se prenose na mjere iste naravi.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o detaljnim pravilima o prijelaznim odredbama.

Članak 206.

Zahtjevi Europskog parlamenta i Vijeća za informacije

Europski parlament i Vijeće ovlašteni su na dobivanje svih informacija ili objašnjenja koja se odnose na proračunska pitanja u okviru područja svojih nadležnosti.

Članak 207.

Granične vrijednosti i iznosi

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 210. o svim graničnim vrijednostima i iznosima utvrđenima u ovoj Uredbi, ne dovodeći u pitanje članak 118.

Članak 208.

Okvirna financijska uredba za tijela osnovana na temelju UFEU-a i Ugovora o Euratomu

1. Komisija je ovlaštena usvojiti financijsku uredbu putem delegiranog akta u skladu s člankom 210. za tijela koja su osnovana na temelju UFEU-a i Ugovora o Euratomu, a koja su pravne osobe te primaju doprinose koji terete proračun.

Okvirna uredba temelji se na načelima i pravilima određenima ovom Uredbom.

Financijska pravila tih tijela ne smiju odstupati od okvirne financijske uredbе osim ako njihove specifične potrebe to zahtijevaju, ali uz prethodni pristanak Komisije.

2. Razrješnicu za izvršenje proračuna tijela iz stavka 1. daje Europski parlament na preporuku Vijeća. Tijela iz stavka 1. u potpunosti surađuju s institucijama uključenima u postupak davanja razrješnice i osiguravaju, prema potrebi, sve dodatne potrebne informacije, uključujući sudjelovanjem na sastancima odgovarajućih tijela.

3. Unutarnji revizor Komisije ima jednake ovlasti u odnosu na tijela iz stavka 1. kao što ih ima u odnosu na Komisiju.

4. Neovisni vanjski revizor potvrđuje da godišnji financijski izvještaji svih tijela iz stavka 1. propisno iskazuju prihode, rashode i financijsko stanje odgovarajućeg tijela prije konsolidacije završnih financijskih izvještaja Komisije. Osim ako je drukčije propisano u temeljnom aktu iz stavka 1., Revizorski sud sastavlja posebno godišnje izvješće o svakom tijelu u skladu sa zahtjevima članka 287. stavka 1. UFEU-a. U pripremi ovog izvješća, Sud u obzir uzima reviziju koju je izvršio neovisni vanjski revizor te radnje poduzete kao odgovor na nalaze revizora.

Članak 209.**Ogledna financijska uredba za tijela javno-privatnog partnerstva**

Tijela koja imaju pravnu osobnost, osnovana temeljnim aktom, a kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva usvajaju vlastita financijska pravila.

Ta pravila uključuju skup načela koja su potrebna kako bi se osiguralo dobro financijsko upravljanje sredstvima Unije.

Komisija je ovlaštena donijeti oglednu financijsku uredbu putem delegiranog akta u skladu s člankom 210. koja utvrđuje načela potrebna kako bi se osiguralo dobro financijsko upravljanje sredstvima Unije i koja se temelji na članku 60.

Financijska pravila tih tijela ne smiju odstupati od okvirne financijske uredbi, osim ako njihove specifične potrebe to zahtijevaju i uz prethodni pristanak Komisije.

Članak 210.**Postupak delegiranja**

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji pod uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Delegiranje ovlasti iz članka 8., 11., 13., 19., 21., 22., 23., 25., 26., 29., 30., 31., 34., 35., 38., 41., 44., 49., 53., 54., 57., 58., 59., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 68., 69., 70., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 81., 83., 84., 85., 86., 87., 88., 89., 90., 92., 93., 98., 99., 100., 101., 103., 104., 105., 106., 107., 108., 109., 110., 111., 112., 113., 114., 115., 116., 117., 118., 119., 121., 122., 123., 124., 125., 126., 128., 129., 130., 131., 132., 133., 134., 135., 137., 138., 139., 140., 142., 144., 181., 183., 184., 186., 187., 188., 189., 190., 191., 192., 193., 195., 196., 199., 201., 203., 204., 205., 207., 208. i 209. dodjeljuje se Komisiji do kraja prvog višegodišnjeg financijskog okvira nakon 2013. iz članka 312. UFEU-a. Komisija priprema izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije dvije godine prije završetka prvog višegodišnjeg financijskog okvira nakon 2013. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja koja odgovaraju višegodišnjim financijskim okvirima, osim ako se Europski parlament ili Vijeće usprotive takvom produljenju najkasnije tri mjeseca prije završetka svakog razdoblja važenja odgovarajućeg višegodišnjeg financijskog okvira.

3. Europski parlament ili Vijeće mogu u bilo koje vrijeme opozvati delegiranje ovlasti iz članka 8., 11., 13., 19., 21., 22., 23., 25., 26., 29., 30., 31., 34., 35., 38., 41., 44., 49., 53., 54., 57., 58., 59., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 68., 69., 70., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 81., 83., 84., 85., 86., 87., 88., 89., 90., 92., 93., 98., 99., 100., 101., 103., 104., 105., 106., 107., 108., 109., 110., 111., 112., 113., 114., 115., 116., 117., 118., 119., 121., 122., 123., 124., 125.,

126., 128., 129., 130., 131., 132., 133., 134., 135., 137., 138., 139., 140., 142., 144., 181., 183., 184., 186., 187., 188., 189., 190., 191., 192., 193., 195., 196., 199., 201., 203., 204., 205., 207., 208. i 209. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Čim Komisija donese delegirani akt, ona ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen u skladu s člancima 8., 11., 13., 19., 21., 22., 23., 25., 26., 29., 30., 31., 34., 35., 38., 41., 44., 49., 53., 54., 57., 58., 59., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 68., 69., 70., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 81., 83., 84., 85., 86., 87., 88., 89., 90., 92., 93., 98., 99., 100., 101., 103., 104., 105., 106., 107., 108., 109., 110., 111., 112., 113., 114., 115., 116., 117., 118., 119., 121., 122., 123., 124., 125., 126., 128., 129., 130., 131., 132., 133., 134., 135., 137., 138., 139., 140., 142., 144., 181., 183., 184., 186., 187., 188., 189., 190., 191., 192., 193., 195., 196., 199., 201., 203., 204., 205., 207., 208. i 209. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 211.**Preispitivanje**

Uredba se preispituje kadgod je to potrebno, a u svakom slučaju najkasnije dvije godine prije završetka prvog višegodišnjeg financijskog okvira nakon 2013.

Takva revizija između ostalog uključuje provedbu odredbi glave VIII. dijela prvog.

Članak 212.**Stavljanje izvan snage**

Uredba (EZ, Euratom) br. 1605/2002 stavlja se izvan snage od 1. siječnja 2013. izuzev:

- (a) članka 53. do 57. koji se nastavljaju primjenjivati na sve obveze preuzete do 31. prosinca 2013.;
- (b) članka 166. stavka 3. točke (a) koja se nastavlja primjenjivati na sve obveze preuzete do 31. prosinca 2012.; te
- (c) članka 166. stavka 3. točke (b) koja se nastavlja primjenjivati na sve obveze preuzete između 1. siječnja 2013. i 31. prosinca 2013.

Glava VI. dijela prvog Uredbe (EZ, Euratom) br. 1605/2002 može se nastaviti primjenjivati za sporazume o bespovratnim sredstvima i odluke o dodjeli bespovratnih sredstava priopćene do 31. prosinca 2013. u okviru ukupnih proračunskih obveza za 2012. ili ranije godine, u slučaju da odgovorni dužnosnik za ovjeravanje tako odluči, a poštujući načela jednakog postupanja i transparentnosti.

Upućivanja na uredbu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu.

Članak 213.

Preispitivanje u vezi s ESVD-om

Članak 68. stavak 1. treći podstavak i članak 98. stavak 2. drugi podstavak preispitat će se 2013., uzimajući u obzir specifičnosti ESVD-a, a osobito delegacija Unije te, prema potrebi, mogućnost odgovarajućeg financijskog upravljanja ESVD-a.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 25. listopada 2012.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
A. D. MAVROYIANNIS

Članak 214.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2013. uz iznimku:

- (a) članka 58. do 63. koji se primjenjuju samo na obveze preuzete od 1. siječnja 2014.,
- (b) članka 50. stavka 1. drugog podstavka točke (c), te članka 82., 139. i 140. koji se primjenjuju od 1. siječnja 2014.,
- (c) članka 177., 179. i 210. koji se primjenjuju od 27. listopada 2012.

PRILOG

KORELACIJSKA TABLICA

Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002	Nova uredba	Naslovi
DIO PRVI	DIO PRVI	ZAJEDNIČKE ODREDBE
GLAVA I.	GLAVA I.	PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE
Članak 1.	Članak 1.	Predmet
—	Članak 2.	Definicije
Članak 2.	Članak 3.	Usklađenost sekundarnog zakonodavstva s ovom Uredbom
—	Članak 5.	Zaštita osobnih podataka
GLAVA II.	GLAVA II.	PRORAČUNSKA NAČELA
Članak 3.	Članak 6.	Poštovanje proračunskih načela
POGLAVLJE 1.	POGLAVLJE 1.	Načela jedinstva i točnosti proračuna
Članak 4.	Članak 7.	Područje primjene proračuna
Članak 5.	Članak 8.	Posebna pravila o načelima jedinstva i točnosti proračuna
Članak 5.a	Članak 4.	Razdoblja, datumi i rokovi
POGLAVLJE 2.	POGLAVLJE 2.	Načelo jedne godine
Članak 6.	Članak 9.	Definicija
Članak 7.	Članak 10.	Vrsta odobrenih sredstava
Članak 8.	Članak 11.	Računovodstvo prihoda i odobrenih sredstava
Članak 9.	Članak 13.	Ukidanje i prijenos odobrenih sredstava
Članak 10.	Članak 14.	Pravila za prijenos namjenskih prihoda
Članak 11.	Članak 15.	Opoziv odobrenih sredstava
Članak 12.	Članak 12.	Preuzimanje obveza po odobrenim sredstvima
Članak 13.	Članak 16.	Pravila koja se primjenjuju u slučaju kasnog donošenja proračuna
POGLAVLJE 3.	POGLAVLJE 3.	Načelo uravnoteženosti
Članak 14.	Članak 17.	Definicija i područje primjene
Članak 15.	Članak 18.	Saldo financijske godine
POGLAVLJE 4.	POGLAVLJE 4.	Načelo obračunske jedinice
Članak 16.	Članak 19.	Uporaba eura
POGLAVLJE 5.	POGLAVLJE 5.	Načelo univerzalnosti
Članak 17.	Članak 20.	Definicija i područje primjene
Članak 18.	Članak 21.	Namjenski prihodi
Članak 19.	Članak 22.	Donacije
Članak 20.	Članak 23.	Pravila o odbicima i usklađenjima deviznog tečaja
POGLAVLJE 6.	POGLAVLJE 6.	Načelo specifikacije
Članak 21.	Članak 24.	Opće odredbe

Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002	Nova uredba	Naslovi
Članak 22.	Članak 25.	Prijenosi od strane institucija, osim Komisije
Članak 23.	Članak 26.	Prijenosi od strane Komisije
Članak 24.	Članak 27.	Prijedlozi prijenosa koje institucije podnose Europskom parlamentu i Vijeću
Članak 25.	Članak 28.	Posebna pravila o prijenosima
Članak 26.	Članak 29.	Prijenosi podložni posebnim odredbama
POGLAVLJE 7.	POGLAVLJE 7.	Načelo dobrog financijskog upravljanja
Članak 27.	Članak 30.	Načela ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti
Članak 28.	Članak 31.	Obvezni financijski izvještaj
—	Članak 32.	Unutarnja kontrola izvršenja proračuna
—	Članak 33.	Isplativost sustava kontrole
POGLAVLJE 8.	POGLAVLJE 8.	Načelo transparentnosti
Članak 29.	Članak 34.	Objava financijskih izvještaja, proračuna i izvješća
Članak 30.	Članak 35.	Objava podataka o primateljima i drugih podataka
GLAVA III.	GLAVA III.	DONOŠENJE I STRUKTURA PRORAČUNA
POGLAVLJE 1.	POGLAVLJE 1.	Donošenje proračuna
Članak 31.	Članak 36.	Procjene prihoda i rashoda
Članak 32.	Članak 37.	Projekcija proračuna tijelâ iz članka 208.
Članak 33.	Članak 38.	Nacrt proračuna
Članak 34.	Članak 39.	Pismo izmjene nacrta proračuna
Članak 35.	—	—
Članak 36.	Članak 40.	Obveze država članica koje proizlaze iz donošenja proračuna
Članak 37.	Članak 41.	Nacrti izmjene proračuna
Članak 38.	—	—
Članak 39.	Članak 42.	Prijevremena dostava projekcija i nacrta proračuna
POGLAVLJE 2.	POGLAVLJE 2.	Struktura i prikaz proračuna
Članak 40.	Članak 43.	Struktura proračuna
Članak 41.	Članak 44.	Proračunska nomenklatura
Članak 42.	Članak 45.	Zabrana negativnih prihoda
Članak 43.	Članak 46.	Rezervacije
Članak 44.	Članak 47.	Negativna pričuva
Članak 45.	Članak 48.	Pričuva za pomoć u nuždi
Članak 46.	Članak 49.	Prikaz proračuna
Članak 47.	Članak 50.	Pravila o planovima radnih mjesta za osoblje
—	POGLAVLJE 3.	Proračunska disciplina
—	Članak 51.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom

Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002	Nova uredba	Naslovi
—	Članak 52.	Usklađenost akata Unije s proračunom
GLAVA IV.	GLAVA IV.	IZVRŠENJE PRORAČUNA
POGLAVLJE 1.	POGLAVLJE 1.	Opće odredbe
Članak 48.	Članak 53.	Izvršenje proračuna u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja
Članak 49.	Članak 54.	Temeljni akt i iznimke
Članak 50.	Članak 55.	Izvršenje proračuna od strane institucija, osim Komisije
Članak 51.	Članak 56.	Delegiranje ovlasti za izvršenje proračuna
Članak 52.	Članak 57.	Sukob interesa
POGLAVLJE 2.	POGLAVLJE 2.	Načini izvršenja
Članak 53.	Članak 58.	Načini izvršenja proračuna
Članak 53.a	—	—
Članak 53.b	Članak 59.	Podijeljeno upravljanje s državama članicama
Članak 53.c	Članak 60.	Neizravno upravljanje
Članak 53.d	—	—
Članak 54.	Članak 61.	Ex ante ocjene i sporazumi o delegiranju
Članak 55.	Članak 62.	Izvršne agencije
Članak 56.	—	—
Članak 57.	Članak 63.	Ograničenja delegiranja ovlasti
POGLAVLJE 3.	POGLAVLJE 3.	Financijski izvršitelji
Odjeljak 1.	Odjeljak 1.	Načelo razdvajanja dužnosti
Članak 58.	Članak 64.	Razdvajanje dužnosti
Odjeljak 2.	Odjeljak 2.	Dužnosnik za ovjeravanje
Članak 59.	Članak 65.	Dužnosnik za ovjeravanje
Članak 60.	Članak 66.	Ovlasti i dužnosti dužnosnika za ovjeravanje
Članak 60.a	Članak 67.	Ovlasti i dužnosti šefova delegacija Unije
Odjeljak 3.	Odjeljak 3.	Računovodstveni službenik
Članak 61.	Članak 68.	Ovlasti i dužnosti računovodstvenog službenika
Članak 62.	Članak 69.	Ovlasti koje računovodstveni službenik može delegirati
Odjeljak 4.	Odjeljak 4.	Blagajnik
Članak 63.	Članak 70.	Knjiga blagajne
POGLAVLJE 4.	POGLAVLJE 4.	Odgovornost financijskih izvršitelja
Odjeljak 1.	Odjeljak 1.	Opća pravila
Članak 64.	Članak 71.	Opoziv delegiranja i suspenzija dužnosti dodijeljenih financijskim izvršiteljima
Članak 65.	Članak 72.	Odgovornost dužnosnika za ovjeravanje vezano za nezakonite aktivnosti, prijevaru ili korupciju

Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002	Nova uredba	Naslovi
Odjeljak 2.	Odjeljak 2.	Pravila koja se primjenjuju na odgovorne dužnosnike za ovjeravanje
Članak 66.	Članak 73.	Pravila koja se primjenjuju na dužnosnike za ovjeravanje
Odjeljak 3.	Odjeljak 3.	Pravila koja se primjenjuju na računovodstvene službenike i blagajnike
Članak 67.	Članak 74.	Pravila koja se primjenjuju na računovodstvene službenike
Članak 68.	Članak 75.	Pravila koja se primjenjuju na blagajnike
POGLAVLJE 5.	POGLAVLJE 5.	Prihodi
Odjeljak 1.	Odjeljak 1.	Stavljanje na raspolaganje vlastitih sredstava
Članak 69.	Članak 76.	Vlastita sredstva
Odjeljak 2.	Odjeljak 2.	Procjena iznosa potraživanja
Članak 70.	Članak 77.	Procjena iznosa potraživanja
Odjeljak 3.	Odjeljak 3.	Utvrđivanje iznosa potraživanja
Članak 71.	Članak 78.	Utvrđivanje iznosa potraživanja
Odjeljak 4.	Odjeljak 4.	Odobranje povrata
Članak 72.	Članak 79.	Odobranje povrata
Odjeljak 5.	Odjeljak 5.	Povrat
Članak 73.	Članak 80.	Pravila o povratu
Članak 73.a	Članak 81.	Zastara
—	Članak 82.	Nacionalni tretman prava Unije
Članak 74.	Članak 83.	Novčane kazne, ugovorne kazne i pripadajuće kamate koje je odredila Komisija
POGLAVLJE 6.	POGLAVLJE 6.	Rashodi
Članak 75.	Članak 84.	Odluke o financiranju
Odjeljak 1.	Odjeljak 1.	Preuzimanje obveza za rashode
Članak 76.	Članak 85.	Vrste obveza
Članak 77.	Članak 86.	Pravila koja se primjenjuju na obveze
Članak 78.	Članak 87.	Provjere koje se primjenjuju na obveze
Odjeljak 2.	Odjeljak 2.	Potvrđivanje rashoda
Članak 79.	Članak 88.	Potvrđivanje rashoda
Odjeljak 3.	Odjeljak 3.	Odobranje rashoda
Članak 80.	Članak 89.	Odobranje rashoda
Odjeljak 4.	Odjeljak 4.	Plaćanje rashoda
Članak 81.	Članak 90.	Vrste plaćanja
Članak 82.	Članak 91.	Plaćanje ograničeno na dostupna sredstva
Odjeljak 5.	Odjeljak 5.	Rokovi za izvršenje rashoda
Članak 83.	Članak 92.	Rokovi
POGLAVLJE 7.	POGLAVLJE 7.	Sustavi informacijske tehnologije i e-vlada
Članak 84.	Članak 93.	Elektroničko upravljanje operacijama

Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002	Nova uredba	Naslovi
—	Članak 94.	Prijenos dokumenata
—	Članak 95.	E-vlada
—	POGLAVLJE 8.	Načela upravljanja
—	Članak 96.	Dobro upravljanje
—	Članak 97.	Pravna sredstva
POGLAVLJE 8.	POGLAVLJE 9.	Unutarnji revizor
Članak 85.	Članak 98.	Imenovanje unutarnjeg revizora
Članak 86.	Članak 99.	Ovlasti i dužnosti unutarnjeg revizora
Članak 87.	Članak 100.	Neovisnost unutarnjeg revizora
GLAVA V.	GLAVA V.	JAVNA NABAVA
POGLAVLJE 1.	POGLAVLJE 1.	Opće odredbe
Odjeljak 1.	Odjeljak 1.	Područje primjene i načela sklapanja ugovora
Članak 88.	Članak 101.	Definicija ugovora o javnoj nabavi
Članak 89.	Članak 102.	Načela koja se primjenjuju na ugovore o javnoj nabavi
Odjeljak 2.	Odjeljak 2.	Objavljivanje
Članak 90.	Članak 103.	Objavljivanje ugovora o javnoj nabavi
Odjeljak 3.	Odjeljak 3.	Postupci nabave
Članak 91.	Članak 104.	Postupci nabave
Članak 92.	Članak 105.	Sadržaj dokumentacije za nadmetanje
Članak 93.	Članak 106.	Razlozi za isključenje koji se primjenjuju na sudjelovanje u postupcima nabave
Članak 94.	Članak 107.	Razlozi za isključenje koji se primjenjuju na sklapanje ugovora
Članak 95.	Članak 108.	Središnja baza podataka o isključenjima
Članak 96.	Članak 109.	Administrativne i financijske sankcije
Članak 97.	Članak 110.	Kriteriji za odabir ponude
Članak 98.	Članak 111.	Podnošenje ponuda
Članak 99.	Članak 112.	Načela jednakog postupanja i transparentnosti
Članak 100.	Članak 113.	Odluka o sklapanju ugovora
Članak 101.	Članak 114.	Poništenje postupka nabave
Odjeljak 4.	Odjeljak 4.	Jamstva i korektivne mjere
Članak 102.	Članak 115.	Jamstva
Članak 103.	Članak 116.	Pogreške, nepravilnosti i prijevare u postupku
POGLAVLJE 2.	POGLAVLJE 2.	Odredbe koje se primjenjuju na ugovore koje institucije sklapaju za svoj račun
Članak 104.	Članak 117.	Javni naručitelj
Članak 105.	Članak 118.	Primjenjive granične vrijednosti
Članak 106.	Članak 119.	Pravila o sudjelovanju u postupcima nadmetanja

Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002	Nova uredba	Naslovi
Članak 107.	Članak 120.	Pravila o nabavi Svjetske trgovinske organizacije
GLAVA VI.	GLAVA VI.	BESPOVRATNA SREDSTVA
POGLAVLJE 1.	POGLAVLJE 1.	Područje primjene i oblik bespovratnih sredstava
Članak 108.	Članak 121.	Područje primjene bespovratnih sredstava
—	Članak 122.	Korisnici
Članak 108.a	Članak 123.	Oblici bespovratnih sredstava
—	Članak 124.	Jednokratni iznosi, jedinični troškovi i paušalno financiranje
POGLAVLJE 2.	POGLAVLJE 2.	Načela
Članak 109.	Članak 125.	Opća načela koja se primjenjuju na bespovratna sredstva
—	Članak 126.	Prihvatljivi troškovi
—	Članak 127.	Sufinanciranje u naravi
Članak 110.	Članak 128.	Transparentnost
Članak 111.	Članak 129.	Načelo zabrane kumulativne dodjele
Članak 112.	Članak 130.	Načelo zabrane retroaktivnosti
Članak 113.	—	—
POGLAVLJE 3.	POGLAVLJE 3.	Postupak dodjele
Članak 114.	Članak 131.	Zahtjevi za bespovratna sredstva
Članak 115.	Članak 132.	Uvjeti sposobnosti i kriteriji za odabir
Članak 116.	Članak 133.	Postupak evaluacije
Članak 117.	—	—
POGLAVLJE 4.	POGLAVLJE 4.	Plaćanje i kontrola
Članak 118.	Članak 134.	Jamstvo za predfinanciranje
Članak 119.	Članak 135.	Isplata bespovratnih sredstava i kontrole
—	Članak 136.	Razdoblja vođenja evidencije
POGLAVLJE 5.	POGLAVLJE 5.	Provedba
Članak 120.	Članak 137.	Ugovori o provedbi i financijska potpora trećim stranama
—	GLAVA VII.	NAGRADE
—	—	—
—	Članak 138.	Opća pravila
—	GLAVA VIII.	FINANCIJSKI INSTRUMENTI
—	Članak 139.	Područje primjene
—	Članak 140.	Načela i uvjeti koji se primjenjuju na financijske instrumente
GLAVA VII.	GLAVA IX.	FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE I RAČUNOVODSTVO
POGLAVLJE 1.	POGLAVLJE 1.	Financijsko izvještavanje
Članak 121.	Članak 141.	Struktura financijskih izvještaja
Članak 122.	Članak 142.	Izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju

Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002	Nova uredba	Naslovi
Članak 123.	Članak 143.	Mjerodavna pravila za financijske izvještaje
Članak 124.	Članak 144.	Računovodstvena načela
Članak 125.	—	—
Članak 126.	Članak 145.	Financijski izvještaji
Članak 127.	Članak 146.	Izvešća o izvršenju proračuna
Članak 128.	Članak 147.	Privremeni financijski izvještaji
Članak 129.	Članak 148.	Odobranje završnih konsolidiranih financijskih izvještaja
POGLAVLJE 2.	POGLAVLJE 2.	Podaci o izvršenju proračuna
Članak 130.	Članak 149.	Izvešće o proračunskim jamstvima i rizicima
Članak 131.	Članak 150.	Podaci o izvršenju proračuna
POGLAVLJE 3.	POGLAVLJE 3.	Računovodstvo
Odjeljak 1.	Odjeljak 1.	Zajedničke odredbe
Članak 132.	Članak 151.	Računovodstveni sustav
Članak 133.	Članak 152.	Zajednički zahtjevi vezani za računovodstveni sustav institucija
Odjeljak 2.	Odjeljak 2.	Opće računovodstvo
Članak 134.	Članak 153.	Opće računovodstvo
Članak 135.	Članak 154.	Knjiženje u općem računovodstvu
Članak 136.	Članak 155.	Računovodstvena usklađenja
Odjeljak 3.	Odjeljak 3.	Proračunsko računovodstvo
Članak 137.	Članak 156.	Proračunsko računovodstvo
POGLAVLJE 4.	POGLAVLJE 4.	Popis imovine
Članak 138.	Članak 157.	Popis imovine
GLAVA VIII.	GLAVA X.	VANJSKA REVIZIJA I RAZRJEŠNICA
POGLAVLJE 1.	POGLAVLJE 1.	Vanjska revizija
Članak 139.	Članak 158.	Vanjska revizija Revizorskog suda
Članak 140.	Članak 159.	Pravila i postupak revizije
Članak 141.	Članak 160.	Provjere vrijednosnih papira i gotovine
Članak 142.	Članak 161.	Pravo pristupa Revizorskog suda
Članak 143.	Članak 162.	Godišnje izvješće Revizorskog suda
Članak 144.	Članak 163.	Posebna izvješća Revizorskog suda
POGLAVLJE 2.	POGLAVLJE 2.	Razrješnica
Članak 145.	Članak 164.	Rokovi u postupku davanja razrješnice
Članak 146.	Članak 165.	Postupak davanja razrješnice
Članak 147.	Članak 166.	Mjere praćenja
Članak 147.a	Članak 167.	Posebne odredbe o ESVD-u

Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002	Nova uredba	Naslovi
DIO DRUGI	DIO DRUGI	POSEBNE ODREDBE
GLAVA I.	GLAVA I.	EUROPSKI FOND ZA JAMSTVA U POLJOPRIVREDI
Članak 148.	Članak 168.	Posebne odredbe o Europskom fondu za jamstva u poljoprivredi
Članak 149.	Članak 169.	Preuzimanje obveza po odobrenim sredstvima za EFJP
Članak 150.	Članak 170.	Ukupne okvirne obveze preuzete po odobrenim sredstvima za EFJP
Članak 151.	Članak 171.	Raspored i dinamika proračunskih obveza za EFJP
Članak 152.	Članak 172.	Računovodstvo rashoda EFJP-a
Članak 153.	Članak 173.	Prijenos odobrenih sredstava za EFJP
Članak 154.	Članak 174.	Namjenski prihodi EFJP-a
GLAVA II.	GLAVA II.	STRUKTURNI FONDOVI, KOHEZIJSKI FOND, EUROPSKI FOND ZA RIBARSTVO, EUROPSKI POLJOPRIVREDNI FOND ZA RURALNI RAZVOJ I FONDOVI U PODRUČJU SLOBODE, SIGURNOSTI I PRAVDE KOJIMA SE UPRAVLJA PODIJELJENIM UPRAVLJANJEM
Članak 155.	Članak 175.	Posebne odredbe
—	Članak 176.	Poštovanje alokacija odobrenih sredstava za preuzimanje obveza
Članak 156.	Članak 177.	Plaćanje doprinosa, privremena plaćanja i vraćanja
Članak 157.	Članak 178.	Opoziv odobrenih sredstava
Članak 158.	Članak 179.	Prijenos odobrenih sredstava
Članak 159.	Članak 180.	Upravljanje, odabir i revizija
GLAVA III.	GLAVA III.	ISTRAŽIVANJE
Članak 160.	Članak 181.	Istraživački fondovi
Članak 160.a	Članak 182.	Preuzimanje obveza za istraživački fond
Članak 161.	Članak 183.	Zajednički istraživački centar
GLAVA IV.	GLAVA IV.	VANJSKA DJELOVANJA
POGLAVLJE 1.	POGLAVLJE 1.	Opće odredbe
Članak 162.	Članak 184.	Vanjska djelovanja
POGLAVLJE 2.	POGLAVLJE 2.	Provedba djelovanja
—	Odjeljak 1.	Opće odredbe
Članak 163.	Članak 185.	Provedba vanjskih djelovanja
—	Odjeljak 2.	Proračunska potpora i uzajamni fondovi s više donatora
—	Članak 186.	Korištenje proračunske potpore
Članak 164. (stavljen izvan snage)	Članak 187.	Uzajamni fondovi Unije za vanjska djelovanja
—	Odjeljak 3.	Ostali načini upravljanja
Članak 165.	Članak 188.	Provedba vanjskih djelovanja putem neizravnog upravljanja
Članak 166.	Članak 189.	Sporazumi o financiranju za provedbu vanjskih djelovanja
POGLAVLJE 3.	POGLAVLJE 3.	Nabava
Članak 167.	Članak 190.	Nabava za vanjska djelovanja

Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002	Nova uredba	Naslovi
Članak 168. POGLAVLJE 4.	Članak 191. POGLAVLJE 4.	Pravila o sudjelovanju u postupcima nadmetanja Bespovratna sredstva
Članak 169.	Članak 192.	Financiranje vanjskog djelovanja u cijelosti
Članak 169.a	Članak 193.	Pravila koja se primjenjuju na bespovratna sredstva za vanjska djelovanja
POGLAVLJE 5.	POGLAVLJE 5.	Revizija računa
Članak 170.	Članak 194.	Revizija Unije u vanjskom djelovanju
GLAVA V.	GLAVA V.	EUROPSKI UREDI
Članak 171.	Članak 195.	Europski uredi
Članak 172.	Članak 196.	Odobrena sredstva vezana za europske urede
Članak 173.	Članak 197.	Dužnosnik za ovjeravanje europskih ureda
Članak 174.	Članak 198.	Računi međuinstitucionalnih europskih ureda
Članak 174.a	Članak 199.	Delegiranje ovlasti dužnosnika za ovjeravanje za međuin- stitutionalne europske urede
Članak 175.	Članak 200.	Pružanje usluga trećim stranama
Članak 176. (stavljen izvan snage)	—	—
GLAVA VI.	GLAVA VI.	ADMINISTRATIVNA ODOBRENA SREDSTVA
Članak 177.	Članak 201.	Opće odredbe
Članak 178.	Članak 202.	Obveze
Članak 179.	Članak 203.	Posebne odredbe vezane za administrativna odobrena sredstva
GLAVA VII.	GLAVA VII.	STRUČNJACI
Članak 179.a	Članak 204.	Plaćeni vanjski stručnjaci
DIO TREĆI	DIO TREĆI	ZAVRŠNE I PRIJELAZNE ODREDBE
GLAVA I.	—	—
Članak 180. (stavljen izvan snage)	—	—
Članak 181.	Članak 205.	Prijelazne odredbe
GLAVA II.	—	—
Članak 182.	Članak 206.	Zahtjevi Europskog parlamenta i Vijeća za informacije
—	Članak 207.	Granične vrijednosti i iznosi
Članak 183.	Članak 210.	Postupak delegiranja
Članak 185.	Članak 208.	Okvirna financijska uredba za tijela osnovana na temelju UFEU-a i Ugovora o Euratomu
—	Članak 209.	Ogledna financijska uredba za tijela javno-privatnog partnerstva
Članak 184.	Članak 211.	Preispitivanje
Članak 186.	Članak 212.	Stavljanje izvan snage
Članak 186.a	Članak 213.	Preispitivanje u vezi s ESVD-om
Članak 187.	Članak 214.	Stupanje na snagu

ZAJEDNIČKA IZJAVA O PITANJIMA VEZANIM ZA VIŠEGODIŠNJI FINACIJSKI OKVIR

„Europski parlament, Vijeće i Komisija suglasni su da će Financijska uredba biti revidirana kako bi se uključile izmjene potrebne zbog ishoda pregovora o višegodišnjem financijskom okviru za godine 2014.-2020., uključujući u vezi sa sljedećim pitanjima:

- pravila o prijenosu za pričuvu za pomoć u nuždi i za projekte koji se financiraju u okviru Instrumenta za povezivanje Europe („Connecting Europe Facility“),
- prijenos neiskorištenih odobrenih sredstava i proračunskog salda, kao i povezan prijedlog za njihov unos u pričuvu za plaćanja i obveze,
- moguće uključivanje Europskog razvojnog fonda u proračun Unije,
- postupanje s financijskim sredstvima koja proizlaze iz sporazuma o borbi protiv nezakonite trgovine duhanskim proizvodima.”

ZAJEDNIČKA IZJAVA O RASHODIMA ZA OBJEKTE IZ ČLANKA 203.

„Europski Parlament, Vijeće i Komisija suglasni su da:

1. postupak ranog upozorenja predviđen u članku 203. stavku 4. i postupak prethodnog odobrenja predviđen u članku 203. stavku 5. ne primjenjuju se na stjecanja zemljišta bez naknade ili za simboličan iznos;
2. svako upućivanje na ‚nekretnine‘ iz članka 203. primjenjuje se samo na nestambene objekte. Europski parlament i Vijeće mogu zatražiti bilo kakve podatke u vezi sa stambenim objektima;
3. u iznimnim ili hitnim političkim okolnostima podaci o projektima vezanim za nekretnine koji se odnose na delegacije ili urede EU-a u trećim zemljama iz članka 203. stavka 4. mogu se dostaviti zajedno s projektom vezanim za nekretnine iz članka 203. stavka 5. U takvim slučajevima Europski parlament, Vijeće i Komisija obvezuju se najbrže moguće razmotriti taj projekt vezan za nekretnine;
4. postupak prethodnog odobrenja predviđen u članku 203. stavku 5. i stavku 6. ne primjenjuje se na pripreme ugovore ili studije potrebne za ocjenu detaljnih troškova i financiranje projekta vezanog za nekretnine;
5. granične vrijednosti od 750 000 eura ili 3 000 000 eura iz članka 203. stavka 7. točaka ii. do iv. uključuju opremanje nekretnine; za ugovore o zakupu te se granične vrijednosti primjenjuju na zakup bez pristojbi, ali uključuju troškove povezane s opremanjem nekretnine;
6. rashodi navedeni u članku 203. stavku 3. točki (a) ne uključuju troškove;
7. godinu dana nakon datuma početka primjene Financijske uredbe, Komisija izvješćuje o primjeni postupaka predviđenih u članku 203.”

ZAJEDNIČKA IZJAVA EUROPSKOG PARLAMENTA, VIJEĆA I KOMISIJE O ČLANKU 203. STAVKU 3.

„Europski parlament, Vijeće i Komisija suglasni su da će jednake odredbe biti uključene u Okvirnu financijsku uredbu za tijela osnovana na temelju UFEU-a i Ugovora o Euratomu.”

CIJENA PRETPLATE ZA 2013. g. (bez PDV-a, uključujući uobičajene troškove otpreme)

Službeni list EU, serije L + C, tiskano izdanje	na 22 službena jezika EU	1 300 EUR godišnje
Službeni list EU, serije L + C, tiskano izdanje + godišnje izdanje na DVD-u	na 22 službena jezika EU	1 420 EUR godišnje
Službeni list EU, serija L, tiskano izdanje	na 22 službena jezika EU	910 EUR godišnje
Službeni list EU, serije L + C, mjesečno izdanje na DVD-u (zbirno izdanje)	na 22 službena jezika EU	100 EUR godišnje
Dodatak Službenom listu (serija S – natječaji za javnu nabavu), DVD, jedno izdanje tjedno	višejezično: na 23 službena jezika EU	200 EUR godišnje
Službeni list EU, serija C – natječaji	na jeziku/jezicima ovisno o natječaju/natječajima	50 EUR godišnje
Pravna stečevina EU, posebno tiskano izdanje	na hrvatskom jeziku	4 000 EUR

Pretplata na *Službeni list Europske unije*, koji se objavljuje na službenim jezicima Europske unije, dostupna je u 22 jezične inačice. Službeni list sastoji se od dviju serija: L (Zakonodavstvo) i C (Informacije i objave).

Na svaku se jezičnu inačicu pretplaćuje posebno.

U skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 920/2005, objavljenom u Službenom listu L 156 od 18. lipnja 2005., institucije Europske unije nisu privremeno dužne sastaviti sve akte na irskome i objaviti ih na tom jeziku. Izdanja Službenog lista na irskom jeziku stoga se prodaju odvojeno.

Pretplatom na Dodatak Službenom listu (serija S – natječaji za javnu nabavu) obuhvaćena su sva 23 službena jezika na jednome višejezičnom DVD-u.

Pretplatnici *Službenog lista Europske unije* mogu na zahtjev primati različite priloge uz Službeni list. Pretplatnici se obavješćuju o objavljivanju priloga putem obavijesti umetnute u *Službeni list Europske unije*.

Prodaja i pretplata

Pretplatnici se na zasebno plative periodične publikacije, kao što je pretplata na *Službeni list Europske unije*, pretplaćuju preko naših prodajnih zastupnika. Popis prodajnih zastupnika nalazi se na stranici:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_hr.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) omogućuje izravan i besplatan pristup zakonodavstvu Europske unije. Ta stranica omogućuje pregled *Službenog lista Europske unije*, kao i Ugovora, zakonodavstva, sudske prakse i pripremnih akata.

Više obavijesti o Europskoj uniji može se pronaći na stranici: <http://europa.eu>

FX-AZ-13-091-HR-C

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR